

5599

Λ Ο Γ Ι Ο Σ Ε Ρ Μ Η Σ.

ΣΥΓΓΡΑΜΜΑ ΦΙΛΟΛΟΓΙΚΩΝ ΠΕΡΙΟΔΙΚΩΝ
ΤΕΤΡΑΚΙΣ ΤΟΥ ΕΤΟΥΣ ΕΚΔΙΔΟΜΕΝΟΝ

Κ. Σ. ΚΟΝΤΟΥ,

Ἀμφισθένης.

Τόμ. Α'. — Τεύχ. Γ'

© SISMANOGUO

C. G. Cobet

"Ασμενοι καταχωρίζομεν εἰς τὸν Ἑρμῆν τὰ εἰς Δίωνα τὸν Κάσσιον ὑπὸ τοῦ ἐλλογιμωτάτου Ναβήρου πεφιλοπονημένα ἑνὸς τῶν ἐπιφανεστάτων τοῦ Κοβήτου μαθητῶν καὶ δι' ἄλλων πραγματειῶν τὴν περὶ τὴν ἐλληνικὴν Φιλολογίαν δεινότητα αὐτοῦ ἀποδείξαντος καὶ μάλιστα διὰ τῆς ἀξιολογωτάτης τοῦ λεξικοῦ τοῦ Φωτίου ἐκδόσεως. Πολλὴν δὲ τῷ ἀνδρὶ χάριν ὁμολογοῦμεν διὰ τὴν περὶ τὸν Ἑρμῆν Φιλοφροσύνην αὐτοῦ.

Κ. Σ. Κ.

ΕΙΣ ΚΑΣΣΙΟΝ ΔΙΩΝΑ.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟΝ.

Πολλῶν σοι, ὦ κράτιστε Κόντος, ἐν τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ καλῶς εἰρημένων καὶ ἀκριβῶς διειλημμένων, ἐκεῖνό μοι δοκεῖς ἀληθέστατα εἰρηκέναι, ὥς τῷ ἐμπειρίαν ἔχοντι εὐκόλόν ἐστι διαγνῶναι ἐν τοῖς τῶν νεωτέρων βιβλίοις πότερον τὸ πλημμεληθὲν καὶ διορθώσεως δεόμενόν ἐστι σφάλμα αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως ἢ τῶν ἀντιγραφέων μόνον. Τοῦτο δ' ἔστιν ἰδεῖν ἐν πολλοῖς, ὧν καὶ σὺ ἐποίησω τὴν ἀπόδειξιν, νεωστὶ δέ μοι περὶ τοῦ πράγματος σκοποῦντι ὅσον ἐδυνάμην μετὰ πλείστης ἐπιμελείας, ὁ Κάσσιος Δίων ἱκανὰ παρεῖχε τεκμήρια, περὶ ὧν Φέρ' ἴδωμεν, ἐπεὶ ἔν γε τῷ παρόντι οὐδὲν ἄλλο πρόχειρον εἶχον, οὗ σοὶ καὶ τῷ Λογίῳ Ἑρμῇ μεταδοίην.

Πολλάκις μοι ἐπῆλθε θαυμάζειν τοῦ Δίωνος πῶς ὁ συγγραφεύς, ὁ μεμαθηκὼς δὴ ἀπὸ σώματος ὅλον τὸν Θουκυδίδην καὶ Δημοσθένη καὶ σχεδὸν τι πάντα τοὺς ἀρίστους τῶν καταλογάδην γραψάντων καὶ δὴ καὶ τῶν ποιητῶν, ἐκ ταύτης τῆς πραγματείας οὐδὲν μέγα ὠφελήθη πλὴν πρὸς ῥημάτιά τινα καὶ κόμματα κεκαλλιεπημένα, ὥσπερ αὐτός που λέγει σεμνύνων τὴν τέχνην. Εἰ γὰρ ἐβούλετο μιμεῖσθαι τοὺς κάλλισ' εἰρηκότας, ἔπρεπεν ἄρα οὐ μόνον

θηρᾶσθαι τὰς λέξεις καὶ τῶν ῥημάτων τοὺς τύπους, οἷς ὀλίγου δεῖν χρῆται κατὰ τρόπον, ἀλλὰ καὶ ἐπιμέλειαν ποιεῖσθαι, ὅπερ πολὺ μείζονος σπουδῆς ἄξιον ἦν, ὅπως αὐτοὶ οἱ λόγοι καλῶς ἀποτετορνευμένοι εἶεν καὶ αἱ περίοδοι τὸν τύπον ἔχοιεν τὸν τοῖς Ἀττικοῖς μάλιστα συνήθει καὶ ἐγκεκριμένον. Ἀλλ' ὁ Φώτιος ἐν τῇ Βιβλιοθήκῃ ἀναγνοὺς τοὺς τοῦ Δίωνος λόγους ἐπαινεῖ τὸν ἄνδρα διὰ τε τᾶλλα καὶ διὰ τὰς περιόδους μετὰ παρενθέσεων δὴ παρατεταμένους· ἐγὼ δὲ, οὐ γὰρ ἀποκρύψομαι, τί γάρ; οὐδ' ὅπωςιοῦν ἀποδέχομαι τὸν τοῦ πατριάρχου λόγον· σαφηνίσαι δὲ βουλόμενος ὅτι μοι ἀπαρέσκει, παραθήσω δύο παραδείγματα· ἵνα δὲ μὴ μάτην πονῶ ζητῶν τὰ πρόχειρα, χρῆσομαι τοῖς χωρίοις τοῖς τῷ Διονορφίῳ ἤδη ἐκγεγραμμένοις ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς ἐκδόσεως ἣν νεωστὶ ἐξεπόννησεν. Οὕτως οὖν γράφει ὁ Δίων Μ. 7: ὑπὸ τῆς ἐμπειρίας, Φησὶν, ἣν ἐκ τῆς συστρατείας ἦν μετὰ τῶν Ῥωμαίων ἐπεποίητο, ἐκέκμητο. Σκόπει δὲ καὶ τόδε· ΜΓ. 25: ἐπειδὴ τε δεινὴ ὀλιγανθρωπία διὰ τὸ τῶν ἀπολωλότων πλῆθος, ὡς ἐκ τε τῶν ἀπογραφῶν, καὶ γὰρ ἐκείνας τὰ τε ἄλλα ὥσπερ τις τιμητὴς ἐποίησε, καὶ ἐκ τῆς ὀψεως αὐτῆς ἠλέγχετο, ἦν κτέ. Οὐκ εἰώθατε οἶμαι οἱ Ἕλληνες οὕτω λέγειν καὶ δὴ ἢ τρία ῥήματα συννήσαντες εἰς τὸ τέλος, ὥσπερ Φεισάμενοι αὐτῶν ἵνα μὴ πρὸ τοῦ δέοντος ἀναλωθῇ, οὕτω κατασφρέφειν τὸν λόγον. Ἀλλὰ πῶς ὁ Δίων, ὁ πάντ' ἀκριβῶς μιμησάμενος, τοῦτ' οὐκ ἤσθετο, ὃ ἡμεῖς οἱ ξένοι, οἷς ἐπίκτητός ἐστι παντελῶς ἡ ἀρχαία Φωνὴ τῶν ὑμετέρων προγόνων, ῥηδὶως πως καταφωρῶμεν καὶ ἀποβάλλομεν ὡς ξενικὸν καὶ ἀπρεπές; Ὅρᾳς τὸ ἄπορον· εἰ μὲν ἐνέτυχεν ὁ Δίων τοῖς τῶν συγγραφέων ἀρίστοις, πῶς οὐκ εἶδε τὸ πρὸ ποδῶν καὶ τῷ τυχόντι ἐμφανές; εἰ δὲ μὴ, πῶς ἐκείνους ἐμίμησάτο, ὃ δὴ φαίνεται πεποιηκός; Εἴτα εἰ τις σκοπεῖ τὰς γνώμας, τὰς ἐγκατεσπαρμένας τοῖς τοῦ Δίωνος βιβλίοις, φαίνεται ὁ συγγραφεὺς ὀλιγόφρων γενόμενος μᾶλλον δὲ ὑπόμωρος· ἃ γὰρ ἔχει ἀποδοχῆς ἄξια, πάντα ταῦτα ἄλλοθεν ἀνέσπακεν, ὥσπερ οὐδεὶς ἀγνοεῖ τῶν τοῖς αὐτοῖς ἐντετυχηκότων βιβλίοις, οἷσπερ ἐκεῖνος. Τοιοῦτος δ' ὢν πῶς ἀκολουθεῖν εἰ δυνατό ταῖς τοῦ Πλάτωνος καὶ τοῦ Θουκυδίδου σεμνολογίαις, ἵνα τοὺς ἄλλους σιγῇ; Αὐτίκα δὴ ἀνέγνωκε τὸν Κριτίαν τοῦ Πλάτωνος ὃ οὐδὲν ἐπαῖων, ὡς ἐγὼ πείθομαι, Φιλοσοφίας πέρι. Ὁ γὰρ λέγει περὶ τῆς τοῦ Οὐιτελλίου γαστριμαργίας ΞΕ. 4: ἄλλοι μὲν ἀκρατίσασθαι, Φησὶ, παρεῖχον, οἱ δὲ ἀρισθεῖναι, οἱ δὲ δεῖπνον, ἕτεροι μεταδόρπιά τινα πλεονασμῶς παραμύθια· τοῦτ' ἔστρεψεν ἐκ τοῦ Πλάτωνος

ἐν Κριτίᾳ εἰπόντος σελ. 115 β: δυσθησαύριστος ἀκροδρύων καρπός, ὅσα τε παραμύθια πλεονασμῶς μεταδόρπια ἀγαπητὰ κάμνοντι τίθεμεν. Τί δέ; τὰς τοῦ Θουκυδίδου δημηγορίας τοῦ οὐ πάντεσσι βατοῦ, ἅρ' οἷσόμεθα ἀναγνῶναι τὸν Δίωνα, τὸν δεισιδαίμονα, τὸν ταχυπειθῆ, τὸν γραιίκων ὕθλων μεσόν, τὸν γυναιδιοσυλλεκτάδην καὶ δυνηθῆναι ἀκολουθεῖν τῷ λέοντι μακρὰ βαίνοντι καὶ καταφρονοῦντι τῶν σμικρῶν τὸν νοῦν, ὥσπερ οὗτος;

Πότερον οὖν ἐνέτυχεν ὁ Δίων τοῖς ἀρχαίοις συγγραφεῦσι καὶ ποιηταῖς ἢ οὐ; διὰ γὰρ τὸ μιμεῖσθαι τὰς λέξεις καὶ διὰ τὴν ἐν τοῖς τῶν ῥημάτων τύποις ἀκρίβειαν ἐφαίνεθ' ἡμῖν οὐκ ἀνήκοος εἶναι αὐτῶν· διὰ δὲ τὸ τῆς φράσεως ἀηδὲς καὶ ἄχαρι καὶ σκαιὸν καὶ ἄσαφές, μηκύνων τὰς περιόδους καὶ τῇ ἀήθει τῶν ῥημάτων τάξει δυσεξήγητον ποιῶν τὸν λόγον, οὐκ ἐφαίνεθ' ἡμῖν πώποτε αἰσθῆσθαι τὸ πρέπον, ὅπερ οὐδὲν ἐστὶν Ἀττικώτερον. Ὡρα ἐστὶν ἤδη λύειν τὸ ἄπορον. Οὐ μοι δοκεῖ ὁ Δίων μιμεῖσθαι αὐτοὺς τοὺς ἀρχαίους ἀλλ' ὑπακούει τοῖς τοῦ Φρυνίχου παραγγέλμασι καὶ Φωναῖς καὶ ἀπειλαῖς — οἶσθα γὰρ τὴν τάνδρως δυσκολίαν καὶ ἀπειροκαλίαν. — Ἀλλὰ πόθεν οἶδα ὅτι ὁ Δίων ἐν πᾶσι τῷ Φρυνίχῳ ἔπεται; Ὅπόθεν; τοῦτο νῦν δηλώσω ὡς ἂν δύνωμαι σαφέστατα.

Πρῶτον μὲν οὖν αὐτὸς ὁ Δίων τοιοῦτόν τι ὑποδείκνυσιν, ΝΕ. 12: χρυσοῦν γὰρ δὴ, Φησὶν, καὶ ἐγὼ τὸ νόμισμα τὸ τὰς πέντε καὶ εἴκοσι δραχμὰς δυνάμενον κατὰ τὸ ἐπιχώριον ὀνομάζω καὶ τῶν Ἑλλήνων δὲ τινες ὦν τὰ βιβλία ἐπὶ τῷ ἀττικίζειν ἀναγινώσκομεν, οὕτως αὐτὸ ἐκάλεσαν. Καὶ τοῦτο μὲν σαφές, ζητεῖται δὲ τίνας ἦν ταῦτα τὰ βιβλία καὶ πῶς αὐτοῖς ἐχρήσατο ὁ συγγραφεὺς. Καὶ μὴν ὁ Φρυνίχος ἐγένετο τοῦ Δίωνος οὐ πολὺ πρεσβύτερος· ἄμφω δὲ Βιθυνοί· ὅθεν, εἰ σκοποῖ τις τὰ μετὰ ταῦτα ἀποδειχθησόμενα, οὐκ ἂν ἀπεικότως δοξάσειε μαθητὴν γενέσθαι τοῦ Φρυνίχου τὸν Δίωνα. Δύο δὲ περίεσι τοῦ Φρυνίχου βιβλία· τὸ μὲν πρότερον Ἑκλογὰς περιέχει ἐκ τοῦ περὶ Ἀττικῶν ὀνομάτων καὶ πάντες οἱ φιλόλογοι ἴσμεν καὶ πολλάκις τεθήκαμεν τὴν τοῦ Λοβεκίου πολυαναγνωσίαν, τοῦ τὸ βιβλίον ἐκ πάνυ σμικροῦ εἰς μέγαν ὄγκον προαγαγόντος τοῖς περιβοήτοις σχολείοις, ἐν οἷς οὐκ ὀλίγα μὲν πολλοῦ ἄξια καὶ χρήσιμα, ἕνια δὲ καὶ φαῦλα καὶ ἀποβλητέα. Πάγχρηστον μὲν τὸ βιβλίον τοῖς βουλομένοις τὴν τῶν ἀρχαίων καὶ τὴν τῶν μεταγενεστέρων γλῶσσαν ὁπόσον τι διαφέρει γινῶναι ἀκριβῶς, τῷ δὲ Λοβεκίῳ τοῦτ' οὐχ ἱκανῶς δεδήλωται. Ὁ γὰρ Φρυνίχος αἰεὶ φέγει τὰ τῶν τότε ἀνθρώπων ἐν τῷ λέγειν αἰσχρὰ καὶ ἀξύγ-

γνωστα παροράματα, οὐκ ἂν ποιήσας, ὥς ὁ λόγος αἰρεῖ, εἰ μὴ ταῦτα καὶ παρειαδεύκει εἰς τὴν χρῆσιν τῶν πεπαιδευμένων ἐστὶν ὦν, ὦν καὶ τὰ ὀνόματα καταλέγει. Καὶ ἡμεῖς μὲν οἱ παραλαβόντες τὰ κρείττονα — οὐδὲν γὰρ δέομαι ὀνομαστὶ εἰπεῖν παρ' ὅτου — οὐκ ἂν τάχα ἐξολίσσοιμεν εἰς σφάλματα τοιαῦτα καὶ τηλικαῦτα, οἷάπερ οἱ Φρυγίῳ συνακμάζοντες, πολὺ δὲ μᾶλλον θαυμάζομεν τότε ἤδη, Μάρκου που ἐν Ῥώμῃ βασιλεύοντος, τοιαύτην τινὰ γενέσθαι τοῦ λόγου ταραχήν, ὥς καὶ ἀγνοεῖσθαι τὰ προφανέστατα καὶ εὐδηλότατα. Οὐκ ἄρα χρήσιμον τὸ βιβλίον, ἵν' αὐτοὶ μὴ τι παραπαίωμεν, ἀλλ' ἵνα ἔτι καὶ νῦν ἀκούωμεν τῶν τότε ἀνθρώπων, ὃ οὐκ ἂν τις ἄλλως πισεύσειεν, αἴσχιστα καὶ κάκιστα διαλεγόμενων. Πολλῶν γὰρ βαρβάρων καὶ ἐν Συρίᾳ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ καὶ ἀλλαχοῦ ἀνάγκη ἑλληνιστὶ λεγόντων, καίπερ οὐκ ἐντετραμμένων τῇ Φωνῇ, οἱ ἄλλοι ἐμιμήσαντό πως τὴν ἐν τῷ λέγειν ἀκαιρίαν, ὥσπερ ἀμέλει εἰκὸς ἦν· οὐ γὰρ προσδιελέγοντο τῷ Περικλεῖ καὶ τῷ Ἀλκιβιάδῃ, ἀλλὰ τοῖς ἐν πᾶσι διαλυμνημένοις τὴν τῶν ἀρχαίων διάλεκτον. Ἡμῖν μέντοι ὠφέλιμον τοῦτ' εἶδέναι οὐ καθ' ἐν μόνον, μάλιστα δὲ πάντων ἵνα ἴδωμεν ὁπόθεν καὶ τὰ παλαιάτα ἀντιγράφα ἐστὶν ἀνάπλεω φαυλοτάτων λέξεων παντοδαπῶν.

Ὁ δὲ Δίων, καίπερ ἐν πᾶσι τοῖς ἀντιγράφοις συνεχῶς σολοικίλων καὶ συμφύρων τὰ ὑπὸ τῶν ἀκριβοῦντων τὰ τοιαῦτα ἐπιμελῶς διηρημένα, φαίνεται ὅμως, καθάπερ νυνδὴ εἶπον, ἐν τοῖς τῶν ῥημάτων καὶ τῶν ὀνομάτων τύποις αἰεὶ τὰ βέλτεστα ἡρημένος κατὰ τὸν Φρύνιχον. Τοῦτ' ἐμοῦ πάλα ἀποδείξαντος ἱκανοῖς ὥς ἐγῶμαι τεκμηρίοις, οὐδὲν κωλύει μᾶλλον δὲ ἀναγκαῖόν πως εἶσι, πρὸς τοῖς πρότερον μοι εἰρημένοις ὀλίγ' ἄττα παραδείγματα προσεπιμετρήσαι. Καὶ οὐ τοῦτο δείξω τὸν Δίωνα ἀναμάρτητον ὄντα ἐν τοῖς προφανέστεροις· μετὰ γὰρ τὸν Δινδόρφιον τὸν καλῶς καὶ δεξιῶς χρησάμενον τοῖς παλαιτάτοις ὦν περίεστιν ἀντιγράφοις, οὐδεὶς ἔτι ὑπολαμβάνει τὸν ἄνδρα οὕτως ἄθλιον καὶ κακοδαίμονα γενέσθαι, ὥς λέγειν ἐπίναι ἀντὶ τοῦ ἐπιέναι καὶ ἡρχόμεν ἀντὶ τοῦ ἦα καὶ ἡλειπται ἀντὶ τοῦ ἀλήλιπται καὶ ὤμοκε ἀντὶ τοῦ ὁμώμοκε καὶ ἐλεύσομαι ἀντὶ τοῦ εἶμι καὶ ἐωνησάμην ἀντὶ τοῦ ἐπριάμην καὶ εὐράμην ἀντὶ τοῦ εὐρόμην καὶ ἦς ἀντὶ τοῦ ἦσθα καὶ ἡκηκόεισαν ἀντὶ τοῦ ἡκηκόεσαν καὶ ἦμην ἀντὶ τοῦ ἦν καὶ ἄλλα μυρία, περὶ ὧν ὁ Φρύνιχος διαλαμβάνει. Οὐκ ἄρα ὁ συγγραφεὺς ὁ ἀνεγνωκὸς παρὰ Φρυγίῳ· Ὡνάμην, ὠνάσο, ὠνάτο πάντα ἀδόκιμα, ὃ αὐτὸς εἰπὼν ΛΓ. 35: οὐδὲν

ἀπ' αὐτῶν ἀπάνητο καὶ ΝΕ. 7: πολλὰ καὶ ἄλλα ἀπ' αὐτοῦ ἀπάνητο, εἴτα πάλιν τετράκις ἀπάδει ἀπὸ τοῦ ὀρθότερου κοῦ δὴ ἔγραψε ΜΑ. 23 καὶ Ν. 14 καὶ ΝΑ. 15 ἀπάνητο καὶ Μς. 44 ἀπάνητο· ἐῷ γὰρ τὸν Ξιφιλῖνον τὸν τῶν τοιούτων παντάπασις ἀγνώμονα, εἰπόντα ΟΔ. 13: οὐ μὴν καὶ ὠνάτο γε αὐτοῦ.

Ἀλλὰ σκόπει νῦν τὰ τοῦ Φρυγίου Ἀφῆλίξ Φησι λέγοντες ἀμαρτάνουσιν οἱ ῥητορικοί· τούναντίον γὰρ ἢ δεῖ χρῶνται· τὸν μὲν γὰρ πρεσβύτερον ῥητέον ἀφῆλικα, οἱ δὲ ἐπὶ τοῦ μηδέπω τῆς ἐννόμου ἡλικίας χρῶνται. Οἷς συναπτέον ἂν ὁ αὐτὸς Φρύνιχος λέγει ἐν τοῖς Βεκκήρου Ἀνεκδότοις εὐθύς ἀπ' ἀρχῆς, ὅτι κατὰ σύγκρισιν προφέρεται ἡ λέξις. Ὁ δὲ Δίων τοῦνομα πολλάκις διὰ σόματος ἔχων, αἰεὶ φαίνεται κατὰ τρόπον εἰρηκῶς. Πάλιν ὁ Φρύνιχος· ἐπίδοξον· τὸν προσδοκώμενον καὶ ἐλπίζομενον ἐρεῖς, οὐχ ὥς οἱ ἀμαθεῖς, τὸν ἐπίσημον. Καὶ κατὰ τοῦτον ὁ Δίων· Ε. 5: ἐπίδοξοι λήψασθαι τὸ κράτος ἐγένοντο. Ὁ δὲ Ξιφιλῖνος ΕΒ. 20: ἄλλα τ' ἐπραξε λαμπρὰ καὶ ἐπίδοξα, τοῦ Δίωνος γράψαντος ὥς ἐγῶμαι ἐνδοξα. Ὁ δ' αὖ Φρύνιχος ἀποβάλλει καὶ τὸ τῶν νεωτέρων ἐδεδίεσαν ἀντὶ τοῦ ἐδέδισαν· εἴτα ὀρθότατα ὁ Δίων — προσγράψω δὲ τὰ χωρία, ἐπεὶ καὶ σύ μοι δοκεῖς πολυπραγμονεῖν τὰ τοιαῦτα — ἐδεδίεις ΜΔ. 18; ἐδεδίει Λς. 51, ΛΗ. 16, ΜΙ. 15, ΜΓ. 3, ΜΓ. 10, ΜΕ. 14; δεδίωσιν ΛΖ. 40; δεδιέναι Μ. 10; δεδιώς ΜΘ. 2, ΜΘ. 15, ΜΖ. 6, Μ. 16, ΜΒ. 27; δεδιότων Μ. 11; δεδιότας Μ. 64; δεδιότως ΜΒ. 17. Διορθώτεον ἄρα τὸ νῦν ἀναγιγνωσκόμενον ἐδεδίεσαν Τόμ. Α', σελ. 96 ΔΦ, ΛΖ. 44; ΜΛ. 8. Πάλιν ὁ Φρύνιχος· Δυσωπεῖσθαι· Πλουτάρχῳ μὲν ἐστὶ περὶ δυσωπίας βιβλίον, τοῦθ' ὅπερ οἶεται δηλοῦν τὸ ἐντρέπεσθαι καὶ μὴ ἀντέχειν δι' αἰδῶ. Ἀλλὰ σημαίνει ἢ δυσωπία παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τὴν ὑπόφρασιν καὶ τὸ ὑποπτεῦειν. Πείθεται ὁ Δίων λέγων Τόμ. Α', σελ. 90 ΔΦ.: τὸ ἅπαξ προσπταῖσαν πρὸς τινος αἰεὶ τε δυσωπεῖται σφας καὶ θαρρεῖν οὐκέτι τολμᾷ. Οὐκ ἐγκρίνει ὁ Φρύνιχος τὸ τῷ Φαβωρίῳ κακῶς εἰρημένον ἐξιδιάζεσθαι· οἱ δὲ ἀρχαῖοι, Φησὶν, λέγουσιν ἰδιοῦσθαι. Ὁ δ' Ἀντατικιστής, ὃ αἰεὶ ἀντιλέγων τῷ Φρυγίῳ, ὁ Ὡρος ὁ Μιλήσιος δηλονότι κατὰ τὸν Ῥουγκήνιον καὶ τὸν Ῥισχήλιον, οἷς ἐγὼ πεῖθομαι, παράγει τὸν Δίφιλον ὥς χρώμενον τῷ ῥήματι, ἀλλ' ὁ Δίων οὐκ ἀντιτείνει τῷ λόγῳ καὶ γράφει· ΛΟ. 29: ἐλπιδὶ τοῦ πάνυ αὐτὸν ἰδιώσεσθαι καὶ ὡσαύτως Ν. 1, ΝΖ. 10, ΝΘ. 28, ΟΗ. 1. Πάλιν ὁ μὲν Φρύνιχος· Διόσκουροι ὀρθότερον Διόσκοροι· γελάσειε

οὖν τοὺς σὺν υ λέγοντας. Ὁ δὲ Δίων ἀποδέχεται καὶ τετράκις εὖρον παρ' αὐτῷ. Εἴτα καὶ τοῦτ' ἄξιον ἐπισκέψασθαι ὅτι ὁ Φρύνιχος, ὁ τοῖς ἄλλοις ἀεὶ πικρῶς ἐπιτιμῶν, αὐτὸς ἀμαρτάνει λέγων γελάσεις ἀντὶ τοῦ γελάσει, ἐπεὶ τὸ γελάσασθαι μόνον ἐν χρήσει οὐχὶ τὸ γελάσειν. Καὶ μὴν ἐν γε τοῖς σωζομένοις οὐδαμοῦ διαλέγεται περὶ τῶν μελλόντων οἷά ἐστι γελάσομαι καὶ ἀμαρτήσομαι. Τοῦτο ἴσως ἀγνοῶν καὶ αὐτὸς δις ἢ τρίς σφάλ- λεται ὁ γραμματικὸς καὶ τὸν Δίωνα τυφλὸν ὄντα συχνῶς ἀπε- πλάνησε. Μὴ κινῶμεν οὖν τὰ παρ' αὐτῷ πλημμελεῖ Ἀκούσειν ME. 44, Νς. 3, Τόμ. Α', σελ. 126 ΔΦ., Ἀμαρτήσιν ΝΘ. 20, Ἀπαντήσιν ΛΘ. 65, ΜΒ. 41, Νς. 45, ΞΗ. 29, Ἀπο- λαύσειν Τόμ. Α', σελ. 86 ΔΦ., ΜΓ. 18, ΝΒ. 18, ΝΒ. 28, ΝΔ. 16, ΝΒ. 55, ΝΘ. 16, ΟΗ. 28, Βαδίσειν ΛΖ. 53, Διώ- ξειν Λς. 55, ΝΑ. 10, Ξ. 9, Ἐπαινέσειν Λς. 13, ΛΗ. 7, Ξ. 11, μὴδὲ τὸ Χωρήσειν ὁ τρισκαίδεκάκις εὖρον. Οὐδὲ κινήσει τὰ τοιαῦτα. Ἀπολέσειν Μς. 28, ΞΑ. 15, ΞΗ. 29, Βιβάσειν ΝΗ. 25, Ἐλάσειν ΝΖ. 4, Μς. 57, ΟΗ. 58, Καλέσειν ΜΔ. 26 καὶ 17 καὶ Τελέσειν ΜΑ. 22, ΜΕ. 6.

Ἀξύνετα διδάσκει ὁ Φρύνιχος ἐπεὶ ἐν τῷ ἀντιγράφῳ διέφθαρται τὸ χωρίον. Τὸ μὲν κοιτῶν ἀδόκιμον, τὸ δὲ προκοιτῶν οὐ δόκι- μον· ἡμῖν δὲ καλὸν χρῆσθαι τῷ ἁπλοῦς ὀνόματι· προδωμάτιον γὰρ λέγουσιν, ἐπεὶ καὶ δωμάτιον τὸν κοιτῶνα. Ὁ δὲ γραμμα- τικὸς τοῦτο βούλεται δεικνύναι ὅτι λεκτέον δωμάτιον καὶ προδω- μάτιον μᾶλλον ἢ κοιτῶνα καὶ προκοιτῶνα. Τεκμαίρομαι δὲ ἐκ τοῦ Δίωνος ἐξάκις οὕτω λέγοντος· ὁ δὲ Εἰφιλῖνος ἐξοκέλλει εἰς τὸ ἀμαθέστερον οὕτω πως γράφον Ος. 14: ἐπεπίευστο τὴν τε γνώμην αὐτοῦ καὶ τὸν κοιτῶνα. Εἰπόντος τοῦ Φρυνίου· Εὐσάθεια ἢ εὐ- σαθής· πόθεν καὶ ταῦτα εἰς τὴν τῶν Ἑλλήνων φωνὴν εἰσερρῆ ἀδοκιμώτατα ὄντα φροντίδος ἄξιον. Ἀλλὰ σὺ ἐμβρίθεια λέγε καὶ ἐμβριθής, οὐκ ἀπειθεῖ ὁ Δίων Τόμ. Α', σελ. 84 ΔΦ. καὶ ΞΘ. 6. Καλῶς ὁ Φρύνιχος Λάμυρος· οἱ νῦν μὲν τὸν ἐπίχαριν τῷ ὀνόματι σημαίνουσιν· οἱ δ' ἀρχαῖοι τὸν ἰταμὸν καὶ ἀναιδῆ. Ἀλλὰ νῦν μέντοι ὁ γε Δίων οὐ μοι δοκεῖ προσχεῖν τὸν νοῦν· ὑπο- γράφω τὸ χωρίον ἵν' αὐτὸς ἐπισκέψῃ· περὶ τῆς Κλεοπάτρας ὁ Δίων ΜΒ. 54 οὕτω λέγει· τό τε φθέγμα ἀσεϊότατον εἶχε καὶ προσομιλῆ- σαι παντὶ τῷ διὰ χαρίτων ἠπίεστο, ὥςτε λαμπρὰ τε ἰδεῖν καὶ ἀκουσθῆναι οὔσα καὶ τούτου πάντα τινὰ καὶ δυσέρωτα καὶ ἀφη- λικέστερον ἐξεργάσασθαι δυναμένη κατέ. Τοιαύτη δὲ τις οὔσα ἢ

Κλεοπάτρα οὐχ οὕτω μοι δοκεῖ λαμπρὰ γενέσθαι ἰδεῖν ἀλλὰ ἐπίχαρις τουτέσι λαμύρα. Ἔτι δὲ καὶ ἀναιδείας τι ἴσως προσῆν. Τὸ δὲ τοῦ Φρυνίου ψευδὲς ἐστὶ περιφανῶς· Μιαρία ἀδόκιμον· τὸ δὲ μιαρὸς ἀρχαῖον. Τίνι γὰρ οὐκ εἴρηται τοῦτο τοῦνομα; εἰ δὲ καὶ μάλισα ἠγνόει ὁ γραμματικὸς κείμενόν που τὸ μιαρία, ἄρ' οὐκ ἐξῆν ἀπὸ τοῦ μιαρὸς κατὰ τὴν ἀναλογίαν ὀνοματοποιεῖν; Ἐξῆν δὴπου καὶ καλῶς ὁ Ἀνταπτικιστὴς ἐγκρίνει τοῦνομα· ὁ δὲ γέγραφε ἐλέγχων τὸν Φρύνιον σελ. 108, 15, τοῦτ' οὐ σώζεται ἐν τῇ ἐπι- τομῇ. Καταφωρῶμεν μέντοι τὸν Ὄρον αὐτὸ τοῦτο εὐρόντα ὁ νῦν ἡμεῖς ἀναγιγνώσκουμεν. Ἀλλ' οὐ φροντὶς τῷ Δίῳ λέγουσι ME. 58· τὴν μιαρίαν τοῦ Ἀντωνίου, καὶ ΟΘ. 17· τῆς μιαρίας τοῦ Σαρδαναπάλλου. Πόθεν τοῦτο; τὸ πρᾶγμα θαυμάσιον γὰρ. Ἐμοὶ οὐ δοκεῖ ὁ γραμματικὸς γεγραφέναι ὃ ἡμεῖς ἀναγιγνώσκουμεν καὶ εὖρε δὴ καὶ ὁ Ὄρος. Ἀλλ' ἀλλαχοῦ ἀπαγορεύει ὅπως μὴ τις ἐρεῖ ὕελος μιερὸς καὶ τὰ τοιαῦτα ἀντὶ τοῦ ὕαλος καὶ μιερὸς. Συχνῶς δὲ δις ἢ καὶ τρίς ταῦτα λέγων, τοῦτο καὶ νῦν ἐν νῷ εἶχε καὶ δοκεῖ μοι οὕτω γράψαι· Μιερία ἀδόκιμον, τὸ δὲ μιαρὸς ἀρ- χαῖον καὶ μιαρία. Οὐδὲν δὲ θαυμαστὸν, εἰ διέφθαρτο καὶ τὸ ἀν- τίγραφον, ὃ ἐχρήσατο ὁ Ἀνταπτικιστὴς. Τοῦτο δὲ μόνον προσθήσω ὁδοῦ πάρεργον τὸ τοῦ Ἀνταπτικιστοῦ ὄνομα οὐκ εἶναι ἐκ τοῦ παλαιοῦ ἀντιγράφου — εἰώθαμεν γὰρ τὸν ἄνδρα Ἀνταπτικιστὴν καλεῖν καὶ οὐκ Ἀνταπτικιστὴν κατὰ τὸν ὀρθὸν λόγον, ὥσπερ καὶ σὺ γρά- φεις — ἀλλ' ὁ Ῥουγκήνιος μεταγράψας τὸ βιβλίον, ἐπλασε τοῦ- νομα ἵνα δηλαθεῖ ὁ τοῦ βιβλίου σκοπός.

Δυναίμην ἂν ἔτι ἕνα τοιοῦτότροπα συνείρειν τοῖς ἔμπροσθεν, ἀλλ' ἱκανὰ τὰ ἀποδεδειγμένα καὶ λεκτέον ἤδη μοι διὰ βραχέων περὶ τοῦ δευτέρου τοῦ Φρυνίου βιβλίου, τοῦ πάσαι μὲν πολλῶ- τινι τοῦ προτέρου μείζονος καὶ ὀγκωδεσέρου ὄντος, νῦν δὲ συντετμη- μένου εἰς πονημάτιον οὐ μέγα ὃ εὐρόντος τοῦ Ῥουγκηνίου ἐν Πα- ρισίοις, ὁ Βεκκῆρος συμπεριεῖληφε τοῖς Ἀνεκδότοις. Ἐπιγέγραπται τὸ βιβλίον Σοφιστικὴ Παρασκευὴ καὶ, ἵνα μὴ πέρα τοῦ δέοντος μακρολογῶ, συνέγραψεν ὁ Φρύνιχος, ἵν' οἱ ῥήτορες ἀφθονα ἔχοιεν παραδείγματα ἐκ τῶν Ἀπτικωτάτων ξυγγραφέων ξυνειλεγ- μένα, ἃ μιμήσαιντο ἢ καὶ μεταγράψαιαν. Οἶσθα δὴ, ὃ κράτιστε Κόντος, τί ὁ Φώτιος λέγει· ἐστὶ δὲ, Φησὶ, τὸ βιβλίον λέξεων τε συναγωγὴ καὶ λόγων κομματικῶν, ἐνίων δὲ καὶ εἰς κῶλα παρατει- νομένων τῶν χαριέντως τε καὶ κεινοπρεπῶς εἰρημένων τε καὶ συν- τεταγμένων. Περιέχει ἢ ἐπιτομὴ ἢ μόνη σωζομένη οὐδὲ πολλοῦ

μέρος τοῦ πρὶν τεύχους, παμμεγάλου γενομένου κατὰ τὸν Φώτιον, ἀλλ' ἐκ τοῦ "Αλφα σοιχείου ὀλίγῳ πλείονα, οὐ πολλὰ δέ, ἔστιν ὁρᾶν ἐν τῷ καλουμένῳ ἔκτῳ τοῦ Βεκκήρου λεξικῷ. Καὶ πάλαι περὶ τούτου τοῦ βιβλίου μετ' ἐπιστάσεως εἰρηνότος ἐμοῦ, ἀπόχρη νῦν τοῦτο μόνον διίσχυρίσασθαι, ὅτι ζητοῦντί μοι μετὰ πλείους ἀκριβείας σχεδὸν τι πᾶσαι αἱ παρὰ τῷ Δίῳ ἀπεξεωμέναι καὶ καθημαξευμέναι λέξεις εὐρέθησαν τῷ Φρυνίχῳ λεξικῷ ἔτι καὶ νῦν ἐνοῦσαι. Καὶ οὐ τοῦτο λέγω ὡς οἷός τ' ἂν εἶην μυρία παρασχέσθαι τεκμήρια — κομπῶδες γὰρ τοῦτό γε — τετρακόσια δ' ἂν ἴσως ἀπαριθμησαίμην. "Οθεν παντί που δῆλον, ὥσπερ αὐτὸς ὁ Δίων ὑποδείκνυσι καὶ ἐγὼ ὀλίγον ἔμπροσθεν εἶπον, ὅτι πάντα τὰ ἀσειό-
τατα ἐκ Πλάτωνος καὶ Θουκυδίδου καὶ τῶν ἄλλων οὐκ αὐτὸς ἔστιν ἐξειλοχῶς ἀλλὰ βοηθοὺς προσκαλέσας τοὺς Ἀττικιστάς, ἐν οἷς ἡμῖν ἀνεφάνη καὶ ὁ Φρύνιχος. Τὸν δὲ Πολυδεύκη δι' αἰτίαν τινὰ, ἣν ἴσως ὕστερον ἐρῶ, οὐ μοι φαίνεται ἀνεγνωκέναι.

Οὐκ ἔσαι ἀπο τρόπου τὰ νυνδὴ ρηθέντα τεκμηρίοις τισὶ βε-
βαιῶσαι· χρήσομαι δ' ἐξεπίτηδες τοῖς οὕτω πρότερόν μοι εἰρημένοις.

Γράφει ὁ Δίων ΞΑ. 4: ὁ Νέρων οὐ φιλοπραγματίας ἦν. Πόθεν τοῦτο τὸ κεκομψευμένον; Ἐκ τοῦ Φρυνίχου δηλαδὴ, εἰρηνότος· "Ανθρωπος φιλοπραγματίας· δηλοῖ τὸν φιλοῦντα καὶ σπου-
δάζοντα πάντα τρόπον πράγματα μεταχειρίζεσθαι. Ἀλλαχοῦ λέγει ὁ Δίων ΛΖ. 46: τὸ μίasma αὐτοῦ ἀποδιοπομπούμενοι·
τεράσιον τοῦτ' ἄρ' ἦν τοῖς ἐν Ῥώμῃ ὁπωσδήποτε ἐλληνίζουσιν· ὁ δὲ Δίων χαίρει χρώμενος τοῖς παμπαλαίοις καὶ τρόπον τινὰ σαπροῖς, εὐρὼν καὶ τοῦτο τὸ ῥῆμα παρὰ Φρυνίχῳ σελ. 7, 15. Ἀπαρνος, φησὶν ὁ Φρύνιχος σελ. 8, 26, σεμνότερον τοῦ ἔξαρνος καὶ πολιτι-
κώτερον. Κᾶτα χρῆται ὁ Δίων ΛΖ. 26. Ἀψευδεῖν εἶρηκεν ὁ Ἀριστοφάνης κατὰ τὸν Φρύνιχον. Καὶ ὁ Δίων ΜΔ. 54: ἡ μὴν ἀψευδήσειν πάντα πισοῦμενοι. Πάλιν ὁ Φρύνιχος· Ἀμαχον τὸ κακὸν· ὑπερβολικῶς, πρὸς ὃ οὐκ ἂν τις μαχέσαιοτο. Καὶ ὁ Δίων ΛΗ. 45: οὔτε ἄμαχος οὔτε δυσπολέμητός ἐστι. Καὶ μὴν τοῦτό γ' οὐκ ἐκ τριόδου σεσυρμένον τῷ Φρυνίχῳ· Ἀναφалан-
τίας· οὐχ ὁ φαλακρὸς ἀλλ' ὁ ἀρχόμενος ἀποφαλακροῦσθαι. Θαυμάζει ὁ Δίων καὶ λέγει ΜΓ. 45, περὶ τοῦ Καίσαρος ὅτι ἀναφаланτίας ἦν· εἴτα ἐν τῷ παγγελοῖῳ διηγήματι περὶ τοῦ τῶν περὶ τὸν Ἀπρωνιανὸν φόνου Ος. 8: οὐχ ὅτι οἱ φαλακροὶ ἀλλὰ καὶ οἱ ἄλλως ἀναφаланταὶ ἔδεισαν. Καὶ ὁ εἶρηκεν οὐκ οἶδ' ὅστις τῶν κομικῶν· ἄψυχον ἄνδρα λαμβάνειν συνέμπορον· τὸ δὲ

ἄψυχόν ἐστι τὸ δειλὸν κατὰ τὸν Φρύνιχον· εἴτα Δίων διηγούμενος περὶ τῆς ἐν Φαρσάλῳ μάχης ΜΑ. 58: ἐγκύψαντες ἠτρέμιζον ὥσπερ ἄψυχοι. Ἐν τῇ μεταφράσει εὐρήσεις τὸ χωρίον γελοῖως πάνυ διηρμηνευμένον· exanimorum instar oculis in terram defixis constiterant. Ἀλλ' οὐ τοῦτο λέγει ὁ συγγραφεὺς, ἀλλ' ὅτι οὐκ ἐκινουῦντο αἱ φάλαγγες ὥσπερ ἀνεὶ ἀποδειλιασάντων τῶν στρατιωτῶν. Πάλιν ὁ Φρύνιχος· Ἄνανδρος γυνή· ἡ μὴ ἔχουσα ἄνδρα. Καὶ τοῦτ' ἀποδέχεται ὁ Δίων ΝΔ. 16: τοῖς τε ἀγάμοις καὶ ταῖς ἀνάνδροις βαρύτερα τὰ ἐπιτίμια ἐπέταξε. Ἰδὲ καὶ τοῦτο, οὐ οὐ ῥαδίως ἂν τις εὐροῖ Ἀττικώτερον ὄνομα· Ἀναριχᾶσθαι· πάνυ Ἀττικὴ ἢ Φωνή. Εἴτα ὁ Φρύνιχος ἐπάγει· οἱ δὲ δύο ρρ γράφοντες ἀμαρτάνουσιν. Καὶ δὴ ἀναγινώσκειται παρὰ τῷ Δίῳ ΜΓ. 21: τοὺς ἀναβασμούς τοὺς ἐν τῷ Καπιτωλίῳ τοῖς γόνασιν ἀνερριχή-
σατο. Καὶ οὕτω μὲν παρὰ τῷ Δινδορφίῳ, ἐν δὲ τοῖς ἀντιγράφοις γράφεται ἀνερριχήσατο, ἐστὶ δὲ ὁρθότατον μὲν τὸ τοῦ Δινδορφίου ἀνερριχήσατο, ὁ δὲ Δίων κατὰ τὸν Φρύνιχον περιφανῶς δὴ ἔγραψε ἀνερριχήσατο. Παράγει ὁ Φρύνιχος ἐκ τοῦ Ἀριστοφάνους τὸ ἀκρα-
τίσασθαι· καὶ ὁ Δίων οἶδε τὸ ῥῆμα, τὸ δὲ χωρίον ἀνωτέρω ἤδη ἐκτέγραπται μοι. Σεμνῶς πάνυ ὁ Σοφοκλῆς εἶρηκε τὸ ἀχα-
νὲς ἐπὶ τοῦ λαβυρίνθου τοῦ μὴ ἔχοντος ἐγέννη ἢ ὄροφον. Τοῦθ' εὐρὼν παρὰ τῷ Φρυνίχῳ ὁ Δίων γράφει ΛΖ. 17, περὶ τοῦ ἐν τοῖς Ἱεροσολύμοις νεῶ, ὅτι ἀχανὲς τε καὶ ἀνὼροφος ἦν. Καὶ πάλιν τοῖς Ἱεροσολύμοις νεῶ, ὅτι ἀχανὲς τε καὶ ἀνὼροφος ἦν. Καὶ πάλιν ἀλλαχοῦ λέγει ὅτι πάσης τῆς ἐξέτης καθαιρεθείσης τὸ Διριβιτώριον ἀχανὲς ἐγένετο, ΝΕ. 8. Πολλῷ πλείονα ἂν τις τοιαῦτα ἀποδείξειεν ἐν τῷ ἔκτῳ ρητορικῷ λεξικῷ τοῦ Βεκκήρου· νῦν δ' ἴσως ἐξαρκεῖ, ἵνα μὴ κόρος ἐγγίγνηται διὰ τὸ πλῆθος ἀμετρον ἐπελθόν, τὰ λοιπὰ σοιχεῖα διὰ βραχέων διεξελεῖν. Αὐτίκα γυμνοπαιδιά· ἐν Λακεδαιμόνι κατὰ τὴν ἀγορὰν παῖδες γυμνοὶ παιᾶνας ἤδον. Εἴτα ὁ Δίων ΜΔ. 6, λέγει περὶ τῶν τοῦ Πανδὸς γυμνοπαιδιῶν, εἰς τὴν τοῦ Καίσαρος τιμὴν ἐν Ῥώμῃ τελουμένων. Τί δὲ τὸ γνωσιμα-
χῆσαι; τί δὲ τὸ γύννις; τί δὲ τὸ δωροληψία; τί δὲ τὸ διασιλλοῦν; τί δὲ τὸ εὐθετεῖν; τί δὲ τὸ ἔξεδρον; τί δὲ τὸ ἐπαμφοτερίζειν; τί δὲ τὸ οἰσπώτη. Ἐπιλίποι μ' ἂν ἡ ἡμέρα, εἰ βουλοίμην πάντα τὰ τοιαῦτα ἐκλέγειν. Ἀλλ' ἄλλις τούτων, ἵν' ἐλέγχηται ὁ Δίων οὐκ αὐτὸς ἀνεγνωκῶς τοὺς συγγρα-
φέας οὐς μιμεῖται, ἀλλὰ τὰ τῶν Ἀττικιστῶν βιβλία, ἐν οἷς οὐδεὶς ἂν ἔτι ἀντιλέγοι, ὡς οὐκ ἐγένετο καὶ ὁ Φρύνιχος.

Ἔτι δὲ σκόπει τάδε τοῦ Φωτίου· χρήσιμον, φησὶ, τὸ τοῦ

Φρυνίχου βιβλίον τοῖς τε συγγράφειν καὶ ῥητορεύειν ἐθέλουσιν. Ὁ δὲ Δίων καλοῦ καὶ ὠραίου λόγου ὕλην εὖρων ἐν αὐτῷ, τίνας νῦν οὐκ ἀνεγνωκέναι δοκεῖ; Σιωπῶ τὸν Θουκυδίδην, ἐπεὶ πάντες ἴσμεν ὅποσα ἐξ ἐκείνου μετενήνοχεν ὁ Δίων, ἔτι δὲ καὶ τὸν Πλάτωνα, τὸν Δημοσθένη, τὸν Αἰσχίνην, τὸν Ἡρόδοτον, τὸν Ξενοφῶντα· ἀλλὰ καὶ τοὺς ποιητὰς συχνῶς μιμεῖται. Γεύματος χάριν Φέρ' ἀκούσωμεν τοῦ Καλήνου διαβάλλοντος τὸν Κικέρωνα. Ὁ δὲ ῥήτωρ, εἰ ἄρα τοῦτο τοῦνομα αὐτὸν καλεῖν δεῖ ἀλλὰ μὴ σπερμολόγον, ἔπλασε καὶ τοῦτο ψευδόμενος καὶ ἀπαναισχυντῶν. Πρὸς τὴν Κερελίαν, Φησί, τοιαύτας ἐπισολὰς γράφεις οἷας ἂν γράψειεν ἀνὴρ σκωπτόλης ἀθυρόγλωστος πρὸς γυναικὰ ἐβδομηκοντούτιν πληκτιζόμενος. Ἀλλὰ τὸ μὲν σκωπτόλης ἔλαβεν ὁ Δίων ἐκ τῶν Ἀρισφάνους Σφηκῶν, τὸ δὲ πληκτιζόμενος ἐκ τῶν Ἐκκλησιαζουσῶν, τὸ δὲ ἀθυρόγλωστος πόθεν; Ἀλλὰ δῆλον ὅτι ἐκ τοῦ Εὐριπίδου οὕτω λέγοντος ἐν τῷ Ὁρέσῃ.

ἀνὴρ τις ἀθυρόγλωστος ἰσχύων θράσει.

Ἀλλὰ τὸ ἕκτον τοῦ Βεγκήρου λεξικὸν σαφῶς δείξει, ὃ νῦν οὐδεὶς θαυμάζεται, τὸν Δίωνα εὖρεῖν τὸ Εὐριπίδειον ἀθυρόγλωστος παρὰ τῷ Φρυνίχῳ. Εἰ δὲ τοῦτο ἀπιστεῖς ἔτι, — ἀμέλει γὰρ οὐ ταχυπειθεῖς ἡμεῖς οἱ φιλόλογοι — πότερον ἢ λέξεις ἐκ τοῦ Φρυνίχου εἰς τὸ λεξικὸν μετενήνεκται ἢ ἄλλοθεν ποθεν μετωχέτευται, λαβὲ τὸν Ἀνταττικισὴν καὶ εὐρήσεις αὐτὸν κἀνταῦθα πολεμοῦντα τῷ Φρυνίχῳ· ὃ τι δ' εἴρηκεν οὐ σώζεται.

Ὁ δὲ Δίων συνεχῶς μιμούμενος τὸν Θουκυδίδην καὶ αὐτολεξεῖ ἐκγράφων, ἐνίοτε ἡμῖν χρήσιμός ἐστιν, ἵν' ἐπιδιορθῶμεν τὰ ἐκείνου. Καὶ μὴν πρότερον ἤδη τοῦτο δείξας, νῦν ὀλίγ' ἄττα παραδείγματα προσπαραγράψω. Ὁ Θουκυδίδης λέγει Α. 6, τὸ παλαιὸν Ἑλληνικὸν ὁμοιότροπα τῷ νῦν βαρβαρικῷ διαιτώμενον. Καὶ τοῦτο μὲν οὐδεὶς ἂν ὑποπτεύσειε μὴ ὀρθῶς εἰρησθαι, ὅρα δὲ νῦν τὸν Δίωνα οὕτω λέγοντα· ΜΖ. 52: τὰ μὲν ὁμοιοτροπώτατα ἐρρήθη· ΜΘ. 9: ὁμοιοτροπώτατα τοῖς πρόσθεν ἐναυμάχησαν· ΝΒ. 39: ἐς πάντα δὴ πάντως ὁμοιοτροπώτατα αὐτοῖς ζῆς· ΛΖ. 25: τὸν ὕπατον ὁμοιοτροπώτατον σφίσιν ὄντα· ΟΗ. 54: ὁμοιοτροπώτατά ἐσι καὶ οὐδὲν μέγα λεπτολογηθέντα ἔχει. Νῦν δ' ἴσως φανεῖται οὐκ εἰρηκέναι ὁ παλαιὸς συγγραφεὺς ὁμοιότροπα ἀλλ' ὁμοιοτροπώτατα· καὶ ἐστὶ δὴ τοῦτο τὸ ὀρθόν· τὸ γὰρ ὁμοιότροπα κατὰ τὸν ἀληθῆ λόγον πλέον ἐμφαίνει τοῦ ὁμοιοτροπώτατα, ἀλλ' οὐ τοῦτο λέγει ὡς ἡ δίκαια τῶν πάλαι Ἑλλήνων

ὁμοία ἦν τοῖς τότε βαρβάροις, ἄγαν γὰρ τοῦτό γε, ἀλλ' ὥσπερ ἡμεῖς φαῖμεν ἂν τάχα, ὁμοία σχεδὸν καὶ παραπλησία, οὐχ ὁμοιότροπα ἀλλ' ὁμοιοτροπώτατα. Διηγεῖται ὁ Θουκυδίδης Β. 82, τὴν τοῦ Κνήμου στρατείαν τὴν ἐπὶ Στράτον. Ὁ δὲ χωρήσας πρὸς τὴν πόλιν, διαφθαρέντων τῶν Χαόνων ὑπὸ τῶν Στρατίων αἰφνιδίως ἐκ τῶν ἐνεδρῶν προσπεσόντων, πάλιν ἀναχωρεῖ πρὶν τὴν ξυμβοήθειαν ἐλθεῖν. Θαυμάζω τοῦτο, καρτερῶς γὰρ ξυμβοήθησαν οἱ Στράτιοι καὶ ἐνίκησαν τοὺς πολεμίους, ἢ γὰρ ξὺν τρόπον τινὰ παρέλκει ἐν τῷ ξυμβοηθεῖν παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ. Βέλτιον ἂν εἴη ὡς ἐγὼμαι πρὶν τὴν πλείω ξυμβοήθειαν ἐλθεῖν. Καὶ τοῦτο δὴ εὔρε καὶ ὁ Δίων οὕτω λέγων ΛΘ. 51: ἔφθη τῆς γῆς κρατήσας πρὶν τὴν πλείω συμβοήθειαν ἐλθεῖν. Εἴτα μετ' οὐ πολλὰ λέγει ὁ Θουκυδίδης Β. 84: τὰς κώπας ἀδύνατοι ὄντες ἐν κλυδωνίῳ ἀναφέρειν. Πόθεν ἐκεῖ τὸ κλυδώνιον, ὑποκοριστικὸν ὄν; Τί δὲ ὁ Δίων; ΜΑ. 46: ὁ κλύδων δεινῶς σφας ἐξετάραττεν. ΝΒ. 16: ἐν κλύδωνι πολλῷ φερομένη σαλεύει. ΞΕ. 16: ἄνω κάτω ἐφέρετο ὥσπερ ἐν κλύδωνι. Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ Φώτιος ἐν Λεξικῷ παράγων τὸ τοῦ Θουκυδίδου χωρίον γράφει κλύδωνι καὶ οὐ κλυδωνίῳ. Ἀπερισκέπτως ἀπέρριψα τὴν λέξιν ἐν τῇ ἐκδόσει, τὸ γὰρ ἄμεινον φανερόν.

Δισάζουσι περὶ τῆς παρὰ τῷ Θουκυδίδῃ γραφῆς Η. 96: ἄδηλον ὅν ὁπότε σφίσιν αὐτοῖς ξυρράξουσιν. Ἀλλὰ μὴν ὀρθότατόν ἐστι τὸ ξυρράξουσιν· ἰδὲ τὸν Δίωνα ΟΑ. 7: κατὰ πρόσωπόν Φησιν αὐτοῖς συνέρραξαν. Καὶ μὴν αὐτὸς ὁ Δίων ὅταν λέγῃ ΟΓ. 15: προγνοὺς ὅτι καὶ σφίσιν αὐτοῖς οἱ τρεῖς συναράξουσιν, πότερον ἀποδεξόμεθα ταύτην τὴν γραφὴν ἢ μεταποιήσομεν εἰς τὸ ξυρράξουσιν; Ἐγὼ μὲν οἶμαι, σὺ δ', ὧ λογιώτατε Κόντος, αὐτὸς σκόπει τί σοι δοκεῖ περὶ τούτου.

Βελτίστη μὲν καὶ χρησιμωτάτη ἡ τοῦ Δίωτος ἐκδοσις, ἣν ὁ Δινδόρφιος κατεσκεύασεν, ὅμως δὲ πολλὰ εὖ καὶ δεξιῶς διορθώσας, οὐκ ὀλίγα κατέλιπε τοῖς μετὰ τὸν Θερισμὸν ἀνακαλαμωμένοις τὰ περίλοιπα. Οὐδὲν ἐστὶν οἷον προφέρειν εἰς τὸ μέσον ἐκ πολλῶν παραδειγμάτων καὶ πλείων γε τὰ μάλιστα περιφανῆ.

Οὐκ ἀποδέχομαι τὸ περὶ τοῦ Ταρχυνίου λεγόμενον πολιτῶν τινὰς ξαυροῖς γυμνοὺς προσδήσαντος, ὅτι τοῦτ' ὑπ' ἐκείνου τότε ἐξευρεθὲν καὶ πολλάκις ἐγένετο. Ἀλλ' οὐχ εὕρημα τότε, ὕβρις δ' οὐκ ἀνάσχετος. Ἐγραφεν ἄρα ὁ Δίων τομ. α' σελ. 14: τὸ τῷ Θουκυδίδῃ ἐν χρήσει ἐξυβρισθὲν καὶ οὐκ ἐξευρεθὲν.

Μετ' οὐ πολὺ λέγεται περὶ τοῦ Βρούτου ὅτι μωρίαν προσεποιήσατο, εἴ πως αὐτός γε περιγένοιτο. Οὐ σπάνιον ἐστὶ τὸ καὶ νῦν διημαρτημένον· γραπτέον γάρ· εἴ πως οὕτω γε περιγένοιτο.

Διημάρτηται ἡ λέξις τομ. α' σελ. 21: ἐνταῦθα ὁ Δίων λέγει ὅτι κρεουργηδὸν τὸ τοῦ ὑπερημέρου σῶμα οἱ δεδανεικότες πρὸς τὸ μέρος ὧν ᾤφειλεν ἐξουσίαν εἶχον κατανέμεσθαι. Βδελυρὸν τοῦτό γε· οὐδὲν ἐπέτρεψεν ὁ νόμος πέρα τοῦ κατατέμεσθαι.

Οὐχ ἅπαξ ἐσφάλη ὁ Μάιος ἐν τῷ ἀποσπασματίῳ, ὃ παρὰ τῷ Δινδορφίῳ εὐρίσκεται σελ. 24. Ἴσορεῖ ὁ Δίων ὅτι ὁ Μάρκιος ὁ Κοριολανὸς στρατηγῆσαι θελήσας καὶ μὴ τελεσθεὶς ἡγανάκτησε τῷ ὁμίλῳ. Οὐ διαγιγνώσκων τὴν τοῦ ἀντιγράφου λέξιν ἀμυδρὰν οὕσαν ὑπὸ παλαιότητος ἢ καὶ ὑπὸ τῶν Φαρμάκων, ἔγραφε τὸ ἐπελθόν· οὐ γὰρ εἰκὸς, ὥς ἐμοὶ δοκεῖ, ἐν αὐτῷ τῷ ἀντιγράφῳ διεφθάρθαι τὸ χωρίον, περιφανέστατον ὄν. Ἐν μόνον ἐστὶ ῥῆμα ὃ τις ἂν ἐν τοιούτῳ τινὶ χρῶτο· ἀπόβαλλε οὖν τὸ μὴ τελεσθεὶς καὶ εὐθὺς μετέγραψον· ἡττηθεὶς ἡγανάκτησε. Παραπλήσιόν ἐστι τὸ σφάλμα ἐν τούτοις· Νώρβης πόλεως ἀποικίζεσθαι βουλομένης. Γελοῖόν ἐστι τοῦτο καὶ ὁρθῶς ἔχει τὸ διδομένης ἀντὶ τοῦ βουλομένης. Εἴτα κατηγοροῦσι τοῦ Μαρκίου οἱ δήμαρχοι, τῶν δυνατῶν βοῶντων καὶ δεινὸν ποιούντων, ὅτι καὶ περὶ σφῶν τὰ τοιαῦτα κρίνειν ἐτόλμων. Ἄλλ' οὐκ ἔδεισάν πω τὰ παρόντα, ὑφεωρῶντο δὲ τὰ μέλλοντα γενήσεσθαι· οὐδ' ἄρα ἔγραψεν ὁ Δίων ἐτόλμων ἄλλ' ἔμελλον. Ἔτι δὲ καὶ τόδε ὅρα, ὅτι τὰ τοῦ Μαΐου σφάλματα, πλεῖστα ὄντα, οὐδ' ὁμοῖα οὐδὲ παραπλήσιά ἐστιν τοῖς τῶν παλαιῶν ἀντιγραφέων. Καὶ συχνῶς τοῦτ' ἐστὶν ἰδεῖν καὶ δὴ καὶ ἐν τοῖς Φρόντωνος ἐπισολαῖς, ὧν ἡ ἑκδοσις ἐκπεπνήσθαι μοι. Φέρ' ἴδωμεν ὁδοῦ πάρεργον τοῦτ' ἐκ τοῦ Φρόντωνος ἐρωτικοῦ λόγου. Διηγεῖται ὁ συγγραφεὺς ὅτι τῶν ἀνδρῶν ἐστὶ τι ὃ δὴ τοῦ ἡλίου ἐρεῖ καὶ πάσχει τὰ τῶν ἐρώντων, ἀνατέλλοντος ἐπαιρόμενον καὶ πορευομένου κατασφερόμενον. Εἴτα ἐπάγει: ἀλλὰ γ' ἐν γῇ πεσὼν ἀπόλλυσι οὐδὲ εὐμενεσέρου πειρᾶται διὰ τὸν ἔρωτα τοῦ ἡλίου. Ὅτι μὲν ἔψευσαι ἡ λέξις φανερόν, τὸ δὲ διορθῶσαι πάνυ δυσχερὲς μὴ βοηθὸν ἔχοντα τὸ παλαιὸν βιβλίον. Ὁ δὲ Ριεύτιος ὁ ἐμὸς, ὁ τὸν Φρόντωνος μετὰ πλείστης ἀκριβείας ἀνταναγνοὺς, τί ἐόρακεν ἐν τῷ παλιμψήσῳ, καίπερ δυσαναγνώστῳ ὄντι; ΑΛΛΟΤ-ΔΕΝΓΕΠΑΕΟΝ· τουτέστιν οἶμαι ἄλλ' οὐδὲν γε πλεον ἀπόλλυσι. Καὶ τοῦτο μὲν σαφές, μόνον δὲ θαυμάζω τὸ ἀπόλλυσι ἀντὶ τοῦ ἀπόλλυται. Ἰδὲ δὲ καὶ τόδε ἐξ ἐπισολῆς παρὰ Φρόν-

τωνος Ἀππιανῷ γεγραμμένης, ἥς ἡ ἀρχὴ ἦδε: Οὐκ ἂν ἀπορησόμενος δὲ ἐκεῖνος πιθανῶν λόγων ὅς... ἐνίσαιτο κτῆ. Ὁ Μάιος ἀντιλέγων τῷ Νιεβουρίῳ διορθώσαντι τὸ χωρίον, διαρρήδην λέγει οὕτως ἀνεγνωκέναι ἐν τῷ ἀντιγράφῳ. Ὁ δὲ Ριεύτιος πολλῶ ἀκριβέστερον· οὐκ ἀπορησείμενος δὲ ἐκεῖνος· ὅθεν ὁ τυχὼν εὐρήσει τὸ ἀληθές· οὐκ ἀπορήσει μὲν οὐδ' ἐκεῖνος πιθανῶν λόγων κτῆ. Προσγράψω δὲ καὶ τόδε· ἐν τῇ αὐτῇ ἐπισολῇ ὁ Φρόντων οὕτω πω γράφει· πῶς δέποτε ἐκ διαθηκῶν καὶ τὰ μεγάλα λαμβάνοντες, παρὰ τῶν ζώντων τ' αὐτῶν ταῦτα οὐ προσησόμεθα. Δὲς ἐν τούτοις σφάλλεται ὁ Μάιος· πρῶτον μὲν λέγει γεγράφθαι ἐν τῷ ἀντιγράφῳ πᾶς δέποτε, εἴτα διορθοῖ πῶς δέποτε· ἀλλὰ καὶ νῦν τῶν γραμμάτων σφόδρα ἀμυδρῶντων διὰ τὰ φάρμακα, ὅμως ἔξει σαφῶς διαγινώσκειν ΤΙΔΕΠΟΤΕ, τουτέστι τί δέποτε. Ἐπειτα δὲ ὁ Μάιος λέγει εὐρηκέναι ἐν τῷ βιβλίῳ ταῦτα αὐτα, ὃ ἐν τῷ κειμένῳ γράφει· τὰ τ' αὐτῶν ταῦτα, ὅπερ οὐδεὶς ἂν ἀποδέξαιτο. Ἀλλὰ καλῶς ὁ Ριεύτιος γράφει ἡμυδρῶσθαι τέτταρα γράμματα, μετὰ δ' ἐκεῖνα ἐορακέναι τάδε· ΚΑΤΤΑ. Νῦν ἄρα ῥάδιον εὐρεῖν τὸ ἀληθές, ἐπεὶ ὁ Φρόντων ἔγραφεν· τί δέποτε — παρὰ τῶν ζώντων τὰ τηλικαῦτα οὐ προσησόμεθα; Νῦν δὲ ἐπανιτέον ἐπὶ τὸν Δίωνα.

Περὶ τῆς Ρούφου γυναικὸς τοῦ χιλιάρχου διηγεῖται ὁ Δίων σελ. 59 τὸ θρυλούμενον ἐκεῖνο, ὡς ἐξεταράχθη τοῦ ῥαβδούχου κόπτοντος τὴν θύραν· γέλωτος οὖν ἐπ' αὐτῇ συχνοῦ καὶ παρὰ τῆς ἀδελφῆς καὶ παρὰ τῶν ἄλλων γενομένου, δεινὸν ἐποίησατο. Ἀλλὰ τόδε οὐδεὶς ἂν πεισθεῖν ὅτι συχνὸς ἐγένετο γέλωτος ἐπ' αἰτίᾳ σμικρᾷ καὶ τῇ τυχοῦσῃ. Ἐγὼ δ' οἶμαι γραπτέον εἶναι· γέλωτος — ἰσχυροῦ — γενομένου.

Ἦχθοντο οἱ Ῥωμαῖοι τῷ Τορκουάτῳ οὕτως ὥς καὶ τὰ.... τατα τῶν ἔργων μαλλιστὰ ἀπ' αὐτοῦ ὀνομάσαι. Ὁ τι λείπει, εὐρηκέναι μοι δοκῶ: καὶ τὰ ἰταμώτατα τῶν ἔργων. Γράψαντες οὕτω κατὰ τὸ παλαιὸν ἔθος ΚΑΙΤΑΙΤΑΜΩΤΑΤΑ, οὐ θαυμασόμεθα τὸν Μάιον οὐ διευκρινῆσαι τὸ χωρίον.

Οἱ Ῥωμαῖοι κατὰ τὸν Δίωνα σελ. 47: βούλονται μὲν καὶ μάλα πολέμῳ κρατιστεύειν, προσέτι δὲ δὴ καὶ ἀρετὴν τιμῶσι καὶ διὰ τοῦτο ἐν ἀμφοτέροις ἡναγκασμένοι τῇ τῆς ψυχῆς γενναιοτήτι καὶ τὸ κρατεῖν ἐπικερδαίνουσι. Καὶ τὸ ἡναγκασμένοι ἐστὶ τῆς Μαΐου μούσης. Τὸν δὲ Δίωνα τί ποτ' οἶει γεγραφέναι; Ἦ δὴλον ὅτι ἐγγεγυμνασμένοι, τοῦτο γὰρ μόνον ἀρμόττει.

Κατὰ ταῦτὸ ὑπὸ τοῦ Μαΐου διέφθαρται τάδε· μὴ γὰρ καται-
τιώμεθα τῶν ἀντιγραφῶν ἀναιτίων ὄντων· Πόπλιος Οὐαλέριος
ἄνδρας ἐπὶ κατασκοπὴν πρὸς τοῦ Πύρρου φαλέντας ἐχειρώσατο,
σελ. 60. Ἄλλ' οὐ λέγει τοῦτο ὁ συγγραφεύς, ἀλλ' ὅτι ὁ Ῥωμαίων
στρατηγὸς Φιλοφρόνως ἐδέξατο τοὺς ἄνδρας. Οὐκ ἔστι χαλεπὸν
εὑρεῖν αὐτὸ τὸ τοῦ Δίωνος· γραπτέον γὰρ ἐδεξιώσατο.

Ἐν τῷ Φαβρικίου πρὸς τὸν Πύρρον λόγῳ περικαλλεστάτῳ νῆ Δία
καὶ σφόδρα κεκαλλιεπημένῳ, ὁ Ῥωμαῖος οὕτω πως λέγει σελ. 66:
αἰρετώτερόν ἐστι τῇ τοῦ Θείου πλεονεξία μᾶλλον ἢ τῇ ἐαυτοῦ
κακία σφαλῆναι. Ἄλλ', ὃ πανοσιώτατε ἱερεῦ, δυσσεβεστάτη ἐστὶν
αὕτη ἢ ῥῆσις ἀνδρὸς εὐσεβεστάτου, τὸ γὰρ θεῖον οὐ πλεονεκτεῖ,
πολλοῦ γε καὶ δεῖ. Ἀλλὰ λεκτέον τῇ τοῦ Θυνείου πλεονεξία· καὶ τίς
ἂν διασείεν; Ὅμως παραγράψω τὸ τῷ Δίῳ μετὰ ταῦτα σελ. 84:
περὶ τοῦ Ἀννίβα εἰρημένον· πολεμεῖν πᾶν τὸ πλεονεκτεῖν δυνά-
μενον καὶ ἐν τοῖς Θυνείοις καὶ ἐν τοῖς ὁμοφύλοις ὁμοίως ἡγούμενος.

Διττῶς ἑσφαλται ἐν τοῖςδε σελ. 95: τὰ τῶν Ἰβήρων ἐκκίνητο
τά τε τῶν συμμάχων αὐτοῦ ἡλλιοτριούτο, γραπτέον γὰρ ἡλλο-
τρίωτο. Εἴτ' ἐπάγει ὁ Δίων· καὶ εἴ γε καὶ τὸ βραχύτατον
ὑπεσχήκεσαν, ἀπόνως ἐκράτησαν ἂν. Ὅτι δὲ λεκτέον ἐστὶ,
τὸ γὰρ ὑπεσχήκεσαν οὐδαμῶς ὀρθόν, δείξει ὁ Θουκυδίδης Δ. 54:
μάχης γενομένης ὀλίγον μὲν τινα χρόνον ὑπέσκησαν οἱ Κυθήριοι,
ἔπειτα τραπόμενοι κατέφυγον. Ὁ δὲ Δίων παραχρῆμα ἀποδώσει
τὴν χάριν· ὁ γὰρ λέγεται ἐν τῷ αὐτῷ τοῦ Θουκυδίδου κεφαλαίῳ·
πανταχόθεν σφᾶς περιεσῶτος πολέμου ταχέος καὶ ἀπροφύλακτου,
ἐνταῦθα εἰ ἀγνοεῖς τί δήποτε βούλεται λέγειν ταχὺς πόλεμος,
παραβάλλωμεν τὸν Δίωνα Λτ. 6: συνεχῇ καὶ ἀπροφύλακτον
πόλεμον. Φανερώς δὴ ὁ Θουκυδίδης ἔγραφε συνεχοῦς.

Γράφει ὁ Δίων σελ. 109 περὶ τῶν Καρχηδονίων ὅτι τῶν ἐπιτα-
χθέντων σφίσιν ὑπὸ τοῦ Σκιπίωνος οὐδὲν ὅτι οὐχ ὑπέσχοντο οἷα
μηδὲν αὐτῷ παρέξειν μέλλοντες. Οὐκ ἔστι τοῦτο καλῶς εἰρη-
μένον, ἄλλως τε καὶ τοῦ συγγραφέως ἱστοροῦντος εὐθὺς μετὰ
ταῦτα ὅτι χρήματα ἔδωκαν αὐτῷ· ταῦτα γοῦν παρείχον οἱ οὐδὲν
παρέχοντες δὴ· οὐ χαλεπὸν ἐστὶν εὑρεῖν τὸ ἀληθές· ἔγραψε γὰρ:
οἷα μηδὲν αὐτῶν πράξειν μέλλοντες.

Ἐπισκεπτέον καὶ τότε σελ. 110: ὁ Μασινίσσας ἐπεδίωκεν
ἄκρατῶς τῇ τοῦ ἵππου ῥύμῃ ὑπενδιδούς. Παραβλητέα καὶ τάδε·
σελ. 84: ἱππεύειν ἀνὰ κράτος ἀσφαλῶς ἐδύνάτο. Σελ. 107:
ἀνὰ κράτος ἐπισπομένων. ΛΖ. 4: ἀνὰ κράτος ἐπεδίωξε

ΞΒ. 12: ἐπέδραμον αὐτοῖς ἀνὰ κράτος. Φαίνεται οὖν μετα-
γραφτέον εἶναι ἀντὶ τοῦ ἀκρατῶς ἀνὰ κράτος, ἀλλ' οὐπω
εὔρομεν τὸ ἀκριβέστατον. Σκόπει τὰ τοῦ Φρυνίχου παρὰ Βεκκήρω
σελ. 357, 27: Ἀγκράτος ἐλαύνω· εἶπε Ξενοφῶν κατὰ συγκοπὴν,
ἀντὶ τοῦ ἀνὰ κράτος· σὺ δ' ἄμεινον ποιήσεις μὴ χρώμενος τῇ
λέξει. Καὶ δὴ ὑπήκουσεν, ὡς ὀρθῶς, ὁ Δίων. Ἀλλὰ νῦν μοι ἐπί-
σκειψαι ἐκ τοῦ αὐτοῦ λεξικοῦ τάδε, σελ. 329, 15, ἐκ τοῦ Αἰλίου
Διονυσίου δηλονότι, ἐξ οὗ ὁ Φρυνίχος πάμπολλα μεταγέγραφεν·
Ἀκρατῶς ἐλαύνοντα. Ξενοφῶν, ἀντὶ τοῦ πάνυ ἐλαύνοντα.
Ἐγραφεν ἄρα ὁ Αἴλιος Διονύσιος Ἀγκράτος ἐλαύνοντα· ἀλλ'
ἐπεὶ καὶ τοῦτο τὸ ἀκρατῶς ἄπαξ εὔρομεν παρὰ τῷ Δίῳ, ὁ
ἀντιγραφεὺς ὡσαύτως σφαλλόμενος ὑποδεικνύει μοι δοκεῖ, ἐνταῦθα
γε τὸν Δίωνα ἀμελήσαντα τοῦ Φρυνίχου ὀρθῶς παραινούντος γε-
γραφέναι αὐτὸ τοῦτο τὸ ἀγκράτος, τὰ δὲ ἄλλα χωρία οὐκ ἂν
μεταποιήσαιμι. Περὶ τοῦ Ξενοφῶντος οἶσθα ὅτι ὁ Κόβητος λέγει
Μνημ. Γ'. 66.

Σφάλμα ἔνεστιν οὐ μέγα ἐν τοῖςδε, σελ. 115: ἐφοβήθη μὴ
ὁ Ἀντίοχος ἐς τὴν Εὐρώπην, ὥσπερ ἡγγέλλετο, ἔλθῃ· λεκτέον
γὰρ ἡγγελετο. Ἐν τοῖς τοιούτοις συχνῶς προσπταίουσιν οἱ τοῦ
Δίωνος ἀντιγραφῆς, ἀλλ' οὐ μοί ἐστι σχολὴ τὰ πάντα καταλέγειν.
Προσθήσω δ' ἔτι ἐν μόνον· σελ. 42: εἰ καὶ τῶν Λατίνων ἡγεῖτο,
πάντως ἂν αὐτοὺς νικῆσαι ἐποίησεν. Γραπτέον δὴ· ἡγήτο.

Κατὰ τὸν Μαΐον οἱ Καρχηδόνιοι πολεμούμενοι παρὰ Ῥωμαίων
ὅπλα τε καὶ τριήρεις δι' ἐλαχίστου ἐποίησαντο. Ἐμαίνοντο ἄρα
οἱ Καρχηδόνιοι, εἰ δὲ μὴ πιθανὸν τοῦτο, εὐθὺς μεταγράψωμεν
ἐπορίσαντο.

Περὶ τοῦ Οὐιριάδου γράφει ὁ Δίων σελ. 123: πάντων τῶν
ἀναγκαιῶν ἐκ τῶν ἀεὶ παρόντων ὡς καὶ ἀρίστων ἀπολαύων
ἱκανώτατα. Ἀλλὰ δῆλον ὅτι γραπτέον· ἀπολαύειν ἱκα-
νώτατος.

Διέφθαρται καὶ τότε σελ. 139: ἐπεὶ τὸ χωρίον ἐν ᾧ συνειλέχαστο
ἐγγεγέωργητο καὶ δίυγρον κατὰ τύχην ἦν. Ἐγραψεν ὁ Δίων
ὥσπερ εἰκός· ἐγεωργεῖτο. Καὶ πολλάκις εὕρισκομένων τῶν
παρατακτικῶν ἀντὶ τῶν ὑπερσυντελικῶν ὡς ἀνωτέρω εἴρηται μοι,
τὸ ἐναντίον ἐστὶ πολλῷ σπανιώτερον.

Σκόπει δὲ καὶ τότε σελ. 141: ὥς μὴδὲ τοὺς βουλευτάς τὴν
εἰρήνην ἔτι τὴν πρὸς αὐτοὺς ἐπὶ τούτοις ἐλέσθαι. Γραπτέον οἶ-
μαι δέχεσθαι.

Οὐδείς ἂν ἔχοι λέγειν τί ἐστὶ τοῦτο σελ. 142: θυόντων τῶν Ῥωμαίων ἱσαμένου τοῦ ἔτους τὰ ἐσιτήρια καὶ τῇ ἡγεμονίᾳ τὰς ἀρχὰς κατὰ τὰ πάτρια ποιουμένων. Ἀλλὰ τί μέλλομεν μεταγράψαι τὰς εὐχὰς ἀντὶ τοῦ τὰς ἀρχάς; Καὶ τοῦτο οὐκ ἄδηλον τίνα οἱ Ῥωμαῖοι εὐχέσθαι εἰώθεσαν τότε.

Ἀξύνετα τὰδε σελ. 151: τῷ Σύλλα πόθος εἰσῆει καὶ ἐν τῇ πολυτροπίᾳ τῶν φόνων πολὺ πάντων περιεῖναι, ὥσπερ τινὰ ἀρετὴν οὔσαν τὸ μηδὲ ἐν ταῖς μισοφονίαις τινὸς ἡττᾶσθαι τινὰ καινότητά ἐξέζηκε λελευκωμένον πίνακα. Δοκῶ μοι ὅμως εὐρηκέναι τὴν γνησίαν γραφὴν· μηδὲ ἐν ταῖς μισοφονίαις τινὸς ἡττᾶσθαι τινὰ καινοτομοῦντα.

Καὶ τοῦτο γελοῖον τὸ ἐρώτημα σελ. 154: τίς μὲν γὰρ οὐκ ἂν ἔλοιτο ἀπὸ μιᾶς πληγῆς, καὶ ταύτης μηδὲν ἢ βραχυτάτον τι λυπησάσης ἀποθανεῖν μᾶλλον ἢ νοσήσας; Ἀλλὰ πάντες τοῦτ' ἂν ἔλοιτο καὶ ἐστὶν ὑπόμωρος ὁ τοιαῦτα ἐρωτῶν. Ὁ δὲ Δίων ἄλλο τι γέγραφε, δῆλον ὅτι λυπησοῦσης· καὶ τοῦτ' ἐμοὶ δοκεῖν πάμπολυ διαφέρει. Προσθήσω ἐν μόνον ἐκ τῶν Μαΐου παροραμάτων· λέγει ὁ Δίων εὐθύς μετ' ἐκεῖνα· κτήσασθαι γὰρ ἰδίῳ θανάτῳ τὴν δημοσίαν εὐνοίαν καλόν. Ἀλλ' οὐδὲν ὠφελεῖ ἀποθανόντα εὐνου τοῦ δήμου τυγχάνειν, τὸ δὲ κτήσασθαι τὴν δημοσίαν εὐκλείαν καλόν.

Καὶ ταῦτα μὲν ἐκ τῶν ἀποσπασματίων, τὰ δὲ μετὰ ταῦτα ἤδη ἐκ τῶν σωζομένων βιβλίων.

Ἰσορεῖ ὁ Δίων ΛΕ. 4: ὅτι Κύντος Μάρκιος μόνος ὑπάτευσεν, ὃ τε γὰρ σὺν αὐτῷ χειροτονηθεὶς ἐν ἀρχῇ τοῦ ἔτους ἀπέθανε καὶ ὁ ἀφίτρωθεις πρὶν ἐπιβῆναι τῆς ἀρχῆς μετήλλαξε. Διὰ τί ὁ Δινδόρφοις ἐνταῦθα οὐ παρέλαβε τὸ ὑπὸ Ῥειμάρου ἤδη εὑρεθὲν ἀνθαιρεθεὶς ἀντὶ τοῦ ἀφίτρωθεις; Ἀλλ' ἴσως διὰ τὸ πλεῖστον ἀπέχειν τὴν γνησίαν γραφὴν ἀπὸ τῆς διεφθαρμένης. Καίτοι πολλάκις γ' ἐστὶν ἰδεῖν παρὰ τῷ Δίῳ τοὺς ἀντιγραφέας μηδὲν διευκρινοῦντας τῶν ἐν τῷ ἀρχετύπῳ ἀναγινωσκομένων γράψαντας τὸ ἐπελθόν. Τότε γε μὴν ἐκ τῶν συμφραζομένων δεῖ ἀναζητεῖν τὰληθῆς κᾶτα μηδεὶς ἐρωτάτω ὁπόθεν διέφθαρται τὸ χωρίον, οἱ γὰρ μάλιστα ἀκριβοῦντες τὴν παλαιὰν γραφὴν οὐ ποτ' ἂν φαῖεν, πῶς ἐκ τοῦ ἀνθαιρεθεὶς ἐγένετο τὸ ἀφίτρωθεις. Ἐχοιμ' ἂν ἔτι πολλῷ πλείονα παραπλήσια παρσχέιν· νῦν δ' ἐξαρκέσει ἐν παράδειγμα, περιφανέσατον ἔν. Γράφει που ὁ Δίων ΝΘ. 9: οἱ ὅρκοι περὶ μὲν τῶν ὑπὸ τοῦ Τιβερίου πραχθέντων οὐκ ἐπήχθησαν καὶ

διὰ τοῦτο οὐδὲ νῦν γίνονται· οὐ γὰρ ἔστιν ὅστις αὐτὸν ἐν τοῖς αὐταρχήσασιν ἐς τὴν τῆς οἰκίας νόμισιν καταλέγει. Κανταῦθα τοῦ ἀρχετύπου ἀμυδροῦ καὶ σαπροῦ γενομένου ὑπὸ παλαιότητος, οἱ ἀντιγραφεὶς ὀλίγα ἔτι διευκρινοῦντες ἔγραψαν ὀνόματα Ἑλληνικὰ μὲν, παντελῶς δ' ἄξύνετα καὶ οὐδὲν προσήκοντα. Τὸ δ' ἀληθές ἔτι καὶ νῦν διαγινώσκεται· τίς γὰρ ἂν οὐκ ἀποδέχοιτο: ἐς τὴν ὀρκωμοσίαν; Τᾶλλα δὲ δείξω προϊόντος τοῦ λόγου.

Μετὰ ταῦτα διηγεῖται ὁ Δίων καὶ περὶ τῆς Νισίβιος ὑπὸ Λουκούλλου πολιορκίας, ἐν οἷς ἐστὶ καὶ τὰδε ΛΕ. 7: ἐτήρησε νύκτα ἀσέληνον καὶ ὑετῷ λάβρῳ βρονταῖς τε χειμέριον. Μετέγραψε ταῦτα ἐκ τοῦ Θουκυδίδου οὕτω λέγοντος περὶ τῆς τῶν Πλαταιῶν πολιορκίας Γ. 22: τηρήσαντες νύκτα χειμερινὸν ὕδατι καὶ ἀνέμῳ καὶ ἄμα ἀσέληνον ἐξῆσαν. Ὅρθῳ ὅτι ὁ μὲν Δίων γράφει χειμέριον, ὁ δὲ Θουκυδίδης χειμερινόν· ζητεῖται δὲ τὸ ὀρθότερον. Ἀλλὰ τοῦτο πρόδηλον· τὸ μὲν γὰρ τοῦ χειμῶνος γιγνόμενον παντάπασιν ἂν καλοῖτο χειμερινόν, τὸ δὲ χειμῶν γένοιτο ἂν ἀνὰ πάσας τὰς ὥρας τοῦ ἔτους· καὶ ὁ μὲν χειμῶν οὐκ ἀεὶ χειμέριος, ἀλλ' εὐδία ἂν εἴη εἰ οὕτω τύχοι· ἡ δὲ Θράκη ἀεὶ χειμερία. Καὶ τὸ ἀποτόλμημα τὸ τῶν Πλαταιῶν ἔξοδον ποιουμένων ἐγένετο μὲν χειμῶνος ὥρα, ἀλλ' οὐδὲν μέγα συνεβάλετο τοῦτό γε, ἀλλ' ὅτι ἡ νύξ χειμέριος ἦν. Εἰ δὲ καὶ μάλιστα θάτερον εἴλετο ὁ συγγραφεὺς, οὐκ ἂν δήπου ἔγραψε χειμερινὸν ἀλλὰ χειμερινήν. Δῆλον οὖν ὅτι ἐκ τοῦ Δίωνος παρὰ τῷ Θουκυδίῳ παραληπτέον τὸ χειμέριον.

Πολλῶν ἐν τοῖς Θουκυδίδου ἀντιγράφοις παρεμβλημάτων ἐνόντων, πλεῖστα εὐρηκέναι μοι δοκῶ ἐν τῇ περὶ τῶν Πλαταιῶν διηγῇ· οὐδὲν δὲ κωλύει ὁδοῦ πάρεργον καὶ ταῦτα καταλέγειν.

Τὸ τῶν Πελοποννησίων τεῖχος εἶχε μὲν δύο περιβόλους, διεῖχον δὲ οἱ περίβολοι ἐκκαίδεκα πόδας μάλιστα ἀπ' ἀλλήλων· τὸ δ' οὖν μεταξὺ τοῦτο, οἱ ἐκκαίδεκα πόδες, τοῖς Φύλαξιν οἰκήματα διανενεμημένα ὑποδόμητο. Ἀλλ' ἐμοιγε φανερόν ὅτι ἀποβλητέον τὸ οἱ ἐκκαίδεκα πόδες. Πῶς γὰρ συνάπτειν δεῖ ταῦτα; οὐ γὰρ οἱ πόδες ὑποδόμητο, ὥς ἐγώ μαι. Εἴτα μετὰ ταῦτα ἐπάγει ὁ συγγραφεὺς· διὰ δέκα δὲ ἐπάλξεων πύργοι ἦσαν μεγάλοι καὶ ἰσοπλατεῖς τῷ τείχει, διήκοντες ἕς τε τὸ ἔσω μέτωπον καὶ οἱ αὐτοὶ καὶ ἐς τὸ ἔξω, ὥς ἀρόδον μὴ εἶναι παρὰ πύργον, ἀλλὰ δι' αὐτῶν μέσων διῆσαν. Πάνυ καλῶς συνήμι: διήκοντες ἕς τε τὸ ἔσω μέτωπον καὶ ἐς τὸ ἔξω, ἀλλὰ τίς ἂν

ἀγνοήσκειν ὅτι ὁ συγγραφεὺς αἰεὶ περὶ τῶν αὐτῶν πύργων λέγει καὶ οὐ περὶ ἐτέρων τινῶν; Σχολαστικὸς ἄρ' ἐγένετο ὁ προσγράψας· καὶ οἱ αὐτοί. Ἀλλ' οὐδὲ τότε τοῦ Θουκυδίδου τὸ παρὰ πύργον· εἰ γὰρ καὶ μάλισα προσέγραψεν οὐδὲν δέον, ἔγραψεν ἂν παρὰ πύργους. Εἴτα μετ' οὐ πολλὰ λέγει ὁ συγγραφεὺς· κατὰ μεταπύργιον προσέμισγον πρὸς τὰς ἐπάλλξεις, εἰδότες ὅτι ἔρημοί εἰσι, πρῶτον μὲν οἱ τὰς κλίμακας φέροντες καὶ προσέθεσαν· ἔπειτα φιλοὶ δώδεκα ξὺν ξιφιδίῳ καὶ θώρακι ἀνέβαινον, ὧν ἡγεῖτο Ἀμμίας ὁ Κοροΐβου καὶ πρῶτος ἀνέβη, μετὰ δ' αὐτὸν οἱ ἐπόμενοι· διάγραφον οὖν καὶ ταῦτα. Ἀλλ' οὕτω πᾶν ἐθεραπεύσαμεν· παρενθετέον γάρ· ὧν ἡγεῖτο Α. ὁ Κ. ὁ δὲ καὶ πρῶτος ἀνέβη. Ἐστὶν ἐν τοῖς ἐξῆς καὶ ἄλλα περὶ ὧν ἂν τις εἰκότως διασάσειε καὶ δὴ καὶ τὰδε. Ἐν κεφ. κβ' οἱ Πλαταιῆς φεύγοντες ὥρμων τὴν ἐς Θήβας φέρουσιν ὁδόν, νομίζοντες ἥκιστα σφᾶς ταύτην αὐτοὺς ὑποτοπῆσαι τραπέσθαι τὴν ἐς τοὺς πολεμίους. Ἀλλὰ πρῶτον μὲν γραπτέον ἥκιστ' ἂν, ἔπειτα δὲ ἄρά σοι δοκεῖ ὁ Θουκυδίδης προσθέσθαι· τὴν ἐς τοὺς πολεμίους; Ἐμοὶ γὰρ οὐδαμῶς οὕτω δοκεῖ. Καὶ κατὰ τὸν αὐτὸν λόγον τὰδε διαγραπτέα· καὶ ἅμα ἐώρων τοὺς Πελοποννησίους τὴν πρὸς Κιθαιρῶνα καὶ Δρυὸς κεφαλὰς τὴν ἐπ' Ἀθηνῶν φέρουσιν μετὰ λαμπάδων διώκοντας· καὶ ἐπὶ μὲν ἐξ ἧ ἐπὶ τὰς σκαδίους οἱ Πλαταιῆς τὴν ἐπὶ τῶν Θηβῶν ἐχώρησαν, ἔπειθ' ὑποσρέψαντες κέξ. Καὶ τίς οὐκ ἂν λέγοι τοῦ αὐτοῦ γραμματικοῦ εἶναι ταῦτα τὰ τρία τὴν ἐς τοὺς πολεμίους καὶ τὴν ἐπ' Ἀθηνῶν φέρουσιν καὶ τὴν ἐπὶ τῶν Θηβῶν; Τὸ δὲ ἐναντίον λείπει τι ἐν τούτοις· διαφεύγουσιν ἐς τὰς Ἀθήνας ἄνδρες δώδεκα καὶ διακόσιοι ἀπὸ πλειόνων. Τὰ ἐξῆς δηλοῖ γραπτέον εἶναι ἀπ' ὀλίγων πλειόνων. Ἀλλὰ νῦν ἐπανιτέον ἐπὶ τὸν Δίωνα. Ἀξιὸν γὰρ ἐπισκέψασθαι καὶ τότε. Ὁ συγγραφεὺς διηγούμενος τὰς παλαιὰς τῶν Ῥωμαίων ἱστορίας, πολλάκις ἡμῖν χρήσιμός ἐστιν εἰς τὸ γινῶναι τοὺς χρόνους καθ' οὓς αὐτὸς ἐβίω. Κἂν πολλοῖς τοῦτ' ἀποδείξαι ἔχων νῦν προσγράψω τρία παραδείγματα. Ὁ Δίων λέγων περὶ τῶν καταποντιστῶν καὶ τῶν ληστῶν Λς. 3 οὐ γὰρ ἔστι, Φησὶν, ὅτε ταῦτ' οὐκ ἐγένετο, οὐδ' ἂν παύσαιτό ποτε ἕως ἂν ἡ αὐτὴ φύσις ἀνθρώπων ᾖ. Τὰ μὲν τελευταῖα ταῦτα ἐκ τοῦ Θουκυδίδου Γ. 82, τοῦτο δὲ οὐ νῦν λέγω ἄλλ' ὅτι οὐδεὶς ἂν οὕτως εἴποι, εἰ μὴ ἴδοι τοὺς κακούργους ἐορτὴν ἄγοντας. Ὀλίγον

ἐμπροσθεν δηλώσαν ὁ συγγραφεὺς διὰ τί ὁ Λούκουλλος οὐκ ἐδύνάτο ἄρχειν τῶν συστρατευομένων, ἄλλα τε αἰτιᾶται καὶ δὴ καὶ ὅτι οὐκ ἠπίεστο οὔτε τιμαῖς οὔτε χρημάτων μεταδόσει προσεταιρίσασθαι τινά, ὧν πάντων ἄλλως τε καὶ πλήθει καὶ μάλισα στρατευομένων δεῖ. Ἀλλὰ τοῦτο δηλοῖ ὅτι οἱ στρατηγοὶ οἱ κατὰ τὸν Σεπτίμιον καὶ τοὺς τότε βασιλέας, αἰεὶ πῶς ἀπειθεσέρους εἶχον τοὺς στρατιώτας, εἰ μὴ δωρεαῖς ἀναρτήσαιντο. Καὶ τοῦτο μὲν πᾶσι φανερόν ἐκ τῶν τότε γιγνομένων· τότε δὲ ἴσως ἀγνοεῖται. Ἐν τοῖς περὶ τοῦ Ταρκυνίου, σελ. 15, ἀναγιγνώσκουμεν τὸ περίφημον ἐκεῖνο, ὅτι ἐν τῇ τῶν Ἀρδεατῶν πολιορκίᾳ, οἱ νεανῖαι εἰς ἔριν ἦλθον, τὴν ἑαυτοῦ γαμετὴν ἐκάστου προκρίνοντος, ἐτύγχανον γὰρ πᾶσαι ἀπὸ τοῦ στρατοπέδου ἀποῦσαι. Ὑστερον οὖν οἱ στρατηγοὶ μετὰ τῶν γυναικῶν τὴν δίαιταν ἐν τοῖς στρατοπέδοις ἐποιήσαντο, καταδείξαντος, ὡς ἐγώμαι, τοῦ Γερμανικοῦ.

Τὸ κατεπίμπρων ᾧ χρῆται ὁ Δίων Λς. 4 ἀναμιμνήσκει με καὶ τῶν εἰς μι ρημάτων. Δῆλός ἐστιν ὁ συγγραφεὺς ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον τοὺς Ἀττικὸς τύπους προσηρημένος. Καὶ τὰδε εὗρον παρ' αὐτῷ Ἀπόλλυσι Τόμ. Α', σελ. 72; Ἀποκτίννυσι ΝΑ. 11; Ἀπερρήγνυ ΜΗ. 48; Καθείργνυ ΜΒ. 28; Ἀπεκτίννυσαν ΛΕ. 5, ΛΘ. 43, ΕΓ. 17, ΕΗ. 29, ΝΘ. 18; Ἀπώλλυσαν ΜΘ. 7; Διώλλυσαν Λς. 5; ΜΖ. 5; Ὡμνυσαν ΜΔ. 50, ΝΗ. 6; Ἐδείκνυσαν ΜΗ. 7, Μ. 49; Ἐχώννυσαν Ξς. 4; Διερρήγνυσαν ΜΑ. 57; Ἀποκτιννύναι ΝΕ. 20, ΕΓ. 12; Διολλύναι ΛΕ. 7; Δεικνύντες ΜΖ. 42, ΜΗ. 7; Ὀμνύς Ξ. 28; Ἐπιρρωννύντες Νς. 14; Διώλλυτο ΜΗ. 48; Ἐδείκνυντο Ν. 8, ΜΕ. 5; Ἀπεκτίννυντο ΝΖ. 3; Διώλλυντο Τόμ. Α', σελ. 152, Λς. 52, ΜΒ. 55, Ξ. 13. Ἐν δ' ἄλλοις οἱ ἀντιγραφῆς εὐεπίφοροι ἐγένοντο ἐπὶ τὸ ἀμαθέστερον. Τοῦ γὰρ Δίωνος εἰπόντος Ἐπιδιδόασιν ΝΒ. 6, εἴτα οἱ ἀντιγραφῆς ἀπολλύουσι Τόμ. Α', σελ. 6, 26, 36, 44; Δεικνύουσι ΛΕ. 11, ΜΘ. 17; Ἀναθορνύουσι ΕΓ. 28. Οὐδὲν μᾶλλον ἐγκριτέα τὰ τοιαῦτα· Ἀπεκτίννυε Τόμ. α', σελ. 13, ΜΑ. 60, ΝΖ. 19; ΟΖ. 10; Ἀπώλλυε Τόμ. Α', σελ. 13, 145, ΜΓ. 39, ΝΓ. 29, ΝΖ. 19, ΝΘ. 13, Ξ. 18, ΟΗ. 1; Ὡμνυε Τόμ. Α', σελ. 140, ΝΖ. 8, ΝΘ. 14, ΜΓ. 20; Ἐπερρώννυε ΜΒ. 57, ΟΖ. 19; Ἐδείκνυε ΜΓ. 24, ΟΑ. 3; Ἐκεράννυε ΟΖ. 17; Ἀντεπιδεικνύειν ΟΓ. 14; Ἐνδεικνύοντες Τόμ. Α', σελ. 150, ΖΗ. 40; Κατομνύων ΝΖ. 23; Ἐπιρρωννύουσιν ΟΒ. 23; Χων-

νόων Ος. 13; Ζευγυύων Ος. 13. Περὶ δὲ τοῦ κατεπίμ-
πρων, ὅθεν ἀρχὴν ἔλαβεν ὁ λόγος, ἔγωγε ἐπέχω, ἐπεὶ κατὰ τὸν
αὐτὸν τρόπον ἀναγινώσκεται συνίσων ΜΗ. 6 καὶ ΝΕ. 29 καὶ
τὸ ἀκριβὲς Ἀπτικὸν οὐδαμοῦ εὐρίσκεται παρὰ τῷ Δίῳ. Τὸ δὲ
τοῦ Ξιφιλίνου ὑπεπίμπρα, εἰ παρ' αὐτῷ τῷ Δίῳ εὐρίσκοιτο,
διορθωτέον ἂν εἴη, ἐπεὶ ὁρθῶς γράφεται κατεπίμπρη ΜΘ. 10
καὶ 11.

Ἀλλὰ σκοπῶμεν καὶ τὰδε, ὧν οὐ χαλεπὴ ἡ διόρθωσις Λς. 5:
πολλὰ καὶ ἐκείνους τοὺς μὴδὲ χρωμένους τῇ θαλάσῃ ἐλύπουν.
Ἡ δὲ ἄρα ὅτι γέγραφεν ὁ Δίων τοὺς μὴδὲν χρωμένους.

Σπανιωτάτων ὄντων τῶν ἐν Δίῳ παρεμβεβλημένων, μνήμης
ἀξίον ἐστὶ καὶ τόδε, Λς. 11, ἐκ τοῦ Γαβινίου πρὸς τὸν Πομπήϊον
λόγου: ἀλλὰ καὶ ἀποθανεῖν ἀνάγκη σοι γένηται, (δεῖ σε) μὴ τὴν
εἰμαρμένην ἀναμεῖναι, ἀλλὰ τῷ προστυχόντι θανάτῳ χρῆσθαι.
Ἐξαλειπτέον τὸ θανάτῳ, πρῶτον μὲν διὰ τὸ κακέμφατον, ἔπειτα
δὲ καὶ ἐπεὶ οὐδεὶς ἂν λέγοι θανάτῳ χρῆσθαι ἀντὶ τοῦ ἀποθνήσκειν.
Πᾶν ἔνεστιν ἐν τῷ τῷ προστυχόντι χρῆσθαι. Ἀλλαχοῦ δὲ
τὸ προστυχᾶναι κεῖται οὐκ ὁρθῶς, Τόμ. Α', σελ. 101. Ἐστὶ μὲν
τὸ χωρίον κακῶς ἔχον, ἀλλὰ περὶ τῆς διορθώσεως ἴσως ὕστερον ἔρῳ,
τόδε δὲ σαφὲς ὅτι ἐν τοῖς: τῷ δοκεῖν ἀπ' ἀρετῆς ἐκ γένους ἀλλ'
οὐκ ἐκ τοῦ προστυχόντος εὐδοκιμεῖν, τὸ ἐκ τοῦ προστυ-
χόντος παρείληπται ἐκ τοῦ Θουκυδίδου Α. 22: γραπτέον οὖν πα-
ρατυχόντος, ὥσπερ παρ' ἐκείνῳ ἀναγινώσκεται.

Καὶ διέφθαρται τόδε Λς. 17: ἐπὶ πλείῳ χρόνον ἑξαμήνου.
Ὁ γὰρ Δίων, μαθὼν παρὰ τοῦ Φρυνίχου τὸ ἀκριβὲς Ἀπτικόν, ὁ
γὰρ Αἴλιος Διονύσιος γέγραφε περὶ τῶν τοιούτων συνδέτων καὶ
τούτου ἐστὶν ἕνα ἔτι ἰδεῖν καὶ παρὰ τῷ Φρυνίχῳ σωζόμενα ἐν ταῖς
Ἐκλογαῖς, οὐκ ἂν πως εἶπε οὕτως ἀμαθῶς ἑξαμήνου ἀντὶ τοῦ ἑκ-
μήνου. Καὶ δὴ καὶ ὁρθῶς ἑκμήνον εὐρίηται παρ' αὐτῷ Τόμ. Α',
σελ. 122, ΜΒ. 20, ΝΕ. 31, Νς. 28, ΝΘ. 6. Διορθωτέον οὖν
τὰ ἑξαμήνον τετράκις ἀναγινωσκόμενον Λς. 17, ΜΒ. 21, ΝΓ.
21, ΝΘ. 7. Εὖρον καὶ ταῦτα: Δεκέτης ΝΔ. 12, Νς. 28;
Δεκέτις ΝΔ. 16; Δεκετηρίς ΝΓ. 16, ΝΖ. 24, ΝΗ. 24 καὶ
Ος. 1. Γραπτέον οὖν δεκετία, ἀλλ' οὐ δεκαετία ΝΓ. 16
καὶ ΝΕ. 12. Ἐστὶ δὲ καὶ τὰδε: δεκτωκαίδεκέτης ΜΕ. 4, ΝΒ.
20, ΞΘ. 17; εἰκοσέτης ΝΕ. 9; εἰκοσετηρίς ΝΗ. 24: ἔν-
θεν διορθωτέα πεντετηρίς ΜΔ. 6 καὶ ΝΒ. 20 πεντεκα-
εικοσέτης. Ἐῶ γὰρ τὸν Ξιφιλῖνον εἰπόντα ΟΘ. 1 πενταε-

τῇ, ΞΑ. 21 πενταετηρικόν, ΞΘ. 8 ἐκκαίδεκαετῇ, ΟΒ. 1
ἐννεακαίδεκαέτης καὶ ΞΒ. 26 τριακονταετηρίδι. — Τὸ
δὲ χωρίον, ἐξ οὗ παρεξέβημεν, δείξει τὸ ἀκριβὲς ἐν τοῖς εὐθὺς
μετὰ ταῦτα: ἐφ' ᾧ μὴτε πλείῳ τοῦ τεταγμένου χρόνου μὴτε
ἔξω τῆς Ἰταλίας ἄρξῃ. Γραπτέον γὰρ χρόνον ἀντὶ τοῦ χρόνου.

Τὰδε ὁ Δινδόρφιος παραδιορθῶσαί μοι δοκεῖ, Λς. 21: πολλοὶ
τῶν ὑπὸ τῶν τιμητῶν διαγεγραμμένων ἀναλαβεῖν τὴν πρότερον
βουλείαν ἐσπούδαζον. Τὸ γὰρ πρότερον οὐ καλῶς παρέλκει. Οὐδ'
ἐστὶν ἡ λέξις ἐν τοῖς ἀντιγράφοις: παρὰ γοῦν τῷ Ῥειμάρῳ οὕτως
ἀναγινώσκεται τὸ χωρίον: ἀναλαβεῖν πρότερόν τινα τὴν βου-
λήν ἐσπούδαζον. Καὶ τοῦτο μὲν διορθώσεως δεόμενον, τὸ δ' ἀλη-
θές οὐ δύσκολον εὐρεῖν, δηλονότι τρόπον τινα ἀντὶ τοῦ πρότε-
ρόν τινα.

Ἴσορεῖ ὁ Δίων Λς. 27 ὡς ἡ γερουσία τὸν Πίσωνα ἐς Ἰβηρίαν
ἔπεμψε πρόφασιν ὡς καὶ ἐπ' ἀρχὴν τινα. Ἀλλ' οὐκ ἦν αὕτη
πρόφασις: ἀντιστάτηγος γὰρ ἐγένετο ὁ Πίσων. Γέγραφεν ὁ Δίων
ὡς ἐμοὶ δοκεῖ ἐπὶ ταραχὴν τινα. Ὅθεν κατὰ γε τὸν Δίωνα
ὑπὸ τῶν ἐπιχωρίων ἐσφάγη.

Ἐν τῷ πρὸς Μιθριδάτην πολέμῳ ὁ Δίων τὴν τοῦ Πομπήϊου νυ-
κτομαχίαν διηγούμενος γράφει καὶ τὰδε, Λς. 52: ἐν ταύτῃ τοῖς
ἵπποις καὶ ταῖς καμήλοις καὶ παντοδαποῖς οὔσι καὶ οἱ ἄνδρες καὶ
αἱ γυναῖκες ἀνασφρόμενοι κτέ. Ἀλλὰ πρόδηλον ὅτι διέφθαρται
τὸ οὔσι: εἰ γὰρ καὶ μάλιστα παντοδαποὶ ἦσαν οἱ ἵπποι καὶ αἱ
κάμηλοι, οὐκ ἂν διὰ γε τοῦτο μείζων ἐγένετο ὁ θόρυβος καὶ ἡ
ταραχή. Ὁ δὲ Θουκυδίδης, ὃν ὁ Δίων κἀνταῦθα ἐμιμήσατο Ζ. 84,
περὶ τε τοῖς δορατίοις, Φησίην, καὶ σκεύεσιν οἱ μὲν εὐθὺς διε-
φθείροντο, οἱ δὲ ἐμπαλασσόμενοι κατέρρεον. Νῦν δ' ἄρα ἐστὶ
δῆλον τὸ λεῖπον. Εἰ γράφομεν οὕτως κατὰ τὸ παλαιὸν ἔθος, εὐ-
θὺς ἀναφανήσεται ὁ ζητούμενος: ΠΑΝΤΟΔΑΠΟΙΣΟΤΣΙ τουτέστι
παντοδαποῖς σκεύεσι. Ἀλλ' οὐδὲ ὁρθὰ τὰ εὐθὺς μετὰ ταῦτα
τάδε: καὶ τούτου ῥῶον ἅτε καὶ ἀλλήλοις ἐμπαλασσόμενοι ἐφθεί-
ροντο. Μεταγραπτέον γὰρ ὁ νυνδὴ παρὰ Θουκυδίδην ἐοράκαμεν
ἐμπαλασσόμενοι. Καὶ δὴ σκοπῶμεν τοῦ Δίωνος καὶ τὰδε:
ΞΒ. 16: ἀλλήλοις τ' ἐνεπλάζοντο καὶ περὶ τοῖς σκεύεσιν
ἐσφάλλοντο. ΟΒ. 19: ὑπὸ τοῦ ἔχλου καὶ τῆς πενοχωρίας ἐμπαλα-
σσέντες αὐτοῖς. Κἀνταῦθα φανερῶς ἐστὶν ὁρᾶν τὸν Δίωνα μιμού-
μενον τὸν Θουκυδίδην, ὅθεν διορθωτέα μοι δοκεῖ ἐνεπαλάσσοντο
καὶ ἐμπαλαχθέντες. Συχνῶς ὑπὸ τῶν ἀντιγράφων διαφθεί-

ρεται τὸ ῥῆμα. Αὐτίκα ὁ Σουΐδας, ἐξηγησάμενος τὸ τοῦ Θουκυ-
δίδου χωρίον καὶ ὁρθῶς γράψας, εἶτα παράγει δύο ἕτερα χωρία
παραληφθέντα ἐξ Αἰλιανοῦ καὶ ἄλλου τινὸς συγγραφέως ἀνωνύμου·
ἀλλ' ὅμως οὐδὲν φροντίζων τῆς γνησίας γραφῆς, κακῶς γράφει
ἐμπλασσομένοι. Τὸ δὲ ἐμπλασσομένοι καὶ παρὰ τῷ Ἡροδότῃ
Ζ. 85 καὶ παρὰ Θουκυδίδῃ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ὃ τι σημαίνει,
δηλοῖ ὁ σχολιαστὴς παραγράφας τὸ συμπλεκόμενοι κατέπι-
πτον· ἐστὶ δὲ τοῦτο βέλτιον ἢ τὸ τοῦ Σουΐδα ἐμπίπτουντες εἰς
τὸ ὕδωρ. Ὁ δ' Αἴλιος Διονύσιος ὁ τῶν Φρυγικῶν πατήρ, ὥς-
περ πολλάκις εἴρηται μοι, παρ' Εὐσταθίῳ γράφει οὕτω πως· ἐμπα-
λασσομένοι ἀντὶ τοῦ ἐμπλεκόμενοι, περιπειρόμενοι δόρατι, φε-
ρόμενοι. Ὁ δὲ Δίων τρίς χρησάμενος τῷ Θουκυδιδεῖ ῥήματι, ὥς-
περ εἶπον, δις ἔν γε τοῖς νῦν σωζομένοις εἴλετο τὸ συνηθέστερον·
ΜΖ. 44: συμπλεκόμενοί τινες τὸ μὲν παίειν ἀλλήλους ἀφη-
ροῦντο. ΟΑ. 7: συμπλεκόμενοι κατέβαλλον καὶ τοὺς ἀνδρας
καὶ τοὺς ἵππους. Καὶ τῶν Δίωνος ἀντιγράφων φερόντων τὸ ἐμπε-
λάζεσθαι συν τῷ ε, θαυμάζω διὰ τί ὁ Δινδόρφιος μᾶλλον εἴλετο
γράφειν ἐμπλάζεσθαι, ὃ εὐρίσκεται ΞΒ. 16, ἄλλως τε καὶ ἐπειδὴ
ὁμοῖα καὶ παραπλήσια τὰ τοῦ Θουκυδίδου καὶ τοῦ Δίωνος χωρία.
Καὶ οὐδὲν θαυμαστὸν εἰ τὸ ῥῆμα διέφθαρται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις,
τόδε δὲ θαυμαστὸν ἂν ἦν, εἰ ὁ Δίων ὁ πάντα τὰ τοιαῦτα ἐκλέγων,
μὴ καὶ ἐκεῖνο εἰς τὰ αὐτοῦ βιβλία μετενηνόχει.

Ἐν τῷ αὐτῷ τοῦ Δίωνος κεφαλαίῳ διορθώσομεν καὶ τόδε· ἐν ᾧ
γε οὕτω προσέμισγόν σφισιν· ἀναγκαῖόν ἐστι δήπου γράφειν τὸ
οὕτω ἀντὶ τοῦ οὕτω, ὥςπερ τὰ συμφραζόμενα σαφέστατα δεί-
κνυσσι.

Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταύτῃ· εἰ δὲ σοὶ δοκεῖ, ὦ κράτιστε Κόντος,
ὑπερον ἐπισελῶ σοι περὶ τῶν λοιπῶν.

ZWOLLE, 2 Januari 1867.

S. A. NABER.

ΔΙΟΡΘΩΤΙΚΑ

ΕΙΣ ΤΑ

ΤΟΥ ΚΛΗΜΕΝΤΟΣ ΤΟΥ ΑΛΕΞΑΝΔΡΕΩΣ

(ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟΝ).

Πολλὰς μὲν καὶ καλὰς τῶν ἐνδοξοτάτων ποιητῶν ῥήσεις ἡμῖν ὁ
βέλτιστος Κλήμης διέσωσεν ἀσειότατα τοῖς θεολογουμένοις ἐκάστοτε
ταῦτα οἷον ἡδύσματα τοῦ λόγου ἐγκατασπείρας. Πολλὰ δὲ τῶν
τοιούτων κακῶς ἡμῖν διέθεσαν καὶ πάντα τρόπον διέφθειραν ἀντιγρα-
φέων παῖδες ἀμαθεῖς καὶ ἄμουσοι ἐπὶ τοσοῦτον ὥς καὶ ἐκ τῆς
Πιερίας ἡμῖν, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς δείξομεν, περιεργίας ἀνα-
πλάττειν. Δοκεῖ μοι νῦν τῶν τοιούτων ἕνια οἷόν τινα ἀνθὴ ἐκ τῶν
τοῦ Κλήμεντος ἀναλέξει. Ἀρξώμεθα οὖν ἀπὸ τῶν σελ. 183 γρα-
φομένων οὕτως: »ἐντεῦθεν καὶ ἡ ποιητικὴ ὠφελιμὴν λέγει·

Οἶνός θ', ὃς πυρὶ ἴσον ἔχει μένος, εὖτ' ἂν ἐς ἀνδρας

ἔλθῃ, κυμαίνει δ' οἷα Λίβυσσαν ἄλλα

Βορρῆς ἢ Νότος,

τὰ δὲ καὶ κεκρυμμένα πάντα φαίνει,

ἀμαρτοεπὴς οἶνος, μεθύουσιν ὀλισθος,

οἶνος ψυχασπάτης,

καὶ τὰ ἐξῆς." Γνώριμον ἦν τότε πᾶσιν, ὡς ἔοικε, τὸ ποίημα ὅθεν
οἱ εἰχοι οὗτοι. Οὔτε γὰρ τοῦ ποιήσαντος τοῦνομα ὁ Κλήμης εἶπεν
ἄτε δὴ πᾶσι δήλου ὄντος καὶ ἀντὶ τῶν τελευταίων ἠρκέσθη λέγειν
»καὶ τὰ ἐξῆς" ὡς τῶν εἰχῶν ἐν μέσῳ κειμένων. Καὶ τὰ μὲν
πρῶτα τίς ἀγνοεῖ τοῦ Ἐρατοσθένους ὄντα, ὡς ὃ τε Δειπνοσοφιστῆς
δηλοῖ (σελ. 36) καὶ ὁ Στοβαῖος (Ἀνθολ. ΙΗ. 3) καὶ κριτικός τις
παρ' Ἡσυχίῳ ἐξηγούμενος τὸ Αἰσχύλου ἱαμβεῖον

Ναρθηκοπλήρωτον δὲ θηρῶμαι πυρὸς
πηγὴν.

ἔστι δὲ, οἶμαι, καὶ τὰ λοιπὰ τοῦ Ἑρατοσθένους καὶ μία ἦν καὶ μόνη ῥῆσις, ἐξ ἧς μέσης μεταξὺ τοῦ φαίνει καὶ ἀμαρτοεπῆς ἠφανίσθη ὀλίγ' ἄττα, ὧν μέρος παρὰ τε τῷ Ἀθηναίῳ καὶ τῷ Στοβαίῳ διεσώθη. Ἐγὼ δὲ τούτοις ἐν μόνον ὄνομα προσθεὶς ὁλόκληρόν σοι καὶ ὑγιᾶ τὴν τοῦ Ἑρατοσθένους ῥῆσιν παραστήσω ἔχουσαν οὕτως·

» Οἶνός τοι πυρὶ ἴσον ἔχει μένος, εὖτ' ἂν ἐς ἄνδρας

ἔλθῃ, κυμαίνει δ' οἶα Λίβυσσαν ἄλλα

Βορρῆς ἢ Νότος, τὰ δὲ καὶ κεκρυμμένα φαίνει

βυσσόθεν, ἔκ τ' ἀνδρῶν πάντ' ἐτίναξε νόον.

(οἶνος) ἀμαρτοεπῆς, οἶνος μεθύουσιν ὀλισθος,

οἶνος ψυχαπάτης,

καὶ τὰ ἐξῆς. τῶν δ' ἀναπληρωθέντων τὰ μὲν

(βυσσόθεν ἔκ τ' ἀνδρῶν πάντ' ἐτίναξε νόον)

ὁ Ἀθήναιος καὶ ὁ Στοβαῖος ἡμῖν διεφύλαξαν, τὸ δὲ (οἶνος) αὐτὸς ἀπ' ἑμαυτοῦ προσέθηκε.

Ἐνιαχοῦ τὰ τῶν ποιητῶν οὕτω τοῖς τοῦ Κλήμεντος ἀναμέμικται ὥστε τοὺς ἀναγιγνώσκοντας διαλαθεῖν, οἷον σελ. 211 ἐν τούτοις·

» Τοιαύτη δὲ καὶ τῶν σεφάνων ἢ χρησὶς κωμωδικὴ καὶ πάροις ἀπερρε· μή μοι σεφάνον ἀμφιθῆς κάρα. »

Οὐκ ἀκούεις τραγικοῦ ἄδοντος·

Ἄπερρε. μή μοι σεφάνον ἀμφιθῆς κάρα;

Οἶδα μὲν ὅτι σφόδρα περὶ τὰ τοιαῦτα εὐλαβητέον, ἐπειδὴ πολλὰ πολλάκις κατὰ τύχην πως μετρικὰ ἐσιν, ἀλλ' ὅπου ἂν τὸ τε μέτρον καὶ ἡ λέξις ὀγκηρὰ καὶ ποιητικὴ οὕσα συνδράμωσιν, ὥσπερ ἐνταῦθα, οὐκ ἂν ἀμάρτοις. Τίς δ' ἂν εἴποι ἀμφιθῆς, τίς κάρα μὴ τραγικὸς ὦν; Οὐδεὶς δήπου. Ὁ γὰρ τῶν Ἀθηναίων δῆμος περιθεῖναι καὶ περιθέσθαι σεφάνον ἔλεγεν, οἱ δὲ μεταγενέστεροι κακῶς ἐπιθεῖναι καὶ ἐπιθέσθαι, τὸ δὲ ἀμφιθεῖναι θεοῖς μόνον καὶ ἥρωσιν ἀρμόζει.

Ὅπου δ' ἂν ἡ λέξις ποιητικὸν οὐδὲν τοπαράπαν ἐμφαίνῃ, ὑπὸ τι γελοῖόν ἐστιν ὑπονοῆσαι τὰ κατὰ τύχην μετρικὰ ὄντα ποιητοῦ τινὸς εἶναι λανθάνοντας. Οἶόν ἐστι τὸ σελ. 244 ὑπὸ τοῦ Κλοτζίου οὕτω γεγραμμένον· »δεσμὰ ἑαυταῖς περιθεῖσαι πλούσια μυρία, καθάπερ καὶ

παρὰ τοῖς βαρβάροις

Φασὶν δεδέσθαι τοὺς κακούργους χρυσίῳ. »

Μὴ ἀφελώμεθα τὸν Κλήμεντα τὰ αὐτοῦ, οὐδὲν γὰρ τούτων πεζότερον καὶν τύχῃ ἱαμβικόν τι ὑποφθεγγόμενα. Πολλὰ πολλοῖς ἐκπίπτει τῶν τοιούτων, ὡς καὶ τῷ Κλήμεντι σελ. 40·

» ἐμοὶ μὲν οὐδ' ὁ πᾶς ἂν ἀρκέσαι χρόνος. »

οὐ γὰρ μόνον ἱαμβικὸς ὁ εἶχος ἐστὶν ἀλλὰ καὶ καθαρὸς ἐκ πάντων ἱάμβων συγκείμενος. Ὅμως γε μὴν οὐδὲ τούτων οὐδὲν ἐστὶ πεζότερον καὶ ποιητικῆς χάριτος καὶ κομψότητος μᾶλλον ἄμοιρον.

Οὐ πολὺ φροντίζων τῶν Σιβυλλείων ἐπῶν μοχθηροτάτων ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον ὄντων ὅμως βοηθήσω τῇ Σιβύλλῃ σελ. 229 οὕτω λεγούσῃ·

οὐδὲ ἐπ' ἄρρενος ὕβριν ἀπεχθέα τε συγερὴν τε

ὀρμωμένους.

σὺ δὲ ἀντὶ τοῦ ὀρμωμένους, ὅπερ τῷ μέτρῳ πολεμεῖ, ἀνάγνωθι ὀρνωμένους.

Διδάσκων ὁ Κλήμης σελ. 329 ὅτι οἱ πάλαι Ἕλληνες τοὺς περὶ ὀτιοῦν πολυπράγμονας σοφοὺς ἅμα καὶ σοφιστὰς ἐκάλουν μάρτυρα παρέχεται πρῶτον μὲν τὸν Κρατῖνον ἐν Ἀρχιλόχοις, εἶτα δὲ τὸν τοῦ Σοφοκλέους Ἰοφῶντα διὰ τούτων· » Ἰοφῶν τε ὁμοίως ὁ κωμικὸς ἐν Αὐλωδοῖς σατύροις ἐπὶ βραψωδῶν καὶ ἄλλων τινῶν λέγει· καὶ γὰρ εἰσελήλυθεν

πολλῶν σοφιστῶν ὄχλος ἐξηρτημένος. »

Ὅτι τὰ τελευταῖα παρέφθαρται δῆλον. Οὐκοῦν ὁ Μεινέκιος ἀντὶ τοῦ ἐξηρτημένος ὥστο δεῖν γράφειν ἐξηρτυμένος, ὅπερ ὁ Ναύκιος ἐν τοῖς τῶν Τραγικῶν ἀποσπάσμ. σελ. 590 ἐπιδοκιμάσας παρέλαβε.

Φιλεῖ μὲν πως τὸ τῶν ἀντιγραφῶν ἔθνος τὸ ἐξηρτυμένος καὶ ἐξηρτυσθαι εἰς τὸ γνωριμώτερόν σφισιν ἐξηρτημένος καὶ ἐξηρτῆσθαι μετατυποῦν, ὡς ἐν τῷ τοῦ Στεφάνου Θησαυρῷ διὰ πολλῶν δέδεικται, ἀλλὰ νῦν μὲν οὐδὲν ἤμαρτον. ἐξηρτυμένος γὰρ ἰσοδυναμοῦν τῷ παρσκευασμένος ἐνταῦθα ἀνάρμοστος, βέλτιον δὲ μεταγράψεις·

πολλῶν σοφιστῶν ὄχλον ἐξηρτημένος.

Εἰσῆλθε γὰρ οἶμαι ὡς ἐν σατυρικῷ δράματι αὐτὸς ὁ Διόνυσος πλείους, ὡς εἰκὸς, σοφιστὰς περὶ ἑαυτὸν ἔχων δορυφοροῦντας καὶ αὐτοῦ ἐκκρεμαμένους. Τοῦτο γὰρ δύναται τὸ ὄχλον ἐξηρτημένος, ὡς παρὰ Δημοσθένει ὁ Φίλιππος (σελ. 123)· » ἀκούετε δὲ

Φίλιππον βαδίζοντα ὅποι βούλεται τῷ ψιλοῦς, ἱππέας, τοξότας, ξένους, τοιοῦτον ἐξηρτῆσθαι στρατόπεδον.”

Πρὸς δὲ τούτῳ ἔσφαλται καὶ τό· »Ἰοφῶν ὁ κωμικός.” Οὐτε γὰρ κωμωδιοποιὸς ἦν ὁ Ἰοφῶν ἀλλὰ τὴν τοῦ πατρὸς ἐζήλωσε τέχνην, οὔτε κωμικοῦ ἐστὶ δράματα Σατυρικά ποιεῖν. Μήποτ’ οὖν »ὁ τραγικός” γραπτέον;

»Τὸ δὲ πλεκτὸν σέφανον ἐξ ἀκηράτου λειμῶνος κοσμήσαντας οἱ-
κοι περιφέρειν οὐ σωφρόνων· οὐ γὰρ ἀρμόδιον ῥόδων κάλυξιν ἢ ἴοις
ἢ κρίνοις ἢ ἄλλοις τισὶ τοιούτοις ἀνθεσι χαίτην πυκάζεσθαι.” σελ.
211. Ἐκ τοῦ Ἰππολύτου ταῦτα, ὡς ὀρᾷ·

Σοὶ τόνδε πλεκτὸν σέφανον ἐξ ἀκηράτου
λειμῶνος, ὃ δέσποινα, κοσμήσας φέρω.

ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς φαίνεται ὁ Κλήμης οὐκ ἀνήκοος ὢν τῶν τοῦ Κρατίνου·

Παντοίοις γε μὴν κεφαλὴν ἀνθέμοις ἐρέπτομαι
λειρίοις ῥόδοις κρίνεσιν κοσμοσανδάλοις ἴοις
καὶ σισυμβρίοις ἀνεμωνῶν κάλυξί τ’ ἡριναιῆς.
τῷ τ’ ἀειφρούρῳ μελιλώτῳ κάρα πυκάζομαι.

οὐκ ἀνεγνωκὼς τὰ τοῦ Κρατίνου, πόθεν; ἀλλ’ ἐξ ὧν προήνεγκε
ταῦτα καὶ ὁ Δειπνοσοφιστὴς σελ. 685. C.

Φέρεται ἐν πᾶσι τοῖς ἀντιγράφοις σελ. 213 ταῦτα· »ῥόδῳ δὲ
τὰς Μούσας Σαπφῶ κατασέφει· οὐ γὰρ ἀπαρχῆς ῥόδων τῶν ἐκ
περιεργίας.” Ὡς τῆς ἀναισθησίας! Ἐκ τῆς ΠΙΕΡΙΑΣ, ὅθεν
αἱ Μοῦσαι, περιεργίας ἡμῖν ἔπλασε Μαργίτης τις βιβλιογράφος,
ἀντὶ δὲ τοῦ ἀπαρχῆς νῦν μετέχεις γράφεται, ἐχρῆν δὲ
τὸ τῆς Σαπφῶς, τὸ Αἰολικὸν ἐκεῖνο, γράφειν τὸ πεδέχης.
Ἀγνοήσας γὰρ τις τὸ ΠΕΔΕΧΗΣ ὃ, τι ποτ’ εἴη ἀπ’ ἀρχῆς
ἔγραψεν οὐχ ἥττον καλῶς καὶ φρονίμως ἢ περιεργίας ἀντὶ τοῦ
Πιερίας. Ἐλαβε δὲ ταῦτα ὁ Κλήμης ἐκ τῶν τοῦ Πλουτάρχου
Συμποσιακῶν σελ. 646 οὕτω πως λέγοντος· »ὅτι ταῖς Μούσαις ὁ
τῶν ῥόδων σέφανος ἐπιπεφήμισαι μεμνήσθαι μοι δοκῶ Σαπφῶς
λεγοῦσης πρὸς τινὰ τῶν ἀμούσων καὶ ἀμαθῶν γυναικῶν

Κατήανοῖσα δὲ κείσεαι,

οὐ γὰρ πεδέχης ῥόδων

τῶν ἐκ Πιερίης,”

ἐν οἷς τὰ μὲν ἄλλα καλῶς ἔχει, τὸ δὲ Πιερίης τὸ Ἰακὸν τῆς
Αἰολίδος Μούσης ἀπάδει.

Πολλάκις δὲ τὸ Αἰολικὸν καὶ Δωρικὸν τοῦτο ΠΕΔΑ ἀντὶ τῆς
μετὰ κείμενον τοὺς ἀπαιδεύτους ἀντιγραφέας ἐπλάνησεν. Οἱ δὲ
θαυμάσαντες τὸ πεδὰ τί δῆτ’ ἂν εἴη πάντα τρόπον τὴν λέξιν
παρέφθειραν. Γελοιότερον οὐδὲν τοῦ παρὰ τῷ Διογένει τῷ Λαερτίῳ
κειμένου H. 20· »ἐκάλει δὲ (ὁ Πυθαγόρας) τὸ νοθετεῖν πελαργῶν,
γᾶν,” ὅπερ μετέφρασε τις Ῥωμαῖς διὰ τούτων· Admonere vo-
cabat ciconiarum instar pascere, τουτέστι »νέμεσθαι πελαργῶν
δίκην.” Ὅρᾳ οὐδὲν ἄλλο ὢν τὸ πελαργῶν ἢ ΠΕΔΑΡΤΑΝ
(πεδαρτᾶν), μεταρτᾶν καὶ μεθαρμόζειν, δῆλον ὅτι ἐπὶ τὸ
βέλτιον. Παρὰ τῷ Ἰαμβλίχῳ ἐν τῷ τοῦ Πυθαγόρου βίῳ σελ. 404
γέγραπται· »ἐκάλουν δὲ τὸ νοθετεῖν παιδαρτᾶν,” καὶ πάλιν
σελ. 218· »τὰς νοθετήσεις — παιδαρτάσεις ἐκάλουν ἐκεῖ-
νοι,” ἐξ ὧν τάλιθες ἀνεῦρεν ὁ Σχαιφίφειρος.

»Ἡ πορφύρα καὶ τὰ ἀργυρώματα, ὡς φησιν ὁ Κωμικός,
εἰς τοὺς τραγῳδοὺς χρήσιμα οὐκ εἰς τὸν βίον.”

σελ. 235. Τοῦ Φιλήμονος ταῦτα, ὡς ἐκ τῶν τοῦ Στοβαίου φαί-
νεται (Ἀνθολ. N. 15).

τὰ δ’ ἀργυρώματ’ ἐστὶν ἢ τε πορφύρα
εἰς τοὺς τραγῳδοὺς εὐθετ’, οὐκ εἰς τὸν βίον.

Ὁ δὲ Κλήμης, ὡς ἔοικεν, εὔρε ταῦτα ἐν τοῖς εἰς Σωκράτην
ἀναφερομένοις ἀποφθέγμασιν, οἷα καὶ ἐν τοῖς τοῦ Λαερτίου Διογέ-
νους φέρεται B. 25· »Συνεχῆς ὁ Σωκράτης ἐκεῖνα ἀνεφθέγγετο
τὰ ἱαμβεῖα·

τὰ δ’ ἀργυρώματ’ ἐστὶν ἢ τε πορφύρα
εἰς τοὺς τραγῳδοὺς χρήσιμ’, οὐκ εἰς τὸν βίον.”

Τί φῆς, ὦ λῶς Διόγενες; Ἄρα γε ὁ Σωκράτης συνεχῶς τὰ
τοῦ Φιλήμονος ἱαμβεῖα ἀνεφθέγγετο; Καὶ πῶς τοῦτο δυνατόν, ἐπεί-
περ ὁ Φιλήμων ἐβδομήκοντα σχεδὸν τι ἔτεσι μετὰ τὸν τοῦ
Σωκράτους θάνατον ἤρξατο διδάσκειν; Ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα ὁ
Διογένης ἀκρίτως πάννυ ἐκ τῆς κατεψευσμένης ἱστορίας παρέλαβεν,
ἥτις ἐκ πλασμάτων καὶ παρακουσμάτων παντοδαπῶν συγκειμένη
πλεῖστα δὴ τοὺς τῶν ἐνδόξων ἀνδρῶν βίους διελυμήνατο. Τὸ δ’ ἐλ-
ληνικὸν ἔθνος ὅτι ἔμφυτον ἔχει τὸ συνετὸν καὶ ἀγχίνουσι παντὶ τῷ
δῆλον. Ὁμολογοῦμεν οὖν πάντες τῷ εἰπόντι·

Ἕλληνες εἰσὶν ἄνδρες οὐκ ἀγνώμονες,
καὶ μετὰ λογισμοῦ πάντα ποιῶσιν τίνος.

ὁμολογοῦμεν δὲ καὶ τῷ Ἡροδότῳ λέγουσι (Α. 60): »ἀπεκρίθη ἐκ παλαιτέρου τοῦ βαρβάρου ἔθνεος τὸ ἐλληνικὸν ἔθνος καὶ δεξιώτερον καὶ εὐηθείης ἡλιθίου ἀπηλλαγμένον μᾶλλον.» Εἶχε δὲ ὁμοίως καὶ ἡ Ἑλλάς αἰεὶ τινὰς ἐπὶ μωρία διαβεβοημένους, τοὺς Μαργίτας ἐκείνους καὶ Κοροίβους καὶ Μελητίδας καὶ Μαμμακύθους, ἔνεισι δὲ καὶ ἐν τοῖς τῶν Ἑλλήνων συγγραφεῦσι τοῖς μεταγενεστέροις τινὲς Φρενοβλαβεῖς καὶ παντελῶς ἀνόητοι. Τὸ δὲ τοὺς τοιούτους θαυμάζειν καὶ τιμᾶν πάντων ἐστὶ μωρότατον. Ἐγὼ δὲ καὶ ἑτέρους τινὰς οὐκ ὀλίγους τῶν μεταγενεστέρων οἶδα νοῦν ἐλάχιον κεκτημένους, τοῦ δὲ Λαερτίου Διογένηος οὐ μέμνημαι ἐντυχὼν πώποτε ἀνθρώπῳ ἀφρονεστέρῳ οὐδὲ ψυχροτέρῳ ποιητῇ. Πλεῖστα μὲν οὐδενὶ μέντοι ξὺν νῶ ἀνέγνωκε, πλεῖστα δὲ καὶ ἡμῖν πάγκαλα καὶ πάγχρηστα διασέσωκε μόνος, ἀλλὰ πανταχοῦ τοῦτοις τοσαῦτα καὶ τηλικαῦτα ψεύσματα καὶ πλάσματα καὶ παρακούσματα παρεμβέβληκεν ὥστε ἐκάστοτε τοῖς ἐντυχάνουσιν ἥτοι ἔλεον κινεῖν ἢ γέλωτα. Λέγω δὲ ταῦτα τῶν νέων τῶν εὐφροσύνης φοχαζόμενος μάλα, τῶν γὰρ ἄλλων τοὺς πλείους πειραθεῖς οἶδα πρεσβυτέρους ὄντας ἢ ὥστε ἐμοῦ διδάσκοντος ἥτοι χρυσόν τι προσμαθεῖν ἢ τι κακὸν ἀπομαθεῖν, τοὺς δὲ νεωτέρους ὥσπερ ἄνδρα σίδηρος ἐφέλκεται ἢ ἀλήθεια οὐδὲν προκατεγνωκότας. Οὗτοι οὖν μοι δοκιμαζόντων μὲν πάντα ἀκριβῶς, εἰ δὲ τι ἄτοπον καὶ ἀδύνατον ὑπὸ τοῦ Διογένηος ἢ τῶν τοιούτων τινὸς ἰσορεῖται, μεμνήσθων ὅτι οὗτός ἐστιν ὁ ἰσορήσας τὸν Σωκράτη τοῖς τοῦ Φιλήμονος ἱαμβείοις συνεχῶς χρῆσασθαι τοῦ τὰ πρῶτα δράματα διδάξαντος Ἀθήνησιν ἔτει ἐβδομηκοστῷ μάλα ἐξ ὅτου ὁ Σωκράτης τὸ κῶνειον ἔπιεν.

Ἀπολωνίδης τις Νικαεὺς περὶ κατεψευσμένης ἰστορίας πολλὰ βιβλία συνέγραψε τοῦ παντὸς ἂν ἄξια ἡμῖν γενόμενα εἰ διεσώθη. Ἐξεσι δὲ καὶ νῦν ἰστορίας περιφανῶς κατεψευσμένης παμπλείας συλλέγειν, εἴ τις μὴ εἰκῇ καὶ ἀνεπισκέπτως τοῖς τὰ ἀπίθανα μαρτυροῦσι πιστεύσειεν ἀλλὰ τὴν τῶν πραγμάτων φύσιν βασανίσας ἱκανῶς πολλῶ περὶ πλείονος ποιήσασθαι τῆς τῶν μαρτυρούντων δοκούσης ἀξιοπιστίας καὶ ἀξιόματος. Πολλοὶ νῦν δοκοῦσιν τινες εἶναι καὶ ἀποδοχῆς τυγχάνουσι καὶ πιστεύονται οὗς εἴαν τις τολμήσῃ ἐλευθέρως βασανίζειν καὶ ἐλέγχειν εὐρήσει περὶ ὧν οὐδὲν ἴσασιν εἰκῇ ἀποφαινομένους καὶ λογοποιοῦντας ὅτι οὖν καὶ τὰ μηδέποτε γενόμενα, ἐνίοτε δὲ καὶ μηδὲ δυνατόν γενέσθαι, μάλα ἀνδρείως διψχυρίζομένους καὶ (ἵνα μηδὲν ὑποσειλάμενος εἴπω τὰ ἐμοὶ δοκῶντα) ἀναισχύντως ψευδομένους. Εἴτα τούτοις πείθεται ὡς ἀξιόχρεως

οὔσι δῆθεν καὶ τεκμηριῶσαι ἱκανοῖς ὄχλος πολλὸς ἀνθρώπων εὐηθεσέρων καὶ ταχυπειθῶν, οἵτινες τῶν τε ἀληθῶν καὶ πιθανῶν καὶ τῶν μὴ διάγνωσιν οὐδεμίαν ἔχοντες ἀδέσποτον τινα καὶ πεπλάσμενην παράδοσιν¹⁾ μάλα περὶ τοὺς τῶν ἐνδόξων καὶ ἐπιφανῶν ἀνδρῶν βίους ἐπὶ πᾶσαν τὴν οἰκουμένην διέσπειραν. Ἐγὼ τοὺς ἄλλους, περὶ δὲ τοῦ Σωκράτους τί οὐκ ἐπλάσαντό τινες καὶ ἐψεύσαντο; Πλασμάτων καὶ ψευσμάτων καὶ παρακουσμάτων πάντα μετὰ παρά τε τοὺς χρόνους καὶ τὴν τᾶνδρὸς φύσιν καὶ τὴν τῶν πραγμάτων ἐνάργειαν. Ὁ Δίων ἐκεῖνος ὁ χρυσοῦς τὴν γλῶτταν, ὡς τοῖς τότε ἐδόκει, λόγιος ἀνὴρ καὶ τῶν φιλοσόφων οὐδενὸς δευτέρου διαλεγόμενος πρὸς Ἀθηναίους ἐν τῷ λόγῳ τῷ ΙΓ. σελ. 226 τὸν Σωκράτην εἰσάγει πρὸς τινα τῶν πολιτικῶν τάδε λέγοντα· »ἐπεὶ ἔχῃς ἂν μοι εἰπεῖν εἰ τότε (ἀλούσης ὑπὸ Λυσάνδρου τῆς πόλεως) Ἀθηναῖοι ἀμουςότεροι καὶ ἀγραμματοῦτεροι ἐγεγόνεσαν; ἔπειτα αὖθις ἐπὶ Κόνωνος ὅτε ἐνίκησαν τῇ ναυμαχίᾳ τῇ περὶ Κνίδον ἄμεινον ἐπ' ἀλλαιὸν τε καὶ ἦδον;» Ὡς γλυκὺς εἶ, ὦ Δίων, καὶ ὡς ἀληθῶς χρυσοῦς, εἰ ταῦτ' οἶει τὸν Σωκράτην οὕτως εἰρηκέναι. Καὶ πῶς σύ, ἴσως ἂν τις ἀντείποι, ἀποδείξεις καὶ ἡμᾶς πείσεις ὅτι οὐδὲν τούτων τῷ Σωκράτει εἴρηται; Τῷ αὐτῷ χρώμενος τεκμηρίῳ ὃ καὶ περὶ τῶν τοῦ Φιλήμονος σιχιδίων ἔπεισά σε, οἶμαι. Ὁ γὰρ Κόνων τὴν περὶ Κνίδον ναυμαχίαν ἐνίκησεν ἔτεσι πέντε μετὰ τὸν τοῦ Σωκράτους θάνατον. Οὐ γὰρ δὴ ταῦτα προμαντευόμενος τὰ μέλλοντα ἔλεγεν ὁ Σωκράτης. Τί οὖν ἔτ' ἀντερεῖς; Ὅρᾳ δὴ οὔτε τὸν Δίωνα οὔτε τῶν τότε Ἀθηναίων οὐδένα τὰ τοιαῦτα ἀκριβοῦντα καὶ οὕτως ἀταλαιπώρως τοῖς τότε τὰ ἱστορικὰ διακείμενα ὥστε ῥαδίως τὰ τυχόντα πλάσματα ἐξαπατᾶν ἅπαντας. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου αἰεὶ μᾶλλον τὸ κακὸν ἐπετείνετο καὶ τοσοῦτον σκότος ἐπεπόλαζεν ὥστε τᾶληθῇ τοῖς ψευδέσι κατακεχασμένα ἀμυδρῶς καὶ μόλις διαφαίνεσθαι. Ἀναγνῶτω μοί τις τοὺς τῶν σοφιστῶν βίους τοὺς ὑπὸ τοῦ Φιλοστράτου συγγεγραμμένους ἐπισήσας τὴν διάνοιαν καὶ φυλαττόμενος μὴ τις αὐτὸν φανακίσῃ ἀντὶ τῆς ἀληθείας ἀπιθάνους

¹⁾ Ἄριστα οὕτως ἀποκαλεῖ τὰ τοιαῦτα ὁ συγγραφεὺς τὸ Περὶ παιδῶν ἀγωγῆς βιβλίον τὸ ἐν τοῖς Πλουταρχείοις περιφερόμενον. Προειπὼν γὰρ σελ. 6. D.: »Δημοσθένης καλοῦντων αὐτὸν τῶν Ἀθηναίων σύμβουλον ἀντέβαινεν οὐ συντέταγμα λέγων.» πάνυ φρονίμως ἐπάγει τάδε: »καὶ ταῦτα μὲν ἴσως ἀδέσποτος ἐστὶ καὶ πεπλάσμενη παράδοσις, ἐν δὲ τῷ κατὰ Μειδίου τὴν τῆς σκέψεως ἀφέλαιαν ἐναργῶς παρίσῃσιν.»

ψευδολογίας καὶ ἀντικρυς κατεψευσμένην ἱστορίαν συγγρά-
 Φων. Ῥαδίως αἰσθῆσεται δήπου νεανίας τις συνετὸς καὶ ἀγχίνους
 πόσης ἀγνοίας καὶ ἀπαιδευσίας καὶ ἀκρισίας γέμει τὰ τοῦ Φιλο-
 σράτου, καὶ καταγελάσεται, εὖ οἶδ' ὅτι, αὐτοῦ τε τοῦ ἀλαζόνος
 καὶ τῶν ἡλιθίως καὶ ἀνοήτως αὐτῷ ὥς τι λέγοντι πείθεσθαι εἰωθό-
 των. Δείγματος καὶ ὅσον γεύματος χάριν ἐν τόδε ἀρκείτω. Περὶ
 αὐτοῦ τοῦ Χρυσόμου Δίωνος ἄλλα τέ τινα τερατεύεται ὁ ἀπα-
 τεὼν καὶ δὴ καὶ τάδε: »ἡ πειθὼ τοῦ ἀνδρὸς οἷα καταθέλξει καὶ
 τοὺς μὴ τὰ Ἑλλήνων ἀκριβοῦντας.» τοὺς μὴ ἐπισταμένους ἑλληνί-
 ζειν λέγει, ὥς ἐκ τῶν ἐξῆς γίνεται φανερόν. Τούτους δὲ πείθειν
 καὶ καταθέλγειν λαμπρὸν καὶ ὑπερφυῆς καὶ τοῦ Φιλοσράτου ἄξιον
 τὰ τοιαῦτα τοὺς τὰ Ἑλλήνων ἀκριβοῦντας ὥς γενόμενα διδάσκειν.
 Ἄκουε δὴ τῶν ἐξῆς. »Τραϊανὸς γοῦν ὁ αὐτοκράτωρ ἀναθέμενος
 αὐτὸν ἐπὶ τῆς Ῥώμης ἐς τὴν χρυσὴν ἀμάξαν, ἐφ' ἧς οἱ βασιλεῖς
 τὰς ἐκ τῶν πολέμων πομπὰς πομπεύουσιν, ἔλεγε θαμὰ ἐπισρεφό-
 μενος ἐς τὸν Δίωνα. Τί μὲν λέγεις οὐκ οἶδα, Φιλῶ δέ σε
 ὥς ἐμαυτόν.» Εὖ γε, ὦ Φιλόσρατε, θαυμάσα ταῦτα καὶ κα-
 ταπληκτικά, ἔάν γέ τις πρὸς παιδάρια τινα καὶ γράδια διαλέγη-
 ται. Ἄλλ' οὐκ ἐχρῆν πρὸς ἀνδρας καὶ τοὺς καὶν σμικρὸν νοῦν κε-
 κτημένους τὰ τοιαῦτα φλυαρεῖν, τὸν τε Δίωνα τῷ αὐτοκράτορι ἐπὶ
 τῆς χρυσῆς ἀμάξης συνθριαμβεύοντα — οὐδεὶς γὰρ ἐχρήτο
 τῇ ἀμάξῃ εἰ μὴ θριαμβεύων — καὶ τὸν Τραϊανὸν μετὰ τοσαύ-
 τας καὶ τηλικαύτας ἐν τῇ Ἀσίᾳ νίκας μὴδὲ ἐπὶ τοσοῦτον ἑλληνί-
 ζειν ἐπιστάμενον, ὥς τοῦ Δίωνος τοῦ συνθριαμβεύοντος μὴ συνιέ-
 ναι, ὅ, τι λέγοι. Οἶμαι δὲ καὶ τὸν τυχόντα τῶν βαρβάρων τῶν
 τῷ Τραϊανῷ εἰς τὴν Ἀσίαν συναναβάντων ἐκ τῆς στρατείας ἐπα-
 νελθόντα τῶν ἑλληνιζόντων οὐ χαλεπῶς τὰ πλεῖστα ξυνιέναι, μήτι
 γε τὸν αὐτοκράτορα τὸν καὶ ἐπὶ τῆς πρώτης στρατείας πρὶν ἄρξαι
 τὰ τῶν Ἑλλήνων ἀκριβοῦντα, ὥς καὶ οἱ ἄλλοι Ῥωμαῖοι, ὧν καὶ
 σμικρὸν ὄφελος, ξύμπαντες ἑλληνίζειν καλῶς ἠπίσαντο. Ἄλλ'
 Ἰβηρ ἦν ὁ Τραϊανὸς οὐκ Ἰταλός, ἴσως ἐρεῖ τις, καὶ στρατιωτικὸς
 μάλλον ἢ εὐπαιδευτος ἅτε δὴ διὰ βίου πολέμοις πλέον ἢ λόγοις
 ὠμοληκώς. Ἀκουσάτω μοι ὁ ἀντιλέγων τοῦ Κασσίου Δίωνος ΕΗ.
 7. § 3 τάδε περὶ αὐτοῦ μαρτυροῦντος: »παιδείας μὲν ἀκριβοῦς
 ὄση ἐν λόγοις οὐ μετέσχεν, τό γε μὴν ἔργον αὐτῆς καὶ ἠπίσατο
 καὶ ἐποίει.» Οὐκ ἦν ἄρα ὁ αὐτοκράτωρ ἀδύνατος λέγειν καὶ λό-
 γους Ῥωμαῖσι καὶ Ἑλληνισὶ διαθέσθαι. Ἀμφιγνοεῖς ἔτι; Φέρε δὴ
 σαφεῖ καὶ ἀναντιρρήτῳ τεκμηρίῳ τοῦτ' ἀποδείξωμεν, καὶ ὅτ' οὕτω τῶν

τοῦ Φιλοσράτου ληρημάτων πᾶσιν ἐξέσαι καταφρονεῖν. Πρόσεχε
 δὴ μοι τὸν νοῦν καὶ ἀκροῶ. Ὁ Νερούας ὁ αὐτοκράτωρ ὑπὸ τε τοῦ
 γήρους καὶ τῆς ἀρρωστίας ἀπαγορεύων καὶ καταφρονούμενος ἐς τὸ
 Καπιτώλιον ἀνέβη καὶ τὸν Τραϊανὸν ἀπόντα τότε καὶ τῆς Γερμα-
 νίας ἄρχοντα υἱὸν ἐποίησατο. »καὶ μετὰ ταῦτα (ὥς φησιν ὁ Δίων)
 ἐν τῷ συνεδρίῳ Καίσαρά τε αὐτὸν ἀπέδειξε καὶ ἐπέσειλεν αὐτῷ
 αὐτοχειρίᾳ (ἦρχε δὲ τῆς Γερμανίας ἐκεῖνος)

Τίσειαν Δαναοὶ ἐμὰ δάκρυα σοῖσι βέλεσσιν.»

εὐστοχάτατα, οὐ γάρ; καὶ ἀσειότατα ὁ γέρων τοῖς τοῦ Ποιητοῦ
 ἐχρήσατο. Τίς δὲ οὕτως ἀνόητος ἂν εἴη ὥς ἐ υπολαμβάνειν τὸν
 Νερούαν πρὸς ἀνθρώπον ἀπαιδευτον καὶ τῶν Ἑλληνικῶν γραμμάτων
 ἀμαθῇ τοιαῦτ' ἂν χαριεντίσασθαι; Ἐχόμεν τοίνυν τῷ μὲν Κασσίῳ
 Δίῳ χάριν, ὅτι ταῦθ' ἡμῖν ἰσόρησε ΕΗ. 5 τὸν δὲ Φιλόσρατον τὸν
 Φιλοψευδῆ, τὸν τῆς ἱστορίας λυμεῶνα φυλαττώμεθα. Φυλαττώμεθα
 δὲ καὶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας τοὺς πλάνους καὶ φένωντας καὶ πρό-
 χειρον ἀεὶ ἔχωμεν τὸ Μενάνδρειον

γράμματα μαθεῖν δεῖ καὶ μαθόντα νοῦν ἔχειν.

Τῆς περὶ τὴν ὑπόδεσιν ματαιοτεχνίας κατατρέχων ὁ Κλήμης
 χαρίεντα πολλὰ περὶ τῆς τῶν παλαιῶν τρυφῆς διηγεῖται, ἐν οἷς
 καὶ τόδε σελ. 240: »(αἱ γυναῖκες) τοὺς ἥλους ἐλικοειδῶς τοῖς κατ-
 τύμασιν ἐγκατακρούειν ἀξιοῦσιν, πολλαὶ δὲ καὶ ἐρωτικούς ἀσπα-
 σμούς ἐγχαράττουσιν αὐτοῖς ὥς ἂν ἐκ τῆς ἐπιβάσεως ρυθμίζουσαι
 τὴν γῆν καὶ τὸ ἐταιρικὸν τοῦ φρονήματος ἐκ τοῦ βαδίσματος ἐνα-
 ποσφραγίσωνται.» Γελοῖον δὴ τινα καὶ καινότατον ἐξεύρηκε πάλαι
 τὰ ἐταιρίδια ταῦτα τυπογραφίας τρόπον! Ἐνεσι δ' ἐν τοῖς
 πρὸ τούτων σφάλμα τι παρατηρήσεως ἄξιον. Ἐν τοῖς ἀντιγράφοις
 πᾶσι γέγραπται τάδε: »αἰσχρὰ γοῦν ἀληθῶς τὰ σανδάλια ἐκεῖνα,
 ἐφ' οἷς ἐστὶ τὰ χρυσᾶ ἀναθέματα.» Ἀνάθεμα ὅ, τι ἐστὶν
 ἡμεῖς μὲν λόγῳ ἀκούσαντες ἴσμεν, οἱ δὲ πάλαι ἔργῳ ἐπειράθησαν,
 ἀνάθεμα δὲ χρυσοῦν καὶ ἀναθέματα ἐπὶ τοῖς σανδα-
 λίοις τίς ἂν ἀκούων ἀνάσχοιτο ἄνευ γέλωτος; Ὁ δὲ βέλτιστος
 Πόττερος ἔλυσεν τὴν ἀπορίαν παραθέμενος ἐκ τῶν τοῦ Πολυδεύκους
 (Ε. 87) τάδε: »Κηφισόδωρος ἐν Τροφωνίῳ

σανδάλιά τε τῶν λεπτοσχιδῶν

ἐφ' οἷς τὰ χρυσᾶ ταῦτ' ἐπεσιν ἀνθέμα.

Ῥᾶσα δὴ ἐν τοῖς τοιούτοις ἐξολισθάνουσιν οἱ ἀντιγραφεῖς, οἵτινες
 τὰ ἐκκλησιαστικὰ ῥήματα ἑναυλα ἀεὶ ἔχοντες ἐάν τινι παρομοίῳ

ἐντύχωσιν ἐπὶ ταῦτα εὐεπίφοροι γίνονται. Πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχοντες **ΑΝΘΕΜΑ** τὸ σύνηδες αὐτοῖς παθόντες ἀναθέματα γράφουσιν, ὅτι δὲ μωρὰ καὶ ἀδιανόητα γράφουσιν οὐδ' αἰσθάνονται. Ἐν τῇ Ἰταλίᾳ διατρίβων ἐντετύχηκα τινὶ ἀντιγράφῳ, ἐν ᾧ οἱ παρ' ἡμῶν Φρίσιοι καὶ τότε καὶ νῦν ἄλκιμοί τινες καὶ Φιλελεύθεροι ὄντες καὶ παρρησιασταὶ ἐν τοῖς μάλιστα συνεχῶς καλοῦνται οὐ Φρίσιοι (οὐ γὰρ ἤδεσαν τὸ ὄνομα οἱ μεταγράφωντες) ἀλλὰ Φαρισαῖοι! Τούτων γὰρ τὸ ὄνομα διὰ φόβου αἰεὶ καὶ ἑναυλον ἔχοντες οὐ θαυμαστὸν εἰ ἐπὶ τοῦτο κατηνέχθησαν ὑπονυψάζοντες.

Κομψοτάτη τις ῥῆσις τοῦ Ἀντιφάνους ἐκ τῆς Μαλλθακῆς διεσώθη ἡμῶν σελ. 254: »Ἀντιφάνης ὁ Κωμικὸς ἐν Μαλλθακῇ τὸ ἐταιρικὸν τῶν γυναικῶν ἀποσκόπτει τὰ κοινὰ πάσαις ῥήματα εἰς τὴν κατατριβὴν ἐξευρημένα λέγων· ἔρχεται, μετέρχεται, αὐτὴ, προσέρχεται, οὐ μετέρχεται, ἦκει, πρόσσεσι, ῥύπτεται, προσέρχεται, σμήχεται, κτενίζετ', ἐκβέβηκε, τρίβεται, λούεται, σκοπεῖται, σέλλεται, μυρίζεται, κοσμεῖτ', ἀλείφεται, ἂν δ' ἔχοι τι ἀπάγχεται.» Εὐφυεῖ τινὶ καὶ Φιλομαθεῖ νεανίᾳ σκοπεῖν ἄξιον τὰ τε ἐν τούτοις ἐσφαλμένα καὶ πῶς ἕκαστόν τι διορθωτέον. Πρῶτον δὲ πάντων σκεψάσθω μοί τις τὸδε, τίνα λέγει ὁ Κλήμης τὰ ῥήματα τὰ εἰς τὴν κατατριβὴν ἐξευρημένα. Οὐδὲν γὰρ περὶ τούτων ὑγιὲς οἱ ἐξηγησάμενοι εἰρήκασιν, ἂν δὲ τοῦτο μὴ προμάθῃ τις τῆς τῶν ῥημάτων ἀσειστότητος καὶ κομψείας οὐκ αἰσθήσεται. »Ὁ, τι δὲ τοῦτ' ἐστὶ καὶ τίνα τὰ εἰς τὴν κατατριβὴν ἐξευρημένα ῥήματα τοῦ Ξενοφώντος ἄκουε ἐν τῇ Παιδείᾳ (Α. 3. 11): »ὁπότε βούλοιτο παρίεναι ἐπ' ἄριστον λέγοιμ' ἂν ὅτι οὐπω δυνατόν τῳ ἀρίστῳ ἐντυχεῖν, σπουδάζει γὰρ πρός τινος· εἴθ' ὁπότε ἦκοι ἐπὶ τὸ δεῖπνον λέγοιμ' ἂν ὅτι λοῦται· εἰ δὲ πάνυ σπουδάζοι φαγεῖν εἴποιμ' ἂν ὅτι παρὰ ταῖς γυναιξίν ἐστιν.» Ἦδη οἶμαι συνεόρακας πᾶν τὸ πρᾶγμα. Ἑρασμὸς τις πάνυ σπουδάζει τῇ Μαλλθακῇ ἐντυχεῖν, ἡ δὲ τριβὰς αἰεὶ τινος ἐμποιοῦσα παρατείνει αὐτὸν διὰ θεραπαίνης τινὸς λέγουσα ὅτι ὅσον οὐπω ἦκει, ὅτι λοῦται, ὅτι σέλλεται, ὅτι μυρίζεται, ὅτι κοσμεῖται, ὁ δὲ χρόνος τέως κατατρίβεται καὶ παραναλίσκεται μάτην. Οὕτω δὲ καὶ ὁ Διογένης τὴν τοῦ Πλάτωνος διατριβὴν σκώπτων κατατριβὴν ἀπεκάλει τὸ περὶ τὰ τοιαῦτα διατρίβειν καὶ τῷ Πλάτῳ συνδιατρίβειν οὐδὲν ἄλλο λέγων εἶναι ἢ μάταιον χρόνον παρανάλωμα. Μαθόντες οὖν τοῦ Κωμικοῦ τὴν διάνοιαν τὰ τῆς λέξεως ἐπισκοπώμεθα καὶ τὴν

ἀληθῆ γραφὴν ἀναζητῶμεν. Πρὸς δὲ τοῦτο τοῦ παντὸς ἀξία ἢ τῶν μέτρων ἐπισήμη, ἥς ἄνευ μάτην μοχθήσει τις καὶ προσέτι γέλωτα ὀφλήσει, εἰδὼς δὲ τις τὰ περὶ τὰ μέτρα ὡς ἐν καθαρῷ Φωτὶ παραχρῆμα τὰ τε σφάλματα διόψεται καὶ τὰς διορθώσεις ἐξευρήσει. Λάβετέ μοι τούτου πείραν, ὧ νεοί, ἐν τοῖσδε·

Σμήχεται, κτενίζετ', ἐκβέβηκε, τρίβεται,

Λούεται, σκοπεῖται, σέλλεται, μυρίζεται.

δύο περιφανῆ σφάλματα ὁρᾶτε· μάχεται γὰρ τῷ μέτρῳ τὸ τε Σμήχεται καὶ τὸ Λούεται. Τὸ γὰρ μέτρον δισύλλαβόν τι ἀπαιτεῖ ἥτοι ἱαμβον ἢ σπονδεῖον, τὰ δὲ ἀμφίμακρα σμήχεται καὶ λούεται ἀποσρέφεται. Ἰάσιμον δὲ τὸ πάθος. Οἱ γὰρ Ἀττικοὶ Σμήται ἔλεγον οὐχὶ Σμήχεται, καὶ Λοῦται οὐχὶ Λούεται, οἱ δ' ἀντιγραφεῖς τὴν ἑαυτῶν συνήθειαν τοῖς παλαιοῖς ἐναπομάττονται. Μέσοι δ' ἔχονται νῦν καὶ ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐαλώκασιν τὴν ἀρχαίαν γραφὴν διαφθείροντες. Μανθάνετε οὖν προθύμως τὰ μετρικὰ οὔτε πάνυ χαλεπὰ ὄντα μαθεῖν, ἂν τις νεώτερος ὢν τούτοις ἐγχειρήσῃ, καὶ εἰς τὴν τῶν λόγων κρίσιν πλείους καὶ μεγίστας χρείας παρεχόμενα. Τὰ δὲ τοῦ Ἀντιφάνους ἱαμβεῖα ὧδε διαθετέα:

ἔρχεται,

μετέρχεται αὖ, προσέρχεται αὖ, μετέρχεται,

ἦκει, πάρεσι, ῥύπτεται, προσέρχεται,

σμήται, κτενίζετ', ἐκβέβηκε, ἐντρίβεται,

λοῦται, σκοπεῖται, σέλλεται, μυρίζεται,

κοσμεῖτ', ἀλείφεται, ἂν δ' ἔχοι τι ἀπάγχεται.

τὰ μὲν ἄλλα ἄλλοι διώρθωσαν πρότερον, αὐτὸς δὲ ἀντὶ τοῦ »ἐκβέβηκε, τρίβεται» μετέγραψα »ἐκβέβηκε, ἐντρίβεται.» Ἀπόδει γὰρ τὸ τρίβεται, καὶ λουμένη μὲν τις ἀνατρίβεται, κομμουμένη δὲ ἐντρίβεται, ὡς σελ. 255.

ψιμυθίῳ πίθηκος ἐντετριμμένος.

καὶ σελ. 256.

λευκόχρως λίαν τίς ἐστι, παιδέρωτ' ἐντρίβεται.

Τὰ δὲ τελευταῖα ταῦτα »ἂν δ' ἔχοι τι ἀπάγχεται» πῶς διορθωτέον πολλὰ ζητήσας οὐχ εὔρον. Λαβέτω δὲ καὶ ἄλλος.

Μετ' ὀλίγα σελ. 255 εὐρήσεις γεγραμμένον: »οὐ γὰρ εἰς τοσοῦτον περίεργος ἦν.» ἐπειδὴ δὲ τῶν ἐφ' ἡμῶν ἐστὶ τὸ τὸν **ΑΝ** προσθεῖναι ἢ ἀφελεῖν, γράψαιμ' ἂν: »οὐ γὰρ (ἂν) εἰς τ. π. ἦν.»

» Τὴν ξανθίζουσιν τοὺς πλοκάμους ὁ κωμικὸς Μένανδρος εἶργει τῆς οἰκίας·

νῦν δ' ἔρπ' ἀπ' οἴκων τῶνδε· τὴν γυναῖκα γὰρ
τὴν σῶφρον' οὐ δεῖ τὰς τρίχας ξανθὰς ποιεῖν.»

σελ. 254. Ὁ δ' ἀνὴρ παροξυνθεὶς ἐκβάλλει τὴν γυναῖκα λέγων
νῦν δ' ἔρρ' ἀπ' οἴκων τῶνδε.

τὸ γὰρ ἔρπειν ἐπὶ τοῦ »βραδέως καὶ σχολαίως βαδίζειν» συνήθως
τιθέμενον τελέως ἀπᾶδει, παρατραγωδῶν δὲ λέγει ἔρρ' ἀπ' οἴκων
τῶνδε ἀντὶ τοῦ »Φθείρου ἐκ ταύτης τῆς οἰκίας.»

» Ἐπ' οὐχ ὁσίαις δὲ τόλμαις οἱ παλίμβολοι

ζῶντας ῥέζουσιν ἀτάσθαλα καὶ κακὰ ἔργα.

Φησὶν ἡ Σίβυλλα.» σελ. 261. Οὐ τοῦτο εἶπεν ἡ Σίβυλλα, οἵ-
μαι, ἀλλὰ τὸδε·

ἐπ' οὐχ ὁσίαισι δὲ τόλμαις

ζώοντες ῥέζουσιν ἀτάσθαλα καὶ κακὰ ἔργα.

Σκληρότερον καθαπτόμενος τῆς τῶν ἀνδρῶν μαλακίας ὁ Κλήμης
σελ. 261 γράφει καὶ τάδε: »(οἱ ἄνδρες) πρὸς τὸ μαλθακώτερον
ἀποκλίναντες γυναικίζονται κουρὰς μὲν ἀγεννεῖς καὶ πορνικὰς ἀπο-
κειρόμενοι, χλανίσιν δὲ διαφανέσι.

περιπεπεμμένοι,

καὶ μασίχην τρώγοντες, ὄζοντες μύρου.»

οὕτω τὴν ῥῆσιν ὁ Κλότζιος διέθηκεν ὁ πολλῶν μᾶλλον τῶν πρότερον
ἐκδοτῶν τοῦ τε μέτρου πέρι ἐπαΐων καὶ πρὸς τοὺς τῶν ποιητῶν εἰ-
χους τοὺς ἐκάστοτε λαμβάνοντας τὰ ὦτα τετριμμένος. Ἀτὰρ οὐ
τέλος ἴκετο μύθων μέρος μὲν τι καλῶς διαθεὶς τᾶλλα δὲ ὥσ-
περ ἦν ἀδιόρθωτα ἑάσας. Ὅτι μὲν γὰρ τὸ περιπεπεμμένοι
τοῦ αὐτοῦ ποιητοῦ ἐστὶν οὐπὲρ ὁ εἷχος·

καὶ μασίχην τρώγοντες, ὄζοντες μύρου.

πρόδηλον. Οὐ μόνον δὲ τὸ περιπεπεμμένοι ἀλλὰ καὶ τὰ λοιπὰ·
χλανίσιν δὲ διαφανέσι, καὶ τοῦτο πρόδηλον. Ζήτηι δὲ ὅπως
ταῦτα εἰς ἱαμβεῖον ἐντενεῖς. Φαυλότατα καὶ ῥᾶστα ὥδέ πως·

Χλανίσιν δὲ δὴ Φαναῖσι περιπεπεμμένοι,

καὶ μασίχην τρώγοντες, ὄζοντες μύρου.

ταῦτα δὲ ἦτοι Σιμωνίδειά ἐστιν ἢ τῶν Κωμικῶν ἐνός γέ του. Σπά-
νιον πάνυ τὸ περιπέττειν ἀντὶ τοῦ περικαλύπτειν, ὥς ἐν
τῷ Ἀριστοφάνει Πλούτῳ εἷχ. 159.

ὀνόματι περιπέττουσι τὴν μοχθηρίαν.

Ἄλλ' οὔτε αἱ χλανίδες διαφανεῖς ἦσαν, ὥς οἱ χιτωνίσκοι τῶν ἐται-
ρουσῶν, καὶ ἀνάρμοσον τὸ διαφανεῖ χλανίδι περικεκαλυμ-
μένος. Ἀρμοδιώτατον δὲ τὸ Φαναῖς, ἦγουν λαμπραῖς, χλα-
νίσιν, ὥς ἐν τοῖς Ἀριστοφάνει Ἀχαρνεῦσι εἷχ. 845.

χλαῖναν δ' ἔχων Φανὴν δίδει.

» Κοινὰ δὲ ἀνέφκται ἀνδράσιν ὁμοῦ καὶ γυναιξὶ τὰ βαλανεῖα,
κάντεῦθεν ἐπὶ τὴν ἀκρασίαν ἀποδύονται· ἐκ τοῦ γὰρ εἰσορᾶν γίνε-
ται ἀνθρώποις ἐρᾶν,» σελ. 272. Ὁ Συλβούργιος τὸ ἄρθρον προ-
θεῖναι ἀξιοῖ (τὸ) ἐρᾶν, νῦν δὲ αὐτῷ μὴ πείθεσθαι ἄμεινον. Στί-
χος γὰρ ἐστὶν ἐκ κωμωδίας·

ἐκ τοῦ γὰρ ἔσορᾶν γίγνεται ἀνθρώποις ἐρᾶν.

Σώζεται ὁ εἷχος ἐν τῇ τοῦ Ἡσυχίου λέξει· »Ὁ μμᾶτειος πό-
θος: διὰ τὸ ἐκ τοῦ ὄρᾶν ἀλίσκεσθαι ἔρωτι·

ἐκ τοῦ γὰρ ἔσορᾶν γίγνεται ἀνθρώποις ἐρᾶν.

καὶ ἐν Ἀχιλλέως Ἑρασαῖς ὁ μμᾶτοπάλογχά Φησιν.» Εὐστο-
χώτατα ὁ Ναύκιος·

ὁμμάτων ἄπο | λόγχαε ἴησιν.

Πολλὰ καὶ παντοδαπὰ ἀνεγνωκῶς ὁ Κλήμης οὐ μόνον ὅλας ῥῆ-
σεις ἐκ τῶν ἐνδοξοτάτων ποιητῶν ἀπανθισάμενος παρατίθεται ἀλλὰ
καὶ πλεονάκεις ὀλίγα τινὰ ῥημάτια ποιητικῆς χάριτος ὄζοντα τοῖς
ἰδίῳ παραναμίγνυσιν καί τι καὶ χαριεντιζόμενος, ἅμα δὲ καὶ τὰ
λεγόμενα κοσμῶν καὶ καλλωπίζων. Οἷόν ἐστι τὸ σελ. 203 γεγραμ-
μένον: »σιγὴ μὲν γὰρ ἀρετὴ γυναικῶν, ἀκίνδυνον δὲ τῶν νέων
γέρας.» Τίς γὰρ ἀγνοεῖ τὸ περιβόητον ἐκεῖνο·

ἔστι καὶ σιγᾶς ἀκίνδυνον γέρας.

καὶ τὸ τοῦ Σοφοκλέους·

ὁ δ' εἶπε πρὸς με βαί', αἰεὶ δ' ὑμνούμενα·

γύναι, γυναιξὶ κόσμον ἢ σιγὴ φέρει.

Γέμει δὲ τῶν τοιούτων τὰ τοῦ Κλήμεντος καὶ πλειστάκις μὲν τοῖς
τοῦ Ποιητοῦ ἀσεϊζόμενος ἤδεται, πολλάκις δὲ καὶ τοῖς τῶν ἄλλων
εἴ τι ἀνθρῶν ἢ γλαφυρῶν ἔχουσι. Διασύρων που τὴν τῶν ὑπο-
ερωννυμένων πολυτέλειαν τάδε γράφει κατὰ λέξιν σελ. 216: »τὰς
χρυσοπᾶσους τάπιδας καὶ χρυσοποικίλους ψιλοδάπιδας, ξυσίδας
τε ἀλουργὰς καὶ τοὺς γαυνάκας τοὺς πολυτιμήτους τὰ τε ποιητικὰ
ῥήγεα τὰ πορφυρᾶ χλαῖνας τ' ἐφύπερθεν οὐλας καὶ τὰς ὑπνοῦ

μαλακώτερας εὐνάς." Γνωρίζεις τὸ Θεοκρίτειον IE. 125.
πορφύρεοι δὲ τάπητες ἄνω μαλακώτεροι ὕπνω.

"Ὅταν δὲ γράφῃ σελ. 300: »καθάπερ καὶ τοὺς πολυπόδας ταῖς πέτραις Φασὶν ἐξομοιούμενους αἷς ἂν προσομιλῶσι τοιούτους φαίνεσθαι καὶ τὴν χοιραν," ἐκ τοῦ »προσομιλῶσι" Φανερός ἐστὶ παραφράζων τὸ Θεογνίδειον ἐκεῖνο σίχ. 215.

Πουλύπου ὄργην ἴσχε πολυπλόκου, ὅς ποτὶ πέτρῃ
τῇ προσομιλήσῃ τοῖος ἰδεῖν ἐφάνη.

᾽Ωφέλιμον δ' ἐστὶ τὰ τοιαῦτα ἐπιμελῶς παρεπισημειοῦσθαι· ἐν ἐνίοις γὰρ ἡ τῶν φραζομένων χάρις μᾶλλον ἀναφαίνεται, ἐν ἄλλοις δὲ ἡ τῶν λεγομένων διάνοια περιφανῶς ἀνασώζεται. Δείξω δὲ καὶ τοῦτο καὶ ἐκεῖνο ἐν ἑκατέρου παραδείγματι παρατιθέμενος. Ἐπιτρέπει ὁ Παιδαγωγὸς σελ. 179 εἰς ἐσπέραν περὶ τὴν τοῦ δείπνου ὥραν οἶνον χρῆσθαι »ἐπειδὴν μηκέτι τοῖς ἀναγνώσμασι σχολάζωμεν τοῖς νηφαλιωτέροις. — ὀλίγω δὲ τῷ οἶνῳ κἀνταῦθα, οὐ γὰρ μέχρι τῶν ὕβρεως προσιτέον κρατήρων." Διόρθωσον δέ μοι πρῶτον προῖτέον ἀντὶ τοῦ προσιτέον, καὶ τοῦτό μοι μέμνησο ὅτι καὶ τόδε ἐν τῶν ἐφ' ἡμῖν ἐστὶ τὸ τὴν ΠΡΟ καὶ τὴν ΠΡΟΣ αἰετὶ μεταλλάττειν πρὸς τὸ δέον. Ὡς δὲ χαριέντως εἴρηται τὸ· »οὐ μέχρι τῶν ὕβρεως προῖτέον κρατήρων," παρ' αὐτοῦ τοῦ Διονύσου μάθανε, ὃν Εὐβουλος ὁ κωμωδιοποιὸς ἐν Σεμέλῃ ἢ Διονύσῳ παρὰ τῷ Δειπνοσοφιστῇ σελ. 56 B. εἰσάγει λέγοντα τάδε·

τρεῖς γὰρ μόνους κρατῆρας ἐγκεραννύω
τοῖς εὖ φρονοῦσι· τὸν μὲν ὑγείας ἔνα,
ὃν πρῶτον ἐκπίνουσι, τὸν δὲ δεύτερον
ἔρωτος ἡδονῆς τε, τὸν τρίτον δ' ὕπνου,
ὃν ἐκπίνοντες οἱ σοφοὶ κεκλημένοι
οἴκαδε βαδίζουσ', ὁ δὲ τέταρτος οὐκ ἔτι
ἡμέτερός ἐστ' ἄλλ' ὕβρεος.

μέχρι τούτου τοίνυν προελθεῖν τοῖς σωφρονοῦσιν οὐ θέμις ἀλλὰ προσιτέον. Προσθήσω δὲ τούτοις ῥῆσιν τινα τοῦ Κλήμεντος κακῶς λελωβημένην ἢν ῥαδίως ἐπανορθώσει ὁ ἐν καιρῷ σιχιδίου τινὸς Εὐριπίδου ἀναμνησθεὶς, ὃ χαριέντως πάνυ ὁ Κλήμης τοῖς ἰδίοις παρενέβαλε. Διηγούμενος τὴν βδελυρωτάτην τῶν Καρποκρατιανῶν ἀσέλγειαν ἐν τῷ τῶν Στρωματέων τρίτῳ σελ. 514 τάδε γράφει κατὰ λέξιν: »τούτους Φασὶ καὶ τινὰς ἄλλους ζηλωτὰς τῶν ὁμοίων κακῶν εἰς τὰ δείπνα ἀθροιζομένους — ἄνδρας ὁμοῦ καὶ γυναῖκας μετὰ δὲ τὸ κορεσθῆναι ἐν πλησμονῇ τῇ κυπρίσῃ Φασὶ τὸ

καταισχῦνον αὐτῶν τὴν πορνικὴν ταύτην δικαιοσύνην ἐκποδῶν ποιησαμένους Φῶς τῇ τοῦ λύχνου περιτροπῇ μίγνυσθαι ὅπως ἐθέλοιεν αἷς βούλονται." Φεῦ τῆς ὑνίας! εἰ μὴ ἴσως διὰ τὰ σφοδρότατα τῶν ἀντιδοξούντων πρὸς ἀλλήλους μίση ἐπλάσθη καὶ ταῦτα, ὥς ἕτερα πολλὰ, ἢ σμικρότερα ὄντα εἰς δεινώσιν ὑπερηυξήθη. Οὐκ ἔστι δ' ἐμὸν τὰ τοιαῦτα ἐξετάζειν ἀλλὰ τὰ περὶ τὴν γραφὴν διευκρινεῖν. Τὰ μὲν ἄλλα, ὥς ὁρᾷς, ὧ φίλτατε Κόντος, καὶ λίαν ἐστὶ σαφὴ καὶ πρόδηλα, ἀποροῦμεν δὲ περὶ τῶν ἐν μέσῳ τούτων· »ἐν πλησμονῇ τῇ κυπρίσῃ Φασὶν." Οὕτω μὲν ὁ Πόττερος γράφει, ὁ δὲ Κλόττιος καπρίσῃ γράφων πλέον θάτερον ἐποίησε. Ζητήσωμεν οὖν τἀληθές, μᾶλλον δὲ οὐδὲν δεῖ ζητοῦντα πράγματα ἔχειν, σὺ γὰρ δὴ Φιλευριπίδης ὢν καὶ τὰ ἐκείνου πάντα πρόχειρα ἔχων παραχρῆμα, οἶμαι, τὸ ζητούμενον ἐξεύρηκας. Γραπτέον γάρ· ἐν πλησμονῇ τοι Κύπρις, ἢ Φασὶν **,» εἴτ' ἀναπληρωτέον τι περὶ οὗ ἐν τοῖς ἐξῆς ἐροῦμεν. Περιβόητόν ἐστι τὸ τοῦ Εὐριπίδου παρ' ἄλλοις τε πολλοῖς καὶ παρὰ τῷ Δειπνοσοφιστῇ κείμενον σελ. 270 C. »ὁ σοφὸς Εὐριπίδης ἔφη

ἐν πλησμονῇ τοι Κύπρις, ἐν πεινῶντι δ' οὐ." παρ' ἑτέροις τισὶ φέρεται »ἐν πεινῶσι δ' οὐ," ὅπερ ἴσως βέλτιον. Προειπὼν οὖν ὁ Κλήμης »μετὰ δὲ τὸ κορεσθῆναι" ἀσείως ἐπήγαγεν: »ἐν πλησμονῇ τοι Κύπρις, ἢ Φασὶν (οἱ παρορμιαζόμενοι)," οὕτω γὰρ πως ἀναπληρωτέον καθάπερ τῷ Κλήμεντι ἐν τοῖς τοιούτοις ἔθος λέγειν, οἷον σελ. 524: »μὴ παιδὶ μάχαιραν, ἢ Φασὶν οἱ παρορμιαζόμενοι, ὀρέγοντες εὐρεθῶμεν," καὶ σελ. 426: »οὐ γὰρ δὴ μία Μύκνος, ἢ Φασὶν οἱ παρορμιαζόμενοι," καὶ ἄλλαχού. Τὸ δὲ Εὐριπίδειον παρὰ πᾶσι διαθρυλούμενον παρορμιαῶδες ἐγένετο, ὃ ἐχρήσατο καὶ ὁ Ἀντιφάνης παρὰ τῷ Δειπνοσοφιστῇ σελ. 28 F. διὰ τούτων·

Ἐν πλησμονῇ γὰρ Κύπρις, ἐν δὲ τοῖς κακῶς
πράσσουσιν οὐκ ἔνεστιν Ἀφροδίτῃ βροτοῖς.

Οἱ προτοῦ πάντες μέχρι τοῦ μεγάλου Βεντληίου τῶν μέτρων καὶ τῆς μετρικῆς τέχνης σχεδόν τι ἀπειρότατοι ἦσαν καὶ ὅσα περὶ τῶν τοιούτων οἱ τότε συνέγραψαν, ὥς ἔπος εἰπεῖν, οὐδενὸς ἐστὶν ἄξια. Ἐν καὶ δεύτερον τούτου παράδειγμα ἐκ τῶν τοῦ Κλήμεντος ὑπογράψω. Μέγα Φυσᾶ ὁ Κλήμης σελ. 259 Ἰλιάδα κακῶν διαγράφων ἐκ τῆς τοῦ Πάριδος μοιχείας ἀναβλαστόντων. »Ἡπειροὶ κεκίχνηται δύο ἀπαιδεύτοις ἡδοναῖς καὶ κλονεῖται τὰ πάντα μερικῶς

βαρβάρῳ· Ἑλλάς ὅλη ναυτίλλεται, ξενοχωρεῖται δὲ ἡ θάλασσα ἠπείρους φέρουσα," καὶ ἕτερα πλεῖστα τοιαῦτα κακοζηλίαν μὲν πολλήν, δεινῶσιν δὲ οὐδεμίαν ἔχοντα. Ὀλίγον δὲ τι ὑποβᾶς παρατραγωδεῖ καὶ τάδε: »Ἀδικία κρατεῖ καὶ τοῦ ποιητοῦ Διδὸς ἐκείνου τὸ ὄμμα τοὺς Θρᾶκας βλέπει· εὐγενὲς αἷμα βάρβαρα πίνει πεδία καὶ ποταμῶν ρεύματα σώμασιν ἴσεται νεκροῖς." καὶ μετ' ὀλίγα: »Πῇ φύγωμεν, Ὀμηρε, καὶ τῶμεν; δεῖξον ἡμῖν γῆν μὴ κεκινημένην. Μὴ θίγῃς ἡνίων, παιδίον, ἄπειρος ὦν μὴδὲ ἀναβῆς τὸν δίφρον ἐλαύνειν μὴ μαθῶν."

Τὰ καλὰ δὲ ταῦτα θαυμάσας ὁ Εἰνσίος εἰχους οἶεται εἶναι ἱαμβικοὺς Εὐριπιδεῖους τοιούσδε τινάς·

Τό τ' εὐγενὲς αἷμα βάρβαρα πίνει χωρία,
καὶ ρεύματα ποταμῶν σώμαθ' ἴσεται νεκρῶν.

τὰ δὲ τελευταῖα οὕτως ἐν τῇ τοῦ Συμβουργίου ἐκδόσει γραφόμενα εὐρών·

Μὴ θίγῃς ἡνίων, παιδίον, ἄπειρος ὦν·
μὴδὲ ἀναβῆς τὸν δίφρον ἐλαύνειν μὴ μαθῶν.

μεταγράφειν ἀξιοῖ ὧδέ πως·

Μὴ δίφρον ἀναβῆς τόνδ' ἐλαύνειν μὴ μαθῶν,
μὴδ' ἡνίων θίγῃς, παιδίον, ἄπειρος ὦν.

Χαλεπὸν τὰ τοιαῦτα ἀγελαστὶ μεταγράφειν, ξυνήσι γὰρ ὁ βέλτιστος καὶ τᾶλλα σοφώτατος Εἰνσίος τούτων τὸ παράπαν οὐδέν, ὥς πρὸς αὐτὸν ὁρθῶς ἂν εἴποι τις· μὴ θίγῃς τῶν μετρικῶν, ὧ κράτιστε Εἰνσίε, ἄπειρος ὦν μὴδὲ τὰ τῶν ποιητῶν διορθοῦν ἐπιχειρήσῃς εἰχομετρεῖν μὴ μαθῶν. Πλέον γὰρ οὐδὲν ποιήσεις καὶ τοῖς τὰ μετρικὰ ἐπισαμένοις γέλωτα ὀφλήσεις. Ἐν μόνον ἐν τούτοις ὁ ἀνὴρ κατώρθωσεν ἀντὶ τοῦ ποιητοῦ Διδὸς ἀξίων γράφειν ποιητικοῦ. Ὁρθότατα, οὐ γάρ;

Κωμικοῦ τινὸς ῥῆσις διαφαίνει ἐκ τῶνδε σελ. 274: »μή πη ἄρα καὶ πρὸς ἡμᾶς φήσῃ τις· ὁ ἵππος αὐτοῦ πεντεκαίδεκα ταλάντων ἐστὶ ἀξιος ἢ τὸ χωρίον ἢ ὁ οἰκέτης ἢ τὸ χρυσίον, αὐτὸς δὲ χαλκῶν ἐστὶ τιμιώτερος τριῶν." Φανερὰ δὲ τὰ τοῦ μέτρου ἴχνη·

ὁ μὲν ἵππος αὐτοῦ πεντεκαίδεκα' ἀξιος

ἐστὶν ταλάντων.

αὐτὸς δὲ χαλκῶν ἐστὶ τιμιώτερος

τριῶν.

»Ὡς γέ μοι φαίνεται (ἢ κωμῳδία φησὶ) τὰ ἴχνη τὰ ἐταιρικὰ

ἄρα ἀπολείπειν καὶ τρυφήν." σελ. 294. Ἐρατῆς τις, ὡς ἔοικεν, οὕτως εἶπεν·

ὥς' ἔμοιγε φαίνεται

ἄρα ἀπολείπειν καὶ τρυφήν τὰ τῆσδ' ἴχνη.

Παροιμία τις ἑμμετρος ἐν τοῖς τοῦ Κλήμεντος λαμβάνει σελ. 296: »οἷα γὰρ δέσποινα, φασὶν οἱ παροιμιαζόμενοι, τοιάδε χαῖ κύων." Παραβαλὼν τούτοις τὰ τῷ Πλάτῳ ἐν τῇ Πολιτείᾳ γεγραμμένα H. 563 C: »ἀτεχνῶς γὰρ αἱ κύνες κατὰ τὴν παροιμίαν οἷαίπερ αἱ δέσποιναί γίνονται," καὶ τὸ εἰς ταῦτα σχόλιον τόδε: »Σημείωσαι τὴν παροιμίαν λεγομένην ἐπὶ τῶν ὁμοιουμένων πάντως ἀρχομένων (γράφει· ἐπὶ τῶν ἀρχομένων πάντως ὁμοιουμένων) τοῖς αὐτῶν ἄρχουσιν· ἔστι δὲ ὅλη

οἷαπερ ἡ δέσποινα τοῖα χαῖ κύων."

ἀνευρήσεις παλαιάν τινα παροιμίαν δωριστὶ γεγραμμένην ἐν ἱαμβείῳ

οἷαπερ ἡ δέσποινα τοῖα χαῖ κύων.

Ὑποθέγγεται ποιητῆς τις ἀλλ' οὐδεὶς τὸν νοῦν αὐτῷ προσέχει σελ. 432 ἐν τούτοις: »οὐ γὰρ φρονέουσι τοιαῦτα πολλοὶ ὁκόσοι ἐγκυρσεύουσι οὐδὲ μαθόντες γινώσκουσι ἑωυτοῖσι δὲ δοκέουσι, κατὰ τὸν γενναῖον Ἡράκλειτον." Ἀλλὰ ταῦτα πάντα, ἔρεϊ τις, τοῦ Ἡρακλείτου ἐστὶ τοῦ σκοτεινοῦ, πῶς οὖν ἐν τούτοις ποιητῆς τις κατὰ τὸν σὸν λόγον ὑποθέγγεται; Ἐγὼ διδάξω, μᾶλλον δὲ ἕτερόν τινα εἰσάξω διδάξοντα, τὸν ποιήσαντα τὸν εἰς Πλάτωνα ἀναφερόμενον Ἐρυξίαν σελ. 397 λέγοντα οὕτως: »ὁποῖοι ἂν τινες ᾧσιν οἱ χρώμενοι τοιαῦτα καὶ τὰ πράγματα αὐτοῖς ἀνάγκη εἶναι· καλῶς δὲ δοκεῖ μοι καὶ τὸ τοῦ Ἀρχιλόχου πεποιησθαι

καὶ φρονεῦσι τοῖ' ὁκοίοις ἐγκυρέωσιν ἔργμασι."

Ἄρ' αἰσθάνει τοῦ Ἡρακλείτου τῷ ποιητῇ ἀντιλέγοντος καὶ μονονοῦ βοῶντος »οὐκ ἔς' ἔτυμος λόγος οὗτος, ὧ Ἀρχίλοχε, οὐ γὰρ φρονέουσι τοῖα πολλοὶ ὁκοίοις ἐγκυρέωσι οὐδὲ μαθόντες γινώσκουσι" καὶ τὰ ἐξῆς. Ῥάση νῦν ἡ τούτων διόρθωσις, ἀλλ' ὅρα μοι τὴν τῶν ἀντιγράφων λύμην.

Καλλίστην ῥῆσιν τραγικοῦ τινὸς ὁ Κλήμης σελ. 462 ἔσωσεν ἡμῖν οὕτως ἔχουσιν: »οὐδὲ Αἴας σιωπᾷ, μέλλων δὲ ἑαυτὸν ἀποσφάττειν κέκραγεν· οὐδὲν οὖν ἦν πῆμα ἐλευθέρου ψυχῇ δάκνον οὕτως ὥς ἀνδρὸς ἀτιμία.

οὕτω πέπονθα καὶ με συμφοροῦσα
βαθεῖα κηλὶς ἐκ βυθῶν ἀναστρέφει
λύσσης πικροῖς κέντροισιν ἡρεθισμένον.”

Τὰ μὲν πρῶτα θαυμασῶς ὡς συγκεχυμένα ὄρῃ καὶ τοῦ μέτρου οὐδ’ ἔχνος φαίνεται, ἀλλ’ ἐβοήθησεν ἡμῖν ἐν καιρῷ ὁ Χρύσιππος ἐν τῷ Περὶ ἀποφατικῶν ἀξιωματικῶν οὐχ ἅπαξ ἀλλὰ πολλάκις τὰδε παρατιθέμενος·

οὐκ ἦν ἄρ’ οὐδὲν πῆμ’ ἐλευθέρου δάκνον
ψυχὴν ὁμοίως ἀνδρὸς ὡς ἀτιμία.

ἐπ’ αὐτοφῶρῳ νῦν εἰλήφαμεν τοὺς ἀντιγραφέας τὰ βιβλία διαλυμαينوμένους, ἅμα δὲ καὶ ἐκ τῶν τοιούτων φανερὸν πᾶσι γίνεται ὅτι ἔξεσι τοῖς τὰ τῶν ποιητῶν διορθοῦσιν ὡς ἂν βούλωνται τὰ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φερόμενα καταχωρίσαι καὶ μετατάξαι. Ἐν τοῖς λοιποῖς βαθεῖα κηλὶς περίεστιν ἐν τῷ συμφοροῦσα. Τί ἀναγνωσέον; Τὸ παριστάμενον ἐρῶ. Ἐμοὶ γὰρ δοκεῖ ὁ ποιητὴς εἰρηκέναι οὕτω·

καὶ με συμφορουροῦσ’ ἀεὶ | βαθεῖα κηλὶς κτέ.

ὡς γὰρ ἀείφουρος παρὰ τοῖς τραγικοῖς τίθεται κυρίως μὲν ἀντὶ τοῦ ἀειθαλῆς, τροπικῶς δὲ ἀντὶ τοῦ ἀεὶ διαμένων καὶ ἀττιδος, οὕτω τὸ σύμφορος καὶ τὸ συμφορεῖν ἐπὶ τοῦ ἀεὶ συνδιαμένειν τινὲς ὁρθῶς τίθεται, καὶ ἡ ἀεὶ συμφορουροῦσα κηλὶς οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ ἡ ἀεὶ τῇ ψυχῇ ἐντετηκυῖα καὶ ὑποικουροῦσα.

Ὁ Θιβαῖος Κράτης τοὺς Κυνικοὺς μακαρίζων (σελ. 492) ὅτι οὔτε φιλάργυροί εἰσιν οὔτ’ ἀκόλαστοι καὶ φιλήδονοι, ἐπιλέγει τὰδε·

ἡδονῇ ἀνδραποδῶδει ἀδούλωτοι καὶ ἀκαμπτοι
ἀθάνατον βασιλείαν ἐλευθερίαν τ’ ἀγαπῶσιν.

ἐν τούτοις γραφικὸν σφάλμα ἔνεστι μικρὸν μὲν ἀλλ’ οὐκ εὐκαταφρόνητον. οὐ λέγω δὲ ὅτι βασιλείαν γραπτέον οὐ βασιλείαν, τοῦτο γὰρ οὐδὲ λόγου δεῖ, ἀλλ’ ἕτερόν τι. Πότερον ἐν τι ἢ δύο ἀγαπῶσιν οἱ Κυνικοί, τὴν τε βασιλείαν τὴν ἀθάνατον καὶ τὴν Ἐλευθερίαν; Ἀλλὰ τὰ δύο ταῦτα ἐν ἐστίν, ἡ Ἐλευθερία γὰρ ἀθάνατος βασιλεία ἐστὶ τε καὶ καλεῖται. Ἐξελε οὖν μοι τὸν τε σύνδεσμον ἀνοήτως παρεμβεβλημένον καὶ οὕτω γράφε·

ἀθάνατον βασιλείαν Ἐλευθερίαν ἀγαπῶσιν.

Ἐπὶ τούτοις εὐθύς ὁ Κλήμης τὰδε γράφει σελ. 493 »οὕτως (ὁ

Κράτης) ἐν ἄλλοις εὐθυρημόνως γράφει τῆς εἰς τὰ ἀφροδίσια ἀκατασχέτου ὁρμῆς κατὰ πλάσμα εἶναι λιμὸν, εἰ δὲ μὴ βρόχον.” Γελάσειαν ἂν, οἶμαι, ἰατρῶν παῖδες τὸ καινὸν τοῦτο καταπλάσμάτων γένος. Γραπτέον κατὰ παύμα, οὐ κατὰ πλάσμα. Τάληθες παρὰ τῷ Θεοδωρήτῳ διεσώθη τὰ τοῦ Κλήμεντος ὡς εἴθε μεταγράψαντι. Οἱ εἰχοὶ οἱ τοῦ Κράτητος φέρονται παρὰ πολλοῖς, ἔχουσι δὲ οὕτως·

Ἐρωτα παύει λιμὸς, εἰ δὲ μὴ, χρόνος·
ἐὰν δὲ μηδὲ ταῦτα τὴν φλόγα σβέσῃ,
θεραπεία σοι τὸ λοιπὸν ἡρτήσθω βρόχος.

Παρέγραψα τοὺς εἰχοὺς ἵνα τὸν τρίτον κακῶς διακείμενον θεραπεύσω. Θεραπεία ἔχον τὸ αὖ φύσει μακρὸν τῷ μέτρῳ μάχεται. Ἐγραψαν οὖν τινὲς θεραπεῖα, οἱ δὲ θεράπεια βιαζόμενοι, βαρβαρικὰ γὰρ ταῦτα. Ὁ ποιητὴς, ἐμοὶ δοκεῖν, ἑτέρῳ ὀνόματι ἐχρήσατο ταῦτον δυναμένῳ καὶ εἶπεν οὕτως·

Ἰαμά σοι τὸ λοιπὸν ἡρτήσθω βρόχος.

Περὶ γάμου διαλεγόμενος ὁ Κλήμης σελ. 504. Μενάνδρου ῥῆσιν παρατίθεται τήνδε·

Α. πρὸς τὸ πρῶγμ’ ἔχω

κακῶς. Β. ἐπαριζέρας γὰρ αὐτὸ λαμβάνεις,
τὰ δυσχερῆ τε καὶ τὰ λυπήσαντά σε
ὄρῃς ἐν αὐτῷ, τὰ δ’ ἀγάθ’ οὐκ ἐπιβλέπεις.

καὶ τὰ ἐξῆς.” Σφάλμα ἐν καὶ δεύτερον ἐν τούτοις διορθώσων προσγράψω πρῶτον καὶ τὰ ἐξῆς ἐν τῷ τοῦ Στοβαίου Ἀνθολογίῳ διασθέντα καὶ ἔχοντα οὕτως·

εὔροις δ’ ἂν οὐδὲν τῶν ἀπάντων, Σιμύλε,
ἀγαθὸν, ὅπου τι μὴ πρόσεσι καὶ κακόν.

γυνὴ πολυτελής ἐς’ ὀχληρόν, οὐδ’ ἐᾶ
ζῆν τὸν λαβόντ’ ὡς βούλετ’, ἀλλ’ ἔνεσί τι
ἀγαθὸν ἀπ’ αὐτῆς, παῖδες· ἐλθόντ’ εἰς νόσον

τὸν ἔχοντα ταύτην ἐθεράπευσεν ἐπιμελῶς,
ἀτυχοῦντι συμπαρέμεινεν, ἀποθανόντα τε

ἔθαψε, περιέσειλεν οἰκείως, ὅρα

εἰς ταῦθ’, ὅταν λυπῇ τι τῶν καθ’ ἡμέραν.

οὕτω γὰρ οἴσεις πᾶν τὸ πρῶγμ’· ἂν δ’ ἐκλέγῃ
ἀεὶ τὸ λυποῦν, μηδὲν ἀντιπαρατιθεῖς
τῶν προσδοκωμένων ὀδυνήσῃ διὰ τέλους.

Πρὸς τίνα ταῦτα οἶμαι λέγεσθαι; Πότερον πρὸς γεγαμηκότα ἢ πρὸς τινὰ περὶ γάμου βουλευόμενον; Ἐγὼ μὲν ἐμοὶ δοκῶ ἀγάμου τινὸς καὶ γαμεῖν διὰ τὰς ἐνούσας δυσχερείας ὀκνοῦντος ἀκούειν. »πρὸς τὸ πρᾶγμ' ἔχω κακῶς» Φησί, τουτέστιν ὁ κνηρῶς καὶ ἀπροθύμως, οὐκ ἀρέσκομαι τῷ πράγματι, οὐ βούλομαι τοῦτο ποιεῖν ὅπερ μοι συμβουλευεῖς. Φανερόν δὲ καὶ ἐκ τῶν ἄλλων ὅτι περὶ γαμεῖν μέλλοντος ὁ λόγος. Γραπτέον ἄρα λυπήσαντα ἀντὶ τοῦ λυπήσαντα. Πρὸς γεγαμηκότα δ' εἶπεν ἄν τις τὰ λυποῦντά σε, οὐχὶ τὰ λυπήσαντα. Εἶτα καλῶς ὁ Μεινέκιος γράφει·

ὁρᾷς ἐν αὐτῷ, τὰ δ' ἀγάθ' οὐκέτι βλέπεις.

ἐπὶ τοῦ Μενάνδρου γὰρ τὸ μὲν βλέπειν ἀντὶ τοῦ ὁρᾶν τίθεται, τὸ δ' ἐπιβλέπειν οὐκέτι, καθάπερ οὐδεὶς πώποτε ἀντὶ τοῦ ὁρᾶν ἐχρήσατο τῷ ἐφορᾶν. Ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς ἀντὶ τοῦ »ἀγαθὸν ὅπου» ἐν ἄλλοις φέρεται »ἀγαθὸν ἐν ᾧ», ἀλλ' οὔτε τοῦτο ὑγιῶς ἔχει οὔτ' ἐκεῖνο, γραπτέον δέ·

ἀγαθὸν, ὅτῳ τι μὴ πρόσεσι καὶ κακόν.

μετ' ὀλίγα δὲ πῶς φέρεις, ᾧ φίλτατε Κόντος, τὸ »τὸν ἔχοντα ταύτην;» Τίνα ταύτην, ᾧ Μοῦσαι φίλαι; καὶ πόθεν τὸ δεικτικὸν τοῦτο; Τίς ποτε δείκνυσι τὸ οὐχ ὁρώμενον; Διορθωτέον, οἶμαι:

τὸν ἔχονθ' ἐαυτὴν ἐθεράπευσεν ἐπιμελῶς.

Ἄλλ' οὐπω πάντα τὸν ῥύπον διεκαθήραμεν, ἐπάγει γάρ·

οὕτω γὰρ οἴσεις πᾶν τὸ πρᾶγμα.

Πῶς πᾶν τὸ πρᾶγμα; Ἀρά γε καὶ μέρος τι τοῦ πράγματος, τοῦ γάμου, φέροι τις ἂν ὀπωσοῦν; Οὐδὲν ἄλλο τῷ λόγῳ ἀρμόζει ἢ·

οὕτω γὰρ οἴσεις εὖ τὸ πρᾶγμα.

Τέλος δὲ ἀντὶ τοῦ »ἂν δ' ἐκλέγηται ἀεὶ τὸ λυποῦν» μεταγράψαιμ' ἂν ἐκλέγης, ἐπειδὴ περὶ δυσχερῶν καὶ ἀνικαρῶν ὁ λόγος καὶ περὶ ὧν οὐκ ἂν τις ἄσμενος λάβοι. Πρὸς δὲ τούτοις ὑποψία τις παρέστη μοι περὶ τῶν πρώτων εἰχῶν·

πρὸς τὸ πρᾶγμ' ἔχω

κακῶς. Β. ἐπαριστέρως γὰρ αὐτὸ λαμβάνεις.

οὐ γὰρ εἰώθασιν οἱ κωμικοὶ τὰ λεγόμενα οὕτως ἀηδῶς διακόπτειν τοῖς εἰχοῖς ὥς τὸ »κακῶς» μόνον τῶν συμφραζομένων ἀποσχισθὲν εἰς τὸν δεύτερον εἶχον μετατιθέναι. Μήποτε τάδε εἶπεν ὁ Μένανδρος·

πρὸς τὸ πρᾶγμ' ἔχω κακῶς.

Β. (οὐ θαῦμ'), ἐπαριστέρως γὰρ αὐτὸ λαμβάνεις.

Τοῖς Μενανδρείοις εἰχοῖς ὁ Κλήμης τάδε ἐπάγει σελ. 504. »βοηθεῖ δὲ ὁ γάμος καὶ — παῖδας γηροβοσκοὺς ἐκτρέφω

παῖδες δὲ ἀνδρὶ κατ' αἶαν ὄντι κληδόνες.

γεγάσσι, Φελλοὶ δ' ὥς ἄγουσι δίκτυον τὸν

ἐκ βυθοῦ καὶ κλωσῆρα σώζοντες λίνω,

κατὰ τὸν τραγικὸν Σοφοκλέα.» Οὐ σε λανθάνει, ᾧ βέλτιστε Κόντος, τίνος αὕτη ἢ ῥῆσις ἢ καλὴ οὕτω καὶ λαμπρά. Μέννησαι ποῦ τοῦ Αἰσχύλου ἐν ταῖς Χοηφόροις εἰχ. 504 οὕτως εἰρηκότος·

οὕτω γὰρ οὐ τέθνηκας οὐδέπερ θανῶν·

παῖδες γὰρ ἀνδρὶ κληδόνες σωτήριοι

θανόντι· Φελλοὶ δ' ὥς ἄγουσι δίκτυον

τὸν ἐκ βυθοῦ κλωσῆρα σώζοντες λίνου.

Ὅρα νῦν μοι ὅπως ἡμῖν ἀθλίως τὰ τῶν Ἑλλήνων βιβλία διακείται. Πόσων γὰρ ταῦτα καὶ πηλίκων ἡμῖν σφαλμάτων γέμει! Κᾶτα τοῖς τοιούτοις ἡμᾶς πιθεύειν ἀξιοῦσιν! Τίς γὰρ οὐκ ἂν ἐν τραγικῇ λέξει δυσχεράνειε καὶ διαπτύσειε τὸ γεγάσιν ἀντὶ τοῦ γεγόνασιν ἢ εἰσίν. Ἄλλ' ὁ Σοφοκλῆς γοῦν αὐτῷ ἐχρήσατο, βοήσειεν ἂν τις, διαρρήδην τοῦτο τοῦ Κλήμεντος μαρτυροῦντος. Ὅρᾳ νῦν ἕκαστός τις ὅτι τοῖς τοιούτοις οὐκ ἐνί πίσις οὐδεμία. οὐκοῦν ὅ, τι ἂν Φανῇ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἄτοπον καὶ ἀλλόκοτον καὶ τεράσιον καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων συνηθείας ἀπεξενωμένον ἀπιρρεῖσθαι τοῖς εὖ φρονοῦσι προσήκει μηδὲν ἐντρεπομένοισι πίσιν μαρτύρων, οὐς μυριάκις ψευδομένους ἐπ' αὐτοφώρῳ ὥσπερ ἐνταῦθα λήψονται. Ἄλλ' ἐν γοῦν αὐτὸς ὁ Κλήμης ἐψεῦσθαι δοκεῖ ἀντὶ τοῦ Αἰσχύλου τὸν Σοφοκλέα ὀνομάσας. Φαῦλον μὲν τὸ τοιοῦτον πταῖσμα καὶ εὐσύγνωστον καὶ οὐ σπάνιον, σφαλερὸν γὰρ ἐν τούτοις ἢ μνήμη. Ἄλλ' οὐδὲ τοῦτο ἔμοιγε δοκεῖ ὁ Κλήμης ἡμαρτηκέναι. Ἦδη ποτ' ἤκουσάς τινος οὕτω λέγοντος· κατὰ τὸν κωμικὸν Ἀριστοφάνην, κατὰ τὸν τραγικὸν Εὐριπίδην, ἢ τι τῶν τοιούτων; Οὐκ οἶμαι, οὐ γὰρ ἐστὶν ἕτερός τις Εὐριπίδης πλὴν τοῦ τραγικοῦ, περὶ οὗ ἂν τις ταῦτ' ἀκούων ἐνθυμηθεῖη. Καὶ λέγουσι μὲν οὕτω πολλάκις περὶ τῶν ἀφανεσέρων, περὶ δὲ τῶν ἐνδοξοτάτων καὶ κορυφαίων οὐδεὶς ἂν οὕτως εἴποι. Τί οὖν; Ἀρ' οἴωμεθα γεγραφέναι τὸν Κλήμεντα »κατὰ τὸν τραγικὸν Σοφοκλέα.» Μῶν οὖν ἕτερός ἦν Σοφοκλῆς, ὃν ἂν τις ταῦτα πεποιηκέναι νομίσειεν; Οὐ δῆπου. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο δῆπου ἴσμεν ἅπαντες ὅτι πολλάκις ὀνόματα κύρια τοῖς βιβλίοις παρεμβέβληται καὶ ἐκ τῶν μετωπίων εἰς τὸ κείμενον παρεισδέδυκε καὶ πάνυ γελοίως ἐνίοτε καὶ ἀνοή-

τως. Παράδειγμα τούτου ἐν ἐκ τῶν τοῦ Κλήμεντος λάμβανε. Γράφεται σελ. 20: »πολλὰ καγαθὰ γένοιτο τῷ τῶν Σκυθῶν βασιλεῖ, ὅσις ποτὲ ἦν, Ἀνάχαρσις.» Ἀλλὰ χρώμεθα τῷ ὅσις εἶ, ὅσις ποτ' εἶ, ὅσις ποτ' ἐσίν, ὅσις ποτ' ἦν, ὅταν τινὸς ἀγνοῶμεν τὸ ὄνομα. Πῶς οὖν τις τὸ τοῦ τῶν Σκυθῶν βασιλέως ὄνομα ἄμα οὐκ οἶδε καὶ οἶδε; Προσέτι δὲ οὐδ' ἦν βασιλεὺς τῶν Σκυθῶν ὁ Ἀνάχαρσις. Ἦδη καθορᾶς τὸ γεγονός. Τοῦ Κλήμεντος γράψαντος ἐνταῦθα μὲν »ὅσις ποτὲ ἦν,» ἐκεῖ δὲ »κατὰ τὸν τραγικόν,» κακόσχυλός τις παρέγραψε πλησίον ἐκεῖ μὲν »Σοφοκλέα,» ἐνταῦθα δὲ »Ἀνάχαρσις,» εἶτα ταῦτα ἐκ τοῦ μετωπίου εἰς τὸ κείμενον παρεισδεδυκότα τοὺς μὴ σφόδρα προσέχοντας ἡμῶν τὸν νοῦν καὶ εὐλαβουμένους πόρρω τᾶλθθους ἀποπλανᾷ.

Πολλῶν ἄμα ποιητῶν γνώμας συνήθροισεν ὁ Κλήμης σελ. 574 οὕτω γράφων· »κακὸν οὖν ἦν τι παίδευμ' εἰς εὐανδρίαν

ὁ πλοῦτος ἀνθρώποισιν αἶτ' ἄγαν τρυφαί,
ἐν τῷ Ἀλεξάνδρῳ ὁ Εὐριπίδης πεποίηκεν. Εἴρηται γε ἡ πενία σοφίαν ἔλαχε διὰ τὸ συγγενές, ἃ φιλοχρηματία δὲ οὐ Σπάρταν μόνον ἀλλὰ καὶ πᾶσαν πόλιν ἔλοι ἄν. οὐκ οὖν μόνον τοῦτο νόμισμα λευκὸς ἄργυρος

ἢ χρυσὸς ἐσιν ἀλλὰ καὶ ἀρετὴ βροτοῖς,
ὥς Φησὶν ὁ Σοφοκλῆς.» Γέμει καὶ ταῦτα παντοδαπῶν σφαλμάτων. Εὐριπίδης μὲν γὰρ ἐν τῷ Ἀλεξάνδρῳ εἶπε·

κακὸν τι παίδευμ' ἦν ἄρ' εἰς εὐανδρίαν
ὁ πλοῦτος ἀνθρώποισιν αἶτ' ἄγαν τρυφαί.
ἐν δὲ τῷ Πολυΐδῳ·

πενία δὲ σοφίαν ἔλαχε διὰ τὸ συγγενές.
οἱ δὲ τὰ τοῦ Εὐριπίδου ἀποσπασμάτια συλλέξαντες κακῶς τὴν τοῦ Στοβαίου γραφὴν ἐνέκριναν »διὰ τὸ δυσυχές.» Οὐδαμῶς γὰρ τοῖς γενναιοτέροις τῶν Ἑλλήνων καὶ ἀδρόις τὴν ψυχὴν οἱ σοφοὶ πένητες ὄντες δυσυχεῖν δοκοῦσιν ἀλλὰ μυρίῳ τῶν φαύλων καὶ ἀσυνέτων καὶ ὑπερπλουτῶσιν εὐτυχέστεροι. Ὁρθότατά γε. Διαφυλάξομεν οὖν τὴν τοῦ Κλήμεντος γραφὴν, καθάπερ γὰρ ὁ Μένανδρος εἴρηκέ που·

ἄρ' ἐστὶ συγγενές τι λύπη καὶ βίος;
οὕτω καὶ ὁ Εὐριπίδης πάσαι ἀπεφθέγγετο·

πενία δὲ σοφίαν ἔλαχε διὰ τὸ συγγενές.

Τὸν δὲ τοῖς Λακεδαιμονίοις δοθέντα χρησμὸν τίς ἀγνοεῖ.

Ἡ Φιλοχρηματία Σπάρταν ὀλεῖ, ἄλλο γὰρ οὐδέν.
Φέρεται δὲ ἐν τῷ χρησμῷ παλαιὰ τις διττογραφία ὀλεῖ καὶ ἔλοι, μόνον δὲ δόκιμον τὸ ὀλεῖ, τὸ δὲ ἔλοι ἡμάρτηται. Ἐχει μέντοι πλείους μάρτυρας καὶ τὸ τοῦ Κλήμεντος ἔλοι ἄν ἐντεῦθεν γέγονεν. Ἀπόλετο γὰρ πάσαι τὸ ὀλῶ, ὀλεῖς, ὀλεῖ, ὥς καὶ τὸ ἔλῶ, ἔλῃς, ἔλῃ, καὶ πάντα τὰ τούτοις ὅμοια, ἀντὶ δὲ τούτων ὀλέσω καὶ ἐλάσω πάντες ἔλεγον καὶ τὴν ἀρχαίαν συνήθειαν ἀγνοοῦντες ἐκίνουν. Τὰ δὲ λοιπὰ οὐκ ἔστι τοῦ Σοφοκλέους ἀλλ' Εὐριπίδους ἐκ τοῦ Οἰδίποδος·

Οὔτοι νόμισμα λευκὸς ἄργυρος μόνον
καὶ χρυσὸς ἐσιν, ἀλλὰ καὶ ἀρετὴ βροτοῖς
νόμισμα κεῖται πᾶσιν, ἦν κτᾶσθαι χρεῶν.

Τραγικοῦ τινὸς οὐκ οἶδ' ὅτου ῥῆσις διεσώθη σελ. 585, ἥδε·

ἃ δ' ἐκπυθέσθαι τῆς ἐμῆς χρήζεις Φρενὸς
οὕτ' ἂν καταίθων οὔτε κρατὸς ἐξ ἄκρου
δεινοὺς καθιεῖς πρίονας εἰς ἄκρους πόδας
πύθοι' ἂν οὐδ' εἰ δεσμὰ πάντα προσβάλοις,
ἀφόβως ἀνδρεῖζομένη παρὰ τῇ τραγωδίᾳ λέγει γυνή.» Δύο ἐν τούτοις ἔνεσι σφάλματα, ὧν θάτερον ὁ Πόρσων ἠκέσατο γράφων·

δεινὸν καθιεῖς πρίον' εἰς ἄκρους πόδας,
οἱ γὰρ μέσοι διαπρίομενοι ἐνὶ οἴμαι πρίονι καὶ οὐ πλείοσι δίχα ἐτέμνοντο, καὶ τὸ πρίονας τὴν πρώτην φύσει μακρὰν ἔχον τῷ μέτρῳ πολέμιόν ἐστι. Περίεσι δὲ ἕτερον πταῖσμα ἐν τῷ »εἰ δεσμὰ πάντα προσβάλοις.» Ὁ δὲ Ναύκιος ἀντὶ τοῦ προσβάλοις ᾤετο δεῖν γράφειν περιβάλοις καὶ τὴν οὐδενὸς ἀξίαν ταύτην εἰκασίαν εἰς τὸ κείμενον παρέλαβε τὴν τοῦ Πόρσωνος διόρθωσιν οὐ παραλαβὼν ἀληθεστάτην οὔσαν. Πῶς δῆτα ἡ προειποῦσα »οὐδ' εἰ με μέσῃ διαπρίσειας» ἐπήγαγεν ἂν ψυχρότατα »οὐδ' εἰ με εἰς τὸ δεσμωτήριον ἐμβάλοις;» Τί δὲ βούλεται τὸ πάντα; ἐμοὶ μὲν γὰρ τελέως εἶναι δοκεῖ ἀνόητον. Ἐσφαλται τὸ δεσμά. Γράφε μοι·

οὐδ' εἰ δεινὰ πάντα προσβάλοις,
καὶ ὅφει πάντα ὀρθῶς ἔχοντα, »οὐδ' εἰ διὰ πασῶν τῶν βασάνων διεξέλθοις, Φησὶν, οὐδὲν ἂν βούλει μαθεῖν ἐξ ἐμοῦ πέυσει.» Τραγικόν ἐστι τὸ δεινὰ προσβάλλειν ὥς τὸ κακὰ προσβάλλειν, οἷον ἐν Ἀποσπ. τῶν ἀδελφότητων παρὰ τῷ Ναυκίῳ 95 σελ. 668:

ὅταν δ' ἀμάρτη (ἢ γλῶσσα) πολλὰ προσβάλλει κακὰ.

Ὀλίγον τι ὑποβάς ὁ Κλήμης Πινδαρικόν τι παρατίθεται σελ. 586, ἔχον οὕτω·

Νέων δὲ μέριμναι σὺν πόνοις εἰλισσόμεναι

δόξαν εὐρίσκουσι· λάμπει δὲ χρόνῳ

ἔργα μετ' αἰθέρα λαμπευθέντα.”

Παρέφθαρται, ὡς ὁρᾷς, τὸ λαμπευθέντα. Κακῶς ὁ Βοίκιος ἀερθέντα μετέγραψεν, ὅπερ ὁ Βέργκιος παρέλαβεν. Οὐκ ἔστι τοῦτο διορθοῦν ἀλλὰ παίζειν. Ἐν δὲ τῷ ΛΑΜΠΕΤΘΕΝΤΑ κεκρύφθαι νομίζω τὸ λαμπετόντα καὶ τὴν πρόθεσιν ἀλλάξας μεταγράψαιμ' ἂν.

λάμπει δὲ χρόνῳ ἔργα κατ' αἰθέρα λαμπετόντα.

Τὸ δὲ Δωρικὸν εὐρίσκοντι μὴ θαύμαζε εἰ εἰς τὸ κοινὸν μετέπεσεν, ἔθος γάρ τι τοῦτ' ἔχουσιν οἱ ἀντιγραφεῖς τὰ ἐκ τῶν διαλέκτων, μάλιστα δὲ τῆς Δωρίδος, εἰς τὰ κοινότερα μετασχηματίζειν. Ἐν παρόδῳ ἔν τι τούτων σημειώσομαι. Χρῆται ὁ Κλήμης σελ. 518· Φιλολάου τοῦ Πυθαγορείου μαρτυρία τῇδε: »μαρτυροῦνται δὲ καὶ οἱ παλαιοὶ θεολόγοι τε καὶ μάντιες ὡς διὰ τινος τιμωρίας ἡ ψυχὴ τῷ σώματι συνέζευκται καὶ καθάπερ ἐν σώματι τούτῳ τέθραπται.” Οἱ δὲ παλαιοὶ θεολόγοι ταῦτα οὐ μαρτυροῦνται ἀλλὰ μαρτυροῦσι. Γραπτέον οὖν Δωρικὴ μαρτυροῦνται, καὶ μάντιες οὐχὶ μάντιες.

Βακχυλίδου τις ῥῆσις λελωβημένη φέρεται σελ. 310: »οὐ γὰρ ὑπόκλοπον φορεῖ βροτοῖσι φωνάεντα λόγον ἔσται λόγος σοφία, ὡς φησι Βακχυλίδης.” Ὁρᾷ δὲ τοὺς τὰ τοῦ Βακχυλίδου λείψανα ἀναλέξαντας τὸ »ἔσαι λόγος” ἅτε δὴ τελέως ἀδιανόητον ὄν τολμηρῶς ἐξαλείψαντας. Οὐκ ἔστι δὲ πρὸς ἱατροῦ σοφοῦ τέμνειν καὶ κἀκεῖν ἐξὸν διαίτη καὶ φαρμάκῳ τὸ ἐνοχλοῦν θεραπεύειν. Μήποτ' οὖν ἔγραψεν ὁ Βακχυλίδης: »οὐ γὰρ — λόγον ἢ τέλειος σοφία;

Δύο ἐκ τοῦ Εὐριπίδου ῥήσεις προφέρεται ὁ Κλήμης σελ. 392: »Εὐριπίδης πικρίλως γράφει ποτὲ μὲν·

πᾶσα γὰρ ἀνδρὸς κακίων ἄλοχος

κἂν ὁ κάκιστος

γῆμῃ τὴν εὐδοκιμοῦσαν.

ποτὲ δέ·

πᾶσα γὰρ δούλη ἐστὶν ἀνδρὸς ἢ σώφρων γυνή,

ἢ δὲ μὴ σώφρων ἀνοία τὸν ξυνόνθ' ὑπερφρονεῖ.”

Ἐν ἀμφοτέροις τὸ μέτρον ἐσφαλμένον ὁρᾷς. Ἐν μὲν γὰρ τοῖς ἀναπαίσοις τὸ κακίων τὴν μέσσην ἔχον αἰὲ ἀπτικισὶ ἐκτεταμένην τῷ μέτρῳ ἀνάρμοσόν ἐστιν, οἱ δὲ τροχαῖοι σκάζουσιν ἐν τῷ »δούλη ἐστὶν ἀνδρὸς.” Καὶ τοῦτο μὲν ῥᾶστα θεραπεύεται, ἀντὶ γὰρ τοῦ ἐστὶν ἢ τραγικὴ λέξις τίθησι τὸ πέφυκεν, ὥσπερ ἢ ἐπικὴ τὸ τέτυκται¹⁾. Οὐκοῦν οὕτως ἀναγνωσέον·

πᾶσα γὰρ δούλη πέφυκεν ἀνδρὸς ἢ σώφρων γυνή.

Ὡσαύτως ἐν τοῖς ἀναπαίσοις δύο ἰσοδύναμα συγκέχυται, γραπτέον γάρ:

πᾶσα γὰρ ἀνδρὸς χείρων ἄλοχος.

Χαρίεσσα τις ῥῆσις Εὐριπίδου σώζεται ἡμῖν σελ. 642 οὕτως ἔχουσα:

Χρύσεαι δὴ μοι πτέρυγες περὶ νώτῳ

καὶ τὰ Σειρήνων ἐρόεντα πέδιλα

ἀρμόζεται,

βάσομαί τ' ἐς αἰθέρα πολὺν

ἀερθεῖς Ζηνὶ προσμίξων.

ἐν τούτοις οὔτε ἡ λέξις καλῶς ἔχει οὔτε τὸ μέτρον. Γράφε μοι οὕτω πως:

Χρύσεαι δὴ μοι πτέρυγες περὶ νώτῳ

καὶ τὰ Σειρήνων πτερόεντα πέδιλα,

βάσομαί τ' ἐς αἰθέρα πολὺν ἀερθεῖς

Ζηνὶ προσμίξων.

τούτων τῶν εἰχῶν ἕκαστος ἐκ τῶν αὐτῶν σύγκειται ποδῶν, ὡς ὁρᾷς, ἐκ τε τροχαϊκοῦ μονομέτρου (διποδίας τροχαϊκῆς) καὶ δακτυλικοῦ τριμέτρου εἰς σπονδεῖον λήγοντος. Ἀντὶ δὲ τοῦ ἐρόεντα εὐσόχως ὁ Γρώτιος πτερόεντα μετέγραψε, τὸ δὲ ἀρμόζεται ἀπειροκάλως προσκείμενον ἐγὼ ἐξήλειψα, τὸ δὲ πολὺν ἀντὶ τοῦ πολὺν οὐδενὸς λόγου προσδεῖν ἡγοῦμαι.

Γλαφυρωτάτους τινὰς εἰχῶς Εὐριπιδείους ἡμῖν διέσωσεν ὁ Κλήμης τούσδε σελ. 621.

¹⁾ Γράφεται παρὰ τῷ Κλήμεντι (σελ. 692): »Ὁρφεὺς ὁ θεολόγος εἶπεν·

Εἷς ἔς' αὐτοτελῆς, ἐνὸς ἕκγονα πάντα τέτυκται, [ἢ πέφυκε, γράφεται γὰρ καὶ οὕτως].” Μήτι οἶει τὸν βέλτιστον Κλήμεντα αὐτὸν ταῦθ' ἡμῖν προστεθεικέναι;

»σοὶ δ' ἔγωγε καὶ νοσοῦντι συννοσοῦς' ἀνέξομαι
καὶ κακῶν τῶν σῶν συνοίσω κοῦδέν ἔσαι μοι πικρόν.
μετὰ γὰρ τῶν Φίλων εὐτυχεῖν τε χρή· τί γὰρ δὴ τὸ Φίλον ἄλλο
πλὴν τόδε;»

Ὁ τὰ τοῦ Εὐριπίδου ἀποσπασμάτια καὶ τὰ λεπτότατα ἐπιμε-
λῶς συνειλοχῶς Ναύκιος σελ. 512, προελθὼν μέχρι τοῦ »κοῦδέν
ἔσαι μοι πικρόν.» τᾶλλα ὡς δὴ τοῦ Κλήμεντος ὄντα παρέλιπεν.
Οὐκ ἔστι δέ, ἀλλ' Εὐριπίδεια καὶ ταῦτα, ὧν τὰ πρῶτα οὐχ ὁλό-
κληρα.

μετὰ γὰρ τῶν Φίλων (τὰ πάντα δεῖ φέρειν, καὶ δυστυχεῖν)
εὐτυχεῖν τε χρή· τί γὰρ δὴ τὸ Φίλον ἄλλο πλὴν τόδε;
Οὕτω γὰρ πως τὰ ἀπολωλότα ἀναπλωρητέα μοι δοκεῖ. Ὅτι δὲ
καὶ τὰ τελευταῖα Εὐριπίδεια ἔστι πᾶς ὁ ἔχων ὧτα ἀκούσεται.

»Εὖ δὲ καὶ ἡ αὐτὴ δικαιολογουμένη πρὸς τὴν Ἀθηνᾶν ἐπὶ τῷ
χαλεπαίνειν αὐτῇ τετοκυῖα ἐν τῷ ἱερῷ λέγει·

σκῦλα μὲν βροτοφθόρα

χαίρεις ὀρῶσα κτέ.»

σελ. 481. ὁ ταῦτα ἐκδεδωκώς τὸ δὴ λεγόμενον

οἴνου παρόντος ὄξος ἠράσθη λαβεῖν,

οὐ γὰρ ἡ αὐτὴ οὕτω δικαιολογεῖται, ἀλλ' ΗΑΥΓΗ (ἡ Αὐγή) ἡ
τὸν Τήλεφον τετοκυῖα, ὡς πάλαι δὴ ὁ Γρώτιος διώρθωκε. Χρήσι-
μον δὲ τοῖς νεωτέροις τὰ τοιαῦτα ἀκριβῶς ἐπισκοπεῖν. Ἐὰν δέ τις
ταῖς τῶν παλαιότερων βιβλίων γραφαῖς προσέχη τὴν γνώμην, εὐ-
ρήσει ἀπειράκις τὸ Γ καὶ τὸ Τ συγχυθέντα, οὔτε γὰρ εὐδιάγνωστα
ἔστι καὶ τῆς διανοίας τῶν γραφομένων οἱ μεταγράφωντες οὐδὲν
φροντίζουσι. Τί δὲ τοῖς μεταγράφοις ἐγκαλοῦμεν ὅπου γε αὐ-
τὸς ὁ Ἡσύχιος κατὰ σοιχεῖον γράφων ἐν τῷ Τ κατεχώρισε Τε λ γ ἢ
ἀντὶ τοῦ Γέ λ γ η, καὶ Τό ρ τ υ ρ α ἀντὶ τοῦ Γό ρ γ υ ρ α, καὶ ἕτερα
τοιαῦτα. Πλειστάκις ὄψει τὸ αὐ γ ἢ εἰς τὸ αὐ τ ἢ μεταπεπτωκός,
ὡς αὐ τ ἢ πυ ρ ός, ἀντὶ τοῦ αὐ γ ἢ. Χρησιμωτάτου δ' ὄντος τοῦ τὰς
οὕτω φανεράς καὶ ἐναργεῖς τῶν διορθώσεων δεῖξαι τοῖς νέοις τοῖς
εἰς τὴν λόγων κρίσιν εὐφυετέροις μέλλω μὲν εἰσαυθίς πλῆθος τῶν
τοιούτων αὐτοῖς προθήσειν καὶ ἐκλέξεσθαι τὰς περιφανεστάτας διορ-
θώσεις τοῖς τῶν κριτικῶν κορυφαίοις ἐξευρημένας, νῦν δ' ἐν καὶ
δεύτερον οἶον δεῖγμα ἐκ τῶν τοῦ Κλήμεντος αὐτοῖς παραθήσω.
Φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις σελ. 540: »ὅς δ' εὐ γ λ ω σ σ ί α ν εἰ
καὶ σοφός.» ὁ δὲ Βαλκενάριος τᾶληθες συνεῖδε »ὅς δ' εὐ γ λ ω σ σ ί α ν

νικᾶ (ΝΕΙΚΑΙ) σοφός,» καὶ πάλιν σελ. 115 ὁ Ἀμφίων πρὸς τὴν
Ἀντιόπην τάδε λέγει·

οὐδὲ γὰρ λάθρα δοκῶ

Φωτὸς κακούργου σχήματ' ἐκμιμούμενον

σοὶ τήνδ' ἐς εὐνὴν ὥσπερ ἄνθρωπον μολεῖν.

τὸ δὲ τήνδε ἀδιανόητον ποιεῖ τὸ λεγόμενον. Εὐστοχώτατα δὲ ὁ
αὐτὸς Βαλκενάριος ἔτυχε τοῦ σκοποῦ διορθώσας·

σοὶ Ζ ἤν' ἐς εὐνὴν ὥσπερ ἄνθρωπον μολεῖν.

Ἰσέον δὲ ὅτι τοῦ Ζ καὶ τοῦ Τ ὁ τύπος ἐν τοῖς παλαιοῖς βι-
βλίοις σχεδὸν οὐδὲν διαφέρει, τὸ ΖΗΝ οὖν εἰς ΤΗΝ μεταπεσὼν
εἶθ' ὑπὸ τινος εἰς ΤΗΝΔ παραδιωρθώθη.

Λαμβάνει εἷχος τις Πυθαγορικὸς σελ. 681 ἐν τούτοις: »καὶ ἡ
Πυθαγόρου συνουσία — ἀκουσματικούς τοὺς πολλοὺς καὶ τινὰς
μαθηματικούς ἑτέρους καλοῦσα τοὺς γνησίους ἀνθαπτομένους τῆς
Φιλοσοφίας ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ κεκρυμμένον εἶναι πρὸς
τοὺς πολλοὺς ἠνίσσετο.» Τὰ μὲν ἄλλα τοῦ Κλήμεντος, Πυθαγο-
ρείου δὲ τινος ὁ εἷχος·

ἀλλὰ τὸ μὲν φάσθαι, τὸ δὲ (καὶ) κεκρυμμένον εἶναι.

Ἔτι δὲ πεισέον τῷ Συλβουργίῳ ἀντὶ τοῦ γνησίου ἐν τῷ
»τοὺς γνησίους ἀνθαπτομένους τῆς Φιλοσοφίας» ἄριστα διορθοῦντι
γνησίως.

»Ὁ τοίνυν μὴ πειθόμενος τῇ ἀληθείᾳ — δυσδαίμων ἄθλιός τε
καὶ κατὰ τὸν Εὐριπίδην·

ὅς τάδε λεύσσω θεὸν οὐχὶ νοεῖ,

μετεωρολόγων δ' ἐκὰς ἔρριψε

σκολιάς ἀπάτας, ὧν ἀτηρὰ

γλῶσσ' εἰκοβόλεϊ περὶ τῶν ἀφανῶν

οὐδὲν γνώμης μετέχουσα.»

σελ. 752. Καλὰ μὲν ταῦτα καὶ λαμπρὰ, ἀλλ' ὁ ἐπισήσας τὴν
διάνοιαν εὐθὺς γινώσεται ὅτι ἀσύγκλωσά ἐστι καὶ κακῶς συντεταγ-
μένα. Τί δὲ δεῖ μακρῶν λόγων; Ἐσφαλται τὸ ὅς, μᾶλλον δὲ ὑπὸ
τοῦ Κλήμεντος ἡ παλαιὰ γραφὴ μετεβλήθη τὰ τοῦ ποιητοῦ τοῖς
ἑαυτοῦ προσαρμόζοντος. Ἀναγνωριεῖς, οἶμαι, τὸν ἐπὶ σκηνῆς Φιλό-
σοφον ἐν τοῖσδε·

Τίς τάδε λεύσσω θεὸν οὐχὶ νοεῖ,

μετεωρολόγων θ' ἐκὰς ἔρριψε

σκολιάς ἀπάτας; κτέ.

» Ποσειδίππος·

Οὐδείς ἀλύπως τὸν βίον διήγαγεν
ἄνθρωπος ὦν οὐδ' ἄχρι τοῦ τέλους πάλιν
ἔμεινεν εὐτυχῶν."

σελ. 744. ταῦτα, εἴ τι τῷ Κλήμεντι πειθόμεθα, ὁ Ποσειδίππος
κέκλοφεν ἐκ τῶν Διφίλου τοῦ πρότερον εἰρηκότος·

εὐμετάβολος (γάρ) ἐστὶν ἀνθρώπων βίος.

Πρῶτον μὲν κλοπῆς ἀπολύσωμεν τὸν ἄνδρα γελάσαντες, ἔπειτα
δ' ἐπισκεψώμεθα τὰ ὑπ' αὐτοῦ εἰρημένα. Οὐδὲν ἔοικεν, ὡς ὁρᾷς,
τοῖς τοῦ Διφίλου. Ὁ μὲν γὰρ εἶπεν ὅτι ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος
εὐμετάβολος εἴη καὶ οὐδέποτ' ἐν ταύτῳ μένοι, ὁ δ' ἀγανακτεῖ εἰ
μηδεὶς διατελεῖ εὐτυχῆς ὦν καὶ ζῶν ἄνευ λύπης. Ἀλλ' ἔσφαλται
τὰ τοῦ Ποσειδίππου καὶ διορθώσεως δεῖται. Βραχύ τι πρὸς τὴν
διόρθωσιν συμβάλλεται ὁ Στοβαῖος, ἐν τῷ Ἀνθολογίῳ (Ἡ. 14)
τάδε προφερόμενος·

ἄνθρωπος ὦν

οὐδείς ἄλυπος τὸν βίον διήγαγεν
οὐδὲ μέχρι τέλους ἔμεινεν εὐτυχῶν.

Ἐντεῦθεν τοίνυν τὸ ἄλυπος ἐγκρινοῦμεν ἀντὶ τοῦ ἀλύπως,
καὶ τοῦ μέτρου ἕνεκα τὸ »οὐδὲ μέχρι" ἀντὶ τοῦ »οὐδ' ἄχρι." Τὸ δὲ
μέγιστον σφάλμα ἀδιόρθωτον διαμένει. Τὸ »πάλιν" (του-
τέστιν ἐκ τοῦ ἀντιτίτου) ἐπὶ τῇ ἀληθείᾳ ἡμᾶς ὁδηγήσει. Γραπτέον
γὰρ ὧδέ πως·

οὐδείς ἄλυπος τὸν βίον διήγαγεν
ἄνθρωπος ὦν οὐδὲ μέχρι τοῦ τέλους πάλιν
διέμεινεν εὐτυχῶν.

νῦν δὲ φαίνεται τῷ Διφίλῳ τὰ αὐτὰ λέγων ὁ Ποσειδίππος. Εὐ-
μετάβολός ἐστιν ὁ τῶν ἀνθρώπων βίος. Οὐδείς ζῇ μὴ λυπούμενος.
Οὐδείς δὲ εὐτυχῶν διατελεῖ, ἀλλ' ἐξ ἀτυχίας πάλιν εὐτυχοῦμεν.
Ἐγραψα δὲ διέμεινεν τουτέστιν διετέλεσε, τοῦτο γὰρ ὁ νοῦς
τῶν λεγομένων ἀπαιτεῖ, ὅτι δὲ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις χαλεπώτατον
τὸ ἀ καὶ τὸ εὐ διαγιγνώσκειν ἐδείξαμεν ἐν τοῖς πρόσθεν ἐν τῷ
εὐθανασία καὶ ἀθανασία, καὶ ἴσως διὰ πλείονων δείξομεν
ἐν τοῖς ἑξῆς.

Ἐκ τῶν Ἐμπεδοκλέους τινὰ παρατίθεται ὁ Κλήμης σελ. 754
οὕτως: »Ἐμπεδοκλῆς ὁ Ἀκραγαντῖνος — αὐτὸς ἐν τοῖς ἔπεσι
γράφει·

παύσεις δ' ἀκαμάτων ἀνέμων μένος, οἷτ' ἐπὶ γαῖαν

ὀρνύμενοι θνητοῖσι καταφθινύθουσιν ἀρούρας·

καὶ πάλιν, εὔτ' ἐθέλῃσθα, παλίντινα πνεύματα θήσεις.

παρακολουθεῖν τε αὐτῷ ἔλεγον τοὺς μὲν μαντοσυνῶν κεχρημένους,
τοὺς δ' ἐπὶ νοῦσον σιδηρὸν δὴ χαλεποῖσι πεπαρμένους." Αὐτὰ τοῦ
Ἐμπεδοκλέους τὰ ἔπη διέσωσεν ἡμῖν ὁ Λαέρτιος Διογένης Η. § 62
οὕτως ἔχοντα·

ἀνδράσιν ἠδὲ γυναιξὶ σεβίζομαι, οἱ δ' ἅμ' ἔπονται
μυριοί, ἐξερέοντες ὅπῃ πρὸς κέρδος ἀταρπός,
οἱ μὲν μαντοσυνέων κεχρημένοι, οἱ δ' ἐπὶ νούσων
παντοίων ἐπύθοντο κλύειν εὐηκέα βάξιν.

ὦν τὰ τελευταῖα, ὡς ὁρᾷς, ἔσφαλται καὶ τελέως ἀδιάνοιτά ἐστιν.
Ἡ γνησία τοῦ λαμπροφώνου ποιητοῦ λέξεις ἐν τοῖς Κλήμεντος ἔνε-
στιν ἀλλὰ κακῶς παρεφθαρμένη. Ὑποψία τίς μοι ἐγένετο μήποτε
ὧδε δεῖ γράφειν· »τοὺς δὲ νόσοισι Διηρὸν δὴ χαλεπῆσι πεπαρ-
μένους." Οὕτω δὲ καὶ φανερόν γίγνεται ὁπόθεν ἡμῖν τὸ σιδηρὸν
παρεισέδω, δῆλον γὰρ ὅτι ἐκ τοῦ ΝΟΟΙΣΙΔΗΡΟΝ. Ἀμα δὲ
καὶ τοῦτο νῦν φανερόν γέγονεν ὅτι δεῖ γράφειν »παρακολουθεῖν τε
αὐτῷ ἔλεγεν" αὐτὸς δῆλον ὅτι ὁ Ἐμπεδοκλῆς, οὐχὶ ἔλεγον.

»Χορὸς δ' ἀναύδων ἰχθύων ἐπερρέθη, ἡ Μοῦσα ἡ τραγικὴ εἰρηκέ
που." σελ. 781. ὅ, τι ποτ' εἶπεν ὁ τραγικός ὁ Δειπνοσοφιστὴς δι-
δάξει (σελ. 277 Β) διὰ τούτων· »κατὰ γὰρ τὸν Σοφοκλέα

χορὸς δ' ἀναύδων ἰχθύων ἐπερρόθει
σαίνουσιν οὐραίοισιν,

οὐ τὴν κεκτιμένην, ἀλλὰ τὰς λοπάδας." Ὁρθῶς τὸν δεύτερον
εἶχον οὕτως ἔχειν ἔκριναν·

σαίνοντες οὐραίοισι τὴν κεκτιμένην.

ἐξ ἄλλος ἀναδύντες οἱ ἰχθύες τὴν Ἀμφιτρίτην περισκιρτῶντες ἔσαι-
νον ταῖς οὐραῖς.

»Καί μοι δοκῶ κομπῶδους μὲν εἶναι ψυχῆς καύχημα πλὴν
εὐσυνειδήτου ἐπιφθέγγεσθαι τοῖς κατὰ περίεσσιν συμβαίνουσι

πρὸς ταῦθ' ὅ τι χρὴ καὶ παλαμᾶσθαι.

τὸ γὰρ εὔ μετ' ἐμοῦ καὶ τὸ δίκαιον

σύμμαχον ἔσαι,

κοῦ μὴ ποθ' ἄλῳ καλὰ πράσσω." σελ. 797.

Περιβόητα τὰ Εὐριπίδεια ταῦτα τὰ πάνυ χαριέντως τῷ
Ἀριστοφάνει παρωδημένα. Ἐν δὲ τοῖς τοῦ Κλήμεντος ἐστὶν ἀπαρέφθαρ-
ται, καὶ πρῶτον μὲν τὸ παλαμᾶσθαι. οὕτω γὰρ ἔχει τῇ ἀληθείᾳ·

πρὸς ταῦθ' ὅ τι χρὴ καὶ παλαμάσθων
(καὶ πᾶν ἐπ' ἐμοὶ τεκταινέσθων).

ἔπειτα δὲ καταγελάσας τὰ »κακὰ» εἰς τοῦναντίον περιέστηκε.
Φανερός γάρ ἐστιν ὁ ποιητὴς οὕτως εἰρηκώς

κοῦ μὴ ποθ' ἄλλω κακὰ πράσων,

οἱ δὲ οὐδὲν ἐνθυμούμενοι καλὰ ἔγραφαν καὶ τὸν ποιητὴν μωρολο-
γούντα ἀπέδειξαν. Εἶδον δὲ καὶ ἀλλαχοῦ τὰ καλὰ καὶ τὰ κακὰ
συγχυθέντα καὶ τὴν τῶν Φραζομένων διάνοιαν παντελῶς οὕτω
διεφθαρμένην. Φέρεται παρὰ τῷ Κλήμεντι (σελ. 721) ῥῆσίς τις ὡς
Διφίλου τοῦ κωμικοῦ (ἔστι δὲ ὑπὸ τοῦ Ἀριστοβούλου μοχθηρῶς πε-
πλασμένη) περιέχουσα καὶ τάδε·

Ὁρᾶθ' ὅσοι νομίζετ' οὐκ εἶναι θεόν,
ἔστιν γάρ, ἔστιν· εἰ δέ τις πράττει κακῶς
κακὸς πεφυκὼς τὸν χρόνον κερδανάτω.
χρόνῳ γὰρ οὗτος ὕστερον δώσει δίκην.

Μάχεται ταῦτα ἀλλήλοις, ὡς ὁρᾷς, καὶ γραπτέον »εἰ δέ τις
πράττει καλῶς κακὸς πεφυκός.» Εἴ τις κακὸς ὢν εὐτυχεῖ,
Φησί. Διώρθωσε μὲν καὶ τοῦτο πάλαι ὁ Βαλκενάριος περὶ τοῦ
Ἀριστοβούλου γράφων σελ. 2, οὐδεὶς δὲ τῇ διορθώσει ἐχρήσατο.
Χωρὶς δὲ τούτων ἐν τοῖς τοῦ Κλήμεντος γραπτέον »καὶ μοι δοκεῖ»
οὐχὶ »δοκῶ.»

Τὸ δὲ »εὐσυνειδήτου» καὶ μετ' ὀλίγα »ἡ εὐσυνειδησία» τοῦ
πονηροῦ κόμματός ἐστι παρὰ τὴν τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἀναλο-
γίαν παρακεχαραγμένα, οἷόν ἐστι τὸ εἶδησις καὶ συνείδησις
καὶ πεποίθησις καὶ ἐγρήγορσις καὶ οἰκτειρήσεις (σελ.
149) ἀντὶ τοῦ ῥικτιρμοί, καὶ ἕτερα πολλὰ μοχθηρὰ καὶ παρα-
κεκομμένα. Ὁμολογεῖ δὲ αὐτὸς ὁ Κλήμης τὰ περὶ τὴν λέξιν
οὐχ Ἑλλήν ἀλλὰ βάρβαρος εἶναι σελ. 818· »Ἐπεὶ τοίνυν δύο
εἰσὶν ἰδέαι τῆς ἀληθείας τὰ τε ὀνόματα καὶ τὰ πράγματα, οἱ
μὲν τὰ ὀνόματα λέγουσιν οἱ περὶ τὰ κάλλη τῶν λόγων διατρίβον-
τες οἱ παρ' Ἑλλήσι φιλόσοφοι, τὰ πράγματα δὲ παρ' ἡμῶν
ἔστι τοῖς βαρβάροις.» Τεύξεται οὖν συγγνώμης ἐάν τι βάρ-
βαρος ὢν περὶ τι τῶν τοιούτων πταίσῃ, ἀλλ' ὅπως μηδεὶς αὐτῷ
τείσσεται μηδὲ μάρτυρι χρήσεται ὅταν περὶ τοῦ καλῶς καὶ καθαρῶς
ἐλληνίζῃν ὁ λόγος ᾗ.

Πολλὰ καὶ χαρίεντα ὁ Κλήμης συνέλεξε σελ. 842 καὶ ἐξῆς
κατατρέχων τῆς τῶν πάλαι Ἑλλήνων δεισιδαιμονίας, ἐν δὲ τούτοις

καὶ τάδε· »ὁ κωμικὸς δὲ Φιλήμων καὶ τὰ τοιαῦτα κωμῶδει· ὅταν
ἴδω (Φησί) παρατηροῦντα τίς ἔπταρεν

ἢ τίς ἐλάλησεν ἢ τίς ἐστὶν ὁ προΐων

σκοπεῖντα, πωλῶ τοῦτον εὐθύς ἐν ἀγορᾷ.»

τούτων τὸν πρῶτον εἶχον ὁ Μεινέκιος οὕτω διεσκεύασεν·

ὅταν δὲ παρατηροῦντ' ἴδω τίς ἔπταρεν.

εἰ δ' οὕτως εἶχε τἀληθές οὐκ ἂν ἐπήγαγεν ὁ Φιλήμων »πωλῶ
τοῦτον» δεικτικῶς, ἀλλ' »αὐτόν.» Ἐχρῆν δὲ καὶ τὸ »τινὰ»
προσκειῖσθαι, ὅταν ἴδω τινὰ παρατηροῦντα. Ἐσφαλται τὸ ΟΤΑΝ,
καὶ ἀναγνωστέον ὥδε·

ὃν ἂν δὲ παρατηροῦντ' ἴδω τίς ἔπταρεν

— πωλῶ τοῦτον εὐθύς ἐν ἀγορᾷ.

οὕτω γὰρ τοῖς Ἀπτικοῖς τὰ τοιαῦτα συντάττειν ἔθος. Περὶ τῶν
ἐαυτοῦ δούλων Φησί τις· ὃν ἂν δεισιδαίμονα ὄντα αἰσθῶμαι
τοῦτον εὐθέως πωλῶ. Ἐτι δὲ ἀντὶ τοῦ προΐων γράφε προ-
ΐων. Πολυπραγμονοῦσι γὰρ οἱ δεισιδαίμονες οὐχ ὅτις προέρχε-
ται θύραζε, ἀλλ' ὅτις αὐτοῖς προσέρχεται, διὰ τὸ ἐκ τῶν
ἀπαντώντων οἰωνίζεσθαι. Μέννησαι που τῶν ἐν τοῖς τοῦ Ξενο-
φῶντος Ἀπομνημονεύμασιν (Α. α. § 2). Ἐν δὲ τοῖς πλησίον
ἀντὶ τοῦ »ὅτι οὕτω πεινῶσα τὰ σὰ οὐκ ἔφαγε τέκνα» γράφε
»οὐ κατέφαγε», καὶ δις τὸν ΑΝ πρόσθετος· »τοῦτο γὰρ (ἂν)
ἦν θαυμαστόν», καὶ »ἦν γὰρ (ἂν) παραδοξότερον ἐκεῖνο», καὶ
περίγραφε τὴν πρόθεσιν ἐν τῷ »εὖρε τὸν ὄφιν [ἐν] τῷ ὑπέρφ
περιειλημένον.»

»Οὕτω τοι καὶ ὁ Κωμικὸς ἔλεγεν

ὡς χαρίεις ἐστὶν ἄνθρωπος ἐς' ἂν ἄνθρωπος ᾗ.»

σελ. 916. Ὅτι μὲν τἀληθές οὕτως ἔχει

ὡς χαρίεν ἐς' ἄνθρωπος, ὅταν ἄνθρωπος ᾗ.

ἀναντίλεκτον καὶ σαφές, ἄξιον δ' ἐν τούτῳ τῷ εἰχιδίῳ τὴν τῶν
ἀντιγράφων πίσιν, μᾶλλον δὲ ἀπισίαν, κατανοῆσαι πρὸς τοὺς τοῖς
ἀντιγράφοις λίαν πιεσύνοντας καὶ τοῖς τὰς παλαιὰς γραφὰς κινουσι
μαχομένους. Φέρεται ἐν ταῖς μονοσίχοις γνώμαις εἶχ. 362

ὡς χαρίεις ἐστὶν ἄνθρωπος ὅταν υἷος ᾗ.

πρὸς ὃν ὁ Μεινέκιος τάδε παρατίθεται·

»Ἐτυμολ. Μέγ. σελ. 824, 11·

ὡς χαρίσιον ἄνθρωπος ἀνθρώποις.

Στοβ. Ἀνθολ. Ε. 11·

ἢ χαρίεν ἔσ' ἄνθρωπος ἢ ἄνθρωπος ἢ.
καὶ ἐκ τοῦ ῥήτορος Ἀλεξάνδρου:

χαρίεν ἔστ' ἄνθρωπος ὅστ' ἄνθρωπος ἢ."
ἐγὼ δὲ τὸ εἰχίδιον εὗρηκα καὶ παρὰ τῷ Γαληνῷ ἐν τῷ Περὶ
κρισίμων ἡμερῶν (Γ. σελ. 431 ἐκδ. Βασ.) »τοιοῦτον δ' ἔστι
καὶ τὸ παρὰ τῷ Κωμικῷ

καὶ σπάνιον ἔστ' ἄνθρωπος ὅτ' ἄνθρωπος."
ὁρᾷς; πλὴν τοῦ »ἄνθρωπος" οὐδὲ ἐν ῥήμα ἄνευ κακοῦ διέφυγε,
καὶ ταῦτα ἐν ἱαμβεῖῳ, οὐπὲρ ἢ τε διάνοια καὶ ἡ λέξις σαφέστατα
καὶ γνώριμα πᾶσι. Τὸ δὲ πάντων γελοιότατον »ὅταν υἱὸς ἢ"
οὕτως, οἶμαι, γέγονε. Τὸ υἱὸς γράφεται ΤΣ, διὸ ὅψις ὅς —
υἱὸς ἀνοήτως συγχυθέντα. Ἐγγράπτο δὲ ΟΤΑΝΟΧΙ (ὅτ' ἄν-
θρωπος ἢ), ὁ δὲ μεταγράφων τὸ »ὅταν ΟΣ ἢ" οἰηθεὶς ὁρᾷ
τὸ καλὸν τοῦτο »ὅταν υἱὸς ἢ" ἡμῖν ἔγραψε. Πισευέτω δὴτα
τοῖς τοιούτοις μάρτυσιν ὁ βουλόμενος, ἐγὼ δ' αἰεὶ ποτε καὶ ἐμαυτῷ
καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι παραινέσαιμ' ἂν τὸ Ἐπιχάρμειον.

Νᾶφε καὶ μέμνασ' ἀπιστεῖν, ἄρθρα ταῦτα τᾶν Φρενῶν.

Ὡς περ ἐν τοῖς τοῦ Κλήμεντος πολλάκις, ὡς ἐοράκαμεν, ποιη-
τικά τινα διασίλβει, οὕτω καὶ ἐν ἄλλοις πολλοῖς, ἐάν τις σφόδρα
τὸν νῦν προσέχη, τοιαῦτά τινα καλλωπίσματα τοῦ πεζοῦ λόγου
ὑποκεκρυμμένα εὐρήσει. Ἀναγινώσκων νυνδὴ τὴν τοῦ Εὐσεβίου
Προπαρασκευὴν ἐνέτυχον τῶν τοιούτων τινὶ, ὅπερ ὁδοῦ πάρεργον
σημειώσασθαι ἄξιον. Κεῖται γὰρ τοῦ Εὐσεβίου σελ. 541. Β. Θέα
ὅπως καὶ ὁ Πλάτων τοιαῦτά τινα ἠνίξατο διὰ τῆς πρὸς Διονύσιον
ἐπιστολῆς λέγων· Φρασεῖν δὴ σοι δι' αἰνιγμάτων ἵν' ἂν τι δέλτος ἢ
πόντου ἢ γῆς ἐν πτυχαῖς πάθῃ ὁ ἀναγνούς μὴ γνῶ. κτῆ." Τὰ
αὐτὰ ἐκ τῆς τοῦ Πλάτωνος ἐπιστολῆς παρατίθεται καὶ ὁ Κλήμης
σελ. 683 πλὴν ὅτι γράφει »δι' αἰνιγμάτων." κρεῖττον δὲ καὶ
ἀττικώτερον τὸ »δι' αἰνιγμάτων." Πρῶτον ἀπάντων τὸ βαρβα-
ρώτατον τοῦτο Θέα διορθώσομεν. Ταχυγραφεῖς γὰρ γράφεται
ὅτ' ἀντὶ τοῦ θέασαι, ὅπερ ἀγνοοῦντές τινες πολλάκις ἡμῖν ἐν
τοῖς τοῦ Εὐσεβίου τὸ Σκυθῶν ἄξιον τοῦτο θέα ἔγραψαν, οἷον
σελ. 150 D. »τούτων δὲ οὕτως ἐχόντων θέα δὴ λοιπὸν ὁποῖα
ἴσoreῖ," καὶ ἀλλαχοῦ. Τὰ δὲ τοῦ Πλάτωνος εὐρήσεις ἐν τῇ δευτέρᾳ
ἐπιστολῇ σελ. 512 D. Ὅτι δὲ αἱ τοῦ Πλάτωνος φερόμεναι ἐπιστολαὶ
σοφιστοῦ τινὸς οὐκ ἀκόμψου καὶ τὴν ἐρμηνείαν γλαφυρώτερου παίγνιός

ἔστι¹⁾ νῦν μὲν οὐδεὶς τῶν Κριτικῶν ἀγνοεῖ, τότε δὲ πάντες ὡς τοῦ
Πλάτωνος οὔσας ὁμολογουμένως ἀνεγίγνωσκόν τε ἐπιμελῶς καὶ
ταῖς ἐξ αὐτῶν μαρτυρίαις ἀνυπόπτως ἐχρῶντο. Οὐκ ἀκούεις δὲ ἐν
τούτοις τραγικοῦ τινὸς σεμνῶς πάνυ τὰδε λέγοντος·

ἵν' ἦν τι δέλτος ἐν πτυχαῖς πόντου πάθῃ.

ἀντὶ τοῦ· ἐάν πως ἢ ἐπιστολὴ ἐν τῇ θαλάττῃ ἀπόληται. Ἡ δοκεῖ
σοι σοφιστὴς ἀττικιστὴς, οὐ μόνον ἀττικῶς, δυνάμενος γράφειν καὶ
τὴν τοῦ Πλάτωνος καλλιέπειαν ἐπιτυχῶς μιμησάμενος ἀντὶ τοῦ
»ἢ ἐπιστολή" εἰπεῖν ἂν »δέλτος" καὶ »ἐν πόντου πτυχαῖς" ἀντὶ
τοῦ »ἐν τῇ θαλάττῃ;" Ἀτοπώτατον μὲν τὸν εἶη. Οὐ μὲν οὖν ἄλλ'
Εὐριπίδειόν τι φθέγγεται καὶ ὁμοιότατά ἐστι τοῖς ἐν τῇ Ἰφιγενείᾳ
τῇ ἐν Ταύροις, σίχ. 745:

ἦν τι ναῦς πάθῃ

χὴ δέλτος ἐν κλύδωνι χρημάτων μέτα
ἀφανὴς γέννηται.

καὶ πάλιν σίχ. 752:

ἦν δ' ἐν θαλάσῃ γράμματ' ἀφανισθῇ τὰδε.

Πολλοὺς μὲν ἠνεγκεν ἡ Ἀλεξάνδρεια μοχθηροὺς καὶ ἀθλίους
ποιητὰς, ἐν δὲ τοῖς χειρίσοις ἂν ἔγωγε θείην τὸν τῶν Ἰουδαϊκῶν
τραγωδιῶν ποιητὴν Ἐξεκίηλον, οὗ πολλὰ παρατίθεται ὁ Κλήμης
οὐκ αὐτὸς ἀναγνούς ἀλλ' ἐκ τῶν τοῦ Πολυΐστορος Ἀλεξάνδρου μετα-
γράψας. Ἀκούωμεν ὀλίγα αὐτοῦ τοῦ Μωϋσέως προλογίζοντος.
Διηγεῖται γὰρ ὁ ἀνὴρ πάντα τὰ καθ' ἑαυτὸν ἀκριβῶς, ἐν δὲ τοῖς
καὶ τὰδε παρὰ μὲν τῷ Κλήμεντι σελ. 414, παρὰ δὲ τῷ Πολυΐστορι
ἐν τῇ τοῦ Εὐσεβίου Προπαρασκευῇ σελ. 437 D.

εἶπεν δὲ θυγάτηρ βασιλέως· τοῦτον, γύναι,
τρόφευε καὶ γὰρ μισθὸν ἀποδώσω σέθεν.

¹⁾ Μᾶλλον δὲ οὐχ ἐνὸς σοφιστοῦ ἀλλὰ πλείονων ἐστὶ ταῦτα φιλο-
τεχνήματα, ὧν οἱ μὲν ψυχρὰ καὶ ἀπίθανα συνείρουσιν, οἱ δὲ
ἱστορίαν κατεψευσμένην οὐκ ἀγλαφύρως διατίθενται, ὡς ὁ τὰς δύο
ἐπιστολάς (μᾶλλον δὲ μίαν δίχα τετμημένην) πρὸς τοὺς Δίωνος
οἰκείους πλασάμενος. Χρῶνται δὲ ταύταις ὡς γνησίαις τοῦ Πλά-
τωνος ὡς ἔπος εἰπεῖν οἱ περὶ λόγους ἅπαντες. Τί δὲ δεῖ περὶ τῶν
ἄλλων λέγειν, ὅπου καὶ αὐτὸς Ἀριστοφάνης ὁ γραμματικὸς τὰς
Ἐπιστολάς ταύτας ὡς γνησίας ἐγκρίνας φανερός ἐστιν ἐξ ὧν γράφει
ὁ Λαέρτιος Διογένης Γ. 61.

ὄνομα δὲ Μωσῆν ὠνόμαζε τοῦ χάριν

ὕγρᾱς ἀνεῖλε ποταμίας ἀπ' ἡόνος.

καλὸν γε τὸ τρέφευε ἀντὶ τοῦ τρέφε, κάλλιον δ' ἔτι τὸ σέθεν ἀντὶ τοῦ σοί κείμενον, τὸ δὲ ἀνεῖλε, ὥ λῶσε Ἐζεκήλε, ἴσον ἐστὶ τῷ ἀπέκτεινε, σὺ δ' ἄρα ἀνείλετο ἐβούλου λέγειν. Ἐσφαλται δὲ τὸ τοῦ χάριν ἰσοδυναμοῦν τῷ ὅτι. γραπτέον γὰρ: »ὠνόμαζ' ὅτου χάριν.»

Διὰ δὲ τὸ οὐ πολλοὺς τινὰς τὴν τραγικὴν τῶν Ἰουδαίων Μοῦσαν εἰδέναι τοῖς τῆς τοιαύτης χάριτος ἀγεύσοις οὐκ ὀκνήσω ῥῆσιν τινὰ ἐκ τῶν τοῦ Πολυῖσορος παραθέσθαι, σελ. 407 B. Ἀκρόασαί μοι τοῦ Μωϋσέως τάδε διεξιόντος:

Ὅρῳ δὲ πρῶτον ἄνδρας ἐν χειρῶν νόμῳ,
τὸν μὲν γένος Ἑβραῖον, τὸν δ' Αἰγύπτιον.

Ἰδὼν δ' ἐρήμους καὶ παρόντα μηδένα
ἐρρυσάμην ἀδελφὸν, ὃν δ' ἔκτειν' ἐγὼ,
ἔκρυψα δ' ἄμμῳ τοῦτον, ὥς μὴ εἰσιδεῖν
ἕτερόν τιν' ἡμᾶς κάπογυμνωσάιν φόνον.

τῇ παύριον δὲ πάλιν ἰδὼν ἄνδρας δύο
μάλισα δ' αὐτοὺς συγγενεῖς κακουμένους
λέγω· τί τύπτεις ἀσθενέστερον σέθεν;
ὁ δ' εἶπεν· ἡμῖν τίς σ' ἀπέσειλε κριτὴν
ἢ πισάτην ἐνταῦθα; μὴ κτενεῖς σύ με
ὥσπερ τὸν ἐχθρὸν ἄνδρα; καὶ δείσας ἐγὼ
ἔλεξα· πῶς ἐγένετο συμφανεὶς τόδε;
καὶ πάντα βασιλεῖ ταῦτ' ἀπήγγειλεν ταχὺ,
ζητεῖ δὲ Φαραὼ τὴν ἐμὴν ψυχὴν λαβεῖν.

Τί σοι ταῦτα φαίνεται, ὦ Φίλτατε Κόντος; Μὴ τι τούτων πεζότερα καὶ ψυχρότερα δοκεῖ ἢν τις γράψαι πώποτε; Ἴνα δὲ μηδὲν περὶ τῶν ἄλλων εἶπω, ὥς σεμνὸν καὶ τραγικὸν τό·

ζητεῖ δὲ Φαραὼ τὴν ἐμὴν ψυχὴν λαβεῖν.

ὥς ἐν τῷ κατὰ Ματθαῖον Εὐαγγελίῳ B. 20: »ζητοῦντος τὴν ψυχὴν τοῦ παιδίου,» καὶ ἐν τῇ τοῦ Παύλου πρὸς Ῥωμαίους ἐπιστολῇ ΙΑ. 5: »ζητοῦσι τὴν ψυχὴν μου,» ἀντὶ τοῦ »θάναντόν μοι ἐπιβουλεύουσιν.» Ὁ δὲ δεύτερος τῶν σίχων κακόμετρος ὢν διορθωτέος οὕτω πως·

ὃν μὲν τὸ γένος Ἑβραῖον, ὃν δ' Αἰγύπτιον.

Ὁ δὲ Κλήμης σελ. 415 ὀλίγα τούτων παρατιθέμενος γράφει: »μὴ κτείνεις δέ με;» κακῶς. εἰώθασι γὰρ μυριάκις, ὥς οἶσθα,

οἱ ἀντιγραφεῖς τοὺς τῶν ὑγρῶν ῥημάτων μέλλοντας παρὰ τὴν τῶν λεγομένων διάνοιαν εἰς ἐνεσῶτας μεταπλάττειν, οὐ μόνον τοὺς τόνους διαφθείροντες μένειν — μενεῖν, ἀμύνειν — ἀμυνεῖν, ἀλλὰ καὶ τοὺς τύπους φαίνειν — φανεῖν, ἀποκτείνειν — ἀποκτενεῖν. Φεῖδονται δὲ τούτων τῶν Φιλολογούντων τινὲς τοῖς ἀντιγράφοις πιστεύοντες δῆθεν, ἥτις ἐστὶν ἀτεχνῶς συκίνη ἐπικουρία.

Ἐν μόνον τούτοις προσθέντες τῷ ἐξ Ἑβραίων τραγικῷ ἐρρῶσθαι εἰσαεῖ φράσομεν. Πρὸς αὐτὸν τὸν Θεὸν διαλεγόμενος ὁ Μωϋσῆς παρὰ τῷ Πολυῖσορι σελ. 441. C. λέγει τάδε·

οὐκ εὐλογος πέφυκα, γλῶσσα δ' ἔστι μου
δύσφραστος, ἰσχνόφωνος, ὥς μὴ λόγους
ἐμοὺς λέγεσθαι βασιλέως ἐναντίον.

ὥς ἀληθῶς, ὥ βέλτισε σύ, ἀδύνατος εἶ λέγειν, τοῦτο γὰρ δοκεῖς ὑποσημαίνειν, καὶ οὐδὲν ὦν λέγεις εὐλογόν ἐσι. Τί οὖν ἡμᾶς οὕτω μοχθηρὰ λέγων κόπτεις καὶ διακναίεις;

Ἡ λέγε τι σιγῆς κρεῖττον ἢ σιγὴν ἔχε.

Μοχθηροτάτου ὄντος τοῦ ἐξ Ἑβραίων τραγικοῦ Ἐζεκήλου, ὥς ἐόρακας, ὅμως πολλῶ ἔτι μοχθηρότερα τῶν ἐκείνου ὁ βέλτιστος Κλήμης ἔκ τε τῶν Αἰσχύλου προηγέγκατο ἡμῖν καὶ Σοφοκλέους καὶ δὴ καὶ ἐκ τῶν Ἐπιχάρμου καὶ Ἀριστοφάνους καὶ Διφίλου καὶ Μενάνδρου. Καὶ πῶς οἶόν τε, ἴσως ἐρεῖς, ὥ κράτιστε Κόντος, τοὺς ἐνδοξοτάτους τῶν ἀρχαίων ποιητὰς τοῦ Ἰουδαίου τούτου δλέθρου τοῦ οὕτως ἀσελγῶς ἀνίπτους χερσὶ ταῖς Μούσαις ἐνυβρίζοντος μοχθηρότερα ποιῆσαι; Ἀκουσόν μοι πρῶτον τῶν ῥήσεων, εἴθ' οὕτω κρινεῖς αὐτός. Παρίτω δὲ πρῶτος ὁ μεγαλορρήμων Αἰσχύλος. ἄκουε δὴ·

Χώριζε θνητῶν τὸν θεὸν καὶ μὴ δόκει

ὅμοιον αὐτῷ σάρκινον καθεστάναι.

καὶ μετ' ὀλίγα·

τρέμει δ' ὄρη καὶ γαῖα καὶ πελώριος

βυθὸς θαλάσσης κῶρέων ὕψος μέγα,

ἐπὰν ἐπιβλέψῃ γοργὸν ὄμμα δεσπότη.

πάντα δύναται γάρ· δόξα δ' ὑψίστου θεοῦ.

Μῶν τοῦ Αἰσχύλου τοῦ Εὐφορίωνος τοῦ Μαραθωνομάχου ταῦτα; ἴσως ἀναφθέγγει. Ὡς γε διαβεβαιοῦται ὁ Κλήμης σελ. 727. διὰ τούτων: »Αἰσχύλος ὁ τραγωδιοποιὸς τὴν δύναμιν τοῦ θεοῦ παρατιθέμενος οὐκ ὀκνεῖ καὶ ὕψιστον αὐτὸν προσαγορεύειν.» καὶ τὴν περικαλλῆ ῥῆσιν παραθέμενος ἐπιφέρει: »ἄρ' οὐ δοκεῖ τοῖς ἐκείνους

παραφράζειν· ἀπὸ προσώπου Κυρίου τρέμει ἡ γῆ.” Παραφράζει μέντοι, ὃ βέλτισε Κλήμης, περιφανῶς παραφράζει, τίς ἀντερεῖ; Ἀπορῶ δ’ ὁπόθεν ὁ τραγικὸς τὸ τῶν Ψαλμῶν βιβλίον λαβὼν ἀνέγνω. Πάριθι νῦν καὶ σύ, ὃ Σοφόκλεις. προσέχωμεν τὸν νοῦν.

εἰς ταῖς ἀληθείαισιν, εἰς ἐστὶν θεός,
ὃς οὐρανὸν τ’ ἔτευξε καὶ γαῖαν μακρὰν,
πόντου τε χαροπὸν οἶδμα κἀνέμων βίης.
θνητοὶ δὲ πολλοὶ καρδίᾳ πλανώμενοι
ἰδρυσάμεσθα πημάτων παραψυχὴν
θεῶν ἀγάλλματ’ ἐκ λίθων ἢ χαλκῶν
ἢ χρυσοτεύκτων ἢ ἑλεφαντίνων τύπους·
θυσίας τε τούτοις καὶ κενὰς πανηγύρεις
νέμοντες οὕτως εὐσεβεῖν νομίζομεν.

Εἰκότως ταῦτα ὁ Κλήμης θαυμάζει τε καὶ ἐκπλήττεται, διὸ δις τὰ καλὰ ταῦτα προφέρεται σελ. 63 καὶ 717. κακεῖ μάλα σπουδᾶσας ὑπογράφει τάδε: »οὗτοσί μὴν ἤδη καὶ παρακεκινδυνευμένως ἐπὶ τῆς σκηνῆς τὴν ἀλήθειαν τοῖς θεαταῖς παρεισήγαγεν.” Ἔστι δ’ ὡς ἀληθῶς θαυμαστὸν πῶς ὁ ταῦτα ποιήσας τὸ κώνειον ἀπέφυγε. Πολλῶ ἄρα ἦσαν τῶν Χριστιανῶν οἱ τότε Ἀθηναῖοι περὶ τὰ τοιαῦτα εὐγνωμονέστεροι. Ἀκροασώμεθα δέ τι καὶ τοῦ Ἐπιχάρμου σελ. 719.

ἔστιν ἀνθρώπων λογισμός, ἔστι καὶ θεῖος λόγος.
οὐ γὰρ ἄνθρωπος τέχνην εὖρ’, ὁ δὲ θεὸς ταύταν φέρει.
ὁ δὲ γε τὰνθρώπου λόγος πέφυκ’ ἀπὸ τοῦ θείου λόγου.
καὶ ὀλίγον ἔμπροσθεν·

ὁ βίος ἀνθρώποις λογισμοῦ κἀριθμοῦ δεῖται πάνυ.
ζῶμεν ἀριθμῶ καὶ λογισμῶ· ταῦτα γὰρ σώζει βροτούς.

Πάγκαλα ταῦτα καὶ πάνσοφα καὶ Πυθαγορείου Φιλοσόφου ἄξιον. Φέρε δὴ παραθώμεθα τι καὶ τῆς Ἀριστοφάνους μούσης. Ἄιδει ἢ Ἀττικὴ Σειρὴν σελ. 731. τάδε·

βέβαιον ἔξεις τὸν βίον δίκαιος ὢν
χωρὶς τε θορύβου καὶ φόβου ζήσεις καλῶς.

ὡς σεμνὸς ἡμῖν ὁ Κωμικὸς ἀναπέφηνεν οὕτω σπουδαιολογούμενος καὶ τὰ βέλτιστα παραινῶν. Ἄλλ’ οὐδὲν πρὸς τὸν Δίφιλον τὸν τάδε εἰρηκότα σελ. 721.

μηδὲν πλανηθῆς· ἔστι καὶ Ἄιδου κρίσις,
ἥνπερ ποιήσει θεὸς ὁ πάντων δεσπότης,
οὗ τοῦνομα φοβερόν οὐδ’ ἂν ὀνομάσαιμι ἐγώ.

καὶ ὀλίγον τι ὑποβάς·

ὁρᾷθ’ ὅσοι δοκεῖτε οὐκ εἶναι θεόν.

ἔστιν γάρ, ἔστιν· εἰ δέ τις πράττει κακῶς
κακὸς πεφυκὼς τὸν χρόνον κερδανάτω.

χρόνῳ γὰρ οὗτος ὕψερρον δώσει δίκην.

δώσει δὲ δίκην ὁ μικρὸς οὗτος, ὁ ἄθεος,

ὅταν σχολὴν ἄγουσα τυγχάνῃ Δίκη.

ὡς ἔφθη εἰπὼν ὁ Κωμικός. Εἰκὸς γάρ ἐστι τὴν Δίκην ἐν τοσούτῳ πλήθει ἀδικούντων καὶ ἀσεβούντων μόλις ἀνταρκεῖν καὶ οὐδὲ κνήσασθαι τὸ οὖς τὸ τοῦ λόγου σχολὴν ἄγειν. Ἐσφαλταὶ δὲ δις ἡ γραφὴ· ἀναγνωσέον γὰρ νομίζετε ἀντὶ τοῦ δοκεῖτε ἐν τῷ

ὁρᾷθ’ ὅσοι νομίζετ’ οὐκ εἶναι θεόν,

καὶ »πράττει καλῶς” ἀντὶ τοῦ »κακῶς,” ὡς προείπομεν. Πολλῶ δ’ ἔτι χειρόν παρεφθαρταὶ τραγικοῦ τινὸς ῥῆσις ἐν τοῖς ἐξῆς περὶ τῆς τῶν ὄλων ἐμπρήσεως καὶ ἐκπυρώσεως οὕτως ἔχουσα·

ἐπὰν δ’ ἄρ’ ἐκλίπῃ τὸ πᾶν

Φροῦδος μὲν ἔσαι κυμάτων ἅπας βυθός,

γῆ δ’ ἐδράνων ἔρημος· οὐδὲ γὰρ τ’ ἔτι

πτερωτὰ Φῦλα βλαστήσει πυρούμενα.

Δεινὰ ταῦτα καὶ Φρικώδη, πλὴν τῶν τελευταίων, τελέως γὰρ ἔστιν ἀδιανόητα. Σὺ δέ μοι ὧδε μετάγραφε·

οὐδ’ ἂν ἦ ἔτι | πτερωτὰ Φῦλα βασιάσει πυρούμενος.

Ἐπερακοντίζει δὲ μακρῶ τοὺς ἄλλους ἅπαντας ὁ βέλτιστος Μένανδρος, οὗ ἄξιον ἀκούειν. Παραθήσομαι δὲ ὅλην τὴν ῥῆσιν ἐκ τῶν τοῦ Κλήμεντος σελ. 720:

εἴ τις δὲ θυσίαν προσφέρων, ὃ Πάμφιλε,

ταύρων τι πλῆθος ἢ ῥίφων ἢ νῆ Δία

ἐτέρων τοιούτων, ἢ κατασκευάσματα,

χρυσᾶς ποιήσας χλαμύδας ἥτοι πορφυρᾶς

ἢ δι’ ἐλέφαντος ἢ σμαράγδου ζώδια,

εὖνουν νομίζει τὸν θεὸν καθεστάναι,

πεπλάνητ’ ἐκεῖνος καὶ φρένας κούφας ἔχει.

δεῖ γὰρ τὸν ἄνδρα χρησίμου πεφυκέναι,

μὴ παρθένους φθείροντα, μὴ μοιχώμενον,

κλέπτοντα καὶ σφάττοντα χρημάτων χάριν.

μηδὲ βελόνης ἑναμμ’ ἐπιθυμῆς, Πάμφιλε,

ὁ γὰρ θεὸς βλέπει σε πλησίον παρών.

καὶ αὐτοῖς μετ' ὀλίγα ὁ αὐτὸς Κωμικὸς εὐσεβέστατά πως ὥς ἐκ-
πλήττεσθαι τὸν Κλήμεντα παραινεῖ τάδε·

θεῶ δὲ θῦε διὰ τέλους δίκαιος ὢν,
καὶ λαμπρὸς ὢν ταῖς χλαμύσιν ὥς τῇ καρδίᾳ.
βροντῆς ἔαν (σκληρᾶς) ἀκούσης μὴ φύγης
μηδὲν συνειδὼς αὐτὸς αὐτῷ, δέσποτα,
ὁ γὰρ θεὸς βλέπει σε πλησίον παρών.

Ἄλλ' οὐκέτι οἷός τ' εἰμὶ ἐπὶ τοῖς τοιούτοις ποιήμασι κατέχειν
τὸν γέλωτα καὶ οὐκέτι σκώπτων οὐδ' εἰρωνευόμενος ἀποφανοῦμαι
τὴν γνώμην, ὅτι ταῦτα πάντα τὰ τε Αἰσχύλου καὶ Σοφοκλέους
εἶναι λεγόμενα καὶ τὰ Διφίλου καὶ Μενάνδρου καὶ τῶν ἄλλων πολλῶ
ἔτι χεῖρω καὶ μοχθηρότερα εἶναι μοι δοκεῖ τῶν καταγελάσων τοῦ
ἡλιθίου Ἐξεκιήλου ποιημάτων. Ὅτι δὲ ταῦτα πάντα νόθα ἐστὶ καὶ
ὑποβολιμαῖα καὶ Ἰουδαϊκῆς πανουργίας, μᾶλλον δ' ἀναισχυντίας,
κάκισον ὅξει οὐδὲ λόγου προσδεῖν ἠγοῦμαι. Ἀπαντα γὰρ τὰ τε
τῆς διανοίας καὶ τὰ τῆς λέξεως οὕτω μιὰ καὶ τῆς Ἑλληνικῆς
Μούσης ἀπᾶδοντα καὶ βαρβαρικῆς σολοικίας ἀνάπλεω ὥς μηδὲν
ἂν τῶν νῦν Φιλολογοῦντων, ὢν καὶ σμικρὸν ὄφελος, δύνασθαι λαθεῖν.
Οὐ γὰρ μόνον οἱ ταῦτα κακὰ κακῶς σκευωρησάμενοι τὸ τοῦ Κω-
μικοῦ οὐδὲ τρία ῥήματα εἶπεῖν δύνανται πρὶν ἐξα-
μαρτεῖν, ἀλλὰ σχεδὸν τι καθ' ἑκάστον ῥῆμα ἀσχημονοῦσιν, οἷόν
ἐστι τό·

μηδὲ βελόνης ἔναμμ' ἐπιθυμῆς, Πάμφιλε.

Τυφλὸς ἦν ὁ Κλήμης περὶ τὰ τοιαῦτα, τυφλοὶ δὲ καὶ οἱ τότε
πάντες καίπερ λογιώτατοι εἶναι δοκοῦντες, τυφλοὶ δ' ἦσαν καὶ οἱ
πρότερον Φιλολογοῦντες ὑπὸ τοῦ ἀξιωματικῆς οἶμαι τῶν μαρτύρων δε-
δουλωμένοι τὸν νοῦν. Ἀνεφρόνησε δὲ πάντων πρῶτος ὁ Βεντλήϊος ὁ
μέγας καὶ τὴν τῶν γοήτων τῶν τὰ τοιαῦτα πλασαμένων ἀναισχυν-
τίαν φανερῶς ἐξήλεγξεν ἐν τῇ θαυμαστῇ πρὸς Μίλλιον ἐπιστολῇ.
Μνησθεῖς γὰρ τῶν Σοφοκλείων δῆθεν ἐκείνων·

εἰς ταῖς ἀληθείαισιν, εἰς ἐστὶν θεός,
καὶ τῶν ἐξῆς πιθανώτατα καὶ ἀσειώτατα, ὥσπερ εἶωθεν, ἀπέδειξε
τὴν τε τῶν ταῦτα ποιησάντων μοχθηρίαν καὶ τὴν Κλήμεντος καὶ
τῶν ἄλλων τῶν τὰ τοιαῦτα γνήσια εἶναι ὑπολαβόντων εὐήθειαν καὶ
ἀκρισίαν. Ἀποδείξας δὲ πάντ' ἀκριβῶς πρὸς τὸν Μίλλιον τάδε
γράφει, ἃ καὶ γὰρ ἄσμενος ἂν πρὸς σὲ εἶποιμι· » Σὺ δὲ καὶ οἱ σοὶ
ὅμοιοι σκέψασθε τὸ πρᾶγμα καὶ ἀποφύνασθε τὴν γνώμην, ἀλλὰ
μὴ Βεκκεσέληνοί τινες, πολυμαθεῖς μὲν ἡλίθιοι δὲ καὶ ἀνόητοι,

ἄνδρες ὢν τὸ κέαρ

Παλῶ σέσακται καὶ δυσενίπτω τρυγός¹⁾).

Ἐξηπάτηται οὖν ὁ βέλτιστος Κλήμης κατὰ πολλοὺς ἐξηπάτησε
τυφλῷ ἠγεμόνι αὐτῷ εἰκῇ ἀκολουθήσαντας. Τίς δὲ ὁ τὸν Κλήμεντα
Φενακίσας καὶ τὰ δύσηνα ταῦτα ποιημάτια οὕτως ἀθλίως καὶ
ἀπειροκάλως πλασάμενος; καὶ τοῦτο γὰρ ἄξιον εἰδέναι. Μηνύει δ'
αὐτὸς ὁ Κλήμης σελ. 717. διὰ τούτων: » Ὁ μὲν Σοφοκλῆς, ὥς
Φησιν Ἐκαταῖος ὁ τὰς ἱστορίας συνταξάμενος ἐν τῷ κατ' Ἀβραμὸν
καὶ τοὺς Αἰγυπτίους, ἀντικρυς ἐπὶ τῆς σκηνῆς ἐκβοᾷ·

εἰς ταῖς ἀληθείαισιν, εἰς ἐστὶν θεός κτλ.

Ἴσμεν τὸν γοήτα, τὸν Ἰουδαῖον ἑλεθρον, τὸν ὑπ' ἀνδρὸς ἐνδόξου
Ἐκαταίου τοῦ Ἀβδηρίτου πρόσωπον ὑποδεδυκότα καὶ πάμπολλα δὴ
ἀναιδῶς πεπλακῶτα ἀτεχνῶς θαύματα μωροῖς. Σὺ δὲ τὰ
καλὰ ταῦτα ἔπλασας, ὦ μιαιώτατε Ἰουδαίων, καὶ ἀνθρώπους τι-
νὰς εὐήθεις καὶ ταχυπειθεῖς Ἰουδαίους καὶ Χριστιανούς ἐφενάκισας.
Ἄλλ' οὐκέτι τοῦ λοιποῦ ἐξαπατήσεις οὐδένα περιφανῶς πλάνος καὶ
ἀπατεὼν καὶ ψευδολόγος ὢν ἐξεληλεγμένος καὶ προσέτι ποιητῆς
τῶν πώποτε γενομένων κάκιστος. Κατὰ τοιοῦτος ὢν Σοφοκλείᾳ τινα
καὶ Αἰσχύλεια καὶ Μενάνδρεια ἡμῖν ποιεῖν ἐπεχείρησας. Οὐκ ἄρα
ἐμέμνησο τῶν τοῦ γνησίου Σοφοκλέους ἐκείνων

Ἀπανθ' ὁ μακρὸς ἀναρίθμητος χρόνος

Φύει τ' ἄδηλα καὶ φανέντα κρύπτεται.

καὶ τοῦ Μενάνδρου.

ἄγει δὲ πρὸς Φῶς τὴν ἀλήθειαν χρόνος.

Πολλὰ γὰρ πολλοῖς ὁμοίως τούτοις καὶ πολλῶ ἔτι πανουργότερον
καὶ τεχνικώτερον τούτων πέπλασαι καὶ ὑποβέβληται καὶ κατέψευσαι,
ἀλλ' ἔάν τις νοῦν ἔχῃ καὶ ῥῖνα κριτικὴν πρὸς λόγους οὐ παγχάλε-
πον τῶν ψευδῶν τάλιθῃ διακρίνειν. Πολλάκις δ' ἐπῆλθέ μοι θαυμά-
ζειν τὴν τῶν παλαιῶν περὶ τὰ τοιαῦτα ἀκρισίαν. Τίς γὰρ ἂν τῶν νῦν
περὶ ταῦτα σπουδαζόντων οὐκ ἂν ῥαδίως τὰ τῶν μεταγενεσέρων τραγω-
δάρια τῶν τοῦ Σοφοκλέους διαγνοίη; Ἀκουε δὲ μοι πρὸς ταῦτα τοῦ
Λαερτίου Διογένηος τάδε περὶ τοῦ Ἡρακλείδου τοῦ Ποντικοῦ Ε. 92
ἱστοροῦντος: » ὁ Ἡρακλείδης τραγωδίας ἐποίει καὶ Θέσπιδος αὐτὰς

¹⁾ »Tu tuique similes rem cognoscite et sententiam ferte; non
Βεκκεσέληνοι quidam, πολυμαθεῖς sine pectore et mente,
ἄνδρες ὢν τὸ κέαρ κτλ.»

BENTLEIUS in *Epistola ad Millium*, pag. 14.

ἐπέγραφε.” Ποιητικὸς ἄρα τις ἦν καὶ τρίβων τὰ τοιαῦτα, ὅμως δὲ τοιοῦτος ὢν αὐτὸς γελοῖως πάνυ ἐφενακίσθη. Ἴσορεῖ γὰρ ὁ Διογένης ἐν τοῖς ἐξῆς τάδε: »Διονύσιος ὁ Μεταθέμενος ἢ Σπίνθαρος, ὡς ἔνιοι, γράψας τὸν Παρθενοπαῖον ἐπέγραψε Σοφοκλέους· ὁ δὲ (Ἡρακλείδης) πιεύσας εἰς τι τῶν ἰδίων συγγραμμάτων ἐχρῆτο μαρτυρίαις ὡς Σοφοκλέους· αἰσθόμενος δ' ὁ Διονύσιος ἐμήνυσε τὸ γεγονός.” Ἀπισοῦντα δὲ καὶ ἀντιλέγοντα ἐπεσόμισε γελοιώτατα, ὡς ἐν τοῖς ἐξῆς γέγραπται. Πολλάκις δ' ἐθαύμασα πῶς ποτὲ ὁ Ἡρακλείδης ὁ πλεῖστα δὴ ἀναγνοὺς καὶ αὐτὸς συγγράψας γνησίαν ὤετο τοῦ Σοφοκλέους τραγωδίαν εἶναι τὰ ὑπὸ τοῦ Μεταθεμένου Διονυσίου γεγραμμένα σιχίδια, καὶ αὐτὸς πρότερον πολλοὺς φενακίσας οὕτω βῆδ' ὡς ὑφ' ἑτέρου φέναι ἐξηπατήθη. Μᾶλλον δ' ἔτι τοῦτο θαυμάζεται τις τοῖς ὑπὸ τῶν τότε συγκειμένοις ποιηματίοις ἐντυχόν. Γλαφυρὰ μὲν γὰρ ἐσι καὶ ἀσεῖα καὶ εὐρογύλα, ἀλλ' οὐδὲν πρὸς τὰ τῶν παλαιῶν, ἔνια δὲ καὶ ψυχρὰ καὶ κακόζηλα. Ἐφέρετο δὲ καὶ τοῦ Διογένης τραγωδία τινα, περὶ ὧν τάδε γράφει ὁ Λαέρτιος Διογένης σ. § 80 »τὰ τοῦ Διογένης τραγωδία φησιν ὁ Σάτυρος Φιλίσκου εἶναι τοῦ Αἰγινήτου γνωρίμου τοῦ Διογένης,” καὶ § 73: »Φαβωρίνος δὲ Πασιφῶντά φησι μετὰ τὴν τοῦ Διογένης τελευτὴν ταῦτα συγγράψαι.” Ὁ δὲ Κλήμης καὶ τῆς κυνικῆς ταύτης Μούσης ὅσον γεῦμα ἡμῖν παρέθηκε σελ. 492: »ἐμφαντικῶς ὁ Διογένης ἐν τινὶ τραγωδίᾳ γράφει·

οἱ τῆς ἀνάνδρου καὶ διεσκατωμένης
τρυφῆς ὑφ' ἡδοναῖσι σαχθέντες κῆαρ
πονεῖν θέλοντες οὐδὲ βαιά.”

οὗ χαλεπὸν δῆπου ταῦτα τῶν Σοφοκλείων διακρίνειν· ἔτι γὰρ ἡ ποίησις ἦδε, εἰ καὶ κυνικώτερον ἔστιν εἰπεῖν, ἀτεχνῶς ποίησις διεσκατωμένη.

”Ὡρα νῦν ἡμῖν ἀπὸ τῆς περὶ τῶν ποιητικῶν ῥήσεων παρεμβάσεως ἐπὶ τὸν ἐξ ἀρχῆς λόγον ἐπανελθόντας ὅθενπερ ἀπελίπομεν τὰ ἐξῆς ἐξετάζειν, εἴ τι ἡμῖν ἦτοι διορθώσεως δεόμενον ἢ ἄλλως παρασημειώσεως ἄξιον ἐν τῇ τοῦ Κλήμεντος Παιδαγωγῷ φαίνεται.

»Πόρρωθεν ἄνωθεν ἀνακόπτοντες αὐταῖς τὰς ὁρέξεις.” σελ. 187. Δὲς ταῦτόν ἡμῖν εἶπεν ὁ σοφὸς Κλήμης, μᾶλλον δὲ τῶν ἀντιγραφῶν τις θάτερον κακῶς παρεμβάλων. Ἀδιαφόρως δὲ χρηταὶ ὁ Κλήμης καὶ τούτῳ καὶ ἐκείνῳ, ὡς σελ. 199: πόρρωθεν

διαβάλλον, καὶ σελ. 209: πόρρωθεν ἐπισπωμένης, καὶ σελ. 226: πόρρωθεν ἀπερύκειν. Τὸ δὲ ἄνωθεν κεῖται σελ. 204: ἄνωθεν ἐκκόπτουσα, καὶ σελ. 227: κρατοῦσι τῶν ἐπιθυμιῶν ἄνωθεν. Ὁμοιοτάτον τι σφάλμα εὐρήσεις σελ. 77: αὐτόθεν οἴκοθεν αἰρουμένην τὸ βέλτισον, πάντως γὰρ καὶ τούτοις θάτερον διαγραπτόν.

»Σκεύη ἀργυρᾶ τε καὶ χρυσᾶ τὰ μὲν εἰς διακονίαν τροφῆς, τὰ δὲ καὶ εἰς ἄλλας τινὰς, αἰσχύνομαι καὶ λέγειν, χρεῖας.” σελ. 188. Ἐκπέπτωκε συλλαβὴ μία, γραπτέον γάρ: »(ἄς) αἰσχύνομαι καὶ λέγειν.” Τὰς ἀμίδας δὴλον ὅτι λέγει, ἄς ἀλλαχοῦ σελ. 162 πάνυ σεμνῶς οὐροδόκας ὠνόμασεν. Ἐσφαλται δὲ ἐν τῇ τοῦ Φωτίου λέξει τάδε: »Οὐροδόκην: τὴν ἀμίδα Ξενοφῶν· οὐρεῖον δὲ βῆκον Ἀντισθένης.” Ἀναπληρωτέον δὲ ὧδε: »Οὐροδόκην τὴν ἀμίδα * * *, (προχοῖδα δὲ) Ξενοφῶν, οὐρεῖον δὲ βῆκον Ἀντισθένης.” Ὁ γὰρ Ξενοφῶν βδελυττόμενος τὸ τῶν ἀμίδων ὄνομα ἐν τῇ Παιδείᾳ (H, 8, 10) τάδε ἔγραψεν: »ἦν δὲ αὐτοῖς νόμιμον μηδὲ προχοῖδας εἰσφέρεισθαι εἰς τὰ συμπόσια.” Ἐπλάνησε δὲ τὸ σεμνὸν τοῦ ὀνόματος τὸν πολυμαθέστατον Ἀθήναιον, ὃς κύλικας τινὰς ὑπέλαβεν εἶναι τὰς τοῦ Ξενοφῶντος προχοῖδας σελ. 496 C. Κρεῖττον δὲ ὁ Αἴλιος Διονύσιος ὑπὸ τοῦ Φωτίου μεταγεγραμμένος τὴν προχοῖδα καὶ τὸν οὐρεῖον βῆκον καὶ τὴν οὐροδόκην οὐδὲν τῆς ἀμίδας διαφέρειν ἐδίδαξεν.

Ὁρῶ δὲ ἐν τῇ τοῦ Φωτίου λέξει πλησίον που γεγραμμένα τάδε: »Οὐς, ὡτὸς ἡ γενική· οἱ δὲ Ἴωνες οὐατος.” γραπτέον δέ: »οἱ δὲ Ἴωνες (οὐας), οὐατος.” Πολλάκις δὲ ἐθαύμασα τίσι ποτὲ τὰ τοιαῦτα ἐν ταῖς τῶν παλαιῶν λέξεσιν ἐγράφη. Τίς γὰρ τῶν Ἑλλήνων πώποτε ἠγνόησεν ὅτι τὸ Οὐδαμῶς σημαίνει οὐδένα τρόπον, καὶ τὸ Οὐχ ἢ τις: μάλισα, καὶ τὸ Οὐχ οἶόν τε: οὐ δυνατόν, ὡς ὁ Φώτιος ἐπιμελῶς διδάσκει, καὶ ἕτερα πλεῖστα τοιαῦτα, ἐν οἷς καὶ τὸ Οὐς, ὡτὸς καὶ οὐας, οὐατος. Ἐοικεν ἄρα τὸ πολὺ τῶν μεταγενεστέρων πληθὺς οὐδὲ ταῦτα καλῶς εἰδέναι, διὸ καὶ τὸ τῶν ἀντιγραφῶν ἔθνος συνεχῶς περὶ τὰ τοιαῦτα ἐξ ἀγνοίας ἀείτι ἀμαρτάνων ὁρῶμεν. Ὁρφέως τινὲς σίχοι φέρονται ἐν τῇ τοῦ Εὐσεβίου Προπαρασκευῇ σελ. 100 D. ὧδ' ἔχοντες·

»οὐδέ τις αὐδὴ οὐτ' ἐνοπή οὔτε κτύπος οὔτε
μὲν ὅσσα ἡλήθιος υἱὸς ὑπερμενέος Κρανίωνος.”

ἐν δὲ ἑτέροις ἀντιγράφοις φέρεται τάδε·

ἢ λήθῃ διὸς ὑπερμενέος
 ἡλίοιος υἱὸς ὑπερμ.
 ἡλίθιος υἱὸς ὑπερμ.
 καὶ ἢ λήθῃ διὸς υἱᾶ ὑπερμ.
 τάλῃθες δὲ ἔχει ὧδε·

οὐδέ τίς ἐστιν

αὐδὴ οὐτ' ἐνοπὴ οὔτε κτύπος οὐδὲ μὲν ὅσσα,
 ἢ λήθῃ Διδὸς οὐᾶς ὑπερμενέος Κρονίωνος.

Διφορεῖται ἡ λέξις σελ. 192 ἐν τοῖσδε: »ταῖς δὲ ἵπποις μιγνυ-
 μέναις οἷον ὑμέναιος ἐπαυλεῖται νόμος αὐλωδίας· ἱππόθορον
 τοῦτον κεκλήκασιν οἱ μουσικοί,» ἀντὶ τοῦ ἐπαυλεῖται ἐν ἄλλοις
 φέρεται γραφὴ ὑπαυλεῖται. Πότερον δὲ ἐγκριτέου; Φανερόν τὸ
 πρᾶγμα, ἐμοὶ δοκεῖν. Μιγνυμέναις μὲν γὰρ μεταξὺ ὑπαυλεῖ-
 ται, ἐπαυλεῖται δέ, εἴπερ ἄρα, μετὰ τὴν μῆξιν. Ἄιδοντί τις
 ὑπαυλεῖ, ὥσπερ τινὰ λέγουσιν ἄδειν ὑπ' αὐλητῆρος. Ὡσαύ-
 τως τὸ ὑπάδειν ἐν χρήσει καὶ τὸ ὑπαγορεύειν, ὑφηγεῖ-
 σθαι, ὑπογράφειν, ὑπαναγιγνώσκειν, παραπλήσια δὲ καὶ
 τὸ ὑποθεῖν καὶ τὸ ὑπωνεῖσθαι, ὑποπρίσθαι. Γέγραπται
 τι περὶ τούτων ἐν τῷ Ἀμμωνίου Περὶ Διαφόρων Λέξεων σελ. 140:
 »ὑφηγητὴν λέγομεν τὸν προηγητὴν καὶ ὑπογραμμὸν τὸν
 προγραμμὸν, ὥς Φησι καὶ Ἀριστοφάνης ἐγὼ δὲ ὑπαίρω τὸν ὄρ-
 κὸν ἀντὶ τοῦ προαίρω.» Ἀριστα δὲ διώρθωσεν ὁ Βαλκενάριος

ἐγὼ δ' ὑπερῶ τὸν ὄρκον,

ἀντὶ τοῦ προερῶ» καὶ ἐν τῇ τοῦ Ἡσυχίου λέξει »Ἵπερορῶ:
 ὑπερβάλλω ἀντὶ τοῦ προορῶ». εὐστοχώτατα μετέγραψεν ὁ αὐτός·

Ἵπερῶ: ὑποβαλῶ ἀντὶ τοῦ προερῶ.

Τί δ' ἐστὶ τὸ ὄρκον ὑπαγορεύειν (οὗ ὁ μέλλων ὑπερῶ) σα-
 φῶς δείκνυσιν ἡ Λυσισράτη ἐν τῷ Ἀριστοφάνους δράματι εἰς. 212
 καὶ ἐξῆς, τί δὲ τὸ τὰ ὑπαγορευόμενα γράφειν ἐν τῷ τοῦ
 Ξενοφῶντος Οἰκονομικῷ (ΙΕ. 7) ᾄδον ἄπασιν. Τὸ δὲ ὑπάδειν τοῖς
 ὀρχουμένοις ὅ, τι ἐστὶ σαφές· ὁ Λουκιανὸς ἐν τῷ Περὶ ὀρχήσεως
 κεφ. 30 διδάσκει. Ἐν δὲ τοῖς Ἀριστοφάνους Ἰππεῦσι εἰς. 401:

εἴ σε μὴ μισῶ γενοίμην ἐν Κρατίνου κῶδιον

καὶ διδασκοίμην προσάδειν Μορσίμου τραγωδία.

ἐμοὶ μὲν ἀντὶ τοῦ προσάδειν ἀληθὲς εἶναι δοκεῖ ὑπάδειν, ἐὰν
 δὲ σοὶ ἄλλως δοκῇ, ὥς φίλτατε Κόντος, ὅ, τι ποτ' ἐστὶ τὸ τραγω-
 δία προσάδειν διδασκέ με.

Πολλὰ πάσχει ἄλλως τε καὶ ἐν τοῖς διὰ σημείων γεγραμμένοις
 ὁ δέ. Ἔστι γὰρ σημεῖόν τι ὅμοιον τῷ (;) ὀξεῖαν, ἐνίοτε δὲ βα-
 ρεῖαν, ἐπικειμένην ἔχον, διὸ ὁ δὲ πολλάκις μὲν μεταπίπτει ἥτοι εἰς
 (;) ἢ εἰς (,), πολλάκις δὲ ὅλως ἀφανίζεται. Ἐνίοτε δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ
 δέον ὅφει δὲ γεγραμμένον, καὶ ἐν ἄλλοις δὲ παρὰ τὴν τῶν λεγο-
 μένων διάνοιαν τὸν δὲ παρεμβεβλημένον εὐρήσεις. Τούτου δὲ δύο
 παραδείγματα ἐκ τῶν τοῦ Κλήμεντος ἐπίσκεψαί μοι τάδε: σελ.
 196: »Φρόνιμον λέγει τὸν πανοῦργον νῦν, τὸν [δὲ] ἐναντίως τῷ
 μωρῷ διακείμενον.» καὶ σελ. 281: »περιττὸν δὲ τὸ τῆς ἀλέας
 ἐξὸν [δὲ] καὶ ἄλλως παραμυθεῖσθαι τὸ κατεσκευηκὸς ὑπὸ κρύους.»

Ὅμοῦ πάντα συγκέχυται, οὐ τὰ χρήματα (κατὰ τὸν Ἀναξα-
 γόραν), ἀλλὰ τὰ ῥήματα σελ. 197. ἐλθέτω οὖν ὁ νοῦς ταῦτα δια-
 κοσμήσων. Γράφεται: »ἀποδέχομαι γὰρ εὖ μάλα ἐκεῖνον, προσώ-
 ποις μειδιῶντα, ὃς ἐφαίνετο

μειδιῶν βλοσυροῖσι προσώπασιν,

τὸν τοῖς βλοσυροῖς.» Γραπτέον δέ: »— ἐκεῖνον, τὸν τοῖς βλοσυ-
 ροῖς προσώποις μειδιῶντα, ὃς ἐφαίνετο

μειδιῶν βλοσυροῖσι προσώπασιν.»

Νῦν δέ, οὐ γὰρ δις ταῦτόν ἡμῖν εἶπεν ὁ Κλήμης, αἵρεσιν δίδωμί
 σοι ὁπότερον βούλει περιελθεῖν τὸ »τὸν — μειδιῶντα» ἢ τὸ »ὃς
 ἐφαίνετο — προσώπασιν.» Κρεῖττον δὲ τὰ τοῦ Ποιητοῦ τηρεῖν ἐξη-
 ρημένων τῶν προτέρων.

Τοὺς νέους εὐσχημονεῖν διδάσκων ὁ Κλήμης (σελ. 201) οὕτω Φη-
 σίν: »οὐκ οὐκ προσεκπιδητέον ὑπὸ λαιμαργίας,» σὺ δὲ γράφε
 »προσεκπιδητέον,» ὥς τὸ πρᾶγμα αὐτὸ δείκνυσιν. Πολλάκις
 ἐόρακας, ὃ φίλτατε Κόντος, ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τοῖς εἰς τάχος
 γεγραμμένοις τὴν ΠΡΟ ἢ τι ἢ οὐδὲν τῆς ΠΡΟΣ διαφέρουσαν.
 Τοιγαροῦν μυριάκις αἱ προθέσεις αὗται συγχέονται, ὁ δὲ νοῦς τῶν
 αἰεὶ λεγομένων τάλῃθες σαφῶς ὥσπερ ἐνθάδε ἀποφαίνει. Τοῦ ἐπι-
 τυχόντος ἐστὶ διορθοῦν σελ. 180: »ἐφ' ὅσον βρέξαι τὰ σιτία μόνον
 οἴεται δεῖν προάγειν»· τουτέστι προῖέναι, ἀντὶ τοῦ προσάγειν,
 καὶ σελ. 778: »προαπαντᾷ τῷ μέλλοντι» ἀντὶ τοῦ προσα-
 παντᾶ. Οὐδ' ὅλως Ἑλληνικὰ ῥήματά ἐστι τὸ προσεκπιδᾶν
 καὶ προσαπαντᾶν, καὶ ἕτερα πολλὰ τῶν οὕτω συγκειμένων πε-
 ριφανῶς ἡμάρτῃται καὶ τῆς Ἑλλάδος γλώττης ἐστὶν ἀλλότρια.
 Ἐπίδραμέ μοι τὰ ἐκ τοῦ προσανα-, προσαπο-, προσεκ-, προσεπι-,

κτλ. συγκείμενα ἐν τῷ τοῦ Στεφάνου Θησαυρῷ, καὶ οὐκ ὀλίγα, εὖ οἶδ' ὅτι, γελάσας διαγράψεις οὐδὲν ἤττον μοχθηρὰ ὄντα τοῦ Προσεκπηδᾶν, οἷόν ἐστι καὶ τὸ Προσαναφυσᾶν. Εἴρηκέ που Πλάτων ὁ Κωμικός.

τὴν παῖδα τοὺς αὐλοὺς ἔχρῃν ἔχειν πάλαι προχείρους
καὶ προαναφυσᾶν.

ὁ δὲ Δινδόρφιος τὸ τῶν ἀντιγράφων προσαναφυσᾶν ἐνέκρινε. Προσθήσω δ' ἐν μόνον τοῦ Φιλοχόρου χάριν τοῦ τὴν Ἀθλίδα συγγράψαντος. Φέρεται σχόλιόν τι εἰς τὸν Λουκιανοῦ Τίμωνα (κεφ. 30) τοιόνδε: »(ὁ Κλέων) ἐπέστη τῇ πρὸς Λακεδαιμονίους εἰρήνῃ ὡς Φιλόχορος προσθεῖς ἄρχοντα Εὐθύθυμον." Ἀναγνωσέον δὲ »ὡς Φιλόχορος ἰσορεῖ προσθεῖς ἄρχοντα Εὐθύθυμον." Ὁ γὰρ Φιλόχορος τὸ τοῦ ἄρχοντος ὄνομα προσθεῖς τὰ ἐπὶ τούτου ὑπέγραψεν, ὡς ἐκ τοῦ Διονυσίου τοῦ Ἀλικαρνασέως φανερὸν γίγνεται τάδε ἐκ τῶν τοῦ Φιλοχόρου παραθεμένων:

»Καλλίμαχος Περγασῆθεν.

Ἐπὶ τούτου Ὀλυνθίοις — οἱ Ἀθηναῖοι συμμαχίαν ἐποιήσαντο κτέ.
Θεόφραστος Ἀλαιεύς.

Ἐπὶ τούτου Φίλιππος τὸ μὲν πρῶτον ἀναπλεύσας Περίνθῳ προσέβαλε κτέ.

Λυσιμαχίδης Ἀχαρνεύς.

Ἐπὶ τούτου τὰ μὲν ἔργα τὰ περὶ τοὺς νεωστοίκους καὶ τὴν σκευοθήκην ἀνεβάλλοντο κτέ."

Τούτ' ἐστὶ Προθεῖναι, οἶμαι, ἀλλ' οὐχὶ Προσθεῖναι. Πρὸς ταῦτά μοι νῦν τοῦ Κλήμεντος ἄκουε, σελ. 447: Βαρνάβας ὁ ἀπόστολος. »Οὐαὶ οἱ συνετοὶ παρ' ἑαυτοῖς καὶ ἐνώπιον αὐτῶν ἐπισήμονες" προστάξας ἐπήγαγε »πνευματικοὶ γενώμεθα," οὐδὲ ἐνταῦθα ἤσθετό τις ὅτι γραπτέον προστάξας.

»Προανίστασθαι δὲ τῶν πολλῶν καὶ τοῦ συμποσίου ὑπεξεῖναι ἐπιεικῶς ἀνδρὸς σώφρονος." σελ. 202. Τὸ ὑπεξεῖναι τοῖς Ἑλλησιν οὐκ ἔστιν ἐν χρήσει, ὁ τυχὼν δὲ ὑπεξεῖναι διορθώσει. Ἰσέων δὲ ὅτι πάντα ταῦτα ὑπὸ τῶν λίθου ἀναισθητοτέρων ἀντιγραφέων ἀεὶ συμφύρεται, οἷον σελ. 201: »εἰς ἀνδρῶν παρεῖναι (παριέναι) συμπόσιον καὶ ταῦτα οἰνωμένων," καὶ σελ. 105: »μετ' ὀλίγον ἀπεῖναι (ἀπιέναι) προμηνύων," καὶ σελ. 701: »ἐν τάξει προεῖναι (προῖέναι) πρὸς τὴν Λάχρην," καὶ σελ. 718: »ἀξύνετοι ἀκούσαντες κωφοῖς εἰκόνασι, φάτις αὐτοῖσι μαρτυρεῖ παρεόντας

ἀπιέναι." καὶ τοῦ ταῦτα γράψαντος ὁ νοῦς παρὼν ἀπεδήμει. Ἐν ἔτι προσθήσω σελ. 504: »οἱ νομοθέται οὐκ ἐπιτρέπουσι τὰς μεγίστας ἀρχὰς τοῖς μὴ γαμήσασιν μετεῖναι." Εἰ μὲν τὸ »μετεῖναι" εὖ ἔχει »τῶν μεγίστων ἀρχῶν," γράφειν ἔχρῃν, εἰ δ' ὑγιῶς ἔχει, ὥσπερ ἔχει, τὸ »τὰς μεγίστας ἀρχὰς," φανερὸν ὅτι »μετεῖναι" ἀναγνωσέον. Καταφρονήτεον οὖν καὶ ἐν τούτοις τῆς τῶν ἀντιγράφων μαρτυρίας. εἰ δὲ τοῦτ' ἐνενόησεν ὁ τοὺς τοῦ Πλουτάρχου παραλλήλους βίους ἐκδεδωκὼς Σιντενίσιος, οὐκ ἂν πιθόμενος ἀνθρώποις ἀνοήτοις πολλὰ τοιαῦτα σφάλματα τῷ Πλουτάρχῳ προσετίψατο.

»Ἐγὼ δ' ἂν μοι δοκῶ καὶ μέτρον ἐπιθεῖναι φωνῇ τοῖς σώφροσιν, οἷς γε ἐφεῖται λαλεῖν, τὸν ἀντιδιαλεγόμενον." σελ. 203. Ἀξίον τούτοις παραβάλλειν τὰ ὑπὸ τοῦ Λαερτίου Διογένους γεγραμμένα ἐν τῷ τοῦ Καρνεάδου βίῳ Δ. § 63: »ἦν δὲ καὶ μεγαλοφωνότατος (ὁ Καρνεάδης) ὥς τὸν γυμνασίαρχον προσπέμψαι αὐτῷ μὴ οὔτω βοᾶν. τὸν δὲ εἰπεῖν. καὶ δὲ μέτρον φωνῆς, ὅθεν εὐσόχως ἐλόντα ἀμείψασθαι. φάναι γάρ. μέτρον ἔχεις τοὺς ἀκούοντας."

Περὶ δὲ συμμετρίας τῆς φωνῆς τάδε ἐπάγει. »τό τε γὰρ γεγωνὸν τῆς προφορᾶς μανιωδέστατον, τό τε ἀνήκουστον πρὸς τοὺς πέλας φθέγγεσθαι ἀναισθήτου. [οὐ γὰρ ἀκούονται]." Ἐστὶ δὲ καὶ τὸ τὰ τοιαῦτα παρεμβάλλειν, οἶμαι, ἀναισθήτου τινός, ὁ δὲ Κλήμης ἀναίτιος.

»Οἱ δὲ δὴ γλύφοντες τοὺς δδόντας αἰμάσσοντες τὰ οὖλα σφίσι τε αὐτοῖς εἰσὶν ἀηδεῖς καὶ τοῖς πλησίον ἀπεχθεῖς" σελ. 204. Τὸ ἀπεχθεῖς λίαν ἐστὶ σκληρόν, βδελυττόμεθα γὰρ τοὺς τοιούτους ἀλλ' οὐκ ἔχθραν ἐπαναιρούμεθα εἴ τις τοὺς δδόντας γλύφει. Τί οὖν; Γραπτέον »ἐπαχθεῖς" διότι ἀχθόμεθα μόνον τοῖς τὰ τοιαῦτα βδελυρευομένοις, ἀλλ' οὐκ ἔχθροὶ γιγνόμεθα. Ἐόρακάς ποτε πῶς τὸ αχ καὶ τὸ εχ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ὁμοῖά ἐστιν; Οὐδὲν σχεδὸν διαφέρει, ὅθεν τὸ ἀχθος καὶ τὸ ἔχθος ἀεὶ συγχεῖται καὶ τὰ παραπλήσια. Εἰ δὲ μὴ εἰόρακας, ὁ Βάσιός σε διδαξάτω ἐν τοῖς παλαιογραφικοῖς πίναξι τὰ τοιαῦτα πάντα εἰς τὸ ἀκριβέστατον ἐκτετυπωκώς. Ὁμοίως δὲ καὶ διὰ παντὸς τὸ αγ καὶ τὸ εγ συγχευόμενα ὅψι, ὡς ἐν τῷ ἀγείρειν καὶ ἐγείρειν. Ὁμοιότατα δὲ καὶ τὸ ερ καὶ τὸ αρ ἀλλήλοις ὄντα πολλῶν σφαλμάτων αἴτια.

Πότερον ἄρχομαι ἢ ἔρχομαι γραπτέον ὁ νοῦς διδάσκει, οὐχὶ τὰ ἀντίγραφα. Καὶ ὁ μὲν Πλάτων ἐν τῷ Ἰωνι 533. C. ἀντὶ τοῦ νῦν ἐν πᾶσι περιφερομένου: »καὶ ἐρῶ, ὦ Ἴων, καὶ ἄρχομαί γέ σοι ἀποφαινόμενος ὅ μοι δοκεῖ τοῦτο εἶναι,» Φανερός ἐστι γράψας »ἔρχομαί γέ σοι ἀποφανούμενος,» ὡς ἐν ἄλλοις ἔρχομαι ἐρῶν, σημανῶν, φράσεων καὶ ἔρχεται ἀποθανούμενος, καὶ παρὰ τῷ Ἡροδότῳ B. 35 »ἔρχομαι δὲ περὶ Αἰγύπτου μυκυνέων τὸν λόγον.» ἐκ τούναντίου δὲ ὁ Εὐσέβιος ἐν τῇ Προπαρασκευῇ 629 A. ἀντὶ τοῦ: »ἔρχομαι νῦν τὰ λείποντα προσάποδοῦναι τῷ λόγῳ» ἔγραψεν ἄρχομαι, σόλοιον γὰρ τὸ ἔρχομαι προσάποδοῦναι καὶ οἱ συρφετώδεις οὕτως ἔλεγον. μιμεῖται δὲ τοὺς παλαιούς ὁ Νουμήνιος (Εὐσεβ. Προπαρασκ. 729 B.) γράφων: »ἀλλ' οὐ γάρ τι ταῦτα διαιτήσων ἦλθον.»

»Μύρων ἄπειροι διαφορὰ βρένθιον καὶ μετάλλιον καὶ βασίλειον, πλαγγόνιον τε καὶ ψάγδας Αἰγυπτίας.» σελ. 207. Ἐκαλεῖτο δὲ τὰ μύρα ταῦτα ΒΡΕΝΘΕΙΟΝ καὶ ΜΕΓΑΛΛΕΙΟΝ, ἀπὸ Σικελιώτου τινὸς Μεγάλλου ὠνομασμένον, τοῖς δὲ ἀντιγραφεῦσιν ἔθος ἐκεῖνο μὲν βρένθιον καλεῖν, τοῦτο δὲ Μεγαλεῖον καὶ Μέγαλλιον καὶ Μετάλλειον καὶ Μετάλλιον καὶ Μετάλιον, πάντα τρόπον τάληθες διασρέφουσιν. Αὐτὸς ὁ Ἡσύχιος ἀμφιγυνῶν πότερον Μεγάλλειον ἢ Μετάλλειον γραπτέον ἐνέκρινεν ἀμφοτέρω. Παρὰ δὲ τῷ Δειπνοσοφιστῇ σελ. 690 D. καὶ ἐξῆς κακῶς ἀεὶ γέγραπται Μεγάλλιον, οἷον·

ἔπειτ' ἀλείφειν τῷ Μεγαλλίῳ μύρῳ.

καὶ πάλιν·

μύροις Μεγαλλίοισι σῶμ' ἀλείφεται.

γέγραπται δ' ἐκεῖ καὶ βρένθιον κακῶς ἐν τοῖς τοῦ Φερεκράτους· »ἐγχεῖσθαι νῦν μύρον βρένθιον ἵνα τοῖς ἰοῦσιν ἐγχεῖ.» Εὐρηκα δὲ ἐν τῷ παλαιῷ κατὰ τὴν Βενετίαν ἀντιγράφῳ εἰσιοῦσιν ἀντὶ τοῦ ἰοῦσιν γεγραμμένον, διορθωτέον δὲ ὥδε·

ἐγχεῖσθαι νῦν μύρον

βρένθειον ἵνα τοῖς εἰσιοῦσιν ἐγχεῖ.

Ὁ δὲ τὰ τοῦ Δειπνοσοφιστοῦ τοῖς τοῦ Κλήμεντος παραβαλὼν ῥαδίως κλοπὴν καταφωράσει· ἔχουσι γὰρ ἀμφοτέροι τὰ αὐτά, ὁ μὲν Κλήμης σύντομα, ὁ δὲ Ἀθήναιος διὰ πολλῶν καὶ μετὰ πολλῶν μαρτυρίων εἰρημένα, ἐξ ὧν καὶ τοῦτο Φανερόν γίγνεται ὅτι παρὰ τῷ Κλήμεντι γραπτέον ψάγδας Αἰγύπτιος, ἀλλ' οὐχὶ

Αἰγυπτίας. Ἐσφαλται δὲ παρ' ἀμφοτέροις τὸ Πλαγγόνιον μύρον ὁμοίως τῷ Μεγαλλίῳ. Πλαγγόνειον γὰρ ἐκαλεῖτο. Καθόλου δὲ ὅσα ὁ Κλήμης περὶ τῆς σεφάνων καὶ μύρων χρήσεως συνέγραψε τούτων τὰ πλεῖστα παρ' ἐνός γέ του τῶν παλαιῶν μετέγραψεν, ὡς πᾶσι Φανερόν γενήσεται ἐκ τε τῶν τοῦ Δειπνοσοφιστοῦ ἐν τῇ ΙΕ καὶ τῶν Συμποσιακῶν τῶν τοῦ Πλουτάρχου. Μηδεὶς οὖν ὑπολάβῃ τὸν Κλήμεντα ἢ τὰ τοῦ Σιμωνίδου ἀνεγνωκέναι ἢ τὰ τοῦ Ἀλέξιδος ἢ τὰ τῶν ἄλλων Κωμικῶν, ὧν ἐκάστοτε ῥήσεις τινὰς καὶ μαρτυρίας παρατίθεται, εὐρήσει γὰρ τὰς αὐτὰς πάλαι ἐτέροις τισὶ προεξελεγμέναις καὶ Φανήσεται ὁ Κλήμης ὁ πᾶσι πικρῶς κλοπὴν ὀνειδίζων αὐτὸς ὧν πάντων παραπολὺ κλεπτίστατος.

»Οὐ γὰρ θέμις δολερὰ εἴματα καὶ κρίσματα εἰς τὴν ἀληθείας παρειαίνειν πόλιν.» σελ. 208. Πάλιν τοῖς αὐτοῖς χρήται σελ. 544: »εἴ γε τὴν τρυφὴν ὡς δολερὰν τε καὶ ἄσωτον παραιτοίμεθα καθάπερ τὸ μύρον καὶ τὴν πορφύραν οἱ παλαιοὶ Λακεδαιμόνιοι δολερὰ μὲν τὰ ἴματα, δολερὰ δὲ τὰ κρίσματα ὑπολαβόντες ὀρθῶς καὶ ὀνομάσαντες.» Μνημονικὸν τοῦ Κλήμεντος σφάλμα ὀρθῶς, οὐ γὰρ οἱ Λακεδαιμόνιοι ταῦτ' εἶπον, ἀλλ' οἱ Αἰθίοπες πρὸς τοὺς παρὰ Καμβύσου πρέσβεις, ὡς ἐν τῇ τρίτῃ κεφ. 22 ἀξιοτάτα ὁ Ἡρόδοτος ἰσόρηκε. Παρέλαβε δὲ ταῦτα ὁ Κλήμης οὐ παρὰ τοῦ Ἡροδότου, ἀλλὰ παρὰ τοῦ Πλουτάρχου, παρ' ᾧ ἐν τοῖς καλουμένοις Ἠθικοῖς τρεῖς κεῖται, ἐν τε τοῖς Ῥωμαϊκοῖς Ζητήμασι σελ. 270 F: »δολερὰ μὲν τὰ εἴματα, δολερὰ δὲ τὰ χρώματα,» καὶ ἐν τοῖς Συμποσιακοῖς σελ. 646 B: »τὸ μὲν μύρον εἰκότως ὑποδυσωπούμεθα καὶ τὴν πορφύραν — ὡς δολερὰ εἴματα καὶ κρίσματα,» καὶ ἐν τῷ Περὶ τῆς Ἡροδότου κακοηθείας σελ. 863 E: »αὐτὸς τὸν Αἰθίοπα Φησι πρὸς τὰ μύρα καὶ τὴν πορφύραν εἰπεῖν, ὡς δολερὰ μὲν τὰ ἀλείμματα, δολερὰ δὲ τὰ εἴματα τῶν Περσέων ἐστί.» Ἐν τούτοις τὸ μὲν χρώματα ἔσφαλται, τὸ δὲ κρίσματα νεωτερικόν ἐστίν, ἡμάρτηται δὲ καὶ τὸ ἴματα ἀντὶ τοῦ εἴματα. Τοῖς παλαιοῖς μόνον τὸ κέχριμαι ἐν χρήσει ἦν μακρὸν τὸ Ι ἔχον καὶ κεχρίσθαι καὶ κεχριμένους, ὅθεν τὸ χρίμα καὶ τὰ δολερὰ κρίματα, οἱ δὲ μεταγενέστεροι κέχρισμαι ἔλεγον καὶ κεχρίσθαι καὶ κρίσμα. Ὁρῶμεν δὲ τοὺς ἀντιγραφέας ὡς εἰκὸς τὰ τῶν μεταγενεστέρων τοῖς παλαιοῖς προστριβομένους ἐκάστοτε ἀλλὰ, σαφέστατον γὰρ τὸ πρᾶγμα, οὐδένα ἔτι τοῦ λοιποῦ ἐξαπατήσουσιν.

»Ὡςπερ δὲ τὴν τρυφὴν καὶ τῆς γεύσεως ἀποκεκλίκαμεν, οὕτως ἀμέλει καὶ τῶν ὀψων καὶ τῶν ὁσφρήσεων τὴν ἡδυπάθειαν ἐξορίζομεν μὴ λάθωμεν ἢ ἐφυγαδεύσαμεν ἀκολασίαν καὶ ὁδοὺν αὐτῇ διδόντες εἰς ψυχὴν διὰ τῶν αἰσθήσεων οἶονεὶ διὰ θυρῶν ἀφρουρήτων.» σελ. 208. Κομψῶς ταῦτα καὶ γλαφυρῶς τῷ Κλήμεντι πέφρασαι πλὴν ἐνός. Ἐσφαλται γὰρ περιφανῶς τὸ ἀποκεκλίκαμεν ἀπ᾽ ὁδοῦ ὁμοίως τῆς τε εἰκόνος καὶ τῆς τῶν λεγομένων διανοίας. Ῥᾶστη δὲ καὶ ἐναργεστάτη ἢ διόρθωσις· γραπτέον γὰρ· ἀποκεκλείκαμεν ἀντὶ τοῦ κεκλείκαμεν τὴν θύραν καὶ ἐκωλύσαμεν παρελθεῖν καὶ πάροδον οὐ δεδώκαμεν. Κομψῶς δὲ τῇ εἰκόνι ἐμμένοντας Φησὶν ἐξορίζομεν, ἐφυγαδεύσαμεν, καὶ ὁδοὺν διδόντες — διὰ θυρῶν ἀφρουρήτων. Ὅτι δὲ ἀντὶ τοῦ Ι ἔξεσι πᾶσι πανταχοῦ τὴν ΕΙ γράφειν καὶ ἀνάπαλιν καὶ οὐδὲν ἔν γε τοῖς τοιούτοις τῶν ἀντιγράφων φροντιστέον ἱκανῶς μοι προδεδειχθαι νομίζω. Φέρεται ἐν πᾶσι τοῖς ἀντιγράφοις σελ. 221 »τὸν λαγῶν — εἰς ἀριθμοὺς οἷς βεβίωκεν ἔτεσιν ἴσχοντα τρύπας» ἀντὶ τοῦ ἰσαριθμούς, καὶ τῶν τούτῳ παραπλησίων σφαλμάτων πάντα μεσά. Χρῆται δὲ ὁμοίως τῷ ἀποκλείειν ὁ Κλήμης καὶ ἀλλαχοῦ οἷον σελ. 302: »οὐ γὰρ τὸ καθαρεύειν μόνον ἀπόχρη τοῖς σώφροσιν ἀλλὰ καὶ τὸ ἐκτὸς εἶναι τοῦ ψόγου σπουδαστέον πᾶσαν ἀποκλείσαντας ὑπονοίας αἰτίαν.» Τούτων δὲ τούτου σελ. 280 γέγραπται διὰ τούτων: »ὥς μὴ — πλατείας ἀναπετάσῃ κλισιάδας τοῖς εἰς ἡδυπάθειαν φερομένοις.» Ἡροδότειον δὲ τοῦτο (Θ. 9): »μεγάλα κλισιάδες ἀναπεπτάται ἐς τὴν Πελοπόννησον τῷ Πέρσῃ.» ὅπερ χαριέντως εἰρημένον πολλοὶ ἀπεμιμήσαντο, ὥς περὶ Ἀλκιβιάδου λέγων ὁ Πλούταρχος (Ἀλκιβ. 10): »μεγάλας δ' αὐτῷ κλισιάδας ἐπὶ τὴν πολιτείαν ἀνοίγοντος τοῦ τε γένους καὶ τοῦ πλούτου.»

Ἀποφαίνεται ὁ Κλήμης σελ. 209 ὅτι καὶ σώφρων τις ἐστὶ τῶν μύρων χρήσις. »εἰσὶ γὰρ τινες εὐωδία (Φησὶν) ὑγιεῖναι μετὰ σωφροσύνης καὶ τὸν μὲν ἐγκέφαλον ὑποτρέφουσαι, ὀπηνίκα ἂν καχεκτῇ, βωννύουσαι δὲ καὶ τὸν σῶμαχον· πολλοῦ τοίνυν δεῖ τοῖς ἀνθεσιν ἐπιψύχειν αὐτὸν ὁπότε λεαίνεσθαι ἐθέλει τὸ νευρῶδες.» Οὐδεὶς ποτε φροντίζων ἐξευρήσει τί ποτε ἐν τοιούτοις βούλεται τὸ λεαίνεσθαι. Ἡ δὲ διάνοια ἀπαιτεῖ »θερμαίνεσθαι.» Πρόσθεσ οὖν ἐν μόνον γράμμα καὶ ἔξεις τῶν ἁλῶν. »ὁπότε ἀλεαίνεσθαι ἐθέλει.» Χρῆται δὲ ὁ Κλήμης τοῖς τε ὀνόμασιν ἀλέα (σελ. 281)

καὶ ἀλεεινός (σελ. 46) καὶ τῷ ῥήματι σελ. 292. »ἀλεαينوμένων ἡρέμα.»

»Νάρκισσος δὲ βαρύοδμόν ἐστιν ἄνθος, ἐλέγχει δὲ αὐτὸ ἢ προσηγορία ναρκαῶν ἐμποιοῦν τοῖς νεύροις.» σελ. 212. Ἡ μὲν ἐτυμολογία τοῦ Κλήμεντος ἀξία νοσοῦντος τοῖς ἄλλοις Ἑλλήσι τὴν αὐτὴν νόσον, ἢ δὲ τοῦ λόγου σύνθεσις ἡμάρτηται. Ἐλεγον γὰρ· »ὁ νάρκισσος τὰ νεῦρα ναρκαῶν ποιεῖ.» οὐχὶ δὲ »ὁ νάρκισσος τοῖς νεύροις ναρκαῶν ἐμποιεῖ.» Ἡ δὲ διόρθωσις πασῶν ῥάστη, γράφε μόνον νάρκααν ἀντὶ τοῦ ναρκαῶν, ὄνομα ἀντὶ ῥήματος, καὶ πάντα ἔξει καλῶς.

»Ἐντεῦθεν καὶ τὸ ῥόδον ἐπωνομάσθαι φασὶν ὅτι πάμπολυ τῆς ὁσμῆς ἀφίησι ῥεῦμα.» σελ. 212. Κακὴ κακῶς ἀπόλοιο, ὧ Ἐτυμολογία, ψευσμάτων καὶ τερατευμάτων μῆτερ! Μετέγραψε δὲ καὶ ταῦτα καὶ πολλὰ τῶν πλησίον ὁ Κλήμης ἐκ τῶν τοῦ Πλουτάρχου Συμποσιακῶν Γ. 1. 16: »τὸ δὲ ῥόδον ὠνόμασαι δήπουθεν ὅτι ῥεῦμα πολὺ τῆς ὁδωδῆς ἀφίησιν.» ὅθεν καὶ ὁ Κλήμης δῆλός ἐστι γεγραφὼς ὠνομάσθαι, ἀλλ' οὐχὶ ἐπωνομάσθαι, καὶ ὁδωδῆς οὐχὶ ὁδμῆς. Τοῦ γὰρ ΡΟΔΟΝ δήπουθεν τὸ μὲν Ρ τὸ ῥεῦμα, τὸ δὲ ΟΔΟΝ τὴν ὁδωδῆν περιέχει τε καὶ σημαίνει. Τίς ἀντερεῖ;

Περὶ σεφάνων διαλεγόμενος ὁ Κλήμης σελ. 212, οὕτω Φησὶν· »ἀλλ' οὐδὲ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τῶν Ἑλλήνων ἢ χρῆσις πω τῶν σεφάνων ἦν. οὔτε γὰρ οἱ μνησσορες οὔθ' οἱ ἀβροδίαιτοι κέχρηνται Φαίαιες αὐτοῖς. ἐν δὲ τοῖς ἀγῶσι πρῶτον ἢ τῶν ἀθλητῶν δόσις ἦν, δεύτερον δὲ ὁ ἐπαγερμὸς, τρίτον ἢ φυλλοβολία, τελευταῖον ὁ σεφάνος, ἐπίδοσιν λαβούσης εἰς τρυφὴν τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὰ Μηδικά.» Ταῦτά μοι οὐ τοῦ Κλήμεντος ὕζειν δοκεῖ, ἀλλ' ἐτέρου τινὸς παλαιότερου καὶ περὶ τὸν ἀρχαῖον τῆς Ἑλλάδος βίου ἐσπουδακός, ὁ δὲ Κλήμης ὥσπερ τῶν πλησίον τὰ πολλὰ ἐκ τῶν τοῦ Πλουτάρχου Συμποσιακῶν ἔλαβεν οὕτω καὶ ταῦτα ἄλλοθεν ποθεν μετέγραψεν. Ἐσφαλται δὲ ἐν τούτοις ἔνια, καὶ πρῶτον μὲν τὸ μνησσορες ἀντὶ τοῦ μνησῆρες, τίς γὰρ τοὺς τὴν Πηνελόπην μνωμένους ἄλλῳ ὀνόματι ἢ τῷ Ὀμηρικῷ ὠνόμασε πώποτε; Εἴτα τίς ποτε ἢ τῶν ἀθλητῶν δόσις ἐκείνη; Οὐ γὰρ, οἶμαι, ἐν τοῖς ἀγῶσι ἀθληταὶ ἐδίδοντο, ἀλλὰ τοῖς ἀθληταῖς ἄθλα. Γραπτέον

οὖν, ὡς καὶ τυφλῷ δῆλον »πρῶτον ἢ τῶν ἄθλων δόσις ἦν,» ὅπερ πάλαι μὲν τῷ Φερράρῳ ἐξεύρηται, χρῆται δὲ τῷ ἐξευρήματι οὐδεὶς, ἀλλὰ τῶν ἐκδοτῶν ἕκαστος

οἷνου παρόντος ὅξος ἠράσθη λαβεῖν.

Περίεσι δὲ καὶ τρίτον πταῖσμα, ὅπερ ὁ αὐτὸς Φερράριος συνιδὼν ὅμως οὐ διώρθωσεν, ἀλλὰ, τὸ δὴ λεγόμενον, κακῶς τὸ κακὸν ἰάσατο. Φέρεται γὰρ ἐν πᾶσι τοῖς ἀντιγράφοις ἡ γραφή ἥδε· »δεύτερον δὲ ὁ ἐπαγεργμός,» ὁ δὲ ἐπαγεργμός οὗτος οὐδὲν ἐστὶν ὥσπερ οὐδὲ ὁ ἐπαγεργμός, ὃν ἐπλάσεν ὁ Φερράριος, οὐδεὶς δὲ τῶν Ἑλλήνων οἶδεν, ἀλλ' ἦτοι ἀγείρειν ἔλεγον ἢ περιαγείρεσθαι, ὡν τῷ μὲν ἄλλοι τε πολλοὶ ἐχρήσαντο καὶ ὁ Ἑρατοσθένης ἐν τοῖς εἰς Εὐριπίδου Ἑκάβην σχολίοις σίχ. 569 διὰ τούτων· »σύνηθες ἦν κύκλῳ περινοσοῦντας ἀγείρειν τὰ διδόμενα,» τῷ δὲ ὁ Πλάτων ἐπὶ τέλει τῆς Πολιτείας οὕτω γράφων »ἐπειδὴν τὰ ἄθλα αὐτῆς κομιζόμεθα ὥσπερ οἱ νικηφόροι περιαγειρόμενοι,» δι' ἐνὸς ῥήματος πάνυ κομπῶς εἰπὼν ἀντὶ τοῦ κύκλῳ περινοσοῦντες καὶ ἀγείροντες. Οὐκοῦν ἦτοι ἀγεργμός ἐκαλεῖτο τὸ πρᾶγμα ἢ περιαγεργμός, πλανηθεὶς δὲ τις ἐκ τῆς τῶν σημειογράφων γραφῆς παγεργμός τὴν ἐπὶ καὶ τὴν περί, ὥσπερ τούτοις ἔθος, διαλλάξας ἀντὶ τοῦ »δεύτερον δὲ ὁ περιαγεργμός» ἔδωκεν ἡμῖν τὸ ἐπαγεργμός, ἡμεῖς δὲ οὐ δεχόμεθα. Ἀνάγνωθί μοι τὰ τῷ Ῥουγκενίῳ γεγραμμένα πρὸς Τίμαιον σελ. 216 μάλιστα δὲ πρόσθεχε τοῖς ἐν τῇ τοῦ Βεκκέρου Λέξεων Χρησίμων Συναγωγῇ σελ. 331, 13. καὶ μοι ὁμολογήσεις τὸ ἐπαγείρειν Ὅμηρον μὲν εἶναι ἐν χρήσει, τοῖς δ' ἄλλοις Ἑλλησιν οὐκέτι.

»Τὸ ῥέγχειν τοῖς ἐρώμασιν ἐν εἰλημμένον» σελ. 219. Τί γραπτέον ἀντὶ τοῦ ἐν εἰλημμένον; Οὐδὲ γὰρ ὅλως ἑλληνικὸν τὸ ῥῆμα. Σὺ μὲν, ὦ βέλτιστε, παραχρῆμα ἐξευρήσεις, εἰ δὲ τις ἀμφιγνοεῖ ἐπισκεψάσθω μοι τὸ εἰρημένον σελ. 238· »τὸ κάλλος μὴ ἐν εἰλούμενον ἀπειροκάλοις Φλυαρίαις.» Ὀλίγου δέω λέγειν ὅτι ὅπου ἂν Φανῇ τὸ ἐν εἰλημμένον, κατειλημμένον, περιελημμένον κτλ. αἰεὶ τὸ αὐτὸ ἀμάρτημα ὄψει.

»Ἐλευθεροῦται μὲν τῆς φενοχωρίας τὸ πνεῦμα φερόμενον δι' εὐρυχώρων τῶν τέως μεμυκῶτων [ἀρτηριῶν].» σελ. 221. Ἐγγράπτο, οἶμαι »τῶν ἀρτηριῶν,» ἐξαλειπτέον δὲ ταῦτα, ὡς ὑπὸ τινος παρεγγεγραμμένα ἐκ τῶν προηγουμένων »πυκνούμεναι (αἱ) ἀρτηρίαι

προσαναθλίβουσι τὸ πνεῦμα.» Κάνταῦθα γὰρ ἀπόλωλε τὸ ἄρθρον.

Σμικρόν τι πταῖσμα σελ. 228 οὐκ ἐθέλω ἀδιόρθωτον παραλιπεῖν ἐν τοῖσδε: »οὐ γὰρ ἔστιν οὐκέτι σεμνὸν παρ' ἐκείνῃ νομισθῆναι κτέ.» Ἀναρμωσεῖ τῷ λόγῳ τὸ οὐκέτι, σὺ δὲ γράφει: »οὐ γὰρ ἔστιν, οὐκ ἔστι σεμνὸν π. ἐ. ν. »Οὕτω γὰρ ὁ Κλήμης θερμότερόν πως εἶωθε γράφειν, ὡς σελ. 262: »οὐ γὰρ δεινόν, οὐ δεινὸν γέροντ' ἂν δοκεῖν κτέ.» καὶ μετ' ὀλίγα: »οὐκ ἔστι δέ, οὐκ ἔστιν ἀληθινὴν ἐνδεικνύναι τὴν ψυχὴν τὸν κίβδηλον ἔχοντα κεφαλὴν.» καὶ ἀλλαχοῦ.

»Τί οὖν ὠραιότερον καὶ εὐανθέστερον ἀνθέων; τί δὲ ἐπιτερπέστερον κρίνων ἢ μύρων ἢ ῥόδων;» σελ. 231. Ἀλλὰ περὶ ἀνθέων μόνων ὁ λόγος, ὧτάων, καὶ τὸ »μύρων» ἀπάδει. Ἀντιγραφέων ἀμάρτημα ὁρᾷς, ὁ δὲ Κλήμης ἀναίτιος· ἔγραψε γὰρ »κρίνων ἢ λειρίων ἢ ῥόδων,» ὡς σελ. 215 »σοῦσινον μὲν ἐκ κρίνων καὶ λιρίων (λειρίων).» Τὸ δὲ λι καὶ μ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις οὐδὲν διαφέροντα καὶ τοῦτο τὸ σφάλμα ἡμῖν τέτοκεν.

»Εἰ δὲ ὅλως ζητητικοὶ γεγόνாமεν μὴ εἰς τρυφὴν τὸ ζητητικὸν ἀπολύωμεν ἀλλ' εἰς τὴν εὕρεσιν τῆς ἀληθείας ἀναζωπυρῶμεν» σελ. 232. Σὺ δὲ εἰ ζητητικὸς εἶ ζῆται μοι τὸ ἐν τούτοις ἐσφαλμένον. Ἐὰν δὲ τὸ ζητητικὸν ἀπολύσης (τουτέστιν ἀπὸ σαυτοῦ ἀποπέμψης) εὐρήσεις τὸ παράπαν οὐδέν. Ἦδη οἶμαι συνορᾷς ὅτι ἀναγνωσέον διὰ δύο λλ »ἀπολύωμεν.»

»Πρὶν ἢ τέλεον καταδραθεῖν.» σελ. 233. Πάντα τρόπον τὸ ἀναίσθητον τῶν ἀντιγραφέων ἔθνος τὸ Ἀττικὸν κατέδραθον, καταδραθεῖν, καταδραθῶν, καταδραθόντα κτλ. διαλυμαίνεται. Αὐτὸς περὶ τούτου ἤδη εἴρηκας, ἔχεις δὲ νῦν ἐν πλείον παραδείγμα. Ἐσφίλε δὲ αὐτοὺς τὰ Ὀμηρικὰ κατέδραθον, καταδράθω, παραδραθέειν, καὶ τὰ τούτοις ὅμοια.

Εἰπὼν ὁ Κλήμης σελ. 234 ὅτι ἀνδράσι καὶ γυναιξὶ »τὰ σκέποντα παραπλήσια εἶναι χρή,» εὐθὺς ἐπάγει τὰδε· »εἰ δὲ καὶ σκέπην ταύτην παραληπτέον καθ' ἣν κρύπτειν ὄμματα θηλειῶν χρεῶν.» Ταῦτα παντελῶς ἔστιν ἀδιανοήτα, ἀπόλωλε δὲ τούτων ὁ

νοῦς διὰ τὸ τῶν ῥημάτων οὐκ ὀλίγα ἀπολωλέναι. Κάμοι μὲν ἀνα-
πληρωτέα ὥδ' ὡς δοκεῖ· »εἰ δὲ καὶ σκέπην (ἄλλην μὲν ἀνδράσιν
ἄλλην δὲ γυναιξὶν ἀπονεμητέον, τοῖς μὲν ἀνδράσι σκέπην) ταύτην
παραληπτέον καθ' ἣν κρύπτειν ὄμματα θηλειῶν χρεών.» Δὶς γε-
γραμμένον τὸ σκέπην τὸν μεταγράφοντα ἔσφηλε καὶ ἀπὸ τοῦ
προτέρου εἰς τὸ ὕστερον ἀπεπλανήθη. Κοινότατον τὸ πάθος πᾶσι
τοῖς μεταγράφουσιν »εὐδούση Φρενί,» κατὰ τὸν Σοφοκλέα. Πρὸς
τὰ τελευταῖα ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τάδε παραγέγραπται· »Τοῦτο
μεταπεποιήται ἀπὸ τοῦ τραγικοῦ.» Καλῶς λέγεις, ὅστις εἶ, ὕψις
γὰρ τὰ περιβόητα·

πολλὴν πρόνοιαν ἔσχεν εὐσχήμως πεσεῖν,
κρύπτουσι, ἃ κρύπτειν ὄμματα ἄρσένων χρεών.

»Λευκαῖς καὶ ἀπεριέργοις ἐσθήσεσι χρῆσθαι» σελ. 234. κκ-
κῶς ἀντὶ τοῦ ἐσθῆσι. Εἰ ἔστιν ὅντως Ἑλληνικὸν ὄνομα τὸ ἐσθῆ-
σις, ὅπερ ἐμοὶ οὐ φαίνεται, σημαίνει ταῦτ' ἐν τῷ σολισμῷ,
πάντα ἃ τις ἐνδέδουκεν, ὡς ὑπόδεσις, ὅπλις καὶ τὰ παρα-
πλήσια. Εὐεπίφοροι δ' εἰς τὸ πταῖσμα τοῦτο οἱ ἀντιγραφεῖς, ὡς
ἐν τοῖς τοῦ Μουσωνίου (Στοβ. Ἀνθολ. I. 84): »ἐσθήσεσι πολλαῖς
κατασκέπειν τὸ σῶμα,» καὶ ἐν τῷ κατὰ Λουκᾶν εὐαγγελίῳ ΚΔ.
4. »δύο ἄνδρες ἐπέστησαν αὐτοῖς ἐν ἐσθήσεσιν ἀτραπτούσαις.»
Ὅπου δ' ἂν Φανῇ ὡς βάρβαρον ὄν ἐκβλητέον.

»Βάμμα γοῦν Σαρδηνιακὸν καὶ ῥοδομιγὲς καὶ κοκκοβαφές —
ἐπινενόηται.» σελ. 235. Τὸ Φοινικοῦν βάμμα τὸ ἀπὸ Σάρδεων
λέγει· τῶν δὲ Σάρδεων τὸ μὲν ἔθνικόν Σαρδιανός, τὸ δὲ κτητι-
κὸν Σαρδιανικός, ὡς ἐν τοῖς Ἀχαρνεῦσιν (112):

ἵνα μὴ σε βάψω βάμμα Σαρδιανικόν.
καὶ ἐν τῇ Εἰρήνῃ (1174) (ἢ Φοινικίς)
ἦν ἐκεῖνός Φησιν εἶναι βάμμα Σαρδιανικόν.
καὶ τῷ Κλήμεντι τοῖνον τοῦτο ἀπόδος.

»Εἰ δὲ καὶ ὑφῆναι χρὴ τοῦτον διὰ τὰς γυναικας ἡδεῖαν τὴν
ἐσθῆτα καὶ προσήνῃ πρὸς τὴν ἀφῆν ἐξυφαντέον,» σελ. 237. Ἐν
τοῖς ἱματίοις ὅ, τι ποτ' ἐστὶ τὸ ἡδύ οὐδεὶς ἂν εἴποι, ὥσπερ οὐδὲ
τὸ γλυκύ. Ἐπαινέται δὲ τῶν ἱματίων τὰ μαλακὰ, τὰ δὲ τρα-
χέα τοῖς ἀγροικοτέροις ἐν χρήσει. Ἀναγνωσέον οὖν »ΛΕΙΑΝ (λείαν)
τὴν ἐσθῆτα — ἐξυφαντέον.» Ἀντίκειται γὰρ ἐν πᾶσι τοῖς τρα-
χέσι τὰ λεία, ὡς ἐν τῷ·

τρεις εἰσὶν ἱκανοὶ πρωκτὸν ἀπομάξαι λίθοι.
ἂν ὥσι τραχεῖς, ἂν δὲ λείοι τέτταρες.

Ἐπαινέσας ὁ Κλήμης τὸ λιτὸν καὶ ἀπέριττον τοῦ ἐνδύματος, ὃ
Ἰωάννης τε ὁ βαπτιστὴς καὶ Ἡλίας ἠρκοῦντο, ἐπάγει τάδε σελ. 237:
»Ἡσαΐας δὲ [ἄλλος οὗτος προφήτης] γυμνός τε καὶ ἀνυπόδετος
ἦν.» Ὅτι τὰ ὑφ' ἡμῶν περιγεγραμμένα οὐκ ἔστι τοῦ Κλήμεντος
τί δεῖ καὶ λέγειν;

Γελῶμεν ἐνίοτε τῶν καθ' ἡμᾶς γυναικῶν τὸ μωρὸν καὶ ἀνόητον
ὀρῶντες αὐτὰς ποδῆρεσιν ἐσθῆσι πολὺν πηλὸν καὶ ἄλλην ἀκαθαρσίαν
ἐκ τῶν ὁδῶν ἐπισυρομένας, ἦσαν δ' ἄρα πάλαι καὶ οἱ ἄνδρες οὐδὲν
σωφρονέστεροι, ὡς δηλοῖ ὁ Κλήμης διὰ τῶνδε σελ. 238: »τὸ δὲ καὶ
σύρειν τὰς ἐσθῆτας ἐπ' ἄκρους καθιέντας τοὺς πόδας κομιδῇ ἀλα-
ζονικὸν ἐμποδὼν τῇ ἐνεργείᾳ τοῦ περιπατεῖν γινόμενον καλλύντρου
δίκτην ἐπισυρομένης τῆς ἐσθῆτος τὰς ἐπιπολαίους τῆς γῆς ἀχυρ-
μιάς.» Ἀσεΐως πάνυ ταῦτα καὶ χαριέντως τῷ Κλήμεντι πέφρα-
σαι, σαίρουσι γὰρ καὶ αἱ παρ' ἡμῖν ὥσπερ κορήματι τῇ ἐσθῆτι τὰς
ὁδοὺς καὶ πηλοῦ ἀνάπλεω σοβοῦσαι ἄβρύνονται.

»Οὐ γὰρ ἄρμόζει γυμνὸν ἐπιδείκνυσθαι (τῆς γυναικὸς) τὸν πό-
δα, ἄλλως τε καὶ εὐαίσθητον εἰς βλάβην ἢ γυνή.» σελ. 240.
Καλὸν καὶ γενναῖον καὶ χρήσιμον εἰς ἅπαν ἔργον ἢ εὐαίσθησία,
τὸ δὲ »εὐαίσθητον εἰς βλάβην» ἀδιανόητόν ἐστι. Συνεχύθη
δύο γράμματα δυσδιάκριτα, τὸ Λ καὶ τὸ Α, ἐν δὲ παραπώλετο.
Γραπτέον γὰρ »ΕΥΟΛΙΣΘΗΤΟΝ, εὐολίσθητον εἰς βλάβην ἢ
γυνή.» Οὕτω γὰρ λέγουσιν »εἰς κακὸν τι, εἰς βλάβην, εἰς ἀμαρ-
τίαν ὀλισθάνειν,» καὶ παροιμία ἐστὶ δημώδης· »κρεῖττον τῷ ποδὶ ἢ
τῇ γλώττῃ ὀλισθεῖν.» Κομφῶς οὖν καὶ ἀσεΐως ὁ Κλήμης περὶ τοῦ
τῆς γυναικὸς ποδὸς λέγων ἐπιφέρει »ἄλλως τε καὶ εὐολίσθητον
εἰς βλάβην ἢ γυνή.»

Πολλὰ τῶν ὑπὸ τοῦ Κλήμεντος ἐν τῷ Παιδαγωγῷ γεγραμμένων
ἐκ τῶν τοῦ Μουσωνίου μεταγέγραπται, ὧν μικρὰ μέρη ἐν τῷ τοῦ
Στοβαίου Ἀνθολογίῳ ἡμῖν σώζεται. Ὁ Ρουγκένιος πρὸς Τιμαῖον
ἐν τῷ Σισύρα παραθέμενος τὰ τοῦ Κλήμεντος (σελ. 190): »τῆς
δὲ σισύρας ἱκανωτάτης οὗσης ὑπερῷσθαι ὥστε μὴ δεῖσθαι πορφυρί-
δων ἢ φοινικίδων.» τάδε ἐπισημειοῦται· »Τοῦτο δέ, ὡς ἄλλα

πλείω, ὁ λογιώτατος Κλήμης οὐδὲ ἐν ῥήμα ἀλλάξας μετέγραψεν ἐκ τῶν τοῦ Μουσωνίου παρὰ τῷ Στοβ. (Ἀνθολ. ΠΕ. 20). Ἐποίησε δὲ τοῦτο καὶ ἀλλαχοῦ ὥς θεαυμάζειν ἐμὲ πῶς τὸ κλέμμα τοῦτο διέλαθε." Διέλαθε μὲν δὴ τοῦτο γε τὸ κλέμμα τὸν Πόττερον, καὶ γὰρ τὸ τοῦ λόγου »εἷς ἀνὴρ οὐ πάνθ' ὄρα," πλείσας δὲ ἀλλας τοῦ Κλήμεντος κλοπὰς ὁ Πόττερος ἀκριβῶς καταφωράσας ἐξηλεγξεν, ὧν ὀλίγα τινὰ παραδείγματα ὑπογράψω, ἵν' ὁ πᾶσι τοῖς Ἑλλησιν ἀεὶ πικρῶς κλοπὴν ὀνειδίζων αὐτὸς κλεπτίστατος ὢν Φανῇ. Ἀντανάγνωθι δὴ μοι τάδε·

Κλήμης σελ. 240. Μουσώνιος (Στοβ. Ἀνθολ. Α. 84). ἀνδρὶ δὲ εὖ μάλα ἀρμόδιον ἀνυποδησία. καὶ γὰρ πῶς ἐγγὺς τὸ ὑποδεδῆσθαι τῷ δεδῆσθαι. ἀσκητικώτατόν γε τοι γυμνοῖς χρῆσθαι τοῖς ποσὶ καὶ πρὸς ὑγίειαν καὶ εὐκολίαν εὐθετον. καὶ τοῦ γε ὑποδεδῆσθαι τὸ ἀνυποδητεῖν τῷ δυναμένῳ κρεῖττον. κινδυνεύει γὰρ τὸ μὲν ὑποδεδῆσθαι τῷ δεδῆσθαι ἐγγὺς εἶναι. ἢ δ' ἀνυποδησία πολλὴν εὐλυσίαν τινὰ καὶ εὐκολίαν παρέχει τοῖς ποσὶν ὅταν ἡσκημένοι ᾖσιν.

Κρεῖττω δὲ τὰ τοῦ Μουσωνίου, τὰ δὲ τοῦ Κλήμεντος ὡς ἀπόγραφον ἐξ ἀρχετύπου δευτερεύει. Θεάσαι δέ μοι καὶ ἕτερον.

Κλήμης σελ. 245. Μουσώνιος (Στοβ. Ἀνθολ. Α. 84). πόσῳ μὲν γὰρ εὐκλεέστερον τοῦ πολυτελεῶς οἰκεῖν τὸ πολλοὺς εὐεργετεῖν; πόσῳ δὲ συνετώτερον τοῦ εἰς λίθους καὶ χρυσίον τὸ εἰς ἀνθρώπους ἀναλίσκειν; πόσῳ δὲ ὠφελιμώτερον τῶν ἀψύχων κοσμίῳ τὸ φίλους κεκτηῖσθαι κοσμίους; τίνα δ' ἂν ἀγροὶ τοσοῦτον ὅσον τὸ χαρίζεσθαι ὠφελήσκειαν;

πόσῳ μὲν εὐκλεέστερον τοῦ πολυτελεῶς οἰκεῖν τὸ πολλοὺς εὐεργετεῖν; πόσῳ δὲ καλοκαγαθικώτερον τοῦ [ἀναλίσκειν] εἰς ξύλα καὶ λίθους τὸ εἰς ἀνθρώπους ἀναλίσκειν; πόσῳ δὲ ὠφελιμώτερον τοῦ περιβεβληθῆαι μεγάλην οἰκίαν τὸ κεκτηῖσθαι φίλους πολλοὺς; ὃ περιγίγνεται τῷ προθύμως εὐεργετοῦντι. Τί δ' ἂν ὀναιτό τις τηλικούτου ἀπ' οἰκίας μεγέθους τε καὶ κάλλους ἡλίκον ἀπὸ τοῦ χαρίζεσθαι πόλει καὶ πολίταις ἐκ τῶν ἑαυτοῦ.

Φέρε δὴ καὶ τρίτον τούτοις προσθῶμεν.

Κλήμης σελ. 166. Μουσώνιος (Στοβ. Ἀνθολ. ΙΗ. 38). ἐπεὶ μὴδὲ ὠφελεῖσθαι πέφυκε τὰ σώματα ἐκ τῆς πολυτελείας τῶν τῶν σωμαμάτων ἐκ τῆς πολυτελείας

βρωμάτων. πᾶν γὰρ τοῦναντίον τῶν βρωμάτων. πᾶν γὰρ τοῦοἱ ταῖς εὐτελεσάταις χρώμενοι ναντίον οἱ ταῖς εὐτελεσάταις χρώμενοι τροφαῖς ἰσχυρότατοί εἰσι καὶ ὑγιεινότατοι καὶ γενναϊότατοι ὡς οἱ τοὺς γὰρ οἰκέτας τῶν δεσποτῶν κέται δεσποτῶν καὶ γεωργοὶ κτητόρων. καὶ τοὺς χωρίτας τῶν ἀσικῶν — ἴδοις ἂν βωμαλεωτέρους ὄντας.

Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν τοῖς ἐξῆς οὐκ ὀλίγα τῶν τοῦ Μουσωνίου τοῖς τοῦ Κλήμεντος ἐγκαταμέμικται. Ἑτέρα δὲ πολλὰ τοιαῦτα ὁ Πόττερος ἐμήνυσσε σελ. 171, 172, 174 καὶ ἀλλαχοῦ. Οὐκ ὀλίγα δὲ τῶν χαριέντως ὑπὸ τοῦ Κλήμεντος εἰρησθαι καὶ πεφρασθαι δοκούντων ἀλλότρια ὄντα Φανήσεται, οἷον τὸ σελ. 169 εἰρημέυον: »κομιδῇ δὲ ἄλογον βοσκημάτων δίκην τρέφεσθαι — μόνην κολακεύοντας τὴν κατάποσιν, δι' ἣν πολυτιμότεροι γε γόνασι μάγειροι γεωργῶν." Σὺ δέ μοι τοῦ Μουσωνίου ἀντάκουε (Στοβ. Ἀνθολ. ΙΗ. 38) τάδε λέγοντος: »μάγειροι δὲ γεωργῶν περὶ σπουδαστότεροί εἰσι, δεῖπνα δὲ παρατίθενταί τινες ἀγρῶν ἀναλίσκοντες τιμὰς." Ἐστὶ δὲ τοῦτο, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, οὔτε μίμησις οὔτε συνέμπτωσις, ἀλλ', εἰ χρή τᾷ ἀληθὲς εἰπεῖν, ἀντικρυς κλοπή. Ἰσέον δὲ ὅτι τὸ τοῦ Μουσωνίου ὄνομα οὐδαμοῦ ἐν τοῖς τοῦ Κλήμεντος φαίνεται.

Σφαλμάτιόν τι διέλαθε σελ. 242 ἐν τοῖςδε: »(ὁ Θεὸς) τὰ ἀναγκαῖα καθάπερ τὸ ὕδωρ καὶ τὸν ἀέρα προφανῇ πᾶσι χορηγεῖται, τὰ δὲ ὅσα μὴ ἀναγκαῖα — ἔκρυψεν." Ἡμεῖς μὲν γὰρ οἱ ἀνθρώποι ταῦτα ὑπὸ τοῦ Θεοῦ χορηγούμεθα, ὁ δὲ Θεὸς χορηγεῖ. Ἐπλάνησε δὲ τὸν ἀντιγραφέα ἢ παλαιὰ γραφὴ ΧΟΡΗΓΕΙΤΑΔΕ. Μετ' ὀλίγα δὲ ἀντὶ τοῦ »ὅλος ἀνάπτεται ὁ οὐρανός" ἄριστα διώρθωσεν ὁ Πόττερος ἀναπέπταται.

Νουθετῶν ὁ Κλήμης σελ. 242 τὰς γυναῖκας τὰς περὶ τοὺς τιμίους λίθους ἐπτοημένους γράφει καὶ τάδε: »αἱ δὲ — ὅλαι περιεσχύνουσι τοῖς λίθοις τὸν θαυμάσιον ἐκείνον ἀπολογισμὸν προφερόμεναι· ὃν καὶ ἔδειξεν ὁ θεὸς διὰ τί μὴ χρήσομαι;" Περιττὸς δὲ καὶ ἐν τῷ »ὃν καὶ ἔδειξεν ὁ θεός," οὐ γάρ; σὺ δὲ μετὰ γράφει μοι »ὃν κατέδειξεν ὁ θεός." ἔπειτα δὲ ἀντὶ τοῦ »διὰ τί μὴ χρήσομαι;" πάντως ἀναγνωσέον χρήσωμαι, ὡς σελ. 243: »πάρες μοι, διὰ τί μὴ μεταδῶ τοῖς δεομένοις;" ὁ δὲ τοῦ Μεγάλου Φιλάρχου οὕτω φησί·

τάλαντον ἢ προίξ· μὴ λάβω; ζῆν δ' ἔσι μοι
τάλαντον ὑπεριδόντι; τεύξομαι δ' ὕπνου
προέμενος; οὐ δώσω δὲ κἄν Ἀιδου δίκην
ὥς ἡσεβηκῶς εἰς τάλαντον ἀργύρου;

Φανερά ἢ διαφορὰ ἐν τούτοις τοῦ μὴ λάβω; καὶ οὐ δώσω δίκην; τοῦτο μὲν γὰρ ἐσι φοβουμένου τὸ μέλλον, ἐκεῖνο δὲ σκοπούμενου πρὸς ἑαυτόν. Τί δὲ τό· »ὅλαι περικεχίννασι τοῖς λίθοις;» Οὐ πάνυ τι μανθάνω· τὸ γὰρ περιχάσκειν οἶδα λεγόμενον ὅταν τις ὅλον διάρως τὸ σῶμα ἀθρόως τι καταπίνῃ κυνηδόν, συντάττεται δὲ πρὸς αἰτιατικήν, οἱ δὲ μεταγενέστεροι κακῶς ἀντὶ τοῦ χάσκειν, ἐγχασκειν, ἐπιχάσκειν, ἀμφιχάσκειν, περιχάσκειν κτλ. καινόν τινα τύπον Χαίνω ἐπλασαν ἐκ τοῦ χανοῦμαι, ἔχανον, κέχηναι ἐξηπατημένοι. Μήποτε δὲ ἐπι κεχίννασι γραπτέον; τὸ γὰρ ἐπιχάσκω (ἐπιχαίνω) καὶ ἐπικέχηναι τίθεται ἐπὶ τῶν ἐκτόπως ὀρεγομένων καὶ γλιχομένων τινός, ὥς ἐν τῷ τοῦ Λουκιανοῦ Τίμωνι κεΦ. 11: »οἱ μὲν ὥσπερ ὁ Τάνταλος ἄποτοι καὶ ἄγευσοι καὶ ξηροὶ τὸ σῶμα ἐπικεχηνότες μόνον τῷ χρυσίῳ.»

Οὐκ ἔσι διάφορος γραφὴ τοῦ Ὀμηρικοῦ εἰχου σελ. 244 ἀλλὰ γραφικὸν σφάλμα.

ὅς καὶ χρυσὸν ἔχων πόλεμον κίεν ἡῦτε κούρη.
οὐχ οἶόν τε γὰρ πόλεμον λέγειν ἀντὶ τοῦ εἰς πόλεμον. Τῶ-
ληθές ἐστιν ἐν Ἰλιάδι Β. 872 πόλεμόνδ' ἔεν.

Ἐν μόνον γράμμα προσθεῖς περὶ τοῦ δευτέρου βιβλίου παύσομαι λέγων. Πολύ τι πληθὺς κοσμίῳν γυναικείων καταλέξας ὁ Κλήμης τάδε ἐπάγει σελ. 246: »θαυμάζειν ἔπεισί μοι ὥς ἄρα οὐκ ἀποκναίονται τοσοῦτον ἄχθος βασιλεύουσας.» Εἰώθασιν, οἶμαι, οἱ Ἕλληνες λέγειν »θαυμάζω πῶς, ὅπως, πῶς ἄρα,» ἀλλ' οὐχὶ ὥς.

Δεινότατα καθάπτεται ὁ Κλήμης σελ. 254 τῶν γυναικῶν αἵτινες »οἴκων ἀνατροπὰς καὶ γάμων ἐκτροπὰς καὶ παίδων διαβολὰς» περιποιῶνται. Παραπήξω τούτοις τοῦ Πλουτάρχου ῥῆσιν τινα ἐν τῷ τοῦ Ῥωμύλου βίῳ κεΦ. 22 παρομοίως πως ἐσφαλμένην, ἴν' ἄμ' ἀμφότερα θεραπεύτω. Γέγραπται δὲ ἐν τοῖς τοῦ Πλουτάρχου τάδε: »ὁ νόμος ὁ διδοὺς γυναῖκα ἐκβάλλειν ἐπὶ Φαρμακείᾳ τέκνων ἢ κλειδῶν ὑποβολῇ καὶ μοιχευθεῖσαν.» Σκέψαι δέ μοι

τὰς τούτων ἀπορίας· τίνας δῆτα λέγει ὁ Κλήμης παίδων διαβολὰς; Τίνα τῶν πώποτε γυναικῶν ἴσμεν τοὺς παῖδας τοὺς ἑαυτῆς διαβαλοῦσαν; Αἱ μὲν μητρικαὶ ἐνίοτε διέβαλον τοὺς προγόνους, ὥς τὸν Ἰππόλυτον ἢ Φαίδρα, μητέρα δὲ οὖσαν τίνα οἶσθα τοιοῦτόν τι διαπράξασαν; Ὡσαύτως ἄτοπον τὸ τοῦ Πλουτάρχου »ἐπὶ Φαρμακείᾳ τέκνων.» Αἱ τῶν Ῥωμαίων γυναῖκες πλειστάκις τοὺς ἑαυτῶν ἄνδρας Φαρμάκοις ἀνεῖλον, οὐδεμίᾳ δὲ πώποτε, ὅσα καμὲ γε εἰδέναι, τοῖς ἑαυτῆς τέκνοις θάνατον ἐπεβούλευσεν. Αὕτη ἢ Μήδεια οἰσρήσασα ἀναφθέγγεται·

μίαν δὴ κλύω μίαν τῶν πάρος
γυναῖκ' ἐν φίλοις χέρα βαλεῖν τέκνοις,
Ἴνῳ μαυεῖσαν ἐκ θεῶν.

Τούτου δὲ ἀτόπου ὄντος ἔτι ἀτοπώτερόν ἐστι τὸ ἐπαγόμενον »ἢ κλειδῶν ὑποβολῇ.» Τί γὰρ τὸ κλειῖδας ὑποβάλλεσθαι; Μῶν νόθαι τινὲς κλειῖδες λέγονται, ἃς ἂν τις ἀντὶ γνησίων ὑποβάλοιτο; Λῆρος πολὺς, οὐ γάρ; Ὑποβάλλομαι καὶ ὑποβολή καὶ ὑποβολιμαῖος ἀεί ποτε περὶ παίδων λέγουσι, παρὰδειγμάτων δὲ πάντα μεσᾶ, ἀσειότατα δὲ τὴν πανουργίαν ταύτην διαζωγραφεῖ ὁ Κωμικός ἐν ταῖς Θεσμοφοριαζούσαις εἰχ. 503 κτέ. Πρὸς ταῦτα δὴ τί δεῖ μακρολογεῖν; Δοκεῖ μοι ὁ μὲν Κλήμης τάδε γράψαι: »καὶ παίδων ὑποβολὰς» ἀντὶ τοῦ διαβολὰς, ὁ δὲ Πλούταρχος τάδε: »ἐπὶ Φαρμακείᾳ καὶ παίδων ὑποβολῇ καὶ μοιχευθεῖσαν.»

»Τοῖς δὲ Φιλοχρύσοις καὶ Φιλοπαρύφοις καὶ Φιλολίθοις οὔτε ὁ ὑπὲρ γῆς καὶ ὑπὸ γῆν χρυσὸς αὐτάρκης κτέ.» σελ. 257. Γραπτέον »ὑπὸ γῆς.» ἔσι δὲ τοῦτο τὸ τοῦ Πλάτωνος ἐκ τῶν Νόμων σελ. 728 Α. ὁ πάντες ἔχουσι διὰ σώματος: »Πᾶς γὰρ ὅ τ' ἐπὶ γῆς καὶ ὑπὸ γῆς χρυσὸς ἀρετῆς οὐκ ἀντάξιός.»

»Μαραίνεται τὸ κάλλος καὶ θᾶττον ἀποπίπτει τοῦ πετάλου χαμαί.» σελ. 251. ὁμοίως δὲ σελ. 260: »ἐξ οὐρανῶν ἀποπεσόντες χαμαί.» Ἀπόλετο γὰρ δὴ πάλαι τὸ χαμαῖζε, τὸ δὲ χαμαῖθεν συνήθως ὑπὸ πάντων εἰς τὸ χαμόθεν παρεφθείρετο. Καὶ ἔσι μὲν τὸ χαμαὶ πέσεν Ὀμηρικόν, οὐδεὶς δὲ τῶν δοκίμων τοῦτο ἐμιμήσατο. Ἀπόλετο δὲ καὶ προπάλαι τὸ θύρασι καὶ θύραζε καὶ θύραθεν, ἀντὶ δὲ τούτων τῷ ἔξω καὶ ἔξωθεν ἐχρῶντο πάντες. Γέγραπται μὲν παρὰ τῷ Τιμαίῳ τῷ Λοκρῷ σελ.

102 Α: »ρεῖ γὰρ διὰ τοῦ σώματος [ἔξω] θύραζε τὰ πνεύματα.» τὸ δὲ ἔξω ὡς τάχος ἐξαλειπτόν. Οὐκ ὀρθῶς μὲν ὁ Μοῖρις διδάσκει λέγων: »Θύραζε ἀττικῶς, Ἐξω ἐλληνικῶς,» (τίς γὰρ τῶν Ἀττικῶν οὐ χρῆται τῷ ἔξω πολλάκις; τὸ δὲ θύραζε παρὰ τοῖς Κωμικοῖς μάλιστα ἐστὶν ἐν χρήσει), ἀλλ' ἄτοπον τὰ δύο ταῦτα συζευγνύναι »ρεῖ ἔξω θύραζε,» οὐ γάρ; Ἀσεῖα τις ῥῆσις εἴτε τοῦ Φερεκράτους εἴθ' ἑτέρου τινὸς φέρεται παρὰ τῷ Δειπνοσοφιστῇ σελ. 364 Β.

ἡμῶν δ' ἦν τινὰ τις καλέσῃ θύων ἐπὶ δεῖπνον, ἀχθόμεθ' ἦν ἔλθῃ καὶ ὑποβλέπομεν παρεόντα, χῶτι τάχιστα θύρας ἐξελθεῖν βουλόμεθ' αὐτόν. οὐ δῆτα, ἀλλὰ »θύραζ' ἐξελθεῖν.» Ὁ Πλαῦτος, ὁ τῶν Ῥωμαίων κωμικός, τοῦ τῶν Μεναίχμων δράματος ἄρχεται ὥδε·

Exi e culina sis foras, mastigia.

μεταφράσας οἶμαι σιχίδιον ἐλληνιστὶ ὥδ' ἔχον·

ἔξιθι θύραζ' ἐκ τοῦπτανίου, μασιγία.

οὕτω γὰρ λέγουσι θύραζε ἐξιέναι, ἐξελθεῖν, κτλ. ἀλλ' οὐχὶ θύρας.

»Μισότριχας, ἄτριχας, τὸ ἄνθος τὸ ἀνδρικὸν μυσσαττομένους, τὰς κόμας δὲ, ὥσπερ αἱ γυναῖκες, κοσμουμένους.» σελ. 261. Γραπτέον· »κομμουμένους,» κομμοῦν γὰρ καὶ κομμῶται, κομμώτριάι, κομμωτική περὶ παντὸς μὲν ἐπιπλάσους καλλωπισμοῦ τίθεται οἷον ἐπὶ φύκους καὶ ψιμυθίου καὶ παιδέρωτος καὶ τῶν τοιούτων, κυρίως δὲ περὶ τῶν τὰς κόμας περιέργως καὶ μετ' ἐπιτεχνήσεως πλεκόντων. »Κομμῶται δὲ καὶ κομμώτριάι (Φησὶν ὁ Κλήμης σελ. 268) περὶ τὰς γυναῖκας ἀμφιπολεύουσιν αἱ μὲν τὰ κάτοπτρα, αἱ δὲ τοὺς κεκρυφάλους, ἄλλαι τοὺς κτένας.» Τὸ δὲ κοσμεῖσθαι περὶ τῶν χρυσίων καὶ τῶν τοιούτων ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τίθεται, ἐπὶ δὲ τῆς κόμης οὐκέτι. Διορθώσομεν οὖν καὶ τὸ σελ. 266 εἰρημένον· »οἱ Κελτοὶ καὶ οἱ Σκύθαι κομῶσιν ἄλλ' οὐ κοσμοῦνται,» κομμοῦνται μὲν οὖν.

»Τοὺς ἀλεκτρυόνας καθάπερ κόρυσι τοῖς κάλλεσιν ἐκαλλώπισεν» σελ. 263. Ἀλλὰ τὸν ἐπὶ τῆς τῶν ἀλεκτρυόνων κεφαλῆς λόφον οὐ κάλλη ὠνόμαζον ἀλλὰ κάλλαια, ὡς Ἀριστοφάνης ἐν Ἰππεῦσι σίχ. 497.

χῶπως τὰ κάλλαι' ἀποφαγὼν ἤξεις πάλιν.

Ἡρεθισμένοι γὰρ οἱ ἀλεκτρυόνες καὶ ἐσκοροδισμένοι ἐμάχοντο τὰ κάλλαια ἐγχευερότες. Γραπτέον οὖν »καθάπερ κόρυσι τοῖς κάλλαιοις.»

Προειπὼν τι ὁ Κλήμης σελ. 264 περὶ τῶν δυσήνων παίδων τῶν ὑπὸ τῶν ἀνδροκαπήλων εἰς ὕβριν καὶ ἀσέλγειαν καλλωπιζομένων τάδε ἐπιφέρει: »οἱ δὲ ἐκόντες ταῦτα αἰρούμενοι δρᾶν ἃ κελεύομενοι θανάτῳ ἂν ἐτιμήσαντο εἰ ἄνδρες ἦσαν πῶς οὐ κατάπτυστοι;» Ἑλληνικὸν δ' ἐστὶ λέγειν καὶ κυρίως καὶ τροπικῶς ὡς λέγει ὁ Αἰσχίνης ἐν τῷ περὶ παραπρεσβείας § 5: »ἐὰν μὴ ἐξελέγξω τὴν αἰτίαν οὕσαν ψευδῇ — θανάτου τιμῶμαι.» Προσθήσω δὲ καὶ Δεινάρχου μαρτυρίαν ἴν' ἐν παρόδῳ διορθώσω. Τοῦ Φιλοκλέους κατηγορῶν λέγει § 2: »θανάτου τιμησάμενος ἐὰν εἴληφέν τι τῶν χρημάτων ὧν Ἀρπαλος εἰς τὴν χώραν ἐκόμισε.» Σὺ δὲ τῷ μὲν Δεινάρῳ βοήθησον γράφων: »ἐὰν Φανῇ εἴληφώς τι,» τῷ δὲ Κλήμεντι ἀπόδος τὸ »θανάτου ἂν ἐτιμήσαντο.»

Τῶν γυννίδων καὶ θηλυδριῶν κατατρέχων ὁ Κλήμης σελ. 266 οὕτω Φησὶν· »οὗτοι γὰρ καὶ τὰ μάλιστα πρὸς τὰς ἄλλας πεπολιωμένοι τρίχας μόνον τὰς ἐπὶ τῇ κεφαλῇ περιέπουσιν.» Ὅτι μὲν τὸ πεπολιωμένοι ἀδιανόητόν ἐστιν ὀρθόν, τί δὲ γραπτέον; Οἱ κιναιδοὶ τὰς μὲν ἄλλας τρίχας πάντα τρόπον ἠφάνιζον ἐκτίλλοντες καὶ πιττοκοποῦμενοι, τῶν δ' ἐπὶ τῇ κεφαλῇ μόνον ἐφείδοντο εἰς καλλωπισμόν. Ἀντὶ τοῦ πεπολιωμένοι ἀναγνωσέον πεπολεμωμένοι. Ἐπολέμουν γὰρ πρὸς τὰς ἄλλας τρίχας, ἃς μισοῦντες πάντα τρόπον διέφθειρον. Οἶσθα δὴπου ὁσάκις τὸ πολεμεῖν τινὲ καὶ πρὸς τινα τροπικῶς τίθεται, τὸ δὲ πεπολεμῶσθαι ἀντὶ τοῦ πολέμιόν τινα γεγονέναι Θουκυδίδειον ὃν πολλοῖς τῶν μεταγενεστέρων ἤρεσεν. Θουκυδίδης ἐν τῇ πρώτῃ κεφ. 57. οὕτω γράφει· »Περδίκκας τε — ἐπεπολέμωτο ξύμμαχος πρότερον καὶ φίλος ὧν. ἐπολεμώθη δὲ ὅτι κτέ.» Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον ἐφθασεν εἰπὼν ὁ Κλήμης τάδε: »χρὴ δὲ τὸν ὀρθῶς παιδαγωγούμενον — πρὸς τὰς ἑαυτοῦ τρίχας εἰρήνην ἄγειν,» οὐκ ἀκόμψως ἀντὶ τοῦ »μὴ κείρειν.»

Σκληρῶς καθαπτόμενος τῆς τῶν γυναικῶν ἀκολασίας ὁ Κλήμης σελ. 270 οὕτω Φησὶν· »αἱ δὲ ἀνδρογύνων συνουσίαις ἡδονταί, παρειαίρουσι δὲ ἔνδον κιναιδῶν ὄχλοι ἀθυρόγλωττοι — ἀκολάστοις

ρήμασι καὶ σχήμασι τέρπειν πειρώμενοι καὶ εἰς γέλωτας ἐκκαλούμενοι πορνείας παράδρομον.” Τὸ μὲν πάθος Φανερὸν, ὃ, τι δὲ γραπτέον δείξει τὸ σιχίδιον τὸ ἐν τῇ Ἀνθολογίᾳ τῇ Παλατ. Ε. 245:

κιχλίζεις, χρεμέτισμα γάμου προκέλευθον ἰεῖσα,
διορθωτέον γὰρ, ὡς ὀρθῶς, »εἰς γέλωτα — πορνείας πρόδρομον.”
Προτρέχει γὰρ ὁ τοιοῦτος γέλωτας, ὁ ἀκόλαστος, ὁ κιχλισμὸς, οὗ παρατρέχει. Πορνικὸν τὸν τοιοῦτον γέλωτα καλεῖ ὁ Κλήμης σελ. 196 διὰ τούτων: »ἡ ἐκμελὴς τοῦ προσώπου ἐκλυσίς εἰ μὲν ἐπὶ γυναικὸς γίνοιτο κιχλισμὸς προσαγορεύεται (γέλωτας δ' ἐστὶ πορνικὸς), εἰ δὲ ἐπὶ ἀνδρῶν καγχασμὸς.” Τοῖς δ' Ἀθηναίοις καὶ τῷ Ἀριστοφάνει τοῦτο οὐ συνδοκεῖ, ὡς Φανερὸν γίγνεται ἐκ τε ἄλλων τινῶν καὶ ἐκ τῶν Νεφελῶν σίχ. 985. οὐ γὰρ ἐξῆν (Φησὶ) κατὰ τὴν ἀρχαίαν παιδείαν τοῖς μεिरακίοις

οὔτ' ὀφοφαγεῖν οὔτε κιχλίζειν οὔτ' ἴσχειν τὸ πῶδ' ἐναλλάξ.

Διαγράφων τὰ τῶν γυναικῶν λουτρὰ ὁ Κλήμης σελ. 272 λέγει τάδε: »οἵκοι τεχνητοὶ συμπαγεῖς καὶ περιφορητοὶ διαφανεῖς σινδόνι καλύπτονται.” Διαφανεῖ σινδόνι μὲν οὖν, οὐ γὰρ οἶόν τε τοὺς συμπαγεῖς τούτους οἴκους διαφανεῖς γενέσθαι.

Αἱ τότε γυναῖκες τοῖς μὲν ἀνδράσι τοῖς ἑαυτῶν οὐκ ἀπεδύοντο, συνελοῦντο δὲ τῷ βουλομένῳ. Διὸ γράφει ὁ Κλήμης σελ. 272: »ἔξеси δὲ τοῖς βουλομένοις τῶν ἄλλων οἴκοι τὰς κατακλείδους γυμνὰς ἐν τοῖς βαλανείοις θεάσασθαι.” Μεταθετέον »τὰς οἴκοι κατακλείδους.”

Ὀλίγον τι ὑποβὰς οὕτω Φησὶν: »ἔθει πονηρῷ παραγράφοντες τὸν φόβον.” σελ. 275 τὸ δὲ παραγράφοντες ἔσφαλται, ἀνθ' οὗ γραπτέον· περιγράφοντες. Πολλάκις ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἐοράκαμεν, ὦ φίλτατε, μέμνησαι γάρ, ὅτι ἡ παρὰ καὶ ἡ περὶ διὰ σημείων τινῶν γραφεῖσσι οὐδὲν ὅλως διαφέρουσιν. Οὐκοῦν ὑποτέρως ἔχει τὰληθὲς οὐχὶ τὰντίγραφα ἀλλ' ὁ νοῦς ἐκ τῶν συμφραζομένων διδάσκει. Τὸ δὲ περιγράφειν καὶ τὸ διαγράφειν κυρίως μὲν τίθεται ἐπὶ τοῦ τὰ γεγραμμένα ἐξαλείφειν, τροπικῶς δὲ ἐπὶ τοῦ ἀφανίζειν ὅτιοῦν καὶ ἐκποδὼν ποιεῖσθαι, ὡς παρὰ τῷ Κλήμεντι σελ. 509: »ἄρδην ἐκκόπτεται κακία καὶ περιγράφεται ἀδικία.” καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις πολλαχοῦ.

»Οὕτως γὰρ μόνως ἀπτόως τις διαμένει, εἰ πάντοτε αὐτῷ συμπαρεῖναι νομίζοι τὸν θεόν.” σελ. 273. Καλῶς μὲν λέγει ὁ Κλήμης, ἔτι δὲ κάλλιον ἔρει, ἐὰν σμικρὸν τι σφάλμα περὶ τοὺς τόνους ἀφέλῃς. Γραπτέον γὰρ διαμενεῖ ἀντὶ τοῦ διαμένει, οὕτω γὰρ αὐτῷ συντάττειν ἔθος. Ῥᾶσι ἐκ τούτων ἡ διόρθωσις τῶν πλησίον που γεγραμμένων: »ἔοικέναι μοι δοκεῖ ὁ πλοῦτος ἔρπετῳ, ὃ εἰ μὴ τις ἐπίσταιται τὸ λαβέσθαι ἀβλαβῶς — περιπλέσσεται τῇ χειρὶ καὶ δέχεται.” σελ. 274. Ἀναγνωστέον δὲ: »εἰ μὴ τις ἐπίσταιτο λαβέσθαι — δέχεται.” Παραπλήσιόν τι τούτοις σφάλμα ἔξελε σελ. 138 ἐκ τούτων: »διασαφῶν οἷα πείσονται εἰ παραμένουσιν ἀμαρτωλοί.” Οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ »παραμενοῦσιν.” ἔσι γὰρ πᾶσι τοῖς ἐλληνίζουσιν ἔθος ταῦτα οὕτω συντάττειν, ὡς ἐν τῷ τοῦ Λαΐου χρησμῷ.

εἰ γὰρ τεκνώσεις παῖδ' ἀποκτενεῖς ὁ φύς.

Ἐσφαλται καὶ ἕτερα πολλά περὶ τοὺς τόνους ἐν τοῖς τοῦ Κλήμεντος, ἄξιον δὲ ὀλίγ' ἄττα παρασημειοῦσθαι, ἐν οἷς ἀμφιβολία τις ἐνεῖναι δύναται. Γράφεται σελ. 58 πλανήτας καὶ πολλάκις ἀλλαχοῦ καὶ πλανητῶν. Καλοῦνται δὲ οἱ ἄστέρες οὐχὶ πλανῆται, ἀλλὰ πλάνητες, διὸ πλανήτων καὶ πλάνητας γραπτέον. Γράφεται σελ. 70 ἀμέλει ἀντὶ τοῦ ἀμελεῖ, σελ. 144 συνιῶν ἀντὶ τοῦ συνιῶν, τουτέστι συνιείς. σελ. 263 ἐκτομίων ἀντὶ τοῦ ἐκτομιῶν ἀπὸ τοῦ ἐκτομίας. σελ. 286 ἐμπρεπεῖς ἀντὶ τοῦ ῥήματος ἐμπρέπεις. σελ. 316 καὶ 356 συνίασιν ἀντὶ τοῦ συνιᾶσιν. σελ. 351: μελέτη πάντα καθαίρει ἀντὶ τοῦ καθαιρεῖ. καὶ σελ. 715 ἐν μὲν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται: »ἀδμήτες ἀεὶ καὶ λίαν νούσων,” διώρθωσαν δὲ ἀεικελίαν, ἐχρῆν δὲ »ἀεικελιᾶν νούσων.”

»Σαφέςατα τοὺς μὲν ἔπαυσε κακῶς διατιθέντας, τοὺς δὲ τὰ ἴσα τολμῶντας ἐκώλυσεν,” σελ. 279. ὁ Κλήμης ἐν τούτοις σαφῶς τοὺς κακῶς παθόντας καὶ τοὺς ποιοῦντας κακῶς ἀντιθεῖς ἔγραψε διατεθέντας, οὐχὶ διατιθέντας. Καὶ τοῦτο μὲν ἴσως Φαῦλον οὐδὲ μνήμης ἄξιον, ἐμνήσθην δ' ὅμως διὰ τὸν Ἀνακρέοντα, οὗ τάδε παρατίθεται ὁ Δειπνοσοφιστὴς σελ. 533.

πολλὰ μὲν ἐν δουρὶ τιθεῖς αὐχένα, πολλὰ δ' ἐν τροχῷ,

πολλὰ δὲ νῶτον σκυτίνῃ μάστιγι θωμιχθεῖς, κόμην

πώγωνά τ' ἐκτετιλμένος.

ἐν τούτοις ὁ προσέχων τὸν νοῦν οὐκ ἀνέξεται τοῦ ἐνεσῶτος χρόνου

ἐν τῷ τιθεῖς, οὐκ ἄρκει δὲ μεταγράφειν τεθείς, ἀλλ' οὕτως οἶμαι γραπτέον·

πολλὰ μὲν ἐν δουρὶ δεθείς αὐχένα,
πολλάκις μὲν (Φησὶν) ἐδέθη ἐν τῷ ξύλῳ, πολλάκις δὲ ἐμασιγώθη
δοῦλος ὢν.

»Τίς γὰρ οὐκ ἀντιπαραφυλάξαιτο ἐπόμενός τῳ καθ' ὁδόν κτέ.» σελ. 279. Φανερόν ὅτι δεῖ γράφειν »οὐκ ἂν παραφυλάξαιτο.» Ὁμοιότατα σελ. 185: »ἕως ἀντιπεριπεσὼν ὑφάλοις πέτραις αὐτὸς αὐτὸν — διαφθείρη.» τὸ »ἀντιπεριπεσὼν» περιφανῶς ἡμάρτηται ἀντὶ τοῦ: »ἕως ἂν περιπεσὼν — διαφθείρη.» Πρόδηλον δὲ ὅτι τὸ ΤΙ ἐκ τοῦ ἐπιφερομένου Π ἐγένετο. Οἱ δὲ ἀντιγραφεῖς τετραχῶς πως ἐν τῷ ΑΝ ἀμαρτάνουσι. Πρῶτον μὲν τὸν ΑΝ καὶ τὸν ΔΗ συγχέουσι διὰ τὸ σχεδόν τι οὐδὲν ἐν τοῖς παλαιοτάτοις τῶν βιβλίων ταῦτα διαφέρειν καὶ ὅψει παρὰ τε τοῖς ἄλλοις καὶ παρὰ τῷ Πλάτῳι πολλάκις ἂν καὶ ἂν που κακῶς ἀντὶ τοῦ δὴ καὶ δὴπου γεγραμμένα. Ἐπειτα δὲ ἀπειράκις ὁ ΑΝ ἀπόλλυται ἄλλως τε καὶ μετὰ τὸν ΓΑΡ, παρὰ τε τὴν διάνοιαν τῶν λεγομένων καὶ παρὰ τὸ μέτρον· οἱ δὲ ἀντιγραφεῖς οὔτε τῷ νῶ τοῖς ἀεὶ λεγομένοις παρακολουθοῦσιν οὔτε τὰ μετρικὰ ἐπίσανται. Τὸ δὲ τρίτον πολλάκις ὁ ΑΝ τῷ ἐπιφερομένῳ ῥήματι συμφύεται μεταπεσὼν εἰς τὴν ΑΝΑ, τὸ δὲ τέταρτον ὡς ἐόρακας εἰς τὴν ΑΝΤΙ μετατυπῶνται ἔαν τὸ Π ἐπιφέρηται. Ἐς δὲ ἐφ' ἡμῖν ἀεὶ τὰ τοιαῦτα σφάλματα κατὰ τὸ δέον ἐκ τῶν βιβλίων ἐξελεῖν καὶ τὸ τῶν ἀντιγραφέων τι φροντίζειν καὶ ἐν τοῖς τοιούτοις ἡλίθιον. Παραδειγματῶν δὲ πανταχοῦ πολλὴ ἀφθονία. Ἀρίστην γνώμην εἶπεν ὁ Κλήμης καὶ πᾶσιν ἔτι καὶ νῦν συμφέρουσιν σελ. 549 τήνδε: »ξύμπαντες οὖν Ἕλληνες τε καὶ βάρβαροι ὅσοι τάληθοὺς ὠρέχθησαν οἱ μὲν οὐκ ὀλίγα οἱ δὲ μέρος τι, εἶπερ ἄρα, τοῦ τῆς ἀληθείας λόγου ἔχοντες ἀναδειχθεῖεν.» Οὐκ εὐχεται ταῦτα ὁ Κλήμης (εἰ καὶ τὸ πρᾶγμα εὐχῆς ἄξιον) »εἴθε ξύμπαντες ἀναδειχθεῖεν!» ἀλλὰ γνώμην ἀποφαίνεται »ξύμπαντες — μέρος τι ἔχοντες ἂν δεῖχθεῖεν.» οὐ γάρ; Ἀπώλετο δὲ ὁ ΑΝ ἐν ἄλλοις τε παμπόλλοις καὶ σελ. 288 ἐν τούτοις: »ἐγὼ δὲ οὐκ ἐβουλόμην τὴν σωματικὴν εὐπρέπειαν ἀσκεῖν αὐτὰς, ἐπάγεσθαι δὲ τοὺς γήμαντας Φιλανδρίαν σώφρονι,» γραπτέον δὲ »οὐκ ἂν ἐβουλόμην,» οὕτω γὰρ τοῖς Ἕλλησιν ἔθος λέγειν περὶ τῶν ἀδυνάτων γενέσθαι καὶ τῶν ἀνηκέστως ἐχόντων. Χαριέντως ὁ Κωμικός·

βδελυρὸν μὲν οὖν τὸ πρᾶγμα οὐκ ἂν ἐβουλόμην
λαχεῖν, ἐπειδὴ δ' ἔλαχον οὐκ ἂν ἐβουλόμην.

ἡ δὲ δημηγοροῦσα γυνὴ ἐν ταῖς Ἐκκλησιαζούσαις σίχ. 151 τὰδε προοιμιάζεται:

ἐβουλόμην μὲν ἂν ἕτερον τῶν ἡθάρων
λέγειν τὰ βέλτισθ' ἵν' ἐκαθήμην ἡσυχος.

ἐβουλόμην μὲν ἂν (Φησὶν) ὁρῶσα ἀδύνατον ὢν. Ἀπόλωλεν ὁ ΑΝ καὶ ἐν τούτοις σελ. 494: »καλῶς ὁ Ζήνων ἔλεγεν ἕνα Ἴνδον παροπτώμενον ἐθέλειν ἰδεῖν ἢ πάσας τὰς περὶ πόνου ἀποδείξεις μαθεῖν.» γραπτέον γάρ: »ἐθέλειν ἂν ἰδεῖν.» Μυριάκις οὖν ἐν πᾶσι τοῖς τοιούτοις ὁ ΑΝ ἀναγκαῖος ὢν ἀφανίζεται, ὁ δὲ ἀεὶ βουλόμενος τὸ κακὸν ἰάσεται.

»Οὐ γὰρ πάντας [ἀεὶ] οὐδὲ ἀεὶ ὀνίνησι (τὸ βαλανεῖον),» σελ. 282. Περιγραπτέον πάντως τὸ πρότερον ἀεὶ. Μετ' ὀλίγα δὲ ἀντὶ τοῦ »πολλάκις ἡμέρας λούεσθαι» γράφε »πολλάκις τῆς ἡμέρας.» Βραχὺ δὲ τι ὑποβὰς ὁ Κλήμης οὐκ ἔγραψε »διὰ τὴν ἄσιν τὴν ἐπιφυσμένην αὐτῷ» ἀλλὰ τὴν ἄσιν. Ἀσὴ καὶ ἄσις διαφέρει, ἄσῃ μὲν γὰρ σημαίνει λύπην, ἀνίαν, ἀχθὴ δόνα, ὡς ἐν τῇ Μηδείᾳ.

ἔξω μολὼν ἔπαυσε καρδίαν ἄσης.

ἄσις δὲ ἐστὶ ῥύπος καὶ ἀκαθαρσία. Οὐδὲν οὖν ἔχοντα κοινὸν ὅμως ὑπὸ τῶν ἀμαθῶν ἀεὶ συμφύρεται καὶ συγχεῖται πάνυ γελοῖως. Ἐξηπάτησαν μέντοι οὐ μόνον τὸν ἡλίθιον Σουῖδαν ἀλλὰ καὶ τὸν πολυμαθέστατον Δινδόρφιον ἐν τῷ Θησαυρῷ ἐν τῷ Ἀσῃ.

»Μικροῦ δεῖν ἔλαθέ με εἰπεῖν ὁ Πιττακὸς ἐκεῖνος ὅτι ἤλεθεν ὁ Μιτυληναῖον βασιλεύς,» σελ. 284. Γράφε: »εἰπεῖν ὅτι ὁ Πιττακὸς ἐκεῖνος ἤλεθεν» καὶ Μυτιληναίων ἀντὶ τοῦ Μιτυληναίων. Ἐν ἐνίοις τῶν ἀντιγράφων ἤλεθεν γέγραπται. Ἡμφεγνόουν γὰρ οἱ ἀμαθεῖς ὅ, τι ποτ' εἶη τὸ ΗΛΗΘΕΝ, τὸ δὲ ἤλεθεν καλῶς ἤδεσαν. Οἱ δὲ παλαιοὶ ἀλεῖν ἔλεγον καὶ ἀλήλεκα καὶ βίος ἀληλεμένος. Οἶσθα δὲ τὸ τοῦ Πλουτάρχου ἐν τῷ τῶν ἐπτὰ σοφῶν συμποσίῳ σελ. 157 Ε. »ἐγὼ γὰρ ἐν Λέσβῳ γενόμενος τῆς ξένης ἡκουον ἀδούσης πρὸς τὴν μύλην· Ἀλεῖ, μύλα, ἄλεῖ. καὶ γὰρ Πιττακὸς ἀλεῖ μεγάλας Μυτιλάνας βασιλεύων.» Οἱ δὲ μεταγενέστεροι ἀντὶ τοῦ ἀλεῖν ἀλήθειν ἔλεγον καὶ τοὺς παλαιοὺς τύπους ἀγνοοῦντες συνέχεον καὶ διετάρκτον καὶ ἐλωβῶντο πάντα

τρόπον, ὡς ἐν τῷ τοῦ Φερεκράτους παρὰ τῷ Δειπνοσοφιστῇ σελ. 263 B.

εἶτα πρὸς τούτοις ἡλουν ὀρθῶς τὰ σιτία. ὅπου τὸ παλαιότατον ἀντίγραφον ἡλων ἔχει, τὰ δὲ τούτου ἀπόγραφα ἡλουν καὶ εἶλουν. Ἡμάρτηται δὲ παρὰ μὲν τῷ Ἡροδότῳ Z. 23: »σῖτος δὲ σφισι πολλὰς ἐφοίτα ἀληλεσμένος,» παρὰ δὲ τῷ Θουκυδίδῃ Δ. 26: »εἰσάγειν σῖτον ἀληλεσμένον.» Τὰ ληθὲς δὲ σώζεται ἐν τοῖς Ἀμφιδος σιχιδίοις (Ἀθῆν. σελ. 642 A):

ἤδη ποτ' ἤκουσας βίον

ἀληλεμένον; B. ναί. A. τοῦτ' ἐκεῖν' ἐστὶν σαφὲς. τὸ γὰρ ἀλήλεσμαι βάρβαρον, ὡς εἴ τις ἐλήλασμαι ἢ ὁ μῶμοςαι βούλοιο λέγειν. Οἱ μὲν οὖν παλαιοὶ ἀλεῖν μόνον ἔλεγον οὐχὶ ἀλήθειν, ὥσπερ καὶ νεῖν καὶ κνήν, νῆν, σῆν, σμήν, ψῆν ἀντὶ τοῦ νήχεσθαι, κνήθειν, νήθειν, σήθειν, σμήχειν, ψήχειν, ἅπερ ἐστὶ πάντα τῶν μεταγενεστέρων εὐρήματα καὶ τοῖς πάλαι Ἑλλήσιν ἄγνωστα. Τὰ δὲ παλαιὰ ταῦτα ἀεὶ κινδυνεύει ὑπὸ τῶν ἀμαθῶν καὶ ἀναισχύντων ἀντιγραφῶν διαφθαρέντα ἀπολέσθαι. Εἶδομεν νυνδὴ τὸ Ἀντιφάνους σιχιδίον οὕτω λελωβημένον:

σμήχεται, κτενίζετ', ἐκβέβηκε, τρίβετα.

ἀντὶ τοῦ

σμήται, κτενίζετ', ἐκβέβηκ', ἐντρίβετα.

εἰωθότες γὰρ σμήχειν λέγειν καὶ ἀκούειν ἀεὶ, ὡς παρὰ τῷ Κλήμεντι σελ. 268: »οἱ δὲ σμήχουσι τὰ ἐκπώματα, — ἄλλοι καταψήχουσι τὰ ὑποζύγια.» τὸ παλαιὸν CMHTAI ἠφάνισαν. Καὶ περὶ μὲν τὰ ἄλλα ἦττον σφάλλονται, πταίουσι δ' ἀεὶ τινες ἐν τῷ NEIN καὶ NHN. Neῖν μὲν γὰρ ἀεὶ ἀντὶ τοῦ νήχεσθαι τίθεται, τὸ δὲ τὴν κρόκην νήθειν παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ἀεὶ ποτε NHN καλεῖται, οὐχὶ νεῖν οὐδὲ νήθειν. Συμφύρουσι μὲν πάντα οἱ ἀντιγραφεῖς ἀλλ' αὐτοὶ ἑαυτοὺς ψευδομένους ἐλέγχουσι. Γράφεται μὲν γὰρ ἐν τῇ τοῦ Πολυδεύκους λέξει Z. 52 »ἐφ' οὗ δὲ νήθουσιν ἢ νῶσιν (τὸ γὰρ νήθειν οἱ Ἀττικοὶ νεῖν λέγουσιν) ἐπίνητρον καλεῖται.» Ἀλλὰ ταῦτα, ὁρᾷς; ἀλλήλοισι μάχεται· ἐχρῆν γὰρ νεοῦσιν ἀντὶ τοῦ νῶσιν γράφειν. Γραπτέον ἄρα »τὸ γὰρ νήθειν οἱ Ἀττικοὶ νῆν λέγουσιν,» οὕτω δὲ καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις. Ἐν τῇ Φωτίου Λέξει μεταξὺ τοῦ Νημερτές καὶ τοῦ Νηνεμίας κεῖται »Neῖν: νήθειν κρόκην» περιφανῶς γραπτέον Nῆν κατὰ σοιχεῖον. ἐν δὲ τῇ αὐτῇ λέξει φέρεται καὶ τόδε: »Nήθειν οὐ μόνον

νεῖν τὴν κρόκην Φασίν.» νῆν μὲν οὖν. Ὁ δὲ καλούμενος Ἀντατικιστὴς σελ. 109, 25: »Nήθειν οὐ μόνον νεῖν.» Ἀμαρτάνεις καὶ νῦν, ὥτ' αὖν, τὸ γὰρ νεῖν ἐστὶ νήχεσθαι, τὸ δὲ νήθειν οἱ Ἀττικοὶ νῆν ἔλεγον. Εὐρίσκεται γὰρ παρὰ τοῖς παλαιοῖς νῶσι, νῶντα, νῶμενος καὶ ἔνη, καὶ παρὰ τῷ Εὐπόλιδι:

τῇ χειρὶ νῶσαι μαλθακωτάτην κρόκην.

Μόνος ἔτι πράγματα παρέχει ὁ Πλάτων ἐν τῷ Πολιτικῷ γράφων σελ. 289 C: »τοὺς περὶ τὸ νήθειν τε καὶ ξαίνειν,» καὶ πάλιν σελ. 282 A: »καὶ μὴν ξαντική γε καὶ νησική καὶ πάντα τὰ περὶ τὴν ποίησιν τῆς ἐσθῆτος.» Εἰ γὰρ, ὥσπερ ἐμοὶ δοκεῖ, μηδεὶς πώποτε τῶν παλαιῶν οὔτε τῷ νήθειν ἐχρήσατο οὔτε τῷ κνήθειν, σμήχειν, ψήχειν κτλ. πόθεν τὸ νήθειν παρεισέδου καὶ πῶς ἡ τέχνη νησική ἐκλήθη; Ἐκ τοῦ Nῆν γὰρ νῆμα γίγνεται, ὡς σμήμα, περίψημα (ἐκ τοῦ σμήχω γὰρ σμήγμα ἐγένετο ὕστερον) καὶ νητική ἢ τέχνη οὐχὶ νησική. Ὁ δὲ Πλάτων ἔγραψε »νῆν τε καὶ ξαίνειν,» καὶ: »ξαντική γε καὶ νητική.» Ἐὰν δὲ τούτοις θάτερον φανερώς ἀποδείξω, μηδὲ περὶ θατέρου ἔτι τοῖς ἀντιγραφεῦσιν εἰκὴ πιστεύσωμεν. Δεῦρο δὲ, ὦ Φώτιε, πολλὰς τοῦ Πλάτωνος γνησίας λέξεις διασώσας μόνος σῶσον ἡμῖν καὶ ταύτην. Πρόσεχε τὸν νοῦν: »Nητικήν (Φισίν) ἄνευ τοῦ στήν περὶ τὸ νήθειν τέχνην.» καὶ τί ἔτ' ἐρεῖς; δῆλον γὰρ ὅτι οὐ μόνον τοῦνομα οἱ κακοδαίμονες ἀλλὰ καὶ τὸ ῥῆμα ἡμῖν διέφθειραν. Ἐξελέγξαντες δὲ τὰ περὶ τὸ νῆν σφάλματα σκοπῶμεν ἤδη διὰ βραχείων τὰ περὶ τὸ κνήν καὶ τὰ λοιπά. Οἱ μὲν παλαιοὶ πάντες ὁμαλῶς κνήν ἔλεγον καὶ ἐπικνήν καὶ κνήσθαι, προσκνήσθαι, καὶ σμήν, ἐκσμήν, ἐπισμήν, σμήται, σμῶμενος, καὶ ψῆν, ἀποψῆν, ἀπέψη, καταψῆν, καταψῶντα, περὶψῆν, οἱ δὲ μεταγενέστεροι τοῦτο μὲν ἐχρῶντο τοῖς νεωτερικοῖς τύποις κνήθειν¹⁾, σμήχειν, ψήχειν μετὰ τῶν συνθέτων, τοῦτο δὲ ἐπὶ τοὺς παλαιοὺς τύπους ἐπανῆλθον πλὴν ὅτι αὐτοὺς εἰς - ἄν,

¹⁾ Ἐλέγχεται ἄρα καὶ ἐκ τούτου οὐκ ὄντα ἀρχαίου τινὸς ποιητοῦ τὰ παρὰ τῷ Πλουτάρχῳ ἐν τῷ Περὶ ἀοργησίας κείμενα 463 B. τάδε:

καὶ γὰρ κάπρον Φριξάουχεν' οὐ μόνον γυνή,
παῖς δ' αὖ νεογνὸς χειρὶ προσκνήθων νέα
κλίνει παλαισοῦ παντὸς εὐμαρέερον.

πάντως δὲ ταῦτα τῆς Ἀλεξανδρείας μᾶλλον ἢ Ἀττικῆς χάριτος ὄζει.

οὐκ εἰς - ἣν περιέσπων, κνᾶν καὶ κνᾶσθαι λέγοντες καὶ ἀπέψα
καὶ ἀπεψᾶτο καὶ τὰ ὅμοια, ὧν ὀλίγα ἐκ πολλῶν παραθέσθαι
ἄξιον. Πλούταρχος ἐν τῷ Πῶς ἂν τις διακρίνει τὸν κόλακα τοῦ
Φίλου σελ. 61 D: »κνᾶ καὶ γαργαλίζει.» Κλήμης σελ. 328:
»κνήθοντες καὶ γαργαλίζοντες τὰς ἀκοὰς τῶν κνίσασθαι
(γρ. κνήσασθαι) γλιχομένων.» Πλούταρχος ἐν τῷ Πῶς ἂν τις ὑπ'
ἐχθρῶν ὠφελοῖτο σελ. 89 E: »τὸ ἐνὶ κνᾶσθαι δακτύλῳ τὴν κε-
φαλὴν.» Δίων ὁ Χρυσόστομος λόγ. 5. σελ. 90: »προσκνᾶσθαι
πρὸς τὸ τραχύ,» καὶ μετ' ὀλίγα: »τὸν πόδα κνᾶσθαι.» Κλήμης
σελ. 205: »ταῖς θριξίν — ἀπεψᾶτο τὸ περιττὸν τοῦ μύρου.»
Διαφερούσης τοίνυν τῆς τῶν παλαιῶν καὶ τῆς τῶν μεταγενεστέρων
συνηθείας σφόδρα αἰεὶ κινδυνεύει τὰ τῶν παλαιῶν. Παραδείγματος
χάριν τὰ τοῦ Ξενοφῶντος σκόπει τὰ ἐν τοῖς Ἀπομνημονεύμασιν
(Α. 2, 30): »ἐπιθυμῶν Εὐθυδήμῳ προσκνῆσθαι ὥσπερ τὰ ἴδια
τοῖς λίθοις.» Ἐν δὲ τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται καὶ προσκνίσθαι,
προσκνᾶσθαι, προσκνήσασθαι, προσκνίσασθαι, ὧν τὸ
μὲν προσκνίσθαι καὶ προσκνίσασθαι σφάλματά ἐστι γραφι-
κά, τὸ δὲ προσκνᾶσθαι καὶ προσκνήσασθαι παραδιорθώσεις
τῶν τὸ Ἀττικὸν προσκνῆσθαι ἀγνοούντων. Τὸ δὲ παλαιὸν κνῆν
ὅσον ἐπὶ τοῖς ἀντιγραφεῦσι σχεδὸν τι ἐκ τῶν βιβλίων ἠφάνισαι.
Γράφουσι γὰρ παρὰ μὲν τῷ Μοίριδι σελ. 234 »Κνεῖν Ἀττικῶς,
κνήθειν Ἑλληνικῶς.» παρὰ δὲ τῷ Ἡσυχίῳ: »Κνεῖν: κνήθειν,»
μεταξὺ τοῦ Κνησιῆρ καὶ τοῦ Κνησις, παρὰ δὲ τῷ Σουΐδῳ
»Ἐπικνεῖν.» Διεσώθη δὲ τὸ Ὀμηρικὸν Ἰλιάδ. Α. 638:

ἐπὶ δ' αἴγειον κνῆ τυρὸν | κνήσι χαλκείῃ,
καὶ παρὰ τοῖς Κωμικοῖς »ἐπικνῆς» καὶ »ἐπικνῆν κἀπεσθίειν.»
Τὸ δὲ κνῆσθαι καὶ κνώμενος ἐν τῷ τοῦ Πλάτωνος Γοργία κεῖ-
ται σελ. 494. ὅπου καὶ χρήσις τοῦ κνησιᾶν διὰ τούτων: »καὶ
πρῶτον μὲν εἶπε εἰ καὶ ψωρῶντα καὶ κνησιῶντα ἀφθόνως ἔχοντα
τοῦ κνῆσθαι κνώμενον διατελοῦντα τὸν βίον εὐδαιμόνως ἔστι
ζῆν.» Πρὸς ταῦτα ἀναφέρεται τὸ ἐν τῇ Φωτίου λέξει: »Κνη-
σιῶντα: ἐπιθυμητικῶς ἔχοντα τοῦ κνᾶσθαι.» Τὸ δὲ ῥῆμα τοῦτο
ἐν ἄλλοις τέ τισι καὶ ἐν τοῖς τοῦ Κλήμεντος εἰς τὸ κνησιᾶν
παρέφθαρται, οἷον σελ. 298: »δίκην ὧν — γαργαλισμοῖς ἀσελ-
γέσι κνησιῶντες πρὸς Ἀφροδίτην.» καὶ σελ. 222: »εἰς διακο-
νίσαν κνησιῶντων μορίων.» Βέλτιον δὲ κνησιῶντες καὶ κνη-
σιῶντων μεταγράφειν. Τίς ἄρα νῦν θαυμάσεται, εἰ ἐν τῇ τοῦ
Εὐριπίδου Ἰφιγενείᾳ ἐν Ταύροις εἰχ. 305 ἔτι καὶ νῦν περιφέρεται

ἄφρον τ' ἀπέψα σώματος τ' ἐτημέλει.

Ἀνάττικον γὰρ ἐστὶ καὶ τῷ Ἑλμσλήϊω πεισέον ἀπέψη διορθώ-
σαντι. Προσάγουσι δὲ τινες οἷον μηχανήν τινα τὸ τοῦ Ἡσυχίου:
»Ἀπέψα: ἀπέμασεν.» Εἶτα τί τοῦτο; οὐ γὰρ ὁ αὐτὸς Ἡσύχιος
ἀνέγραφε: »Σμᾶν: σμήχειν,» καὶ τίς αὐτῷ πιεῖσει τὸ Σμᾶν
μὴ οὐχὶ τῶν μεταγενεστέρων εἶναι μόνων, τῶν Ἀττικῶν σμῆν καὶ
ἐπισμῆν λεγόντων, ὡς Ἀριστοφάνης Θεσμοφ. εἰχ. 396:

τί γὰρ οὗτος ἡμᾶς οὐκ ἐπισμῆ τῶν κακῶν;

Περὶ δὲ τοῦ ψῆν, ἀποψῆν, καταψῆν, περιψῆν τίς ἂν
ἀμφισβιτήσειεν; Ἀριστοφάνης Ἰππεῦσι εἰχ. 909:

ἰδοὺ δέχου κέρκον λαγὼ τῷφθαλμιδίῳ περιψῆν.

καὶ Φώτιος εἰς τοῦτο ἀποβλέπων: »Περιψῆν διὰ τοῦ η, οὐ πε-
ριψᾶν.» Φυλακτέον γὰρ δὴ καὶ τότε ἦν μὴ τις τὰς ἀρχαίας γρα-
φὰς εἰκῇ κινήσειεν. Ὡς οὖν κατελάβομεν τοὺς ἀντιγραφέας ἐν
τῷ τοῦ Ἀντιφάνους εἰχιδίῳ τὸ Ἀττικὸν Σμῆται εἰς τὸ Σμή-
χεται μετατυποῦντας, οὕτω καὶ ἐν πᾶσι τοῖς τούτῳ παραπλησίοις
εὐλαβητέον μὴ τι ἡμᾶς οἱ ἀμαθεῖς οὗτοι ὁμοίως ἐξαπατῶσι.

Λοιπὸν περὶ τοῦ Ἀλεῖν — ἀλήθειν καὶ Νεῖν — νήχε-
σθαι βραχέα λέγειν. Οὐδεὶς τῶν παλαιῶν τῷ ἀλήθειν χρῆται,
τὸ δὲ νήχομαι (καὶ νήχω) ἔστι μὲν ἐπικόν, τῶν δὲ Ἀττικῶν
οὐδενὶ ἐν χρήσει. Καὶ περὶ μὲν τοῦ ἀλήθειν τῷ Φρυνίχῳ πει-
σέον ὀρθότατα παραινοῦντι τάδε σελ. 151: »Ἀλεῖν ἐρεῖς οὐκ
ἀλήθειν καὶ ἤλει οὐκ ἤληθεν, ἀλοῦσα οὐχὶ δὲ ἀλήθουσα.»
Συμφωνοῦσι γὰρ πάντες, τὸ δὲ μόνον διαφωνεῖν δοκοῦν τὸ Φερε-
κράτειον ἐν τοῖς Βεκκέρου Ἀνεκδ. 406, 1:

ἀνὴρ γέρων ἀνόδοντος ἀλήθει,

ἄριστα διεύθυνεν ὁ Μεινέκιος διαγράψας τὸ ἀνάττικον τοῦτο ἀλήθει
χρησάμενος τῇ τοῦ Πολυδεύκου μαρτυρίᾳ I. § 89.

Μάχαιραν ἄρ' ἐνέθηκας; — οὐ. — τί μ' εἴργασαι;

ἀμάχαιρος ἐπὶ βόειά νοσήσω κρέα

ἀνὴρ γέρων ἀνόδοντος;

Περὶ δὲ τοῦ νήχομαι καὶ τῶν συνθέτων οὐκ ἔστιν οὐδεμία ἀμ-
φισβήτησις, οὐδεὶς γὰρ τῶν δοκίμων οὐδενὶ τούτων χρώμενος Φανή-
σεται. Νεῖν ἔλεγον οἱ Ἀττικοὶ καὶ »οἱ νεῖν ἐπιστάμενοι» καὶ τὸ
τοῦ λόγου »οὔτε γράμματα οὔτε νεῖν ἐπιστάμενοι,» καὶ νεῖν ἐξ
ὑπτίας, ὡς ἐν τῇ τοῦ Πλάτωνος Πολιτείᾳ 529 c. »ἐξ ὑπτίας
νέων, καὶ ἐν Φαίδρῳ 264 A. »ἐξ ὑπτίας ἀνάπαλιν διανεῖν.»
καὶ πάλιν ἐν τῇ Πολιτείᾳ 441 c. »ταῦτα μὲν ἄρα μόγις διανε-

νεύκαμεν.” (Παραβ. τὰ τοῦ Ρουγκενίου πρὸς τὴν Τιμαίου λέξιν ἐν τῷ Διανενεύκαμεν) καὶ ἐν τῷ Παρμενίδῃ 137 A: »διανεῦσαι τοσοῦτον πέλαγος λόγων,” παρὰ τὰ τοῦ Εὐριπίδου ἐν Ἰππολύτῳ 818:

κακῶν δ', ὦ τάλαν, πέλαγος εἴσορῳ
τοσοῦτον ὥςτε μήποτ' ἐκνεῦσαι πάλιν.

καὶ πάλιν ὁ Εὐριπίδης ἐν τῷ αὐτῷ 471:

εἰς δὲ τὴν τύχην

πεσοῦσ' ὅσῃν σὺ πῶς ἂν ἐκνεῦσαι δοκεῖς;

καὶ ἄλλα πολλὰ τούτοις παραπλήσια καὶ τῶν συνθέτων δὲ Διανεῖν, εἰσνεῖν, ἐκνεῖν, ἐπινεῖν, παρανεῖν, περινεῖν, προσνεῖν, ὑπονεῖν πολλὰ χρῆσις πανταχοῦ, ὡς ἐν τοῖς τοῦ Ἀλέξιδος (Ἀθῆν. 650 C) τοῖσδε:

εἰδὲς ποτε

πίνουσιν ἀνθρώποις ἀπίους παρακειμένους
ἐν ὕδατι πολλῶ; B. πολλάκις δήπου. τί οὖν;
A. οὐκοῦν ἕκαστος ἐκλεγόμενος λαμβάνει
τῶν ἐπινεουσῶν τὴν πεπαιτάτην αἰεῖ;

Πρὸς δὲ τούτοις καὶ τόδε παρασημειοῦσθαι ἄξιον, ὅτι ὁ μὲν παρακείμενός ἐστι τῶν σπανιωτάτων. σχεδὸν τι μόνον οἶδα τὸ παρὰ Πλάτῳ κείμενον Διανενεύκαμεν. καὶ ὁ μέλλων δὲ πλὴν τῆς παρ' Ἑσυχίῳ λέξεως: »Νευσόμεθα: νηξόμεθα,” ἅπαξ μόνον εὔρηται μοι ἐν τῇ τοῦ Ξενοφώντος Ἀναβάσει Δ. 3, 12: »ἐκδύντες δ' ἔφασαν ἔχοντες τὰ ἐγχειρίδια γυμνοὶ ὡς νευσόμενοι διαβαίνειν.” τὰ δὲ πιστότατα τῶν ἀντιγράφων πευσόμενοι φέρει, ἐν τισι δὲ παραγέγραπται »γρ. νηξόμενοι ὡς κολυμβήσοντας.” Παραδιορθοῖ τις, ὁρᾷ; τὸ Φανερεῶς ἐσφαλμένον. εἰ δὲ τὰ παλαιότερα ἀπώλετο, ἐδόκει ἂν ἴσως »νηξόμενοι” γεγραφέναι ὁ καλὸς Ξενοφῶν, νῦν δὲ τὸ ὁρθὸν εὐτυχῶς πως σέσωται. Ἀντὶ δὲ τοῦ νεῖν παρὰ πᾶσι τοῖς μεταγενεστέροις μυριόλεκτον τὸ νήχεσθαι μετὰ πλείων τῶν συνθέτων, ὡς παρὰ τῷ Κλήμεντι σελ. 733: »τῷ οἷον τε ὄντι διανήχεσθαι τὰ ἐν αὐτοῖς κύματα,” καὶ ἀπειράκις ἀλλαχοῦ καὶ παρ' ἄλλοις. Ἡμεῖς δὲ νῦν οἷον πέλαγός τι λόγων διανεύσαντες ἐπὶ τὰ ἐξῆς τραπώμεθα.

»Καλὸν δὲ καὶ ὕδωρ ἀνιμῆσαι δι' αὐτοῦ καὶ ξύλα διατεμεῖν, οἷς αὐτοῖς χρήσεται” σελ. 284. Γράφει: »οἷς αὐτὸς χρήσεται,” καὶ τοῦτο γὰρ τῆς αὐτουργίας μέρος.

»Ἀβροδίαιτον ἐνονεῖδίζων νεάνιδα ὁ Σοφοκλῆς λέγει

γυναικομίμοις ἐμπρεπεῖς ἐσθήμασιν.”

σελ. 286. Γράφει: »ὄνειδίζων νεανίαν” εἶτα »ἐμπρέπεις.” Γυναικόμιμα ἐσθήματα λέγει τὰ τοῖς γυναικείοις ὅμοια. Φανερόν οὖν καὶ ἐντεῦθεν ὅτι ταῦτα ἀνδρὶ ἐπιπλήττει θηλυνομένῳ.

»Εἰ γὰρ οἱ πάντες ἦσαν παιδαγωγούμενοι οὐδὲν τῶν σφραγίδων ἔδει.” σελ. 287. Δὲς ἡμάρτηται. γράφει »ἦσαν πεπαιδαγωγημένοι οὐδὲν ἂν τῶν σφραγίδων ἔδει.”

»Τὸν δακτύλιον οὐκ ἐπ' ἄρθρῳ φορητέον τοῖς ἀνδράσιν — εἰς δὲ τὸν μικρὸν δάκτυλον, καὶ τοῦτο εἰς τοῦσχατον καθιέναι.” σελ. 288. τί τοῦτο λέγει; Γράφει »τοῦτο” τοῦ δακτύλου.

»Τοῖς δὲ ἀναφανδὸν ἀμαρτάνειν ἐθέλουσι τὸ λαμβάνον τοῦ σχήματος — ἐπιτερπέεσθαι, ὅφ' ᾧ δεδοικότες — τὸ ἀμαρτάνειν ἀδεῶς κεκάρπωνται,” σελ. 290. Μάχεται ἀλλήλοις τὸ δεδοικότες καὶ τὸ ἀδεῶς, ὡς ὁρᾷ. Τί δὲ ἀναγνωστέον; Δῆλον ὅτι δεδυκότες. Ἐφθασε δὲ τοῦτο διορθώσας ὁ Πόττερος, ὡς νῦν ὁρῶ. ἔχρην δὲ τὰ οὕτως ἐναργῆ καὶ ἀναμφισβήτητα εἰς τὸ κείμενον παραχρῆμα ἀναλαβεῖν. Ὅτι δὲ δεδυκότες γραπτέον οὐ μόνον αὐτὸ καθ' αὐτὸ περιφανὲς ἀλλὰ καὶ διὰ τὸ πανταχοῦ τὸ Υ καὶ τὴν ΟΙ ὑπὸ τῶν ἡλιθίων ἀντιγραφῶν συγκεχύσθαι. Οὐκ ὀλίγον διαφέρει μυχός καὶ μοιχός, κύνας καὶ κοινάς, ἀλλ' ἐν τοῖς ἀντιγράφοις συνεχῶς καὶ ταῦτα συμπεφυρμένα εὐρήσεις. Ἐν τισι τοῦ Κλήμεντος ἀντιγράφοις φέρεται σελ. 263: »εἰ μὲν ἐπὶ τοὺς ἀνδρας (τὸ καλλώπισμα) θηλυδρίου, εἰ δὲ ἐπὶ τὰς γυναῖκας μυχοῦ” ἀντὶ τοῦ μοιχοῦ. Πρὸς τὴν παρὰ τῷ Ἑσυχίῳ λέξιν

Κυνοφθαλμίζεται: ἀναιδῶς ἐμβλέπει,

προσέγραψεν ὁ Κούσης τὸ τοῦ Συνεσίου: »Εἰ δὲ τις τὸ λεγόμενον κοινοφθαλμίζοιτο,” καὶ πανταχοῦ τὰ τοιαῦτα ὁμοίως συγχεῖται, ὥςτε καὶ ἐν τούτοις πᾶσι μόνῃς τῆς τῶν αἰεῖ λεγομένων διανοίας ἀπρὶξ ἐξόμεθα τῶν ἀνοήτων ἀντιγραφῶν καταφρονοῦντες. Δύο ἄλλα παραδείγματα τῶν νεωτέρων χάριν υπογράψω. Ἀλέξιδος σιχίδιον φέρεται ἐν τῇ τοῦ Πολυδεύκου λέξει οὕτως ἔχον:

γυνὴ λινουργὸς περὶ τοίχους ἀφείλετο.

ὁ δὲ Πόρσων εὐτόχως »περιτυχοῦσ' ἀφείλετο” διώρθωσεν. Ἐν δὲ τῇ Φωτίου γέγραπται

πολὺ δ' ἀλώπηξ ἀλλ' ἐχῖνος ἐν μέγα,
μωρότατα ἀντὶ τοῦ »πόλλ' οἷδ' ἀλώπηξ.»

»Αἱ περιπλοκαὶ τῶν τριχῶν αἱ ἐταιρικαὶ καὶ αἱ τῶν σειρῶν ἀνα-
δέσεις πρὸς τὸ εἶδεσθαι αὐτὰς δεικνύναι κόπτουσαι τὰς τρίχας
ἀποτίλλουσιν αὐτὰς πανούργοις ἐμπλοκαῖς, δι' ἃς οὐδὲ θιγγάνουσι
τῆς κεφαλῆς τῆς σφῶν αὐτῶν συγχεῖν τὰς τρίχας φοβούμεναι.»
σελ. 290. Τρεῖς ταῦτα ἡμάρτηται. Γραπτέον »πρὸς τῷ εἶδεσθαι
αὐτὰς δεικνύναι» τουτέστι χωρὶς τοῦ ε. α. δ. εἶτα κόπτουσι
ἀντὶ τοῦ κόπτουσαι, καὶ »αὐτὰς συγχεῖν» οὐχὶ »αὐτῶν.»

Τεράσιόν τι ῥῆμα ἔτεκεν ἡμῖν ἡ τῶν ἀντιγραφῶν νώθεια σελ.
296. »ἀνατρέφει γὰρ ἐπὶ τὴν δέσποιναν ἡ τῆς θεραπαινῆς ἀκολα-
σία ἐπιβαθραίνειν ἐνδιδούσα τοῖς πειρῶσι τὰ ἥττονα τὸ μὴ εὐ-
λαβεῖσθαι τὰ μείζονα διὰ τοῦ συγγινώσκειν τοῖς αἰσχροῖς τὸ μὴ
καταγινώσκειν ἐμφαινούσης τῆς δεσποίνης.» "Ὅτι μὲν γὰρ τὸ
ἐπιβαθραίνειν τέρας ἐστίν, οὐ ῥῆμα, τίς οὐκ ἂν ὁμολογήσειε;
Τὸ δ' ἀληθὲς πρόχειρον »ἐπιβάθραν ἐνδιδούσα — τοῦ μὴ εὐλα-
βεῖσθαι τὰ μείζονα." Ὡσαύτως εἶπε σελ. 200: »ἐπιβάθραν
ὑβρεως — ἣ ἐπερείδεται καὶ ἐπαναπαύεται ἡ ὑβρις» καὶ σελ. 435
»ἡ αἴσθησις ἐπιβάθρα τῆς ἐπισήμης." Ἐσφαλται δὲ τὸ σελ.
774 γεγραμμένον: »τὴν (Ἑλληνικὴν) φιλοσοφίαν ὑποβάθραν
οὔσαν τῆς κατὰ Χριστὸν φιλοσοφίας," ἐπιβάθραν μὲν οὖν. Πρὸς
ταῦτα ἀνεμνήσθην ἀλλοκότου τινὸς ἀμαρτήματος γραφικοῦ ἐν τοῖς
τοῦ Κασσίου Δίωνος ΑΖ. 54: »πράξας δὲ ταῦτα καὶ νομίσας ἱκα-
νὴν ἀπ' αὐτῶν ἐπὶ βασιλείαν πρὸς τὴν ὑπατεῖαν εἰληφέναι." Οἱ μὲν
ἀντιγραφεῖς ἐπὶ βασιλείαν ἐδόκουν ὀρᾶν, τὸ δ' ἦν ἄρα,
ὥς ἔοικεν, »ἐπίβασιν."

Καταπαύσωμεν τὸν περὶ τοῦ Παιδαγωγοῦ λόγον διορθώσαντες τὸν
ἐπὶ τέλει ὕμνον, οὗ ἡ ἀρχή·

Στόμιον πάλων [ἀδαῶν],
πτερὸν ὀρνίθων [ἀπλανῶν],
οἷαξ νηῶν [ἀτρεκῆς],
ποιμὴν ἀρνῶν [βασιλικῶν],
τοὺς σοὺς ἀφελεῖς
παῖδας ἀγειρον.

ὅτι πάντα τὰ περιγεγραμμένα ἐξαλειπτέον ὁμολογήσουσί μοι οἱ
μετρικοί.

Λοιπὸν μοι νῦν καὶ τὰ περὶ τοῦ Παιδαγωγοῦ ἐπὶ τὸ πέρας ἀγα-
γόντι τὰ τῶν Στρωματέων βιβλία ταχέως ἐπιδραμεῖν. Πολλὰ δ'
ἤδη ἐξ αὐτῶν ἐν τοῖς ἄνω προλαβὼν καὶ τοῖς θεολογουμένοις οὐ
πάνυ τι ἀρεσκόμενος ὀλίγας τινὰς ῥήσεις κακῶς ἐχούσας κατὰ τὸ
δυνατὸν ἐπανορθοῦν καὶ, εἴ τι ἄλλο ἀξιόλογον εἶναι δόξει, διὰ βρα-
χέων παρασημειοῦσθαι ἐν τῷ παρόντι βούλομαι καὶ ἀρκέσειν ἡγοῦ-
μαι. Ἀμα δὲ καὶ τὸ προσκορὲς διαφύγοιμεν ἂν μὴ λίαν πολλὴν
χρόνον τοῖς αὐτοῖς ἐνδιατρίβοντες. Εἴτα δὲ μακρὰ ἐρρῶσθαι τῷ
Κλήμεντι φράσαντες ἐπὶ τὰ τοῦ Πλάτωνος μέτιμεν, ἐξ ἀχλύος
εἰς φέγγος λαμπρότατον.

»Οὐ γὰρ ἔστι τὰ γραφέντα μὴ ἐκπεσεῖν» καὶ μετ' ὀλίγα:
»δεῖται γὰρ ἐξ ἀνάγκης βοηθοῦ ἥτοι τοῦ ἐγγραψαμένου ἢ καὶ
ἄλλου τοῦ εἰς τὸ αὐτὸ ἵχνος ἐμβεβηκότος.» σελ. 324. Πλατω-
νικὰ ταῦτα πάντα, καὶ τὰ μὲν πρῶτα κατὰ λέξιν γέγραπται ἐν
τῇ πρὸς Διονύσιον ἐπιστολῇ σελ. 314 c. (ὅπου καλλίων γραφή
» — μὴ οὐκ ἐκπεσεῖν.), τὰ δὲ λοιπὰ ἐκ τοῦ Φαίδρου σελ. 275 d.
καὶ ἐξῆς. Ἀντὶ δὲ τοῦ ἐγγραψαμένου πάντως διορθωτέον
συγγραψαμένου. Μυριάκις δὲ τὴν ΕΝ καὶ τὴν CTN συγκε-
χυμένας εἶδές τε καὶ ὅψει. Εἴωθε δὲ πῶς ὁ Κλήμης συγγρά-
ψασθαι λέγειν ἀντὶ τοῦ συγγράψαι, οἷον σελ. 704: »Ἀντί-
πατρος τρία συγγραψάμενος βιβλία." Καλλιπεῖν δὲ βουλό-
μενος εἶπε σελ. 752: »πολλοὶ δὲ τῶν ἀπὸ Πλάτωνος συγγραφεῶν
πεποίηται." ἔπαισε δὲ μεγάλως οὐ μεμνημένος ὅτι ἡ συγγραφή
παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ῥήτορσιν αἰετὶ τίθεται ἀντὶ τοῦ »συμφωνία ἐγ-
γραφος."

»Οὐκ οἶμαι γὰρ τινα οὕτως εὐτυχῇ γραφὴν ἡγεῖσθαι ἢ μηδεὶς
ἀντερεῖ, ἀλλ' ἐκείνην εὐλογον νομισέον ἢ μηδεὶς εὐλόγως ἀντερεῖ.
καὶ πρᾶξιν ἅμα καὶ αἵρεσιν ἀποδεκτέον οὐ τὴν ἀμεμφῇ ἀλλ' ἢ
οὐδεὶς εὐλόγως καταμέμφεται.» σελ. 326. Καὶ τυφλῷ δῆλον
ὅτι καταμέμφεται γραπτέον. Ἰσέον δὲ ὅτι τῶν συνηθεσάτων
ἐστὶ τοῦτο σφαλμάτων τὸ Φ ἀντὶ τοῦ Ψ κείμενον. ἘΦ' ἡμῖν ἄρα
ἐστὶ τὸ γράφειν εἰς τὸ γράψειν καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα ἐν
δέοντί γε μεταπλάττειν. Ὅψει γὰρ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τοὺς ψι-
λοὺς γελοῖως πάνυ φίλους γενομένους, καὶ τὰς ὁφείεις εἰς ὅφεις
μεταπεσούσας, ὥς παρ' Ἡσυχίῳ ἐν τῷ Ἀμαρυγασί.

Καὶ τόδε παλαιογραφικῆς δεῖται ἐμπειρίας καὶ τριβῆς τὸ σελ.

326 ἐσφαλμένον: »καθάπερ ὁ τῆς ἄγρας ἐρωτικῆς ζητήσεως ἀνιχνεύσας ἐρευνήσας κυνοδρομήσας αἰρεῖ τὸ θηρίον, οὕτω καὶ τάληθες γλυκύτητι φαίνεται ζητηθὲν καὶ πόνοι πορισθέν.» Φέρε δὴ, ὃ Φίλτατε Κόντος, θηρευτικὸς ὢν ἀνιχνεύσας καὶ ἐρευνήσας αἰρεῖ μοι τὸ ἐν τούτοις κεκρυμμένον σφάλμα. Συνεῖδες ἤδη τὸ κακῶς ἔχον. Ἄντὶ τοῦ γλυκύτητι τί ἀναγνώσεις; Δῆλον ὅτι γλυκύτατον, οὐ γάρ; Πῶς δὲ γέγονε τὸ περὶ τὴν γραφὴν ἀμάρτημα; Ἄρ' οὐ μέμνησαι πῶς οἱ εἰς τάχος γράφοντες γράφουσι τὸ γλυκύτατον, γλυκύτατα, καὶ τὸ γλυκύτητος, γλυκύτητι, γλυκύτητα, καὶ πάντα τὰ τούτοις ὅμοια; Ἐπιτιθέασι γὰρ τὰ δύο τῇ προπαραληγούσῃ ὁξεῖαν παραγράφοντες, ὥς τὸ γλυκύτατον τοῦ γλυκύτητι μὴδὲν ὅλως διαφέρειν (γλυκῦ'). Ἐν τοῖς τοῦ Βασίου παλαιογραφικοῖς πίναξι θεάσει τὰ τοιαῦτα Ε, 15, 16. Τέτοκε δὲ τοῦτο τῶν ταχυγράφων τὸ ἔθος πλήθος σφαλμάτων, ὃ τοῦ τυχόντος ἐστὶν ἀφαιρεῖν. Πολλὰ ὁ Βάσιος διήλεγξεν, οἷς ἐν καὶ δεύτερον προσβαλεῖν ἄξιον. Ἐν τῷ Περὶ Ὑψους συγγραμμάτων κεφ. 29 γέγραπται: »ἐπὶ κηρον μέντοι τὸ πρᾶγμα ἢ περίφρασις — κουφολογίας τε ὅζον καὶ παχύτατον.» Οὐ μὲν οὖν, ἀλλὰ παχύτητος, ὥς καὶ ἡ τῶν ὀνομάτων σύνθεσις φανερόν ποιεῖ. Ἔστι δὲ καὶ ἐν τισὶ τάληθες παχύτητος, ἀλλ' ἡλιθίως ἀποδοκιμάζεται. Ἐν τοῖς τῷ Ἰαμβλίχῳ περὶ τοῦ Πυθαγόρου βίου γεγραμμένοις πάμπολλα ἔνεσι τοιαῦτα σφάλματα, ἐν δὲ τοῖς καὶ τὰδε: § 16 »τὸν πρόσλοιπον εὐφημότατον πλοῦν διεξήνυσαν.» γρ. εὐφημότατα. § 19 »θεῶν θρησκείαν ἐντελεσάτην ἐκμαθών.» γρ. ἐντελέεσστα. § 68 ἀντὶ τοῦ »διὰ νομιμότητος» ἐφέρετο πάλαι: »διανομίμττο» καὶ διανομιμότατα. § 90 »ἱερεὺς τοῦ ἐκεῖ Ἀπόλλωνος καὶ τὰ ἱερατικὰ σοφώτατα,» γρ. σοφώτατος. Οὐδὲν τούτων ἡμάρτηται ἐν τῷ ἀρχαίῳ ἀντιγράφῳ τῷ ἐν Φλωρεντίᾳ, ἐξ οὗ μετεγράφη πάντα τὰ ἄλλα. Γέμει δὲ ὅλον τὸ βιβλίον σημείων τε ταχυγραφικῶν καὶ πλοκῶν δυσαναγνώσων, ὧν οἱ μεταγράφωντες οὐδὲν συνιέντες ἀλλοκότους τινὰς γραφὰς ἡμῖν ἐπλάσαντο, ὧν μίαν δὴ τινα δείξω σοι, ὃ κράτιστε Κόντος. § 118: »τὴν γλῶσσαν δὲ (ὁ Πυθαγόρας) καὶ τὴν χεῖρα καὶ τὴν ἀκοὴν πρὸς τὰ ἐξαρτήματα καὶ βεβαιώσας πρὸς αὐτὰ τὸν τῶν σχέσεων λόγον μετέθηκεν εὐμηχάνως κτέ.» Ἀδιανόγητα ταῦτα, ὥς ὁρᾷς· ἀνατέλλει δὲ φῶς λαμπρόν ἐκ τοῦ ἀντιγράφου, ἐν ᾧ γέγραπται οὐ »τὴν γλῶσσαν» ἀλλὰ »τυλώσας» (τουτέστι

»γυμνάσας») καὶ τὴν χεῖρα καὶ τὴν ἀκοήν. Ἀναπληροῖ δὲ καὶ τὸ πάντων βέλτιστον τοῦτο ἀντίγραφον οὐκ ὀλίγα τοῦ παντὸς ἄξια, ὧν ἐν τοῖς ἄλλοις οὐδ' ἴχνος φαίνεται. Τρία τούτου παραδείγματα παρέξομαι. Γράφεται § 30: »πλείονες ἢ δισχίλιοι τοῖς λόγοις ἐνεσχέθησαν. ἀλλὰ ὁμοῦ σὺν παισὶ καὶ γυναιξὶ κτέ.» Εὖρον δὲ ἐν τῷ ἀντιγράφῳ τὰδε: »— ἐνεσχέθησαν αἰρεθέντες αὐτοὶ κατὰ κράτος οὕτως ὥς οὐκέτι οἴκαδε ἀπέστησαν (γρ. ἀπενόστησαν) ἀλλὰ ὁμοῦ σὺν παισὶ κτέ.» Καὶ πάλιν § 266: »πρὸς δὲ ἀφικέσθαι Διόδωρον τὸν Ἀσπένδιον, δὲ παραδεχθῆναι διὰ τὴν σπάνιν τῶν ἐν τῷ συστήματι ἀνδρῶν. περὶ μὲν Ἡράκλειαν Κλεινίαν καὶ Φιλόλαον κτέ.» ἐν δὲ τῷ ἀντιγράφῳ ἔνεσι καὶ τὰδε: »τῶν ἐν τῷ συστήματι ἀνδρῶν. οὗτος δὲ εἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπανελθὼν διέδωκε τὰς Πυθαγορείους φωνάς. ζηλωτὰς δὲ γράφει γενέσθαι τῶν ἀνδρῶν περὶ μὲν Ἡράκλειαν κτέ.» Πλείους δ' ἄξιον ἀναπλήρωμα εὔρηκα § 235. Ἐξέγραψε γὰρ ὁ Ἰάμβλιχος καλλιῆς ῥῆσιν περὶ τοῦ Δάμωνος ἐκείνου καὶ τοῦ Φιντία ἐκ τῶν τοῦ Ἀριστοξένου, ὃς ἐν τῷ Περὶ Πυθαγορικοῦ βίου αὐτὸς τοῦ Διονυσίου ἐν Κορίνθῳ φησὶ διακηκοέναι. Ἄλλ' οὐδὲν οἶον αὐτοῦ τοῦ Ἀριστοξένου ἀκούειν. Ἄκουε δὴ: »Διονύσιος (φησὶν) ἐκπεσὼν τῆς τυραννίδος ἀφικόμενος εἰς Κόρινθον πολλάκις ἡμῖν διηγεῖτο τὰ περὶ τῶν κατὰ Φιντίαν τε καὶ Δάμωνα.» Εἴτα λέγει ὁ Διονύσιος ὥς τινες τῶν περὶ αὐτὸν διατριβόντων διέσυρον καὶ διεμωκῶντο τοὺς Πυθαγορείους »ἀλάζονας ἀποκαλοῦντες αὐτοὺς καὶ λέγοντες ὅτι ἐκκοπεῖν ἂν αὐτῶν ἢ σεμνότης αὕτη — εἴ τις περισήσειεν αὐτοὺς εἰς φόβον ἀξιόχρεων.» Ἀριστα δὲ τὸ ἀντίγραφον: »εἴ τις περισήσειεν εἰς φόβον ἀξιόχρεων.» Εἴτ' ἐπιφέρει: »Ἀντιλεγόντων δὲ τινων καὶ γενομένης φιλονεικίας συνταχθῆναι ἐπὶ τοὺς περὶ Φιντίαν, ἐναντίον τέ τινα τῶν κατηγορῶν αὐτοῦ εἰπεῖν ὅτι φανερός γέγονε μετὰ τινων ἐπιβουλεύων αὐτῷ.» Εὔρηκα τοῦ Ἀριστοξένου τὰ ἀπολωλότα ἔχοντα ὥδε: »συνταχθῆναι ἐπὶ τοὺς περὶ Φιντίαν δρᾶμα τοιόνδε· μεταπεμφάμενος ὁ Διονύσιος ἔφη τὸν Φιντίαν ἐναντίον τέ τινα.» Οἶονεῖ ἐξ Αἰδου, ὁρᾷς, ἀνέβη ἡμῖν ὁ περὶ τῶν κατὰ Δάμωνα καὶ Φιντίαν τάληθῃ μαρτυρήσων. Ἄμα δὲ τῷ τάληθῃ παρ' αὐτοῦ τοῦ Διονυσίου ἀκοῦσαι φροῦδα ἡμῖν τὰ ἀπίθανα καὶ μύθοις εἰκότα τὰ ὑπὸ τῶν πολλῶν διαθρυλούμενα. Δρᾶμά τι ἐπὶ τοὺς περὶ Φιντίαν ὑπὸ τοῦ τυράννου καὶ τῶν κολάκων συνετάχθη, εἴπως εἰς φόβον ἀξιόχρεων καταστήσαντες τοὺς ἀνδρας τὸ σεμνὸν αὐτῶν καὶ τὸ ἀπαθὲς τῆς γνώμης ἐκκόψειαν. Ἄλλ' οὐκ ἂν φθάνοιμι ἐπὶ τὸν Κλήμεντα

ἐπανατρέχων, τοῦτο μόνον τοῖς ἐκ τοῦ Ἰαμβλίου ὑπειπών. Ὁρᾷς ὅπως ἐκάστοτε μέρος τι τοῦ κειμένου ἀπόλωλεν; Ταῦτοῦ ῥήματος »ἀνδρῶν — ἀνδρῶν,» »Φιντίαν — Φιντίαν» ἢ καὶ ὁμοιοπτώτου τινὸς »ἐνεσχέθησαν — ἀπέσχισαν» δις γεγραμμένου οἱ τῶν μεταγραφόντων ὀφθαλμοὶ ἀπὸ τοῦ προτέρου ἐπὶ τὸ ὕψερρον ἀποπλανῶνται ὥς τε τὰ ἐν μέσῳ ἀπολέσθαι. Ἐνιαχοῦ τὰ διὰ τοῦτο ἀπολωλότα οὐκ ἂν ἀπιθάνως τις ἐκ τῶν συμφραζομένων ἀνασώσειεν, οἷον ἐν τοῖς Παρθενίου Περὶ ἐρωτικῶν παθημάτων κεφ. 5: »τὸν δὲ Σίθωνα πρῶτον μὲν κελεύειν τοὺς ἀφικνουμένους μνηστῆρας πρὸς μάχην ἰέναι τὴν κόρην ἔχοντα, εἰ δὲ ἤττων φανείη τεθνάναι.» Ἴσως γὰρ, ὃ φίλτατε Κόντος, οὐ χαλεπῶς σε πείσω ὅτι δεῖ γράφειν: »κελεύειν τοὺς ἀφικνουμένους μνηστῆρας πρὸς μάχην ἰέναι (ἐαυτῷ, ἐφ' ᾧ τε, εἰ μὲν τις κρατήσκειν, ἀπιέναι) τὴν κόρην ἔχοντα, εἰ δὲ ἤττων φανείη, τεθνάναι.» Ὁρᾷς ὅτι καὶ νῦν τὸ ΙΕΝΑΙ δις γεγραμμένον τὸν ἀντιγραφέα ἐπλάνησε.

Τὰ τῷ Κλήμεντι γεγραμμένα σελ. 352: »ἤδη γὰρ τινες τοῖς φίλτροις τῶν θεραπαινίδων δελεασθέντες ὠλιγόρησαν τῆς δεσποίνης φιλοσοφίας καὶ κατεγήρασαν οἱ μὲν αὐτῶν ἐν μουσικῇ, οἱ δὲ ἐν γεωμετρίᾳ, ἄλλοι δὲ ἐν γραμματικῇ, οἱ πλεῖστοι δὲ ἐν ῥητορικῇ,» μεταγέγραπται, ὡς ὁ Πόττερος ἔδειξεν, ἐκ τῶν τοῦ Φίλωνος ἐν τῷ Περὶ τῆς εἰς τὰ προπαιδεύματα συνόδου σελ. 530 Μαγγ. Ὁ δὲ Φίλων ταῦτα παρὰ τοῦ τῶν Ἑλλήνων παρέλαβε. Φέρεται γὰρ ἀνὰ τὴν Ἑλλάδα ἀσειότατός τις λόγος, εἴτε τοῦ Ἀριτίππου, εἴτε Ἀρίωνος τοῦ Χίου, εἴτε τοῦ Βορυσθενίου Βίωνος, (διαφωνοῦσι γὰρ περὶ τούτου) ὃν ἐκ τοῦ Λαερτίου Διογένητος (B. 79) παραθήσομαι. »τοὺς τῶν ἐγκυκλίων παιδευμάτων μετασχόντας, φιλοσοφίας δὲ ἀπολειφθέντας, ὁμοίους εἶναι ἔλεγεν (ὁ Ἀριτίππος) τοῖς τῆς Πηνελόπης μνηστῆρσι· καὶ γὰρ ἐκείνους Μελαυνῶ μὲν καὶ Πολυδώραν καὶ τὰς ἄλλας θεραπαινίδας ἔχειν πάσας δὲ μᾶλλον ἢ αὐτὴν τὴν δέσποιναν δύνασθαι γῆμαι.» Τὰ αὐτὰ ὡς τοῦ Βίωνος εἰρηκότος Φέρεται ἐν τῷ τοῦ Πλουτάρχου Περὶ παιδῶν ἀγωγῆς σελ. 7 D. καὶ ὡς τοῦ Ἀρίωνος ἐν τῷ τοῦ Στοβαίου Ἀνθολογίῳ Δ. 110. Ὁ τοῦ δὲ ποτ' ἐστὶ χαριέστατόν ἐστιν.

Ὁ δὲ Κλήμης καὶ τῶν ἐξῆς οὐκ ὀλίγα ἐκ τοῦ Φίλωνος μετέγραψεν, ἃ τις παραβαλὼν τὰ ἀμφοτέρων διορθώσει, ὡς ἐν τοῖς τοῦ Κλήμεντος τάδε: »ἔτι γὰρ ἢ μὲν φιλοσοφία ἐπιτήδευσις, ἢ σοφία δὲ ἐπιστήμη θείων καὶ ἀνθρωπίνων καὶ τῶν τούτων αἰτίων.» Φανε-

ρὸν δὲ ὅτι δεῖ γράφειν: »ἔτι γὰρ ἢ μὲν φιλοσοφία (σοφία) ἐπιτήδευσις.» Ὁ δὲ Φίλων νῦν γράψαι δοκεῖ: »φιλοσοφία ἐγκράτειαν μὲν γαστρός, ἐγκράτειαν δὲ τῶν μετὰ γαστέρα ἀναδιδάσκει,» ἔγραψε δὲ, ὡς τοῖς Ἑλλήσιν ἔθος καὶ ὁ Κλήμης φέρει: »τῶν ὑπὸ γαστέρα.»

Ὀλίγον τι ὑποβὰς ὁ Φίλων σελ. 539. τέχνης καὶ ἐπιστήμης ὅρον τίθησι τόνδε: »Τέχνης μὲν γὰρ ὅρος οὗτος σύστημα ἐγκαταλήψεων ἐγγεγυμνασμένων πρὸς τι τέλος εὐχρηστον· — ἐπιστήμης δὲ κατάληψις ἀσφαλῆς καὶ βέβαιος ἀμετάπτωτος ὑπὸ λόγου.» Σὺ δὲ διόρθωσόν μοι ὧδε »σύστημα ἐκ καταλήψεων συγγεγυμνασμένων» καὶ παράβαλε τὰ τοῦ χαριεστάτου Λουκιανοῦ ἐν τῷ Περὶ Παρασίτου κεφ. 4.

»Οὐ ποτε ἄρα ὀρεκτέον τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν. ἃ μὲν γὰρ ἐκείνους εἰδείην οὐκ ἀσκοῦμεν ἡμεῖς, ἃ δὲ ἡμεῖς ἴσμεν μακρὰν ἐστὶ τῆς ἐκείνων διαθέσεως.» σελ. 341. Γράφει: »ὀρεκτέον τοῦ τοῖς πολλοῖς ἀρέσκειν.» καὶ »ἤδει» ἀντὶ τοῦ εἰδείην. Χρῆται δὲ καὶ ἀλλαχοῦ ὁ Κλήμης τῷ ἤδειν ἀντὶ τοῦ τέρπειν καὶ εὐφραίνειν, οἷον σελ. 85: »ἤδει μὲν καὶ γαργαλίζει ἢ συνήθεια,» καὶ σελ. 205: »ἡ γυνὴ τοὺς πόδας ἤλειφε τοῦ Κυρίου καὶ ἤσεν αὐτόν.» Τοῖς δὲ παλαιοῖς, ὡς δοκεῖ, οὐκ ἦν πάνυ ἐν χρήσει τὸ ἤδω. Εὖρον γοῦν ἄπαξ μόνον παρ' Ἐφίππῳ (Ἀθῆν. 636 c):

ἐφίλησεν, — ἤσε, παρεμυθήσατο, ἐποίησέ θ' ἱλαρὸν εὐθέως.

»Καὶ τὸ ἀγώνισμα ἡμῶν κατὰ τὸν Λεοντῖνον Γοργίαν, διττῶν δὲ ἀρετῶν δεῖται, τόλμης καὶ σοφίας» σελ. 346. Ἐνδεῖται τις ὁ λόγος πρὸς τὸ ὁλόκληρος εἶναι καὶ ὑγιής. Ἀναπλήρωσον δὲ τὸ ἐνδεές οὕτω: »τὸ ἀγώνισμα ἡμῶν — (διττόν), διττῶν δὲ ἀρετῶν δεῖται.» Ὁρᾷς ὅπως τὸ »διττόν» ἠφανίσθη.

»Πάμπολλα γὰρ τῶν παρὰ ταῖς αἰρέσεσι δοξαζομένων εὖροιμεν ἂν (ὅσαι μὴ τέλεον ἐκ κεκώφηται μηδὲ ἐξετμήθησαν τὴν φυσικὴν ἀκολουθίαν καθάπερ τὸν ἄνδρα αἱ γυναικωνίτιδες ἀποκοψάμεναι τὸν Χρισόν) εἰ καὶ ἀλλήλοις ἀνόμοιοι εἶναι δοκεῖν τῷ γένει γε καὶ ὅλῃ τῇ ἀληθείᾳ ὁμολογοῦνται,» σελ. 349. Τὰ μὲν ἄλλα διορθοῦν ῥᾶδιον: »εἰ καὶ ἀλλήλοις ἀνόμοια εἶναι δοκεῖ — ὁμολογοῦνται.» τὰ δὲ διὰ μέσου πολλῷ χαλεπώτερα.

Ἀδύνατον δὲ μὴ γελαῖν πρὸς τὰς γυναικωνίτιδας τὰς τὸν ἄνδρα ἀποκοπτομένας. Πῶς γὰρ ἂν τις ὁ μὴ ἔχει τοῦτο ἀποκοπεῖν; Οὐδεὶς πώποτε, οἶμαι, ἀπεκόψατο τὸν ἄνδρα (τουτέστιν αὐτὸς ἐκὼν ἐξετέμετο), μὴ ἀνὴρ ὢν, καὶ ταῦτα μαλακὸς καὶ ἀνανδρός. Ἀναγνωσέον οὖν »καθάπερ τὸν ἄνδρα οἱ γύννιδες.» Τίνας δὲ τούτους ἀποκαλεῖ γύννιδας διδασκῶν αὐτὸς ὁ Κλήμης σελ. 266 τὰδε λέγων: »ἐνοπτριζόμεναι τοῖς ἀνδράσι. μᾶλλον δὲ οὐκ ἄνδρας, βατάλους δὲ καὶ γύννιδας καλεῖν τούτους χρὴ, ὧν καὶ αἱ Φωναὶ τεθρυμμέναι καὶ ἡ ἐσθὴς τεθλυμμένη ὑφ᾽ ἡ καὶ βαφῇ.» Νῦν δὲ Φανερὸν τὸ λεγόμενον. Ἦσαν γὰρ αἰρέσεις τινὲς, ὡς δοκεῖ, τελῶς τὸν Χριστὸν ἀπαρνησάμεναι. Πικρῶς οὖν ὁ Κλήμης: »ὥσπερ τὸν ἄνδρα οἱ γύννιδες οὕτω τῶν αἰρέσεών τινες τὸν Χριστὸν ἀπεκόψαντο.» Βδελυρώτερα μὲν ταῦτα ἀλλὰ σαφῆ καὶ γνώριμα καὶ τοῦ Κλήμεντος ἄξια.

Τὸ δὲ ἐκ κεκώφηνται ἐστὶ τῶν μεταγενεστέρων, οἱ γὰρ παλαιοὶ ἐκ κωφοῦν μόνον ἔλεγον κατὰ τὴν τῶν τοιῶνδε ἀναλογίαν, ὡς τυφλοῦν, ἐκ τυφλοῦν, πηροῦν κτλ. Λαβῶνται δὲ αἰεὶ οἱ ἀντιγραφεῖς τὴν ἀρχαίαν χρῆσιν, ὡς ἐν τῷ Εὐριπίδου Ὀρέσῃ 1279:

ἄρ' ἐς τὸ κάλλος ἐκ κεκώφωται ξίφῃ;

καὶ ἐν τοῖς Ἰππεῦσι 312:

ὅσις ἡμῶν τὰς Ἀθήνας ἐκ κεκώφωκας βοῶν.

καὶ ἐν τῷ Πλάτωνος Λύσιδι 204 c: »ἡμῶν γοῦν ἐκ κεκώφωκε τὰ ὦτα.» Σκέψαι δέ μοι ἐν ἐκάστῳ τούτων τὰς τῶν ἀντιγράφων γραφάς.

»Ἀντισθένης δὲ Φρυξὴν καὶ Ὀρφεὺς Ὀδρύσης ἢ Θράξ.» σελ. 354. Ἦν, οἶμαι, ἀμφοτέρω, εἶγε οἱ Ὀδρύσαι μέρος τί εἰσι τῶν Θρακῶν. Περιγράφει τοίνυν τὸν ἢ σύνδεσμον.

»Νουμᾶς (γρ. Νομᾶς) ὁ Ῥωμαίων βασιλεὺς Πυθαγόρειος μὲν ἦν, ἐκ δὲ τῶν Μωϋσέως ὠφελθεῖς διεκώλυσεν ἀνθρωποειδῆ εἰκόνα θεοῦ Ῥωμαίους κτίζειν.» σελ. 358. Ἦν ἄρ' ἀληθὲς τοῦτο »Πουλυμαθίῃ νόον οὐ διδάσκει.» Ἐγέλασα γὰρ τὸν Νομᾶν ἐκ τῶν Μωϋσέως ὠφελθέντα καὶ τὰς δέκα ἐντολὰς εὖ καὶ καλῶς ἐπιστάμενον. Ἦσθην δὲ καὶ τῷ Νομᾶ τὰ τοῦ Πυθαγόρου ζηλοῦντι. Πολλὰ καὶ σοφὰ ὁ Κλήμης μετὰ πλείους ἀκριβείας περὶ χρονογραφίας πεπραγματευμένος οὐδὲ τοῦτ' ἄρ' ἥδει ὅτι ὁ Πυθαγόρας »οὐκ ὀλίγοις ἔτεσιν ἀλλὰ τέτταρσι γενεαῖς ὅλαις ὕστερος ἐγένετο

τοῦ Νομᾶ. ὁ μὲν γὰρ ἐπὶ τῆς ἐκκαίδεκάτης Ὀλυμπιάδος μεσούσης τὴν Ῥωμαίων βασιλείαν παρέλαβε, Πυθαγόρας δὲ μετὰ τὴν πεντηκοστὴν Ὀλυμπιάδα διέτριψεν ἐν Ἰταλίᾳ,» ὡς γράφει Διονύσιος ὁ Ἀλικαρνασεὺς (Ἀρχαιολ. Ῥωμ. Β. 59) ὃν καλῶς εἰδὼς ὁ Κλήμης καὶ κεχημένος τοῖς ὑπ' ἐκείνου περὶ χρονογραφίας γεγραμμένοις (σελ. 379) οὐδὲν ἤττον πάντα τὰ περὶ τοὺς χρόνους συνταράττει.

Περὶ τῶν παρὰ τοῖς Ἰνδοῖς Γυμνοσοφιστῶν διαλεγόμενος ὁ Κλήμης σελ. 359 τὰδε γράφει: »διττὸν δὲ τούτων τὸ γένος, οἱ μὲν Σαρμαῖναι αὐτῶν οἱ δὲ Βραχμαῖναι καλούμενοι. καὶ τῶν Σαρμαῖναι οἱ ἀλλόβιοι προσαγορευόμενοι οὔτε πόλεις οἰκοῦσιν οὔτε σέλας ἔχουσι, δένδρων δὲ ἀμφιέννυνται Φλοιοῖς καὶ ἀκρόδρυα σιτοῦνται.» Ὀλιγώρως εἶπεν ὁ Κλήμης Σαρμαῖναι καὶ Βραχμαῖναι δέον λέγειν Βραχμαῖνες καὶ ἦτοι Σαρμαῖνες ἢ Γαρμαῖνες, οὕτω γὰρ αὐτοὺς καλεῖ ὁ Μεγασθένης (παρὰ τῷ Στράβωνι ΙΕ. 713) διὰ τούτων: »τούς δὲ Γαρμαῖνας τοὺς μὲν Ὑλοβίους Φησὶν ὀνομάζεσθαι (ὁ Μεγασθένης) ζῶντας ἐν ταῖς ὕλαις ἀπὸ Φύλλων καὶ καρπῶν ἀγρίων ἐσθῆτος Φλοιῶν δένδρεϊων (μήποτε γραπτέον· ἐσθῆτας ἔχοντας ἀπὸ Φλοιῶν δ.) ἀφροδισίων χωρὶς καὶ οἴνου.» Ἐκ τούτων τοίνυν προπάλλαι διώρθωται τὸ παρὰ Κλήμεντι ἐσφαλμένον Ἀλλόβιοι, ἀλλ' οὐδεὶς τὴν διόρθωσιν οὕτως ἐναργῆ οὔσαν παρέλαβεν. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ τοῦτο τῶν ἐφ' ἡμῖν ἐν ἐστὶ τὸ τὰ σύμφωνα πρὸς τὸ αἰεὶ δέον ἢ ἅπαξ ἢ δις γράφειν. Ἀεὶ γάρ ποτε οἱ ἀμαθεῖς ἐν τοῖς τοιοῦτοις πταίουσιν »οὐδὲν μοι μέλλει» γράφοντες καὶ »μέλω τι ποιήσιν,» καὶ ἐλινυνύειν, Ἐρινυνύες, τιθασσός, τιθασσεύειν, κνίσσα, Κηφισσός, διαθρυλλεῖν, πολυπάμμων, καὶ πολλὰ ἐπὶ τοῖς ἔτεροις περιφανῶς ἡμαρτημένα. Τὸ μὲν τῆς ψυχῆς λῆμα (τὸ φρόνημα) λῆμμα καλοῦσιν ἀνοήτως (ὡς λῆμμα καὶ ἀνάλωμα) καὶ τὰ ἐκ τοῦ εἰλεῖν, κατελεῖν, ἐνείλεῖν, περιειλεῖν διὰ δύο μ γράφουσι κατελειμμένα, ἐνείλημμένον. καὶ τὴν ἄλην (τὴν πλάνην) ἡλιθίως ἄλην ὀνομάζουσι καὶ ὅταν περὶ ἁλῶν (τῶν ἀλοπηγίων) ὁ λόγος ἢ περὶ ἁλῶν φλυαροῦσιν. Εἶπεν ὁ Κλήμης σελ. 74 »ἵπποι ἐνὶ πού συρίγματι ὑπήκουσαν τῷ δεσπότῃ.» οἱ δ' ἀναίσθητοι ἀντιγραφεῖς ἀντὶ τοῦ »ἐνὶ πού» μετέγραψαν »ἐν ἵππου.» Διὰ τί δῆτα ταῦτα παρεθέμην; Ἴν' εἰδῶμεν ὅτι τῶν τοιούτων ὀφελός ἐστιν οὐδέν, καὶ ὅτι μάτην τὰ τοιαῦτα ἐκ τε τῶν ἀντιγράφων ἐπιπόνως ἀναλέγεται καὶ τοῖς παλαιοῖς συγγραφεῦσι παρατίθεται

δέον πάντα τὸν τοιοῦτον ῥύπον ἐκπλύνειν καὶ μηδὲ μνήμης ἀξιοῦν σαφῶς εἰδότες ἐφ' ἡμῖν αὐτοῖς ὄν, ἀλλ' οὐχὶ ἐπὶ τοῖς ἀντιγραφέουσιν, ἐν ἐκάσῳ τούτων τὸ δέον δοκιμάσαντας ἐγκρίνειν.

Τοὺς τῶν ἐν Ἑλλάδι ἐνδόξων ἀνδρῶν χρόνους ἀποδεικνύς ὁ Κλήμης τὰδε παρατίθεται σελ. 366: »Ἀντίλοχος — ἀπὸ τῆς Πυθαγόρου ἡλικίας ἐπὶ τὴν Ἐπικούρου τελευτὴν, Γαμηλιῶνος δὲ δεκάτῃ ἰσαμένου γενομένην ἔτη φέρει τὰ πάντα τριακόσια δώδεκα.» Οὐδὲν λέγει, ὡς ὁρᾷ. τὸν μὲν γὰρ μῆνα, ἐν ᾧ ἐτελεύτησεν ἀνὴρ, παραδούς τὸ ἔτος οὐ διεσάφησεν. Ἐστὶ δὲ τοῦτο περιφανῶς οὐ τοῦ Κλήμεντος παράπτωμα, ἀλλὰ τοῦ ἀντιγραφέως ἀβλέπημα, τοῦ παραλιπόντος τινὰ ὀλιγώρως, ὃν ἄνευ ἢ τοῦ λεγομένου διάνοια ἐλλιπής. Τί οὖν; Ἀναπληρωτέον ὧδέ πως: »[τὴν ἐπὶ Πυθαράτου ἄρχοντος], Γαμηλιῶνος δὲ δεκάτῃ γενομένην.» Αὐτὸς ὁ δὲ σύνδεσμος ἱκανῶς σημαίνει ὅτι παραπώλετό τι τοιοῦτον. Ὅτι δὲ κατὰ τοῦτο τὸ ἔτος ὁ Ἐπίκουρος τὸν βίον κατέσφραψεν οὔτε τῶν πάλαι φιλοσοφησάντων ἡγνώνει οὐδεὶς καὶ νῦν πάντες οἱ φιλόλογοι ἴσμεν. Μαρτυρεῖ γὰρ πρῶτον μὲν ὁ Κικέρων περὶ Εἰμαρμένης γράφων κεφ. 9 διὰ τούτων: *Moriatur Epicurus cum duo et septuaginta annos vixerit, Archonte Pytharato, ἀκριβέστατα δὲ πάντων Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς, οὗ τὴν μαρτυρίαν προφέρειται ὁ Διογένης ὁ Λαέρτιος (H. 14) οὕτως ἔχουσιν.* »Ἐγεννήθη (ὁ Ἐπίκουρος), ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς, κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἐνάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος ἐπὶ Σωσιγένης ἄρχοντος μηνὸς Γαμηλιῶνος ἐβδόμη, — — ἐτελεύτησε δὲ κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἐβδόμης καὶ εἰκοστῆς καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος ἐπὶ Πυθαράτου ἔτη βιώσας δύο πρὸς τοῖς ἐβδομήκοντα.» Ἐγεννήθη οὖν ἔτει 341^α πρὸ τοῦ Χριστοῦ ἐν μηνί, ὡς ἡμεῖς ἄγομεν, Ἰανουαρίῳ, καὶ ἐπιβίους τοῖς δύο καὶ ἐβδομήκοντα ἔτεσιν ἡμέρας τρεῖς μόνους ἐν τῷ αὐτῷ μηνί ἔτει π. Χ. 269^α τὸν βίον μετέλλαξεν. Εἰδῶμεν δὲ τῷ Κλήμεντι χάριν ὅτι ἦν μόνῃν ἀμνημόνευτον εἶασεν ὁ Ἀπολλόδωρος ἡμέραν τὴν Ἐπικούρου τελευταίαν καὶ ταύτην ἡμῖν ἀκριβῶς ἐδήλωσεν.

»Ἦδει γὰρ οἶμαι ὡς ἄρα ἤδη πολυμαθὴς νόον ἔχει ὁ διδάσκει καθ' Ἡράκλειτον» σελ. 373. Ληροῦντα ἀποφαίνει τὸν Κλήμεντα τὸ ἀναίσθητον τῶν ἀντιγραφέων γένος. Αὐτὸς ὁ Ἡράκλειτος ὧδέ πως εἶπεν: »πολυμαθὴς νόον οὐ διδάσκει.» ὁ δὲ Κλή-

μης, ὡς ἔοικεν, ἔγραψεν: »ὡς ἄρα ἢ πολυμαθὴς νόον ἔχειν οὐ διδάσκει.»

Περὶ τῆς τοῦ Ὀμήρου ἡλικίας γράφων ὁ Κλήμης σελ. 388 καὶ τὰδε προφέρειται: »Ἀπολλόδωρος δὲ (φησὶ φέρεσθαι αὐτὸν) μετὰ ἔτη ἑκατὸν τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας Ἀγησιλάου τοῦ Δορυσσαίου Λακεδαιμονίων βασιλεύοντος.» Οὐδεὶς Δορυσσαῖος ἐν ταῖς βασιλικαῖς ἀναγραφαῖς φέρεται, οὐδ' ἐστὶ τοῦτο ὄλως Ἑλληνικὸν τοῦνομα. Γραπτέον δὲ πάντως »Δορυσσόου», οἶσθα γὰρ τὸ ἀρχαῖον Λακωνικὸν ὄνομα, ὁ Σόος καὶ ὁ Δορύσσοος. Γενεαλογῶν τὸν Λεωνίδα ὁ Ἡρόδοτος (Z. 204) καὶ πάντας τοὺς Ἀγιάδας καταλέγων γράφει καὶ τὰδε: »τοῦ Ἀρχέλεω, τοῦ Ἡγησίλεω, τοῦ Δορύσσου, τοῦ Λεωβώτεω.» βέλτιον δ' ἴσως κακεῖ Δορυσσόου γράφειν Ἰασί. Ὁ δὲ Πausanίας προειπὼν Γ. 2, 1: »τὸ γένος τὸ Εὐρυσθένους καλοῦσιν Ἀγιάδας (γρ. Ἀγιάδας),» ἐπάγει § 4: »τοὺς δὲ ἐφεξῆς βασιλεύσαντας τῆς οἰκίας ταύτης Δόρυσσον τὸν Λαβῶτα¹⁾ καὶ Ἀγησίλαον Δορύσσου δι' ὀλίγου τὸ χρεῶν ἐπέλαβε.» Δοκεῖ δὲ καὶ οὗτος οὐ Δόρυσσον ἀλλ' ἀπτικισὶ Δορύσσου γεγραφέναι. Τὸ δ' ἀπλοῦν ὁ Σόος καὶ ἀπτικισὶ ὁ Σοῦς ὀνομά ἐστὶ τῶν Εὐρυπαντιδῶν τινὸς, περὶ οὗ πολλὰ γράφει ὁ Βαλκενάριος τὰς Ἀδωνιαζούσας ἐξηγούμενος σελ. 263. Ἐσφαλται δὲ τὰ τοῦ Ἡροδότου (H. 151) τοὺς Εὐρυπαντίδας καταριθμοῦντος: ἀντὶ γὰρ τοῦ: »τοῦ Εὐρυφῶντος τοῦ Προκλέος» διορθωτέον καὶ ἀναπληρωτέον: »τοῦ Εὐρυπῶντος (τοῦ Σόου) τοῦ Προκλέος.»

Καινήν τινα κλοπὴν τοῦ Κλήμεντος ἐξελέγχωμεν τὰδε παρην-
γιγνώσκοντες:

Πλούταρχος ἐν τῷ Περὶ τοῦ μὴ Κλήμης σελ. 358.
χρᾶν ἔμμετρα νῦν τὴν Πυθίαν.
398 D:

»Ἐπειδὴ ἔζημεν κατὰ τὴν πέ- Φασὶ γοῦν ἐν Δελφοῖς παρὰ
τραν γενόμενοι τὴν κατὰ τὸ βου- τὸ βουλευτήριον δεικνυσθαι πέ-
λευτήριον, ἐφ' ἧς λέγεται καθε- τραν τινὰ, ἐφ' ἧς λέγεται κα-

¹⁾ Ὡς θαυμάζων γράφει ὁ Πausanίας Γ. 2, 3: »Λεωβώτην δὲ οἱ τίθεται τὸ ὄνομα (ὁ Ἡρόδοτος) ἀλλ' οὐ Λαβῶταν.» Ἀλλ' ὧς μέλε, οὗτος μὲν ἐστὶ Δωρικὸς ὁ τύπος, ἐκεῖνος δὲ Ἰωνικός, ὡς γαμέτρας καὶ γεωμέτρης, καὶ ἄλλα πολλά.

ζεσθαι τὴν πρώτην Σίβυλλαν ἐκ τοῦ Ἑλικῶνος παραγενομένην ὑπὸ τῶν Μουσῶν τραφεῖσαν (ἐνιοὶ δὲ φασιν εἰς Μαλεῶνα ἀφικέσθαι Λαμίας οὔσαν θυγατέρα τῆς Ποσειδῶνος) ὁ μὲν Σεραπίων ἐμνήσθη τῶν ἐπῶν ἐν οἷς ὑμνήσεν ἑαυτὴν ὡς οὐδὲ ἀποθανοῦσα λήξει τῆς μαντικῆς.”

Ἐξέγραψα ταῦτα οὐ τὸ τοῦ Κλήμεντος κλεπτικὸν ἀποδείξων, ἱκανῶς γὰρ ἤδη μοι ὁ ἀνὴρ ἐξελέλεγκεται, ἀλλὰ τὰ τῆς γραφῆς ἀμαρτήματα παραστήσω. Φανερώτατα γὰρ ἐκ τῶν τοιούτων τὸ τῶν ἀντιγραφῶν ἀπατηλὸν καὶ ἀπίστον καταφωρεῖται. Ὁ μὲν γὰρ Πλούταρχος, ὡς ὁρᾷς, ἀντὶ τοῦ εἰς Μαλεῶνα δῆλός ἐστι γεγραφώς ἐκ Μαλιέων, ὁ δὲ Κλήμης ἀντὶ τοῦ Μαλιαίων Μαλιέων καὶ »τῆς Ποσειδῶνος” ἀντὶ τοῦ »τῆς Σιδῶνος.” Διὰ πολλῶν ἐδείξαμεν ἀλλαχού ὅτι ἐν τοῖς παλαιότεροις τῶν ἀντιγράφων τὸ Κ οὐδὲν τοῦ ΙC διαφέρει, ὥς ἐν τῇ τοῦ Ἡσυχίου λέξει φέρεσθαι Λαίσωνες (Λάκωνες) καὶ Ἀκωπος (Αἴσωπος) καὶ Κεισιβδηλευμένον ἀντὶ τοῦ Κεκιβδηλευμένον. Πολλάκις εἶδον συγκεχυμένα τὰ κτᾶσθαι καὶ ἴστασθαι, εἶδον δ’ ἅπαξ τὸ ΚΑΙ εἰς τὸ ἴσαι μεταπεπτωκός. Οὕτως οὖν τὴν ΕΚ καὶ τὴν ΕΙC συγχέουσιν εἰσπίνειν ἀντὶ τοῦ ἐκπίνειν γράφοντες καὶ ἕτερα πολλὰ τοιαῦτα πλημμελοῦντες. Τὸ δὲ μέγιστον σφάλμα αὐτοῦ τοῦ Κλήμεντος ἐστὶν οἰομένου τὸν Σεραπίωνα ποιητὴν τινα γενέσθαι καὶ περὶ τῆς Σιβύλλης ἔπη συνθεῖναι. Ὁ δὲ Σεραπίων οὗτος τοῦ Πλουταρχείου διαλόγου πρόσωπόν ἐστι καὶ πρὸς τοὺς φίλους προσδιαλεγόμενος τῶν τῆς Σιβύλλης ἐπῶν μνημονεύει. Καὶ τὰ ἐξῆς δὲ πάντα ὁ Κλήμης ἐκ τῶν τοῦ Πλουτάρχου ἔλαβε, παρ’ οὗ καὶ ἄλλα οὐκ ὀλίγα σφετερισάμενος ὁ δεινὸς οὗτος τῶν κλοπῶν ἐξεταστὴς οὐδὲ τοῦ ὀνόματος αὐτοῦ ἐμνήσθη οὐδέποτε, ἀλλὰ πλεῖστα δὲ μαρτύρια ποιητῶν καὶ συγγραφέων, οὓς οὐκ αὐτὸς ἀνέγνω, παρασχόμενος τῶν ἀφ’ ὧν τὰ μέγιστα ὠφελήθη οὐδεμίαν μνείαν ποιησάμενος φαίνεται.

Καὶ ἐκ τῶν τοῦ Πλουτάρχου Βίων ἔνια ὁ Κλήμης ὑφελόμενος ὡς ἴδια προηνέγκατο, οἷον καὶ τὸδε σελ. 360: »εἰσὶ δὲ καὶ παρὰ Γερμανοῖς αἱ ἱεραὶ καλούμεναι γυναῖκες, αἱ ποταμῶν δίναις προσβλέπουσαι καὶ ρευμάτων ἐλιγμοῖς καὶ ψόφοις τεκμαιρόνται

καὶ προθεσπίζουσι τὰ μέλλοντα. αὗται γοῦν οὐκ εἴασαν αὐτοὺς τὴν μάχην θέσθαι πρὸς Καίσαρα πρὶν ἐπιλάμψαι σελήνην τὴν νέαν.” Πρὸς ταῦτα ἀντάκουέ μοι τοῦ Πλουτάρχου ἐν τῷ τοῦ Καίσαρος βίῳ κεΦ. ΙΘ. τάδε λέγοντος: »ἔτι δὲ μᾶλλον αὐτοὺς ἡμβλυνε τὰ μαντεύματα τῶν ἱερῶν γυναικῶν, αἱ ποταμῶν δίναις προσβλέπουσαι καὶ ρευμάτων ἐλιγμοῖς καὶ ψόφοις τεκμαιρόμεναι προθεσπίζον οὐκ εἴσασιν μάχην τίθεσθαι πρὶν ἐπιλάμψαι νέαν σελήνην.” Ὅρᾷς ὅτι οὐκ ἦσαν τότε παρὰ τοῖς Γερμανοῖς καὶ ἱεραὶ καλούμεναι γυναῖκες,” ὡς φησὶν ὁ Κλήμης, ἀλλ’ ὁ Πλούταρχος ἀφ’ ἑαυτοῦ τῶν γυναικῶν τὰς τὰ μέλλοντα προθεσπίζούσας οὐκ ἀπο τρόπου ἱερὰς ἐκάλεσεν.

Διαγραπτέον τὸ ἄρθρον ἐν τούτοις σελ. 415. »δι’ ἀφροσύνης οἱ νήπιοι ἀπιστοῦντες τότε, ὡς εἴρηται, ρεχθὲν δὲ τε [οἱ] νήπιοι ἔγνωσαν.” Γνωρίζεις τὸ τοῦ Ποιητοῦ ἐκεῖνο τὸ πολυθρύλητον πρὶν τι κακὸν παθεῖν. ρεχθὲν δὲ τε νήπιος ἔγνω. καὶ τὸ Ἡσιόδειον.

παθὼν δὲ τε νήπιος ἔγνω.

»Θρασυβούλῳ τοὺς ἐκπεσόντας ἀπὸ Φυλῆς καταγαγόντι καὶ βουλομένῳ λαθεῖν εὖλος ὁδηγὸς γίγνεται — ἀσελήνου καὶ δυσχειμερίου τοῦ κατασκήματος γεγονότος.” σελ. 418. Γράφε μοι πρῶτον δυσχειμέρου ἀντὶ τοῦ δυσχειμερίου, οὐδ’ ὅλως γὰρ ἐστὶν Ἑλληνικὸν ὄνομα τὸ δυσχειμέριος, ἔπειτα δὲ σκόπει τὸ ἀνόητον τοῦ καταγαγόντι. Ἰστέον δὲ ὅτι καὶ τοῦτο τῶν ἐφ’ ἡμῖν ἐστὶ τὸ διακρίνειν ἐκ τῶν ἀεὶ συμφραζομένων πότερον ΑΓΩΝ ἢ ΑΓΑΓΩΝ γραπτέον, ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν τε τοῖς συνθέτοις πᾶσι καὶ ἐν τῷ λείπων — λιπών, φεύγων — φυγών καὶ πειθόμενος — πιθόμενος. Ὅψει γὰρ πανταχοῦ ταῦτα εἰκῇ συμπεφυρμένα παρὰ τε τὸ μέτρον καὶ τὸν νοῦν τῶν ἀεὶ λεγομένων. Ἄρ’ ἐστὶ φανερόν, ὃ βέλτιστε, ὅτι νῦν κατάγουσι γραπτέον ἀντὶ τοῦ καταγαγόντι;

Σμικρόν τι πταῖσμα ἔξελέ μοι σελ. 429 ἐκ τούτων: »ἀ δὲ αὐτοὶ ἐξευρηκέναι Φρυάττονται τούτων ὁ ἔλεγχος· κατεπακολούθημα δὲ καὶ περὶ τῆς ἐγκυκλίου καλουμένης παιδείας.” Δίχα μοι διάτεμνε »κατ’ ἐπακολούθημα,” οὕτω γὰρ τοῖς φιλοσόφοις λέγειν ἔθος, ὡς Κλήμης σελ. 331: »πάντων τῶν καλῶν

αἴτιος ὁ θεός, ἀλλὰ τῶν μὲν κατὰ προηγούμενον, τῶν δὲ κατ' ἐπακολούθημα." καὶ σελ. 434: »κατ' ἐπακολούθημα δ' αὖ τῆς ἐκλογῆς." Ἐστὶ δὲ τὸ Φραγκισὶ λεγόμενον: »par conséquent," καὶ πολλάκις καὶ τὸ ἐπακολουθεῖν, ἐπακόλουθος, -θωσ, -θία, -θητικός ἐπὶ τοῦ αὐτοῦ κείμενον εὐρήσεις. Σημειῶσαι δέ μοι τοῦθ' ὅτι ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τοῖς παλαιότεροις αἱ προθέσεις τοῖς ὀνόμασιν οἷον προσαρτῶνται καὶ συμφύονται εἰς ἓν. Γράφεται γὰρ ὑποχθόνα, ἀμφιχθόνα, προσκαιρόν, ἐπικῶμον, διαλόγου, διέχθρας, διόχλου καὶ ἄλλα μυρία τοιαῦτα. Ῥᾶςα δὲ τινες ἐν τούτοις τοὺς τόνους κινεῖντες τὸν νοῦν ἀπώλεσαν. Γελοῖόν τι τούτου παράδειγμα παραθέσθαι ἄξιον. Ὁ Κλεόβουλος (ὡς ἰσορεῖ ὁ Λαέρτιος Διογένης Α. 92) »συνεβούλευεν — οἷκέτην πάροινον μὴ κολάζειν, δοκεῖν γὰρ παροινεῖν." Ἀλλ' ἀνάξιον τοῦ Κλεοβούλου, ἐνδὲς τῶν ἐπτά σοφῶν ὄντος, οὕτως ἄτοπα καὶ μωρὰ συμβουλεύειν· τό τε γὰρ πρᾶγμα τὸ μὴ κολάζειν δοῦλον παροινεῖντα ἡλίθιον, τὸ δὲ διὰ τί δοκεῖν γὰρ παροινεῖν πολλῶ ἔτι ἡλιθιώτερον. Εἷς τόνος πάντα ἐπανορθώσει. Γραπτέον γὰρ: »Οἷκέτην παρ' οἷνον μὴ κολάζειν, δοκεῖν γὰρ ἂν παροινεῖν." Μὴ κολάζε (Φησὶν ὁ σοφός) οἷκέτην μεταξὺ πίνων. δόξεις γὰρ μεθύειν. Ὁρθῶς γε, ὦ Κλεόβουλε.

Ἀπέδειξα πρότερον πολλάκις ὅτι ἡ πρὸς καὶ ἡ κατὰ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις συγχέονται διὰ τὸ σημεῖά τινα δύο εἶναι ταχυγραφικὰ ἀλλήλοις παρόμοια, ὧν τὸ μὲν πρὸς τὸ δὲ κατὰ δηλοῖ. Γράφεται σελ. 438: »ὁ Πλάτων ἐν τῷ Πολιτικῷ πρὸς λέξιν Φησίν." Μήτι οἶει, ὦ Φιλότης, εὖ ἔχειν τὸ »πρὸς λέξιν;"

Δύο σφάλματα ἐναντίως ἔχοντα ἅμα θεραπεύσωμεν. Γράφεται σελ. 441: »πᾶς νομοθέτης, οὗ καὶ σμικρὸν ὄφελος, παρὰ τὴν μεγίστην ἀρετὴν ἀποβλέπων μάλιστα σαθρήσεται τοὺς νόμους." καὶ σελ. 522: »ὡραίαν γυναῖκα ἔχων — πρὸς τῶν ἀποστόλων ὀνειδισθεὶς ζηλοτυπίαν εἰς μέσον ἀγαγὼν τὴν γυναῖκα γῆμαι τῷ βουλομένῳ ἐπέτρεψεν." Δύο ἐναντία σφάλματα ὁρᾶς ἐν τῷ »μάλιστα σαθρήσεται τοὺς νόμους" καὶ ἐν τῷ »ὀνειδισθεὶς ζηλοτυπίαν." Οἱ γὰρ ἀναίσθητοι ἀντιγραφεῖς καὶ οὐδὲν ἐνθυμούμενοι τὰ μεγάλοις γράμμασιν ἐφεξῆς γεγραμμένα μεταγράφοντες ἤτοι τὰ αὐτὰ δις κακῶς γράφουσιν ἢ ἅπαξ μόνον τὰ δις ὀφείλοντα γράφεσθαι.

Ἐκ γὰρ τοῦ ΜΑΛΙΣΤΑΘΗΣΕΤΑΙ ἐπλάσαντο ἡμῖν μάλιστα σαθρήσεται, καὶ πάλιν »ὀνειδισθεὶς ζηλοτυπίαν" ἀντὶ τοῦ »ὀνειδισθεὶς εἰς ζηλοτυπίαν." Ἀποπῶτατον μέντοι τὸ σαθρήσεται τοὺς νόμους ἀντὶ τοῦ »θήσεται." Ὁ δὲ Συλβούργιος κακῶς εἰκάσας »μήποτε σαθμήσεται" οὐκ ἀνεμνήσθη ὅτι Πλατωνικὰ ταῦτα ἐκ τοῦ πρώτου τῶν Νόμων σελ. 360 c: »ὁ τῇδε παρὰ Διὸς νομοθέτης (ὁ Μίνως), πᾶς τε, οὗ καὶ σμικρὸν ὄφελος, οὐκ ἄλλο τι ἢ πρὸς τὴν μεγίστην ἀρετὴν μάλιστα βλέπων ἀεὶ θήσει τοὺς νόμους." ἐξ ὧν καὶ τᾶλλα τὰ παρὰ Κλήμεντι ἐσφαλλμένα διορθώσεις.

Ἀνέβλασεν ἡμῖν ἐκ ταύτης τῆς τῶν ἀντιγραφῶν ὀλιγορίας ἀναρίθμητόν τι σφαλμάτων πληθὺς περὶ τε ἄλλα μυρία καὶ περὶ τινος προθέσεις. Τῶν νεωτέρων χάριν ὀλίγα τινὰ ὑπογράψω. Φέρεται παρὰ Πλουτάρχῳ ἐν τῷ τοῦ Γάλβα βίῳ κεφ. ια': »ἔπεισε τοὺς στρατιώτας αὐτοκράτορα τὸν Γάλβαν εἰπεῖν." διορθωτέον δὲ »τὸν Γάλβαν ἀνείπεῖν." Ἀναγορεύομεν γὰρ τινα αὐτοκράτορα, οὐ λέγομεν. Ὁ δὲ Ἀθήναιος γράφει σελ. 400 d: »πληθὺς γενέσθαι λαγῶν ἐν Ἀστυπалаίᾳ, ὥς τοὺς Ἀστυπалаίῃς περὶ αὐτῶν μαντεύσασθαι. καὶ τὴν Πυθίαν εἰπεῖν κύνας τρέφειν καὶ κυνηγετεῖν." Ἀσεῖως πάνυ ἡ Πυθία τῶν ἡλιθίων κατειρωνεύεται, γραπτέον δὲ πάντως »τὴν Πυθίαν ἀνείπεῖν" οὐκ εἰπεῖν. Καὶ ἐν τούτῳ γὰρ παρέφθειραν οἱ μεταγενέστεροι τὴν τῶν ἀρχαίων λέξιν. Παρὰ μὲν γὰρ τοῖς ἀρχαίοις ἡ Πυθία λέγεται ἀναιρεῖν τι καὶ ἀνελεῖν¹⁾, παρὰ δὲ τούτοις ἀνείπεῖν. Τὸ δὲ ἀναγορεύειν τὸ ἀρχαῖον περὶ κήρυκος κυρίως ἐτίθετο καὶ οὐδὲν διέφερε τὸ ἀναγορεύω (ἀνερῶ, ἀνεῖπον, ἀνάρρημα, ἀνάρρησις) τοῦ κηρύττω, κήρυγμα κτλ. Ἀρχαῖον οὖν καὶ δόκιμόν ἐστι τὸ »ἀνεῖλεν ἡ Πυθία," ἀδόκιμον δὲ καὶ τῶν ὀψιγόνων τὸ »ἡ Πυθία ἀνείπεν." Μυριόλεκτον δὲ παρὰ τοῖς παλαιοῖς τοῦτο, ὡς παρὰ τῷ Ἡροδότῳ (Θ. 33) »Τισαμενῶ — ἀνείλε ἡ Πυθίη ἀγῶνας τοὺς μεγίστους ἀναιρήσεσθαι πέντε." Τὸ δὲ ἀνείπεῖν εὐρήσεις παρὰ τῷ Χρυσόστομῳ Δίῳνι ΛΑ. σελ. 340: »τοὺς Φυγάδας αὐτοῖς ἀνείπε

¹⁾ Πρὸς ταῦτα ἀσειότατόν τι τοῦ Πλουτάρχου ἐν τῷ Περὶ τοῦ μὴ χρᾶν ἔμμετρα νῦν τὴν Πυθίαν σελ. 403 b. παραθέσθαι ἄξιον: »Δεινομένους δὲ τοῦ Σικελιώτου μαντευομένου περὶ τῶν υἱέων ἀνείλεν ὥς οἱ τρεῖς τυραννεύσειεν, ὑποτυχόντος δὲ τοῦ Δεινομένου, Οἰμωξόμενοί γε, ὦ δέσποτα, Ἀπόλλων, καὶ τοῦτό οἱ ἔφη διδόναι καὶ προσαναίρεῖν." Γράφει δέ: »ὦ δέσποτα Ἀπολλων! καὶ τοῦτο κτέ."

κατάγειν ὁ Θεός.” καὶ πάλιν μετ’ ὀλίγα: »χρωμένοις αὖθις λέγεται τὴν Πυθίαν οὕτως ἀνειπεῖν.” καὶ ΛΓ. σελ. 367: »τὸν ἀποκτείναντα (τὸν Ἀρχίλοχον) ὁ Ἀπόλλων ἐξελαύνων ἐκ τοῦ νεῶ Μουσῶν αὐτὸν ἀνεῖπε θεράποντα ἀνηρηκέναι.” ὁ δὲ Βυττεμβάχιος οὐδὲν δέον ἀνεῖλε διώρθου. Ἀκουε δὲ καὶ τοῦ Κλήμεντος σελ. 565: »Φασὶ καὶ δούλῳ τινὶ χρωμένῳ ποτὲ τί ἂν ποιῶν τὸν δεσπότην ἀρέσαιο ἀνειπεῖν τὴν Πυθίαν εὐρήσεις ἐὰν ζητήσης.” καὶ σελ. 753: »ἀνειπούσης τῆς Πυθίας.

ὦ Δεσφοί, λίσσεσθ’ ἀνέμους καὶ λώϊον ἔσαι.”

Νῦν δέ μοι διόρθωσον τὰ σελ. 749 γεγραμμένα: »Ἡροδότου — Φήσαντος τὴν Πυθίαν εἶπεῖν τό τε ῥησθῆναι τοῦ θεοῦ καὶ τὸ ποιῆσαι ἴσον γενέσθαι, Ἀριστοφάνης ἔφη.

δύναται γὰρ ἴσον τῷ δρᾶν τὸ νοεῖν, καὶ πρὸ τούτου ὁ Ἐλεάτης Παρμενίδης.

τὸ γὰρ αὐτὸ νοεῖν ἐστὶν τε καὶ εἶναι,”

Ἐν τούτοις δὲ μὴ κίνει τὸ εἶπεῖν, οὐ γὰρ περὶ χρησιμοῦ ὁ λόγος, ἀλλὰ περὶ ὧν ἡ Πυθία αὐτῇ τῷ Γλαύκῳ διελέχθη. γραπτέον δὲ πρῶτον μὲν »τὸ πειρηθῆναι” ἀντὶ τοῦ »τό τε ῥησθῆναι,” εἶτα δὲ »ἴσον δύνασθαι” ἀντὶ τοῦ »ἴσον γενέσθαι,” ἐκ τῶν τοῦ Ἡροδότου σ. 86: »ἡ δὲ Πυθίη ἔφη (οὐχὶ ἀνεῖλε) τὸ πειρηθῆναι τοῦ Θεοῦ καὶ τὸ ποιῆσαι ἴσον δύνασθαι.” Ἐπὶ πᾶσι δὲ σκόπει μοι τὴν μωρίαν τοῦ οἰομένου τὸν Παρμενίδην τούτοις τὰ αὐτὰ λέγειν λέγοντα: τὸ αὐτὸ νοεῖν ἐστὶν τε καὶ εἶναι. Ἔστι δὲ ταῦτα, ὡς προείπομεν, γραμματικοῦ τινὸς περὶ κλοπῆς πραγματευσαμένου. Οὐ συνείδε δὲ ὁ ἀνὴρ ὅτι ὁ μὲν Ἀριστοφάνης καὶ ὁ Ἡρόδοτος λέγουσι τὸ ἴσον ἀμαρτάνειν τὸν τε δρῶντά τι κακὸν καὶ τὸν δρᾶν διανοοῦμενον, ὁ δὲ Φιλόσοφος τοῦτο λέγει ὅτι ὁ νοῶν πάντως καὶ ἔστιν, οὐδὲν γὰρ τὸ νοεῖν τοῦ εἶναι διαφέρειν. Περιβόητον δὲ καὶ τὸ τοῦ παρὰ Φράγκοις Φιλοσόφου ἐνθύμημα: »Διανοοῦμαι, εἰμὶ ἄρα.” Ποῖον δὲ τινα φῶμεν εἶναι τὸν μηδὲ ταῦτα διακρίνειν δυνάμενον καὶ ὅ, τι ἂν παρόμοιον ἴδῃ ὡς ἐπὶ κλέπτην ἀγριαίνοντα καὶ ὑλακτοῦντα;

»Τὸ σφαιρίζειν οὐκ ἐκ τοῦ κατὰ τέχνην πέμποντος τὴν σφαῖραν ἡρτῆται μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ εὐρύθμως ἀποδεχομένου προσδεῖ αὐτῷ, ἵνα δὴ κατὰ νόμους τοὺς σφαιρητικούς τὸ γυμνάσιον ἐκτελῇται” σελ. 442. Καλὰ ταῦτα καὶ χαρίεντα, πλὴν ἐνὸς μόνου. Οὐκ εἰσὶ νόμοι σφαιρητικοί.” Γραπτέον δὲ: »κατὰ νό-

μους τοὺς σφαιριστικούς.” Χαλεπώτατον ἐν πολλοῖς ἀντιγράφοις διαγινῶναι ὁπότερον ἢ γέγραπται ἢ ἰσ, διὸ ταῦτα πλείστας συγχυθέντα ὄψει.

»Αἱ τοίνυν δυνάμεις περὶ ὧν εἰρήκαμεν κάλλη καὶ δόξας καὶ μοιχείας καὶ ἡδονὰς — προτείνουσι ταῖς εὐεπιφόροις ψυχαῖς καθάπερ οἱ ἀπελαύνοντες τὰ θρέμματα θαλλοὺς προσιέντες.” σελ. 487. Οὐκ ἀνεμνήσθη ὁ Κλότζιος τῶν παγκάλως ὑπὸ τε τοῦ Κασαύβωνος καὶ τοῦ Ἐμπερουσίου καὶ τοῦ Ρουγκενίου εἰρημένων περὶ τοῦ Προσειώ, ὅπερ ἐστὶ κυρίως μὲν προδείκνυμι ὡς δώσαν πυκνὰ κινῶν πρὸς τὸ μᾶλλον ἐρεθίζειν, τροπικῶς δὲ προτείνω ἐλπίδα, ἡδονήν, χάριν, δῶρον, δέλεαρ ἢ ἄλλο τι τῶν τοιούτων. Τῶν δὲ νεωτέρων χάριν ἔνια τῶν τοῖς τῶν κριτικῶν κορυφαίοις περὶ τούτου γεγραμμένων παραθέσθαι βούλομαι ὀλίγ’ ἄττα ἐπιδαψιλευόμενος. Ἐν τοῖς τοῦ Πλάτωνος ἀντιγράφοις περιφέρεται ἐν τῷ Φαίδρῳ σελ. 230 D. τάδε: »ὥπερ οἱ τὰ πεινῶντα θρέμματα θαλλὸν ἢ τινα καρπὸν προσιόντες ἄγουσι, σὺ ἐμοὶ λόγους οὕτω προτείνων τὴν Ἀττικὴν φαίνει περιάξειν ἅπασαν.” ἐν δὲ τοῖς τοῦ Ἀθηναίου σελ. 25 B. τάδε: ὁ θεὸς προσιών καθάπερ οἱ τὰ ἄλογα τῶν ζώων τοῖς θαλλοῖς ἄγοντες τοῖς τοιούτοις καρποῖς κτέ.” Ὁ δὲ Κασαύβων εὐστοχώτατα ἐξεῦρε τὰληθῆς »προσείοντες ἄγουσι” καὶ »προσείων — τοὺς τοιούτους καρπούς.” Εἶθ’ ὁ Ρουγκένιος ἐξηγούμενος τὰς τοῦ Τιμαίου λέξεις ἐν τῷ Θαλλός πλείστας δὴ τινὰς μαρτυρίας συνέλεξε τε καὶ διώρθωσε μεταγενεστέρων τινῶν τῶν ποικίλως πως τὸ τοῦ Πλάτωνος γλαφυρὸν καὶ ἀσείον ἀπομιμησαμένων, ἅπερ ἀναγνοὺς ὁ πάντων λογιώτατος Ἐμπερούσιος ἐκ τῶν ἑαυτοῦ πολλὰ καὶ χαρίεντα προσεπεμέτρησεν, ἐν δὲ τοῖς καὶ τὰ τοῦ Κλήμεντος, διδάξας ὅτι καὶ ἐκεῖ εἴη διορθώτεον »θαλλοὺς προσείοντες” ἀντὶ τοῦ ἐσφαλμένου προσιέντες. Ἐπισκεψάσθω δὴτά μοι εὐφυῆς καὶ φιλόκαλός τις νέος τὰ ὑπ’ ἀμφοτέρων τῶν ἀνδρῶν παρασεσημειωμένα (πρὸς τὰ τοῦ Τιμαίου σελ. 156 καὶ ἐξῆς) καὶ οὐκ ὀλίγα πρὸς τὴν τῶν λόγων κρίσιν ὠφελήσεται. Ὁψεται γὰρ περιφανῆ τινὰ τῶν ἀντιγράφων σφάλματα καὶ σαφεῖς τε καὶ ἐναργεῖς διορθώσεις, προσείων καὶ προσείοντες καὶ προσείεις ἀντὶ τοῦ προσιών καὶ προσιόντες, προσιέντες καὶ προσίης. Τᾶλλα δὲ πάντα τοῖν ἀνδρῶν θαυμαστῶς ὡς ἀποδεχόμενος περὶ ἐνὸς μόνου δισάζω. Προφέρεται γὰρ ὁ Ρουγκένιος ἐκ τοῦ Φιλοστράτου τοῦ τοὺς τῶν Σοφιστῶν

βίους συγγεγραφότος τάδε: »τούτῳ ἀμφορέα μὲν τις οἶνου προσάγων ἢ ὄψα ἢ ἐσθῆτα ἢ ἀργύριον εὐμεταχειρίσῃ ἐχρήσατο, καθάπερ οἱ τὰ πεινῶντα τῶν θρεμμάτων τῷ θαλλῷ ἄγοντες.» Περιφανῶς καὶ οὗτος τῆς τοῦ Πλάτωνος ῥήσεως ἀπεμιμήσατο τὴν χάριν, ἀλλὰ τίς εἶπε πώποτε προσάγειν ἐπὶ τινος τῶν τοιούτων; Οὐδεὶς δῆπου. Μεμνημένος δέ τις ὅτι ἐν τοῖς διὰ σημείων καὶ πλοκῶν γεγραμμένοις τὸ α γ καὶ ε γ σχεδὸν τι οὐδὲν τῆς εἰ διαφέρει ῥαδίως τάληθες εὐρήσει: »ἀμφορέα οἶνου προσείων ἢ ὄψα,» προδεικνύς δῆλον ὅτι καὶ δελεάζων, ὥς καὶ τοῦτο παρὰ τοῦ Πλάτωνος ἔλαβεν ὁ σοφιστής. Ἀντίκειται δὲ παρὰ τοῖς παλαιοῖς τῷ Προσείω τὸ Ἐπισείω, καὶ τὰ μὲν ἡδέα προσεῖει τις, ἐπισεῖει δὲ τὰ δεινὰ, καὶ ἐλπίδα μὲν τις προσεῖει, φόβον δὲ ἐπισεῖει. Μόνος δὲ ξυμπάντων τὸ προσεῖειν ἐπὶ κακοῦ εἶπεν ὁ Θουκυδίδης τὰ κατημαξευμένα Φεύγων ἐν τούτοις σ. 86: »οὐκ ἄλλον τινὰ προσείοντες φόβον ἢ ὅτι — καὶ αὐτοὶ κινδυνεύομεν.» ὃν οὐδεὶς ἐμιμήσατο· ὅ, τι δ' ἂν τις ἐκδειματῶν τινὰ καὶ ἀπειλῶν προδεικνύη ἐπισεῖειν λέγεται. Φρικῶδες τὸ Εὐριπίδειον ἐκεῖνο ἐν Ὁρέσῃ 255:

ὦ μῆτερ, ἱκετεύω σε, μὴ ἰπίσειέ μοι
τὰς αἵματωπούς καὶ δρακοντώδεις κόρας.

ἄξιότατον δὲ τὸ τοῦ Ἀλέξιδος ταῦτα παρωδοῦντος παρὰ τῷ Ἀθηναίῳ. 339. c:

ὦ μῆτερ, ἱκετεύω σε, μὴ ἰπίσειέ μοι
τὸν Μισγόλαν, οὐ γὰρ κιθαρωδὸς εἰμ' ἐγώ,
τὸ δ' ἀντίγραφον τὸ παλαιὸν κακῶς »μὴ πείσειέ μοι,» ὥσπερ καὶ σελ. 324 b.

ἐπὶ τὸ τάγηνον σίζον ἐπεισιῶν φέρω.

ἀντὶ τοῦ ἐπισείων, ὅπερ ἐξεύρηκεν ὁ Μεινέκιος. Κομφότατα δὲ ὁ Πλούταρχος ἐν τῷ τοῦ Θεμιστοκλέους βίῳ κεφ. 4 τάδε εἶρηκεν: »ἢ καὶ ῥᾶον Θεμιστοκλῆς συνέπεισε (τριήρεις ναυπηγεῖσθαι) οὐ Δαρεῖον οὐδὲ Πέρσας ἐπισείων, ἀλλὰ τῇ πρὸς Αἰγινήτας ὀργῇ ἀποχρησάμενος.» ἐπισείων γὰρ εἶπεν ἀντὶ τοῦ »ἐκφοβῶν αὐτοὺς τὸν ἀπὸ τῶν βαρβάρων κίνδυνον προδεικνύς.» Ἔστι δὲ καὶ τοῦ ἀνασεῖω καὶ προανασεῖω τοιάδε τις χρῆσις πάνυ Ἀττική, οἷον ἐν τῷ κατ' Ἀριστογείτονος σελ. 784, 22: »τὴν καθ' Ἡγήμονος εἰσαγγελίαν μέμνησαι ὡς ἀπέδοτο. τὰς κατὰ Δημόκλους εἰσαγγελίαν ἀνασεῖας ποῖ ἔτρεψεν;» Οὐ κακῶς ὁ Ἀρποκρατίων εἰς ταῦτα ἀποβλέ-

πων: »Ἀνασεῖας: ἀπειλησάμενος. Δημοσθένης κατ' Ἀριστογείτονος.» ἔστι γὰρ τὸ »εἰσαγγελίαν ἀνασεῖας» οὐδὲν ἄλλο ἢ »κομπωδῶς καὶ ἀπειλητικῶς ἐπαγγείλας καὶ προειπὼν ὅτι εἰσαγγελεῖ τὸν ἄνδρα.» Καὶ ὅτι μὲν οὐκ ἔστι τοῦ Δημοσθένους ὁ κατ' Ἀριστογείτονος λόγος οὗτος πρόδηλον, ὅτι δὲ Ἀττικοῦ ῥήτορος τῶν τῷ Δημοσθένει συνακμασάντων σαφῶς δηλοῖ ἡ ἐρμηνεία ἡδισον ἀττικῆς χάριτος καὶ εὐτραπελίας ὄζουσα. καὶ μὲν τὸν Ὑπερίδειον χαρακτῆρα ἐμφαίνειν δοκεῖ ὁ λόγος, τοὺς δὲ Ἀλεξανδρέως τινὸς ῥήτορος Φιλοτέχνημα εἶναι τὸν λόγον οἰομένους καὶ ἐν τοῦτο τὸ δριμύ καὶ ὄντως Ἀττικὸν ἐξελέγξειε τό: »τὴν κατὰ Δημοκλέους εἰσαγγελίαν ἀνασεῖας ποῖ ἔτρεψεν;» Τῷ δὲ Προανασεῖω ἐχρήσατο ὁ Πλούταρχος ἐν τῷ Τιβερίου Γράκχου βίῳ κεφ. 21: »χαλεπῶς μὲν ὁ δῆμος εἶχε τῷ θανάτῳ τοῦ Τιβερίου — ἡδὴ δὲ καὶ δίκαι τῷ Νασικᾷ προανασεῖοντο,» ὁ δὲ Κοραῆς ἄριστα διώρθωσε προανασεῖοντο. τουτέστι προηπειλοῦντο. Ἀλλὰ ταῦτα μὲν μοι ὡς ἐν παρόδῳ εἰρήσθω, ὥρα δὲ ὅθενπερ ἐπὶ ταῦτα ἐξέβημεν ἐπαναδραμεῖν.

»Ἐπιφάνης οὗτος υἱὸς ἦν Καρποκράτους — τὰ μὲν πρὸς πατρός Ἀλεξανδρεὺς, ἀπὸ δὲ μητρὸς Κεφαλληνεὺς, ἔζησε δὲ τὰ πάντα ἔτη ἑπτακαίδεκα καὶ θεὸς ἐν Σάμῃ τῆς Κεφαλληνίας τετίμῃται.» σελ. 511, τὰ μὲν ἄλλα ὀρθῶς, ἀλλ' οὐκ ἦν ὁ Ἐπιφάνης Κεφαλληνεὺς. Οὐδεὶς γὰρ πώποτε Κεφαλληνεὺς ἐγένετο. Τί οὖν; ἦν, οἶμαι, Κεφαλληνός, ὡς καὶ οἱ λοιποὶ πάντες. Ἄκουε μόνον τοῦ Κλήμεντος μετ' ὀλίγα οὕτω λέγοντος: »καὶ συνιόντες εἰς τὸ ἱερὸν οἱ Κεφαλλῆνες — θύουσιν Ἐπιφάνει.»

Διηγημάτιόν τι τοῦ Κλήμεντος σελ. 525 παρασημειοῦσθαι ἄξιον τοῖς περὶ τὴν τῶν Χριστιανῶν ἀρχαιολογίαν σπουδάζουσι: »Φασί τινα ἡμετέρα παρθένῳ ὠραίᾳ τὴν ὄψιν προσελθόντα φάναι· Γέγραπται· παντὶ τῷ αἰτοῦντί σε δίδου, τὴν δὲ σεμνῶς πάνυ ἀποκρίνασθαι μὴ συνιεῖσαν τὴν τὰνθρώπου ἀσέλγειαν· ἀλλὰ περὶ γάμου τῇ μητρὶ διαλέγου.» Σημείωσαι ὡς ἀσελγῶς ὁ βδελυρὸς τὴν θεῖαν τοῦ Χριστοῦ παραίνεσιν (Λουκ. σ. 50) εἰς τὸ αἵσχιζον παρατρέπει, τὸ δὲ τῆς σώφρονος παρθένου ἀφελὲς καὶ ἄκακον πάντες εὖ οἶδ' ὅτι ἀποδέχονται. Ὅτι δὲ καὶ τῶν καλουμένων Χριστιανῶν τινὲς τὰ αὐτὰ ταῦτα ῥήματα: »τῷ αἰτοῦντί σε δός» εἰς ἀσέλγειαν καὶ ἀκόλαστον γυναικῶν πρὸς ἄνδρας κοινωνίαν

ἐξεδέξαντο φανερόν γίγνεται ἐξ ὧν γράφει ὁ Κλήμης σελ. 456.
§ 34. Παραστήσεται τινι πρὸς ταῦτα τὸ τοῦ Πλάτωνος: »μὴ καθαρῶ γὰρ καθαρῷ ἐφάπτεσθαι μὴ οὐ θεμιτὸν ἦ.»

Δύο τύποι τελέως βάρβαροι ἐν τοῖς τοῦ Κλήμεντος φαίνονται σελ. 321: »ὅτῳ δὲ ἀπὴμβλυται κακὴ τροφή τε καὶ διδασκαλία τὸ τῆς ψυχῆς ὄμμα» καὶ σελ. 562: »τοῖς δὲ μεμιασμένοις οὐδὲν καθαρὸν ἀλλὰ μεμιάται αὐτῶν καὶ ὁ νοῦς.» ἀλλ' ἐκεῖ μὲν γραπτέον »ἀπὴμβλυται κακὴ τροφή τε καὶ διδασκαλία», ἐν δὲ θατέρῳ ὁρθῶς μεμιάνται γράφεται ἐν τῇ τοῦ Παύλου πρὸς Τίτον ἐπιστολῇ, ὅθεν ταῦτα Α. 15. Οὐκ εἰδότες γὰρ οἱ ἀμαθέστεροι τῶν μεταγενεστέρων ὅ, τι ποτὲ εἴη τὸ »ὄμμα ἀπὴμβλυται» καὶ »ὁ νοῦς μεμιάνται» καὶ πληθυντικὰ εἶναι οἰόμενοι ὡς κέχυνται, πέπλυνται καὶ τέτανται καὶ τὸ Ὀμηρικὸν πέφανται ἐν τῷ

πλέονες σόοι ἢ πέφανται,

ἀνοήτως πάνυ τὸ Ν ὑπεξεῖλον, ἀπὴμβλυται καὶ μεμιάται γράφοντες. Τὴν δὲ τηλικαύτην αὐτῶν ἀμαθίαν διὰ πλειόνων ἐλέγξει ἄξιον. Ἐν τῷ Ἀριστοφάνους Πλούτῳ σιχ. 655 ἐν πᾶσι τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται ἡ βαρβαρικὴ γραφὴ ἥδε·

ἐξωμμάτῳ καὶ λελάμπρῳται κόρας.

ἀντὶ τοῦ λελάμπρῳται, ὁ δὲ μόνος διασώσας τᾶληθές ἐν τοῖς σχολίοις ᾤκη ἐν τούτοις τὰ ἐνικὰ τῶν πληθυντικῶν οὐδὲν διαφέρειν! Ἐν δὲ τῷ εἰς Σοφοκλέα ἀναφερομένῳ σίχῳ περὶ τῶν ἀκολασαινόντων γερόντων,

ὧν ἰσχύς μὲν ἀπὴμβλυται, θυμὸς δὲ μενοινᾷ,

παρὰ τῷ Δειπνοσοφιστῇ σελ. 592 Α. τῶν μεταγενεστέρων τινὲς διὰ τὸ πληθυντικὸν εἶναι δοκεῖν τὸ ἀπὴμβλυται μετέγραψαν ὥδε·

ὧν οὐρὰ μὲν ἀπὴμβλυται, θυμὸς δὲ μενοινᾷ,

ὡς ὁ Εὐστάθιος μαρτυρεῖ σελ. 1968, 41 ἀναφαίνεται δ' ἐκ τούτων ἡ ἀρχαία γραφὴ ἥδε· »ὧν οὐρὴ μὲν ἀπὴμβλυται», ἦν τινες εἰς τὸ εὐσχημονέστερον μετέπλασαν ἰσχύς γράφοντες. Ἡρώδου τοῦ μιμιάμβων ποιητοῦ φέρονται ἐν τῷ τοῦ Στοβαίου Ἀνθολογίῳ (ΡΙς. 21) σίχοι οἷδε·

ὡς τυφλὸς οὐπίκεινα τοῦ βίου καμπτήρ

ἤδη γὰρ αὕτη τῆς ζόης ἀπὴμβλυτο,

ὁ δὲ Σαλμάσιος ἐξεῦρε τᾶληθές·

ἤδη γὰρ αὐγὴ τῆς ζόης ἀπὴμβλυται.

Παράβαλλε τούτοις τὰ τῷ Σχαιφέρῳ παρατετηρημένα ἐν τοῖς εἰς Ἀπολλώνιον σχολίοις σελ. 208. Πολλάκις ἑώρακα τοὺς μεταγενεστέρους ἐν τοῖς τοιούτοις ἐξολισθόντας. Ἐνίοτε γὰρ τὸ Ν ἀφανίζουσιν ὡς ἐν τῇ τοῦ Ἡσυχίου λέξει »Πέπανται: πεπράῦται» καὶ »Πέφυρται: μεμιάται», καὶ ἐν ἄλλοις, ἄλλοτε δὲ τοῖς τοιούτοις ἀντὶ πληθυντικῶν χρῶνται, ὡς ὁ γράψας εἰς τοὺς Αἰσχύλου Πέρσας τὸ σχολίον τοῦτο σιχ. 580: »οἱ γέροντες ἔρρανται καὶ βρέχονται τοῖς δάκρυσιν.» Ἐν πᾶσι δὲ τούτοις τᾶληθές πάλαι δὴ ἀναπέφανται καὶ ἡ τῶν γραμματικῶν ψῆφος κέκρानται καὶ πεπέρανται ἡ κρίσις, διὸ τοὺς ἀπαιδεύτους τούτους καὶ ἀμαθεῖς μετὰ γέλωτος ἀποπέμφομεν, οὐδένα γὰρ ἔτι τοῦ λοιποῦ ἐξαπατήσουσι.

Περὶ ψευδομαρτύρων τινῶν ἀνθρώπων παραμεινομένων καὶ οὐδὲν δέον πρὸς βίαιον θάνατον ὁρμώντων ὁ Κλήμης πάνυ φρονίμως τάδε γράφει σελ. 571: »Λέγομεν δὲ καὶ ἡμεῖς τοὺς ἐπιτηδῆσαντας τῷ θανάτῳ· εἰσὶ γὰρ τινες, οὐχ ἡμέτεροι, μόνου τοῦ ὀνόματος κοινωνοί, οἳ δὴ αὐτοὺς παραδιδόντες σπεύδουσιν οἱ ἄθλιοι θανατοῦντες.» Ἐσφαλται ἐν τούτοις τό τε πρῶτον ῥῆμα καὶ τὸ ἔσχατον. Ὅτι δὲ θανατῶντες ἀντὶ τοῦ θανατοῦντες γραπτέον δῆλον ἅπασι. θανατᾶν γὰρ ἔλεγον, ὡς ὁ Ἀλεξίς·

ὅσις δὲ πλεῖ θάλατταν ἢ μελαγχολᾷ

ἢ πτωχός ἐστιν ἢ θανατᾷ.

Ἀντὶ δὲ τοῦ πρώτου ῥήματος τοῦ Λέγομεν τί ἀναγνωσέον; Παραχρῆμα ἐξευρήσεις, ὃ φίλτατε Κόντος, ἀναμνησθεῖς ὅτι ἔθος τι τοῦτ' ἔχουσιν οἱ ἀντιγραφεῖς τὸ πρῶτον γράμμα ἐκάστου κόμματος ἢ περικοπῆς μὴ γράφειν ἀλλὰ παραλείπειν. τοῦ δὲ βιβλίου τέλος ἔχοντος εἶθ' ὁ αὐτὸς, εἶθ' ἕτερός τις, τὰ ἀρκτικὰ τῶν περικοπῶν γράμματα οὐ διὰ μέλανος, ἀλλὰ δι' ἐρυθροῦ, πρὸς τὸ εὐσύνοπτον προσαναπληροῖ. Σφάλλονται δὲ καὶ περὶ ταῦτα πολλὰ οἱ ἀμαθεῖς τὸ τυχὸν γράμμα προστιθέντες παρὰ τὴν τῶν φραζομένων διάνοιαν. Διὰ πολλῶν τοῦτ' ἐδείξαμεν ἐν τοῖς τοῦ Στοβαίου συχνάκις γενόμενον. Γέγονε δὲ καὶ νῦν τι τοιοῦτον. Πρόσεχε δὴ τὸν νοῦν. γνήσιόν ἐστι τό: »*έγομεν δὲ καὶ ἡμεῖς τοὺς ἐπιτηδῆσαντας τῷ θανάτῳ.» τί δῆτα ἀναπληρωτέον; »Ψέγομεν», οὐ γάρ; οὐδ' ἡμεῖς (Φησὶ) τοὺς τοιούτους ἐπαινοῦμεν.

Μνημονεύων ὁ Κλήμης σελ. 592 γυναικῶν τινῶν αἵτινες τῶν

ἀνδρῶν οὐδὲν ἤττον ἔφερον τοὺς πόνους καὶ ἐκαρτέρου γράφει τάδε:
» ἤδη γοῦν αἱ γυναῖκες οὐδὲν ἔλαττον τῶν ἀρρένων καὶ οἰκου-
ροῦσι καὶ θηρεύουσι καὶ τὰς ποίμνας φυλάττουσι.

Κρῆσσα κύων ἐλάφοιο κατ' ἰχνιον ἔδραμε γοργῶς."

Ἐσφαλται περιφανῶς τὸ οἰκουροῦσι· καταλέγει γὰρ ὁ Κλήμης τὰ τῶν ἀνδρῶν ἔργα ἅπερ αἱ καρτερικαὶ ἐκείναι γυναῖκες οὐδὲν ἔλαττον τῶν ἀρρένων ἐπετέλουν, οἷον ἐπὶ θήραν ἐξιέναι καὶ τῶν ποιμνίων ἐπισατεῖν· τὸ δὲ οἰκουρεῖν, εἴ τι καὶ ἄλλο, γυναικεῖον καὶ παντὸς ἀπηλλαγμένον πόνου. Πολλὰ δὲ μάτην ζητήσας τὸ ἐν τῷ ΟΙΚΟΤΡΟΤΣΙ κεκρυμμένον τἀληθές ἐρευνᾶν καὶ ἀνιχνεύειν ἄλλοις παρίημι. Ἡμάρτηται δὲ καὶ ἐν τῷ ἐξαμέτρῳ εἴχῳ τὸ » κατ' ἰχνιον ἔδραμε" καὶ ἀντὶ τοῦ κατ' ἰχνιον μεταγράψαιμ' ἂν ἠδέως » μετ' ἰχνιον." ὡς ἐν τῇ Ἰλιάδι Σ. 521:

μετ' ἀνέρος ἰχνι' ἐρευνῶν.

καὶ ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ πολλάκις (β. 406, γ. 30, ε. 193, η. 58):

ὥς ἄρα Φωνήσας ἠγήσατο Παλλὰς Ἀθήνη

καρπαλίμως, ὃ δ' ἔπειτα μετ' ἰχνια βαῖνε θεοῖο.

Ἐν δὲ τοῖς τοῦ Ἀπολλωνίου Ἀργοναυτικοῖς ὁρθῶς μὲν γέγραπται Α. 741:

δὶς τόσση δὲ μετ' ἰχνια νίσσετο πέτρι.

ἀντὶ τοῦ » λίθος δὶς τοσοῦτος (τῷ Ἀμφίονι κτίζοντι τὰς Θήβας) ἠκολούθει," κακῶς δὲ Α. 575:

κατ' ἰχνια σημαντῆρος | μυρία μῆλ' ἐφέπονται.

ἐχρῆν γὰρ καὶ νῦν » μετ' ἰχνια" γεγράφθαι. Ἰστέον δὲ ὅτι ἐν τοῖς ἀντιγράφοις τοῖς εἰς τάχος γεγραμμένοις ἢ κατὰ καὶ ἢ μετὰ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, οὐδὲν διαφέρουσι. Γράφεται γὰρ ἄνευ τῶν φωνηέντων κ καὶ μ καὶ ὁ τοῦ κάππα τύπος τῷ τοῦ μῦ οὕτως ὁμοίως ἐσιν ὥς οὐκ ἂν τις βεβήως διαγνοίη. Διὸ καὶ πλείσθις τὰς προθέσεις ταύτας συγκεχυμένας ὁρῶμεν, ἐνίοτε δὲ καὶ πάνυ ἀνοήτως, οἷον ἐσιν ἐν τῷ τοῦ Στεφάνου Θεσσαυρῷ τὸ Μεταδουλοῦσθαι ἀντὶ τοῦ Καταδουλοῦσθαι. Προσθήσω δ' ἕτερόν τι ἐκ τῶν τοῦ Παρθενίου Ἑρωτικῶν Παθημάτων κεφ. ΙΓ: » μεταγνοὺς δὲ — καταθεῖ τὸν Ἀλάστορα καὶ — ἀφαιρεῖται τὴν κόρην." μεταθεῖ μὲν οὖν, τουτέστι δρόμῳ μεταδιώκει, οὐ γάρ; οὐ χρῆσις καὶ ἐν ταῖς τοῦ Ἰουλιανοῦ Ἐπιστολαῖς τὸ πάλαι ἦν, νῦν δ' ἠφάνισται. Γράφεται γὰρ ΙΗ: » ἴση γὰρ δήπου σοι τῶν λόγων — πτέρωσις, ἥ τοὺς ἐταίρους μεταθεῖναι δύνῃσαι." Εὐσόχως πάνυ ὁ Βυττεμβάχιος μεταθεῖν διώρῃσας, τὸ δὲ ΜΕΤΑΘΕΙΝ

ἡλίθιος τις βιβλιογράφος εἰς τὸ μεταθεῖναι παρέφθειρε, καὶ νῦν ἐκδύται τινὲς οὐδὲν τῶν ἀντιγραφῶν τούτων σοφώτεροι ὄντες καίπερ τἀληθοῦς εὐρεθέντος ὅμως τὸ μεταθεῖναι ἐπιμελῶς ἐτήρησαν εὐήθως πάνυ ἐπειπόντες τάδε: Licet in Juliano nullus occurrat locus (οὐδ' οἶμαι ἐν ἄλλῳ οὐδενί) ubi μεταθεῖναι eo, quo hic, sensu gaudeat (ἀλλ' οὐδὲν σημαίνει οὐδὲ νῦν, ὧ μέλε.) nihilo minus apte dici videtur ad linguae rationem. Οἶσθα τοῦτο τὸ γένος, ὧ βέλτιστε Κόντος, τῶν περὶ ὧν οὐδὲν ἴσασι φιλοσοφεῖν καὶ λεπτολογεῖν εἰωθότων καὶ ὡς παραπετάσματος τούτου τὴν ἐαυτῶν ἄγνοιαν ἐπηλυγαζομένων. Ἐγέλασα πρὸς τό: apte dici videtur ad linguae rationem! Τοῦτο δ' ἦν ἄρα πάνυ σεμνῶς οὐδὲν λέγειν. Ἀλλὰ χαιρόντων ὅσοι τοιοῦτοι, οὐ γὰρ εἰσι σπουδῆς οὐδὲ λόγου ἄξιοι.

Ὀλιγώρως πάνυ γράφεται σελ. 619 » Ἰππαρχία, ἡ Κράτητος γυνή, ἐφ' ἣ καὶ τὰ γυνογάμεια ἐν τῇ Ποικίλῃ ἐτέλεστο." ἀντὶ τοῦ » τὰ κυνογάμια" καὶ » ἐτελέσθη." Αἰσχροὺς τὰ τοιαῦτα ἀδιόρθωτα ἔαν οὐδενὸς τἀληθὲς ἀγνοοῦντος. Ὁρθῶς δὲ τὰ κυνογάμια καλεῖται πληθυντικῶς, ὡς δὴ ἑορτή τις καὶ τελετή οὔσα, ἄλλοι δὲ οὐκ εὖ τὴν κυνογαμίαν ὀνομάζουσιν, οἱ δὲ ἄθλιοι ἀντιγραφεῖς, οἱ αἰεὶ τὸ Υ καὶ τὴν ΟΙ συγχέοντες, καὶ » κοινογαμίαν."

Παρατίθεται ὁ Κλήμης σελ. 657 τὸ Πινδαρικὸν ἐκεῖνο τὸ ἀδόμμενον ὑπὸ πάντων·

ἃ μοῖσα γὰρ οὐ φιλοκερδὴς πω τότ' ἦν οὐδ' ἐργάτις.

Πρὸς ταῦτά μοι τὰ τοῦ Νουμηνίου ἄκουε ἐν τῇ τοῦ Εὐσεβίου Προπαρ. 733 c: » οἱ Στωϊκοὶ δὲ ὑπήκουον ἐκπεπληγμένοι· ἡ μοῖσα γὰρ αὐτοῖς οὐδὲ τότε ἦν φιλόλογος οὐδ' ἐργάτις χαρίτων." Ἀσεῖά γε ταῦτα, ὧ Νουμήνιε.

» Ἡ μὲν Ἑλληνικὴ φιλοσοφία τῇ ἐκ τῆς θρυαλλίδος ἔοικε λαμπρῶν, ἣν ἀνάπτουσιν ἀνθρώποι παρ' ἡλίου κλέπτοντες ἐντέχνως τὸ φῶς." σελ. 665. Ποιητικόν τι ἐμφαίνει τό:

παρ' ἡλίου κλέπτοντες ἐντέχνως τὸ φῶς.

καὶ ἡ τάξις δὲ τῶν ὀνομάτων τοῦ πεζοῦ λόγου, ὡς ὁρᾶς, ἀπᾶδει. Αἰτιῶνται δὲ τινες τὸ Ἐντέχνως καὶ φασιν ἀντ' αὐτοῦ τεχνικῶς δεῖν λέγειν (Φρύνιχος σελ. 344). Ὑπερασπίζει δὲ αὐτοῦ ὁ

Φρύνιχος, καὶ δοκεῖ τὸ μὲν τεχνικῶς πεζότερον, τὸ δὲ ἐντέχνως ποιητικώτερον γενέσθαι.

»Φασὶ γοῦν καὶ Ἰδανθούραν τὸν Σκυθῶν βασιλέα, ὡς ἰσορεῖ Φερεκύδης ὁ Σύριος, Δαρείῳ πέμψαι μῦν, βάτραχον, ὄρνιθα, οἷσόν κτέ.» σελ. 671. Τίς δ' οὐκ οἶδε τὰ περὶ τούτων τῷ Ἡροδότῳ γεγραμμένα ἐν τῇ τετάρτῃ; Ὁ δὲ Κλήμης τῶν ἀδοκίμων τινὰ (οὐ γὰρ ὁ Σύριος Φερεκύδης περὶ τούτων ἔγραψε) μάρτυρα παρέχεται κεκλοφῶτα μὲν τὰ τοῦ Ἡροδότου, τὸ δὲ ἔμψυχον καὶ ἐνεργὸν τοῦ ἀνδρὸς καὶ τῆς ἐρμηνείας τὸ ἀμίμητον διεφθαρκότα. Πολλοὶ δὲ τινες πάλαι ἦσαν τοιοῦτοι ἰστορίας πολλὰς ἀμύθεν γέ ποθεν οὐδενὶ ξὺν νῶν συνεραυζόμενοι, ὧν ἓνα τοῦ γελοίου χάριν παρὰξω εἰς τὸ μέσον. Ὁ Σοφοκλῆς τὰ τοῦ Ἡροδότου ἐν τῇ δευτέρᾳ περὶ τῶν Αἰγυπτίων ἀναγνοῦς καὶ θαυμάσας εἶτα ἐν τῷ ἐπὶ Κολωνῷ Οἰδίποδι τάδε οὐ πάνυ τι τῇ τραγικῇ μούσῃ πρέποντα ἐποίησε σίχ. 357 καὶ ἐξῆς:

ὦ πάντ' ἐκείνω τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ νόμοις
φύσιν κατεικασθέντες καὶ βίου τροφάς.
ἐκεῖ γὰρ οἱ μὲν ἄρσενες κατὰ ζέγας
θακοῦσιν ἰσουργοῦντες, αἱ δὲ σύννομοι
τᾶξω βίου τροφεῖα πορσύνουσ' αἰεὶ.
σφῶν δ', ὦ τέκν', οὓς μὲν εἰκὸς ἦν πονεῖν τάδε,
κατ' οἶκον οἰκουροῦσιν ὥς τε παρθέναι,
σφῶν δ' αὖτ' ἐκείνων τὰ μὲν δυσήνου κακὰ
ὑπερπονέειτον.

Φανερός ἐστὶν ὁ Σοφοκλῆς παραφράζων τὰ τοῦ Ἡροδότου τάδε (B. 35): »Αἰγύπτιοι τὰ πολλὰ πάντα ἔμπαινον τοῖσι ἄλλοις ἀνθρώποις ἐσήσαντο θεὰ τε καὶ νόμους. εἰ τοῖσι αἱ μὲν γυναῖκες ἀγοράζουσι καὶ καπηλεύουσι, οἱ δὲ ἄνδρες κατ' οἴκους ἐόντες ὑφαίνουσι.» Τῶν δ' ἐξηγητῶν τις τοῦ Σοφοκλέους ἀντὶ τοῦ τὰ τοῦ Ἡροδότου παραβάλλειν καὶ διδάσκειν ὅτι ὁ ποιητὴς καὶ ἀλλαχοῦ τὰ τοῦ Ἡροδότου θαυμάσας καὶ μιμησάμενος φαίνεται, μάρτυρι χρεῖται τῶν ἀδοκίμων τινὶ καὶ ἀνοητοτάτων, Νυμφόδωρ τοῦνομα, γράφων τάδε: »Νυμφόδωρος δὲ ἐν τῷ ιγ' τῶν Βαρβαρικῶν γράφει οὕτως: — ἐν μὲν τοῖς Ἑλλησιν οἱ μὲν ἄνδρες κατὰ τὴν ἀγορὰν οἰκονομοῦσιν¹⁾, αἱ δὲ γυναῖκες ἔνδον μένουσαι ταλασιουργοῦσιν.

¹⁾ Ἰσως ἂν τις εἰκάζειε τοῦτ' ἀκούσας εὐρησθαι τὸ ἄνω σελ. 514

ἐκεῖ δὲ (ἐν τῇ Αἰγύπτῳ) αἱ μὲν γυναῖκες ἐν ἀγορᾷ περιπατοῦσι καὶ καπηλεύουσιν, οἱ δὲ ἄνδρες κατὰ τὴν οἰκίαν ὑφαίνουσιν.» Ὅπως μὴ ὁ Κλήμης σε ὀψεται, ὦ Νυμφόδωρε, περιφανῶς γὰρ κλέπτῃς τις εἶ. Ἐπάγει δὲ τούτοις τάδε: »ὁ γὰρ Σέσωπρις ἐκθελῶναι τοὺς ἄνδρας βουλόμενος τὰ μὲν ἐκείνων ἔργα ταῖς γυναῖξιν, τὰ δὲ τῶν γυναικῶν ἐκείνοις προσέταξεν.» Εἶτα τὰ κατὰ μέρος ἡμῖν ὁ βέλτιστος Νυμφόδωρος ἐπεξεργάζεται διὰ τούτων: »καὶ τοὺς μὲν ἐπὶ τῶν κεφαλῶν φέρειν τὰ φορτία, τὰς δὲ ἐπὶ τῶν ὤμων ἡνάγκασεν· ἔπειτα δὲ τοὺς μὲν καθημένους, τὰς δὲ ὀρθὰς ἐς ὥσας οὐρεῖν.» Ὡ τοῦ καλοῦ καὶ βασιλικοῦ διατάγματος! Ποῖός τις, ὦ Φίλτατε Κόντος, ὁ μέγας Σέσωπρις σοι δοκεῖ τοιαῦτα προστάττων; μᾶλλον δὲ ποῖός τις αὐτὸς ὁ Νυμφόδωρος τοιαῦτα ἰσορῶν καὶ παρισωρῶν ἐκ τῶν τοῦ Ἡροδότου τῶνδε B. 35: »τὰ ἄχθεα οἱ μὲν ἄνδρες ἐπὶ τῶν κεφαλῶν φορέουσι, αἱ δὲ γυναῖκες ἐπὶ τῶν ὤμων. Οὐρέουσι αἱ μὲν γυναῖκες ὀρθαί, οἱ δὲ ἄνδρες κατήμενοι.» Ἐπὶ πᾶσι δὲ ποῖός τις σοι φαίνεται ὁ τοιοῦτῳ μάρτυρι χρώμενος αὐτοῦ τοῦ Ἡροδότου ὀλιγωρήσας; Οὐκ ἡλίθιος καὶ ἀνόητος; Οὐκ ὀλίγους οὖν τοιούτους εὐρήσει τις, ἐὰν τὸν νοῦν προσέχη καὶ ἀκριβῶς πάντα λόγον ἐξετάζη, ἥτοι τὰ ψευδῆ μαρτυροῦντας ἢ τοῖς ψευδομαρτυροῦσιν εἰκὴ πειθομένους.

Τοῦ Ἡροδότου χάριν καὶ τὴν τῶν ἀπὸ Σκυθῶν ἡκόντων συμβόλων ἐρμηνείαν παραβάλλωμεν. Ὁ μὲν Κλήμης γράφει σελ. 672: »ἐὰν μὴ ὡς ὄρνιθες ἀναπτῶμεν ἢ ὡς μύες κατὰ [τῆς] γῆς ἢ ὡς [οἱ] βάτραχοι καθ' ὕδατος δύωμεν οὐκ ἂν φύγοιμεν τὰ ἐκείνων βέλη.» δις ἐν τούτοις, ὡς ὄρῃς, διαγραπτέον τὸ ἄρθρον. Ὁ δὲ Ἡρόδοτος οὕτως (Δ. 152): »ἢν μὴ ὄρνιθες γενόμενοι ἀναπτῆσθε ἐς τὸν οὐρανὸν, ὦ Πέρσαι, ἢ μύες γενόμενοι κατὰ τῆς γῆς καταδύητε ἢ βάθρακοι γενόμενοι ἐς τὰς λίμνας ἐσπιδήσητε, οὐκ ἀπονοσήσετε ὀπίσω ὑπὸ τῶνδε τῶν τοξευμάτων βαλλόμενοι.» Βούλει αὐτοῦ τοῦ Ἡροδότου ἀκούειν, ὦ Φίλτατε; Ἀσμενος, οἶμαι. Ἀκουε δὴ: »ἢν μὴ ὄρνιθες γενόμενοι ἀνάπτῃσθε ἐς τὸν οὐρανὸν, ὦ Πέρσαι, ἢ μύες κατὰ τῆς γῆς καταδύητε ἢ βάθρακοι ἐς τὰς λίμνας ἐσπιδή-

ζητούμενον, καὶ ἐν τῇ ΟΙΚΟΤΡΟΨΙ κεκρύφθαι τὸ οἰκονομοῦσι. Ἐμοὶ δὲ οὐ πάνυ τι ἀρέσκει τὸ »κατὰ τὴν ἀγορὰν οἰκονομεῖν.» βραχὺ δὲ τι βέλτιον ἴσως »τὰ κατὰ τὴν ἀγορὰν οἰκονομεῖν.» Ὁ δὲ Κλήμης ἀντὶ τοῦ οἰκονομεῖν ὠνόμασε τι τῶν ἐπιπονωτέρων καὶ ἐν οἷς ἔδει σώματος ἰσχύος καὶ βώμης.

σητε, οὐκ ἀπονοστήσετε ὀπίσω ὑπὸ τῶνδε τῶν τοξευμάτων.” Σχολαστικὸς γὰρ τις τὸ μὲν γενόμενοι δις ἀπειροκάλως παρενέγραψε, τὸ δὲ βαλλόμενοι ἡλιθίως προσέγραψε. Τοξεύματι μὲν γὰρ βάλλεται τις ὑπὸ τοῦ ἀφέντος, ἀλλ’ οὐχὶ ὑπὸ τοῦ τοξεύματος. Ἀγνοήσας δὲ τις τῶν ἀμαθεσέρων πῶς λέγοιτο τό: »οὐκ ἀπονοστήσετε ὑπὸ τῶνδε τῶν τοξευμάτων,” ἐλυμήνατο τὴν ἀρχαίαν γραφὴν.

Μεμψάμενος ὁ Κλήμης σελ. 676 τοῖς σκοτεινὰ καὶ αἰνιγματώδη γράφουσιν ἐπάγει: »Εὐφορίων ὁ ποιητὴς καὶ τὰ Καλλιμάχου Αἴτια καὶ ἡ Λυκόφρονος Ἀλεξάνδρα καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια γυμνάσιον εἰς ἐξηγήσιν γραμματικῶν ἔγκειται ἅπασιν.” Ἀρκεῖ ῥήσεις τινὰς αὐτοῦ τοῦ Κλήμεντος παραγράφειν τὰς ἅμα τό τε πάθος καὶ τὸ φάρμακον δειξούσας. σελ. 21: »καὶ ὅσα ἄλλα τοιαῦτα ποιητῶν ἄδουσι παῖδες.” σελ. 94. »οὐ γὰρ ἀπο τρόπου Φιλοσόφων παῖδες πάντα ὅσα πράττουσιν οἱ ἀνόητοι ἀνοσιουργεῖν καὶ ἀσεβεῖν νομίζουσι.” σελ. 109: »τὸ νῆ σερητικὸν γραμματικῶν νομοθετοῦσι παῖδες.” σελ. 159. προσῆκον καὶ καθήκον Στωϊκῶν ὀνομάζουσι παῖδες.” σελ. 187: »καταπίπτει πτώμα μεῖζον ἢ (γράφει ἢ) Φασὶ ποιητῶν παῖδες πρὸς τοῦ Διδῶς τὸν Ἡφαιστον ἐρρῖφθαι.” σελ. 365: »τοὺς χρόνους τούτων παῖδες παραδιδόασιν γραμματικῶν,” καὶ σελ. 435 »ἐπισήμην ὀρίζονται Φιλοσόφων παῖδες ἔξιν ἀμετάπτωτον ὑπὸ λόγου.” Ἐκ τούτων, οἶμαι, Φανερόν ὅτι καὶ νῦν ὁ Κλήμης ἐγγράφει: »γραμματικῶν ἔκκεται παισίν.” Συγχυθέντα ὅψει πανταχοῦ ἐν συνθέτοις ΕΓ καὶ ΕΚ, ἐγκρίνειν καὶ ἐκκρίνειν καὶ τὰ τοιαῦτα, ἀλλὰ πανταχοῦ τᾷληθες ἐκ τῶν συμφραζομένων παραχρῆμα φαίνεται.

»Οὐδὲ τοῖς τυχοῦσιν ἤθελον ἀνέδην ἐκκεῖσθαι ταῦτα οὐδὲ κοινοποιεῖσθαι τὰ σοφίας ἀγαθὰ τοῖς μηδ’ ὄναρ τὴν ψυχὴν κεκαθαρμένοις· οὐ γὰρ θέμις ὀρέγειν τοῖς ἀπαντῶσι τὰ μετὰ τοσούτων ἀγῶνων πορισθέντα οὐδὲ μὴν βεβήλοις τὰ τοῦ λόγου μυστήρια διηγέσθαι,” σελ. 680. Οἶσθα ὁπόθεν ταῦτα; Ἐν τῇ Λύσιδος τοῦ Πυθαγορείου πρὸς Ἰππαρχον ἐπισολῇ γέγραπται (παρ’ Ἰαμβλίχῳ ἐν τῷ Πυθαγόρου βίῳ § 75. σώζεται δὲ καὶ αὐτὴ ἡ ἐπισολή) »Διαμεμνᾶσθαι γὰρ ὅσιον εἶη κατὰ (γρ. εἶη κα) τῶν τήνω θείων τε καὶ ἀνθρωπείων παραγγελμάτων μηδὲ κοινὰ ποιῆσθαι τὰ σοφίας ἀγαθὰ τοῖς οὐδ’ ὄναρ τὰν ψυχὰν κεκαθαρμένοις· οὐ γὰρ θέμις ὀρέ-

γεν τοῖς ἀπαντῶσι τὰ μετὰ τοσούτων ἀγῶνων σπουδᾷ ποριχθέντα οὐδὲ μὴν βεβήλοις τὰ ταῖν Ἐλευσινίαιν θεαῖν μυστήρια διαγεῖσθαι.” Οὐκ ἀκόμψως ὑπὸ σοφιστοῦ τινὸς τὸ ἐπιστόλιον πέπλασται, ὅθεν ταῦτα ὁ Κλήμης τοῖς ἰδίοις ἀσειῶς παρενέμιξεν.

Ἀγανακτοίη ἂν τις ἰδὼν σελ. 681 τὴν γραφὴν ταύτην· »οὐδ’ οἱ μῦθοι οἱ Πυθαγόρειοι ἀλλ’ οὐδ’ οἱ παρὰ Πλάτωνι ἐν Πολιτείᾳ πρὸς τοῦ Ἀρμενίου.” Μάτην οὖν ὁ Λεόπαρδος, μάτην δὲ αὐτὸς ὁ Κλήμης σελ. 710 (»ὁ δ’ αὐτὸς Πλάτων ἐν τῷ δεκάτῳ τῆς Πολιτείας Ἡρὸς τοῦ Ἀρμενίου μέμνηται”) τᾷληθες ἔδειξαν, ἀλλὰ καὶ ὡς τὸ ἀνόητον ΠΡΟΣ κατὰ χώραν μένει ἀντὶ τοῦ ΗΡΟΣ ἐκ τῆς Πολιτείας σελ. 614 B. »ἀλκίμου μὲν ἀνδρὸς, Ἡρὸς τοῦ Ἀρμενίου, τὸ γένος Παμφύλου.” Ἐν τοῖς παλαιότεροις τῶν ἀντιγράφων τὸ Η τοῦ Π οὐδὲν διαφέρει οὐδ’ ἂν τις ταῦτα τοῖς ὀφθαλμοῖς διαγνοίη. Αὐτὸς ὁ Ἡσύχιος ἐν τῷ Η κατεχώρισε τὸ· »Ἡροπᾶν ἡμαρ: δι’ ὅλης τῆς ἡμέρας,” καὶ πάλιν τὸ »Πλακάτην: ἐριουργικὸν ἐργαλεῖον” ἐν τῷ Π. Ἐν δὲ τῇ αὐτῇ λέξει εὐρήσεις καὶ Ὁμηνὴν ἀντὶ τοῦ Ὁμπνῆν, καὶ Κατέκπλησαν ἀντὶ τοῦ Κατεκλήσαν, καὶ ἄλλ’ ἄττα τοιαῦτα. Ἐν τοῖς Λακωνικοῖς Ἀποφθέγμασιν, ᾧ περιφέρεται μὲν ὡς τοῦ Πλουτάρχου ὄντα, συνειλεκται δὲ ἐκ τῶν τοῦ Πλουτάρχου ὑπὸ τινος τῶν πολλῶ μετὰγενεσέρων, μνημονεύεται σελ. 220 C. Ἐφορὸς τις ὀνόματι Ἐμηρεπῆς. Ὁ δὲ Βυττεμβάχιος δισάζει μὲν μήποτε ΕΜΠΡΕΠΗΣ γραπτέον, οὐ τολμᾷ δὲ κινεῖν τὴν γραφὴν ἅτε δὴ »ἐν πᾶσι τοῖς ἀντιγράφοις κειμένην.” Ἀλλὰ τούτου γ’ ἕνεκα μηδὲ τὸ Ἡροπᾶν ἡμαρ κινήσει τις μηδὲ τὸ ΠΡΟΣ ἀντὶ τοῦ Ἡρὸς γεγραμμένον μηδὲ τῶν ἄλλων μηδὲν τῶν ἀποπωτάτων. Ἐν γε τοῖς τοιούτοις μηδεμία τῶν ἀντιγράφων φροντὶς ἔσω, καὶ τὸ »πάντα τὰ ἀντίγραφα συμφωνεῖ” κενὸς ἐστὶν ὀνόματι ψόφος διὰ τὸ πάντα τὰ ἀπόγραφα σχεδὸν τι ἐξ ἐνὸς ἐξηρτῆσθαι, ὡς τὰ τοῦ Αἰσχύλου, τοῦ Σοφοκλέους, τοῦ Πλάτωνος, τοῦ Δημοσθένους, καὶ, ὡς πολλάκις ἐδείξαμεν, τὰ τοῦ Δειπνοσοφιστοῦ καὶ τὰ τοῦ Ἰαμβλίχου. Ἐροῦμεν δὲ περὶ τούτου ἀκριβέστερον ἐν τοῖς ἐξῆς, νῦν δὲ ἐν ἔτι προσθέντες ἐπὶ τὰ λοιπὰ μέτιμεν. Φέρεται ἐν τῇ τοῦ Ἡσύχιου λέξει κατὰ σοιχείον καὶ τόδε: »Ἀρτιμήσσαν: οὐρανίαν Ἀφροδίτην ὑπὸ Σκυθῶν.” ἡ δὲ θεὸς ἐκαλεῖτο Ἀρτίμπασα, ὡς ὁ τε Ἡρόδοτος μαρτυρεῖ (Δ. 59) καὶ ἀρχαῖαι τινες ἐπιγραφαὶ ἐπιμαρτυροῦσιν. Ὁ δ’ ἐν τοῖς Πλουτάρχου Ἐφορος νῦν ὑπὸ τινων

Ἐμπρεπής καλεῖται, ἀλλ' οὐδ' οὕτω καλῶς ἔχει. ἔχρην γὰρ Ἐμπρέπης. οὐ γάρ;

Καλλίστην τινὰ ῥῆσιν ἐκ τοῦ Παναθηναϊκοῦ τοῦ Ἰσοκράτους ὁ Κλήμης ἐξέγραψε σελ. 687. ἦν ἄξιον πρὸς τὰ νῦν περιόντα τοῦ Ἰσοκράτους ἀντίγραφα παραβλεῖν. Οὐδεὶς ἀγνοεῖ ὅτι τῶν τοῦ Ἰσοκράτους λόγων ἄλλα μὲν πολλὰ ἀντίγραφα σώζεται πολλαχού, πάντων δὲ παλαιότατον ἅμα καὶ πιστότατον καὶ μυρίῳ κρεῖττον τῶν ἄλλων ἐστὶ τὸ ἐν τῇ Ῥώμῃ, πρὸς ὃ δὴ τὰ πλεῖστα τῶν περὶ τὰς γραφὰς ὑπὸ τῶν κριτικῶν καθίσταται τε καὶ ἀρμόζεται. Ἀμαρτάνουσι δὲ τὸ εἰωθὸς ἀμάρτημα λίαν θαυμάζοντες καὶ ὑπερασπάζομενοι τὸ ἐν τούτῳ ἀντίγραφον ὥς δὴ σφαλμάτων ὀλίγου δεῖν τελέως ἀπηλλαγμένον. Τὸ δ' ἄρα οὐχ οὕτως ἔχει καὶ οὐκ ὀλίγα ἐκ τοῦ παλαιστάτου ἀντιγράφου νῦν ἐγκριθέντα ὄψει πολλῶ χεῖρω ὄντα τῶν ἐν τοῖς ἄλλοις ἀντιγράφοις. Λαβέ μοι τούτου πεῖραν ἐν τοῖς ὑπὸ τοῦ Κλήμεντος μεταγεγραμμένοις ἐξ ἀντιγράφου τινὸς οὐκ ὀλίγῳ δὴ κρείττονος καὶ παλαιότερου τοῦ ἐν τῇ Ῥώμῃ. Εὐρήσεις δὲ πρῶτον τὰς παρὰ τῷ Κλήμεντι γραφὰς πολλάκις ταῖς τοῦ Ῥωμαϊκοῦ ἀντιγράφου συναδούσας, οἷον ἐν ἀρχῇ· »τίνας οὖν καλῶ πεπαιδευμένους;» ἐν τοῖς ἄλλοις ἀντὶ τοῦ καλῶ κακῶς φέρεται ἔχω. Συμφωνοῦσι δὲ καὶ ἐν τῷ ἐλαφροτάτους ἀντὶ τοῦ ἐλαφροτέρους, καὶ ἐν τῷ »ἐξισαμένους αὐτῶν» ἀντὶ τοῦ »ἐξανισαμένους.» Βέλτιον δὲ γράφει ὁ Κλήμης τοῖς ἄλλοις ἀντιγράφοις ὁμοίως: »ἔτι δὲ τοὺς τῶν μὲν ἡδονῶν κτέ.» καὶ μετ' ὀλίγα »ἀλλὰ πρὸς ἅπαντα ταῦτα,» τὸ δὲ ἐν τῇ Ῥώμῃ ἀντίγραφον κακῶς »ἔτι τοὺς μὲν» καὶ »ἀλλὰ καὶ πρὸς ἅπαντα.» Οἱ δὲ κριτικοὶ πάνθ' ὁμοίως ἐκ τοῦ ἀρχαίου βιβλίου ἐγκρίνουσιν τὰ τε εὖ καὶ τὰ κακῶς ἔχοντα. Καὶ ταῦτα μὲν δὴ πάντα εὐτελέσερά πως καὶ εὐκαταφρόνητα, οὐ γὰρ μαρτύρων δεόμεθα κατὰ γε τὴν ἐμὴν γνώμην πρὸς τὸ ἐγκρίνειν ἢ ἐκκρίνειν τὸν δὲ καὶ τὸν καί, ἀλλ' ἔνεσι τοῖς τοῦ Κλήμεντος ἑτερόν τι μεῖζον καὶ βέλτιον. Γράφεται παρὰ τῷ Ἰσοκράτει § 31. σελ. 259 Α. »τῶν δὲ συμφορῶν μὴ λίαν ἡττωμένους ἀλλ' ἀνδρωδῶς ἐν αὐταῖς διακειμένους καὶ τῆς φύσεως ἀξίως ἥς μετέχοντες τυγχάνομεν.» Ἐν τούτοις τὸ διακειμένους οὐχ ἀρμόζει τῇ τοῦ Ἰσοκράτους περὶ τὴν λέξιν ἀκριβεῖα καὶ ὀρθοεπεία. τὸ γὰρ ἀνδρωδῶς διακεῖσθαι αὐτὸ μὲν καθ' ἑαυτὸ καλῶς ἔχει, τὸ δὲ »ἐν ταῖς συμφοραῖς ἀνδρωδῶς διακεῖσθαι» καὶ τὸ εὐθὺς ἐπαγόμενον τὸ »ἀξίως διακεῖ-

σθαι τῆς φύσεως ἥς μετέχομεν,» τούτο δὲ οὐκέτι καλῶς ἔχει. Ἀλλὰ τί χρὴ μακρολογεῖν; Ὁ γὰρ Κλήμης τὰληθὲς σέσωκε μόνος· »ἀλλ' ἀνδρωδῶς ἐν αὐταῖς ἀνασρεφόμενους καὶ τῆς φύσεως ἀξίως ἥς μετέχοντες τυγχάνομεν.»

»Ἀριστοβούλῳ δὲ τῷ κατὰ Πτολεμαῖον γεγονότι τὸν Φιλάδελφον, οὗ μέμνηται ὁ συνταξάμενος τὴν τῶν Μακκαβαϊκῶν ἐπιτομὴν, βιβλία γεγονέναι ἱκανὰ, δι' ὧν ἀποδείκνυσιν τὴν περιπατητικὴν φιλοσοφίαν ἐκ τε τοῦ κατὰ Μαῦσέα νόμου καὶ τῶν ἄλλων ἡρτησθαι προφητῶν.» σελ. 703. Ἰσμεν καλῶς τὸν Ἀριστόβουλον ἐκεῖνον, τὸν Ἰουδαῖον ὀλεθρον, τὸν ψεύτην καὶ ἀπατεῶνα, ὁ δὲ οὐ κατὰ τὸν Πτολεμαῖον τὸν Φιλάδελφον ἐγένετο, ἀλλὰ κατὰ τὸν Φιλομήτορα τὸν δεύτερον, πρὸς ὃν καὶ ἔγραψεν ἅττ' ἔγραψεν. Ἀριστα δὲ τούτ' εἰδὼς ὁ Κλήμης (ὥς ἐκ τῆς σελ. 410 Φανερόν γίγνεται) πῶς ποτὲ νῦν γράφει τὸν ἄνδρα πολλῶ πρότερον γεγενῆσθαι; Πολλῶ δ' ἔτι χεῖρον τὸ ἐξῆς »οὗ μέμνηται ὁ συνταξάμενος τὴν τῶν Μακκαβαϊκῶν ἐπιτομὴν.» Τούνομα μόνον κοινὸν ἔχει ὁ Ἀριστόβουλος οὗτος ἐκεῖνῳ ἄλλῳ δὲ οὐδέν. Ἐὰν δὲ τις τὸν νοῦν προσέχη, οὐ χαλεπῶς εὐρήσει τὰ τελευταῖα ταῦτα »οὗ μέμνηται — ἐπιτομὴν» παρεγγεγραμμένα καὶ νόθα ὄντα. Ἐπεικῶς γὰρ εἰώθασι τὰ τοιαῦτα οἱ ἀναγιγνώσκοντες ἐν τοῖς τῶν βιβλίων μετωπίοις παρασημειοῦσθαι καὶ πάνυ πολλὰ τῶν τοιούτων ἐν τοῖς καλουμένοις σχολίοις περιφέρεται, ὧν ἕνια, ὥς καὶ νῦν, εἰς τοῦδαφος παρεισδύεται. Παρεθέμεθα ἐν τῷ πρώτῳ μέρει μαρτυρίαν τινὰ τοῦ Γαληνοῦ διαρρήδην λέγοντος ὅτι τοιαῦτα ἀεὶ τινα ἐν τοῖς μετωπίοις εἰς ὑπόμνησιν παρέγραφον οἱ ἀναγιγνώσκοντες, κῆτα ταῦτα οἱ μεταγράφωντες ὡς αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως ὄντα εἰς τὸ ὕφος μετετίθεσαν. Ἰσασι δὲ οἱ πολλὰ τοῖς ἀντιγράφοις ὠμιληκότες ὅτι τῶν πλείστων τὰ μετώπια γέμει τοιούτων τινῶν σχολίων καὶ παρασημειώσεων ἐνίστο δὲ καὶ παραφθεγμάτων, οἷον »καλῶς, σοφῶς, ἀσείως, ὥραϊον, ἀξιον τὸ διανόημα,» κτλ. Ἔτερα δὲ τοιαῦτα μεταξὺ τῶν εἰχῶν παραβέβυσται, μάλιστα δὲ ἐπεξηγήσεις τινὲς καὶ μεταφράσεις ἐπὶ τὸ σαφέστερον καὶ τινῶν γλωσσῶν ἐρμηνεῖαι, καὶ εἴ τι τούτοις ὅμοιον. Παραμέμικται δὲ πᾶσι τούτοις καὶ τὰ ἐκ τοῦ κειμένου δι' ὀλιγωρίαν ἐκπεπτωκότα, ὥς πλείσθις συμβαίνειν τὸ ὑπὸ Γαληνοῦ εἰρημένον. Πολλάκις δὲ τοῖς ἐκ τοῦ ἐδάφους ἐκπεπτωκόσι προσθήσασιν, εἰ μὲν ποιητοῦ τινὸς ἦ, τὸ εἰ (εἰς) ἢ εἰ (εἰς) (εἰς), εἰ μὲν δὲ καταλογάδην γράφοντες, τὸ »κείμενον.» Ἐν τοῖς σχολίοις τοῖς

εἰς τοὺς Ἀριστοφάνους Ὀρνίθας εἰς χ. 19 οὕτω γράφεται: »οὐδὲν ἄλλο πλὴν δάκνειν: εἰχος·

Ἀθηναῖοι δ' ἐπὶ τῶν δικῶν ἄδουσι πάντα τὸν βίον.»

Τῶν τοῦ Ἡρακλείτου, ὁρᾷ, ταῦτα πολλῶ σκοτεινότερα, ἐγὼ δὲ τὸ βιβλίον ἀντιβάλλων εὔρηκα τᾷληθές. Ἐξεπεπτώκει γὰρ ἐκ τοῦ ὕφους τὰδε (εἰς χ. 40)·

Ἀθηναῖοι δ' αἰ

ἐπὶ τῶν δικῶν ἄδουσι πάντα τὸν βίον.

εἰτά τις ἐν τῷ μετωπίῳ μεταξὺ τῶν σχολίων παρέγραψε: »εἰ Ἀθηναῖοι κτῆ.» Ταῦτα δὲ τις τῶν σχολίων ἐν εἶναι οἰηθεὶς προὔθηκε τὸ »οὐδὲν ἄλλο ἢ δάκνειν,» οὐπερ ἐν τῷ ἀντιγράφῳ οὐδὲν φαίνεται, καὶ οὕτως ἡμῖν τὸ καλὸν τοῦτο σχόλιον γέγονεν. Ἵνα δὲ σέ τι τέρψω, ὦ φίλτατε Κόντος, οἶδα γάρ σε τὰ εἰς τὸν Ἀριστοφάνην σχόλια ἐπιμελῶς ἀναγνόντα καὶ διορθώσαντα, καὶ γὰρ σοι διορθώσω τὸ σχόλιον τὸ εἰς τοὺς Ἀχαρνέας εἰς χ. 15 »τῆτες δ' ἀπέθανον: — οἱ Δωριεῖς δὲ διὰ τοῦ Δ λέγουσι τῆδες.» Τῆδες, ὦ φίλοι Μοῦσαι, Δωριεῖ! Σὺ δὲ γράφε »διὰ τοῦ Α λέγουσι τᾶτες.»

Ἄλλ' ἐπὶ τὸν Κλήμεντα παλινδρομητέον καὶ ἀντὶ τοῦ »γεγονέναι ἱκανὰ »γραπτέον »γένονεν ἱκανά.» Αἰσχροὺν γε τὰ γραφικὰ ἀμαρτήματα τὰ οὕτως ἐμφανῆ ὄντα ἀθεράπευτα καὶ ἀδιόρθωτα καταλείπειν.

Σημείωσαί μοι διὰ τὸ κακόφωνον τὸν εἰς Ὀρφέα ἀναφερόμενον εἰχον, ὑποβεβλημένον δὲ ὁμοίως τοῖς ἄλλοις σελ. 725:

καὶ πόλεμον κρυόεντα καὶ ἄλγεα δακρυόεντα.

οἱ δὲ ταῦτα σκευωρησάμενοι οὔτε νοῦν εἶχον, ὥς ἔοικεν, οὔτε ὦτα.

Ὁ περὶ κλοπῆς πραγματευσάμενος, ὅστις ποτ' ἐστὶ, τὰδε γράφει σελ. 746: »Πλάτωνος λέγοντος· διὰ τοῦτο καὶ θεοὶ τῶν ἀνθρώπων ἐπισήμονες οὗς ἂν διὰ πλείους ποιῶνται θᾶπτον ἀπαλλάττουσι τοῦ ζῆν, Μένανδρος πεποίηκεν·

ὃν οἱ θεοὶ Φιλοῦσιν ἀποθνήσκει νέος.»

Ἐν τῷ Ἀξιόχῳ ταῦτα κεῖται σελ. 567 B. ὅθεν ἀνθρωπείων ἀντὶ τοῦ ἀνθρώπων διορθωτέον καὶ »περὶ πλείους» ἀντὶ τοῦ »διὰ πλείους.» Τὸ δὲ ἐκεῖ γραφομένον »καὶ τοῦτο καὶ οἱ θεοὶ κτῆ. »ἐσφαλται ἀντὶ τοῦ »διὰ τοῦτο.»

»Σοφοκλέους ἐν Ἀντιγόῃ ποιήσαντος

μητρός τ' ἐν Αἰδου καὶ πατρὸς τε τευχότων οὐκ ἔς' ἀδελφὸς ὅστις ἂν βλάσῃ ποτέ.

Ἡρόδοτος λέγει· μητρὸς καὶ πατρὸς οὐκέτ' ὄντων ἀδελφὸν ἄλλον οὐχ ἔξω.» σελ. 747. Δοκεῖ δῆτα τῷ ταῦτα γράψαντι ὁ Ἡρόδοτος τὰ τοῦ Σοφοκλέους κλέψαι, τὸ δ' ἄρα ἐναντίως ἔχει. Καὶ περὶ μὲν κλοπῆς ἡλίθιον ἐστὶ καὶ λέγειν, ἐὰν δὲ τις ἐθελήσῃ τὰ τοῦ Ἡροδότου (Γ. 119) μάλιστα δὲ τὰδε: »ὦ βασιλεῦ, ἀνὴρ μὲν μοι ἂν ἄλλος γένοιτο, εἰ δαίμων ἐθέλοι, καὶ τέκνα ἄλλα, εἰ ταῦτα ἀποβάλοιμι, πατρὸς δὲ καὶ μητρὸς οὐκέτι μεν ζώντων ἀδελφεὸς ἂν ἄλλος οὐδενὶ τρόπῳ γένοιτο,» ἀντεξετάζειν πρὸς τὰ τοῦ Σοφοκλέους ἐν τῇ Ἀντιγόῃ εἰς χ. 909 καὶ ἐξῆς·

πόσις μὲν ἂν μοι κατθανόντος ἄλλος ἦν,
καὶ παῖς ἅπ' ἄλλου φωτὸς, εἰ τοῦδ' ἡμπλακον,
μητρὸς δ' ἐν Αἰδου καὶ πατρὸς κεκευθότιον
οὐκ ἔς' ἀδελφὸς ὅστις ἂν βλάσῃ ποτέ.

ῥαδίως αἰσθήσεται ὅτι ὁ Σοφοκλῆς τὰ τοῦ Ἡροδότου πάνυ σφόδρα ἀποδεξάμενος καὶ θαυμάσας εἰς τὴν Ἀντιγόνην μετήνευκε, καθάπερ νυνδὴ κατελάβομεν αὐτὸν τὰ περὶ τῶν Αἰγυπτίων τῷ Ἡροδότῳ εἰρημένα εἰς τὸν ἐπὶ Κολωνῷ Οἰδίποδα μετενεγκόντα, καὶ ταῦτα οὐ πάνυ τι τῇ τραγωδίᾳ πρέποντα. Φανερόν δ' ἐκ τούτων καὶ τὸδε γίγνεται ὅτι ὁ Σοφοκλῆς γέρων ὢν τὴν Ἀντιγόνην ἐδίδαξε, καὶ ὅτι περιφανῶς κατεψευσμένη ἱστορία ἐστὶ τὰ ἐν τῇ τοῦ δράματος ὑποθέσει γεγραμμένα τὰδε: »Φασὶ δὲ τὸν Σοφοκλέα ἠξιώσθαι τῆς ἐν Σάμῳ στρατηγίας εὐδοκιμήσαντα ἐπὶ τῇ διδασκαλίᾳ τῆς Ἀντιγόνης.» Ἀπιθανώτατον γὰρ τοῦτο καὶ ἀτοπώτατον οὐ μόνον αὐτὸ καθ' αὐτὸ ἀλλὰ καὶ ἐπειδὴ ὁ ποιητὴς τὰ τοῦ Ἡροδότου πρότερον ἀνεγνωκὼς φαίνεται, ὃν εἰκὸς ἐστὶ γηράσασθαι »τῆς ἱστορίας τὴν ἀπόδεξιν» ποιήσασθαι, ὁ δὲ Σοφοκλῆς ἑνδεκα ὅλοις ἔτεσι πρότερος τοῦ Ἡροδότου ἐγεγόνει. Ὁ μὲν γὰρ τραγικὸς περὶ τὸ 495^{ον} πρὸ Χριστοῦ ἔτος ἐγένετο, ὁ δὲ ἱστορικὸς περὶ τὸ 484^{ον}.

»Αὐτὸς οὖν Ζωροάστρης γράφει· Τὰδε συνέγραψε Ζωροάστρης ὁ Ἀρμενίου τὸ γένος Πάμφυλος ἐν πολέμῳ τελευτήσας ἐν Αἰδῇ γενόμενος ἐδάην παρὰ θεῶν,» σελ. 711. Μεταγράψας ταῦτα ὁ Εὐσέβιος ἐν τῇ Προπαιρ. 675 D. φέρει Ζωροάστρης ἀντὶ τοῦ Ζωροάστρης καὶ »τελευτήσας ὅσα ἐν Αἰδῇ γενόμενος ἐδάην.» Αὐτὸ τοῦτο τὸ ἐδάην δείκνυσιν ὅτι συνέγραψα γραπτέον, οὐχὶ συνέγραψε. Πλὴν οὗτος ὁ γῶης, εἴτε Ζωροάστρης εἴτε Ζωρόαστρε

καλούμενος ἤδεται, Φανερός ἐσιν ἐν Ἰουδαϊκῷ τινὶ ἐργαστηρίῳ πε-
πλασμένος, διὸ αὐτὸν μακρὰ χαίρειν κελεύομεν. Τὸ ἐνδόσιμον δὲ
τῷ ταῦτα σκευωρησαμένῳ ἔδωκε τὰ τῷ Πλάτῳ γεγραμμένα ἐν
τῇ Πολιτείᾳ σελ. 614 B.

» Οὐκ οὖν χρὴ αὖθις τὰ ἀριδῆλως εἰρημένα μυθολογεῖν, σελ. 841.
Οὐ Κλήμεντος ὁ μῦθος, ἀλλ' ἐτέρου τινὸς κρείττονος. Φιλόσοφος
ἐν τοῖς Ἡρωικοῖς κεφ. 17: »εἴρηται, ξένε, σοφοῖς ἀνδράσι καὶ τί
ἂν τις ἀριδῆλως εἰρημένων αὖθις ἄπτοιτο;» Πλούταρχος ἐν τῷ
Ἑρωτικῷ σελ. 764 A: »τὰ μὲν οὖν ἀριζήλως εἰρημένα Πλά-
τῳ — μηδ' ἂν κελεύωμεν εἶπης.» Σέξτος ὁ Ἑμπειρικὸς πρὸς
Ἡθικούς σελ. 578 Bekk. »εἴρηται δὲ περὶ τούτων ἀκριβέστερον ἀλ-
λαχοῦ καὶ οὐκ ἀναγκαῖον

αὖθις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεῖν.»

Τίς δ' οὐ μέμνηται ὅτι τὸν πρὸς Ἀλκίνοον λόγον καταπαύει ὁ
Ὀδυσσεὺς τοῖσδε (Ὀδύσσ. M. 453).

ἐχθρὸν δέ μοι ἐσιν

αὖτις ἀριζήλως εἰρημένα μυθολογεῖν.

Ἐγραψεν ἄρα καὶ ὁ Κλήμης: »οὐκ οὖν χρὴ αὖτις ἀριζήλως
εἰρημένα μυθολογεῖν.»

Τίς ὦδε μῶρος,
κατὰ τὴν ποιητικὴν χάριν,

καὶ λίαν ἀνειμένος

ἄπιστος ἀνδρῶν, ὅστις ἐλπίζει θεοὺς

ὄσων ἀσάρκων καὶ χολῆς πυρουμένης

ἃ καὶ κυσὶν πεινῶσιν οὐχὶ βρώσιμα

χαίρειν ἀπαρχῇ καὶ γέρας λαχεῖν τόδε;

καὶ χάριν τούτων τοῖς δρῶσιν ἐκτίνειν; σελ. 851. Ὅτι ταῦτα τοῦ
πονηροῦ κόμματος ἐσὶ καὶ τῶν ἀρχαίων ποιητῶν παντελῶς ἀνάξια,
ὧ κράτιστε Κόντος, τί δεῖ καὶ λέγειν; Ἴσως τοῦ μιαινοῦ Ἑκαταίου
ἢ τοῦ ἀναισχύντου Ἀριστοβούλου καὶ τοῦτ' εἶναι τὸ σκευώρημα νο-
μίζεις. Ἀλλὰ καὶ παρὰ τῷ Πορφυρίῳ ταῦτα κεῖται (Περὶ Ἀπο-
χῆς B. 58), ὃν οὐκ ἂν ἐφενάκισαν ὅλεθροι Ἰουδαῖοι. Διευκρινῶμεν
δὲ πρῶτον τὰ περὶ τὴν γραφὴν. Γραπτέον γὰρ ἀνειμένως ἀντὶ
τοῦ ἀνειμένος καὶ εὐπίστος ἀντὶ τοῦ ἄπιστος καὶ ἀπαρ-
χαῖς ἀντὶ τοῦ ἀπαρχῇ. Εἴτα πρόσθετος εἶχον τόνδε·

καὶ τῶνδε τοῖσι δρῶσιν ἐκτίνειν χάριν.

κακῶς γὰρ ἐδόκει ταῦτα τοῦ Κλήμεντος εἶναι. Καὶ μὴν τίνας γ'
εἶναι ταῦτα ὑπολάβωμεν, ὧ φιλότης; Ἐμοὶ μὲν κάκιστον ὄζειν δο-
κεῖ καὶ βδελύττομαι τὸ εὐπίστος ἀντὶ τοῦ ταχυπειθῆς κείμε-
νον καὶ τὸ »λίαν εὐπίστος» καὶ τὸ »λίαν ἀνειμένως εὐπίστος»
ἔτι μᾶλλον, καὶ τὴν χολὴν τὴν πυρουμένην. Πάντως δῆτα
κυνὸς τινος, οὐκ ἀλώπεκος, ἀποπάτημα τοῦτ' ἐστὶ καὶ τῆς διεσκα-
τωμένης ποιήσεως ἐκείνης λείψανον καὶ τοῦτο κοπρίων ἐκβλητό-
τερον, κατὰ τὸν Ἡράκλειτον.

Ὅρα μοι τὴν τῶν ἐκδοτῶν ὀλιγορίαν σελ. 898 ἐν τούτοις·
»ὡσαύτως δὲ καὶ Οὐαλεντίνον Θεοδᾶδι ἀκηκοέναι φέρουσι.»
Κἂν παῖς γνοίῃ ὅτι γραπτέον Θεοδᾶ διακηκοέναι.» Καὶ
πλείους ἤδη οὕτω γράφειν ἐκέλευσαν, οἱ δὲ οὐδὲν προσέχουσι.
Πῶς δέ τις εἰναί σοι δοκεῖ ὁ τὴν παλαιὰν γραφὴν ΘΕΟΔΑΔΙΑ-
ΚΗΚΟΕΝΑΙ ἀναγνούς »Θεοδᾶδι ἀκηκοέναι;» Τοιοῦτοι μέντοι τῶν
ἀντιγραφῶν οἱ πλείοι ἐγένοντο ἀμαθέστατοι ἦτοι τὰ συναπτά δια-
χωρίζοντες ἢ τοῦναντίον τὰ διαχωριστὰ συνάπτοντες. Γνήσιοι εἰσιν
ἄρα μόνοι οἱ τῶν γραμμάτων τύποι, τὰ δ' ἄλλα πάντα ἐφ'
ἡμῖν, ὥς ἐν ταῖς παλαιαῖς ἐπιγραφαῖς. Τηλαυγὲς τι παράδειγμα
τούτου τοῖς εὐφυετέροις τῶν νέων δεῖξαι βούλομαι. Γράφεται ἐν
τοῖς τοῦ Ἀλικαρνασέως Διονυσίου Τόμ. Δ. σελ. 466 τάδε: »εἰκὸς
τοὺς μὲν ἀνδρας αἰτοῦσα εἰ ταθείη, τοὺς δὲ διανοηθῆναι,
τοὺς δὲ εἰπεῖν.» Ὁ δὲ Μάρκλανδος ἐξεῦρε τᾶληθές: »τοὺς μὲν
ἂν δρᾶσαι τοὺς δὲ παθεῖν.» Μονοῦ βλέπομεν τὴν ἀρχαίαν
γραφὴν »τοὺς μὲν ΑΝΔΡΑΣΑΙΤΟΤΣΔΕΠΑΘΕΙΝ» διασίλβουσιν
ἐν τῷ ἀνδρας αἰτοῦσα εἰ ταθείη, ἐν ᾧ γνήσιον οὐδὲν πλὴν
οἱ τύποι τῶν γραμμάτων, καὶ τούτων δὲ τὸ μὲν Δ εἰς Α μετέπε-
σε, τὸ δὲ Π εἰς IT, τὸ δὲ N εἰς H. Ὡσαύτως δὲ καὶ ἐν τοῖς
τοῦ Διωτογένους (Στοβ. Ἀνθολ. MH. 61. σελ. 531, 59) ὅπου
φησὶν ὁ Πυθαγόρειος τοσαύτην σεμνότητα περὶ τὸν βασιλέα δεῖν
εἶναι »ὥς τῶς ποτ' αὐτὰς μὲν ὥς αὐτὸν κατακοσμηθῆμεν.»
ἐν τῷ ΠΟΤΑΥΤΑΣΜΕΝΩΣ διασίλβει τὸ ποταυγασμένως
ὑπὸ τοῦ Κοινίου ἐξευρεθέν (πρὸς Γρηγόρ. σελ. 195). Ἐν δὲ τῷ
Ἡρακλεῖ τῷ Μαινομένῳ τοῦ Εὐριπίδου εἰχ. 1101 πυθομένῳ τῷ
Ἡρακλεῖ:

πράσσω δ' ἐγὼ τί λυπρὸν οὐ δακρυρροεῖς;

ἀποκρίνεται ὁ Ἀμφιτρύων κατὰ γε τὰ ἀντίγραφα:

ἀκχυθεὼν τίς εἶπαθ' οἱ κατασένοι,

κατὰ δὲ τὸν Κάντερον (Novae Lectiones V. 1):

ὁ καὶ θεῶν τις εἰ πάθοι καταστένοι.

Πάμπολλα δὲ τοιαῦτα ἐξεπίτηδες συνείλοχεν ὁ Βαλκενάριος ἐν τῇ καλουμένῃ Διατριβῇ σελ. 276 καὶ ἐξῆς, ἐξ ὧν ὀλίγα τινὰ τοῖς νέοις ὅσον γεύματος χάριν προενεγκεῖν ἄξιον, οἷον τὸ παρὰ τῷ Δειπνοσοφιστῇ 699 c:

Μιμνέρμου δεῖ σε πόσα Κρονίων.

ἀνθ' οὗ ὁ Κασαύβων μετέγραψε.

Μιμνέρμου δ' εἰς ἔπος ἄκρον ἰών.

καὶ (σελ. 293): »ψήφισμα δ' εἶπεν εἷς ὅτι μὴδ' ἴσον,» ἀντὶ τοῦ »ὁ εἶπεν Εἰσοτιμίδης (Ἰσοτιμ.)» καὶ (284) »κατὰ τὸ πυροειδὲς σῶμα» ἀντὶ τοῦ »κατοπτροειδὲς» καὶ (286) »εἶτ' ἀπό σου παρέση;» ἀντὶ τοῦ »εἶτα πόσου.» καὶ (288) »οὐχ ἦκιστα μὲν τὰ κρέα ἡμεῖς» ἀντὶ τοῦ »οὐχ ἴσαμεν,» καὶ (291) »οὐκ ἄλλω ἐπόμεθα» ἀντὶ τοῦ: »οὐ καλλιεπούμεθα,» καὶ (284): θύσας δὲ ἄπεισι λέγων. Τὸ μὲν ἀνδρεῖον ἔθουον οὐ προσέχουσιν οὐδέν μοι θεοῖς,» ἀντὶ τοῦ: »θύσας δὲ ἄπεισι λέγων τὸ Μενάνδρειον.

ἔθουον οὐ προσέχουσιν οὐδέν μοι θεοῖς.»

καὶ (286):

ὅν θ' ὥς ἐπληξεν ἡ δ' υἷος χειλώμασιν.

ἀντὶ τοῦ:

ὅν θ' ὥς ἐπληξεν ἡ δ' υἷος χειλώμασιν.

Ἀλλὰ νῦν μὲν τούτων ἅλως (μέλλω γὰρ ἐν τοῖς ἐξῆς ὥς οἶόν τε ἀκριβέστατα περὶ τῶν τοιούτων διεξιέναι), δεῖ δὲ τοὺς εὐφυνεστέρους τῶν νέων τοὺς περὶ λόγων ἐξηγήσιν καὶ κρίσιν σπουδάζοντας ταῦτα καὶ τὰ τούτοις παραπλήσια ἀεὶ πρόχειρα καὶ πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχειν, ὅπως μήτε ὑπὸ τῶν ἀντιγραφῶν ἐξαπατήσονται καὶ αὐτοὶ ἐν τοῖς οὕτως ἡμαρτημένοις τᾶλθηθῇ ἐξευρήσουσιν. Ἔστι δὲ τὰ τοιαῦτα σφάλματα παλαιότατα μὲν καὶ ἀτοπώτατα, ἡ δὲ διόρθωσις ἐάν τις ἐπισήσας τὴν διάνοιαν ἴχνους τινὸς ἐπιλάβηται ῥάξη τε καὶ ἐναργεστάτη.

Μίαν ἔτι μόνην ταῖς πρότερον παρασημείωσιν προσθεῖς περὶ μὲν τῶν τοῦ Κλήμεντος παύσομαι λέγων, μεταβήσομαι δὲ ἐπὶ τὰ τοῦ Πλάτωνος.

Λειμῶνος μαλακοῦ δίκην καθάπερ ἀνθεσὶ τισιν ἀεὶ διαποικίλλων τὸν λόγον ὁ Κλήμης οὐ μόνον τὰ ὑπὸ τῶν ποιητῶν κομφῶς καὶ

χαριέντως εἰρημένα τοῖς ἰδίοις ἐγκατασπείρας φαίνεται ἀλλὰ καὶ τῶν παλαιῶν φιλοσόφων τὰ γλαφυρώτατα ἀπανθισάμενος τὰ ἑαυτοῦ κοσμήσας καὶ καλλωπίσας διετέλεσεν. Οὐ μόνον δὲ ὅλας ῥήσεις κατὰ λέξιν παρατίθεται, ἀλλὰ καὶ ἔστιν ὅτε ὀλίγα ῥήματα ἀσέρος δίκην διαλάμποντα τίθησι. Παράδειγμα λάβε ἐκ τούτων σελ. 429: »ὁ δὲ αὐτοὶ διζησάμενοι ἑαυτοὺς ἐξευρηκέναι φρυάττονται.» Τίς πώποτε ἔξω τῆς ἀρχαίας Ἰάδος ἐχρήσατο τῷ δίζημα καὶ ἐδιζησάμην ἀντὶ τοῦ ζητῶ καὶ ἐζήτησα; Πόθεν οὖν τοῦτ' ἔλαβεν ὁ Κλήμης; Ἀποκρινάσθω ὁ Πλούταρχος ἐν τῷ πρὸς Κολώτην σελ. 1118 c. οὕτω λέγων: »ὁ δὲ Ἡράκλειτος ὥς μέγα τι καὶ σεμνὸν διαπεπραγμένος ἐδιζησάμην φησὶν ἐμεωυτόν.» Τὰ τοιαῦτα μέντοι παρατηρεῖν ἄξιον πρὸς τε τὸ ὡς ἀκριβέστατα τὸ ἀεὶ λεγόμενον καταμαθεῖν καὶ πρὸς τὸ τὰ κατὰ τὴν γραφὴν ἐσφαλμένα διορθῶσαι. Ἔτι δὲ πρὸς τούτοις τὸ τὰ τοιαῦτα παρατηρεῖν χρησιμώτατον γίγνεται πρὸς τὸ τὴν τῶν ἀντιγράφων ἀξίαν καὶ πίσιν ἐξετάσαι καὶ πλῆθος ἐναργῶν σφαλμάτων πρὸς καθαρὸν τὸ φῶς κατιδεῖν. Γενήσεται δὲ καὶ τοῦτο πᾶσι φανερόν ὅτι ἔνια τῶν ἐσφαλμένων παντελῶς ἀνηκέσως ἔχει διὰ τὸ οὐδ' ἴχνος τῆς ἀρχαίας γραφῆς ἐν τῇ νῦν ἡμαρτημένῃ περιεῖναι, ὅτου τις λαβόμενος τᾶλθηοῦς ἐφίκοιτ' ἂν καὶ τὸ ἀπολωλὸς ἀνασώσειε. Μαθήσεται δ' ἐντεῦθεν τις τῶν ἀπεγνωσμένων ἀπέχεσθαι μὴδὲ τὰ νῦν ἀνοήτως ἔχοντα ἔτι πολλῷ ἀνοητότερον ἐξηγεῖσθαι, ὅπερ πολλοὺς οἶσθα ποιοῦντας, ὧς κράτιστε Κόντος. Μέννησόν μοι μόνον τῶν τὸν τοῦ Αἰσχύλου Ἀγαμέμνονα ἐξηγησαμένων, οἵτινες ῥητὰ καὶ ἄρρητα λέγοντες τὰ νῦν ἀδιανόητα ἐρμηνεύειν ἀμωσγέπως βιάζονται, δέον τὰ ἀνιάτως ἔχοντα μὴ κινεῖν μεμνημένους τοῦ Αἰσχυλείου σιχιδίου.

τὰ μὴδὲν ὠφελοῦντα μὴ πόνει μάτην.

Ἔχε δὲ παράδειγμα τούτου ἐξ ὧν ὁ Κλήμης γράφει σελ. 286: »ὁ δὲ Πλάτων ὑφὴν ἐκείνην ἀποδέχεται ἢ μὴ πλέον ἔργον πρόσεσι γυναικὸς σῶφρονος, χρώματα δὲ λευκὰ πρέποντα ἂν εἴη σεμνότητι κτέ.» Ὁ Πλάτων τὸ τῶν ἀναθημάτων πολυτελὲς ἀποδοκιμάζων ὅρον τινὰ ἔθηκε τόνδε: »μὴ πλέον ἢ ὅσον ἂν γυνὴ σῶφρων ἐργάσαιτο.» Γέλωτα κινεῖ ὁ ὀρισμὸς καὶ τὸ σῶφρονος περιφανῶς ἔσφαλται. Τί δὲ ἀναγνωστέον ἀντὶ τοῦ σῶφρονος; Οὐδεὶς οὕτως εὖσοχος καὶ ἀγχινοῦς οὐτ' ἐστὶν οὔτε μὴ γένηται ὅστις ἂν τοῦτ' ἐξεύροι. Οὐδὲν γὰρ ἴχνος τᾶλθηοῦς τοῖς θηρωμένοις φαίνεται. Ἀλλ' ὁ Πλάτων αὐτὸς ἑαυτῷ βοηθήσει. Γέγραπται γὰρ ἐν τῷ

δωδεκάτῳ τῶν Νόμων σελ. 936 Α. κατὰ λέξιν τάδε: »ὕφην δὲ μὴ πλέον ἔργον γυναικὸς μιᾶς ἔμμηνον· χρώματα δὲ λευκὰ πρέποντ' ἂν θεοῖς εἴη κτέ." Τίς ἄρα πώποτε ἐκ τοῦ σώφρονος οἶός τ' ἂν ἐγένετο τὸ μιᾶς ἔμμηνον ἐκφροντίσαι; Οὐδεὶς δὴπου. Φυλαξόμεθα τοίνυν ἐν τοῖς τοιούτοις, ἐν οἷς ἐπέχειν ἀνάγκη καὶ μὴ τῶν ἀδυνάτων ἐρᾶν. Μεταβῶμεν δὲ νῦν ἐφ' ἕτερόν τι τῶν Πλατωνικῶν. Παραγράφω σοι πρῶτον μακροτέρων τινὰ ῥῆσιν τοῦ Κλήμεντος ἐκ τῆς σελ. 341 οὕτως ἔχουσιν: »τὸ μὲν ἐψεῦσθαι τῆς ἀληθείας κακὸν ἐστὶ, τὸ δὲ ἀληθεύειν καὶ τὰ ὄντα δοξάζειν ἀγαθόν. τῶν δὲ ἀγαθῶν ἀκουσίως μὲν σέρονται ἄνθρωποι, σέρονται δὲ ὅμως ἢ κλαπέντες ἢ γοητευθέντες ἢ βιασθέντες καὶ (γρ. ἢ) μὴ πισεύσαντες." Ταῦτα μὲν ὀρθῶς ἔχει καὶ πᾶσι φανερά ἐστὶ, τοῖς δ' ἐξῆς πάνυ μοι ἤδη πρόσεχε τὸν νοῦν. ἐξηγούμενος γὰρ τὰ προειρημένα γράφει τάδε: »Ὁ μὲν δὴ πισεύσας ἐκὼν ἤδη παρναλίσκεται, κλέπτεται δὲ ὁ μεταπεισθεὶς ἐκλαθόμενος ὅτι τῶν μὲν ὁ χρόνος, τῶν δὲ ὁ λόγος ἐξαιρούμενος λαμβάνει. βιάζεται τε πολλὰς ὁδὺν τε καὶ ἀλγηδὼν φιλονικία τε αὖ καὶ θυμὸς μετὰ τὸ δοξάσαι καὶ ἐπὶ πᾶσι γοητεύονται οἱ ἥτοι ὕφ' ἡδονῆς κληθέντες ἢ ὑπὸ φόβου δέισαντες." Μὴ ζήτηι τούτων τὸν νοῦν καταμαθεῖν, ὦ φίλτατε.

ποθεῖς τὸν οὐ παρόντα καὶ καλεῖς μάτην.

Οἱ δὲ ἐκδόται ἐρμηνεύουσι μὲν πάντα Ῥωμαῖσι γελοίως πάνυ, ἐξηγοῦνται δ' οὕτως, ὡς σαφῆς ὄντα δῆθεν. Μόνον δ' ὁ Συλβούργιος ἀντὶ τοῦ κληθέντες διώρθωσε κληθέντες, ὀρθῶς ὥσπερ εἶπεν, ἀλλὰ παρναυχίαν ἰώμενος ἕλκος μέγα ἀθεράπευτον εἶασε. Μέγα ἡμῖν Φῶς ἐκλάμψει ἐκ τῆς τοῦ Πλάτωνος Πολιτείας 413 Α: »οὐ τὸ μὲν ἐψεῦσθαι τῆς ἀληθείας κακόν, τὸ δ' ἀληθεύειν ἀγαθόν; ἢ οὐ τὸ τὰ ὄντα δοξάζειν ἀληθεύειν δοκεῖ σοι εἶναι; Ἀλλ', ἢ δ' ὅς, ὀρθῶς λέγεις καὶ μοι δοκοῦσιν ἄκοντες ἀληθοῦς δόξης σερίσκεσθαι. Οὐκοῦν κλαπέντες ἢ γοητευθέντες ἢ βιασθέντες τοῦτο πάσχουσιν; Οὐδὲ νῦν, ἔφη, μαυθάνω. Τραγικῶς, ἦν δ' ἐγώ, κινδυνεύω λέγειν. κλαπέντας μὲν γὰρ τοὺς μεταπεισθέντας λέγω καὶ τοὺς ἐπιλαμβανομένους, ὅτι τῶν μὲν χρόνος, τῶν δὲ λόγος ἐξαιρούμενος λαμβάνει. νῦν γὰρ που μαυθάνεις; Ναί. Τοὺς τοίνυν βιασθέντας λέγω οὓς ἂν ὁδὺν τις ἢ ἀλγηδὼν μεταδοξάσαι ποιήσῃ. Καὶ τοῦτ' ἔφη, ἔμαθον καὶ ὀρθῶς λέγεις. Τοὺς μὲν γοητευθέντας, ὡς ἐγώ, μαί, καὶ σὺ φαίης εἶναι οἱ ἂν μεταδοξάσωσιν ἢ ὕφ' ἡδονῆς κληθέντες ἢ ὑπὸ φόβου τι δέισαντες." Νῦν δὴπου καὶ σὺ μαυθάνεις,

ὦ κράτιστε Κόντος. Ἐπίσκεψαι δὴ μοι νῦν πρὸς ταῦτα τὰ τοῦ Κλήμεντος. Ὅρᾳς ὅτι ἅτε δὴ Χριστιανὸς ὢν τοῖς ὑπὸ τοῦ Πλάτωνος εἰρημένοις τέταρτόν τι γένος προσέθηκε, τοὺς μὴ πισεύσαντας, καὶ εὐθὺς ἐπήγαγεν: »ὁ μὲν δὴ πισεύσας (γρ. μὴ πισεύσας) ἐκὼν ἤδη παρναλίσκεται." Γελοῖότατα ὁ ταῦτα Ῥωμαῖσι μεταφράσας: qui credidit quidem sua sponte capitur, αὐτὸς δὲ οὐ παρναλίσκεται μὲν (σμικρὸν δ' ἂν ἦν τὸ παρναλῶμα), ἀλίσκεται δὲ τοπαράπαν οὐδὲν ἐνθυμούμενος. Νῦν δ' οὐδεὶς πόνος τᾶλλα ἐκ τῶν τοῦ Πλάτωνος διορθοῦν τε ἅμα καὶ ἀναπληροῦν. Ὅρᾳς δὲ καὶ τὸ μεταδοξάσαι γενόμενον μετὰ τὸ δοξάσαι καὶ τὸ τοῦ Συλβουργίου κληθέντες ἀληθῆς ὄν.

Σκοπῶμεν δὲ καὶ ἕτερόν τι τοιούτων. Γράφεται σελ. 299: »Ἐπαίτιος δὲ ὄρκος περὶ πάντων τοῦ πωλουμένου ἀπέσω, ἀπέσω δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ἄλλων ὁ ὄρκος." Φρόνιμος ὁ οὐδὲν τούτων ξυνιείς, μόνος γὰρ οὐκ ὀφλήσει γέλωτα τῷ Πλάτῳ τῷ εἰπόντι ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ τῶν Νόμων σελ. 917 C: »Ἐπαινος δὲ ὄρκος τε περὶ πάντων τοῦ πωλουμένου ἀπέσω."

Προστίθῃμι τούτοις τὸ σελ. 224 γεγραμμένον: »ὅτι μήποτε φύσιν τὴν αὐτοῦ ρίζοθεν λήψεται γόνιμον." Σὺ δὲ μοι ἀντὶ τοῦ ρίζοθεν γράφε ρίζωθέν. Ὅπως δὲ μοι μηδεὶς ἀντερεῖ φοβούμενος τὸν Πλάτωνα τὸν εἰπόντα ἐν ὁγδόῳ Νόμῳ σελ. 839 Α: »μηδ' εἰς πέτρας τε καὶ λίθους σπεῖροντας, οὐ μήποτε φύσιν τὴν αὐτοῦ ρίζωθέν λήψεται γόνιμον." Τούτοις δ' εὐθὺς ὁ Πλάτων ἐπάγει τάδε: »ἀπεχομένους δὲ ἀρούρας θηλείας πάσης, ἐν ἣ μὴ βούλοισιτ' ἂν σοι φύεσθαι τὸ σπαρέν." Οὕτω μὲν δὴ ὁ Σταλβαύμιος ἐξέδωκεν οἰόμενος τὸ ἐξῆς εἶναι: »τὸ σπαρέν βούλοισιτ' ἂν σοι φύεσθαι," σὺ δὲ καταγελάσας τοῦ σπαρέντος τοῦ βουλομένου ἢ μὴ βουλομένου φύεσθαι ἢ αὐτὸς ἐξεύρισκε τᾶληθες (ῥάδιον γάρ) ἢ παρὰ τοῦ Κλήμεντος λάμβανε σελ. 224 οὕτω γράφοντος: »ἄθρυτα δὲ παλλακίδων σπέρματα καὶ νόθα· μὴ σπεῖρε δὲ οὐ μὴ βούλοιο ἂν σοι φύεσθαι τὸ σπαρέν." ὦν καὶ τὰ πρότερα ἐκ τῶν Νόμων σελ. 841 D: »ἄθρυτα δὲ παλλακίδων σπέρματα καὶ νόθα μὴ σπεῖρειν."

Παραμέμικται τοῖς τοῦ Κλήμεντος Πλατωνικὰ ἅττα καὶ σελ. 274. »μακάριος οὗτος ὄντως εἰάν τε σμικρὸς καὶ ἀσθενὴς καὶ ἄδοξος ἢ —. εἰάν δὲ ἄρα πλουτῇ μὲν Κινύρα τε καὶ Μίδα μάλλον, ἢ δὲ ἄδικος καὶ ὑπερήφανος — ἀθλιός τέ ἐστι καὶ ἀνιερῶς ζῇ." Ἀκουε νῦν τοῦ Πλάτωνος ἐν δευτέρῳ Νόμῳ γράφοντος σελ. 660

κ: »εὐδαίμων ἐστὶ καὶ μακάριος — ἐάν τε σμικρὸς καὶ ἀσθενὴς ἦ. — ἐάν δὲ ἄρα πλουτῇ μὲν Κινύρα τε καὶ Μίδα μᾶλλον, ἢ δ' ἄδικος ἀθλιὸς τ' ἐστὶ καὶ ἀνιερῶς ζῇ.» Παραφράζει δὲ ὁ Πλάτων τὰ τοῦ Τυρταίου ἐν τῷ Στοβαίου Ἀνθολ. ΝΑ. 1.

οὐδ' εἰ Τιθωνοῖο Φυὴν χαριέστερος εἶη,

πλουτοίη δὲ Μίδεω καὶ Κινυρέοιο μᾶλλον.

διορθοῦσιν τινες »καὶ Κινύραο πλέον,» ὁ δὲ Βέργκιος ἐν τοῖς Λυρικοῖς σελ. 311. »καὶ Κινύρηο πλέον,» ἐγὼ δὲ τῷ Καμεραρίῳ συγκατατίθεμαι οὕτω γράφοντι·

πλουτοίη δὲ Μίδεω καὶ Κινύρεω βάθιον.

τοῦτο γὰρ καθαρῶς Ἑλληνικὸν βαθύπλουτος καὶ πλούτου βάθος, οὐ πλῆθος.

Σφόδρα αἰεὶ προσέσχον τὸν νοῦν εἰ ἄρα τι ὁ Κλήμης πρὸς τὴν τῶν Πλατωνικῶν συγγραμμάτων διόρθωσιν συμβάλοιτο οὕτω πολλὰ τοῦ Πλάτωνος κατὰ λέξιν ἐκάστοτε παραθέμενος, ἀλλὰ σχεδὸν τι οὐδὲν λόγου ἄξιον πολλὰ ζητήσας εὔρον. Ἔχομεν γὰρ Πλάτωνος ἀντίγραφα πολλῶ τινὶ τῶν τοῦ Κλήμεντος κρείττω καὶ πιστότερα ὥς πλειστάκις μὲν τὰς τοῦ Κλήμεντος γραφὰς ἐκ τῶν τοῦ Πλάτωνος ἐπανορθοῦσθαι, τὰς δὲ τοῦ Πλάτωνος ἀπαξ μόνον ἐκ τῶν τοῦ Κλήμεντος παραθέσεων. Προτάξας γὰρ ὁ Κλήμης σελ. 372 τὰ ἐκ τοῦ Φαίδωνος: »εἰ δὲ ὁρθῶς προϋθυμήθην καὶ τι ἡνύσαμεν ἐκεῖσε ἐλθόντες τὸ σαφὲς εἰσόμεθα, ἐάν θεὸς θέλῃ, ὀλίγον ὕψερων.» (Φαίδ. σελ. 69 D.) ἐπάγει τάδε: »ἄρ' οὐ δοκεῖ σοι — τὴν μετὰ θάνατον ἐλπίδα τοῦ δικαίου σαφηνίζειν κἂν τῷ Δημοδόκῳ (εἰ δὴ τοῦ Πλάτωνος τὸ σύγγραμμα)· μὴ δὲ ἡγοῦ τὸ φιλοσοφεῖν λέγειν περὶ τὰς τέχνας κυπτάζοντας ζῆν οὐδὲ πολυμαθοῦντα ἀλλὰ ἄλλο τι ἐπεὶ ἔγωγε ὥμην καὶ ὄνειδος εἶναι.» Ὅτι δὲ ἐν τοῖς ἐκ τοῦ Φαίδωνος ἀναγνωστέον ἡνυσάμην ἀντὶ τοῦ ἡνύσαμεν φανερόν ἄπασιν. Ἡμάρτηται δὲ τὰ τοῦ Πλάτωνος ἀντίγραφα ὁμοίως τοῖς τοῦ Κλήμεντος, ἃ δὲ ὡς ἐκ τοῦ Δημοδόκου προφέρεται ἐν τοῖς Ἑρραταῖς γέγραπται σελ. 137 Α. διὰ τῶνδε: »εἴπερ τὸ φιλοσοφεῖν ἐστὶ περὶ τὰς τέχνας ἐπιστήμονας εἶναι ὃν σὺ λέγεις τὸν (περίγραφε τὸ ἄρθρον) τρόπον, — ἀλλὰ μὴ οὐχ οὕτως, ὦ φίλε, ἔχωσι μὴ δ' ἢ τοῦτο φιλοσοφεῖν περὶ τὰς τέχνας ἐσπουδακέναι οὐδὲ πολυπραγμονοῦντα κυπτάζοντα ζῆν οὐδὲ πολυμαθοῦντα, ἀλλ' ἄλλο τι ἐπεὶ ἐγὼ ὥμην καὶ ὄνειδος εἶναι τοῦτο καὶ βαναύσους καλεῖσθαι τοὺς περὶ τὰς τέχνας ἐσπουδακότας.» Ἐκ τούτων μὲν δὴ πρῶτον μὲν τὰ τοῦ Κλήμεντος διόρθωσον, δῆλος γὰρ ἐστὶ γράψας: »μὴ δὲ ἢ

τοῦτο φιλοσοφεῖν περὶ τὰς τέχνας κυπτάζοντα ζῆν.» καὶ τὸ ΗΤΟΥΤΟ (ἢ τοῦτο) εἰς τὸ ἡγοῦ τὸ μεταπεσόν. ἔπειτα δὲ καὶ τὰ ἐκ τῶν Ἑρρατῶν διευκρίνησον οὕτω: »μὴ δ' ἢ τοῦτο φιλοσοφεῖν περὶ τὰς τέχνας [ἐσπουδακέναι οὐδὲ πολυπραγμονοῦντα] κυπτάζοντα ζῆν οὐδὲ πολυμαθοῦντα.» Παρεμβέβληται γὰρ κακῶς τὸ [ἐσπουδακέναι οὐδὲ πολυπραγμονοῦντα], καὶ τῷ Κλήμεντι πολλὴν χάριν ἴσμεν τῷ τοῦτο μηνύσαντι.

Νῦν δὲ τοῖς Πλατωνικοῖς Δημοκρίτεια καὶ Ἡρακλείτεια ἄττα προσθέντες τὸν λόγον καταπαύσωμεν.

Διὰ πολλῶν διδάσκων ὁ Κλήμης ὅτι οἱ Ἕλληνες τὰ πλεῖστα καὶ κάλλιστα εἰς φιλοσοφίας λόγον παρέλαβον παρὰ τῶν βαρβάρων καὶ πολλὰ περὶ τοῦ Πυθαγόρου καὶ τοῦ Πλάτωνος καὶ ἄλλων τινῶν προσιπὼν ἐπάγει τάδε σελ. 356: »Δημόκριτος γὰρ τοὺς Βαβυλωνίους λόγους ἡθικοὺς πεποίηται· λέγεται γὰρ τὴν Ἀκικάρου σήλην ἐρμηνευθεῖσαν τοῖς ἰδίῳις συντάξαι συγγράμμασι, καὶ ἐπιστημῆνασθαι παρ' αὐτοῦ »Τάδε λέγει Δημόκριτος» γράφοντος.» Πόθεν ἄρα τοῦτ' ἤδει ὁ Κλήμης; Παρ' αὐτοῦ τοῦ Δημοκρίτου, ὡς ἐγῶμαι. Οὐ γὰρ λέγεται γραπτέον ἀλλὰ λέγει. Προσέτι δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ συντάξαι ἀναγνωστέον »τοῖς ἰδίῳις ἐντάξαι συγγράμμασι.» Τὸ δὲ »τοὺς Βαβυλωνίους λόγους ἡθικοὺς πεποίηται,» ὅ, τι ποτὲ νοεῖ χαλεπὸν εἰπεῖν. Ἐφέρετο δὲ τι τοῦ Δημοκρίτου βιβλίον Περὶ τῶν ἐν Βαβυλῶνι ἱερῶν γραμμάτων, ὡς ἰσορεῖ ὁ Λαέρτιος Διογένης Θ. 49. Εἰκὸς δὲ οὐκ ἡθικοὺς τινὰς λόγους ἀλλ' ἀστρονομικοὺς καὶ μαθηματικοὺς παρὰ τῶν Χαλδαίων παραλαβεῖν τε τὸν Δημοκρίτον καὶ ὡς ἰδίους προε νέγκασθαι. Καλῶς ἂν ἔχοι πάντα εἰ οὕτω γράφοιμεν: »τοὺς Βαβυλωνίους λόγους ἰδίους πεποίηται,» τουτέστιν ἐσφετέρισται ὁ Δημόκριτος, καὶ αὐτὸς ὁμολογῶν ὅτι τὴν Ἀκικάρου σήλην ἐρμηνευθεῖσαν τοῖς ἰδίῳις συγγράμμασιν ἐντάξειεν ὅπως ταῦτα ὡς ἑαυτοῦ ὄντα παρατίθεται ἐκάστοτε προλέγων: »Τάδε λέγει Δημόκριτος.» Ἐπὶ δὲ τούτοις μακρὰν ῥῆσιν τοῦ Δημοκρίτου ὁ Κλήμης μεταγράφει, ἧς ἡ ἀρχὴ τοιάδε: »Εγὼ δὲ τῶν κατ' ἐμαυτὸν ἀνθρώπων γῆν πλείστην ἐπεπλανησάμην ἰσορέων τὰ μήκη καὶ ἀέρας τε καὶ γέας πλείστας εἶδον καὶ λογίων ἀνθρώπων πλείστων ἐσήκουσα καὶ γραμμάτων συνθέσις μετὰ ἀποδείξις οὐδεὶς κώ με παρήλλαξε.» Ἐσφαλται δὲ τούτων ἔνια, ὡς ὁρᾷς, διορθωτέον δὲ ὧδε: — ἐμεωυτὸν — ἐπεπλανήθην — γαίας — λογίων ἀνδρῶν — ἐπήκουσα — γραμμάτων συνθέσις. Καὶ ἐπὶ τέ-

λει δὲ ἐν τῷ »ἐπ' ἔτεα ὁ γδῶκοντα ἐπὶ ξένης ἐγενήθη» (γρ. ἐπὶ ξείνης ἐγενόμην), ζήτηι μοι τί γραπτέον ἀντὶ τοῦ ὁ γδῶκοντα. Τῷ γὰρ πιστὸν ἀποδημῆσαι τὸν Δημόκριτον ἐπ' ἔτη ὁ γδῶκοντα; Μένυσαι δὲ ὅτι τὸ Π καὶ τὸ Η ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ἀδιάκριτά ἐσι. Δύναται δὲ τὸ μὲν Π ὁ γδῶκοντα, τὸ δὲ Η ὁ κτώ· ὁπότερον δὲ τούτοις πιθανώτερον, σοί, ὦ βέλτιστε Κόντος, τὴν αἴρεσιν δίδωμι.

Ἐτέρων τινὰ ῥῆσιν τοῦ Δημοκρίτου φέρει ὁ Κλήμης σελ. 631 ἔχουσιν οὕτω: »διότι ὁ Δημόκριτος εἰ λέγει ὡς ἡ Φύσις τε καὶ διδασχὴ παραπλήσιόν ἐσι, καὶ τὴν αἰτίαν προσαποδεδώκαμεν καὶ γὰρ ἡ διδασχὴ μεταρρυθμίζει τὸν ἄνθρωπον μεταρρυθμοῦσα δὲ Φυσιοποιεῖ, καὶ διήνεγκεν οὐδὲν ἢ Φύσει πλασθῆναι τοῖονδε ἢ χρόνῳ καὶ μαθήσει μετατυπωθῆναι.» Ὅσις ἂν ταῦτ' ἀκριβῶς ἐπισκέψηται αἰσθήσεται ῥαδίως ὅτι τὸ προσαποδεδώκαμεν ἔσφαλται. Οὐ γὰρ ὁ Κλήμης τὴν αἰτίαν ἀποδεδώκε, μήτι γε προσαποδεδώκε (μέλλει γὰρ νῦν αὐτὴν ἀποδώσειν), ἀλλ' αὐτὸς ὁ Δημόκριτος, οἶμαι. Γραπτέον ἄρα προσαποδεδώκεν καὶ τὰ ἐξῆς ὡς τοῦ Δημοκρίτου ἔντα ἀναγνωσέον τε καὶ διορθώτεον. Βοηθήσει δὲ ἡμῖν πρὸς τοῦτο τὰ ὑπὸ τοῦ Γαισφόρδου ἐκ τοῦ ἐκ Φλωρεντίας ἀντιγράφου τῷ Στοβαίου Ἀνθολογίῳ προστεθέντα τάδε (Τόμ. Δ. σελ. 406, 14): »Δημοκράτους (Δημοκρίτου). Ἡ Φύσις καὶ ἡ διδασχὴ παραπλήσιόν ἐσι· καὶ ἡ διδασχὴ μετὰ ῥυσμοῦ τὸν ἄνθρωπον, μετὰ ῥυσμοῦ δὲ ἡ Φύσις ποιεῖ.» Ἀδιανόητα καὶ ταῦτα, ἀλλὰ τὰ ληθῆς διασίλβει ἂν τις ἀναμνησθῇ ὅτι Ἀβδηριτικαῖς τισὶ λέξεσιν ὁ Δημόκριτος ἐχρῆτο, οἷον ῥυσμός καὶ τροπή καὶ διαθιγή, ὡς ἐκ τε ἄλλων τινῶν ἴσμεν καὶ ἐκ τῶν τοῦ Σουΐδα ἐν τῷ »Ῥυσμός: κατ' Ἀβδηριτικὴν διάλεκτον σημαίνει τὸ σχῆμα καὶ ἐτέραις δὲ λέξεσιν οὐχ Ἑλληνικαῖς οἱ περὶ τὸν Ἀβδηρίτην Δημόκριτον χρῶνται. Φασὶ (γρ. Φησί) γὰρ τροπήν καὶ διαθιγὴν κτέ.» καὶ τὸ μὲν τροπή καὶ διαθιγή σπάνιον, τὸ δὲ ῥυσμός καὶ τὰ ἐκ τούτου πολλάκις εὐρίσκεται. Σημαίνει δὲ τὸ ῥυσμός σχῆμα, τύπος, μορφή, ὅθεν τὸ ῥυσμοῦσθαι, μεταρρυθμοῦν καὶ μεταρρυθμοῦσθαι, ἀρρυθμεῖν, ὁμόρρυθμος, ὁμοιόρρυθμος κτλ. Ἐγραψε δὲ καὶ ὁ Δημόκριτος κατὰ τὸν Λαέρτιον Διογένην Θ. 47. »Περὶ τῶν διαφερόντων ῥυσμῶν,» καὶ »Περὶ Ἀμειψιρρυσμῶν» καὶ πολλὰ Δημοκρίτεια ἐν τῇ τοῦ Ἡσυχίου λέξει φέρεται, οἷον·

Ῥυσμοῦσθαι: συγκρίνεσθαι.

Ἀρυσμεῖ: ἀσχημονεῖ.

Ἀρυσμῆ: ἀκοσμία.

Ἐτερόρρυθμα: ἀνόμια.

Μετερρυθμωμένα: μετεσχηματισμένα.

Ἀμειψιρρυσμεῖν: ἀλλάσσειν τὴν σύγκρισιν ἢ μεταμορφοῦσθαι.

Φανερά ταῦτα πάντα καὶ σαφῆ. τὸ γὰρ ῥυσμοῦσθαι τὸ συγκρίνεσθαι ἐκ τῶν Δημοκριτείων ἀτόμων οὐδὲν ἄλλο ἐστὶν ἢ τύπον τινὰ καὶ σχῆμα λαβεῖν, οὗ χρήσις ἐν τῷ Στοβαίου Ἀνθολογίῳ Δ. 73: »Δημοκρίτου. Ἀνοήμονες ῥυσμοῦνται τοῖς τῆς τύχης κέρδεσι.» Ἀριστα γὰρ οὕτω διώρθωσεν ὁ Σχαίφερος τὸ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις ῥυθμοῦνται. Εὐεπίφοροι γὰρ οἱ ἀντιγραφεῖς ἐπὶ τὰ γνῶριμα. Διόρθωσον δέ μοι καὶ τὸ τοῦ Ἡσυχίου »Μετερρυθμωμένα: μετεσχηματισμένα.» Δῆλον γὰρ ὅτι γραπτέον καὶ νῦν Μετερρυσμωμένα. τὸ γὰρ μετασχηματίζειν, μετατυποῦν, μεταμορφοῦν, μεταπλάττειν καλεῖται ὑπὸ τοῦ Δημοκρίτου μεταρρυθμοῦν, καὶ ἤδη ἔχομεν τὰ ληθῆς. Γραπτέον γάρ: »ἡ διδασχὴ μεταρρυσμοῖ τὸν ἄνθρωπον, μεταρρυσμοῦσα δὲ Φύσιν ποιεῖ.» Ὁμογνωμονοῦντά μοι ὁρῶ τὸν Μυλλάχιον τὸν τὰ τοῦ Δημοκρίτου ἀποσπασμάτια ἀναλέξαντα σελ. 293. πλὴν ὅτι τὸ Φυσιοποιεῖ ἐτήρησεν· ἐσι δὲ τὸ Φυσιοποιεῖν ῥῆμα τερατῶδες καὶ οὐ μόνον τοῦ Δημοκρίτου ἀλλὰ καὶ τοῦ Κλήμεντος ἀνάξιον.

Φέρε δὴ τελευτῶντες τοῖς τοῦ Δημοκρίτου ἐν γέ τι Ἡρακλείτειον ἐπαγάγωμεν. Γράφει ὁ Κλήμης σελ. 682: »καὶ γοῦν Ἰάδες Μοῦσαι διαρρήδην λέγουσι τοὺς μὲν πολλοὺς καὶ δοκησιόφους δήμων ἀοιδοῖσιν ἔπεσθαι καὶ νόμοισι χρέεσθαι εἰδότας ὅτι πολλοὶ κακοὶ ὀλίγοι δὲ ἀγαθοί· τοὺς ἀρίστους δὲ τὸ κλέος μεταδιώκειν· αἰρεῦνται γὰρ (Φησὶν) ἐναντία πάντων οἱ ἄριστοι κλέος ἀένναον θνητῶν, οἱ δὲ πολλοὶ κεκόρηνται ὅπως κτήνεα γαστρί καὶ αἰδοίοις καὶ τοῖς αἰσχύσις τῶν ἐν ἡμῖν μετρήσαντες τὴν εὐδαιμονίαν.» Ἐν τούτοις οἱ ἀντιγραφεῖς ἄλλα τέ τινα ἔπταισαν καὶ τὸ σύνηδες αὐτοῖς πταῖσμα ἐν τῷ ἐναντία πάντων. Γράφεται γὰρ ἐν τῷ Κορινθιακῷ λόγῳ τῷ ἐν μὲν τοῖς τοῦ Χρυσόμομου Δίωνος περιφερομένῳ, γεγραμμένῳ δὲ ὑπ' ἀνδρὸς τότε μὲν ἐπιφανοῦς νῦν δὲ πάντων ἀφανεστάτου, σελ. 462 Μορ. (Τόμ. Β. σελ. 528 Ἐμπερ.) »ἴν' αὐτῷ περιῇ ἐναντίον πάντων Ἑλληνι δοκεῖν τε καὶ εἶναι.» Ἐξεῦρε δὲ τὰ ληθῆς ὁ Οὐαλέσιος ἀγχίνους ἀνὴρ ἐν τοῖς μάλιστα: »ἐν ἀντὶ πάντων.» Ὡσαύτως δὲ καὶ νῦν ἡ παλαιὰ γραφὴ ΕΝΑΝΤΙΠΑΝΤΩΝ τὸν ἀντιγραφέα ἔσφηλεν, ἐνόμισε γὰρ ὁρᾶν

»ἐναντία πάντων,» τὸ δ' ἦν ἄρα: »αἰροῦνται γὰρ ἐν αὐτῇ
πάντων οἱ ἄριστοι κλέος ἀένναον.» Ὅπως δέ μοι μηδεὶς ἀντερεῖ,
τοιοῦτος γὰρ ἔφεδρός μοι ἔτοιμος σελ. 586 αὐτὸς δ' Ἡράκλειτος:
»κἀντεῦθεν Ἡράκλειτος ἐν αὐτῇ πάντων κλέος ἤρεϊτο, τοῖς δὲ
πολλοῖς παραχωρεῖν ὁμολογεῖ καὶ κορῆσθαι οὐχ ὥσπερ κτή-
νεσι.» Καὶ τυφλῷ δῆλον ὅτι δεῖ γράφειν: »παραχωρεῖν ὁμολογεῖ
κεκορῆσθαι ὅκωσπερ κτήνεσι.» Οὐ ξυνῆκέ τις τῶν ἀμαθεςέ-
ρων ὅ, τι ποτὲ εἶη τὸ ΟΚΩΣΠΕΡ, εἶτα μετέγραψεν οὐχ ὥσπερ.
Εἶτά μοι τὸ ἄρθρον ἐξάλειψε ἐκ τοῦ »θνητῶν [οἱ] δὲ πολλοί» τὸ
δὲ ὅλον οὕτως ἀνάγνωθι: »αἰρεῦνται γὰρ ἐν αὐτῇ πάντων οἱ
ἄριστοι κλέος ἀένναον, θνητῶν δὲ πολλοὶ κεκορέαται ὅκωσπερ
κτῆνεα.» Τὰ δὲ τελευταῖα οὐκ Ἰάδες Μοῦσαι ἀλλ' Ἀτθίδες τινὲς
ἡμῖν ἔδουσι. Τίς γὰρ Ἀθηναῖος ὢν ἢ Φιλαθῆναιος οὐκ ἐπίσταιται
ἀπὸ σόματος τάδε: »τὴν ἐλευθερίαν προπεπωκότες πρότερον μὲν
Φιλίππῳ νῦν δ' Ἀλεξάνδρῳ, τῇ γὰρ ἡμεῖς μετροῦντες καὶ τοῖς
αἰσχύσις τὴν εὐδαιμονίαν.»

Πόσῳ δὲ κρεῖττον καὶ σεμνότερον ὁ ῥήτωρ τοσοῦτον μόνον εἶπε
»καὶ τοῖς αἰσχύσις,» τὴν τοῦ πράγματος αἰσχύνην εὐφύμῳς ἐπι-
σκιάζων.

Καὶ ταῦτα μὲν δὴ ταῦτα. νῦν δὲ σοὶ, ὦ Φίλτατε Κόντος, πα-
ραχωρῶ τοῦ λόγου.

LEYDEN, 18 April 1867.

C. G. COBET.

ΕΙΣ ΔΙΩΝΑ ΤΟΝ ΧΡΥΣΟΣΤΟΜΟΝ.

Τῆς σελίδος τὸ λοιπὸν ἀναπληρώσω διορθώσω σοι τὸ παρὰ τῷ
Χρυσόμῳ Δίῳνι ἐσφαλμένον (ΛΕ. σελ. 433 Μορ.): »ἡμεῖς δὲ τὴν
μὲν κόμην ἀφαιροῦμεν — τὰς δὲ κεφαλὰς σκέπομεν· τοὺς δ' ἀλεκ-
τρούνας ὀρῶμεν οὐδενὸς τοιοῦτου προσδεομένους ὡς ἄνθρωποι σισύ-
ρας καὶ πῖλους καὶ τοιαῦθ' ἕτερα συρράπτοντες.» Εἰδὲς ποτὲ
τινα ἢ ἡκουσας ὅσις σισύρα ἔσκεπε τὴν κεφαλὴν; Οὐκ οἶμαι.
Τί οὖν; Ἐγένετο τὸ σισύρας ἐκ τοῦ ἰσύρασ. Τί δὲ τοῦτο τὸ
ICTNAC; Οὐδὲν ἄλλο ἢ κυνᾶς, οὐ γάρ; »κυνᾶς καὶ πῖλους
συρράπτοντες.»

C. G. C.

ΕΠΙΚΡΙΣΙΣ

THE TOT

A. P. ΡΑΓΚΑΒΗ

ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΧΡΗΣΤΟΜΑΘΕΙΑΣ.

(Ἐκδόσ. Στερεοτ. 1852).

[Ἀκολουθία. Ἰδε Τεύχ. Β', σελ. 402].

Ἐν τῇ ἐνδεκάτῃ σελίδι ἀναγινώσκεται »Τὸ μὲν σῶμα τεθνή-
ξεται, ἡ δὲ ψυχὴ ἀναπτᾶσα, οἰχήσεται ἀθάνατος καὶ ἀγῆ-
ρας». Πρβ. σελ. 25 »μῦται προσπτᾶσαι κατήσθιον . . . ἀνα-
πτῆναι οὐκ εἶχον». σελ. 26 »καὶ καταπτὰς ἀετὸς, τοῦτον
ἀρπάζει λαβών». σελ. 27 »οἱ μὲν Γέραννοι, κοῦφοι ὄντες, ταχέως
ἀπέπτυσαν» καὶ »τοῦτον καταπτὰς ἤρπασε». σελ. 76 »καὶ
ἀναπτῆναι τὸν ἀέρα». Τόμ. Β', σελ. 256 »οἷς ἂν ἐπιπτῶ-
σιν». Τόμ. Ε', σελ. 226 »Ὡς τεθνήξομενος τῶν σῶν ἀγαθῶν
ἀπόλαυε».

Ὁ μέλλων τεθνήξομαι εἶνε παράσημος, ὁ δ' ἀόριστος ἔπτην
(ἀνέπτην, ἀπέπτην, κτλ.) ἀπηλλαγμένος μὲν τῆς ἀτιμίας
ταύτης ὑπάρχει, δὲν ἀποδείκνυται ὅμως καὶ εἰς τὸν πεζὸν τῶν
Ἀττικῶν λόγον ἐγκεκριμένος.

Ἀντὶ τοῦ τεθνήξομαι παρὰ τοῖς ἐνδόξοις ἐλέγετο τεθνήξω.
Μαρτύρια τούτου βεβαιότατα εἶνε τὸ τοῦ Αἰσχύλου »Οὐ μὲν
ἀτιμοὶ γ' ἐκ θεῶν τεθνήξομεν» (Ἀγαμ. 1279) καὶ τὸ τοῦ Ἀρι-

στοφάνους »Ως τεθνήξων ἴσθι νυνί. — Δήξομαι ὑμᾶς ἐγώ» (Ἀχαρν. 325). Ἐν τοῖς προκειμένοις χωρίοις ἀβλαβής ὁ παλαιὸς τύπος διέμεινεν ὑπὸ τοῦ μέτρου μάλιστα φυλαττόμενος. Ὑπάρχουσιν ὅμως παρ' Ἀριστοφάνει τινά, ἐν οἷς τῆς τ' ἐκ τοῦ μέτρου ἀσφαλείας ἐλλειπούσης καὶ ἄλλως εὐκόλου τῆς μεταβολῆς οὔσης δὲν ἐτηρήθη ἀδιάφθορος. Οὕτ' ἐν ταῖς Νεφέλαις ἐσώθη τὸ ὑπ' αὐτοῦ τοῦ κωμικοῦ γραφὲν »Μάτην ἐμοὶ κεκλαύσεται, σὺ δ' ἐγχανὼν τεθνήξεις» (σίχ. 1436) οὕτ' ἐν τοῖς Σφηξὶ τὸ γνήσιον »Οὐκ ἔστιν ὅπως οὐχὶ τεθνήξεις, καὶ χρῆ σπλάγχχνων μ' ἀπέχθεσθαι» (σίχ. 654). Ἄλλ' ἐκεῖ μὲν τὸ μεταγενέστερον τεθνήξει (- η) τάντιγραφα φέρουσιν, ἐνταῦθα δὲ τὸ ὅπως βάρβαρον καὶ πλασματικῶδες τεθνήξει πλὴν ἐνδὸς ἔχοντος τεθνήξει. Ἐν τοῖς Ἀχαρνέσιν σίχ. 590 οὐ μόνον οὐδὲν τῶν ἀντιγράφων διεφύλαξε τὸ ὀρθὸν »Οἴμ', ὡς τεθνήξεις. — Μηδαμῶς, ὦ Λάμαχε», ἀλλὰ καὶ σχόλιον ὑπάρχει διδάσκον ὅτι τεθνήξει ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν ἐλέγετο! »Ἀττικοὶ δὲ διὰ τοῦ σ φασὶ τεθνήξει» (σελ. 17 Διδ. Πρβ. καὶ Σουῖδαν Τόμ. Β', Μέρ. β', σελ. 1056 Βερν. Ἴδε Φισχῆρον Παιρατηρ. εἰς τὴν Βελλ. Γραμμ. Τόμ. Γ', Μέρ. α', σελ. 106). Ὁ Ῥουκένιος παρὰ Τιμαίῳ σελ. 222 λόγον περὶ τοῦ παῖσαι ἀντὶ τοῦ παῖξαι ποιούμενος καὶ ἀποφαινόμενος ὅτι »ὁ αὐτὸς τύπος τοῖς Ἀττικοῖς καὶ ἐπ' ἄλλων τινῶν ἤρεσε» προφέρειται ὡς παραδείγματα τὸ σμῆσαι ἀντὶ τοῦ σμῆξαι καὶ τὸ τεθνήξει ἀντὶ τοῦ τεθνήξει. Ἀλλὰ τὸ μὲν τεθνήξει ὅπως ἐκφυλον καὶ ἀνελληνιστον εἶνε, καίτοι ὁ Πόρσων οὐδὲν περὶ αὐτοῦ φαίνεται ὑποπεύων ἐν τοῖς Ἀριστοφανεῖσι σελ. 114. Τὸ δὲ σμῆσαι δὲν παράγεται ἐκ τοῦ αὐτοῦ ἐνεστῶτος, ἐξ οὗ καὶ τὸ σμῆξαι· ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἐκ τοῦ σμῆχειν γίνεται, ἐκεῖνο δ' ἐκ τοῦ σμῆν· ὅπερ οὕτως ἀπλοῦν καὶ σαφὲς εἶνε, ὥστ' εἰκότως ἠθέλε τις θαυμάση πῶς ἠγνόησεν αὐτὸ ὁ Ῥουκένιος καὶ συνέκλωσε τὰσύνγκλωστα. Ἰνα δὲ συμφανεστέρα ἢ τῶν ἀντιγραφέων καὶ τῶν γραμματικῶν ἀβελτερία καταστῇ, ἀναφέρομεν ὅτι παρὰ Θουκυδίδη Η', 74 πλὴν τοῦ »ἴνα, ἣν μὴ ὑπακούωσι, τεθνήκωσι» ἔχουσι τάντιγραφα καὶ τεθνήξωσι καὶ τεθνήξονται ἢ τεθνήξωνται, ὁ δὲ Θωμάς ὁ Μάγιστρος τὴν γραφὴν τεθνήξονται πρὸ ὀφθαλμῶν ἔχων διδάσκει ὅτι πρὸς μέλλοντα τὸ ἴνα ὁ Θουκυδίδης συνέταξε, καθάπερ ὁ Ἀριστείδης τὸ καὶ καὶ ὁ Πλάτων τὸ ὅταν. »Γίνωσκε δὲ καὶ τοῦτο, ὅτι οὐδέποτε ὑποτακτικὸς σύνδεσμος μέλλοντι συντάσσεται, οἷον ἂν ἔσται, ἣν γενήσεται

καὶ ὅσα τοιαῦτα, καὶ Ἀριστείδης ἄπαξ ἐν τῇ κοινῇ ἀπολογία [Τόμ. Β', σελ. 406 Δινδ.] πρὸς μέλλοντα τὸ καὶ συνέταξε λέγων καὶ μηδεὶς ἀνθρώπων μεμνήσονται καὶ Πλάτων ἐν Γοργίᾳ [σ. 447, β'] τὸ ὅταν μετὰ μέλλοντος λέγων ὅταν βουλήσεσθε παρ' ἐμὲ ἥκειν οἴκαδε καὶ Θουκυδίδης ἐν τῇ ὀγδόῃ ἴνα, ἣν μὴ ὑπακούωσι, τεθνήξονται» (σελ. 132, 15 Ῥισχ. Πολλῶ κάλλιον ἔχουσι τὰ ἐν σελ. 186, 10 »ἴνα ὥσι λέγε, οὐχ ἴνα ἔσονται· πάνυ γὰρ ἀμαθὲς ἐπὶ τοῦ μέλλοντος ἴνα ἢ ἐὰν ἢ ἂν ἢ ἣν ἢ ὅταν τιθέναι»). Ἀλλὰ τίς καὶ ἐλάχιστον φρονήσεως μετέχων θὰ πιστεύσῃ ποτὲ ὅτι εἶπεν ὁ Πλάτων σολοικίζων ὅταν βουλήσεσθε καὶ ὁ Θουκυδίδης σολοικίζων ἄμα καὶ βαρβαρίζων ἴνα τεθνήξονται; Καὶ περὶ τῆς τοῦ Ἀριστείδου δὲ ῥήσεως δὲν ὑπάρχει πολλὴ πιθανότης ὅτι οὕτω κατ' ἀρχὰς γεγραμμένη ἦτο, ὡς ὁ Μάγιστρος αὐτὴν ἀνέγνω. Ἀποβλέπων τις εἰς τὴν παρὰ Θουκυδίδη γενομένην μεταβολὴν τοῦ τεθνήκωσι εἰς τεθνήξονται (τεθνήξωνται) εὐλόγως δύναται νὰ ὑπονοήσῃ ὅτι καὶ τὸ παρ' Ἀριστείδη μεμνήσονται (ἐν τοῖς ἀντιγράφοις μεμνήσωνται) ἐκ παραφθορᾶς προῆλθε τοῦ μέμνωνται (ἢ κάλλιον μεμνῶνται), ὅπερ εὐρίσκεται καὶ ἐν τῷ Ῥοδιακῷ (Ὁ Δινδόρφιος διττὸν περὶ τοῦ μεμνήσωνται προτείνει Φάρμακον. Ἐν μὲν Τόμ. Α', σελ. 815 κελεύει τὸ μέμνωνται ἀντ' αὐτοῦ ν' ἀποκατασταθῇ, ἐν δὲ Τόμ. Β', σελ. 406 νομίζει ὅτι εἰς μιμνήσκωνται πρέπει νὰ μεταβληθῇ). Τῷ »καὶ μηδεὶς ἀνθρώπων μεμνήσονται» ὅμοιον εἶνε τὸ ἐν τῷ Γ' Λευκτρικῷ ἀναγνωσκόμενον »ἂν πρὸς οὓς ἄσχολοι νῦν εἰσι [Λακεδαιμονίους], τούτους ἐκποδὼν αὐτοῖς θήσετε» (Τόμ. Α', σελ. 682 Δινδ.). Ἀλλ' ἴσως γραπτέον ποιήσῃτε ἀντὶ τοῦ θήσετε¹⁾ (Καὶ ἐν Τόμ. Β', σελ.

¹⁾ Κατ' οὐδένα τρόπον πειθόμεθα ὅτι ἔγραψεν ὁ Ἀριστείδης »ἂν . . . τούτους ἐκποδὼν αὐτοῖς θήσετε». Τῶν τοιούτων κηλίδων παντελῶς ὁ συγγραφεὺς οὗτος ἀπηλλαγμένος ὑπάρχει. Ἡ ἐνίοτε φαινομένη παρ' αὐτῷ χρῆσις τοῦ δυνητικοῦ ἂν μετὰ μέλλοντος μετοχῆς δὲν καθιστᾷ πιθανὴν καὶ τὴν τοῦ ὑποθετικοῦ ἂν μετὰ μέλλοντος σύνταξιν. Τόμ. Α', σελ. 579 Δινδ. »πρὸ τοῦ ἀδήλου καὶ ἀπίστου καὶ τάχ' ἂν ἡμᾶς αὖθις ταραξούντο». σελ. 615 »ἀλλὰ μὴν τὸν γ' ἀναμνήσονται ἂν ὑμᾶς τῶν ἐπὶ τοῦ δεκελείου πολέμου πεπραγμένων κτέ.». σελ. 654 »οὐ τοῖνυν οὐδὲ τοὺς ἐθελήσαντας ἂν ἡμῖν ὑπηρετήσαι τηνικαῦτα προθύμως ὀρώ». σελ. 716 »ἡμᾶς τε γὰρ οἶδεν οὐδαμῶς ἂν ὑπείξονται ἐν δούλοις

158 ἀνεγινώσκετο πρότερον »ὥσθ' ὅταν ὁμολόγητο καὶ συγκεχώρητο κτέ.", ἀνθ' οὗ νῦν ὁρθῶς γράφεται ἐξ ἐνδὸς ἀντιγράφου ὅτε. Ἄλλὰ περὶ τῶν τοιούτων ἀκριβέστατα σὺν θεῷ ἄλλοτε). Ἀστεῖον δέ πως φαίνεται ὅτι περὶ μὲν τοῦ καὶ μεμνήσονται οὐδαμῶς ὁ Μάγιστρος ἀμφιβάλλει, περὶ δὲ τοῦ ἐν τῷ εἰς βασιλέα λόγῳ γεννηθέντες (Τόμ. Α', σελ. 100) ἀποφάνεται »ὅπερ μοι δοκεῖ ἀμάρτημα εἶναι τῶν γραφένων" (σελ. 75, 10). Δὲν ἀρνούμεθα μὲν ὅτι καθαρὸς καθόλου τὴν λέξιν ὁ Ἀριστείδης ὑπάρχει καὶ τῆς ἀττικῆς Φωνῆς ἄκρος ζηλωτής, νομίζομεν ὅμως ὅτι μεγάλως σφάλλεται ἂν τις ὅλως αὐτὸν ἀπταιστον ὑπολαμβάνῃ καὶ τὰ πλημμελήματα, ὧν αὐτὸς κατὰ τὸν εἰκότα λόγον ὑπαίτιος εἶνε, τοῖς ταλαιπώροις λογίζεται ἀντιγραφεῦσιν. Ἄλλοι τινὲς παρὰ τῷ Ἀριστείδῃ κείμενοι τύποι, οἷον ὁ ἀπαντήσῃν καὶ ὁ ἐστακέναι (ἀνεστακέναι) καὶ ὁ σχεθῆναι (περισχεθῆναι, συσχεθῆναι), ἵνα τούτοις ἐπὶ τοῦ παρόντος ἀρκεσθῶμεν, ἱκανῶς τὸ ἄλογον τῆς περὶ τοῦ γεννηθέντες ἀμφιβολίας ἢ ἀπιστίας τοῦ Θωμᾶ ἐλέγχουσι. Περὶ τοῦ ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Ῥητορικῆς ἀπαντῶντος ἀμαρτῆσαι (Τόμ. Β', σελ. 87. Πρβ. Σχολ. Τόμ. Γ', σελ. 412), ὅπερ πολλῶ τοῦ γεννηθέντες μοχθηρότερον εἶνε, οὐδὲν ἐνδοιάζει ὁ Μάγιστρος σελ. 173, 2. Ἀδελφὸν τοῦ ἀμαρτῆσαι εἶνε τὸ ὀφλῆσαι (Τόμ. Α', σελ. 752. Τόμ. Β', σελ. 191 καὶ σελ. 554).

Παρὰ Πλάτωνι Γοργ. σ. 469, δ' πρὸ πολλοῦ οἱ ἐκδύται ἀντὶ

μοίρα κτέ.". Ἄλλ' ἔχει ἄρ' αὖ γε οὕτω βεβαίως καὶ ἀσφαλῶς ἢ γραφῇ τῶν τόπων τούτων, ὥστ' ἀδύνατον εἶνε νὰ ὑποπτευθῇ ὅτι ἀόριστος ἐν αὐτοῖς τὸ πρῶτον ἔκειτο; Τίς τοῦτο τολμᾷ νὰ δισχυρισθῇ τὴν συνήθη ἐν τοῖς τοιούτοις τοῦ μέλλοντος ἀντὶ τοῦ ἀόριστου παρείσδυσιν γινώσκων; Πόσης δὲ πίστεως πρέπει τὰντίγραφα ν' ἀξιῶνται ἀρκοῦντως, νομίζομεν, γίνεται φανερόν ἐκ τοῦ ἐν σελ. 730 ἀναγινωσκομένου »οἱ δ' ὑπ' ἀνάγκης ἀπεσταλμένοι, ἡδιστ' ἂν, εἰ κύριοι νεύματος ἦσαν, αὐτὰ τὰναντία ὑμῖν προδείξοντες". Τίς δὲν αἰσθάνεται παραχρῆμα τὸ παντάπασιν ἄτοπον ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ καὶ ἀνοίκειον τοῦ μέλλοντος προδείξοντες, προηγουμένου τοῦ »εἰ κύριοι νεύματος ἦσαν"; Εἶνε ἀναγκαῖον νὰ ὑπομνήσωμεν ὅτι μόνος ὁ ἀόριστος παριστᾷ τὸ προκείμενον νὰ δηλωθῇ ὑπὸ τοῦ συγγραφέως, τουτέστιν »οἱ δ' ὑπ' ἀνάγκης ἀπεσταλμένοι, οἱ ἡδιστ' ἂν, εἰ κύριοι νεύματος ἦσαν, αὐτὰ τὰναντία ὑμῖν προδείξοντες";

τοῦ πλημμελοῦς »Ἐὰν γὰρ ἄρ' ἐμοὶ δόξη τινὰ τούτων τῶν ἀνθρώπων δεῖν τεθνάναι, ... τεθνήξεται οὗτος, ὃν ἂν δόξη" ἀποκατέστησαν τὸ ἐν τοῖς πλείστοις καὶ ἀρίστοις ἀντιγράφοις ἀναγινωσκόμενον τεθνήξῃ, εἰς ὃ καὶ σχολίον διττὸν φέρεται, »Τεθνήξῃ: Ἐνεργητικὸν ἀντὶ παθητικοῦ τοῦ τεθνήξεται καινοπρεπῶς παρελήφθη" καὶ »Ἀντὶ τοῦ τεθνήξεται. Ἐνέργεια ἀντὶ πάθους ἀττικῶς". Ὁ τὸ πρῶτον τῶν σχολίων τούτων γράψας ἐνόμιζε πάντως ὅτι ὁ τύπος τεθνήξομαι ὁ μόνος κατὰ τοὺς χρόνους αὐτοῦ συνήθης ὢν ἀνέκαθεν ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ ὑπῆρχεν, ὁ δὲ Πλάτων ἀτιμάζων τρόπον τινὰ καὶ ὑπεροπῶν τὴν τῶν πολλῶν χρήσιν προήνεγκεν ἐξ ἑαυτοῦ τὸν νέον καὶ ἄγνωστον δηλονότι τοῖς τε πρὸ αὐτοῦ καὶ τοῖς κατ' αὐτὸν τεθνήξω. Ἄλλ' ὅτι ψευδῇ καὶ ἄλογα ὁ τοιαῦτα δοξάζων δοξάζει πᾶς τις εὐκόλως κατανοεῖ καὶ οὐδεὶς λόγος ἀναγκαῖος περὶ αὐτοῦ φαίνεται. Τῆς παρὰ Πλάτωνι χρήσεως ποιεῖται μνείαν καὶ Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος λέγων »Τεθνήξεται ἐπὶ τοῦ μετ' ὀλίγον μέλλοντος λέγε. Πλάτων δὲ ἐν Γοργίᾳ ἐπὶ μέλλοντος ἐνεργητικοῦ λέγει: τεθνήξῃ οὗτος, ὃν ἂν δόξη· καὶ Λιβάνιος: εἰ μὴ τις ἄρτον μεταδοίη, τεθνήξῃ. Ὅπερ καὶ Λουκιανὸς ἐν τῷ Ψευδοσοφοιστῇ [Γρ. Ψευδοσοφιστῇ ἢ Σολοικιστῇ] ἀπαγορεύει" (σελ. 565, 20 Ῥισχ.). Ὁ λόγος τοῦ Λουκιανοῦ ἔχει ὡς ἑξῆς. »Ἀττικίζοντος δὲ τινος καὶ τεθνήξῃ εἰπόντος ἐπὶ τοῦ τρίτου, Βέλτιον, ἔφη, καὶ ἐνταῦθα μὴ ἀττικίζειν καταρῶμενον" (Ψευδοσοφ. ἢ Σολοικ. § 7, Τόμ. Γ', σελ. 602 Ἰακβ. Πρβ. Σχολ. Τόμ. Δ', σελ. 265 »Τεθνήξῃ: Τεθνήξεται γὰρ ἐχρῆν λέγειν ἐπὶ τοῦ τρίτου, ἀλλ' οὐ τεθνήξῃ ἐπὶ δευτέρῳ"). Ἐκ τῆς παρατηρήσεως ταύτης συμπεραίνεται εὐλόγως ὅτι καθ' ὃν ὁ Λουκιανὸς ἠκμαζε χρόνον οὕτως ἄηθες, μᾶλλον δ' ἀπηρχαιωμένον, τὸ τεθνήξω ἦτο, ὥστ' οὐ μόνον ἀηδῶς τινες πρὸς τὴν χρήσιν αὐτοῦ διέκειντο, ἀλλὰ καὶ, ἂν τις μετεχειρίζετο, διεχλεύαζόν πως αὐτὸν ὡς περὶ τὰ λίαν παλαιὰ καὶ ὑπεράττικα δῆθεν ἐπτοημένον. Καὶ τοῦτο δ' ἐκ τοῦ λόγου τοῦ Λουκιανοῦ δῆλον γίνεται, ὅτι τὴν αὐτὴν κατάληξιν τὸ ἐνικὸν δεύτερον πρόσωπον τοῦ μέσου μέλλοντος εἶχε καὶ τὸ ἐνικὸν τρίτον τοῦ ἐνεργητικοῦ. Ἄλλ' ἀκριβὲς περὶ τούτου λόγος θὰ γείνη ἐν οἰκίῳ τόπῳ. Ὁ μέλλων τεθνήξω εὐρηται καὶ ἐν τοῖς τοῦ Δίωνος τοῦ Κασσίου, συγγραφέως ἀφυοῦς καὶ ἀπειροκάλου, οὐδεμίαν συμμετρίαν οὐδ' ἀρμονίαν περὶ τὴν γλῶσσαν φυλάτταντος, ἀλλ' ὅτε μὲν ἐν τοῖς παμπάλαιοις καὶ ἀττικωτάτοις ἀναστρεφόμενου ὅτε δ' ἐν τοῖς νεωτάτοις καὶ καινοτάτοις κυλισμένου.

ΝΑ', ιγ', 3: εἴ πως πίστιν ἐκ τούτων μὴ τεθνήξειν λαβοῦσα ἡττόν τε τηρηθεῖη κτέ. (Ἡ γραφὴ τεθνήσκειν εἶνε πλημμελεστάτη). ΝΗ', ς', 5: ἔς τε τὸν Τιβέριον ὡς καὶ τεθνήξοντα ἢ καὶ ἥξοντα ὑποπτεύοντες. ΝΗ', κζ', 5: καὶ τὴν ὥραν ἐν ἣ τεθνήξοι εἶπεν (Πρβ. καὶ ΟΗ', λβ', 4). Ἴδε καὶ Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. β', σελ. 371 Βερν. »Ἐπέσειεν: Ἐπαντείνεται. Τοῖς δ' ἐπέσειε φόβον, ὡς αὐτίκα τεθνήξοντος» (Ἐπάρχει καὶ γραφὴ τεθνήξαντος). Καὶ ἐν τοῖς τοῦ Πινδάρου σχολίοις Ὀλυμπ. Β', 61 (σελ. 69 Βοικκ.) λέγεται »Τελευτάσομεν: Τεθνήξομεν». Καὶ παρ' Ἡσυχίου Τόμ. Γ', σελ. 328 Σμιδ. ὁ κῶδιξ φέρει »Πεφήσεαι: ... τεθνήξεις».

Τὴν τοῦ τεθνήξω παρὰ τοῖς παλαιοῖς χρήσιν παρετήρησεν ὁ Δαβήσιος *Miscell. Crit.* σελ. 93 κέξ. Ἀκριβέστερον δὲ τὰ κατ' αὐτὴν ἐξήτασεν ὁ Ἑλμσλήιος Ἀριστοφ. Ἀχαρν. σελ. 56 κέξ. (Πρβ. καὶ Κίδδιον παρὰ Δαβησίῳ ἐνθ. ἀνωτ. σελ. 152 ἐκδ. β'). Ἴδε καὶ Ἑρμαννὸν Ἀριστοφ. Νεφέλ. σελ. 197 ἐκδ. β'. Δινδόρφιον Θησ. Στεφ. Τόμ. Δ', σελ. 392 Παρ. καὶ Κόβητον *Orat. de Art. Interpr.* σελ. 46. *Var. Lect.* σελ. 316 καὶ *Nov. Lect.* σελ. 264 καὶ σελ. 775. Ὁ Τεῦφέλιος Ἀριστοφ. Νεφέλ. σελ. 178 δοξάζει ὅτι ἀμφοτέρω οἱ τύποι, ὃ τε τεθνήξω δηλονότι καὶ ὃ τεθνήξομαι, κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Ἀριστοφάνους ἐν χρήσει ἦσαν, οὕτως ὥστ' ἐπεκράτησεν ἔπειτα ὁ μέσος. Συγκατατίθεται δ' αὐτῷ καὶ ὁ Ἀλβ. Μυλλῆρος Ἀριστοφ. Ἀχαρν. σελ. 108. Ἡμῖν δὲν φαίνεται πολλῶ κρείττω ἐνταῦθα ὁ Τεῦφέλιος φρονῶν ἢ ἐν σελ. 60, ἐνθα νομίζει ὅτι οὐ μόνον τὸ σκώψομαι ἀλλὰ καὶ τὸ σκώψω ὁ Ἀριστοφάνης μετεχειρίσθη.

Τὸν μέλλοντα τεθνήξομαι βλέπει τις συχνότατα παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις. Ἐκ τῶν πλείστων παραδειγμάτων, ἅτινα προχειρὰ ἡμῖν ὑπάρχουσιν, ἀναφέρωμεν τὰ ἐξῆς. Βάβρ. ΚΖ', 7 »ὥστε τεθνήξῃ βλάπτουσα μᾶλλον ἢ περ ὠφελοῦσ' ἡμᾶς». Λουκιαν. Νεκρ. Διαλ. ς', § 2 (Τόμ. Α', σελ. 196 Ἰακβ.) »πότε καὶ τεθνήξεταί τῶν γερόντων ἕκαστος» (Πρβ. καὶ § 4, σελ. 197. Ἐν § 5, σελ. 198 ἀναγινώσκεται τὸ σύνθετον προτεθνήξεταί¹⁾).

¹⁾ Ὡς λέγεται προτέθνηκα, οὐχὶ προαποτέθνηκα· οὕτως καὶ προτεθνήξομαι, οὐχὶ προαποτεθνήξομαι. Τοῦ ῥήματος θνήσκω ὁ παραινέμενος δὲν λαμβάνει παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὴν πρόθεσιν ἀπὸ. Ὅθεν οὗτ' ἀποτέθνηκα παρ' αὐτοῖς εὐρί-

»εἰ καὶ Χαριάδης προτεθνήξεταί Θεοκρίτου». Ζ', § 1 (σελ. 199) »ἐκεῖνον αὐτὸν αἰεὶ ἐθεράπευον ὑπισχνούμενον ἐπ' ἐμοὶ τε-

σκεται εἰ μὴ ἅπαξ ἢ δις οὔτε προαποτέθνηκα οὔτε συναποτέθνηκα, ἀλλὰ τέθνηκα καὶ προτέθνηκα καὶ συντέθνηκα (Πρβ. καὶ ἐντέθνηκα). Τὸ αὐτὸ ἰσχύει καὶ ἐπὶ τοῦ ὑπερσυντελίκου. Καὶ τὸ ῥηματικὸν δ' ἐπίθετον θνητὸς ὅλως τὴν μετὰ τῆς ἀπὸ σύνθεσιν ἀποστρέφεται (Πρβ. καὶ τὰ νεωτερικὰ θνησείδιον καὶ θνησιμαῖον. Ἴδε Ἀλβερτον Ἡσυχ. Τόμ. Α', σελ. 1721 καὶ Θησ. Στεφ. Τόμ. Δ', σελ. 390 Παρ. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον κενέβρειον. Ἴδε Ἀλβερτον Ἡσυχ. Τόμ. Β', σελ. 227. Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 165 καὶ Ναβῆρον Φωτ. Λεξ. Τόμ. Α', σελ. 535. Παρὰ Κλήμεντι τῷ Ἀλεξανδρεῖ εὕρηται καὶ θνηξιμαῖα Παιδαγ. Β', α', 17, σελ. 175 Ποττ. »πάλιν κενώλυκε τούτων τὰ θνηξιμαῖα τὰ τε εἰδωλόθута τὰ τε ἀποπεπνιγμένα». Καὶ τὸ θνησιμαῖον καὶ τὸ θνηξιμαῖον εἶνε τοῦ πονηροῦ κόμματος. Ἀλλ' ἡττον ἡμῖν τὸ πρῶτον ἐπίμεμπτον φαίνεται ἅτε κατ' ἀναλογίαν τινὰ πεπλασμένον. Θνητὸς - εὐθνήσιμος - θνησιμαῖος. Ἀντὶ τοῦ θνητὸς ὑπῆρχε καὶ θνηκτός, τότε θὰ εἶχε καλῶς καὶ τὸ θνηξιμαῖον ἀντὶ τοῦ θνησιμαῖον. Θνητάδιος ἀναφέρεται παρ' Ἡρωδιανῶ περὶ Μον. Λέξ. σελ. 18, 8, περὶ οὗ σφόδρα ἀμφιβάλλομεν ἂν ὑγιῶς ἔχῃ. Πρβ. Λοβέκκιον Προλεγ. σελ. 552). Παρ' Ὀμήρῳ φαίνεται ἅπαξ τὸ ἀποτεθνηῶτος καὶ ἅπαξ τὸ ἀπετέθνασαν. Ἰλ. Χ, 432 »σεῦ ἀποτεθνηῶτος». Ὀδ. Μ, 393 »βόες δ' ἀπετέθνασαν ἤδη» (Πρβ. Λέρσιον *Quaest. Epic.* σελ. 529). Καὶ οἱ μεταγενέστεροι δὲ σπανιώτατα τῆς συνήθους χρήσεως ἀφίστανται. Πλούταρχ. Περικλ. Ζ', 2 »ἐπεὶ θοὺς χρήσεως ἀφίστανται. Πλούταρχ. Περικλ. Ζ', 2 »ἐπεὶ δ' Ἀριστείδης μὲν ἀπετεθνήκει κτέ.» (Πρβ. Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 29 καὶ σελ. 265). Ἡθικ. σελ. 215, 5 Διδ. »ἀλλὰ μὴν ὥραϊος ὢν ἐκεῖνος ἀποτέθνηκεν». σελ. 627, 48 »πόσοι βόες τοῦ γείτονος ἀποτεθνήκασιν». Αἰλιαν. περὶ Ζφ. Β', 23 »οὐ τοῦ γείτονος ἀποτεθνήκεν». Δ', 18 »λεοντοφόνου θέτερον αὐτῷ τῶν μερῶν ἀποτέθνηκεν». Δ', 18 »λεοντοφόνου φαγῶν ὁ λέων ἀποτέθνηκεν». Μάρκ. Ἀντων. Δ', 48 »πόσοι μὲν φαγῶν ἀποτεθνήκασιν». Ζ', 46 »ὥς ἀποτεθνηκότες δεῖ κτέ.». Χαρίτων Δ', 3 »δόξας ἀποτεθνηκέναι». Δικαίως ἐπιτιμᾷ τῷ Ἰακωβίῳ ὁ Κόβητος *Comment. Philol.* Α', σελ. 21 προτείναντι *Lectio. Stobens.* σελ. 2 νὰ γραφῇ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Ἀριστοφάνους παρὰ Στοβαίῳ Ἀνθολ. ΡΚΑ', 18 »οὐτ' ἂν ἀποτεθνεῶτες ἐστεφανωμένοι προῦκίμεθ' οὐδ' ἂν κρᾶτα κατακεκριμένοι» ἀντὶ τοῦ »οὐ γὰρ ἂν ποτε οὕτως ἐστεφανωμένοι προῦκίμεθ' οὐδ' ἂν κατακεκριμένοι» (Κόβητος *Var. Lect.* σελ. 127 »οὐδὲ βακκάρεϊ κεκριμένοι». Ἴδε καὶ Μνημοσ. Τόμ. Θ', σελ. 147). Πρβ. καὶ Μελλῆρον Ξενοφ. Συμποσ. σελ. 59. Ἐν τῇ πλαστῇ ἐπιστολῇ τῇ προτεταγμένῃ τῆς πρὸς Ἀλέξανδρον ῥητορικῆς τοῦ

θολογίῳ Ζ', 56 ἱστορεῖται ὅτι, μὴ ἀποδεξαμένου τοῦ Σωκράτους τὴν ὑπὸ τοῦ Λυσίου γραφεῖσαν καὶ κομισθεῖσαν αὐτῷ ἀπολογία, »Τεθνήξῃ τοίνυν», ἔφη ὁ Λυσίας, »εἰ μὴ οὕτως ἀπολογήσῃ». Ὁ δὲ »εἰ γάρ», ἔφη, »καὶ μὴ νῦν, πάντως τεθνήξομαι». Ἀλλὰ τὸ διήγημα τοῦτο εἶνε ἐκ τῆς κατεψευσμένης ἱστορίας (Ἴδε Κόβητον Νον. *Lect.* σελ. 669 καὶ Δινδόρφιον Ξενοφ. Ἀπομν. σελ. XXII). Καὶ ἂν ὠμολογεῖτο δ' ὅτι ἀληθῶς τοιοῦτος διάλογος ἐγένετο, τίς θὰ ἐπίστευεν ἀδιστακτικῶς ὅτι αἱ παρὰ τῷ Στοβαίῳ λέξεις εἶνε αὐταὶ αἱ ὑπὸ τοῦ Λυσίου καὶ τοῦ Σωκράτους ρηθεῖσαι; Ταῦτά ταῦτα λέγομεν καὶ περὶ τοῦ »Ἐξελθὼν δ' ἐπὶ πόλεμον (Βρασίδα) ἔγραψε τοῖς ἐφόροις: "Ἄσσε δῆλωμαι πρῶξ... ἢ τεθναξοῦμαι" (Πλουτ. Ἠθικ. σελ. 268, 44 Διδ. Πρβ. Ἀρήσιον Διαιλ. Δωρ. σελ. 290) καὶ περὶ τοῦ »Λάκων γάρ εἰμι ἄνωθεν καὶ οἶδα τὴν πρὸς Λεωνίδα ἐπιστολὴν τῶν τελεῶν: μαχέσθων ὡς τεθναξόμενοι, καὶ οὐ τεθναξόνται" (Σουῖδ. Τόμ. Α', Μερ. α', σελ. 601 Βερν. Πρβ. Συνέσ. Ἐπισ. 113).

Καὶ ἄλλος μετ' ὀλίγον μέλλων παρὰ τοῖς παλαιοῖς ὁμοιότατος τῷ τεθνήξῳ ὑπάρχει ὁμοιότατα παρὰ τοῖς νεωτέροις παθόν, ὁ ἐκ τοῦ ἔσθηκα δηλονότι γενόμενος ἐσθήξω, ὃν ὁ παρακμάζων ἐλληνισμὸς εἰς ἐσθήξομαι μετεσχημάτισεν. Ἀριστοφ. Λυσισρ. 634 »ᾧ δὲ θ' ἐσθήξω παρ' αὐτόν". Θουκυδ. Γ', 37 »εἰ βέβαιον ἡμῖν μηδὲν καθεστήξει ὧν ἂν δόξῃ πέρι". Γ', 102 »πᾶν τὸ ὑπειρωτικὸν Λακεδαιμονίοις ξύμμαχον καθεστήξει". Πλάτ. Συμποσ. σ. 220, δ' »ἅμα δ' ἐφύλαττον αὐτὸν εἰ καὶ τὴν νύκτα ἐσθήξοι". περὶ Πολιτ. Θ', σ. 587, β' »πλεῖστον δὴ, οἶμαι, ἀληθοῦς ἡδονῆς καὶ οἰκείας ὁ τύραννος ἀφεςτήξει". Ξενοφ. Ἀναβ. Β', δ', 5 »καὶ ἅμα ταῦτα ποιοῦντων ἡμῶν εὐθὺς Ἀριαῖος ἀφεςτήξει" (Φέρεται καὶ γραφὴ ἀποσταίη. Πρβ. Κυνηγρον Ἀναβ. σελ. 158). Δημοσθ. πρὸς Λεπτίν. § 37, σ. 468 »αὗται γὰρ οὐ-

δύναμιν ἔχει καὶ τὸ τεθνηκὼς ἔσομαι, ὑπομιμνήσκομεν αὐτὸν τοῦ παρὰ Πλουτάρχῳ Φωκίων. ΚΒ', 3 »Οὐκοῦν, εἶπεν, εἰ σήμερον τέθνηκε, καὶ αὔριον ἔσται καὶ εἰς τρίτην τεθνηκὼς" (Πρβ. καὶ Ἠθικ. σελ. 226, 32 Διδ.), ἐνθα οὐχ ἦττον ἀνάρμοστον τὸ τεθνήξεσθαι εἶνε ἢ τὸ ἀποθανεῖται. Μόνον τὸ ἔσται τεθνηκὼς παριστᾷ καθαρῶς τὴν ἐν τῷ μέλλοντι διαμονὴν τοῦ θανάτου, ὃν ἀστείως ὁ Ἀμφίς (παρ' Ἀθην. Η', σ. 336, γ') ἀθάνατον ἐκάλεσεν.

ἀθάνατος ὁ θάνατός ἐστιν, ἐν ᾧ παῖ τις ἀποθάνῃ.

τωσὶ τοῖς βουλομένοις κατὰ τῆς πόλεως βλασφημεῖν τεκμήριον ὡς ἀληθῆ λέγουσιν ἐσθήξουσιν" (Βεκκ. Ἀνέκδ. σελ. 93, 17 »Ἐσθήξουσι: Δημοσθένης κατὰ Λεπτίνου"). Πρβ. καὶ Ὀμηρ. Ἐπιγρ. ΙΕ', 14 »εἰ δὲ μή, οὐχ ἐσθήξομεν" καὶ Καλλιμ. εἰς Ἀπόλλ. 15 »ἐσθήξειν δὲ τὸ τεῖχος ἐπ' ἀρχαίοισι θεμέλοις" ¹⁾ (Ὁ Μεινέκιος εἶκασε »στηρίξειν δὲ τε τοῖχον κτέ.". Ἴδε τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἔκδοσιν τοῦ Καλλιμάχου σελ. 12 καὶ σελ. 136). Καὶ παρ' Ἀριστείδῃ παραδείγματα τοῦ ἐνεργητικοῦ τύπου ἱκανὰ εὑρίνται καὶ παρὰ Φιλοστράτῳ οὐκ ὀλίγα. Ἀριστείδ. Τόμ. Α', σελ. 119 Δινδ. »προσθήσω δ' ὅτι καὶ τῶν λοιπῶν προγόνων καθεστήξει". σελ. 515 »καὶ σοι συμπαραεσθήξομεν ἡμεῖς". σελ. 566 »καὶ σύνδεσμος, εἰ χρὴ τᾷ ἀληθὲς εἰπεῖν, τῆς ἀρχῆς καθεστήξει". σελ. 612 »ἐκ μέσου τὸ λοιπὸν ἀμφοτέροις ἐσθήξειν". σελ. 673 »εἰ μὴ μέχρι παντὸς τοῖσδε συνεσθήξομεν". σελ. 813 »ἀλλ' ἐσθήξει καὶ μενεῖ σῶν". Τόμ. Β', σελ. 627 »καὶ κατὰ παντὸς εἰσέπειθ' ἐσθήξοντες δημοσίᾳ τοῦ χρόνου". Φιλόστρ. Ἀπολλων. Δ', 8 (σελ. 146) »εὖ κείσεται ἡ πόλις, μᾶλλον δ' ἐσθήξει" (Πρβ. καὶ Δ', 21, σελ. 159). Ε', 34 (σελ. 217) »πανταχοῦ δ' ἐσθήξεις χαλκοῦς". ς', 19 (σελ. 256) »οἱ δὲ θεοὶ παρὰ πολὺ τῆς αὐτῶν δόξης ἐσθήξουσιν". Ζ', 13 (σελ. 291) »τρόπαιον μὲν, οἶμαι, κατὰ Φιλοσοφίας ἐσθήξει". Βί. Σοφισ. Β', 11 (σελ. 592) »καὶ τὸ ἀγχοῦ βασιλέως ἐσθήξειν". Ἡρωϊκ. Α', 2 (σελ. 661) »ἄοινοί τε καὶ ἀργοὶ ἐσθήξουσιν ὥσπερ γε-

¹⁾ Σχολ. παρ' Ἐρνέστῳ Καλλιμ. Τόμ. Α', σελ. 42 »Ἐσθήξειν: Ἀπὸ τοῦ ἴσθημι παρακείμενος ἔσθηκα. Ἀπὸ τούτου ποιοῦσιν οἱ Συρακούσιοι ἐνεστώτα ἐσθήκω, οὗ ὁ μέλλων ἐσθήξω καὶ τὸ ἀπαρέμφατον ἐσθήξειν" (Πρβ. Ἀλβερτον Ἡσυχ. Τόμ. Α', σελ. 1469. Φισχῆρον Παρατηρ. εἰς τὴν Βελλ. Γραμμ. Τόμ. Β', σελ. 248 καὶ Βλομφεῖλδον Καλλιμ. σελ. 88). Ἀσώπ. Εἰσαγ. εἰς τὴν Ἑλλην. Σύντ. σελ. 498, § 20 »Δύο μόνον Μετ' ὀλίγον μέλλοντες Φωνῆς ὡ ἀναφέρονται εἰς τὴν Ἑλληνικὴν γλῶσσαν, τεθνήξω καὶ ἐσθήξω· ἀλλὰ καὶ τούτους δέχονται οἱ νεώτεροι ὡς πρώτους Μέλλοντας τῶν νέων θεμάτων τεθνήκω καὶ ἐσθήκω (Ἴδε Γραμμ. Θεισχ. σελ. 515)". σελ. 527, § 79 »ἵνα, ἢ μὴ ὑπακούσωσι, τεθνήκωσι (Θουκ. Η', 74) = ἵνα μείνωσιν εὐθὺς φονευμένοι [Θαυμασιωτάτη ἐξήγησις!]. τοῦτο δὲ δυνατόν νὰ παραχθῇ καὶ ἐκ τοῦ νέου ψευδοθέματος τεθνήκω, ὡς καὶ ὁ Μετ' ὀλίγον μέλλων αὐτοῦ τεθνήξω". Λῆρει καὶ Φλήγαφοι!

γραμμέναι". Εἰκόσ. Β', 13 (σελ. 830) »καὶ ἄσυλοι ἐστήξουσιν τῷ Ποσειδῶνι" (Πρβ. καὶ Ἐπισ. σελ. 538 Διδ. »ὅτι οὐκ ἀεὶ ἐστήξει"). Μέλλων περιστήξω ἀναφέρεται ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ Φωτίου σελ. 417, 3 »Περὶ ἐστήξει: περισταθήσεται" (Πρβ. καὶ Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σελ. 313 Σμιδ. καὶ Σουΐδ. Τόμ. Β', Μέρ. β', σελ. 207 Βερν.). Ἐν σελ. 21, 16 ἀναγινώσκεται »Ἐστήξει: τὸ μέλλον λέγουσι καὶ ἐστήξε καὶ τὰ ὅμοια οὕτως". Ὁ Δοβραῖος *Advers.* Τόμ. Α', σελ. 591 εἰκασεν »Ἐστήξει (ἢ ἐστήξη)... καὶ ἐστήξεταί". Ἡμεῖς συγκατατιθέμεθα τῷ Ναβήρῳ γράφοντι (Φωτ. Λεξ. Τόμ. Α', σελ. 216) »Ἐστήξει: τὸ μέλλον λέγουσι καὶ ἐστήξεις καὶ τὰ ὅμοια οὕτως". Ἡ τοῦ ἐστήξομαι χρήσις ἄρχεται ἀπὸ τῶν μακεδονικῶν χρόνων. Ἀριστοτ. μετὰ τὰ Φυσικ. Η', γ', 4 (Τόμ. Β', σελ. 566, 8 Διδ.) »ἀεὶ γὰρ τό τε ἐστηκὸς ἐστήξεται καὶ τὸ καθήμενον καθεδεῖται" (Παρά τῷ Ἀριστοτέλει πρώτῳ εὑρίηται καὶ τὸ λήσομαι ἀντὶ τοῦ λήσω). Ἡγήσιππ. παρ' Ἀθην. Ζ', σ. 290, δ' »ὁ δὲ παριῶν πᾶς εὐθέως πρὸς τὴν θύραν ἐστήξετ' ἄχανής". Λουκιαν. Εἰκόσ. § 14 (Τόμ. Β', σελ. 341 Ἰακβ.) »παρεστήξη [Κάλλιον παρεστήξει] γὰρ εὖ οἶδα κεκλημένος". Αἰλιαν. περὶ Ζώ. Α', 36 »τὸ δὲ ὡς πεπηγὸς ἐστήξεταί". Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. ΙΗ', ε', 7 »καὶ ἑκατοντάρχου ἐφ' ἐστηξομένου τε ἐκείνοις καὶ συνδέτου ἐσομένου". Σώπατρ. παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. Μς', 51 »ὅς κατὰ πᾶσαν τύχην καὶ πραγμάτων μετὰστασιν ἀσφαλῶς ἐστήξεταί". Μάρκ. Ἀντων. Ι', 36 »ὅς ἀποθνήσκοντι οὐ παρεστήξονται τινες" (Πρβ. Β', 14: τεθνήξομενος. Γ', 10: τεθνήξομένων. Δ', 6 καὶ Ζ', 22: τεθνήξεσθε. Δ', 37 καὶ 47: τεθνήξη). Ὀνήσανδρ. Στρατηγ. ΚΑ', σελ. 81 Κορ. »ἄπρακτοι μηδὲν δρῶντες ἐστήξονται" (Πρβ. καὶ ΛΒ', σελ. 103: τεθνήξονται. ΛΓ', σελ. 107: τεθνήξεται), κτλ. Ἰδε καὶ Ἐπιγρ. Ῥοσέττ. 39 (σελ. 4 Διδ.) »ἢ παρεστήξεταί ὁ κυριώτατος θεὸς τοῦ ἱεροῦ" (Ἰδε τὰς τοῦ Λετροννίου σημειώσεις σελ. 29). Καὶ παρ' Ἡσυχίῳ ἀναγινώσκεται »Ἐστήξεταί: σταθήσεται" (Τόμ. Β', σελ. 207 Σμιδ.). Παρατηρητέον δ' ὅτι, ὡς τὸ τεθνήξω ἐνίοτε παρὰ τοῖς παλαιῶς μεταβάλλεται ὑπὸ τῶν ἀντιγραφῶν εἰς τεθνήξομαι, οὕτω καὶ τὸ ἐστήξω εἰς ἐστήξομαι. Παρ' Εὐριπίδῃ Ἰφίγ. Αὐλ. 675 ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ »εἴσει σύ· χερνίβων γὰρ ἐστήξεις πέλας" Φέρουσι τ' ἀντίγραφα ἐστήξει ἢ ἐστήξη. Ἐν τῇ Κύρου Παιδείᾳ τοῦ Ξενοφῶντος ε', β', 17 ἢ γραφὴ τῶν ἀντιγράφων εἶνε »ἂ οὐχ οὕτως ἐστήξεταί ὥσπερ

πρόσθεν κτέ.". Ἀλλὰ καὶ ἐνταῦθα ἔγραψεν ὁ Ξενοφῶν ἀναντιλέκτως ἐστήξει καὶ ἐν τῷ Κυνηγετικῷ Ι', 9, ἐνθα τὸ αὐτὸ σφάλμα ὑπάρχει (Ἰδε Ἑλμσλῆιον Ἀριστοφ. Ἀχαρν. σελ. 57. Λ. Δινδόρφιον Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. σελ. 289 καὶ Κόβητον *Nov. Lect.* σελ. 264 καὶ σελ. 775). Ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ Σκ. Βυζαντίου γίνεταί μὲν μνεία τοῦ δοκίμου ἐστήξω, οὐχὶ ὅμως καὶ τοῦ τεθνήξω, ἀλλὰ μόνου τοῦ τεθνήξομαι. Σελ. 535 »Ἐστήξω καὶ Ἐστήξομαι, μσ. μέλλ. ἀνμλ. (ὡς ἐκ τοῦ ἀχρ. Ἐστήκω, τοῦ ὀπ. σώζεται μόνον τὸ Στήνω) τοῦ Ἰστημι" (Τὸ στήνω φαίνεται ὅτι εἶνε τυπογραφικὸν σφάλμα ἀντὶ τοῦ στήκω, περὶ οὗ θὰ γείνη ἀλλαχοῦ λόγος). σελ. 607 »Θνήσκω [θείνω], Μ. θανοῦμαι ἢ τεθνήξομαι". σελ. 1594 »Τεθνήξομαι, Ἀττ. μέλλ. τοῦ Θνήσκω" ¹⁾).

¹⁾ Περὶ τῶν ἄλλων μετ' ὀλίγον μελλόντων τῶν ἐξ ἐνεργητικῶν παρακειμένων σχηματισθέντων θὰ γραφῶσι τὰ δέοντα ἐν οἰκειτέρῳ τόπῳ. Τοῦτο μόνον ἐνταῦθα ἄς ἐπιτραπῇ ἡμῖν νὰ εἴπωμεν, ὅτι τὸ παρ' Ἀριστείδῃ κείμενον καταλελήψεται (Τόμ. Β', σελ. 677 Δινδ.), ὡς ἐκ παρακειμένου καταλέληφα (!), δὲν εἶνε ὀρθόν. Ἡ ῥῆσις τοῦ Ἀριστείδου ἔχει οὕτως: »Οὔτε γὰρ ἡμεῖς ἐστῶσιν ὡς εἶπεῖν ἔθ' ἔξομεν ὀφθαλμοῖς καθορᾶν οὐς διὰ τῆς ὧν δεδώκαμεν ἀφαιρέσεως ἀτιμάσομεν, ἀλλὰ τῆς Αἰδοῦ κυνῆς ἡμῖν δεήσει φανέντων, τοὺς τ' ἐπιγιγνομένους ἡμῶν καταλελήψεται τοῦναιδος, καὶ ὡς ἀγνωμονούντων παῖδας ἐκτρέψονται καὶ μισήσουσι πάντες". Γραπτέον ἴσως »τοῖς τ' ἐπιγιγνομένοις ἡμῶν (ἢ ἡμῖν) καταλελείψεται τοῦναιδος", τουτέστι: καὶ οἱ ἐπιγιγνώμενοι κληρονομήσουσι τοῦ θνείδους. Αἱ καταλήξεις τῶν καλουμένων πτωτικῶν οὕτω συχρῶς πρὸς ἀλλήλας ἐν τοῖς ἀντιγράφοις συγχέονται, ὥστ' ἐφ' ἡμῖν ὅλως κεῖται νὰ μεταβάλλωμεν αὐτὰς ἐκάστοτε, ἐὰν ἀναγκαῖον τοῦτο πρὸς ἐπανόρθωσιν ἡμαρτημένου χωρίου φαίνεται. Πόσον δὲ καταγέλαστοι ἐνίοτε ἐκ τῶν παραλλαγῶν τῶν καταλήξεων γραφαὶ προέρχονται ἀρκούντως δεικνύουσι τὰ ἐξῆς. Ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ τοῦ Ἀριστείδου (Τόμ. Α', σελ. 193 Δινδ.) ἀναγινώσκεται »καὶ αὖ τῶν ἐπιφανῶν τε καὶ πολλῶν ὡς ἀλλήλοις ὀμίλουν", ἐν δὲ τοῖς σχολίοις (Τόμ. Γ', σελ. 115, 12) λέγεται »Ὡς ἀλλήλοις ὀμίλουν: Τὰ πάντα σχεδὸν τῶν βιβλίων ἀλλήλους ἔχουσιν, ὅπερ ἐστὶ σόλοικον κατὰ σύνταξιν, καὶ μοι δοκεῖ σφάλμα εἶναι τῶν ἀντιγράφων· εὑρίηται γὰρ ἐν τινι βιβλίῳ παλαιῷ καὶ τοῖς πᾶσιν εὖ ἔχοντα (Γρ. ἔχοντι) ἀλλήλοις ὀμίλουν· καὶ ἔστι τοῦτο ἀληθές". Ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ (σελ. 225) ὑπάρχει »καὶ μάλα ἴλεω τῇ τῆς θεοῦ χρῶνται διανοίᾳ", ἐν δὲ τοῖς σχολίοις (σελ. 174, 25) γράφεται »Τῆς τοῦ θεοῦ χρῶνται διανοίας: Τὸ χρῶμαι ἐνταῦθα γενικῇ"! (Ἀλλαχοῦ διδασκόμεθα ὅτι καὶ χρῆσθαί

Οὐ μόνον δὲ τὸ ἀδόκιμον τεθνήξομαι ἐν τῇ χρηστῇ τοῦ Ῥαγ-
καβῆ χρηστομαθείᾳ εὐρίσκεται ἀλλὰ καὶ τὸ βαρβαρώτατον καὶ
βδελυρώτατον θνήξω. Τόμ. Α', σελ. 6 »Πείσθητι ὅτι θνήξεις".
Ἡ ῥῆσις αὕτη μόλις θὰ ἤρμοζε νὰ κεῖται ἐν χρηστομαθείᾳ πρὸς διδασχὴν
τῆς βυζαντιακῆς τῶν ἐσχάτων καὶ κακοδαιμονεστάτων γλώσσης συντε-
ταγμένη. Ἐν Αἰσωπ. Μύθ. ΡΛΔ' παρὰ Φουρίᾳ σελ. 59 ἀναγινώ-
σκεται »μὴ μετὰ πόνου ἐγὼ δὲ τάλας θνήξω". Ἐν τῷ πίνακι τῆς
ἐκδόσεως αὐτοῦ σελ. 139 λέγεται »Θνήσκω. Fab. CXXXIV. μὴ
μετὰ πόνου ἐγὼ δὲ τάλας θνήξω. De hac futuri forma Etym.
p. 231, 38: τὰ γὰρ εἰς σκω λήγοντα ῥήματα μέλλοντα οὐκ ἔχει,
πλὴν τοῦ θνήσκω θνήξω, ἀλύσκω ἀλύξω, κτέ.". Τὸ θνήξω ἐν τῷ
περὶ οὗ δὲ λόγος χωρίῳ δὲν εἶνε μέλλον ἀλλ' ἀόριστος ὑποτακτικός.
Μέσος μέλλον θνήξομαι εὐρίσκεται ἐν ἐπιγράμματι Λεωνίδου τοῦ
Ἀλεξανδρέως 35 (Τόμ. Β', σελ. 181 Ἀνθολ. Ἰακωψ.) »ὡς
γὰρ ἀριστεὺς θνήξομαι ἀπώσαμενος καὶ νόσον ὡς πόλεμον" (Πρβ.
καὶ Βολκμαννὸν de Oracul. Sibyll. σελ. 21). Τὸ παρὰ Πολυαίνῳ
Ε', β', 22 (σελ. 182, 21 Τεῦβν.) »καὶ συντόμως ἐπανελθὼν θνή-
ξομαι" πρέπει ἴσως νὰ μετατραπῇ εἰς τεθνήξομαι. Πρβ. Ε',
15 (σελ. 195, 11): »Ἐγὼ τοι", ἔφη, »καὶ πρεσβεύων (? πρε-
σβεύων) παρὰ τῆς πόλεως ἦκω καὶ τεθνήξομαι".

Ἐκ τοῦ μέλλοντος τεθνήξομαι μεταβαίνομεν εἰς τὸν ἀόριστον
ἔπτην, ὅστις δὲν εἶνε μέν, ὡς ἐκεῖνος, παράσημος, ἀχρηστος ὁμῶς

τι ἐπὶ τίνος λέγεται! σελ. 411, 22 »Τοῦτο χρῶμαι: Τὸ τοῦτο
χρῶμαι τινὲς ἀγνοοῦντες ἐνταῦθα μέγα γράφουσι. Τὸ δὲ ἐστὶ
τοιοῦτον· ὥσπερ γὰρ φαμεν ἐπὶ ἐμαυτῷ χρήσομαι, οὕτω καὶ
τὸ ἐπὶ τοῦ δεῖνος χρήσομαι". Γρ. τί ἐμαυτῷ χρήσο-
μαι καὶ τί ἐπὶ τοῦ δεῖνος χρήσομαι. Πρβ. καὶ σελ. 413,
19 »Ἄλλο τι χρήσασθαι τοιοῦτον: Τὸ χρῶμαι αἰτιατικῇ". σελ.
514, 26 »Εἴθ' ὃν οἱ χρώμενοι: Τὸ χρῶμαι μετὰ αἰτιατικῆς".
Καταφάνης ἐκ τῶν κομψῶν τούτων διδαγμάτων ἢ τῶν γραμματι-
κῶν ἀσυνεσία ἢ μᾶλλον βλακεία γίνεται). Νομίζομεν δ' ὅτι καὶ
τὸ τοῦ Ἡροδότου χωρίον »Κατὰ μὲν γὰρ τὸ ἰσχυρὸν Ἕλληνας
ὁμοφρονέοντας, οἵπερ καὶ πάρος ταῦτα ἐγίνωσκον, χαλεπὰ εἶναι
περιγίνεσθαι καὶ ἀπασὶ ἀνθρώποισι" (Θ', 2) ἐνδὲς μόνου ὀνόματος ἢ
λήγουσα παραφθαρεῖσα οὕτως ἀσύντακτον καὶ ἀλλόκοτον κατέστησεν.
Ἀντὶ τοῦ χαλεπὰ ἔγραψεν ἴσως ὁ Ἡρόδοτος χαλεπούς, »χα-
λεπούς εἶναι περιγίνεσθαι καὶ ἀπασὶ ἀνθρώποισι". Πρβ. Ἰλιάδ.
Φ, 482 »χαλεπὴ τοι ἐγὼ μένος ἀντιφέρεσθαι τοξοφόρῳ περ ἰού-
σῃ", κτλ.

τοῖς Ἀττικοῖς λογογράφοις. Παρὰ μόνοις τοῖς ποιηταῖς ἐκ τῶν
παλαιῶν εὐρίσκει τις αὐτὸν κείμενον, ἀλλὰ καὶ παρ' αὐτοῖς ὀλι-
γάκις. Ἡσίοδ. Ἔργ. 98 »οὐδὲ θύραζε ἐξέπτῃ" ¹⁾. Ἐμπεδοκλ.
παρὰ Στεῖν. σελ. 38, 65 »ἢ δὲ πάλιν διαφυομένων θρεφθεῖσα
διέπτῃ" (Πρβ. καὶ σελ. 29, 5 »ὠκύμοροι καπνοῖο δίκην ἀρθέντες
ἀπέπταν"). Αἰσχύλ. Προμ. 115 »τίς ἀχώ, τίς ὁδὸν προσ-
έπτα μ' ἀφεγγής;" (Πρβ. καὶ 555). Ἰκέτ. 782 »ἀμπτᾶσα
δ' ὡσεὶ κόνις ἄτερθε πτερύγων ὀλοίμαν". Σοφοκλ. Ἀντιγ. 113
»ὀξέα κλάζων αἰετὸς ἐς γὰρ ὑπερέπτα". 1307 »αἰαῖ αἰαῖ,
ἀνέπταν φόβῳ". Εὐριπ. Μηδ. 440 »αἰθερία δ' ἀνέπτα". Ἰων.
796 »ἂν ὑγρὸν ἀμπταίην" (Πρβ. Βίων. Α', 58 »πόθος δέ μοι
ὡς ὄναρ ἔπτη". Βάβρ. IB', 6 »καὶ δὴ προσέπτησαν τε καὶ
προσωμίλουν". Ρ', 1 »λέοντι προσπτάς αἰετῶν τις ἐζήτει κοινω-
νὸς εἶναι". Ψευδανακρ. Κ', 3 »καὶ παῖς ποτ' ὄρνις ἔπτη". Ἀνθολ.
Παλατ. Ε', 152 »πταίης μοι, κώνωψ, ταχὺς ἄγγελος". Ε', 212
»ἀποπτήναι δ' οὐδ' ὅσον ἰσχύετε". ς', 259 »ἔπτη δ' ὡς ἂν
ἔχων τοὺς πόδας ἡμετέρους". Η', 159 »καὶ νῦν κοῦφος ἄνω Μα-
ξέντιος ἔνθεν ἀνέπτην". Βατραχομουμ. 211 »ψυχὴ δ' ἐκ σώματος
ἔπτη". 215 »ψυχὴ δὲ μελέων ἐξέπτη", κτλ.). Παρ' Ἀρι-
στοφάνει Ἀχαρν. 865 ἀντὶ τοῦ πρότερον ἐκδιδόμενου »πόθεν προσ-
έπταν οἱ κακῶς ἀπολούμενοι κτέ." ὁρθῶς νῦν ἀναγινώσκεται ἐκ
τοῦ ἀρίστου ἀντιγράφου προσέπτανθ' (Κατὰ Κόβητον γραπτέον
προσέπτωνθ'). Τοῦ ἀρίστου ἔπτην οὐ μόνον οἱ πεζογράφοι
ἀλλὰ καὶ οἱ κωμωδοποιοὶ ἀπείχοντο. Καὶ οἱ τραγικοὶ δ' ἐν μόνοις,
ὡς φαίνεται, τοῖς χοροῖς χρῆσιν αὐτοῦ ἐποιῶντο. Ἡ οὐδένεια τῶν
ἀντιγραφῶν λίαν ἐπίδηλος γίνεται ἐν τῇ τοῦ Ξενοφῶντος Ἀναβά-

¹⁾ Τὸ παρ' Ὀμήρῳ καταπτήτην ἐσχηματίσθη ἐκ τῆς αὐτῆς
ρίζης, ἐξ ἧς καὶ τὸ πεπτηῶς (Πρβ. ἔτλην-τετληῶς). Ἰλ.
Θ, 136 »τὼ δ' ἵππῳ δείσαντε καταπτήτην ὑπ' ὄχεσφιν" (»Ὁ
ἐστὶ κατεπτηξάτην" Εὐστάθ. σελ. 703, 25. Πρβ. Ἡσύχ.
Τόμ. Β', σελ. 432 Σμίδ. »Καταπτήτην: ἔπτηξαν, ἐφοβήθη-
σαν, θυϊκῶς". Ἴδε καὶ Λοβέκιον Ῥηματ. σελ. 107). Σημειω-
τέον δ' ὅτι ὁ Ζηνόδοτος ἔπλασεν ἀόριστον ἀνέπτην ἀντὶ τοῦ ἀνε-
πέτασα ἐκ τοῦ ἀναπετάννυμι. Σχολ. Ἰλιάδ. Α, 351 (σελ.
30 Βεκκ.) »Χεῖρας ὀρεγνύς: Ὅτι Ζηνόδοτος γράφει χεῖρας
ἀναπτᾶς". Καίτοι δ' οὐδὲ τριχὺς ἀξία ἢ γραφὴ αὕτη εἶνε,
ἔτυχεν ὁμῶς ἀποδοχῆς παρὰ τισι (Ἴδε Δυντζήρον Ζηνοδ. σελ. 130.
Πρβ. καὶ Μουλλάχιον Ἀποσπ. Ἑλλ. Φιλοσ. σελ. 116).

σει Α', ε', 3, ἔνθα πλὴν τοῦ »πολὺ γὰρ ἀπέσπα Φεύγουσα" (ἢ ἀποΦεύγουσα) γράφεται καὶ »ἀπέπτα Φεύγουσα" (ἢ ἀποΦεύγουσα)! Ὁ Βουτμαννὸς εἰκασεν ἀπεσπατο, ὅπερ καὶ ἄλλοι παρέλαβον. Μοῖρις σελ. 206 »Καταπτάμενος ἀττικῶς, καταπτὰς ἑλληνικῶς". Θωμ. Μάγισρ. σελ. 211, 4 Ῥισχ. »Καταπτάμενος, οὐ καταπτὰς" (Ἀλλὰ σελ. 188, 15 »Πέτομαι, οὐχ ἴπταμαι. Ἐπτη δὲ καὶ ἀπέπτῃ"). Ἡ χρῆσις τοῦ ἔπτην ἀρχομένη ἀπὸ τοῦ Ἀριστοτέλους εἶνε συνήθης τοῖς μεταγενεστέροις. Ἀριστοτ. περὶ τὰ Ζῷ. Ἱστορ. Θ', η', 2 (Τόμ. Γ', σελ. 180, 2 Δινδ.) »μετὰ δὲ ταῦτα ἀναπτᾶσα αὐτὴ ἀνακαλεῖται πάλιν". Θ', 10 (σελ. 181, 25) »καταπτᾶσαι ἡσυχάζουσιν". Θ', λβ', 6 (σελ. 188, 45) »ἀλλὰ συχὸν ἀποπτᾶς" ¹⁾). Πλούτ. Σύλλ. Ζ', 10 »στρουθὸς εἰσέπτῃ

¹⁾ Ἐπίμεμπτος μὲν καὶ ἡ χρῆσις τοῦ ἀορίστου ἔπτην εἶνε, πολλῶ δ' ἴσως ἐπιμεμπτοτέρα ἢ τοῦ ὀνόματος χθαμαλοπτήτης, ὅπερ ὑπ' αὐτοῦ, ὡς φαίνεται, τοῦ Ἀριστοτέλους κατὰ ψευδῆ τινα ἀναλογίαν ἐσχηματίσθη. Περὶ τὰ Ζῷ. Ἱστορ. Θ', λς', 1 (Τόμ. Γ', σελ. 190, 6 Δινδ.) »οὗτοι εὐβιώτατοι καὶ χθαμαλοπτήται". Ὡς δὲ κακῶς πετόμενος ὀνομάζεται παρ' αὐτῷ κακοπέτης (Ἐνθ. ἀνωτ. Θ', 15, σελ. 184, 17 »κακοπέτης δὲ καὶ χρόαν ἔχει μοχθηράν"), οὕτω, νομίζομεν, ὥφειλε καὶ ὁ χθαμαλῶς πετόμενος νὰ ἔχῃ ὄνομα χθαμαλοπέτης (Πρβ. καὶ ὑψιπέτης, ὠκυπέτης, κτλ., περὶ ὧν ἀλλαχοῦ). Ἀλλ' ἐκ τοῦ πτήσις ἴσως (καὶ πτητικὸς) πλανηθεὶς ὁ Ἀριστοτέλης ὑπέλαβεν ὅτι ἡδύνατο νὰ πλασθῇ καὶ ὄνομα πτήτης-χθαμαλοπτήτης. Τὰ ἐκ τοῦ πέτεσθαι παράγωγα ἔχουσιν ὡς ἐξῆς. Πτήσις ἀναλογοῦν πρὸς τὸ πτήσομαι (Πρβ. καὶ πτητικὸς = δεινὸς πέτεσθαι, εὐπεφυκὸς εἰς πτήσιν ἢ ἐλαφρός, κατ' ἀντίθεσιν πρὸς τὸν βαρὺν ἢ ἐπίγειον. Ἀριστοτ. ἔνθ. ἀνωτ. Θ', η', 1, σελ. 179, 39 »οἱ δὲ βαρεῖς τῶν ὀρνίθων οὐ ποιοῦνται νεοττίας· οὐ συμφέρει γὰρ μὴ πτητικοῖς οὔσι". Πρβ. καὶ Θ', μθ', 5, σελ. 207, 40. Η', ιβ', 5, σελ. 157, 30. Β', ιβ', 5, σελ. 27, 45. περὶ Πορ. Ζῷ. Γ', Τόμ. Γ', σελ. 512, 3 καὶ 8 καὶ Θεόφρας. παρ' Ἀθην. Θ', σ. 387, β'. Τὸ σύνθετον εὐπτησία εὐρηται παρ' Ἀρτεμιδώρῳ Ὀνειροκρ. Ε', 69, σελ. 267, 17 Ἐρχ. »καὶ ἀγάλλεσθαι μὲν ἐπὶ τῇ εὐπτησίᾳ". Τοῦ δ' οὐδετέρου πτήμα χρῆσις ἀναφέρεται ὑπὸ τοῦ Σουῖδα Τόμ. Β', Μέρ. β', σελ. 524 Βερν. »Πτήμα: Πτήσις οἰωνῶν. Περιφερὲς δὲ ἦν τὸ πτήμα τῶν οἰωνῶν". Πότημα ἐκ τοῦ ποτῶμαι εἶπεν ὁ Αἰσχύλος Εὐμεν. 250 »ἀπτέρους ποτήμασιν", ἀνθ' οὗ κοινῶς γράφεται

πάντων ὀρώντων τέττιγα φέρων τῷ στόματι". Νικ. ΙΘ', 6 »τῷ Γυλίππῳ Φανέντι καθάπερ γλαυκὶ πολλοὶ προσέπτησαν ἐτοίμως στρατευόμενοι". Ἡθικ. σελ. 377, 49 Διδ. »ἀετὸς καταπτὰς τὸ Ἀμφιάρεω ἐβάστασε δόρυ εἰς ὕψος". σελ. 386, 36 »ἀετὸς καταπτὰς ἤρπασε τὸ ξίφος" (Πρβ. καὶ σελ. 386, 45). σελ. 390, 43 »Μακεδονίαν μὲν ἐλαφρὰ διέπτῃ". σελ. 559, 50 »οὐ πρῶην ὄρνις τις εἰσπτάσα ταῦτ' οὗτο ἐποίησεν". σελ. 985, 9 »αἰφνίδιον ἐξέπτῃ καὶ προέφθασεν". σελ. 1185, 50 »εὐδίας δὲ ἀποπτᾶσαν". σελ. 1200, 17 »ἡ συναισθανόμενον ἐκπτῆναι

πωτήμασιν). Πετήσιμος ἀναλογοῦν πρὸς τὸ πετήσομαι (Ἀριστοφ. Εἰρ. 77 »ὅπως πετήσει μ' εὐθὺ τοῦ Διδος λαβών". 1126 »οὐκ ἀποπετήσει θᾶπτον εἰς Ἐλύμνιον". Πρβ. καὶ χρῆσμον παρὰ τῷ σχολιαστῇ τοῦ Ἀριστείδου Τόμ. Γ', σελ. 341 Δινδ. »αἰετὸς ἐν νεφέλῃσι πετήσεται ἡματα πάντα". Λουκιαν. Ἐπισολ. Κρον. Γ', § 35, Τόμ. Γ', σελ. 483 Ἰακβ. »παρ' αὐτοῦς τοὺς πένητας ἐκπετήσονται". Ἴδε καὶ Κόβητον Var. Lect. σελ. 506), ἀλλ' ἐν μόνῳ τῷ συνθέτῳ ἐκπετήσιμος (Ἀριστοφ. Ὀρν. 1555 »ἐπὴν ὁ πατήρ ὁ πελαργὸς ἐκπετησίμους πάντας ποιήσῃ τοὺς πελαργιδέας τρέφων" = ἱκανοὺς ἐκπέτεσθαι. Πρβ. καὶ Αἰλιαν. περὶ Ζῷ. Β', 43 »εἶτα ἡδὴ παγέντας καὶ ἐκπετησίμους γεγεννημένους παραλαβόντες ἐς τὴν Αἴγυπτον ἀπάγουσιν". Εὐστάθ. σελ. 1799, 64 »Πετεηνὰ δὲ τὰ πτήναι δυνάμενα καὶ ὡς εἰπεῖν ἐκπετήσιμα". Ἀστείότατα δ' ὁ κωμικὸς καὶ τὰς ἀκμαζούσας παρθένους, αἷς καιρὸς ἡδὴ γαμεῖσθαι καὶ τὴν πατρίαν καταλείπειν οἰκίαν, ἐκπετησίμους ἐκάλεσεν.

Ἀλλὰ δὲ κυαμίζουσιν αὐτῶν· εἰσὶ δὲ

ἡδὴ πρὸς ἄνδρας ἐκπετήσιμοι σχεδόν.

Παρὰ Πολυδεύκει Β', 18. Ἐπίθετον πτήσιμος μετεχειρίσθη ὁ Ἰουλιανὸς Ἐπισ. Ις', σελ. 385, δ'). Πετεινὸς καὶ πτηνός (ἐπικ. πετεινός. Πρβ. καὶ ποτηνός, ποτανός) = πετόμενος, οὗ τὸ ἐναντίον ἀπτήν = οὐ πετόμενος ἢ οὐπω πετόμενος (Πλάτ. Πολιτ. σ. 276, α' »πεζοῖς τε καὶ ἀπτήσι" = ἀπτέροις. Ἰλ. Ι, 323 »ὡς δ' ὄρνις ἀπτήσι νεοσσοῖσι προφέρῃσιν μάστακ', ἐπεὶ κε λάβῃσι, κτέ." = οὐπω φύσασι πτερὰ. Εὐστάθ. σελ. 755, 51 »Ἀπτήν δὲ γίνεταί παρὰ τὸ πτῶ πτήσω πτήν καὶ ἀπτήν, ὥσπερ παρὰ τὸ ἔχω ἀεχὴν καὶ συναίρεσει ἀχὴν ὁ πτωχός, ὁ μὴδὲν ἔχων". Πρβ. Ἐτυμ. Μέγ. σελ. 153, 58. Ἴδε Σμιδίτιον Ἡσυχ. Τόμ. Α', σελ. 266). Τὸ ἀπλοῦν πτήν ἐγεννήθη ἐν ταῖς κεφαλαῖς τῶν γραμματικῶν. Παρεφθαρμένη εἶνε ἡ γλῶσσα τοῦ Ἡσυχίου »Ἀναπτησιοκέρας: ὁ ἰκτίνος" (Πρβ. Ἀλβερτον Ἡσυχ. Τόμ. Α', σελ. 337).

τὸν τροχίλον". Δίων Χρυσός. Λόγ. ΛΓ', Τόμ. Β', σελ. 24 'Ρεϊσκ. »ὁ Περσεύς οὐκ ἂν ὄντως ὑπερπτήναι δοκεῖ τὴν πόλιν;". Λουκιαν. Προμηθ. § 4 (Τόμ. Α', σελ. 80 'Ιακβ.) »ἔστ' ἂν ὁ ἀετὸς καταπτῇ". Θεῶν Διαλ. Ε', § 2 (σελ. 100) »Τὸ δὲ 'Ιδαῖον τοῦτ' ἐπιδείκνυται ἀρπάσας ἀνέπτῃς". ΙΘ', § 1 (σελ. 130) »παρέπτῃν πλησίον ἔχων τὴν λαμπάδα". Κ', § 14 (σελ. 141) »ἔφ' ἣν ὁ Ζεὺς κατέπτῃ κύκνος γενόμενος". Ἀληθ. Ἱστορ. Α', § 28 (Τόμ. Β', σελ. 69) »ἐπέπτῃσαν ἐπὶ τὴν ναῦν". Ἀλεξ. ἢ Ψευδομ. § 30 (σελ. 188) »εἰς τὸ τοῦ Ἀβώνου τεῖχος ἀναπτῇναι". Εἰκόσ. § 21 (σελ. 345) »οὔτοι δὲ ἀσφαλῶς τε ἄμα καὶ σωφρόνως διέπτῃσαν". Ὀν. ἢ Ἀλεκτρ. § 25 (Τόμ. Γ', σελ. 26) »ὥς τὸ πολὺ οὔτοι ἀσφαλῶς διέπτῃσαν". περὶ Πένθ. § 3 (σελ. 165) »καὶ ὅλως οὐκ ἂν αὐτὴν διαπταίῃ οὐδὲ τὰ νεκρὰ τῶν ὀρνέων". Ῥητ. Διδ. § 7 (σελ. 176) »ἀτεχνῶς οὐδὲ ὀρνέοις ὑπερπτήναι ῥαδίαν". Πλοί. ἢ Εὐχ. § 45 (σελ. 572) »ὅσα ὑπερέπτῃς". Ἑταιρ. Διαλ. Θ', § 4 (σελ. 399) »ἐγὼ δὲ πεμπταῖος ἐκ Πυλῶν διέπτῃν ἐπειγόμενος ἐπὶ τοιαύτην γυναῖκα". Δημοσθ. Ἐγκωμ. § 50 (σελ. 574) »ὁ δὲ χαίρειν εἰπὼν ἀπέπτῃ" (Πρβ. καὶ Ἑρωτ. § 2, Τόμ. Α', σελ. 291 »κἂν ἐπ' ἄλλον τινα πτήναι θελήσωσι". § 25, σελ. 308 »ὁξεῖα γὰρ ἡδονὴ παραπτᾶσα κτέ.". Χαρίδημ. § 7, Τόμ. Γ', σελ. 628 »εἰς Γάργαρον καταπτάντα τῆς Ἰδῆς". Ἐν τῷ Δίῳ κατηγορουμένῳ § 8, Τόμ. Γ', σελ. 70 ἀναγινώσκεται »καὶ πανταχοῦ σε ζητοῦσι καὶ περὶ σοῦ διαλέγονται κεχηνότες εἴ ποθεν ἐς αὐτοὺς καταπτοῖο [Γρ. κατὰπτοιο] πάλιν", ἀνθ' οὗ τὰντίγραφα φέρουσι καὶ καταπτῆς καὶ καταπτῇ. Ἡ ὑποτακτικὴ φαίνεται ἡμῖν προκριτωτέρα). Ἴδε καὶ Κόβητον Var. Lect. σελ. 306. Στράβων Δ', σ. 198 »τοὺς δ' ὀρνεὺς ἐπιπτάντας τὰ μὲν ἐσθίειν τὰ δὲ σκορπίζειν". Διονύσιος. Ἀλικαρν. Ἀρχ. Ῥωμ. Γ', 47 »καταπτὰς ἀετὸς ἄφνω καὶ τὸν πῖλον αὐτοῦ τὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς κείμενον ἀρπάσας ἄνω πάλιν ἀνέπτῃ". Ἀππιαν. Μισθιδ. 66 »ταχὺ διέπτῃ". Ἐμφυλ. Β', 68 »σέλας ἐξ οὐρανοῦ διαπτάν". Δ', 19 »ἐς τὸ δωμάτιον αὐτοῦ κόρακες ἐσπτάντες ἐκλαζον". Δ', 86 »διέπτῃσαν ἀδεῶς" (Πρβ. καὶ Δ', 101: καταπτάντες καὶ: ἀπέπτῃσαν). Αἰλιαν. περὶ Ζῴ. Α', 58 »οὐκ ἔστιν αὐτοῖς τὴν ὀπίσω οὐκέτι ἐκπτῇναι" καὶ »ἀναπτῇναι μὲν σπεύδοντες". Β', 4 »τὰ δὲ ἐξέπτῃ καὶ εἶδε τὸ φῶς". Γ', 16 »θαρρῶν ἤδη τῆς ἀσχολίας τῆς ματαίας ἀπαλλάττει τὸν ὀρνιθοθήραν ἀναπτὰς". ΙΓ', 1 »ἡνίκα ἀροῦντι

τῷ Γορδίῳ ἐπιπτὰς κτέ.". ΙΖ', 37 »ἔτυχε δὲ ἄρα καταπτὰς μὲν ἐπ' αὐτὸν ὁ ἀετὸς". Ποικ. Ἱστορ. ΙΓ', 31 »εἰς τοὺς κόλπους αὐτοῦ κατέπτῃ" (Πρβ. καὶ ΙΓ', 53). Φιλόστρ. Ἀπολλων. Δ', κε', 5 (σελ. 165) »καὶ διέπτῃ τῶν ὀφθαλμῶν ἅπαντα". Ε', ιγ', 2 (σελ. 198) »διέπτῃ δ' ἡ τύχη ταῦτα ἐνὶ ἔτει". Ἡρωϊκ. Κ', 22 (σελ. 739) »οὐδ' εἰ πάνθ' ὑπὲρ τοῦ παραπτῇναι αὐτὸν πράττοις". Εἰκόσ. Α', ς', 4 (σελ. 771) »ὁ μὲν ἤρῃκε τὸν ἀντίπαλον περιπτὰς αὐτῷ κατὰ τῶν νώτων". Β', ιζ', 12 (σελ. 839) »ἐπειδὴ οὖν ἐπὶ δαῖτα ἀποπτῶσιν" (Πρβ. καὶ Ἐπισ. ΚΗ', 1, σελ. 527 Διδ. »οὐδ' ἡ Ἀνδρομέδα τὸν πρὸς αὐτὴν καταπτάντα". ΚΘ', σελ. 528 »ἀμέλει πρὶν ἔρωτα ἐς γῆν καταπτῇναι". Φιλόστρ. Νεώτ. Εἰκ. ΙΔ', 2 (σελ. 884) »μή πῃ λάβῃ τις ἐκπτᾶσα τοῦ σοῦ στόματος μέλιττα". Ἀπολλόδ. Βιβλ. Α', θ', 21 »Ἀρπυιαὶ δ' ἐξαίφνης σὺν βοῇ καταπτᾶσαι τὴν τροφὴν ἥρπαζον". Ἀλκίφρ. Ἐπισ. Β', α', 5 »ὁξὺς ἐστὶν ἔρως, ὃ βασιλεῦ, καὶ ἐλθεῖν καὶ ἀναπτῇναι". Γ', νθ', 5 »ἐξαίφνης δὲ ἐπιπτάντα μοι γαμφώνυχα καὶ μέγαν ἀετόν" (Πρβ. καὶ Κόβητον Var. Lect. σελ. 67 κέξ.). Ἀθήν. Θ', σ. 586, ς' »καὶ αἰφνίδιον αὐτοῖς ἐπιπτάντος ἐνδὲς τῶν ὀρνίθων ἀγρίου τὴν ὄψιν". Θ', σ. 595, α' »μιας προπετασθείσης ἐκ τοῦ πελάγους περιστερᾶς καὶ εἰς τὸν νεὼν εἰσπτᾶσης, παραγίνονται καὶ αἱ λοιπαί". ΙΔ', σ. 656, γ' »περδίκων ἀναπτάντων καὶ ποιησάντων φόφον". Διογένης. Λαέρτ. Γ', 5 »ὃν καὶ παραχρῆμα πτεροφυήσαντα ἀναπτῇναι ἡδὺ κλάγξαντα". Δ', 52 »εἰπὼν τὴν γεωμετρίαν αὐτοῦ χάσκοντος εἰς τὸ στόμα ἐμπτῇναι". Ἀχιλλ. Τάτ. Β', 7 »καὶ τις ἐξαίφνης μέλιττά ποθεν ἐπιπτᾶσα τῆς Κλειοῦς ἐπάταξε τὴν χεῖρα" καὶ »κύκλῳ μου τὸ πρόσωπον περιέπτῃ" (Πρβ. καὶ Β', 12. 21. 22). Ἡλιδ. Αἰθιοπ. Α', 18 »εἰ μή τις ὕπνος ἐπιπτὰς ἔπαυσε τῶν δακρύων". Δ', 14 »καὶ ἀθρόον καταπτάντα". Χαρίτων Η', 2 »οὐ δῆπου γ' ἀναπτῇναι δυνάμεθα" (Πρβ. καὶ Εὐστάθ. Ὑσμίν. καὶ Ὑσμιν. Γ', 1. ς', 18. ΙΑ', 5. 14: ἀπέπτῃ. Γ', 7 δις. Η', 8: ἐξέπτῃ. Ζ', 17: ἀποπτᾶσα. Γ', 11: ἀπέπτῃς. Νικήτ. Εὐγεν. Β', 134: καταπτὰς. Θ', 62: ἐκπτὰς). Ἀρτεμίδ. Ὀνειροκρ. Β', 68 (σελ. 159 Ἐρχ.) »τὸ δὲ δοκεῖν εἰς τὸν οὐρανὸν ἀναπτῇναι δούλοις μὲν κτέ." καὶ (σελ. 160) »ἀεὶ δὲ ἀγαθὸν ἀναπτάντα πάλιν καταπτῇναι". Πορφύρ. περὶ Ἀποχ. Ἐμφ. Α', 25 »ἐπιπτάντα δὲ εἰς τὰς χεῖρας ἐλθεῖν αὐτοῦ" καὶ »καταπτὰς δ' ὁ ὄρνις ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐκαθέζετο". Γ', 4

»πέρδικος ἐπιπτάντος ἡμέρου». Θέων Προγυμν. παρὰ Σπεγγ. Τόμ. Β', σελ. 95, 13 »ἐξέπτησαν ἐξ Αἰγύπτου». Μάξιμ. Τύρ. Λόγ. ΙΒ', 2 »εἶδον ὄρνιν ἐξ αἰέρος καταπτάντα νηχόμενον». ΛΗ', 3 »ἀναπτᾶσαν εὐθὺ τοῦ αἰθέρος» (Ἐν λόγῳ Ις', 2 ὑπάρχει τὸ ἐν τῇ τοῦ Ῥαγκαβῆ χρηστομαθείᾳ ἀναγινωσκόμενον »Πυθαγόρας δὲ ὁ Σάμιος πρῶτος ἐν τοῖς Ἑλλησιν ἐτόλμησεν εἰπεῖν ὅτι αὐτῷ τὸ μὲν σῶμα τεθνῆξεν, ἡ δὲ ψυχὴ ἀναπτᾶσα οἰχίησεται ἀθανῆς¹⁾ καὶ ἀγῆρας»), κτλ. κτλ.

1) Τὸ ἐπίθετον ἀθανῆς εἶνε μοχθηρόν. Οἱ παλαιοὶ ἔλεγον ἀθάνατος (= οὐ θνητός), ὡς εὐθάνατος, δυσθάνατος, ἁωροθάνατος (Βεκκ. Ἀνέκδ. σελ. 24, 22 »Ἁωροθάνατος: Ὁ πρὸ τῆς καθηκούσης ἥρας ἀποθανὼν ἀνὴρ καὶ γυνή»). Πρβ. καὶ αὐτοθάνατος (= αὐτόχειρ), ἐτοιμοθάνατος (Στράβ. ΙΕ', σελ. 713 »διὸ τῇ ἀσκήσει πλείστη χρῆσθαι πρὸς τὸ ἐτοιμοθάνατον»), ταχυθάνατος (παθητικῶς καὶ ἐνεργητικῶς. Ἰπποκράτ. σελ. 948, ζ' »ἐνιοὶ ταχυθάνατοι τούτων»). Πρβ. καὶ σελ. 1246, γ'. σελ. 393, 18 »καὶ διὰ τοῦτο ταχυθάνατον εἶναι νενόμισται», τὸ μελίκριτον δηλονότι. Πρβ. καὶ σελ. 830, β'. Ἐνεργητικὴν σημασίαν ἔχει καὶ τὸ εὐθυθάνατος. Πλούτ. Ἀντων. Ος', 3 »ἦν δὲ οὐκ εὐθυθάνατος ἡ πληγὴ». Παρατηρητέον δ' ὅτι ὁ Πλούταρχος πρὸς ἐρμηνείαν τοῦ ὁμηρικοῦ ῥιγεδανὴ μεταχειρίζεται τὸ κακοθάνατος ἐν τῷ Πῶς δεῖ τὸν νέον ποιημάτων ἀκούειν σ', σελ. 26, 37 Διδ. »Ἐκεῖνο μὲν γὰρ Φιλόλογον καὶ οὐκ ἀηδές, ὅτι ῥιγεδανὴ κακοθάνατός ἐστιν, εἰδέναι· δάνον γὰρ Μακεδόνες τὸν θάνατον καλοῦσι». Ἐτυμολογία ὑπερκαταγέλαστος. Πολλῶ κρεῖττον ἔχουσι τὰ ἐν τῷ ὀγδόῳ βιβλίῳ τῶν Συμποσιακῶν Προβλημάτων ἀναγινωσκόμενα Ι', γ', 11, σελ. 897, 29 »Διὸ χαριέντως Ὀμηρος εἴωθε διερροῦς βροτοῦς καλεῖν· καὶ τὸ μὲν χαίρειν ἰαίνεσθαι, ῥιγεδανὸν δὲ καὶ κρυερὸν τὸ λυπηρὸν καὶ τὸ φοβερόν». Πρβ. καὶ Εὐστάθ. σελ. 1187, 1). Τὸ ἀθανῆς ἐσχηματίσθη ἴσως κατὰ τὸ ἡμιθανῆς, ἀνθ' οὗ παρὰ τοῖς παλαιοῖς εὐρίσκεται ἡμιθνής (Πρβ. ἀνδροθνής Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 814: ἀνδροθνήτας, λιμοθνής Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 1274, νεοθνής Πλάτ. περὶ Νόμ. Θ', σ. 865, δ'. Τίμαιος Πλάτ. Λεξ. σελ. 185 Ῥουγκ. »Νεοθνής: ὁ νεωστὶ τεθνεώς», ἀνθ' οὗ ὁ Σουΐδας Τόμ. Β', Μέρ. α', σελ. 956 Βερν. »Νεοθνής: νεωστὶ τεθνεώς». Ἀντὶ τοῦ ἀνδροθνήτας ὁ μὲν Βλομφεῖλδος εἵκασεν ἀνδροκμήτας, ὁ δὲ Καρστὴν ἀνδροδμήτας. Ἴδε τὴν ὑπ' αὐτοῦ ἐκδοσιν τοῦ Ἀγαμέμνονος σελ. 219 κέξ. Χειμοθνής κεῖται ἐν τῷ Λεξιφάνει τοῦ Λουκιανοῦ § 14, Τόμ. Β', σελ. 250 Ἰακβ. »καὶ γὰρ χειμοθνής εἰμι»). Κατ'

Καὶ παρὰ Ψευδαρχύτα ἀναγινώσκεται »οἷον ἀνθρώπῳ τὸ ἀναπτᾶναι ἀδύνατον» (Ἀποσπ. Ἑλλ. Φιλοσ. Μουλλ. σελ. 573). Ἡσύχ. Τόμ. Α', σελ. 180 Σμιδ. »Ἀναπτῆτω: ἀναπετασθήτω» (Πρβ. καὶ Βεκκ. Ἀνέκδ. σελ. 592, 12. Σουΐδ. Τόμ. Α', Μέρ. α', σελ. 361 Βερν.). σελ. 254 »Ἀποπταίη: πετασθῇ, ἀπέλθῃ» (Πρβ. καὶ Σουΐδ. ἔνθ. ἀν. σελ. 640). σελ. 496 »Διαπτάντος: πετασθέντος» (Πρβ. Σοφ. Σολομ. Ε', 11, Τόμ. Β', σελ. 257 Διδ. »ἢ ὡς ὄρνέου διιπτάντος αἶερα οὐθὲν εὐρίσκεται τεκμήριον πορείας». Γρ. διαπτάντος). Τόμ. Γ', σελ. 404 »Πτῆναι: ταχέως ἐνεχθῆναι». Ἐν Τόμ. Α', σελ. 266 Φέρεται »Ἀπτάν: ἀναχωρήσιον». Μὴ γραπτέον »Ἀποπτάν: ἀναχωρήσαν»;

Ἐκ τοῦ ἀορίστου τούτου κατ' ἀναλογίαν τοῦ ἔστην-ἵσταμαι

ἀντίθεσιν πρὸς τὸ ἡμιθανῆς ἐπλασεν ὁ Χρυσόστομος τὸ ὀλοθανῆς. Ὁμοία τούτοις εἶνε τὸ δυσθανῆς ἀντὶ τοῦ δυσθάνατος καὶ τὸ ἐπιθανῆς ἀντὶ τοῦ ἐπιθάνατος. Πρβ. τὸ παρ' Ὀμήρῳ δισθανῆς (Ὀδ. Μ, 22 »δισθανέες, ὅτε τ' ἄλλοι ἄπαξ θνήσκουσ' ἀνθρωποι». Εὐστάθ. σελ. 1706, 7 »Δοκεῖ δὲ πρὸς μίμησιν τῆς συνθέσεως τοῦ ὁμηρικοῦ δισθανοῦς εἰρησθαι δυσθανῆς παρὰ τοῖς ὕστερον ὁ βιαιοθάνατος». Ἴδε Λοβέκκιον *Elem.* Τόμ. Α', σελ. 583) καὶ τὸ παρ' Εὐριπίδῃ ἀρτιθανῆς (Ἀлк. 600 »τᾶς φίλας κλάων ἀλόχου νέκυν ἐν δώμασιν ἀρτιθανῆ»). Κατὰ τὸ δισθανῆς εἶπεν ὁ Γρηγόριος ὁ Ναζιανζηνὸς τρισθανῆς (Ἀνθολ. Παλατ. Η', 170 »τρισθανέες, πρῶτον μὲν ἐμίξατε σώματ' ἀνάγκων ἀθλοφόροις». Σχολ. »ὦ τρισκατάρτοι καὶ τρισθάντοι, κτέ.'). Παρὰ τοῖς ἐσχάτοις τῶν μεταγενεστέρων εὐρηται καὶ βιοθανῆς (Ἴδε Βοισσουάδην Ἀνέκδ. Τόμ. Ε', σελ. 23) καὶ βιοθάνατος (Θεοφάν. σελ. 674, 15. σελ. 683, 12 Βόνν. Χρονικ. σελ. 627, 20 Βόνν.). Τὸ βιαιοθάνατος ἴδε παρὰ τῷ σχολιαστῇ τοῦ Πινδάρου Ἰσθμ. Δ', 104, σελ. 537 Βοικκ. κλπ. Νεωτερικώτατα εἶνε καὶ τὸ πρωτόθνητος καὶ θνητάθνητος. Μόνον τὸ θνητός (καὶ ἐπικ. καταθνητός) γινώσκουσιν οἱ ἀρχαῖοι. Ἡμίθνητος ἀπαντᾷ παρὰ Λυκόφρονι ὡς ἐπίθετον τῶν Διοσκούρων σίχ. 511 »τοῖς ἡμιθνήτοις διπτύχοις Λαπερσίοις» (Τὸ ἐν τῇ Ἀπολλοδώρου Βιβλιοθήκῃ Γ', σ', 8 »ἡμιθνήτου δὲ αὐτοῦ κειμένου» διωρθώθη ὑπὸ τοῦ Εὐνίου Ἀπολλοδ. Τόμ. Α', σελ. 289 μεταβληθὲν ἐξ ἀντιγράφων εἰς ἡμιθνήτος). Παρ' Αἰσχύλῳ ὑπάρχει καὶ ἐπίθετον εὐθνήσιμος Ἀγαμ. 1293:

ἐπεύχομαι δὲ καιρίας πληγῆς τυχεῖν,
ὡς ἀσφάδαστος, αἱμάτων εὐθνησίμων
ἀπορρυέντων, ὄμμα συμβάλλω τόδε.

φαίνεται ὅτι ἐσχηματίσθη ὁ μεταγενέστερος ἐνεστῶς ἵπταμαι, ὃν εὐρίσκομεν καὶ ἐν τῇ τοῦ ἡμετέρου Ῥαγκαβῆ χρηστομαθείᾳ.

Τόμ. Α', σελ. 22 »Χελώνη ἀετοῦ ἐδεῖτο, ἵπτασθαι αὐτὴν διδάξαι''. σελ. 58 »ἦν εἶχον ἀφιπτάμενος''. Τόμ. Β', σελ. 75 »καὶ τὸ ἐνια ἐξίπτασθαι τῶν ῥημάτων αὐτόματα''.

Οἱ γνησίως καὶ καθαρῶς ἐλληνίζοντες ἔλεγον πέτομαι ἐπὶ τοῦ ἐνεστῶτος καὶ ἐπετόμην ἐπὶ τοῦ παρατατικοῦ. Φρύνιχ. σελ. 325 Λοβ. »Ἰπτασθαι παραιτητέον, εἰ καὶ ἅπαξ που εἴη κείμενον ἢ δῖς. Πέτεσθαι δὲ λέγε''. Θωμ. Μάγιστρ. σελ. 188, 11 Ῥισχ. »Πέτομαι, οὐχ ἵπταμαι. Ἐπτι δὲ καὶ ἀπέπτι''. Λουκιαν. Λεξιφάν. § 25 (Τόμ. Β', σελ. 256 Ἰακβ.) »καὶ ἄλλα πολὺ τούτων προφανέστερα, οἷον τὸ ἵπτατο καὶ τὸ ἀπαντώμενος καὶ τὸ καθεσθ εἰς οὐδὲ μετοικικὰ τῆς Ἀθηναίων Φωνῆς''. Ψευδοσοφ. ἢ Σολοικ. § 7 (Τόμ. Γ', σελ. 603) »ἵπτασθαι δὲ ἐπὶ τοῦ πέτεσθαι πολλῶν λεγόντων, ὅτι μὲν ἀπὸ τῆς πτήσεως τὸ ὄνομα σαφῶς ἴσμεν''. Παρὰ τοῖς νεωτέροις οὐκ ὀλίγα παραδείγματα τοῦ ἵπταμαι καὶ ἵπτάμην εὐρίσκονται. Λουκιαν. Θεῶν Διαλ. Κ', § 5 (Τόμ. Α', σελ. 135 Ἰακβ.) »ἵνα μὴ διαταράξωμεν αὐτὸν ἄνωθεν ἐξ ἀφανοῦς καθιπτάμενοι''. § 6 (σελ. 136) »συμπαριπτάμην αὐτῷ καὶ συνεκούφιζον τὸν καλόν''. Κατάπλ. ἢ Τυράνν. § 2 (Τόμ. Α', σελ. 378) »καὶ παρ' ἡμῶν μὲν ἀνίπτται καθάπερ ἐκ δεσμωτηρίου τινὸς ἀποδιδράσκων'' (Πρβ. καὶ Ἐρωτ. § 6, Τόμ. Β', σελ. 295 »κατ' οὐδέν, οἶμαι, βέλους ἐλάττονι ροίζῳ διιπτάμεθα''. Ἰδε καὶ Κόβητον. *Var. Lect.* σελ. 306). Πλούτ. Νομ. Η', 6 »καὶ καταγαγὼν ὑπεριπτάμενον''. Τιμολ. Κς', 4 »ὁ δὲ ἵπτατο κεκλαγγῶς μέγα καὶ θαρραλέον''. Κλεομέν. ΛΘ', 1 »ὥστε μηδὲν ὄρνεον ἐφίπτασθαι σαρκοφάγον''. Ἡθικ. σελ. 65, 41 Διδ. »αὐτὸς Φησι ταχέως τρέχειν, ἵπτασθαι δ' ἐκείνον''. σελ. 809, 17 »ἥκιστα δὲ τοῖς ὑπὸ λεπτότητος καὶ ὠκύτητος τοιαύτης, ὥσπερ ὁ κεραυνός, διιπτάμενοίς''. σελ. 1134, 28 »περιπολοῦντα καὶ διιπτάμενον''. σελ. 1280, 8 »καθάπερ ἀστραπῆς διιπτάμενης''. Αἰλιαν. παρὰ Σουῖδ. Τόμ. Β', Μέρ. α', σελ. 505 Βερν. »οἱ δὲ κόρακες περιιπτάμενοι ἄνω καὶ κάτω κτέ''. Φιλόστρ. Νεώτ. Εἰκόσ. Γ', 2 (σελ. 874) »εἰδῶλα δὲ ὑπεριπτάμενα σφῶν ὀλοφύρεται κτέ''. Ἀρριαν. Ἐπικτ. Διατρ. Γ', κδ', 6 »οἷς ἕξεστιν ἵπτασθαι ὅπου θέλουσι''. Ἀπολλοδ. Βιβλιοθ. Α', ζ', 1 »καθ' ἐκάστην δὲ ἡμέραν ἀετὸς ἐφίπτάμενος κτέ''. Α', θ', 21 »ἐξ

οὐράνοῦ καθιπτάμεναι''. Α', θ', 22 »τῆς δὲ ἵπταμένης τὰ ἄκρα τῆς οὐρᾶς ἢ σύμπτωσις τῶν πετρῶν ἀπεθέρισεν''. Β', ε', 6 »μετὰ δέους ἀνίπταντο''. Δίων Κάσσ. Νς', μβ', 3 (Τόμ. Γ', σελ. 232 Δινδ.) »καὶ ἡ μὲν ἀνηλίσκετο, ἀετὸς δὲ τις ἐξ αὐτῆς ἀφθεῖς ἀνίπτατο ὥς καὶ δὴ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ἐς τὸν οὐρανὸν ἀναφέρων'' (Ἀλλὰ ΟΔ', ε', 5, Τόμ. Δ', σελ. 256 »γενομένου δὲ τούτου, ἀετὸς τις ἐξ αὐτῆς ἀνέπτατο''. Πρβ. ΟΗ', λζ', 5, Τόμ. Δ', σελ. 358 »περιστερὰ τις ἐπὶ εἰκόνα Σεουήρου... ἐν τῷ συνεδρίῳ ἀνακειμένην ἐπέπτατο''. ΝΗ', ε', 7, Τόμ. Γ', σελ. 271 »κόρακες δὲ δὴ περιπτάμενοι καὶ περικρώξαντες αὐτὸν ἀπέπταντο ἄθροοι πρὸς τὸ οἶκημα''. Ἀλλὰ Ν', η', 2, Τόμ. Β', σελ. 392 »ἐπειτα δὲ καὶ ἐπὶ τοὺς ἄλλους πάντας ὥς εἰπεῖν τοὺς ἀγιοτάτους ἐπέπτετο''. Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Α', ι', 5 »οἰωνῶν ἐφιπτάμενων ἐπιθυμίᾳ τοῦ αἵματος''. Γ', α', 5 »ἐφίπταται τὴν μεταξὺ θάλασσαν ὑπερελθόν''. Ἰουδ. Πολ. Γ', ζ', 20 »διίπτατο τὸ πῦρ ἐπινοίας τάχιον''. Ἀππιαν. Ἰβηρ. 71 »ὀξέως, οἷα δὴ ληστήρια, μεθιπτάμενους δυσεργεῖς ἡγούμενος εἶναι καταλαβεῖν''. Λιβυκ. 100 »ἐφίπτατο ἐξ ἀφανοῦς''. Ἐμφυλ. Δ', 83 »περιθέοντός τε καὶ μεθιπτάμενου'' καὶ »ἐπεφαίνετο ἄφω καὶ ἀφιπτάμενος ἠνώχλει''. Πορφύρ. περὶ Ἀποχ. Ἐμφύχ. Α', 25 »καὶ πειρώμενον ἐφίπτασθαι''. Ἀρτεμίδ. Ὀνειροκρ. Β', 20 (σελ. 112, 8 Ἐρχ.) »ἵπτάμενον δὲ ἡσυχῇ καὶ ἀτάραχον ἰδεῖν ὁμοίως ἀγαθὸν ἀνδρί''. Β', 68 (σελ. 158, 19) »ἵπτασθαι δοκεῖν'' καὶ (σελ. 158, 25) »ἵπτασθαι πτερὰ ἔχοντα'' καὶ (σελ. 158, 27) »οἱ ἵπτάμενοί ὄρνιθες'' καὶ (σελ. 159, 4) »ὥσπερ γὰρ τὰ ἵπτάμενα'' καὶ (σελ. 159, 6) »δοκεῖν ἵπτασθαι'' καὶ (σελ. 159, 8) »τὸ περὶ τοὺς κεράμους ἵπτασθαι'' καὶ (σελ. 159, 16) »ἵπτασθαι μετὰ ὀρνέων'' καὶ (σελ. 160, 8) »ἵπτασθαι οὐκ ἀγαθόν'' καὶ (σελ. 161, 4) »εὐλυτος γὰρ ὁ ἵπτάμενος'' καὶ (σελ. 161, 6) »εἰοίκασι γὰρ οἱ τυφλοὶ τοῖς ἵπταμένοισι'' καὶ (σελ. 161, 8) »καθεζόμενον ἵπτασθαι''. Δ', σελ. 200, 22 »ἵπτασθαι δὲ δόξει κτέ''. Δ', 47 (σελ. 229, 16) »ἀφίπτασθαι Αἰγύπτου ἐκέισε''. Ε', 69 (σελ. 267, 16) »ἵπτασθαι πλησίον τῶν κεράμων''. Ε', 70 (σελ. 268, 1) »ἔδοξε τις ἵπτασθαι''. Ἀχιλλ. Τάτ. Α', 12 »οἰστρηθεὶς τῷ φόβῳ δι' ἀέρος ἵπτατο''. Β', 5 »ἵπταμαι καὶ τοξεύω καὶ φλέγω''. Β', 12 »ὁ γὰρ ὄρνις ἔτυχεν ἵπτάμενος ἐκεῖ''. Β', 18 »ὄρνιθος δίκην ἀφίπτανται''. Β', 22 »περιιπτάμενος ἄμα καὶ τῷ

βόμβω καταυλῶν" καὶ »ὁ δὲ κώνωψ περιπτάμενος αὐτοῦ τὴν κόμην" (Πρβ. καὶ Γ', 2 καὶ 25: ἵπταται. ς', 10 δίς: ἐξίπταται). Ἡλίοδ. Αἰθιοπ. Ε', 1 »μονονοῦ διιπταμένην τὴν δλκάδα παρημεύοντο". Ι', 28 »τοῖς τε νώτοις ἐφίπταται". Μάξ. Τύρ. Λόγ. Β', 4 »καὶ ἀνίπτασθαι ἀμήχανον". ς', 6 »καὶ πᾶσαν γῆν ὀξέως ὑπεριπτάμενον". ΙΒ', 3 »οὐ πρότερον ἀνίπταται". ΚΒ', 6 »πάντα δὲ ἀέρα διιπταμένη". Κς', 6 »καὶ ἀνίπτασθαι ἀδύνατοι". Εὐνάπ. σελ. 456, 41 Διδ. »ἄρτι διίπτασθαι τοῦ σώματος μέλλουσιν". Ἰμέρ. Ἑκλ. ΙΔ', 4 »καὶ δὴ εἰς οὐρανὸν ἀηδόνες ἀπὸ γῆς ἵπτανται". Λόγ. ΙΔ', 10 »αὖθις κελεύει τοῖς κύκνοις ἐξ Ὑπερβορέων ἀφίπτασθαι". ΙΔ', 37 »κατὰ τοὺς ἀττικοὺς λειμῶνας ἵπτάμεναί". Αἰσώπ. Μῦθ. 140 Ἀλμ. »ἐξ ἀριστερῶν ἐπὶ δεξιὰ περιπτάμενον". 149 »ἐπειδὴ περιίπτατο". 397 »ἀλλ' ἐγὼ ἄστρων ἐγγὺς ἵπταμαι καὶ Φωνῶ" (Πρβ. καὶ 397, β'), κτλ. κτλ. Μόσχ. Α', 16 »καὶ πτερύεις ὅσον ὄρνις ἐφίπταται ἄλλοτ' ἐπ' ἄλλως". Γ', 43 »ἵπτάμενος περὶ σᾶμα κινύρατο Μέμνονος ὄρνις" (Καὶ παρὰ Θεοκρίτῳ ΚΓ', 59 ἀντὶ τοῦ »λαϊνέας δὲ ἵστατ' ἀπὸ κρηπίδος ἐς ὕδατα" ἔγραψεν ὁ Ἰγτίος ἵπτατ', ὅπερ καὶ ἄλλοι παρέλαβον). Βάβρ. ΞΕ', 4 »ἄστρων σύνεγγυς ἵπταμαί τε καὶ κρώζω". Νόνν. Διονυσ. Ε', 187 »ὦν τάχα Φαίης ἵπταμένων πτερύγων ἀνεμῶδεα δοῦπον ἀκούειν". Ε', 245 »ἐφίπταμένη δὲ κορύμβοις χεῖλεσιν ἀκροτάτοισιν ἀμέλγεται ἄκρον ἐέρεσης". Ὀππιαν. Ἀλιευτ. Β', 536 »διὰ γὰρ βέλος ὥστε θάλασσαν ἵπτανται". Ε', 193 »τὰ δ' ἀνίπταται οὐδέ ἐμίμνει". Μανέθ. Γ', 443 »ἵπταμένους γυίοις ἐναλίγκιον ὀρνίθεσσι". Ἀνθολ. Παλατ. Ε', 212 »μὴ καὶ ποτ' ἐφίπτασθαι μὲν κτέ.". Η', 123 »Ἑλλάδα καὶ σονίην μοῦσαν ἐφίπτάμενος". Θεόδ. Πρόδρ. Θ', 158 »ὑπὲρ κορυφῆς ἀφανῶς ἵπταμένη", κτλ. (Ἡσύχ. Τόμ. Β', σελ. 568 Σμιδ. »ἵπταται: πέτεται". σελ. 388 »Καθίπταται: ἐπάνω πέτεται". Τόμ. Γ', σελ. 389 »Προσίπταται: προσπέτεται"). Πρβ. καὶ Λοβέκκιον Φρυγ. σελ. 325 κέξ. Τὰ παλαιότατα τοῦ ἵπταμαι παραδείγματα εἶνε τὰ ἐξῆς. Θεόφρας. περὶ Φυτ. Αἰτ. Β', θ', 5 (Τόμ. Β', σελ. 63 Τεῦβν.) »ζητοῦντες δὲ τὴν ὁμοίαν τροφήν ἐκπέτονται καὶ προσίπτανται τοῖς ἐπὶ τῆς συκῆς ἔρινοῖς". Κλείταρχ. παρὰ Δημητρ. περὶ Ἑρμην. 304 (Ῥητ. Ἑλλ. Σπεγγ. Τόμ. Γ', σελ. 328) »κατανέμεται μὲν τὴν ὀρεινήν, εἰσίπταται δὲ εἰς τὰς κοίλας ὀρεῖς" (Πρβ. Κ. Μυλλήρον

Script. Rer. Alex. Magn. σελ. 78). Καλλίξεν. Ῥόδ. παρ' Ἀθην. Ε', σ. 200, γ' »περιστεραὶ καὶ φάσσαι καὶ τρυγόνες καθ' ὅλην ἐξίπταντο τὴν ὁδόν". Καὶ παρ' Ἀριστοτέλει Φέρεται ἐν τῇ περὶ τὰ ζῷα ἱστορίᾳ »σχεδὸν γὰρ περὶ Πλειάδος δύσιν καὶ τροπὰς ὀρεῖται μόνον, καὶ ἐν τοῖς ὑφόρμοις πρῶτον ὅσον περιπταμένη περὶ τὸ πλοῖον ἀφανίζεται εὐθύς" (Ε', θ', 4, Τόμ. Γ', σελ. 82, 8 Διδ.). Ἀλλ' ὁ ἐνεστὼς εἶνε, νομίζομεν, ἀνάρμοστος ἐν τῷ χωρίῳ τούτῳ, καὶ πρέπει νὰ μεταβληθῇ εἰς ἀόριστον περιπταμένη (Πρβ. Η', ιβ', 2, σελ. 156, 46 »ὅταν ὑπερπῶνται τὸ ὄρος". Ἀντὶ τοῦ ὑπερπῶνται γραπτέον ὑπέρπτωνται. Ἴδε Κόβητον Var. Lect. σελ. 265 καὶ σελ. 306)¹⁾. Τὸ παρ' Εὐριπίδῃ Ἰφιγ. Αὐλ. 796 »ὥς ἔτυχεν Λήδα [Μουσγράβιος »ὥς σ' ἔτεκεν Λήδα"] ὄρνιθ' ἵπταμένῳ" διώρθωσεν ὁ Μάρκλανδος μεταβαλὼν εἰς »ὄρνιθι πταμένῳ". Ἐν ἀποσπάσματι αὐτοῦ ἐκ τοῦ Πολυίδου ἀναγινώσκεται:

Εἰ μὲν γὰρ ἐκ γῆς ἐς θάλασσαν ἵπτατο
ὁ κύματ' οἰκῶν ὄρνις, ἡρμήνευσεν ἂν
τὸν παῖδ' ἐν ὕδροις κύμασιν τεθυκέναι·
νῦν δ' ἐκλιπὼν ἦθη τε καὶ νόμον βίου
δεῦρ' ἔπτατ'. Οὐκ οὖν ἔσθ' ὁ παῖς ἐν οἷσμασιν.

Ἀλλ' ὀρθῶς ὁ Ματθίας ἔγραψεν ἔπτατο (Εὐριπ. Τόμ. Θ', σελ. 309. Πρβ. Πόρσωνα Εὐριπ. Μηδ. 1, σελ. 14 Λειψ.). Εὐκόλω-
τάτη τοῖς ἀντιγραφεῦσιν ἡ τοῦ ἔπτατο εἰς ἵπτατο παραφθορὰ
ἦτο. Τὸ ἐκ τῆς Ἠλέκτρας τοῦ Εὐριπίδου εἰχ. 944 »ἐξέπτατ'
οἰκων" γράφεται παρὰ Σέξτῳ τῷ Ἑμπειρικῷ πρὸς Μαθηματ. ΙΑ',
54 »ἐξίπτατ' οἰκων", τοῦ δ' ἐκ τῶν Ὀρνίθων τοῦ Ἀριστοφάνους
εἰχ. 55 »ἀνεπτόμεσθ' ἐκ τῆς πατρίδος ἀμφοῖν τοῖν ποδοῖν"
Φέρεται παρὰ Σουΐδᾳ Τόμ. Α', Μέρ. α', σελ. 314 Βερν. γραφὴ
»ἀνιπτόμεσθ' ἐκ τῆς πατρίδος ἀμφοῖν ποδοῖν" (ἐν ᾧ Τόμ. Β',
Μέρ. α', σελ. 999 ἐτηρήθη ἡ γνησία ἀνεπτόμεσθ'). Ἴδε Πόρ-

¹⁾ Παρ' Ἀθηναίῳ Θ', σ. 389, α' κέξ. λέγεται »Φησὶ δ' Ἀριστοτέλης περὶ τοῦ ζῴου τούτου τάδε: ὅταν δὲ γυνὴ (ὁ πέρδιξ) ὅτι θηρεύεται, προελθὼν τῆς νεοττιᾶς κυλινδεῖται παρὰ τὰ σκέλη τοῦ θηρεύοντος ἐλπίδα ἐμποιῶν τοῦ συλληφθῆσθαι, ἐξαπατᾷ τε, ἕως ἂν ἀποπτῶσιν οἱ νεοττοί· εἶτα καὶ αὐτὸς ἐξίπταται". Ἀλλὰ τὸ ἀπόσπασμα τοῦτο εἶνε πάντως ἐκ νόθου συγγραμματος τοῦ Ἀριστοτέλους (Πρβ. Βαλεντ. Ῥώσην Ἀριστοτ. Ψευδεπιγρ. σελ. 287).

σωνα ξυθ. ανωτ. ποιούμενον λόγον καὶ περὶ τοῦ ἐν τοῖς νόθοις τῆς ἐν Αὐλίδι Ἰφιγενείας εἰχοῖς » ἢ παῖς σαφῶς σοι πρὸς θεοὺς ἀφίπτατο'' (εἰχ. 1608). Γελοῖον εἶνε τὸ παρ' Ἠσυχίῳ Τόμ. Δ', σελ. 204 Σμιδ. » Ὑπερέπτατο: ὑπερίπτατο, ὑπερέδραμεν, ὑπερεπήδησεν'' (? Ὑπέρπτατο: ὑπερέπτατο, κτέ.).

Καὶ ἀόριστος ἐπετάσθην ἐν τῇ περὶ ἧς ὁ λόγος χρηστομαθεία εὐρίσκεται κατὰ τὴν πλημμελῆ τῶν νεωτέρων χρῆσιν κείμενος, καθ' ἣν ὡς ἰσοδύναμος τῷ ἐπτόμην παραλαμβάνεται. Τόμ. Ε', σελ. 224:

Ἔρωσ πότ' [Γρ. ποτ'] ἐν ῥόδοις

Κοιμωμένην μέλισσαν [Τάντίγραφα ἔχουσι μέλιτταν]

Οὐκ εἶδεν, ἀλλ' ἐτρώθη

Τὸν δάκτυλον. πατάξας [Τάντίγραφα παταχθείς]

Τὰς χεῖρας, ὠλόλυξε·

Δραμὼν δὲ καὶ πετασθεῖς

Πρὸς τὴν καλὴν Κυθήρην,

Ὀλωλα, μῆτερ [Τάντίγραφα μάτερ], κτέ.

Πρβ. Νικήτ. Εὐγενειαν. Δ', 313:

Κοιμωμένην μέλιτταν ἐν ῥόδοις πάλαι

τῆς ποντογεννοῦς Ἀφροδίτης παῖς Ἔρωσ

οὐκ εἶδεν· ἐτρώθη δὲ δακτύλῳ μέσῳ

καὶ στυφελιχθεὶς ἐπτερύξατο τρέχων

πρὸς τὴν τεκοῦσαν, Μῆτερ, οἴχομαι, λέγων, κτέ.

Ἴδε Μελόρμιον Ἀνακρεοντ. σελ. 29. Ἐπὶ τίνος οἱ ἔνδοξοι τὸ ἐπετάσθην σημασίας μετεχειρίζοντο οὐδεὶς ὑπάρχει ἴσως ὁ μὴ γινώσκων. Πετάννυμαι (ποιητ. πίτνυμαι. Πρβ. σκεδάννυμαι-σκίδνυμαι), ἐπετάσθην, πεπέτασμαι (παρὰ τοῖς μὴ Ἀττικοῖς) καὶ πέπταμαι σημαίνει παρ' αὐτοῖς ἀπλοῦμαι (ἐξαπλοῦμαι, ἀνοίγομαι), ἡπλώθην (ἐξηπλώθην, ἀνεψχθην), ἡπλωμαι (ἐξηπλωμαι, ἀνέψγωμαι). » Αἰ δὲ (πύλαι δηλ.) πετασθεῖσαι τεῦξαν Φάος'' εἶπεν ὁ ποιητὴς (Ἰλ. Φ, 538) καὶ » πετάσθησαν δὲ οἱ ὦκα'' (τὰ θύρετρα δηλ. Ὀδ. Φ, 50) καὶ » ἀμφὶ δὲ πέπλοι πέπτανται'' (Ἰλ. Ε, 195. Πρβ. καὶ Ρ, 371. Ὀδ. Ζ, 45) καὶ » πεπταμένους ἐν χερσὶ πύλας ἔχετ', εἰσόκε λαοὶ ἔλθωσι προτὶ ἄστυ πεφυζότες'' (Ἰλ. Φ, 531. Πρβ. καὶ Μ, 122), καθάπερ ὁ Πίνδαρος » ξυθ' ἀναπεπταμέναι ξείνων νενίκανται θύραι'' (Νεμ. Θ', 2 Βερκ. Πρβ. καὶ Ἡρόδ. Η', 60. Θ', 9 καὶ ἄλλ.). Τίς δ' ἀγνοεῖ τὸν παρ' Ἡροδότῳ χρησμὸν (Α', 62):

Ἐρριπται δ' ὁ βόλος, τὸ δὲ δίκτυον ἐκπεπέτασται,

θύννοι δ' οἰμήσουσι σεληναίης διὰ νυκτός;

Τὰ πρῶτα τοῦ ἐπετάσθην ἀντὶ τοῦ ἐπτόμην παραδείγματα ἀπαντῶσι παρ' Ἀριστοτέλει. Περὶ τὰ Ζῷ. Ἱστορ. Θ', μ', 5 (Τόμ. Γ', σελ. 195, 53 Διδ.) » διατρίβουσι δ' οἱ κηφῆνες τὰ μὲν πολλὰ ἔνδον· ἐὰν δ' ἐκπετασθῶσι, προσφέρονται ῥύβδην ἄνω πρὸς τὸν οὐρανόν''. Θ', μ', 7 (σελ. 196, 17) » καὶ οὐ θιγγάνει ἄλλου γε, ἕως ἂν εἰς τὸ σμήνος εἰσπετασθῇ''¹⁾. Ἴδε καὶ Λουκιαν. Ῥητ.

¹⁾ Σημειωτέον δ' ὅτι καὶ ἐνεστὼς πέταμαι ἐν τοῖς τοῦ Ἀριστοτέλους ἀντὶ τοῦ πέτομαι ἀναγινώσκεται. Περὶ Ζῷ. Μορ. Δ', 14 (Τόμ. Γ', σελ. 503, 57 Διδ.) » ὡς δ' οὐκ ὦν ὄρνις οὔτε πέταται μετεωρίζομενος, κτέ.'' περὶ Πορ. Ζῷ. Θ' (Τόμ. Γ', σελ. 311, 23) » καὶ τὰ πετόμενα δὲ καὶ τὰ νέοντα τὰ μὲν τὰς πτέρυγας εὐθύνοντα καὶ κάμπτοντα πέταται κτέ.'' Ι' (σελ. 312, 10) » ἀλλ' ἀντὶ τοῦ οὐροπυγίου πέτανται τοὺς πόδας ἀποτείνοντα''. περὶ τὰ Ζῷ. Ἱστορ. Ε', κβ', 7 (Τόμ. Γ', σελ. 97, 46) » τὸν ὑμένα περιρρήξας ἐκπέταται''. Ε', λβ', 3 (σελ. 102, 50) » ἐκπέταται τοῦτο ἐγκαταλιπὼν ὁ ψῆν''. Θ', μ', 10 (σελ. 197, 7) » ἀπτερούμενα ἐκπέταται'' (Ἐν ᾧ Ε', ιθ', 4, σελ. 93, 41 » περιρρήγνυται τὸ κέλυφος, καὶ ἐκπέτεται ἐξ αὐτῶν πτερωτὰ ζῷα''. Πρβ. καὶ Η', 16, σελ. 161, 8: ἐκπετόμενοι). Θ', α', 3 (σελ. 173, 13) » τῆς δ' ἡμέρας καὶ τὰ ἄλλα ὀρνίθια τὴν γλαῦκα περιπέταται, ὃ καλεῖται θαυμάζειν, καὶ προσπετόμενα τίλλουσι''. Θ', 43 (σελ. 203, 16) » λίχνον δ' ὃν καὶ πρὸς τὰ μαγειρεῖα καὶ τοὺς ἰχθύας καὶ τὴν τοιαύτην ἀπόλαυσιν κατὰ μόνους προσπέταται''. Πρβ. καὶ Θεόφρασ. περὶ Φυτ. Ἱστορ. Ζ', ιγ', 3 (Τόμ. Α', σελ. 198 Τεῦβν.) » εἴθ', ὅταν ὁ ἀνθρῆκος αὐανθῇ, διεσθίον ἐκπέταται''. περὶ Φυτ. Αἰτ. Α', ε', 4 (Τόμ. Β', σελ. 8) » ὅπερ ἐκπέταται, διαχασκόντων τῶν σφαιρίων''. Οὕτω καὶ παρὰ Πλουτάρχῳ Ἠθικ. σελ. 916, 25 Διδ. » διαπόντιος πέταται''. σελ. 1178, 6 » οὐδ' ἀετοὶ πέτανται καὶ πέρδικες''. σελ. 1183, 46 » πέτανται γάρ, ὅταν ἡ πνεῦμα κτέ.'' καὶ παρ' ἄλλοις μεταγενεστέροις. Λουκιαν. Ψευδολογ. § 29 (Τόμ. Γ', σελ. 500 Ἰακβ). » εἰ τὰ ἀρχαῖα, τὸ τριῶν μηνῶν καὶ τὸ ἀννηνεμία καὶ τὸ πέταμαι καὶ τὸ ἐκχύνειν καὶ ὅσα ἄλλα καλὰ τοῖς σοῖς λόγοις ἐπανυθεῖ''. Μοῖρις σελ. 311 » Πέτομαι ἐν τῷ ο καὶ πέτεται ἀττικῶς, πέταμαι ἐν τῷ α καὶ πέταται ἑλληνικῶς''. Θωμ. Μάγ. σελ. 277, 5 Ῥισχ. » Πέταμαι οὐδεὶς τῶν ῥητόρων [εἶπεν] ἀλλὰ πέτομαι'' (Πρβ. Πειρσῶνα Μοίρ. σελ. 311 κέξ. καὶ Κόβητον Var. Lect. σελ. 306 κέξ.).

Διδασκ. § 6 (Τόμ. Γ', σελ. 175 'Ιακβ.) »οὐδέν σε κωλύσει ἤδη ῥήτορα δοκεῖν μιᾶς οὐδὲ ὅλης ἡμέρας ὑπερπετασθέντα τὸ ὄρος ἐκ Περσῶν ἐς Αἴγυπτον». Διόδ. Σικελ. Δ', νᾶ', 4 (Τόμ. Α', σελ. 225, 49 Διδ.) »ἀπεφαίνετο γὰρ ἐπὶ δρακόντων ὀχουμένην τὴν Ἀρτεμιν δι' αἰέρος ὑπερπετασθῆναι πολλὰ μέρη τῆς οἰκουμένης». Αἴλιαν. περὶ Ζώ. Η', 22 »καὶ ἀναπετασθεῖς ἐπὶ τοῦ τέλους ἑαυτὸν ἐκάθισεν». Ἀθην. Θ', σ. 395, α' »μιᾶς προπετασθείσης ἐκ τοῦ πελάγους περιστερᾶς». Σοφ. Μανασσ. Ζ', 49 »κἂν πετασθῆς εἰς οὐρανόν», κτλ. (Πρβ. Ἡσύχ. Τόμ. Α', σελ. 180 Σμιδ. »Ἀναπτομένας: ἀναπετασθείσας». Τόμ. Γ', σελ. 402 »Πταμένη: πετασθεῖσα, διελθοῦσα». Οὕτω καὶ »Ἐκπτήσονται: ἐκπετασθήσονται» Τόμ. Β', σελ. 51). Οἱ ἔσχατοι τῶν μεταγενεστέρων ἔλεγον καὶ ἐπέτασα ἀντὶ τοῦ ἐπτόμην· ἔτι δὲ καὶ πετάω - ὦ ἀντὶ τοῦ πέτομα¹⁾. Εὐ-

¹⁾ Παρὰ Λουκιανῷ εὐρίσκεται ἀναπετῶ ἀντὶ τοῦ ἀναπετάννυμι ἐν τῷ Περὶ τοῦ μὴ Ῥαδ. Πιστ. τῇ Διαβ. § 21 (Τόμ. Γ', σελ. 278 'Ιακβ.) »τὰς χεῖρας ὀρέγουσαι καὶ τὰς πύλας ἀναπετῶσαι κτέ.» (Ἐν ᾧ § 30, σελ. 282 »καὶ μὴ ἀνέδην αὐτὰ ἀναπεταννύειν». Πρβ. καὶ Δί. Τραγωδ. § 33, Τόμ. Β', σελ. 499 »καὶ ἀπάγουσαι τὰ νέφη ἀναπεταννύτωσαν τὰς πύλας τοῦ οὐρανοῦ». Ἴδε καὶ Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 324). Τὸ πετῶ ἐσχηματίσθη ἐκ τοῦ ἐπέτασα καθ' ὃν τρόπον τὸ κρεμῶ ἐκ τοῦ ἐκρέμασα. Ἐκ τοῦ ἐπέτασα ἐπλάσαν οἱ μεταγενέστεροι καὶ ἐνεστῶτα πετάζω, καθάπερ σκεδάζω ἐκ τοῦ ἐσκέδασα. Ἰωβ Κς', 9 »ὁ κρατῶν πρόσωπον θρόνου, ἐκπετάζων ἐπ' αὐτὸν νέφος αὐτοῦ» (Πρβ. Κς', 7 »ἐκτείνων βορέαν ἐπ' οὐδέν, κρεμάζων γῆν ἐπὶ οὐδενός» ἀντὶ τοῦ κρεμαννύς). Ἀρεταῖ. σελ. 195 Ἑρμερ. »ἡδὲ ἐπιπετάζειν τῷ χωρίῳ». Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σελ. 326 Σμιδ. »Πετάζει: ἀπλοῖ, σκεπάζει» καὶ »Πετάσειεν: ἀπλώσειεν, κουφίσειεν, ἀπὸ ἐνεστῶτος τοῦ πετάζω» (Ἐν Τόμ. Δ', σελ. 40 λέγεται »Σκεδάζει: σκορπίζει, ἀθετεῖ, ταραττει, ἐγχείει, καταργεῖ». Ἴδε Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 362 καὶ *Nov. Lect.* σελ. 251 κελεύοντα νὰ γραφῇ συγχεῖ ἀντὶ τοῦ ἐγχείει. Πρβ. καὶ Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 67 καὶ Ναβῆρον Φωτ. Λεξ. Τόμ. Β', σελ. 160. Ὁ Κοραῖς ἔγραψεν ἐν τῷ Στρατηγικῷ τοῦ Ὀνησάνδρου MB', 3, σελ. 135. 175 »ὥς καλὸν παλαιστὴν προδεικνύειν μὲν καὶ σκεδάζειν εἰς πολλὰ μέρη δεῖ κτέ.» ἀντὶ τοῦ σκευάζειν, ἀνθ' οὗ φέρεται καὶ σκιάζειν. Δὲν φαίνεται ἔλλογος ἡ γραφὴ τοῦ Κοραῖ). Εὐστάθ. σελ. 505, 8 »Θέμα δὲ τοῦ πετάσας ἡ τὸ πετῶ κοινότερον ἢ ἐκ τοῦ πέτω παράγωγον πετάζω, οὗ καὶ

στάθ. Ὑσμίν. καὶ Ὑσμιν. Δ', 21 »πρὸς ἣν κατεπέτασα». Γεωπον. ΙΕ', β', 57 »καὶ ὅταν ἐκπετάσωσιν ἀνοιγομέναις ταῖς θυρίσιν». Αἰσώπ. Μῦθ. Ρ' Γ' παρὰ Φουρίᾳ σελ. 81 »ἐπεθύμησε καὶ αὐτὴ πετάσαι». ΤΝΒ', σελ. 143 »ἰκτίνος ὄφιν ἄνω πετάσας φέρει». ΡΙΘ', σελ. 52 »ἀνεπέτασεν ἐπάνω τῶν δωματίων». ΤΙΗ', σελ. 169 »προσπετάσας τοῖς ποσὶν ἦρε τὸν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ Φάκελλον» (Πρβ. καὶ ΚΓ', σελ. 15 »ὁ δὲ πετασθεῖς καὶ λαγῶν ἀρπάσας κτέ.». Ἴδε καὶ Λοβέκκιον Φρυνίχ. σελ. 581 κέξ.). Θεόδ. Πρόδρ. Δ', 129 »στρουθοὶ νεογνοὶ καὶ πτέρυξιν ἡρμένοι ὑπερπετῶντες τὴν κάραν τοῦ σατράπου». Παρὰ τῷ Σοφῷ Μανασσῇ ἀναγινώσκεται Β', 90:

Κἂν Ἀτλαντος νιφόντας ὑπερπηδήσῃ πάγους,
κἂν τοῖς βυθίοις ἐγκρυβῇ τοῦ Τρίτωνος θαλάμοις,
κἂν ὑποδὺς ὠκεανὸν ὑπόβρυχα μιμνάξῃ,
κἂν πτερωθεὶς ὡς αἰτὸς Λιβύην ὑπερπέτῃ
καὶ τὰ παρακαυκάσια καὶ τὰ Γαδείρων πέρα.

ἔγνωσται ἡ χρῆσις». σελ. 1538, 57 »Τοῦ δὲ δυνάσθη ὁ ἐνεστῶς δυνάζω ἄχρηστος μὲν πάντως, ποιητικώτερος δὲ [τί τοῦτο σημαίνει, πολυμαθέστατε ἐπίσκοπε, τὸ »ἄχρηστος μὲν πάντως, ποιητικώτερος δέ»];, γενόμενος ἐκ τοῦ δύνω, ἀφ' οὗ καὶ τὸ δύνημι, οὗ παθητικὸν τὸ δύναμαι, οὗ ὄνομα δύναμις. Καθὰ καὶ ἐκ τοῦ πέτω ἢ πετῶ τὸ πετάζω, ὅθεν ὁ πέτασος, καὶ τὸ πέτημι, ἐξ οὗ τὸ πέτανται. Πάντως δὲ τῆς ἐκ τοῦ δυνάζειν συστοιχίας εἰσὶ καὶ ὁ δυνάστης καὶ τὸ δυναστεύειν καὶ ἡ δυναστεία» (Νοῦ μὲν αὐχμὸς, λέξεως δ' ἐπομβρία). Ἐτυμ. Μέγ. σελ. 666, 31 »Πέτασαν: Ἀπὸ τοῦ πετάζω πετάσω ἐπέτασα καὶ τὰ λοιπὰ δῆλα. Ἰστία λευκὰ πέτασσαν [Ἰλ. Α', 480]. Τοῦτο ἀπὸ τοῦ πέτω βαρυτόνου· πετῶ γὰρ οὐχ εὐρηται». Πρβ. καὶ σελ. 125, 6 »Ἀποπτάμενος: Ἔστι πέτω καὶ συγκοπῇ πτῶ πτᾶς καὶ πτῆμι, τὸ παθητικὸν πτάμαι πτάμενος καὶ ἀποπτάμενος. Ἐκ δὲ τοῦ πετῶ γίνεται ποτῶ, ἐξ οὗ τὸ ἀμφεποτᾶτο [Ἰλ. Β', 515], καὶ πετάζω, ἐξ οὗ τὸ ἐπετάσθη, καὶ πεταννύω πετάννυμι» (Ἀῆροι καὶ Φλήναφοι). Κακῶς ὁ Εἰμσοίθιος *Die Wiederherst. d. Dram. d. Aeschyl.* σελ. 401 προτείνει νὰ γραφῇ ἐν τοῖς Ἑπτὰ ἐπὶ Θήβας σίχ. 577 »ἐξαμπετάζων ὄνομα Πολυνείκου δίχᾶ» ἀντὶ τοῦ »ἐξυπτιάζων ὄνομα Πολυνείκου βίαν». Ἀστείότατον τῇ ἀληθείᾳ εἶνε νὰ παριστᾶται ὁ Αἰσχύλος μεταχειριζόμενος τύπον μετὰ πολλὰς γενεὰς αὐτοῦ παρὰ τοῖς ἡμιβαρβάροις μεταγενεστέροις κατὰ ψευδῇ ἀναλογίαν ἀναβλαστήσαντα.

Ἐν τῷ Γεωπονικῷ IB', β', 35 ἀναγινώσκεται »τὴν τε οἰκίαν
 χροῖαν λαμβανούσας καὶ περικαθεζομένας καὶ προσπετωμένους".
 Καὶ παρὰ τοῖς παλαιότεροις φέρουσιν ἐνίοτε τὰντίγραφα πετώ-
 μενος προσπετώμενος κτλ. ἀντὶ τοῦ πετόμενος προσπε-
 τόμενος κτλ. Ἐν τοῖς μετὰ τὰ Φυσικὰ τοῦ Ἀριστοτέλους Γ',
 ε', 10 (Τόμ. Β', σελ. 510, 1 Διδ.) »τὸ γὰρ τὰ πετόμενα
 διώκειν τὸ ζητεῖν ἂν εἴη τὴν ἀλήθειαν" ὑπάρχει καὶ γραφὴ πε-
 τώμενα. Παρὰ Στράβωνι Ις', δ', § 11 ἔχουσι τὰντίγραφα καὶ
 »πετᾶσθαι μὲν οὐ δυνάμενοι" ἀντὶ τοῦ πέτεσθαι, καθάπερ ἐν
 § 12 »ὑπερπετώμεναι γὰρ τὸν καπνὸν σκοτοῦνται καὶ πί-
 πτουσι" ἀντὶ τοῦ ὑπερπετόμεναι. Ὁ Κοραῆς προῦκρινε τὴν
 γραφὴν »ὑπερπετασθαι γὰρ τὸν καπνόν, εἴτα σκοτουμέ-
 νων καὶ πιπτουσῶν" (Πρβ. καὶ Λοβέκκιον Φρυνίχ. σελ. 581.
 Γραμμ. Μεγ. Βουτμ. Τόμ. Β', σελ. 271 κέξ. Στρούβιον *Opusc.*
 Τόμ. Β', σελ. 67 καὶ Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 307). Παρ'
 Ἡροδότῳ Γ', 111 ἐν τῶν ἀντιγράφων φέρει »τὰς δὲ ὀρνίθας κα-
 ταπετεωμένας κτέ." (Ἰδε Βρεδὸβιον Διὰλ. Ἡροδ. σελ. 555
 καὶ Βαίριον Ἡροδ. Τόμ. Β', σελ. 218 ἐκδ. β'). Ἐν τῷ Θ' τῶν
 Ἀνακρεοντείων σίχ. 2 ἀναγινώσκεται »Ἐρασμὴν πέλεια, πόθεν
 πόθεν πέτασαι", ὅπερ ὁ Βρούγκιος μετέβαλεν εἰς πετᾶσαι
 (κατὰ τὸ ἀκροᾶσαι, καυχᾶσαι, ἐπαφᾶσαι, κτλ.), ἐγκρί-
 ναντος καὶ τοῦ Μελορνίου Ἀνακρ. σελ. 70 καὶ τοῦ Βερκίου
 Ποιητ. Λυρ. σελ. 814 ἐκδ. β' (Πρβ. ΚΘ', 17 »τὸ δ' ἀπ' ἐλπί-
 δος κρεμᾶται"). Ἄλλοι γράφουσι πέτασσαι (Ὁμοιον τούτῳ
 εἶνε τὸ παρὰ Θεοκρίτῳ ἔρασσαι Α', 79 »τίς τυ κατατρύχει;
 τίνος, ὦγαθέ, τόσσον ἔρασσαι;". Τὰ πλείω τῶν ἀντιγράφων
 φέρουσιν ἔρασσαι. Ὁ Βρούγκιος ἔγραψε καὶ ἐνταῦθα ἐρᾶσαι.
 Ἰδε Μεινέκιον Θεοκρίτ. σελ. 190 καὶ σελ. 212 ἐκδ. γ'). Πρβ.
 σίχ. 21 »τί γὰρ με δεῖ πέτασθαι;". Β', 6 »τοῖς ὀρνέοις πέ-
 τασθαι". Πίνδαρ. Πυθ. Η', 90 Βερκ. »ἐξ ἐλπίδος πέταται
 ὑποπτέροις ἀνορέαις". Νεμ. ς', 50 »πέταται δ' ἐπὶ τε χθόνα
 καὶ διὰ θαλάσσης τηλόθεν ὄνυμ' αὐτῶν" (Πρβ. καὶ Βοίικιον Πινδάρ.
 Τόμ. Β', Μέρ. β', σελ. 668 καὶ σελ. 669. Ἰδε Ἀρήνσιον Διὰλ.
 Δωρ. σελ. 351). Σιμωνίδ. παρὰ Πλουτ. Ἠθικ. σελ. 914, 10 Διδ.
 »ἀνὰ Δώτιον ἀνθεμόεν πεδίον πέταται". Ἐπίγρ. παρὰ Βερκίῳ
 Ποιητ. Λυρ. σελ. 496 ἐκδ. β' »ἡμῖν δ' οὐ πέταται τοῦτο τὸ
 παιδάριον" (ὑπάρχει καὶ γραφὴ πέτεται). Ἀνθολ. Πάλατ.
 Ζ', 546 »ἡ δ' ἄγρη τύμβον ὑπερπέταται", κτλ. Εὐστάθ.

σελ. 1216, 56 »Ὡς δηλοῖ καὶ ὁ γράψας ὡς ἀνδρὶ αὐλητῇ
 θεὸς νόον οὐκ ἐνέφυσεν, ἀλλ' ἅμα τῷ Φυσῇν χῶ νόος
 ἐκπέταται. Καὶ ὅρα τὸ Φυσῇν προενεχθὲν κατὰ τὸ πεινῇν,
 ἀγαπῇν καὶ τὰ ὅμοια. Ἔτι δὲ ὅρα καὶ τὸ ἐκπέταται προε-
 νεχθὲν ἀπὸ τοῦ πέτημι συζυγοῦντος τῷ ἴστημι". Πρβ. Ἀθην.
 Η', σ. 337, ε' »Λόγος γὰρ παλαιὸς ὡς ὅτι

Ἀνδρὶ μὲν αὐλητῇρι θεοὶ νόον οὐκ ἐνέφυσαν,
 ἀλλ' ἅμα τῷ Φυσῇν χῶ νόος ἐκπέταται".

Ἄλλοτε περὶ τοῦ πέταμαί πλείονα.

Παρατηρήσεως ἄξιον εἶνε καὶ τὸ ἐν τῇ 42 σελίδι τοῦ Α' τόμου
 τῆς Ῥαγκαβείου χρηστομαθείας εὐρισκόμενον »οὐκ ἐπὶ μήκιστον
 ἐκτείνουσι τὴν πτήσιν ἐκ τῆς νομῆς, ἀλλὰ περιποτῶνται τοῖς
 σμήνεσι". Ὁ Ῥαγκαβῆς γράφει τὴν ἐξῆς εἰς τὸ περιποτῶν-
 ται σημείωσιν. »Ποιητικώτερον ἀντὶ Περιίπτανται [Κάλλιον πε-
 रिπέτονται]. Προτιμᾷ δὲ συνήθως τὰ τοιαῦτα ὁ συγγραφεὺς
 οὗτος". Ὁ χαρίεις δηλονότι Αἰλιανός, συγγραφεὺς εἴπερ τις καὶ
 ἄλλος ἄκριτος καὶ ἀπειρόκαλος καὶ κακόζηλος καὶ ψυχρολόγος,
 ὅστις καὶ ἀλλαχοῦ τὸ ποιητικώτερον ἢ μᾶλλον τὸ ὅλως ποιητικὸν
 περιποτᾶσθαι μεταχειρίζεται. περὶ Ζώ. Β', 2 »καὶ δεῦρο καὶ
 ἐκεῖσε περιποτᾶσθαι". Πρβ. καὶ Β', 39 »ὁ αἰετὸς ἡσυχὸς
 ἐστί καὶ ἐπιποτᾶται παραφυλάττων". Πορφύρ. Ἀντρ. Νυμφ.
 10 »οὔστινας εἰδέναι χρὴ τὰς ψυχὰς ἐπιποτωμένας τῷ ὑγρῷ
 τὰς εἰς γένεσιν κατιούσας" (Πρβ. καὶ Λοβέκκιον Φρυνίχ. σελ.
 581 καὶ Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 307).

Ἄς ἴδωμεν νῦν τί διδάσκει ἡμᾶς ὁ λεξικογράφος Βυζάντιος ἀνὴρ
 πρόφαντος σοφίας καθ' Ἑλλαννας ἐών. Λεξ. τῆς Ἑλλην.
 Γλώσσ. σελ. 629 »Ἰπταμαι, Μ. πτήσομαι (ἀόρ. Ἐπτην καὶ μσ. Ἐπτά-
 μην κτλ.). Πετῶ" καὶ »Ἰπτω, Ἀττ. ἀντὶ Ἰπτασο, β'. ἐν. πρσ.
 τοῦ παρτ. τοῦ Ἰπταμαι". σελ. 1071 »Πέτομαι [συγγ. τῷ Πε-
 τάννυμι], Μ. πετήσομαι καὶ (συχντ.) πτήσομαι (πρκ. Πέπτηκα,
 ἀόρ. Ἐπτάμην, ὅθεν τὸ ἀπαρ. Πτᾶσθαι καὶ Πτέσθαι) = Ἰπτα-
 μαι, πετῶ (ἐν γέν.) κινουῖμαι (φέρομαι) μὲ δρμὴν, (κοιν.) πετηοῦ-
 μαι [Γρ. πετιοῦμαι]. »Ἐξω τοῦ ναοῦ πετέσθαι [Γρ. πέτεσθαι],
 Στρβ. (Θ', γ', 8)." Τίς τῶν Ἀττικῶν εἶπεν Ἰπτω; Ποῦ κεῖται
 ὁ παρακείμενος πέπτηκα; Πῶς ἐμνηκύνθη τὸ α τοῦ πτᾶσθαι;
 Ἀλλὰ καὶ ἀποδράναι ἀντὶ τοῦ ἀποδρᾶναι παρὰ τῷ Βυζαν-
 τῷ γράφεται καὶ ἄγμα ἀντὶ τοῦ ἄγμα καὶ τρύπα ἀντὶ τοῦ
 τρύπα, κτλ. κτλ. Περὶ τοῦ πτᾶσθαι ἴδε τὰ ὑπὸ τοῦ περικλεοῦς

Πόρωνος ἐν Μηδείᾳ (σελ. 13 κέξ. Λειψ.) γεγραμμένα, ὅστις περὶ τῆς τῶν τόνων ἐπιστήμης πρὸς τοὺς νέους λόγον ποιούμενος καὶ τοὺς ὀλιγοροῦντας καὶ καταφρονοῦντας αὐτῆς ἀστείως διαχλευάζων ἐπιφέρει ἐν τέλει τὸ τοῦ Συνεσίου »Ἡγώνισται γὰρ πρὸς τοὺς ἀμούσους ὑπὲρ Μουσῶν, οἳ καὶ κακοήθως ἀποδιδράσκουσι τὸν ἔλεγχον τῆς ἀμαθίας τῷ καταφεύγειν ἐπὶ τὴν λαιδορίαν ὧν ἡγνούκασιν». Περὶ τοῦ ἐπτόμην καὶ ἐπτάμην θὰ διαλάβωμεν ἄλλοτε μετ' ἀκριβείας.

Ἐν τῇ αὐτῇ σελίδι ἀναγινώσκεται »Σχολαστικὸς νοσοῦντα ἐπισκεπτόμενος, ἡρώτα περὶ τῆς ὑγείας· ὁ δὲ οὐκ ἠδύνατο ἀποκριθῆναι. Ὁργισθεὶς οὖν, Ἐλπίζω, ἔφη, καὶ μὲ νοσήσειν, καὶ ἐλθόντι σοι, μὴ ἀποκρινεῖσθαι». Πρβ. καὶ σελ. 85 »Ὁ δὲ ἀποκριθεὶς εἶπε τῷ πατρί».

Οὔτε τὸ ἐπισκεπτόμενός ἔχει καλῶς ἀντὶ τοῦ ἐπισκοπῶν ἢ ἐπισκοπούμενος (Πρβ. σελ. 38 »Ἐπεὶ δὲ τις αὐτὸν παρῆλθε τῶν ἐπιτηδείων ἐπισκοπούμενος, καὶ ἤρετο, τί πράττοι; κτέ.») οὔτε τὸ ἀποκριθῆναι καὶ ἀποκριθεὶς ἀντὶ τοῦ ἀποκρίνασθαι καὶ ἀποκρινάμενος.

Οἱ Ἀττικοὶ ἔλεγον μὲν σκέψομαι καὶ ἐσκεψάμην καὶ ἐσκεμμαι (ἐνεργ. καὶ παθ.), ὅθεν σκέμμαι, σκέψις, σκεπτέον (διασκεπτέον, κτλ., ἐπισκεπτέος), ἄσκεπτος (ἀπερίσκεπτος, ἀσκεπτως, ἀπερίσκεπτως, ἀνεπισκέπτως, ἀξιόσκεπτος. Πρβ. καὶ τὸ παρὰ Τίμωνι σκεπτοσύνη). ἀλλ' ἀντὶ τοῦ σκέπτομαι καὶ ἐσκεπτόμην μετεχειρίζοντο πάντοτε τὸ σκοπῶ καὶ ἐσκοποῦν ἢ σκοποῦμαι καὶ ἐσκοπούμην¹⁾. Πλάτ. Εὐθυδ. σ. 283, γ'

¹⁾ Πλάτ. Λάχ. σ. 185, δ' »Δεῖ ἄρα καὶ τὸν σύμβουλον σκοπεῖν, ἄρα τεχνικός ἐστὶν εἰς ἐκείνου θεραπείαν, οὗ ἕνεκα σκοπούμενοι σκοποῦμεν» (Πρβ. καὶ Ἰππ. Μείζ. σ. 293, ε' »Σκοπώμεθα μὴ πῃ ἄρ' ἐξαπατώμεθα. — Ἀλλὰ χρὴ σκοπεῖν»). Ξενοφ. Ἀναβ. Ε', β', 20 »Ὁ δὲ Ξενοφὼν καὶ οἱ λοχαγοὶ ἐσκοποῦν εἰ οἶόν τ' εἴη τὴν ἄκραν λαβεῖν... Σκοποῦμενοι δὲ αὐτοῖς ἔδοξε παντάπασιν ἀνάλωτον εἶναι τὸ χωρίον». Πρβ. καὶ Ἀπομν. Β', α', 22 »κατασκοπεῖσθαι δὲ θαμὰ ἑαυτήν, ἐπισκοπεῖν δὲ καὶ εἴ τις ἄλλος αὐτὴν θεᾷται» (Ἀντὶ τοῦ ἐπισκοπεῖν ἔγραψεν ὁ Πλουτέριος περισκοπεῖν. Ἰδὲ

»Σκόπει μὴν, ἔφη, ὦ Σώκρατες, ὅπως μὴ ἕκταρος ἔσει ἂ νῦν λέγεις. — Ἐσκεμμαι, ἦν δ' ἐγώ». Χαρμίδ. σ. 158, δ' »Καί μοι δοκεῖ, ἦν δ' ἐγώ, κοινῇ ἂν εἴη σκεπτέον εἴτε κέκτηται εἴτε μὴ ὁ πυθάνομαι, ἵνα μὴτε σὺ ἀναγκάζῃ λέγειν ἂ μὴ βούλει μὴτ' αὖ ἐγὼ ἀσκεπτως ἐπὶ τὴν ἱατρικὴν τρέπωμαι. Εἰ οὖν σοι Φίλον, ἐθέλω σκοπεῖν μετὰ σοῦ· εἰ δὲ μὴ, ἔαν. — Ἀλλὰ πάντων μάλιστα, ἔφη, Φίλον· ὥστε τούτου γ' ἕνεκα ὅπῃ αὐτὸς οἶει βέλτιον σκέψεσθαι, ταύτῃ σκόπει». σ. 165, γ' »Σκεψάμενος οὖν ἐθέλω εἰπεῖν εἴθ' ὁμολογῶ εἴτε μὴ. Ἀλλ' ἐπίσχευ ἕως ἂν σκέψωμαι. — Σκόπει δὴ, ἦ δ' ὅς. — Καὶ γάρ, ἦν δ' ἐγώ, σκοπῶ». σ. 167, β' »Ἀλλὰ χρὴ, ἔφη, σκοπεῖν. — Ἴθι δὴ, ἔφην ἐγώ, ὦ Κριτία, σκέψαι». Λάχ. σ. 185, β' »Πῶς οὖν, ὁ ἐγὼ ἄρτι ἔλεγον, ἐσκοποῦμεν ἂν, εἰ ἐβουλόμεθα σκέψασθαι τίς ἡμῶν περὶ ἀγωνίαν τεχνικώτατος;». περὶ Πολιτ. Β', σ. 369, α' »Ἐπειτα οὕτως ἐπισκεψώμεθα καὶ ἐν ἐνὶ ἐκάστῳ τὴν τοῦ μείζονος ὁμοιότητα ἐν τῇ τοῦ ἐλάττονος ἰδέα ἐπισκοποῦντες». σ. 369, β' »Σκοπεῖτε οὖν. — Ἐσκεπται, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος». Α', σ. 542, α' »Ἄρα καὶ ἐν αὐτῇ τῇ τέχνῃ ἐνι τις πονηρία, καὶ δεῖ ἐκάστη τέχνῃ ἄλλης τέχνης, ἥτις αὐτῇ τὸ ξυμφέρειν σκέψεται, καὶ τῇ σκοπούμενῃ ἑτέρας αὖ τοιαύτης;». Γοργ. σ. 476, α' »Μετὰ τοῦτο δὲ περὶ οὗ τὸ δεύτερον ἡμφεσβητήσαμεν σκεψώμεθα, τὸ ἀδικοῦντα δίδόναι δίκην ἄρα μέγιστον τῶν κακῶν ἐστίν, ὥς σὺ φῶς, ἢ μεῖζον τὸ μὴ δίδόναι, ὥς αὖ ἐγὼ φῶς; Σκοπώμεθα δὲ τῇδε». Δημοσθέν. πρὸς Λεπτίν. § 54, σ. 475 »Εἴτα ταῦτα νῦν εἰ χρὴ κύρι' εἶναι σκοποῦμεν; Ἀλλ' ὁ λόγος πρῶτον αἰσχροὺς τοῖς σκοποῦμένοις, εἴ τις ἀκούσειεν ὥς Ἀθη-

Κόβητον Νου. Lect. σελ. 692. Πρὸς τὸ »κατασκοπεῖσθαι δὲ θαμὰ ἑαυτήν» παραβλητέον τὸ τοῦ Αἰσχίνου κατὰ Τιμάρχ. § 132 »ὑπτιάζων καὶ κατασκοπούμενος ἑαυτόν»). Οὕτω λέγεται ἀνασκοπῶ καὶ ἀνασκοποῦμαι, διασκοπῶ καὶ διασκοποῦμαι, κτλ. Φλυαρεῖ Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος ἀποφαινόμενος ὅτι τὸ ἀποσκοποῦμαι εἶνε κάλλιον ἢ τὸ ἀποσκοπῶ (σελ. 7, 15 Ρισχ.). Τούναντίον ἢ τῶν παλαιῶν χρήσις εἶνε ὑπὲρ τοῦ ἀποσκοπῶ. Παρατηρητέον δ' ὅτι καὶ ἐξιχνυσοκοπῶ λέγεται καὶ ἐξιχνυσοκοποῦμαι παρὰ Σοφοκλεῖ Τραχ. 271 »ἵππους νομάδας ἐξιχνυσοκοπῶν». Αἴ. 997 »διώκων καὶ ἐξιχνυσοκοπούμενος». Ἀλλὰ περὶ τῶν τοιούτων ῥημάτων ἄλλοτε μετ' ἀκριβείας.

ναῖοι σκοποῦσιν εἰ χρὴ τοὺς εὐεργέτας ἔαν τὰ δοθέντ' ἔχουν. Πάλαι γὰρ ἐσκεφθαι ταῦτα καὶ ἐγνώσθαι προσήκεν". Ξενοφ. Ἀπομν. Β', α', 1 »Βούλει σκοπῶμεν κτέ.;» καὶ 10 »Βούλει οὖν καὶ τοῦτο σκεψώμεθα;». Οἶκον. Γ', 10 »Ἐπισκέψασθαι δὲ καὶ σιτοποιόν, παραστῆναι δὲ καὶ ἀπομετρούσῃ τῇ ταμίᾳ, περιελθεῖν δ' ἐπισκοπούμενην κτέ." (Πρβ. Β', 17 »Καὶ ἔδοξέ μοι ἄξιον εἶναι ἐπισκέψεως ὃ τι εἴη τοῦτο. Καὶ εὖρον ἐπισκοπῶν πάνυ οἰκείως ταῦτα γιγνόμενα". Η', 15 »Θαυμάσας δέ, ἔφη, τὴν ἐπίσκεψιν αὐτοῦ ἡρόμην τί πράττοι. Ὁ δ' εἶπεν· Ἐπισκοπῶ, ἔφη, ὧ ξένη, κτέ.". Πλάτ. Κρίτ. σ. 48, δ'-ε' »Σκοπῶμεν, ὦγαθέ, κοινῇ.... Ὅρα δὲ δὴ τῆς σκέψεως τὴν ἀρχήν", κτλ.). Περὶ τοῦ ἐπισκοπεῖν λέγει ὁ Πολυδεύκης Γ', 108 »Ἐπὶ δὲ νοσοῦντος ἐπισκοπεῖν Φησὶ Ξενοφών". Ἴδε Ξενοφ. Οἶκον. ΙΕ', 9 »ὅμοιος ἂν μοι δοκῶ τῷ περιόντι ἰατρῷ καὶ ἐπισκοποῦντι τοὺς κάμνοντας". Κύρ. Παιδ. Η', β', 25 »καὶ ὁπότε δέ τις ἀσθενήσῃ τῶν θεραπεύεσθαι ἐπικαιρίων, ἐπεσκόπει καὶ παρεῖχε πάντα, ὅττις ἔδει". Τοῦ ἐπισκοπεῖσθαι χρήσις εὐρίσκεται ἐν τῷ κατὰ Νεαίρας λόγῳ § 56 (Δημοσθ. σ. 1564) »ἐβιάδιζον γὰρ πρὸς αὐτόν, ὥς ἡσθένει καὶ ἔρημος ἦν τοῦ θεραπεύοντος τὸ νόσημα, τὰ πρόσφορα τῇ νόσῳ φέρουσιν καὶ ἐπισκοποῦμεναι" καὶ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Φιλήμονος παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. Ρ', 5 :

πολὺ μεῖζόν ἐστι τοῦ κακῶς ἔχειν κακὸν
τὸ καθ' ἑνα πᾶσι τοῖς ἐπισκοπούμενοις
δεῖν τὸν κακῶς ἔχοντα πῶς ἔχει λέγειν.

Τὸ σκέπτομαι-ἐσκεπτόμην εἶνε ἰωνικὸν καὶ ἐπικὸν ἀπαντῶν συχνάκις καὶ παρὰ τοῖς μεταγενεστέροις. Ἡρόδ. Γ', 57 »θήκας τε παλαιὰς ἀνοίγων καὶ σκεπτόμενος τοὺς νεκρούς". Δ', 196 »τοὺς δὲ Καρχηδονίους ἐκβάντας σκέπτεσθαι" (Ἐν Η', 143 ὁ κῶδιξ τοῦ Σαγκρόφτου ἀντὶ τοῦ »ἐλευθερίας γλιχόμενοι" φέρει »ἐλευθερίην σκεπτόμενοι", ὅπερ προῦκρινεν ὁ Βαλκενάριος). Ἰλ. Π, 361 »σκεπτετ' οἷστῶν τε ῥοῖζον καὶ δοῦπον ἀκόντων". Ρ, 652 »σκεπτεο νῦν, Μενέλαε διοτρεφές, αἴ κεν ἴδῃαι" (Πρβ. καὶ Θέογν. 1095 »σκεπτεο δὴ νῦν ἄλλον"). Καλλίμ. Ἐπιγρ. ΞΘ', 4 (Τόμ. Α', σελ. 331 Ἑρν.) »σκεπτομένα ζῶας εἴ τινα μοῖραν ἔχει". Ἀπολλών. Ἀργον. Γ', 825 »αἴγλην σκεπτομένη". Θεόκρ. ΚΕ', 234 »πάντῃ δὲ διέδρακεν ὀφθαλμοῖσιν σκεπτόμενος". Ἀρατ. Φαινομ. 75 »σκεπτεο πᾶρ κεφαλὴν Ὀφιοῦχρον" (Πρβ. καὶ 96 καὶ 157. Διοσημ. 100). Μανέθ. Α', 94 »σκεπτεο πᾶρ

μέσσοιο διεκπερόωντ' ἐπὶ γούνα'" (Πρβ. καὶ 144. ε', 158. 222. 314). Βάβρ. ΡΓ', 14 »τί δ' οὐ προσέρχῃ, μακρόθεν δέ με σκέπτῃ;" Νόνν. Διον. ΛΖ', 207 »σκεπτεό μοι καὶ σφίγγε κυβερνητῇρι χαλινῷ". Βατραχομυομ. 135 »σκεπτομένων δ' αὐτῶν". Νουμῆν. Ἡρακλεώτ. παρ' Ἀθην. Ζ', σ. 304, ε' »κεῖνο δὲ δὴ σκέπτοιο". Μάξ. Φιλ. Καταρχ. 61 »σκεπτεσθαι κεραὴν ἐλικόδρομον" (Πρβ. καὶ 550), κτλ. Πολύβ. Β', δ', 8 »τῶν δ' ἐκτὸς οὐδὲν περισκεπτομένη". Γ', 58, 7 »κατεσκεπτετο καὶ προὔνοετο περὶ τῆς χειμασίας". Δ', οζ', 4 »περὶ μὲν τούτων σκέπτεσθαι καὶ διαπορεῖν ἄλλος ἀρμόσει καίριος". Δίων Χρυσός. Λόγ. Κς', Τόμ. Α', σελ. 526 Ῥεσκ. »περὶ τῶν ἰδίων ἔργων ἀτεχνῶς σκέπτονται". ΟΕ', Τόμ. Β', σελ. 407 »τοὺς σκεπτομένους παραιτήσαιτ' ἂν". Πλούτ. Τίτ. Φλαμ. Γ', 2 »καὶ τὸν Πόπλιον ἀποπέμψας κατεσκεπτετο τοὺς τόπους". Νικ. Δ', 2 »προσεποιεῖτο μὲν αἰεὶ σκέπτεσθαι περὶ τῶν δημοσίων". Σερτωρ. ΙΖ', 3 »ἄμ' ἡμέρᾳ προσελάσας κατεσκεπτετο τὸν τόπον". Πομπ. ΜΘ', 2 »ἀλλ' οἰκουρῶν διετέλει καὶ σκεπτόμενος μετὰ τῶν φίλων". Ἀλεξ. ΙΒ', 1 »ἐγκύπτουτος δὲ τοῦ Θρακῆος καὶ κατασκεπτομένου τὸν τόπον". Φωκ. Ε', 3 »Εἰπόντος δὲ τινος τῶν φίλων Σκεπτομένῳ, Φωκίων, ἔοικας, Ναὶ μὰ τὸν Δία, φάναι, σκέπτομαι εἴ τι δύναμαι τοῦ λόγου ἀφελεῖν κτέ." (Πρβ. καὶ Ἡθικ. σελ. 225, 31 Διδ.). Ἀντων. ΙΓ', 1 »καὶ τῶν φίλων τοὺς πιστοὺς καταλέγοντες ἐπὶ τὴν πρᾶξιν ἐσκεπτοντο περὶ Ἀντωνίου" (Πρβ. καὶ Ἡθικ. σελ. 142, 29. σελ. 154, 21. σελ. 284, 30. σελ. 532, 52. σελ. 614, 7. σελ. 629, 16. σελ. 787, 20. σελ. 856, 12. σελ. 1033, 31 Διδ. Ἴδε καὶ Τόμ. Ε', σελ. 152, 48). Λουκιαν. Μεν. ἢ Νεκρομ. § 18 (Τόμ. Α', σελ. 278 Ἰακβ.) »ὥστε ἀνιᾶσθαι τοὺς ἀνδρας καὶ διασκεπτεσθαι μετοικεῖν". Βί. Πράσ. § 27 (σελ. 337) »ἐπέχω περὶ τούτου καὶ διασκεπτομαί". περὶ τῶν ἐπὶ Μισθ. Συν. § 37 (σελ. 431) »εὐθὺς ἔτι σκεπτομένου παρακούσας". Ἑρμοτ. § 50 (σελ. 494) »ἐγὼ δὲ μετὰ σοῦ σκεπτόμενος εὖρον τὸ ἐκ τοῦ λόγου ἀποβάν". Ἀληθ. Ἱστορ. Β', § 10 (Τόμ. Β', σελ. 87) »ἐπὶ πολλὸν χρόνον ἐσκεπτετο". § 18 (σελ. 92) »ἐπέχειν δὲ ἔτι καὶ διασκεπτεσθαι". Δημόν. Βί. § 57 (σελ. 286) »Ἀθηναίων δὲ σκεπτομένων κτέ.". Ἰκαρομεν. § 25 (Τόμ. Γ', σελ. 58) »ἀλλ', ὥσπερ ὁ Πύρρων, ἐπεῖχεν ἔτι καὶ διεσκεπτετο" (Πρβ. καὶ

Μακροβ. § 2, σελ. 318). Ἀρριαν. Ἐπικτ. Διατρ. Α', β', 12 »Φλώρω σκέπτομένω» (Πρβ. καὶ Α', κ', 18). Β', β', 10 »καὶ λοιπὸν σκέπτου καὶ τὴν φύσιν τοῦ δικαστοῦ καὶ τὸν ἀντίδικον» (Πρβ. καὶ Β', ια', 24). Γ', ζ', 11 »ἐκεῖνο μόνον σκεπτώμεθα» (Πρβ. καὶ Δ', α', 152 δις. 134. 136 δις). Δί. Κάσσ. ΝΖ', ια', 7 »νοσοῦντάς τε ἐπεσκέπτετο». Ξ', ιβ', 1 »κάμνοντάς τε ἐπεσκέπτετο (Πρβ. καὶ ΞΘ', ζ', 4. θ', 1. ΟΑ', ια', 3. λε', 4. ΟΕ', ιε', 4). Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Ζ', α', 3 »αὐτούς τε κατεσκέπτετο καὶ τὸν Ἀβέννηρον» (Πρβ. καὶ Ζ', η', 1). Θ', ιβ', 2 »ἐπεσκέπτετο περὶ τούτων» (Πρβ. καὶ Θ', δ', 4). Ι', ζ', 6 »τί περὶ αὐτῶν ἀφίκοιτο πρὸς τὸν βασιλέα σκέπτεσθαι» (Πρβ. καὶ ΙΑ', η', 5. Ἰουδ. Πολ. Α', ε', 5. ιγ', 7. κγ', 5. κε', 2. κζ', 3. λα', 5. Β', β', 7. ις', 4. ιη', 4. Γ', α', 2, κτλ.). Ἀππιαν. Ἰβηρ. 13 »καὶ τὰς διόδους τῶν Ἀλπίων ὁρῶν κατεσκέπτετο» (Πρβ. καὶ Ἀννιβ. 48. 56. Καρχηδ. 107. Ἐμφυλ. Α', 97. Β', 118. 133. Γ', 67. Ε', 153). Ἀρτεμίδ. Ὀνειροκρ. Α', 26 »καὶ τοῖς τὰ οὐράνια διασκέπτομένοισι» (Πρβ. Α', 80. Β', 8. 36). Γ', 22 »νοσοῦντα δὲ εἴ τις ἐπισκέπτοιτο». Ἀχιλλ. Τάτ. Α', 3 »κατ' ἐμαυτὸν δὲ πονηρὰ ἐσκεπτόμην». Χαρίτ. ε', 6 »καὶ ὁ μὲν εὐνοῦχος ἐσκεπτετο». ε', 7 »σκεπτοῦ δὲ μὴ περὶ σεαυτῆς μόνης» (Πρβ. καὶ Ζ', 3. Η', 2. Ἴδε καὶ Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 255). Διογ. Λαέρτ. Θ', 70 »σκεπτικοὶ δ' ἀπὸ τοῦ σκέπτεσθαι αἰεὶ». Μάξιμ. Τύρ. Λόγ. ΙΖ', 6 »ἐσκεπτετο τὰ ἴχνη τῶν ἐχόντων». Ἰμέρ. Ἐκλ. ΚΗ', 3 »μετὰ τῶν ἔργων τὴν φύσιν σκέπτεσθαι ἄξιον». Ῥήτ. Ἑλλ. Σπεγγ. Τόμ. Α', σελ. 325 »ὅτι δεῖ σκέπτεσθαι τὴν δύναμιν τῶν κεφαλαίων» (Πρβ. καὶ Τόμ. Γ', σελ. 2. σελ. 580. σελ. 474. σελ. 493). Ψευδοφάλ. Ἐπισ. Ε', σελ. 50 Λεννεπ. »εἰ χωρὶς δυσμενείας σκέπτεσθαι ἐθελήσετε» (Πρβ. καὶ Ν', σελ. 168), κτλ. κτλ. Ἴδε καὶ Ἰακώβ. Ἐπισ. Α', 27 »ἐπισκέπτεσθαι ὁρφανούς καὶ χήρας ἐν τῇ θλίψει αὐτῶν». Ἐξοδ. ΛΒ', 34 »ἢ δ' ἂν ἡμέρᾳ ἐπισκέπτωμαι». Ψαλμ. Η', 5 (Πρβ. καὶ πρὸς Ἐβρ. Β', 6) »ὅτι ἐπισκέπτῃ αὐτόν», κτλ. Ἡσύχ. Τόμ. Α', σελ. 498 Σμίδ. »Διασκέπτεται: διαλογίζεται». Τόμ. Β', σελ. 167 »Ἐπισκέπτει: ἐπιβλέπει, ἐφορᾷ» (Μετατρεπτέον τὸ βάρβαρον Ἐπισκέπτει εἰς Ἐπισκέπτεται. Πρβ. Τόμ. Γ', σελ. 44 »Λίσσει: παρακαλεῖ». Γραπτέον Λίσσειται. Ὁ Ῥουγκένιος Ἐπισ. Κριτ. Β', σελ. 6 προὔτεινε νὰ

μεταβληθῇ εἰς »Λίσσου: παρακαλεῖ». Καὶ ἐπέσκεψαν Φέρε-
ται παρὰ τῷ Ἡσυχίῳ κατὰ τὴν τοῦ Σμιδιτίου ἔκδοσιν Τόμ. Β',
σελ. 143 »Ἐπέσκεψαν: ἐπέβλεψαν, ἐπεῖδον». Ἀλλ' ἐν τῇ
ἀλβερτεῖῳ ἔκδοσει Τόμ. Α', σελ. 1529 γράφεται »Ἐπεσκεψαν-
το: κτέ.", οὐδόλως τοῦ ἐπέσκεψαν μνημονευομένου. Παρεφθαρ-
μένον εἶνε τὸ ἐν Τόμ. Α', σελ. 501 »Ἀσπάζει: συμπεριπατεῖ".
Πρβ. καὶ σελ. 305 »Ἀστιλάζει: συμπεριπατεῖ". Ἀποστρο-
φῆς δ' ἄξιον φαίνεται τὸ »Ἀσπάζομαι: ἀσπάζω» σελ. 301.
Ἀλλὰ τὰ τοιαῦτα μετὰ πολλῆς ἀκριβείας θὰ ἐξετασθῶσιν ἀλλα-
χοῦ. Τοῦτο μόνον ἐνταῦθα προστίθεμεν, ὅτι ἐν ταῖς Καταρχαῖς
Μαξίμου τοῦ Φιλοσόφου εἶχ. 562 ἀναγινώσκεται »δὴ γὰρ ἄνειςιν
αὐτόματος, σκέψει δὲ καὶ αἰμυλίοισι λόγοισιν πρηϋνέειν θυμὸν δυ-
σπέμφελον οἷο ἄνακτος», ἀνθ' οὗ πρέπει ἴσως νὰ γραφῇ »σκήψει
δὲ καὶ αἰμυλίοισι λόγοισιν πρηϋνέει θυμὸν κτέ.").

Πληθος παραδειγμάτων δύναται τις ἐκ τῶν Ἱπποκρατείων νὰ
συλλέξη. Τόμ. Α', σελ. 128 Ἑρμερ. »σκεπτεσθαι δὲ χρὴ ὧδε
ἐν τοῖσι δέξι νοσήμασι» (Πρβ. καὶ σελ. 129. 134. 156. 148. 544.
378. 404. 561). Τόμ. Β', σελ. 26 »εἰ δὲ τις σκέπτοιτο τὴν
τῶν ὑγιαίνοντων δίαιταν πρὸς τὴν τῶν καμνόντων» (Πρβ. καὶ σελ.
33. 203. 545. 552. 654. 676. 697. 725. 738. 852). Τόμ. Γ',
σελ. 182 »σκεπτόμενον ἐς τὴν φύσιν καὶ τὸν τόπον» (Πρβ.
καὶ σελ. 218. 266. 375. 577. 379. 380. 391 δις. 592. 408. 515.
605). Τόμ. Α', σελ. 145 »ἐπισκέπτεσθαι δὲ χρὴ τὰ τοιαῦτα
ὧδε» (Πρβ. καὶ Τόμ. Γ', σελ. 545. 560). Τόμ. Α', σελ. 52
»ὑποσκεπτεσθαι δὲ τούτοις τὰς ἀποστάσεις» (Πρβ. καὶ σελ.
149. 152). Τόμ. Γ', σελ. 362 »ὥστε μὴ πάμπολλα δεῖ ὁρᾶσθαι
ὑποσκεπτόμενον τὸν μελεδαινόντα» (Πρβ. καὶ σελ. 364. 378.
383. 387. Ἴδε Ἑρμερίσιον Τόμ. Α', σελ. 134 καὶ σελ. 143.
Ἐν Τόμ. Γ', σελ. 565 ἀντὶ τοῦ ὑποσκεπτεσθαι ἐξέδωκεν ὁ
Λιτραῖος ἐξ ἐνὸς κώδικος ἐπισκέπτεσθαι, ὅπερ καὶ ὁ Ἑρμερίν-
σιος παρέλαβε). Τόμ. Β', σελ. 551 »χρὴ δὲ τὴν δίαιταν ἀπο-
σκεπτόμενον τῆς ἀνθρώπου ἐς τὸ ὅλον σῶμα ποιέειν» (Ἵπαρ-
χει καὶ γρ. ὑποσκεπτόμενον. Πρβ. καὶ σελ. 594. 696. 730).

Χρήσις τοῦ σκέπτεσθαι εὕρηται καὶ παρ' Ἀριστοτέλει Ἠθικ.
Νικομ. Β', β', 1 (Τόμ. Β', σελ. 15, 36 Διδ.) »οὐ γάρ, ἴν' εἰ-
δῶμεν τί ἐστὶν ἡ ἀρετή, σκεπτόμεθα, ἀλλ' ἴν' ἀγαθοὶ γενώμεθα»
(Πρβ. καὶ Ψευδαριστοτέλ. Ἠθικ. Μεγ. Α', ιγ', 3, Τόμ. Β', σελ.
142, 4 »πρὸς τὸ ἐπισκέπτεσθαι εἰ ἐστὶν ἐκούσιον». Φυσικ.

γνωμ. Α', Τόμ. Δ', σελ. 2, 24 »οὐκ ἂν εἴη καθ' ἑκάστων τῶν ζώων σκέπτεσθαι») καὶ παρὰ Μενάνδρῳ Ἀποσπ. 546 Μειν. »Ἄν μὲν πλέωμεν ἡμερῶν που [? πλοῦν] τεττάρων, σκεπτόμεθα τὰναγκᾶ ἑκάστης ἡμέρας». 681 »ὅταν τι μέλλῃς τὸν πέλας [Γρ.: τῶν πέλας] κατηγορεῖν, αὐτὸς τὰ σαυτοῦ πρῶτον [Μεινέκ.: πρῶτ'] ἐπισκέπτου κακᾶ». Ἄλλ' οὔτε ὁ Ἀριστοτέλης οὔτε ὁ Μένανδρος εἶνε νομοθέται τοῦ ἀκριβοῦς ἀπτικισμοῦ. Παρὰ Θουκυδίδῃ Η', 66 φέρεται μὲν ἐν ἅπασιν τοῖς ἀντιγράφοις »Ἐβούλευον δὲ οὐδὲν ὅ τι μὴ τοῖς ξυνεστῶσι δοκοίη, ἀλλὰ καὶ οἱ λέγοντες ἐκ τούτων ἦσαν καὶ τὰ ῥηθησόμενα πρότερον αὐτοῖς προὔσκειπτετο». Ἄλλ' ἡ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε ἀναντιλέκτως προὔσκεπτο (Πρβ. Πόππον Θουκυδ. Μέρ. Β', Τόμ. δ', σελ. 585 καὶ Μέρ. Γ', Τόμ. δ', σελ. 751 ἐκδ. μεγ.), ἂν καὶ σφοδρῶς ἀντιλέγῃ ὁ Διδῶτος τὰ ἐξῆς ὑπὲρ τοῦ προὔσκειπτετο γράφων Θουκυδ. Τόμ. Δ', σελ. 460 »Poppo écrit προὔσκεπτο, sans autorité de mss., par la raison, dit Goeller dans ses Notes, que d'après l'observation d'Elmsley, ad Eur. Heraclid. v. 148, les Attiques ne disent jamais σκέπτομαι, mais toujours σκοπῶ ou σκοποῦμαι. Nous n'avons pas cru devoir adopter cette correction fondée sur une simple conjecture. Lucien (*vit. auct.* p. 569) dit ἐπέχω περὶ τούτου καὶ διασκέπτομαι; et nous lisons aussi dans Plutarque (*in Phocione*, § 5,) εἰπόντος δὲ τινος τῶν Φίλων, σκεπτομένῳ, Φωκίων, ἔοικας· Ναὶ μὰ τὸν Δία (Φάναι), σκέπτομαι, εἴ τι δύναμαι τοῦ λόγου ἀφελεῖν, ὃν μέλλω λέγειν πρὸς Ἀθηναίους. Malgré l'observation d'Elmsley, nous avons cru devoir conserver προὔσκειπτετο que donnent tous les manuscrits».

Οὔτοι, μὰ τὴν Δήμητρα, δύναμαι μὴ γελαῖν.

καίτοι δάκνω γ' ἐμαυτόν· ἀλλ' ὅμως γελαῶ.

Ὅτε τὰ σοφὰ ταῦτα καὶ δεξιὰ ὁ ἀστείος ἔγραφε Γαλάτης καταγελῶν πως τῆς τοῦ Ἑλμσλήτου καλλίστης παρατηρήσεως ἐνόμιζε πάντως, σεμνυνόμενος ἴσως καὶ ὀγκούμενος, ὅτι δι' ὀλοσχοίνου ἀβρόχου ἔμελλε ν' ἀπορράψῃ τῶν τάλαιπάρων κριτικῶν τὰ στόματα ἐπισείων μάλιστα τὰ δύο ἐκεῖνα παραδειγματῖα, ἅπερ ἡ μεγάλη αὐτοῦ δξυδέρκεια ἀνεῦρε, τὸ λουκιάνειον δηλονότι καὶ τὸ πλουτάρχειον. Ἀλλὰ πρῶτον μὲν ματαία φαίνεται τοῦ ἀνδρὸς ἡ σπουδὴ φιλοτιμουμένου τὴν παρὰ Θουκυδίδῃ χρῆσιν διὰ μαρτυρίων ν' ἀποδείξῃ ἐκ τοῦ Λουκιανοῦ καὶ τοῦ Πλουτάρχου. Τί γάρ ἐστ' Ἐρεχθεὶ καὶ κολοιοῖς καὶ κυνί; Ἐπειτα δὲ πᾶς, νομίζομεν, ὅστις ἔξιν

τινὰ ἐν τοῖς ἑλληνικοῖς λόγοις ἔχει παραυτίκα κατανοεῖ τὸ ἀπρόσφορον τοῦ παρατατικοῦ ἐν τῷ προκειμένῳ χωρίῳ, ἐνθα ἡ ἔννοια ἀπαιτεῖ προδήλως τὸ προεσκεμμένα ἦν. Πρὸς δὲ τούτοις τίς δύναται νὰ μὴ θαυμάσῃ τὴν παθητικὴν τοῦ προὔσκειπτετο σημασίαν; ¹⁾ Ἡ χρῆσις τοῦ προὔσκεπτο ἐπὶ πάθους οὐδὲν ἔχει τὸ παράδοξον. Ὡς τὸ δεδέχθαι, τὸ κεκτῆσθαι, τὸ ἀπολελογῆσθαι καὶ ἄλλα, περὶ ὧν ἀλλαχοῦ, λαμβάνονται οὐ μόνον ἐνεργητικῶς ἀλλὰ καὶ παθητικῶς· οὕτω καὶ τὸ ἐσκέφθαι. Θουκυδ. Ζ', 62 »πάντα καὶ ἡμῖν νῦν ἐκ τῶν παρόντων μετὰ τῶν κυβερνητῶν ἐσκεμμένα ἡτοίμασται» (Πρβ. Δοβραῖον *Advers.* Τόμ. Α', σελ. 113). Πλάτ. περὶ Πολιτ. Β', σ. 369, β' »σκοπεῖτε οὔν. — Ἐσκεπται, ἔφη ὁ Ἀδείμαντος» (Πρβ. Ἀρριαν. Ἐπικτ. Διατρ. Δ', ζ', 16 »ἐμοὶ δ' ἔσκεπται περὶ πάντων»). Δ', σ. 435, δ' »ἴσως μέντοι τῶν γε προειρημένων τε καὶ προεσκεμμένων ἀξίως» (Ἐν Γ', σ. 392, γ' κεῖται ὁ μετ' ὀλίγον μέλλων ἐσκέψεται, »καὶ ἡμῖν ἅ τε λεκτέον καὶ ὡς λεκτέον παντελῶς ἐσκέψεται». Πρβ. Ἀριστείδ. Τόμ. Α', σελ. 703 Δινδ. »καὶ οὕτω πρὸς ἄμφω καλῶς ὑμῖν ἐσκέψεται»). Ξενοφ. Ἑλλ. Γ', γ', 8 »ἀκούσαντες ταῦτα οἱ ἔφοροι ἐσκεμμένα τε λέγειν ἡγήσαντο αὐτὸν καὶ ἐξεπλάγησαν» (Πρβ. καὶ Οἶκον. Θ', 2 καὶ αὐτόθ. Βριτεμβάχιον σελ. 87). Δημοσθέν. πρὸς Λεπτίν. § 54, σ. 473 »πάλαι γὰρ ἐσκέφθαι ταῦτα καὶ ἐγνώσθαι προσῆκεν». κατὰ Μειδ. § 191, σ. 576 »Τάχα τοίνυν ἴσως καὶ τὰ τοιαῦτ' ἔρεϊ, ὡς ἐσκεμμένα (παθ.) καὶ παρεσκευασμένα πάντα λέγω νῦν. Ἐγὼ δ' ἐσκέφθαι (ἐνεργ.) μὲν, ὧ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, Φημί καὶ οὐκ ἂν

¹⁾ Τὸ σκοποῦμαι (ἐπισκοποῦμαι) εὔρηται καὶ παθητικῶς ἐνίοτ' εἰλημμένον. Πλάτ. περὶ Νόμ. ε', σ. 772, δ' »σκοπῶν καὶ σκοπούμενος ὑπ' ἄλλων». σ. 776, β' »ἐπισκοποῦντάς τε ἅμα καὶ ἐπισκοπούμενους οἰκεῖν». Αἰσχύλ. Ἀγαμ. 13 »εὐνὴν ὀνείροις οὐκ ἐπισκοπούμενην». Πρβ. καὶ Πολύβ. Δ', λθ', 11 »διὰ τὸ μικρὸν ἔξω κεῖσθαι τῶν ἐπισκοπούμενων μερῶν τῆς οἰκουμένης». Λουκιαν. Δις Κατηγορ. § 11 (Τόμ. Γ', σελ. 74 Ἰαμβ.) »διαταράξαντες γοῦν τοὺς λόγους καὶ τὸ ἐξ ἀρχῆς ἐπισκοπούμενον ξυγχεάντες ἀπέρχονται λοιδορησάμενοι ἀλλήλοις κτέ.", κτλ. Ἡσύχ. Τόμ. Δ', σελ. 48 Σμίδ. »σκοπεῖσθαι: ὀρεῖσθαι». Ἴδε καὶ Τιμαρίων. 36 (Ἀναλ. Ἑλλισσεν. Τόμ. Δ', σελ. 79) »ἐν ὅσῳ δὲ τὰ τῆς δίκης πρότερον ἐσκοπεῖτο παρὰ τῶν δικαστῶν». 40 (σελ. 84) »ἡ μὲν ὅλη ἐπιφάνεια τῆς ψυχῆς ἐπιπολαίως κατασκοπούμενη λυθρώδης δοκεῖ τὸ χρῶμα».

ἰκετεύομεν βοηθῆσαι ἡμῖν". κατὰ Θεοκρίν. § 3, σ. 1322 »δέομαι οὖν ὑμῶν ἀπάντων, ὧς ἄνδρες Ἀθηναῖοι, καὶ ἰκετεύω μετ' εὐνοίας ἀκοῦσαί μου" (Πρβ. καὶ περὶ τοῦ Στεφ. § 6, σ. 227 »ἀξιῶ καὶ δέομαι πάντων ὁμοίως ὑμῶν ἀκοῦσαί μου κτέ.". κατ' Ἀριστοκρ. § 19, σ. 626 »ἀ δὴ δέομαί τε καὶ ἀξιῶ παρὰ πάντων ὑμῶν τυχεῖν". κατὰ Κόν. § 2, σ. 1256 »ἀξιῶ δὴ καὶ δέομαι πάντων ὁμοίως ὑμῶν κτέ."), κτλ. Ἀξιομνημόνευτα εἶνε καὶ τὰ ἐξῆς παραδείγματα, ἐν οἷς τρεῖς ἅμα τοιαῦται λέξεις κεῖνται ἰκετευτικώτατον τὸν λόγον ἀπεργαζόμεναι. Ἰσαῖ. περὶ τοῦ Μενεκλ. Κλήρ. § 44 »ἐγὼ οὖν δέομαι ὑμῶν πάντων, ὧς ἄνδρες, καὶ ἀντιβολῶ καὶ ἰκετεύω ἐλεῆσαί με". Λυσ. ὑπὲρ τῶν τοῦ Νικ. Ἀδελφ. § 27 »ἐγὼ μὲν οὖν καὶ δέομαι καὶ ἀντιβολῶ καὶ ἰκετεύω". Ἀπολ. Δωροδ. § 21 »ἐγὼ δ' ὑμῶν δέομαι καὶ ἰκετεύω καὶ ἀντιβολῶ". Δημοσθέν. κατ' Ἀφόβ. Α', § 68, σ. 835 »δέομαι οὖν ὑμῶν, ὧς ἄνδρες δικασταί, καὶ ἰκετεύω καὶ ἀντιβολῶ". κατὰ Στεφ. Α', § 1, σ. 1101 »δέομαι δὲ πάντων ὑμῶν καὶ ἰκετεύω καὶ ἀντιβολῶ πρῶτον μὲν εὐνοϊκῶς ἀκοῦσαί μου" (Πρβ. καὶ § 85, σ. 1127). πρὸς Εὐβουλίδ. § 1, σ. 1299 »δέομαι δ' ἀπάντων ὑμῶν, ὧς ἄνδρες δικασταί, καὶ ἰκετεύω καὶ ἀντιβολῶ".

Καὶ ἀόριστος δ' ἐσκόπησα ἀντὶ τοῦ ἐσκεψάμην ἐν τῇ χρηστῇ τοῦ Ῥαγκαβῆ χρηστομαθείᾳ ἀναγινώσκεται. Τόμ. Α', σελ. 75. »Σκόπησον, ἀγαπητέ, τῆς σῆς καὶ ἐμῆς φύσεως τὴν εὐτέλειαν". σελ. 244 »καθ' ἕκαστον αὐτῶν ἐπισκοπήσωμεν".

Παρὰ τοῖς ἀρχαίοις μόνος ὁ ἀόριστος ἐσκεψάμην (ἐπεσκεψάμην, κτλ.)¹⁾ ὑπῆρχεν ἐν χρήσει μετὰ τοῦ μέλλοντος σκέψομαι καὶ τοῦ παρακειμένου ἔσκεμμαι. Ὁ δὲ κομψὸς ἐσκόπησα ἐφάνη κατὰ τοὺς ἔπειτα χρόνους, καθ' οὓς πλεῖστα νόθα καὶ παράσημα τῇ ἐλληνικῇ Φωνῇ εἰσεκώμασαν, ἐκ τοῦ σκoπῶ πλασθεῖς

¹⁾ Ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ Σκ. Βυζαντίου, πολυμαθοῦς καὶ οὐ νυστάζοντος ἐν τοῖς ἐλληνικοῖς γράμμασιν ἀνδρός, ἀναγινώσκωμεν τὰ ἐξῆς: »Σκέπτομαι [σκήπτω ἢ σκέπω], Μ. σκέψομαι (πθ. πρκ. Ἐσκεμμαι καὶ ἀόρ. β'. Ἐσκεπην)" (σελ. 1270). Ὁ δεύτερος ἀόριστος ἐσκεπην εἶνε μοχθηρότατος καὶ τῶν μεταφραστῶν τῆς Παλαιᾶς Διαθήκης ἄξιος. Ἀριθμ. Α', 19 »καὶ ἐπεσκεπήσαν ἐν τῇ ἐρήμῳ τοῦ Σινᾶ" (Πρβ. καὶ Α', 47). Δ', 38 »καὶ ἐπεσκεπήσαν υἱοὶ Γεδσὼν κατὰ δήμους αὐτῶν" (Πρβ. καὶ Δ', 42. 48. 49, κτλ.). Β', 55 »οἱ δὲ Λευῖται οὐ συνεπεσκεπήσαν ἐν αὐτοῖς".

ὁμοίως τῷ ἐποίησα ἐκ τοῦ ποιῶ καὶ τοῖς ἄλλοις τοῖς κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον σχηματιζομένοις. Λουκιαν. περὶ τῶν ἐπὶ Μισθ. Συν. § 10 (Τόμ. Α', σελ. 410 Ἰακβ.) »Φέρε ἤδη πρὸς ἡμᾶς αὐτοὺς ἐπισκοπήσωμεν" (Πρβ. καὶ § 5, σελ. 405: προεπισκόπησον). Ἑρμοτ. § 44 (σελ. 489) »ἰδοὺ δὴ καὶ ἐτέρως τὸ αὐτὸ ἐπισκόπησον". § 59 (σελ. 500) »οὕτως δὲ ἐπισκοπήσωμεν". πῶς δεῖ Ἱστορ. Συγγρ. § 7 (Τόμ. Β', σελ. 8) »καὶ πρῶτον γε ἐκεῖνο ἡλίκον ἀμαρτάνουσιν ἐπισκοπήσωμεν". περὶ τοῦ Οἴκ. § 1 (Τόμ. Γ', σελ. 505) »ἀλλὰ περισκοπήσας ἀκριβῶς καὶ θαυμάσας κτέ.". περὶ τῆς Περεγρίν. Τελευτ. § 44 (σελ. 457) »ταῦτα δέ μοι ὁ Ἀλέξανδρος ὁ ἱατρὸς διηγῆσατο μετακληθεὶς ὡς ἐπισκοπήσειεν αὐτόν" (Πρβ. καὶ Ἀληθ. Ἱστορ. Α', § 32, Τόμ. Β', σελ. 72 »περισκοπήσασθαι τὰ πάντα βουλόμενος". Κοινῶς περισκέψασθαι. Ἰδε καὶ Κόβητον Var. Lect. σελ. 518 καὶ σελ. 526). Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Ε', α', 26 »πρὸς δὲ τὸ συγγενὲς καὶ τὸ τάχα καὶ λόγοις ἂν σωφρονῆσαι σκοπήσαντας". Ις', β', 4 »τὸ δ' ἕτερον ἤδη σκοπήσωμεν" (Παρακείμενος προανέσκοπησθαι κεῖται ἐν ΙΖ', ε', 6 »οἱ πολλοὶ προανέσκοπημένοι" καὶ ἐν ΙΖ', ε', 3 »καὶ μηδὲν τοῦ ὀνήσαντος προανέσκοπημένοις". Πρβ. καὶ Θεόδ. Πρόδρ. Δ', 422 »γέγραπτο ταῦτα λίαν ἐσκοπημένως". Τὸ ὀρθὸν εἶνε ἐσκεμμένως, διεσκεμμένως, περιεσκεμμένως, προεσκεμμένως. Πρβ. καὶ Ἡσύχ. Τόμ. Β', σελ. 145 Σμιδ. »Ἐπεσκεμμένως: συνετῶς". Παθητικὸς ἀόριστος σκοπηθῆναι εὔρηται παρὰ Τιμαρίωνι 59, Τόμ. Δ', σελ. 84 Ἀναλ. Ἑλλισσ. »σκοπηθήτω νῦν παρὰ τινων εὐόπτων ἀνδρῶν". Δί. Κάσσ. ΜΘ', ιζ', 5 »παρήνεσέ σφισιν ἰδίᾳ καὶ καθ' ἑαυτὸν ἐκάστω τῆς σωτηρίας προσκοπήσαι". ΝΒ', ιδ', 5 »ἀλλὰ τὰ γιγνόμενα ἐξ αὐτῶν προσκοπήσαντα κτέ.". Ος', ια', 1 »τοῦ τὴν ὥραν, ὡς Φασιν, ἐπισκοπήσαντος". Ἀχιλλ. Τάτ. Ζ', 12 »ἔδοξεν οὖν αὐτῷ διασκοπήσαντι σὺν τοῖς παρόδροις αὐτοῦ". Ἡλιόδ. Αἰθ. Γ', 7 »ἤδη δὲ καὶ ἐκεῖνα σκόπησον, ὦ Χαρίκλεις". Η', 16 »ὁ δὴ καὶ σκοπήσαντες οἱ Πέρσαι κτέ.". Ι', 34 »τὰς ἄλλας ἐπισκόπησον". Εὐνάπ. Βί. Σοφισ. σελ. 469, 24 Διδ. »εἶτα ἐπισκοπήσασα τῷ λόγῳ βραχύν τινα χρόνον". Εὐστάθ. Ὑσμίν. καὶ Ὑσμιν. Δ', 5 »καὶ ὅλον κατασκοπήσας αὐτόν". ε', 13 »καὶ μοι διασκοπήσον τὰ τοῦ πράγματος". Θεμίσ. σελ. 248, β' »καὶ ἐπισκοπήσαντες ἀκριβῶς κτέ.". (Πρβ. Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 251). Αἰσώπ. Μῦθ.

72 Ἀλμ. »ἄστρολόγος ἐξίων ἐκάστοτε ἐσπέρας ἔθος εἶχε τοὺς ἄστέρας ἐπισκοπῆσαι» (Πολλῶ εὐαρμωστότερος εἶνε ἐνταῦθα ὁ ἐνεστώς, καὶ μεταγραφτέον ἴσως ἐπισκοπεῖσθαι). Ψευδαριστοτ. περὶ Φυτ. Α', 19 (Τόμ. Δ', σελ. 29, 31 Διδ.) »ἐὰν ἐπιμελῶς σκοπήσωμεν τὰς βίβλους αὐτῶν». Παῦλ. πρὸς Γαλάτ. Β', 4 »οἵτινες παρεισῆλθον κατασκοπῆσαι τὴν ἐλευθερίαν ἡμῶν», κτλ. Βάβρ. Μύθ. Η', 10 »πρὸς ταῦτα δὴ σκόπησον εἰ γάμου χρήξεις», κτλ. (Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σελ. 314 Σμιδ. »Περίστασο: κύκλευσον, σκόπησον, περίφευγε». Πρβ. Φώτ. Λεξ. σελ. 417, 25 »Περίστασο: ἀντιλαβοῦ, περισκόπησον». Ἰσως ἐνταῦθα σύγχυσις ὑπάρχει τοῦ »Παρίστασο: ἀντιλαβοῦ» καὶ τοῦ »Περίστασο: περισκόπησον». Γνωστὸν εἶνε ὅτι συχνάκις ἡ παρὰ καὶ ἡ περὶ εἰς ἀλλήλας μεταβάλλονται. Ἄλλ' ὁ Κόβητος Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 52 κελεύει νὰ γραφῇ »Περίστασο: ἀντὶ τοῦ εὐλαβοῦ». Περὶ τῆς σημασίας ταύτης τοῦ περιίστασο πρβ. Ἀλβερτον Ἡσύχ. Τόμ. Β', σελ. 926).

Τοῦ μέλλοντος σκοπήσω παραδείγματα ἔστωσαν τὰ ἐξῆς. Ἀρριαν. Ἐπικτ. Διατρ. Α', ια', 38 »οὐδὲν ἄλλο ἐπισκοπήσομεν οὐδὲ ἐξετάσομεν». Γ', κδ', 31 »τὸν δὲ κατασκοπήσονται ἐξίεναι». Ἡλιοδ. Αἰθ. Ε', 4 »ἐξοὶ τὴν λίμνην διέπλευσαν ὅτι ποτὲ τὸν λήσταρχον ἔδρασαν οἱ πολέμιοι κατασκοπήσουντες». Ἑρμογέν. περὶ Εὐρέσ. Γ', 10 παρὰ Σπεγγ. Τόμ. Β', σελ. 223 »γενόμενος ἐν τοῖς ἀπ' ἀρχῆς ἄχρι τέλους οὕτω διασκοπήσεις» (Κακῶς ὁ Σπέγγελος ἐξέδωκεν ἐν Α', 1, σελ. 182 »Εἰ μὲν οὖν τοῖς κατηγοροῖς πειθόμενοι τὴν γυναικα ταύτην παιδοκτόνον ὑπολήψαισθε¹⁾, οὐκ ὀρθῶς ποιήσετε. εἰ δὲ τὰ πεπραγμένα σκοπή-

¹⁾ Αἰσχροὺς, νομίζομεν, εἶνε οὕτω μεγάλα σφάλματα νὰ γίνονται ἐν νέαις μάλιστα ἐκδόσεσι. Πᾶς τις μὴ παντάπασιν ἰδιώτης τῆς ἐλληνικῆς γλώσσης ὢν παρευθὺς τὸ τερατῶδες τῶν τοιούτων τύπων αἰσθάνεται καὶ ἐναργῶς τὸ γνήσιον ἐν αὐτοῖς καθορᾶ, τὸ ἐκ τῆς χειρὸς αὐτοῦ τοῦ συγγραφέως προελθόν. Μανία κακοδαιμονία τ' ἔτι μᾶλλον εἶνε νὰ παραλαμβάνωνται ἐκ τῶν ἀντιγράφων εἴτε συμφωνούντων εἴτε μὴ τοιαῦτ' εἶδεχθῇ καὶ ἀπόβλητα ἐκτρώματα, ἅτινα οὐδὲ μνείας ἴσως ἄξια πρέπει νὰ νομίζονται. Πλεῖστα παραδείγματα πρόχειρα ἔχομεν, ἐν οἷς τὰ ἀντίγραφα ἢ πάντα ἢ ἔνια πλημμελεῖς ἀορίστους ἀντὶ μελλόντων φέρουσιν· ἀλλ', ἵνα μὴ λίαν μακρολογήσωμεν, θὰ μνημονεύσωμεν μόνον τὰ ἐκ τοῦ Λουκίου καὶ τοῦ Ἀριστείδου, ἱκανὰ ὅντα καὶ αὐτὰ τὴν τῶν βιβλιογρά-

σαιτε καὶ τοῦ τετελευτηκότος δίκαια ἐγκλήματα, κτέ.» ἀντὶ τοῦ ὑπολήψεσθε καὶ σκοπήσετε). Βάβρ. ΡΓ', 8 »ἐπισκοπήσων δ' εἰς ἕκαστος εἰσῇ». Θεόδ. Πρὸδρ. Θ', 125 »σκοπήσομεν γοῦν εἰς νέωτα». Σκοπητέον ἀντὶ τοῦ σκεπτέον ἀναγινώσκεται παρὰ Σιμπλικίῳ Ἐξηγ. εἰς τὸ Ἐπικτ. Ἐγχειρ. σελ. 106,

Φων ἀβελτερίαν νὰ δηλώσωσι. Λουκιαν. Νεκρ. Διαλ. ΚΑ', § 2 (Τόμ. Α', σελ. 241 Ἰακβ.) »ὥς θαυμάσωνται οἱ θεαταί» (θαυμάσονται). Ἀληθ. Ἱστορ. Α', § 56 (Τόμ. Β', σελ. 75) »ὕμᾱς δὲ χρὴ ὁρᾶν ὅπως δυνησώμεθα κτέ.» (δυνησόμεθα). ὑπὲρ τῶν Εἰκόν. § 12 (σελ. 351) »σὺ δὲ σκόπει, ὦ Λυκῖνε, ὅπως μετακοσμήσης τὸ βιβλίον καὶ ἀφαιρήσης τὰ τοιαῦτα» (μετακοσμήσεις-ἀφαιρήσεις. Πρβ. Λοβέκκιον Φρυνίχ. σελ. 716). § 18 (σελ. 356) »ἀλλὰ τοῦτο μόνον ἐξ ἅπαντος ὁρᾶ, ὅπως ὑπερθαυμάσῃται καὶ ζηλωτὸν ἀποφάνῃ τὸν ἐπαινούμενον» (ὑπερθαυμάσεται-ἀποφανεῖ). Τοξ. ἢ Φιλ. § 32 (σελ. 587) »ἐπιμελούμενος δὲ ὅπως ἐκεῖνος μάλιστα καθευδήσῃ καὶ ἤττον ἀνιάσῃται» (καθευδήσει-ἀνιάσεται. Πρβ. καὶ Λουκ. ἢ Ὀν. § 53, σελ. 453). Δίς Κατηγορ. § 26 (Τόμ. Γ', σελ. 88) »ὥστε ὅπως μὴ χειρόν τι πείσωμαι πρὸς αὐτοῦ σκέψασθαι δέον» (πείσομαι). Ἀναχάρσ. § 17 (σελ. 141) »καὶ ὅπως μὴ καθάπερ νόμοις προσέξῃς» (προσέξεις). περὶ τοῦ Οἴκ. § 5 (σελ. 306) »ἀλλ' ὅπως ἐκπλαγῆσονται» (ἐκπλαγῆσονται). Συμπ. ἢ Λαπ. § 47 (σελ. 510) »καὶ καθευδήσαντες ἀπήγοντο ἐμοῦντες οἱ πολλοὶ ἐν ταῖς ὁδοῖς» (καθευδήσαντες. Πρβ. Κοραῖν Ἡλιοδ. Τόμ. Β', σελ. 13. — Τοῦναντίον ἐν τῷ Χάρωνι § 9, Τόμ. Α', σελ. 290 πλὴν τοῦ ἀορίστου ἀκούσωμεν φέρεται καὶ μέλλων ἀκούσομεν, »βούλει ἀκούσομεν αὐτῶν ὅτι καὶ λέγουσι». Πρβ. καὶ Ἀποκηρυττ. § 26, Τόμ. Β', σελ. 148. Ἴδε τὰ ἐν τῷ Α' τεύχει γεγραμμένα σελ. 155. Ἐν τῷ Κατάπλῳ § 20, Τόμ. Α', σελ. 594 τὰ μὲν ἄλλα ἀντίγραφα ἔχουσιν οὐδὲν ἐστὶν ἐφ' ὅτῳ ἂν οἰμώξωμαι», ἐν δὲ οἰμώξομαι. Γραπτέον »ἐφ' ὅτῳ ἂν οἰμώξαιμι»). Ἀριστείδ. Τόμ. Α', σελ. 216 Δινδ. »οὐδὲν μᾶλλον τὸ τῶν Ἀθηναίων ἀξίωμα καθαιρήσῃ» (καθαιρήσει. Πρβ. καὶ σελ. 222). σελ. 595 »ἐν τοῦτο ἐσκέψαντο, ὅπως μὴδεὶς τῶν αὐτῶν ἀπολαύσῃται» (ἀπολαύσεται). σελ. 578 »ὥς ἡ αὐτὴ ἀπιοῦσα δύναμις τὰκεῖ κατασχῇ» (κατασχῇσει). σελ. 718 »ὅπως μὴδέποθ' αἱ πόλεις ἐν ταῦτῳ γενήσωνται» (γενήσονται. Πρβ. καὶ σελ. 256). Β', σελ. 105 »οὐδ' ὅπως τι πρὸς ἡδονὴν ἀκούσωνται παρεδίδου τόθ' ὁ καιρός» (ἀκούσονται. Ἐν Τόμ. Α', σελ. 571 πλὴν τοῦ ὀρθοῦ »καὶ τοὺς μὲν λόγους οὕς ἤδιστ' ἂν ἀκούσαιτ' οὐκ ἄγνοῶ» ἔχουσι τὰ ἀντίγραφα καὶ ἀκούσονται καὶ ἀκούσετε).

18 Διδ. »καὶ σκοπητέον τὴν λεγομένην ταύτην συγχώρησιν καὶ συγγνώμην». Περισκόπησις δὲ ἀντὶ τοῦ περισκεψίς παρ' Ἰωσήφω Ἀρχαιολ. ΙΖ', θ', 1 »ἐπὶ περισκοπήσει τῶν δοξάντων Καίσαρι». Πρβ. Ἠσύχ. Τόμ. Δ', σελ. 49 Σμιδ. »Σκοπήσεις: σκέψεις» (?σκέψη).

Χρήσις τοῦ ἀορίστου ἐσκόπησα εὐρίσκεται καὶ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Πολυβίου παρὰ Κωνσταντίνῳ τῷ Πορφυρογεννήτῳ περὶ Θεμάτ. Α', 2 (ἂν πιστῶς ὑπ' αὐτοῦ αἱ λέξεις τοῦ συγγραφέως ἐτηρήθησαν) »Οὗτος οὖν ὁ Πέρσης ἐπὶ τινος ὅρου ὑψηλοτάτου ἀναβάς καὶ πᾶσαν τὴν γῆν περισκοπήσας, ὅσῃν ὀφθαλμὸς ἀνθρώπινος περιβλέπει κτέ.» (Πολύβ. Τόμ. Β', σελ. 155, 10 Διδ.) καί, ὅπερ παρὰδοξον ἡμῖν φαίνεται, ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Θεοφράστου περὶ Σημ. Ὑδάτ. κτέ. Α', 1 (Τόμ. Γ', σελ. 115 Τεύβ.) »Σημεῖα ὑδάτων καὶ πνευμάτων καὶ χειμῶνων καὶ εὐδίων ὧδε ἐγράφαμεν καθ' ὅσον ἦν ἐφικτὸν ἃ μὲν αὐτοὶ προσκοπήσαντες ἃ δὲ παρ' ἐτέρων οὐκ ἀδοκίμων λαβόντες» (Τοιοῦτον λόγον δύναται τις ἴσως νὰ νομίσῃ ἀνάρμοστον πως τῷ Θεοφραστείῳ στόματι). Παρατηρητέον δ' ἐν παρόδῳ τὸ ἀνάττικον ἃ μὲν ἃ δὲ ἀντὶ τοῦ τὰ μὲν τὰ δέ. Οὕτω καὶ ἐν τῷ περὶ Ἀνέμ. Ζ', 43 (Τόμ. Γ', σελ. 108) »ὅτι δὲ τοὺς καρποὺς οὓς μὲν φθείρει οὓς δὲ τρέφει, καθόλου μὲν ἐκεῖνο ἀληθὲς εἶπεν κτέ.» ἀντὶ τοῦ »τοὺς μὲν φθείρει τοὺς δὲ τρέφει». Πρβ. καὶ Ἀπόσπ. ΠΘ', 5 (σελ. 186) »πᾶσα γὰρ φωνὴ ἐστὶν ἥς μὲν ὀξυτέρα ἥς δὲ βαρυτέρα· ὥστε ἥς μὲν ἔλαττον τὸ πλῆθος ἥς δὲ πλεῖον». Καὶ ἐν τοῖς τοῦ Ἀριστοτέλους οὐ μόνον τοῖς νόθοις ἀλλὰ καὶ τοῖς γνησίοις φαίνεται ἐνίοτε τὸ ὑποτακτικόν, ὡς λέγεται, ἄρθρον ἀντὶ τοῦ προτακτικοῦ κείμενον. Περὶ Κόσμ. Δ' (Τόμ. Γ', σελ. 633, 30 Διδ.) »τῶν δὲ σελάων ἃ μὲν ἀκοντίζεται ἃ δὲ στηρίζεται». περὶ Χρωμ. ς', 54 (σελ. 654, 7) »οἷς μὲν, καθάπερ εἴρηται, τῆς τροφῆς ἐν αὐτοῖς ὑπολειπούσης οἷς δὲ τοῦναντίον πλεοναζούσης» (Πρβ. καὶ Οἶκον. Β', α', 4, Τόμ. Α', σελ. 659, 36 Διδ. »δευτέρα ἢ ἀπὸ τῶν ἰδίων γινομένη, οὗ μὲν χρυσίου οὗ δὲ ἀργυρίου οὗ δὲ χαλκοῦς οὗ δὲ ὅποσα δύναται γίνεσθαι»). Ἠθικ. Νικομ. Β', η', 6 (Τόμ. Β', σελ. 22, 50) »πρὸς δὲ τὸ μέσον ἀντίκειται μᾶλλον ἐφ' ὧν μὲν ἢ ἔλλειψις ἐφ' ὧν δὲ ἢ ὑπερβολή». περὶ τὰ Ζῷ. Ἱστορ. ς', η', 2 (Τόμ. Γ', σελ. 111, 5) »οἱ δὲ πέρδικες δύο ποιοῦνται τῶν ὧν σηκοῦς, καὶ ἐφ' ᾧ μὲν ἢ θήλεια ἐπὶ δὲ θατέρῳ ὁ ἄρρην ἐπαράζει». Πρβ. καὶ Φιλήμον. παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. Ις', 1 »ὧν μὲν διὰ τύχην ὧν δὲ δι' ἑαυτοῦς

ἐσόμεθ' ἐστερημένοι» καὶ ΞΒ', 8 »πάντα δ', ἂν σκοπῆς, ὅπως ἐτέρων πέφυκεν ἦττον' ὧν δὲ μείζονα» (Οὕτως ὁρθῶς ἔγραψεν ὁ Μεινέκιος ἐξ εἰκασίας τοῦ Δοβραίου *Adversar.* Τόμ. Β', σελ. 287 ἀντὶ τοῦ »ἠττόνων δὲ μείζονα»). Ψευδομέν. Μονος. 428 »οἷς μὲν δίδωσιν, οἷς δ' ἀφαιρεῖται τύχη». Καὶ παρὰ Δημόδη ἐν τῷ ὑπὲρ τῆς δωδεκαετίας § 12 ἀναγινώσκεται »ὧν μὲν γὰρ ἐσύλησε τὴν ἰσχὺν ὁ περὶ Λεῦκτρα κίνδυνος» ἀντὶ τοῦ τῶν. Ἄλλ' ὁ λόγος οὗτος εἶνε ὑποβολιμαῖος. Ἐν τῷ περὶ τοῦ στεφάνου τοῦ Δημοσθένους § 71, σ. 248 ἡ ὁρθὴ γραφὴ εἶνε »καὶ πόλεις ἐλληνίδας τὰς μὲν ἀναιρῶν εἰς τὰς δὲ τοὺς φυγάδας κατὰγων» (Περὶ τοῦ ἐν § 164, σ. 282 »ἐπειδὴ Φίλιππος ἃς μὲν κατεῖληφε πόλεις τῶν ἀστυγειτόνων, τινὰς δὲ πορθεῖ, κτέ.» καὶ τοῦ ἐν § 182, σ. 289 »καὶ γὰρ ἐλληνίδας πόλεις ἃς μὲν ἐμφρούρους ποιεῖ καὶ τὰς πολιτείας καταλλύει, τινὰς δὲ καὶ ἐξανδραποδιζόμενος κατασκάπτει» οὐδὲν φροντίζομεν ἅτ' ἐν ψηφίσμασι κειμένων, ἅπερ ὑπὸ νεωτέρων πλασθέντα εἰς τὸν λόγον παρενεβλήθησαν). Καὶ ἐν τῷ πρὸς Σπουδῖαν § 11, σ. 1051 παραληπτέον τὴν γραφὴν »ἀλλὰ τὰ μὲν ἔχει προλαβών, τῶν δὲ τὰ μέρη κομίζεται» ἀντὶ τῆς »ἀλλ' ἃ μὲν ἔχει κτέ.» (Παρὰ Ξενοφῶντι Κύρ. Παιδ. Β', δ', 25 φέρουσι τᾶντίγραφα οὐ μόνον τὸ ὁρθὸν »οὔτοι ἂν σοι, εἴ τι νιν ἐντυγχάνοιεν τῶν Ἀρμενίων, τοὺς μὲν ἂν συλλαμβάνοντες αὐτῶν κωλύοιεν τῶν ἐξαγγελίων, οὓς δὲ μὴ δύναιντο λαμβάνειν, κτέ.» ἀλλὰ καὶ τὸ πλημμελὲς »οὓς μὲν ἂν κτέ.»). Θωμ. Μάγ. σελ. 48, 10 Ῥισχ. »Α μὲν ἃ δὲ μὴ εἴπῃς ἀλλὰ τινὰ μὲν τινὰ δέ, εἰ καὶ Λουκιανὸς λέγει, οὐκ οἶδα εἴτε παίζων εἴτε σπουδάζων· λέγει γὰρ ἐν τῷ Ῥητόρων διδάσκαλος [§ 15, Τόμ. Γ', σελ. 181 Ἰακβ.] ἔπειτα δὲ καὶ αὐτὸς ἃ μὲν προΐόντι ἐπιδεικνύς κατὰ τὴν ὁδὸν ἃ δὲ καὶ παραινῶν· καὶ πάλιν ἐν Τίμωνι [§ 57, Τόμ. Α', σελ. 72] διδούς ἅπασιν τοῖς δεομένοις ᾧ μὲν πέντε δραχμὰς ᾧ δὲ μὲν ἢ ἡμιτάλαντον [Πρβ. καὶ Ἰκαρομ. § 16, Τόμ. Γ', σελ. 51 »οὗ μὲν γὰρ ἦσαν εἰλαπίνας καὶ γάμοι, ἐτέρωθι δὲ δικαστήρια καὶ ἐκκλησίαι»]. Ὁ δὲ αὐτὸς οὗτος ἐξελέγχει τοῦτο ἐν τῷ Ψευδοσολοικιστῇ [Γρ. Ψευδοσολοικιστῇ ἢ Σολοικιστῇ] αὐτοῦ. Οὕτως ἔχει ὁ λόγος τοῦ Λουκιανοῦ ἐν τῷ Σολοικιστῇ § 1 (Τόμ. Γ', σελ. 598 κέξ.) »Μὰ τοὺς θεούς· ἐπεὶ σολοικίσας ἔλαθόν σε ὡς οὐκ ἐπιστάμενον. Αὐθις δὲ σκόπει· οὐ γὰρ σέ φημι δύνασθαι κατανοῆσαι, ἐπεὶ ἃ μὲν οἶσθ', ἃ δ' οὐκ οἶσθα» (Σχολ. Τόμ. Δ', σελ. 262 »Ἐχρῆν εἶπεν τὰ μὲν, τὰ δέ»). Ἄλλοτε

πλεῖστα παραδείγματα ἔκ τε τοῦ Πολυβίου καὶ ἄλλων μεταγενε-
στέρων τῆς τοιαύτης τοῦ ὅς χρήσεως θὰ καταλεχθῶσιν, ἥτις, ὡς
φαίνεται, παντελῶς τῷ ἡμετέρῳ Ῥαγκαβῇ ἄγνωστος εἶνε. Ῥα-
λως δὲν θὰ ἔγραφε περὶ τοῦ »τὸ μὲν γὰρ οὐκ ἦν, ὃ δὲ τοῦ ρεύ-
ματος κατεσύρετο» τὸ ἀνοητότατον σχόλιον »Ἐκεῖνο, ὅ» (Τόμ.
Α', σελ. 23).

Ἐπισκεπτέον ἤδη τὸν ἀόριστον ἀπεκρίθην καὶ τὰ προσήκοντα
περὶ αὐτοῦ λεκτέον. Δὲν φαίνεται δ' ἀκριβοῦς πραγματείας ἀνά-
ξιος. Ἡ χρήσις αὐτοῦ ἀντὶ τοῦ ἀπεκρινάμην εἶνε τῶν μετα-
γενεστέρων ἰδίᾳ. Παρὰ τοῖς παλαιοῖς εἶχε πάντοτε τὴν σημασίαν
τοῦ ἀπεχωρίσθην ἢ τοιούτου τινός. Ἀμμών. σελ. 21 Βαλλκ.
»Ἀποκριθῆναι καὶ ἀποκρίνασθαι διαφέρει· ἀποκριθῆναι
μὲν γὰρ ἐστὶ τὸ ἀποχωρισθῆναι, ἀποκρίνασθαι δὲ τὸ ἐρωτη-
θέντα λόγον δοῦναι». Φρύνιχ. σελ. 108 Λοβ. »Ἀποκριθῆναι:
Διττὸν ἀμάρτημα. Ἐδεῖ γὰρ λέγειν ἀποκρίνασθαι καὶ εἰδέ-
ναι ὅτι τὸ διαχωρισθῆναι σημαίνει, ὥσπερ οὖν καὶ τὸ ἐναντίον αὐτοῦ
τὸ συγκριθῆναι εἰς ἓν καὶ ταύτῳ ἐλθεῖν. Εἰδὼς οὖν τοῦτο ἐπὶ
μὲν τοῦ ἀποδοῦναι τὴν ἐρώτησιν ἀποκρίνασθαι λέγε, ἐπὶ δὲ
τοῦ διαχωρισθῆναι ἀποκριθῆναι». Θωμ. Μάγ. σελ. 24, 10
Ῥισχ. »Ἀποκρίνασθαι τὸ ἀπολογήσασθαι, ἀποκριθῆναι δὲ
τὸ χωρισθῆναι· οὐ γὰρ εὐρίηται ὅλως παρὰ ῥήτορσι τοῦτο ἀντὶ τοῦ
ἀπολογήσασθαι». Σχολ. Θεοκρ. Η', 74 (σελ. 299 Ἀρηνσ.) »Οὐ
μὲν ἀπεκρίθην αὐτῇ ἀντὶ τοῦ ἀπεκρινάμην· τὸ ἀπεκρί-
θην γὰρ τὸ ἐχωρίσθην δηλοῖ». Βεκκ. Ἀνέκδ. σελ. 429, 51
»Ἀποκριθῆναι: ἀποχωρισθῆναι. Ἀποκρίνασθαι δὲ τὸ λόγον
δοῦναι ἐρωτώμενον.... Λέγεται μέντοι που ἀποκρίνεται καὶ τὸ
ἀποχωρίζεται». Ἰδε καὶ σελ. 420, 26 »Ἀπεκρίθη: ἀφωρίσθη.
Πλάτων, καὶ ἐν ἄλλοις Ἀττικοῖς» (Πρβ. Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ.
α', σελ. 541 Βερν.). Ἡσύχ. Τόμ. Α', σελ. 249 Σμιδ. »Ἀπο-
κριθῆναι: χωρισθῆναι». Ζωναρ. Λεξ. σελ. 283, 8 Τιτμ. »Ἀπο-
κριθῆναι: διαζυγῆναι, διαχωρισθῆναι». Φλυαρεῖ ὁ Ἀνταττικι-
στῆς ἀποφαινόμενος »Ἀποκριθῆναι: οὐκ ἀποκρίνασθαι»
(σελ. 77, 12). Οὐδεὶς τῶν ἀρχαίων τὸ ἀποκριθῆναι ἀντὶ τοῦ
ἀποκρίνασθαι μετεχειρίσθη. Ἀρχίλοχ. παρ' Ἀμμων. σελ. 7
(Ποιητ. Λυρ. Βερκ. σελ. 556 ἐκδ. β') »πίθηκος ἔει θερίων ἀπο-
κριθεὶς μοῦνος ἄν' ἐσχατιήν». Ἡρόδ. Α', 60 »ἐπεὶ γε ἀπε-
κρίθη ἐκ παλαιτέρου τοῦ βαρβάρου ἔθνους τὸ ἐλληνικόν». Θουκυδ.

Β', 49 »εἰ δέ τις καὶ προῦκαμνέ τι, ἐς τοῦτο πάντ' ἀπεκρίθη»
(Σχολ. σελ. 47 Διδ. »Ἀπεκρίθη: ἐχωρίσθη». Πρβ. Β', 51
»ὃ δὲ καὶ γένοιτο ἐς τοῦτο ἐτελεύτα». Ἰδε Φοῆσιον Οἶκον. Ἰπ-
ποκρ. σελ. 47). Δ', 72 »οὐ μέντοι ἐν γε τῷ παντὶ ἔργῳ βεβαίως
οὐδέτεροι τελευτήσαντες ἀπεκρίθησαν». Πλάτ. περὶ Νόμ. ΙΒ',
σ. 961, β' »τοῖς τε ἄλλοις δὴ καὶ μάλιστα αὐτῷ τῷ ἀποκρι-
θέντι». Ἀριστοτέλ. περὶ Ζῴ. Γεν. Α', 18 (Τόμ. Γ', σελ. 534,
11 Διδ.) »σύντηγμα δὲ τὸ ἀποκριθὲν ἐκ τοῦ ἀξήμακτος ὑπὸ
τῆς παρὰ φύσιν ἀναλύσεως». Β', 2 (σελ. 356, 38) »ὅταν
δ' αὕτη ἀποκριθῇ ἐνοῦσα δυνάμει πρότερον» καὶ (σελ. 356, 47)
»ὅταν γὰρ ἀπ' ἀμφοῖν ἀποκριθῇ». Μετεωρολ. Δ', γ', 25 (Τόμ.
Γ', σελ. 614, 7) »σῆπεται δ' ἐν τῇ κάτω τὸ ἀποκριθὲν». Θεόφρασ. περὶ Φυτ. Αἰτ. ε', ιδ', 10 (Τόμ. Β', σελ. 237 Τεῦβν.)
»ὅταν ἀποκριθῇ τὸ ὑδατῶδες αὐτοῦ». περὶ Αἰσθήσ. Β', 8 (Τόμ.
Γ', σελ. 3) »ἕως ἂν τοῖς μὲν ὑπὸ τοῦ ἔξωθεν φωτός ἀποκριθῇ
τὸ ὕδωρ». Ἰδε καὶ Ἀποσπ. Ἑλλήν. Φιλοσ. Μουλλαχ. σελ. 130
»ταῦτα γὰρ ἀπεκρίθη ἑκατέρως ἑκάτερά». σελ. 248 »πρὶν δὲ
ἀποκριθῆναι ταῦτα, πάντων ὁμοῦ ἐόντων οὐδὲ χροίη ἔνδηλος ἦν
οὐδεμίη». Πρβ. καὶ Πλούτ. Λουκούλλ. Γ', 1 »κατ' ἐκείνην δὲ τὴν
ἡμέραν ἀποκριθεῖσα τῆς ἀγέλης μόνη διενήξατο πρὸς τὴν πόλιν». Ἡθικ. σελ. 496, 2 Διδ. »καὶ τῷ πεζῷ μάλιστα τοῦ μυθώδους
ἀπεκρίθη τὸ ἀληθές». σελ. 503, 44 »τῶν ἡμιθέων εἰς ἥρωας
ἀποκριθέντων». σελ. 772, 7 »οἶον ἦν ἐξ οὗ ἀπεκρίθη». σελ.
832, 35 »εἰς ἓνα τόπον τοῦ χολώδους ἀποκριθέντος». σελ.
1094, 41 »ἐξ οὗ τὸ περιληφθὲν [Γρ. περιλειφθὲν] ὕγρον
ἀπεκρίθη». σελ. 1107, 29 »ὅταν μὲν ἀπὸ τοῦ δεξιοῦ μέρους τῆς
μήτρας ὁ γόνος ἀποκριθῇ». σελ. 1156, 25 »ὅταν ὁ νοῦς ἀπο-
κριθῇ τῆς ψυχῆς». Ἀποσπ. ἐκ τῶν Στρωματ. Γ', 1 (Τόμ. Ε',
σελ. 17, 4) »ἐκ πρώτης Φησὶ τῆς τῶν στοιχείων κράσεως ἀπο-
κριθέντα τὸν αἶρα περιχυθῆναι κύκλῳ». Στράβ. Δ', σ. 182
»ἐκ πετρῶν μεγάλων ῥήγματα συνεχῇ λαβουσῶν ἀποκριθῆναι». Αἰλιαν. περὶ Ζῴ. Α', 5 »καὶ ἓνα ἀποκριθέντα πῶς περιελθόν-
τες». Α', 10 »καὶ ἐς τὴν δορυφορίαν ἀπεκρίθησαν τὴν αὐτοῦ». Β', 26
»καὶ ἀπεκρίθη τῇσδε τῆς ἐστίας». Ε', 11 »εἴτα μέν-
τοι ἀμείβουσι τὰ ἔργα ἐκ περιόδου κάλλιστα δῆπου ἀποκριθεῖ-
σαι». Διογένης. Λαέρτ. Ζ', 148 »καὶ τοιαῦτα δρῶσα, ἀφ' οἷον
ἀπεκρίθη». Ζ', 158 »τὸ οἶόν τε γεννᾷ τοιαῦτα, ἀφ' οἷον καὶ
αὐτὸ ἀπεκρίθη». Γ', 74 »οὐδὲ ζῶα εἶναι ἀποκριθέντα ἀπὸ

τοῦ ἀπείρου". Κτλ. (Ἐν τοῖς εἰς τὴν Ὀδύσειαν σχολίοις Α, 284, σελ. 55, 23 Δινδ. ἀντὶ τοῦ »ἄλλ' ἀποκριθῆναι ὑπὸ τῆς μνηστευομένης τῶν γονέων αὐτὸς ἕκαστος ἡξίου" γραπτέον »ἄλλ' ἀποκριθῆναι ὑπὸ τῆς μνηστευομένης τῶν γονέων κτέ."). Οὐκ ὀλίγα παραδείγματα εὕρισκει τις ἐν τοῖς Ἱπποκρατείοις. Τόμ. Α', σελ. 152 Ἑρμερ. »ὁκόταν δὲ ἀποκριθῇ ἡδὴ πᾶν". σελ. 586 »τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ αἰθέρος ἀποκριθέν". Τόμ. Β', σελ. 34 »ὅταν δέ τι τούτων ἀποκριθῇ καὶ αὐτὸ ἐφ' ἑαυτοῦ [Ἰων.: ἐπ' ἑαυτοῦ] γένηται". σελ. 36 »ὅταν δ' ἀποκριθῇ χωρὶς ἑκάτερον". σελ. 66 »καὶ οὕτως [Ἰων.: οὕτω] ἀπεκρίθη καὶ ἐπικατερρύη τὸ φλέγμα" (Πρβ. καὶ σελ. 465. 481. 495. 521). Τόμ. Γ', σελ. 417 »Ἦν μὲν οὖν ἄρσενα [Ἰων.: ὦν ἔρσενα] τὰ ἀποκριθέντα ἀπ' ἀμφοτέρων τύχη.... Ἦν δὲ τὸ μὲν ἀπὸ τοῦ ἀνδρὸς ἄρσεν ἀποκριθῇ.... Ἦν δὲ ἀπὸ μὲν τῆς γυναικὸς ἄρσεν ἀποκριθῇ.... Ἦν μὲν ἀπ' ἀμφοτέρων θῆλυ ἀποκριθῇ" (Πρβ. καὶ σελ. 416. 418. 419 δίσ. 424. 459. 460. 479).

Καὶ παρ' Ὀμήρῳ χρήσις τοῦ ἀορίστου τούτου ἅπαξ εὕρσκεται ἔχοντος ν πρὸ τοῦ θ κατ' ἐπικὸν ἔθος, καθ' ὃ καὶ ἐκλίνθην λέγεται. Ἰλ. Ε, 12 »τῶ οἱ ἀποκρινθέντες ἐναντίῳ δρμηθήτην" (Σχολ. σελ. 145 Βεκκ. »Ἀποκρινθέντες: Ἀποχωρισθέντες, τοῦ οἰκείου πλήθους δηλονότι". Εὐστάθ. σελ. 515, 15 »Οἷ, Φησὶν, ἀποκρινθέντες ἐναντίοι τῷ Διομήδει ὠρμήθησαν. Λέγει δὲ ἀποκρινθῆναι τὸ χωρισθῆναι τοῦ ὁμίλου· ἄλλως δὲ ἀποκρίνεσθαι τὸ ἀπολογεῖσθαι οὐκ οἶδεν ὁ ποιητής, ἀλλ' ὑποκρίνεσθαι λέγει αὐτό, καθὰ φανεῖται ἀλλαχοῦ¹⁾). Ποιητικώτερον δὲ τὸ ἀποκριν-

¹⁾ σελ. 687, 13 »Ἰστέον δὲ καὶ ὅτι οὐκ οἶδεν Ὀμηρος τὴν λέξιν τοῦ ἀποκρίνασθαι, ὥς καὶ ἐν ἄλλοις φανεῖται, ἀλλ' ἀντ' αὐτοῦ τῷ ὑποκρίνασθαι κέχρηται. Φασὶ δὲ καὶ τὸν παρὰ τοῖς δραματικοῖς ὑποκριτὴν οὕτω λέγεσθαι διὰ τὸ πρὸς τὸν χορὸν ἀποκρίνεσθαι. Κεῖται δὲ ἡ λέξις καὶ παρὰ τῷ Ἡροδότῳ ἰωνικῇ οὔσα. Γίνονται δὲ καὶ ἄμφω αὗται αἱ λέξεις ἐκ τοῦ κρίνειν, ὃ ἐστὶ διαχωρίζειν· ἑαυτὸν γὰρ ἀποκρίνων ἢ ὑποκρίνων, ὃ ἐστὶ τῶν ἄλλων ἀποχωρίζων, καὶ ὁ κατὰ τὸν Ὀμηρον ὑποκρινόμενος, κατὰ δὲ τοὺς ὑστερον ἀποκρινόμενος, ἔτι δὲ καὶ ὁ κατὰ τοὺς μεθ' Ὀμηρον ὑποκρινόμενος καὶ ἐξ αὐτοῦ παραγόμενος ὑποκριτῆς λαλοῦσιν ἅπερ λαλοῦσιν. Ἔστι δὲ ὑποκρινόμενος καὶ ὑποκριτῆς παρὰ τοῖς ὑστερογενέσι ῥήτορσιν ὁ μὴ ἐκ ψυχῆς λέγων ἢ πρᾶττων μὴδὲ ἅπερ φρονεῖ, ὅποιοι πρῶτως καὶ μάλιστα οἱ τῆς θυμῆς, οἱ σκηνικοί". σελ. 1437, 31 »Τὸ δὲ μνηστῆρες ὑπο-

θέντε μετὰ τοῦ ν· ἢ μὲν γὰρ κοινὴ φράσις ἀποκριθῆναι λέγει καὶ ἀποκριθέντε, ὥσπερ καὶ κλιθῆναι καὶ κλιθέντε, οἱ δὲ ποιηταὶ φυλάττουσι τὸ ν τοῦ θέματος ἐν τούτοις τῷ νόμῳ τῶν ἀμεταβόλων". Πρβ. Ἰλ. Ν, 129 »οἱ γὰρ ἄριστοι κρινθέντες Τρῶας τε καὶ Ἑκτορα δῖον ἔμιμνον". Γ, 98 »φρονέω δὲ διακρινθήμεναι ἡδὴ Ἀργεῖους καὶ Τρῶας". Εὐστάθ. σελ. 388, 23 »Καὶ μετ' ὀλίγα [Γ, 102] ἄλλοι δὲ διακρινθεῖτε τάχιστα. Ἔστι δὲ τὸ μὲν διὰ τοῦ ν ὀρθότερον, εἰ καὶ ποιητικώτερον, ὥς καὶ τὸ κλινθῆναι καὶ τὸ ἀνάκλιντρον, τὸ δὲ δίχα τοῦ ν κοινότερον καὶ ἀττικώτερον". Πρβ. καὶ σελ. 1917, 26 »Τὸ δὲ ἐκλίνθη εὔρηται που ἐν τοῖς πρὸ τούτων καὶ δίχα τοῦ ν ἐν τῷ ᾧψ δ' ἐτέρωσ' ἐκλίθη [Ὀδ. Τ, 470], ἐπιτάξαντος τοῦ μέτρου ἐκεῖ τὴν τοῦ ν ἀπέλευσιν κατὰ κοινοτέραν γραφὴν". Καὶ ὁ Ἐμπεδοκλῆς κατὰ τὸν Λοβέκκιον *Elem.* Τόμ. Α', σελ. 427 ἔγραψεν »εὔτε δ' ἀποκρινθῶσι" εἰχ. 345 Καρστ., οὐχὶ δὲ ἀποκριθέωσι, ὥς εἵκασεν ὁ Ῥισχέλιος παρὰ τῷ Στείνῳ Ἐμπεδ. σελ. 55 ἀντὶ τοῦ κοινοῦ ἀποκρινθῶσι. Πρβ. καὶ Μουλλάχιον Ἀποσπ. Ἑλλ. Φιλ. σελ. 54. Καὶ παρ' Ὀππιανῷ Κυνηγ. Β', 51 κεῖται »ἄλλ' ὅτ' ἀπ' ἄλλης ταῦρος ἀποκρινθεὶς ἀγέλης." Τὸ ἐκλίνθην μετεχειρίσθησαν καὶ τῶν μεταγενεστέρων τινές. Πρβ. Λοβέκκιον Φρυγ. νίχ. σελ. 37. Καὶ ἐν τῇ τοῦ Ῥαγκαβῆ δὲ χρηστομαθείᾳ Τόμ.

κρίνονται ἀντὶ τοῦ ἀποκρίνονται ἰωνικῶς, καθὰ καὶ ἐν Ἰλιάδι. Καὶ ὑποκριτῆς, Φασὶν, ἐντεῦθεν, ὁ ἀποκρινόμενος τῷ χορῷ. Λέγει δὲ καὶ Ἡρόδοτος οἱ μὲν ταῦτα ὑποκρινάμενοι ἀπηλλάττοντο [Η', 144 »οἱ μὲν ταῦτα ὑποκρινάμενοι Ἀθηναίων ἀπαλλάσσοντο"]. Δοκεῖ δὲ καὶ ἀττικὴ ἡ λέξις εἶναι· Φησὶ γοῦν Θουκυδίδης οὐδὲν ὑπεκρίνοντο" (Ζ', 44 »εἰ δ' αὐτοὶ μὴ ὑποκρίνοιντο, διεφθείροντο"). Πλημμελῶς καὶ ἀλόγως ἔχει ἡ δοξασία ὅτι ἐναλλαγὴ προθέσεως ἐν τῷ ὑποκρίνεσθαι ὑπάρχει. Σχολ. Ἰλιάδ. Η, 407 (σελ. 215 Βεκκ.) »ὑποκρίνονται: Ἡ διπλῇ ὅτι πρόθεσις ἐνῆλλακται, ἀντὶ τοῦ ἀποκρίνονται". Μ, 228 (σελ. 345) »Ἡ διπλῇ ὅτι τὸ ὑποκρίναιτο ἀντὶ τοῦ ἀποκρίναιτο". — Ἰδε Ἀλβερτον Ἡσυχ. Τόμ. Β', σελ. 1471. Πρόπον Θουκυδ. Μέρ. Γ', Τόμ. δ', σελ. 487 ἐκδ. μεγ. Βρεδδβίου Διαλ. Ἡροδ. σελ. 36 κέξ. (Πρβ. καὶ Βαίριον Ἡροδ. Τόμ. Α', σελ. 175 ἐκδ. β' καὶ Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. Θ', σελ. 290). Κυνηῖρον Ξενοφ. Ἀπομν. σελ. 119 ἐκδ. β'. Ναβῆρον Φωτ. Λεξ. Τόμ. Β', σελ. 247. Ἀλβ. Μυλλῆρον Ἀριστοφ. Ἀχαρν. σελ. 78 καὶ ἄλλ.

Α', σελ. 28 αναγινώσκεται »Καὶ δὴ, παραγενόμενος ἐν σπηλαίῳ τινί, κατακλινθεὶς, προσεποιεῖτο νοσεῖν». Πολλῷ τούτου χεῖρον καὶ ὅλως τερατῶδες εἶνε τὸ ἐν Τόμ. Β', σελ. 64 »Ἡ ὕξις ἡν θη δ' ὑπὸ τῶν Λακεδαιμονίων ἤδη τῷ Θεμιστοκλεῖ προσπολεμούντων»). Τῆς τοῦ ποιητοῦ ῥήσεως μνείαν ποιούμενος ὁ Σκ. Βυζάντιος ἐν τῷ λεξικῷ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης σελ. 154 γράφει ἀποκριθέντες ἀντὶ τοῦ ἀποκριθέντες καὶ ἐναντίον ἀντὶ τοῦ ἐναντίω!

Τὸ ἀπεκρίθην ἀντὶ τοῦ ἀπεκρινάμην εἶνε ἀλεξανδρεωτικὸν ἀπαντῶν μάλιστα παρὰ Πολυβίῳ, ὅστις καὶ τὸ ὑπεκρίθην (συνυπεκρίθην) ἀντὶ τοῦ ὑπεκρινάμην ἐνίοτε μεταχειρίζεται, καθάπερ καὶ τὸ προσεποιήθην ἀντὶ τοῦ προσεποιησάμην. Μάχων παρ' Ἀθην. Η', σ. 349, δ' »τοῦτ' ἀποκριθῆναι φασι τῷ Βηρισάδῃ». ΙΓ', σ. 577, δ' »ἡ δὲ τοῦτ' ἀπεκρίθη» (Πρβ. καὶ σ. 582, δ'. Ἴδε Μεινέκιον Θεοκρ. σελ. 479 ἐκδ. γ'. Πρβ. καὶ Ἐπιγρ. παρὰ Βοικκίῳ 1193, Τόμ. Α', σελ. 594 »ἔδοξε τῷ πόλει ἀποκριθῆμεν τοῖς πρεσβευταῖς»). Πολύβ. Δ', λ', 7 »τοῖς δὲ παρὰ τῶν Αἰτωλῶν πρεσβευταῖς ἀπεκρίθησαν». Δ', λα', 1 »τοῖς παραγενομένοις πρὸς αὐτοὺς ἀπεκρίθησαν». ε', ιγ', 7 »καὶ ὡς δέον ἀποκριθῆναι». ΙΕ', ε', 2 »τοῖς μὲν παροῦσιν ἀπεκρίθη τᾶλλα σκοπεῖν». Κ', β' »οἱ Βοιωτοὶ ἀπεκρίθησαν τοῖς πρεσβευταῖς». Κ', γ', 6 »ὁ δὲ βασιλεὺς τοῖς μὲν Ἠπειρώταις ἀπεκρίθη». ΚΑ', η', 11 »ἀπεκρίθη τοῖς περὶ τὸν Ἀντίοχον». ΚΑ', ια', 7 »ἔδοξε τῷ συνεδρίῳ τὸν στρατηγὸν ἀποκριθῆναι». ΚΒ', κδ', 7 »τοῖς δὲ Γαλάταις ἀπεκρίθη». ΚΔ', ι', 3 »ἡ σύγκλητος ἀπεκρίθη». ΚΔ', ι', 11 »διὸ τοῖς μὲν ἐκ τῆς Λακεδαιμονίας ἀπεκρίθησαν» (Πρβ. καὶ 13). ΚΕ', β', 8 »ἀπεκρίθη δὲ διότι πάλιν πέμψει πρεσβευτάς». ΚΕ', γ', 3 »ταῦτα δὲ τοῖς Φυγάσιν ἀποκριθέντες συνέθεντο τὴν πρὸς Μεσσηνίους στήλην». ΚΕ', ε', 8 »ἡ δὲ σύγκλητος διακούσασα Φιλανθρώπως ἀπεκρίθη». ΚΗ', α', 9 »τοῖς δὲ περὶ τὸν Μελέαγρον ἡ σύγκλητος ἀπεκρίθη». ΚΘ', ε', 5 »ἔδοξε γὰρ τοῖς Ῥοδίοις ἀποκριθῆναι Φιλανθρώπως ἀμφοτέροις τοῖς βασιλεῦσι». Α', ιζ', 5 »εἰ μὲν τὸ δοκοῦν ἀποκριθεῖεν ἀκολουθοῦντες ταῖς ἰδίαις διαλήψεσιν... εἰ δὲ δουλεύοντες τῇ τῶν ἐκτὸς Φαντασίᾳ Φιλανθρώπως ἀποκριθεῖεν». ΛΗ', β', 11 »ἀπεκρίθησαν Φιλανθρώπως τοῖς πρεσβευταῖς». ΛΗ', β', 12 »ταῦτα δ' ἀποκριθέντες ἐν τοῖς ἐξῆς ἤγον ἐπὶ τὴν πάλαι προκειμένην αὐτοῖς ἄγνοιαν τὸ ταλαίπωρον ἔθνος» (Ε', κε', 7 »τότε μὲν ὑποκριθεὶς ὡς πεπεισμένος κτέ.». Γ', νβ', 6 »καὶ συνυπεκρίθη τίθεσθαι

Φιλίαν πρὸς αὐτούς». Ε', κδ', 11 »καὶ συνυποκριθεὶς καὶ φήσας ἔτοιμος εἶναι διαλύεσθαι». Ε', μθ', 7 »ταχὺ δὲ συνυποκριθεὶς καὶ μεταπεσὼν Ἑρμείας κτέ.». Ε', ρβ', 6 »καὶ συνυποκριθεὶς ὡς ἐμβαλὼν εἰς τὴν Ἠλείαν». Πρβ. Χάρητ. παρ' Ἀθην. ΙΒ', σ. 538, ε' »ὑπεκρίθησαν δὲ τραγωδοὶ μὲν Θεσσαλὸς καὶ Ἀθηνόδωρος καὶ Ἀριστόκριτος, κτέ.». Ἀθην. ΙΔ', σ. 621, δ' »πολλάκις δὲ οἱ μαγῶδοι καὶ κωμικὰς ὑποθέσεις λαβόντες ὑπεκρίθησαν κατὰ τὴν ἰδίαν ἀγωγὴν καὶ διάθεσιν». Ἴδε καὶ Ἀππιαν. Ἑμφυλ. Δ', 46: ὑποκριθέντες. 114: ἀνθυποκριθῶμεν. Β' Μακκαβ. Ε', 25: ὑποκριθείς. Κτλ. Παρ' Ἠσυχίῳ φέρεται καὶ »ὑποκριθῆναι: ἀποκριθῆναι» Τόμ. Δ', σελ. 214 Σμίδ.). Λουκιαν. Δημῶν. Βί. § 26 (Τόμ. Β', σελ. 281 Ἰακβ.) »καὶ ὑπερχαίτικως ἀποκριθέντι». Ψευδοσοφ. ἢ Σολοικ. § 4 (Τόμ. Γ', σελ. 601) »τίς γὰρ ἂν, ἔφη, ἀποκριθείη σοι περὶ τῆς τήμερον ὡς ἐξιῶν;» (Πρβ. Κόβητον *Orat. de Art. Interpr.* σελ. 46). Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Θ', γ', 1 »ὁ δ' ὁμῶς τὸν θεὸν οὐκ ἂν ἀποκριθῆναι αὐτῷ». Διόδ. Σικελ. ΙΕ', μα', 2 »ὁ δὲ Φαρνάβαζος ἀπεκρίθη κτέ.». Ἀρισταίν. Α', 27 (σελ. 121 Βοισσ.) »ἡ δὲ διαμωκωμένη καὶ ὑποβλέπουσα λοξὸν... ὑπεροπτικῶς ἀπεκρίθη». Ἀνώνυμ. περὶ Σχημ. παρὰ Σπεγγ. Τόμ. Γ', σελ. 150 »ἀπεκρίθη αὐτῷ». Μῦθ. Αἰσ. 16, β' Ἀλμ. »ἡ δὲ ἀπεκρίθη πρὸς τὸν αἵλουρον ταῦτα». 196 »καὶ ὁ κλέπτης ἀπεκρίθη», κτλ. Νικήτ. Εὐγεν. Β', 182 »καὶ διατείνας εὐθὺς ἀνταπεκρίθη». Δ', 266 »ἡ δὲ πρὸς αὐτὰ θῆττον ἀνταπεκρίθη». ε', 128 »ὁ Χάγος ἀνταπεκρίθη» (Πρβ. καὶ 269). Η', 17 »ἀνταπεκρίθη πρὸς τὸν Χαρικλῆν ἡ Δρόσιλλα παρθένος» (Πρβ. καὶ Μῦθ. Αἰσ. ΡΟΒ' παρὰ Φουρίᾳ σελ. 74 »ὁ δὲ πρὸς αὐτὴν οὕτως ἀνταπεκρίθη». Τὸ ἀνταποκρίνομαι ἦτο ἄγνωστον τοῖς παλαιῶς). Καὶ ἐν τῇ Παλαιᾷ καὶ τῇ Καινῇ Διαθήκῃ πολλὴ χρῆσις τοῦ ἀπεκρίθην γίνεται. Καὶ παρὰ Ψευδοπλάτωνι δὲ Ἀλκιβ. Β', σ. 149, α' αναγινώσκεται »ἄλλο μὲν οὐδὲν ἀποκριθῆναι τὸν προφήτην». Κακῶς ὁ Κυνῆρος ἐν τῇ Ἀναβάσει τοῦ Ξενοφῶντος Β', α', 22 (σελ. 135) προϋτίμησε τὴν γραφὴν »ἀπεκρίθη ὁ Κλέαρχος» ὡς ἐν τοῖς ἀρίστοις δῆθεν ἀντιγράφοις φερομένην (Ἴδε Στούρτζιον Ξενοφ. Λεξ. Τόμ. Α', σελ. 541. Μακεδ. καὶ Ἀλεξ. Διαλ. σελ. 148 κέξ. Λοβέκκιον Φρυνίχ. σελ. 108. Σταλβαῦμον Πλάτ. Τόμ. Ε', Μέρ. α', σελ. 542 καὶ σελ. 588 ἐκδ. β'. Οὐγγρον *Gramm. d. Neutest. Sprach.* σελ. 233 ἐκδ. ε'. Μουλλάχιον *Gramm. d.*

Griech. Vulgarspr. σελ. 220). Παρατηρητέον ἐν τέλει ὅτι ἐν τοῖς εἰς Ἀριστοφάνη σχολίοις (Σφηξ. σίχ. 1034, σελ. 158 Διδ.) Φέρεται ἀπόσπασμα τοῦ Φερεκράτους ἔχον οὕτω· »Κἂν μὲν σιωπῶ, Φέρεται, πνίγεται καὶ Φησι· Τί σιωπᾷς; Ἄν δὲ ἀποκριθῶ, Οἴμοι τάλας, Φησί, χαράδρα κατελήλυθεν» (Πρβ. Μεινέκιον Ἀποσπ. Κωμ. Ἑλλ. Τόμ. Β', σελ. 275 ἐκδ. μεγ.). Ἄλλ' εἶνε δυνατόν καὶ νὰ διανοηθῇ τις, ἂν μὴ εἶνε Ῥαγκαβῆς ἢ Βερναρδάκης, ὅτι παρὰ ποιητῇ τῆς ἀρχαίας κωμωδίας ἔκειτο λέξις ἐφ' ἧς σημασίας οἱ Ἀλεξανδρεῖς πρῶτοι ὁμολογουμένως αὐτὴν μετεχειρίσθησαν;

Ὡς δὲ τὰ τοῦ ἀορίστου οἱ μεταγενέστεροι ἐτάραξαν, οὕτω καὶ τὰ τοῦ μέλλοντος. Τί παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ἀποκριθῆσομαι ἐσήμαινε φανερόν μὲν καὶ ἄνευ παραδείγματος εἶνε, ἀλλ' οὐδὲν κωλύει νὰ παρατεθῇ τὸ πλατωνικὸν »ἀλλὰ μὴν ἂν οὕτω ταῦτ' ἔχοντα φαίνηται, δῆλον ὡς ἐγκρινόμεν αὐτά· μὴ ταύτη δὲ φαινόμενα ἔχειν ἀποκριθῆσεται» (περὶ Νόμ. Ζ', σ. 820, δ'). Παρὰ τοῖς νεωτέροις ἐλαμβάνετο καὶ ἀντὶ τοῦ ἀποκρινοῦμαι. Ἑρμογέν. περὶ Εὐρέσ. Δ', 6 (Ῥητ. Ἑλλ. Σπεγγ. Τόμ. Β', σελ. 250) »Δεῖ δὲ τὰς ἐρωτήσεις ἐναντίας ἀλλήλαις εἶναι, ὡς πάντως ἢ ταύτην ἢ ἐκείνην ἀποκριθῆσομένου τοῦ ἐχθροῦ . . . Ἐρωτᾷς γὰρ ἢ ὡς οὐκ ἀποκριθῆσομένου τοῦ ἐχθροῦ κτέ.». Ματθ. Εὐαγγ. ΚΕ', 37 »τότε ἀποκριθῆσονται αὐτῷ οἱ δίκαιοι λέγοντες». ΚΕ', 44 »τότε ἀποκριθῆσονται καὶ αὐτοὶ λέγοντες». ΚΕ', 45 »τότε ἀποκριθῆσεται αὐτοῖς λέγων». Ἀριθμ. ΚΒ', 8 »Καὶ ἀποκριθῆσομαι ὑμῖν πράγματα ἃ ἂν λαλήσῃ κύριος πρὸς με», κτλ. Ἐν Γενέσ. ΜΑ', 16 κεῖται ἐπὶ παθητικῆς σημασίας· »Ἀποκριθεὶς δὲ Ἰωσήφ τῷ Φαραὼ εἶπεν· Ἄνευ τοῦ θεοῦ οὐκ ἀποκριθῆσεται τὸ σωτήριον Φαραὼ»¹⁾. Βεκκ. Ἀνέκδ. σελ. 429, 13 (Πρβ. καὶ Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. α', σελ. 609 Βερν.) »Ἀποκρι-

¹⁾ Παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ἀποκεκρίσθαι εὔρηται ἐνίοτε καὶ παθητικῶς κείμενον. Ἀντιφ. Τετραλ. Γ', δ', § 8 »πρὸς δὲ τὸ μήτε δικαίως μήτε ἀδίκως ἀποκτείνειν ἀποκεκρίται». Πλάτ. Θεαιτ. σ. 187, β' »καὶ μοι τοῦτ' ἀποκεκρίσθω». περὶ Νόμ. Β', σ. 655, β' »ταῦθ' ἡμῖν οὕτως ἔχειν ἀποκεκρίσθω τὰ νῦν» (Πρβ. Ἀριστείδ. Τόμ. Β', σελ. 155 Διδ. »τοσοῦτόν μοι πρὸς τούτους ἀποκεκρίσθω»). Μέν. σ. 75, γ' »τί ἂν οἶε σοὶ ἀποκεκρίσθαι;». Εὐθυδ. σ. 299, δ' »ὁ δὲ Διονυσόδωρος πρὸς τὰ πρότερον ἀποκεκριμένα τῷ Κτησίππῳ ἤρετο». Γοργ. σ. 455, δ' »καλῶς ἂν σοὶ ἀπεκεκρίτῃ».

νεῖται: Ἀποκρινεῖται λέγουσι μᾶλλον ἢ ἀποκριθήσεται. Μένανδρος Κανηφόρῳ:

ὁ δ' ἀποκρινεῖται καὶ ἐγὼ λέγοιμί σοι.

Ἵποβολιμαίῳ:

ὡς μηδὲν ἀποκρινομένου δ' οὕτω λαλεῖν»

(Κόβητος Νου. *Lect.* σελ. 58: ὡς μηδὲν ἀποκρινομένου δ' οὕτω λάλει). Ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ Σκ. Βυζαντίου σελ. 154 λέγεται »(μσ. ἀποθετ.) Ἀποκρίνομαι (μέλλ. Ἀποκρινοῦμαι καὶ σπν. Ἀποκριθήσομαι, ἀόρ. Ἀπεκρινάμην ἢ Ἀπεκρίθην)». Εὔγε, Βυζάντιε!

Καὶ ἄλλοι τινὲς ἀόριστοι μᾶλλον ἢ ἤττον τῷ ἀποκριθῆναι ὁμοιάζοντες κοσμοῦσι τὴν τοῦ Ῥαγκαβῆ χρηστομάθειαν, περὶ ᾧ καλὸν ἡμῖν φαίνεται νὰ γείνῃ λόγος ἐνταῦθα.

Τόμ. Α', σελ. 21 »Κἄνωψ, ἐπὶ κέρατος βοῆς ἐκαθέσθη, καὶ ἠύλει» (Θαυμάσατε, ὦ Φίλοι ἀναγνώσται, τὴν στίξιν). Τόμ. Β', σελ. 275 »Καὶ κατὰ μόνας καθέσθηναί, ὅτι πικρίας ἐνεπλήσθην, ἐξήτησα» (»Ἐξήτησα, τὸ ἐποῖον ἴσως διορθωτέον Ἐζήτησα» Ῥαγκαβῆς. Περὶ τῆς ἐν τοῖς ἀντιγράφοις συγχύσεως τοῦ ἐξήτουν καὶ ἐξήτουν καὶ τοῦ ἐζήτησα καὶ ἐξήτησα ἴδε Σχαιφῆρον Μελετ. Κριτ. σελ. 74 κῆξ. καὶ Βαστ. Ἐπισ. Παραρτ. σελ. 62. Πηρλεκάμπιον Ξενοφ. ἘΦεσ. σελ. 84. Βοιμέλιον Δημοσθέν. Δημηγορ. σελ. XXVI καὶ Δημοσθ. κατ' Αἰσχίν. σελ. 488. Κόβητον Νου. *Lect.* σελ. 485, κλπ.).

Τόμ. Α', σελ. 23 »Ὀνος, δορὰν λέοντος ἐπενδυθεὶς, λέων ἐνομίζετο πᾶσι».

Τόμ. Α', σελ. 23 »Ἐλαφος δίψῃ συσχεθεῖσα, παρεγένετο ἐπὶ τινα πηγὴν». Τόμ. Β', σελ. 12 »ὡς αἱ νῆες ἀντίπρωροι [Γρ. ἀντίπρωροι] προσπесоῦσαι καὶ συνερείσασθαι τοῖς χαλκώμασιν ἐνεσχέθησαν».

Τόμ. Α', σελ. 77 »Γενήθη τὸ θέλημά σου, ὡς ἐν οὐρανῷ καὶ ἐπὶ τῆς γῆς» (Καὶ τὸ θέλημα εἶνε τοῦ πονηροῦ κόμματος, καθάπερ καὶ τὸ θέλησις, τὸ θελητὸς καὶ ἀθέλητος, κτλ.).

Τὸ ἐκαθέσθην παρὰ μὲν τοῖς μεταγενεστέροις πολλάκις εὐρίσκεται, τοῖς παλαιοῖς ὅμως παντελῶς ἄγνωστον ἦτο. Ἀπολλοδ. Βιβλ. Β', ἡ, 1 »καὶ καθέσθεντες ἐπὶ τὸν Ἑλέου βαμὸν ἤξιον βοηθεῖσθαι». Παισχ. Γ', κβ', 1 »Ὁρέστην λέγουσι καθε-

σθέντα ἐπ' αὐτοῦ παύσασθαι τῆς μανίας". Θ', γ', 4 »ἐφ' οὗ δ' ἂν καθέσθῃ". Θ', λθ', 15 »καθέσθέντα δ' ἐνταῦθα ἀνερωτῶσιν ὁπόσα εἶδε τε καὶ ἐπύθετο". Πλούταρχ. Μάρκ. Κάτ. ΙΖ', 9 »καὶ πορρωτάτω που καθέσθεις οἶκτον ἔσχε παρὰ τῷ δήμῳ". Γ. Γράκχ. Ις', 3 »ἐνθα δὴ λέγεται καθέσθεις εἰς γόνυ κτέ.". Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Β', ια', 1 »καθέσθεις ἐπὶ τινος Φρέατος". Η', α', 2 »καθέσθεῖσα δ' ἡ Βεερσαβή". ΙΒ', δ', 3 »καὶ καθέσθέντος, περὶ τῶν Ὀνία πραττομένων ἤρξατο ἐγκαλεῖν". ΙΔ', ιε', 5 »παρεφύλασσαν ἐπὶ τῶν ὁρῶν καθέσθέντες τοὺς τὰ ἐπιτήδεια κομίζοντας". ΙΖ', ς', 5 »καθέσθεις εἰς πύελον ἐλαίου πλέων". ΙΘ', ζ', 4 »καθέσθῃναι παρ' αὐτὸν ἐκέλευσεν" (Πρβ. καὶ ΙΘ', η', 2). Ἰουδ. Πολ. Ζ', ε', 4 »ἐφ' οὗς παρελθόντες ἐκαθέσθησαν" (Πρβ. καὶ παρακαθέσθέντων καὶ συγκαθέσθῃναι Ἀρχαιολ. ς', ια', 9 καὶ ΙΓ', δ', 2). Λόγγ. Ποιμεν. Β', 38 »τὸ ἐντεῦθεν ὑπὸ τῇ δρυϊ καθέσθέντες ἐσύριπτον". Γ', 8 »τοῦ τε πυρὸς ἐκαθέσθη πλησίον κτέ." (Πρβ. καὶ Γ', 18). Δ', 23 »καὶ παρὰ τὸν πατέρα τὸν ἴδιον καθέσθεις ἤκουσεν αὐτοῦ λέγοντος οὕτως". Ἡλιοδ. Αἰθ. Δ', 5 »καθέσθεις δὲ πλησίον κτέ.". Χαρρίτων Γ', 2 »καὶ καθέσθεις εὐσταθῶς κτέ." (Πρβ. καὶ Γ', 10). Ε', 4 »ἐκαθέσθη βασιλεύς" (Πρβ. συγκαθέσθεις καὶ παρακαθέσθεις Α', 1 καὶ Γ', 3). Ξενοφ. Ἐφές. Ε', 10 »μέγα ἀνωδύρετο παρακαθέσθεις τῇ στήλῃ" (Πρβ. καὶ Γαλην. Τόμ. ΙΔ', σελ. 637, 1). Ἀρτεμίδ. Ὀνειροκρ. Β', 20 »ἀετὸς ἐπικαθέσθεις τῇ κεφαλῇ τοῦ ἰδόντος θάνατον αὐτῷ μαντεύεται". Εὐνάπ. Βί. Σοφίς. σελ. 475, 17 Διδ. »καὶ καθέσθέντων ἡμῶν ἀπάντων". σελ. 460, 24 »ναὶ περιεκαθέσθη γε αὐτοὺς θέατρον" (Πρβ. καὶ Σέξτ. Ἐμπερ. Γ', 232, σελ. 186, 18: περικαθέσθέντες). Θεόδωρ. Πρόδρ. Α', 135 »καὶ καθέσθεις πλησίον" (Πρβ. καὶ Β', 98. Δ', 17). Γ', 99 »ἡμῶν μετ' αὐτοῦ συγκαθέσθέντων τότε" (Πρβ. καὶ Δ', 119). Νικήτ. Εὐγεν. Α', 263 »καὶ συγκαθέσθεις πλησίον Χαρικλέος" (Πρβ. Β', 34. Δ', 72). Γ', 258 »ὃς καὶ προσεῖπεν ἐγκαθίσθεις πλησίον" (Καὶ ἐν Δ', 342 ἀντὶ τοῦ »ὃς καὶ Δροσίλλης ἐγκαθίσθεις πλησίον" γραπτέον ἐγκαθέσθεις. Κάλλιον θὰ εἶχεν ἐν ἀμφοτέροις τοῖς τόποις τὸ συγκαθέσθεις). Σχολ. Ἀπολλ. Ροδ. Δ', 720 (σελ. 505, 16 Κειλ.) »ὅτι καθαρίσασα αὐτοὺς ἐκάθισεν ἐπὶ θρόνων καὶ αὐτὴ ἐναντίον αὐτῶν ἐκαθέσθη" (Πρβ. καὶ σελ. 508, 55. σελ. 515, 7. σελ. 531, 25. Ἴδε καὶ Σχολ. Αἰσχύλ. σελ. 153, 27. σελ. 419, 19 Δινδ.

Σχολ. Εὐριπ. Τόμ. Γ', σελ. 317, 15 Δινδ. κτλ.). Εὐστάθ. σελ. 1480, 37 »προκαθέσθῃναι πλεονάσαν τὸ ε", κτλ. Ἰωβ. ΛΘ', 27 »γύψ δὲ ἐπὶ νοσσιᾶς αὐτοῦ καθέσθεις ἀυλίζεται". Λουκ. Εὐαγγ. Ι', 59 »ἡ καὶ παρακαθέσθεῖσα πρὸς τοὺς πόδας τοῦ Ἰησοῦ ἤκουε τὸν λόγον αὐτοῦ". Κτλ. Παρ' Ἀθηναίῳ ἀναφέρεται ἀπόσπασμα ἐκ τοῦ ὀγδόου τῶν ὑπομνημάτων Πτολεμαίου τοῦ Ζμοῦ τοῦ ἐαυτὸν μὲν Εὐεργέτην ἀνακηρύττοντος ὑπὸ δὲ τῶν Ἀλεξανδρέων Κακεργέτου ὀνομαζομένου (καὶ Φύσκιωνος προσέτι διὰ τὸ ἀγεννὲς τοῦ σώματος πάχος), ἐν ᾧ ἀναγινώσκεται »καὶ παρεκαλέσαμεν ἕκαστον ἐπὶ αὐτοῦ καθέσθέντα οἷκαδ' ἀπιέναι" (ΙΒ', σ. 550, α'). Ἐν δὲ τοῖς τοῦ Θεοκρίτου σχολίοις (ΙΕ', 64, σελ. 394 κέξ. Ἀρηνσ.) ὑπάρχει ἱστορία τις ὡς ἐκ τοῦ Ἀριστοτέλους περὶ τοῦ γάμου τοῦ Διδὸς καὶ τῆς Ἡρας, ἐν ᾗ λέγεται »τὸν δὲ κόκκυγα ἰδόντα καταπετασθῆναι καὶ καθέσθῃναι ἐπὶ τὰ γόνατα αὐτῆς". Ἀλλὰ τὸ Ἀριστοτέλης προῆλθε πιθανώτατα ἐκ κακῆς ἀναγνώσεως τοῦ Ἀριστοκλήος (Ἴδε Κ. Μυλλῆρον Ἀποσπ. Ἱστορ. Ἑλλ. Τόμ. Β', σελ. 191 καὶ Τόμ. Δ', σελ. 331. Ἀρηνσιον Σχολ. Θεοκρ. σελ. 547 καὶ Βαλ. Ῥώσην Ἀριστοτ. Ψευδεπιγρ. σελ. 618). Σπανιώτερος εἶνε ὁ μέλλων καθέσθῃσομαι. Λευιτικ. ΙΒ', 5 »καὶ ἐξήκοντα ἡμέρας καὶ ἐξ καθέσθῃσεται ἐν αἵματι ἀκαθάρτῳ αὐτῆς". Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. ΙΑ', γ', 7 »συγκαθέσθησῃ δέ μοι, Φησί, καὶ κληθήσῃ συγγενὴς ἐμός". Ἡσύχ. Τόμ. Β', σελ. 585 Σμίδ. »Καθεδοῦμαι: καθέσθῃσομαι" καὶ »Καθεδοῦνται: καθέσθῃσονται". Κτλ. Παρ' Αἰσχίῳ κατὰ Κτησιφ. § 167 ἀνεγινώσκετο πρότερον »ἀλλ' εἰ μὲν που χρήματα ἀναλίσκονται, προσκαθέσθησῃ, πρᾶξιν δὲ ἀνδρὸς οὐ πράξεις". Ἀλλ' ὁρθῶς νῦν γράφεται προσκαθιζήσῃ (Πρβ. Πλάτ. Εὐθυδ. σ. 278, γ' »τῶν μελλόντων καθιζήσεσθαι". Φαίδρ. σ. 229, α' »ἐν ἡσυχίᾳ καθιζήσόμεθα" καὶ »ὅπου καθιζήσόμεθα". Λύσ. σ. 207, β' »ἡει παρακαθιζήσόμενος". Βεκκ. Ἀνέκδ. σελ. 101, 2 »Καθιζήσόμεθα: ἀντὶ τοῦ καθεδοῦμεθα. Πλάτων Φαίδρῳ").

Φρύνιχ. σελ. 269 Λοβ. »Ἐκαθέσθη, καθέσθεις, καθέσθῃσομαι καὶ τὰ πληθυντικὰ καθέσθῃσονται ἐκφυλα. Λέγεσθιν καθέζομαι, (ἐκαθεζόμεν), καθεδοῦμαι, καθεδεῖται, καθεδοῦνται, καθεδούμενος". Θωμ. Μάγ. σελ. 202, 5, Ῥισχ. »Ἐκαθέσθην, καθέσθεις, καθέσθῃσομαι καὶ καθέσθῃναι καὶ ὅσα ἀπὸ τούτων βάρβαρα. Λέγεσθιν καθέζομαι, ἐκαθεζόμεν, καθεδοῦμαι, καθεδούμενος, καθεδεῖσθαι

καὶ ὅσα ἀπὸ τούτων". Λουκιαν. Ψευδοσοφ. ἢ Σολοικ. § 11 (Τόμ. Γ', σελ. 607 Ἰακβ.) »Οὐκ οἶδα. Τὸ καθέσθητι ἡκούον σου λέγοντος ὡς ἔστιν ἐκφυλον. — Καὶ ὀρθῶς γε ἡκουσας". Λεξιφάν. § 25 (Τόμ. Β', σελ. 256) »καὶ ἄλλα πολὺ τούτων προφανέστερα, οἷον τὸ ἵπτατο καὶ τὸ ἀπαντῶμενος καὶ τὸ καθεστῆς οὐδὲ μετοικικὰ τῆς Ἀθηναίων Φωνῆς" (Πρβ. Φισχῆρον Παρατηρ. εἰς τὴν Βελλ. Γραμμ. Τόμ. Γ', Μέρ. α', σελ. 113 κέξ. Λοβέκκιον Φρυνίχ. σελ. 269. Μουλλάχιον *Gramm. d. Griech. Vulgar-spr.* σελ. 25, κλπ.). Ἐν τῷ Οἰδίποδι ἐπὶ Κολωνῷ τοῦ Σοφοκλέους σίχ. 195 τινὲς μὲν τῶν ἐκδοτῶν γράφουσιν ἐσθῶ, τινὲς δὲ ἡ σθῶ (= ἡ ἐσθῶ), τινὲς δὲ ἡ στῶ (Σχολ. Τόμ. Α', σελ. 52 Ὁξ. »Ἡσθῶ: ἀντὶ τοῦ καθεστῶ. Ἀπὸ τοῦ ἐσθῶ τέταται. — Γρ. ἡ στῶ, ὃ καὶ βέλτιον". Πρβ. Τόμ. Β', σελ. 51). Τὸ ἐσθῶ εἶνε βαρβαρώτατον καὶ μοχθηρότατον καὶ οὐδὲ μετρίως ἐλληνίζοντος ἄξιον. Οἱ δ' ὑπερμαχοῦντες αὐτοῦ, καίτοι μέγα ἐν τῇ φιλολογίᾳ ἀξίωμα ἔχοντες (Ἴδε Ἑλλενδέτου Λεξικὸν Σοφοκλείου Τόμ. Α', σελ. 485), οὐδένα πείθουσι τῶν ἐχθρῶς πρὸς τὰς παραδοξολογίας ἐχόντων καὶ μὴ θαυμαζόντων τὰς φιλοσοφικὰς καὶ ὑπερφυεῖς ἀποφάσεις. Καὶ περὶ τοῦ ῥηματικοῦ καθεστέον τοῦ παρὰ τῷ Ζωναρᾷ Λεξ. σελ. 1171 ὡς ἐκ τοῦ Φερεκράτους ἀναφερομένου σφόδρα ἀμφιβάλλομεν.

Οἱ παλαιοὶ ἀντὶ τοῦ ἐκαθέσθην μετεχειρίζοντο τὸ καθεζόμεην ἢ ἐκαθεζόμεην¹⁾. Ἀριστοφ. Ὀρν. 796:

οὗτος ἂν πάλιν παρ' ὑμῶν πτερυγίσας ἀνέπτετο,

εἶτα βινήσας ἐκεῖθεν αὖθις αὖ καθεζέτο.

Πλούτ. 727:

μετὰ τοῦτο τῷ Πλούτῳ παρεκαθέζετο.

καὶ πρῶτα μὲν δὴ τῆς κεφαλῆς ἐφήψατο,

ἔπειτα καθαρὸν ἡμιτύβιον λαβὼν

τὰ βλέφαρα περιέψυσεν.

Πλάτ. Πρωταγ. σ. 310, γ' »καὶ ἄμ' ἐπιψηλαφήσας τοῦ σκίμπο-

¹⁾ Οἱ πεζοὶ τῶν Ἀττικῶν ἔλεγον πάντοτε ἐκαθεζόμεην, οὐδέποτε καθεζόμεην. Πλημμελῶς ἔχει τὸ ἐν τοῖς Πλουτάρχου Ἡθικοῖς σελ. 1031, 42 »καθεζέτο ἰκέτης ἐν τῷ Ποσειδῶνος ἱερῷ" καὶ τὸ ἐν τῇ Ἰωσήπου Ἀρχαιολογίᾳ ΙΘ', ζ', 4 »καθεζέτο γὰρ ἐν τῷ θεάτρῳ τότε" καὶ ἐν τῷ Βίῳ αὐτοῦ ΕΒ' »αὐτὸς δὲ τῆς κώμης προσελθὼν ἐν προὔπτῳ καθεζόμεην".

δος ἐκαθέζετο παρὰ τοὺς πόδας μου καὶ εἶπεν". Λύσ. σ. 211, α' »καὶ ἐν τούτῳ ὁ Μενέξενος πάλιν ἦκε (= ἦλθε) καὶ ἐκαθέζετο παρὰ τὸν Λῦσιν, ὅθεν καὶ ἐξανέστη". σ. 207, β' »ἰδὼν οὖν αὐτὸν ὁ Λῦσις ἔσπετο καὶ συμπαρακαθέζετο μετὰ τοῦ Μενέξενου". Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. σ', α', 6 »ἐν δὲ τούτῳ Κυαξάρης σεμνῶς κεκοσμημένος ἐξῆλθε καὶ ἐπὶ θρόνου μηδικοῦ ἐκαθέζετο". Συμποσ. Α', 8 »Αὐτόλυκος μὲν οὖν παρὰ τὸν πατέρα ἐκαθέζετο, οἱ δ' ἄλλοι, ὥσπερ εἰκός, κατεκλίθησαν" (Κόβητος *Nov. Lect.* σελ. 602: κατεκλίθησαν. Πρβ. καὶ σελ. 339 καὶ σελ. 778. *Var. Lect.* σελ. 31. σελ. 44. σελ. 74 καὶ σελ. 170. Μνημ. Τόμ. Β', σελ. 323 καὶ Τόμ. Η', σελ. 238). Αἰσχίν. περὶ Παραπρεσβ. § 38 »ὡς δ' ἡλθομεν καὶ ἐκαθεζόμεθα". Δημοσθέν. περὶ τοῦ Στεφ. § 107, σ. 262 »οὐχ ἰκετηρίαν ἔθηκε τριήραρχος οὐδεὶς πώποθ' ὡς ἀδικούμενος παρ' ὑμῖν, οὐκ ἐν Μουνυχίᾳ ἐκαθέζετο, οὐχ ὑπὸ τῶν ἀποστολέων ἐδέθη, κτέ.", κτλ. (Ἴδε καὶ Σταλβαῦμον Πλάτ. Τόμ. Δ', Μέρ. α', σελ. 14 ἐκδ. β'). Πρβ. Ἡσύχ. Τόμ. Β', σελ. 385 Σμιδ. »Καθέζεσθαι: ἰδρυθῆναι καὶ οἰκῆσαι". σελ. 453 »Κατ' ἄρ' ἔζετο: ἐκαθέσθη" (Ἐν τῷ κώδικι γράφεται Κατερέξατο, ὅπερ διώρθωσεν ὁ Ἰένσιος. Πρβ. σελ. 443 »Κατερέζε: καθεζού" καὶ »Κατερέζετο: ἐκαθέζετο" ἀντὶ τοῦ »Κατ' ἄρ' ἔζει", Ἰλ. Ω, 522, καὶ »Κατ' ἄρ' ἔζετο", Ἰλ. Α, 68. 101, κτλ.). σελ. 20 »Ἐζέσθην: ἐκαθέσθησαν. Δυϊκῶς". Σχολ. Θεοκρ. Α', 21 (σελ. 44 Ἀρηνσ.) »Ἄγε ὑπὸ τὴν πτελέαν καθεζώμεθα, ἀντὶ τοῦ καθίσωμεν, ἀπ' ἐναντίας τοῦ ἀγάλματος κτέ.", κτλ. Ἀσώπ. Εἰσαγ. εἰς τὴν Ἑλλην. Σύντ. σελ. 388, § 141 »... ὅπως τάχιστα τὸν πατρώον [Γρ. πατρῶον] ἐς θρόνον καθεζέτο (Αἰσχ. ... Προμ. 229), ἐνθα τὸ καθεζέτο εἶναι Αόριστος δεύτερος καὶ ὅχι Παρατατικός: ὅθεν τὸ ἀνωτέρω τοῦ Αἰσχύλου παράδειγμα = εὐθὺς ἀφ' οὗ ἐκάθισεν εἰς τὸν πατρικὸν θρόνον (παράβ. Σοφ. Κ. 1597, κτλ.). Αποδεικνύει δὲ ὁ Βουττμᾶννος (Διεξοδ. Γραμ. Β', 153.) ὅτι τὸ ἐζόμεν καὶ ἐκαθεζόμεν (καθεζόμεν παρὰ τοῖς Τραγικοῖς) παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἐκλαμβάνεται πάντοτε ὡς Αόριστος δεύτερος, καὶ εἶναι ἔδω ἐσδόμην, ὡς ἔχω ἐσχόμεν, καὶ ἔπω ἐσπόμην. Εἰς τὸ τοῦ Ξενοφώντος (Αν. Α', ε', 9) δῆλος ἦν Κύρος σπεύδων πᾶσαν τὴν ὁδόν, καὶ οὐ διατρίβων, ὅπου μὴ ἐπισιτισμοῦ ἔνεκα ἢ τινος [Γρ. ἢ τινος] ἄλλου ἀναγ-

καίου ἐκαθέζετο, φαίνεται ὅτι ἦτον δυνατὸν νὰ ἐκληφθῇ Παρατατικός, ἀλλ' ὡς Ἀόριστος, κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ συνήθως γινομένου.... μὲ φαίνεται ὅτι εὐδοῦται ἐξαίρετα". Πολλὰ περὶ τοῦ προκειμένου ἔχομεν νὰ παρατηρήσωμεν, ἀλλ' εἰς ἄλλον καιρὸν ἀναβλητέα.

Καὶ μέλλων βάρβαρος καθεδήσομαι ἐν τῇ βορβορώδει τοῦ Ῥαγκαβῆ χρηστομαθεία εὐρίσκεται. Τόμ. Α', σελ. 36 »ἐν γοῦν τῷ θεάτρῳ οὐ καθεδήσεται λίθος ἐπὶ λίθῳ" (Τὸ ἀσαφές τοῦτο χωρίον οὕτω διασαφεῖ ὁ Ῥαγκαβῆς· »Λίθος αὐτὸς ἐπὶ τῷ ἑτέρῳ λίθῳ". Λίθος αὐτὸς χάριν ἑτέρων λίθων). Τὸ ὁρθὸν εἶνε καθεδεῖται. Θωμᾶς ὁ Μάγιστρος διδάσκει (σελ. 195, 7 Ῥισχ.) »Καθεδεῖται καὶ καθιεῖται κάλλιον λέγειν ἢ καθίσει" (Πρβ. Ψαλμ. ΡΛΑ', 12 »καὶ οἱ υἱοὶ αὐτῶν ἕως τοῦ αἰῶνος καθιοῦνται ἐπὶ τοῦ θρόνου σου"). Τίς τῶν παλαιῶν μετεχειρίσθη τὸ καθιοῦμαι ἀντὶ τοῦ καθιῶ ἡμεῖς τοῦλάχιστον ἀγνοοῦμεν. Παρὰ τῷ Μοίριδι λέγεται »Καθεδεῖ ἀττικῶς, καθίσεις ἑλληνικῶς" (σελ. 212). Ὁ Ἀνταττικιστὴς ἀναφώνει (σελ. 101, 1) »Καθίσω: καθεδοῦμαι. Ἀπολέγων Διαμαρτανούση" (Ὁ Μεινέκιος νομίζει Ἰστορ. Κριτ. Κωμ. Ἑλλ. σελ. 467 ὅτι ἐν τῷ Ἀπολέγων λαμβάνει τὸ Ἀπολλόδωρος, καθάπερ καὶ ὁ Βαλκενάριος εἰκασεν).

Ἀντὶ τοῦ ἐπενδυθεῖς ἢ ἀδιάφθορος τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης χρῆσις ἀπαιτεῖ τὸ ἐπενδύς, καθάπερ λέγεται παρ' Ἰωσήφῳ Ἀρχαιολ. Ε', α', 12 »καὶ σάκκους ἐπενδύντες ταῖς στολαῖς δι' ὅλης τῆς ἡμέρας ἐν δακρύοις ἦσαν καὶ πένθει". Τῷ ἐπενδυθεῖς ὅμοιον εἶνε τὸ παρὰ Πλουτάρχῳ ἐπενδεδυμένοι ἀντὶ τοῦ ἐπενδεδυκότες. Πελοπίδ. ΙΑ', 1 »Χάρων δὲ καὶ Μέλων ἐπὶ τὸν Ἀρχίαν καὶ Φίλιππον ἐσθῆτας ἐπενδεδυμένοι γυναικείας τοῖς θώραξι κτέ.". Τοῦ πονηροῦ κόμματος εἶνε καὶ τὸ ἐπενδύσασθαι ἀντὶ τοῦ ἐπενδύναι. Ἰώσηφ. Ἀρχαιολ. Γ', ζ', 4 »ἐπενδυσάμενος δ' ἐξ ὑακίνθου πεποιημένον χιτῶνα". Παῦλ. Β' πρὸς Κορινθ. Ε', 2 κέξ. »Καὶ γὰρ ἐν τούτῳ στενάζομεν τὸ οἰκητήριον ἡμῶν τὸ ἐξ οὐρανοῦ ἐπενδύσασθαι ἐπιποθοῦνες, εἴπερ καὶ ἐνδυσάμενοι οὐ γυμνοὶ εὐρεθισόμεθα. Καὶ γὰρ οἱ ὄντες ἐν τῷ σκῆνι στενάζομεν βαρούμενοι, ἐφ' ᾧ οὐ θέλομεν ἐκδύσασθαι ἀλλ' ἐπενδύσασθαι". Γρηγόρ. Νύσσ. Τόμ. Α', σελ. 655, γ' »μηκέτι ἐπενδύσασθαι τὸν τῆς ἁμαρτίας χιτῶνα"

(Πρβ. Θησαυρ. Στεφ. Τόμ. Γ', σελ. 1480 Παρ.). Ἐχει δὲ τὸ ἐπενδύεσθαι τὴν σημασίαν τοῦ ἐπίτινι ἐνδύματι ἕτερον ἐνδύεσθαι (Πρβ. Ἡρόδ. Α', 195 »ἐσθῆτι δὲ τοιῇδε χρέονται, κιθῶνι ποδηνεκῇ λινέῳ· καὶ ἐπὶ τούτῳ [? τούτῳ] ἄλλον εἰρίνεον κιθῶνα ἐπενδύνει [= ἐπενδύεται] καὶ χλανίδιον λευκὸν περιβαλλόμενος". Τὸ κιθῶνα νομίζομεν παρέγγραπτον)¹⁾· καὶ φαίνεται ὅτι ἐπίτηδες ὁ τὸν παρὰ τῷ Ῥαγκαβῆ μῦθον συνθεὶς χρῆσιν αὐτοῦ ἐποιήσατο, ἵνα μὴ τις τυχὸν ὑπολάβῃ ὅτι ἀπέδω πρῶτον ὁ ὄνος τὴν αὐτοῦ δορὰν καὶ οὕτως ἔπειτα τὴν λεοντὴν περιεβάλετο (!). Παρὰ τῷ Τζέτζη Χιλ. Δ', 934 κεῖται τὸ ἄνευ τῆς ἐπὶ προθέσεως· »λέοντος δέρος ἐνδυθεῖς φόβον ἐποίει μέγαν". Πρβ. καὶ Λισώπ. Μῦθ. 336 Ἀλμ. »Ὀνος ἐνδυσάμενοςλέοντος δέρμα περιήει ἐκφοβῶν τὰ ἄλογα ζῷα".

Τοῦ μέσου ἐνδύομαι ὁ ἀόριστος παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἦτο ἐνέδυν καὶ ὁ παρακείμενος ἐνδέδυκα (Πλάτ. Κρατύλ. σ. 411, α' »ἐπειδήπερ τὴν λεοντὴν ἐνδέδυκα"). Ἐνεδυσάμην ἢ ἐνεδύθην ἀντὶ τοῦ ἐνέδυν καὶ ἐνδέδυμαι ἀντὶ τοῦ ἐνδέδυκα ἔλεγον οἱ μεταγενέστεροι, καθάπερ καὶ ἀπεδυσάμην ἢ ἀπεδύθην ἀντὶ τοῦ ἀπέδυν. Καὶ τούτων δὲ τῶν ῥύπων παρέχει ἡμῖν παραδείγματα ἢ τοῦ Ῥαγκαβῆ χρηστομαθεία.

Τόμ. Α', σελ. 64 »ᾧστε αὐτὸν ἀποδύσασθαι τὰ πεπλημμελημένα" (Φοβούμενος ὁ ἀγχινοῦστατος Ῥαγκαβῆς μήπως τις ἀνοητότερος αὐτοῦ ὢν ὡς ὑποκείμενον τοῦ ἀποδύσασθαι ἐκλάβῃ τὸ τὰ πεπλημμελημένα ἐνόμισεν ἀναγκαῖον νὰ γράψῃ τὸ ἐξῆς σχόλιον· »Τὸ Αὐτὸν ὑποκειμ., τὰ πεπλημ. δὲ ἀντικείμεν. τοῦ ἀπα-

¹⁾ Ἐκ τούτου παρήχθη τὸ ἐπενδύτης (= ἐπαναφόριον), περὶ οὗ ἴδε Πολυδεύκην Ζ', 45 (Πρβ. Πειρῶνα Μοίρ. σελ. 416 κέξ.). Ἐναντίον τοῦ ἐπενδύεσθαι εἶνε τὸ ὑπενδύεσθαι, ὅπερ μάτην ζητεῖ τις ἐν τῷ λεξικῷ τοῦ Σκ. Βυζαντίου. Ἐν τῇ ῥήσει »ἐπενδύεσθαι δεῖ τῷ μὲν θώρακι χιτῶνα τῇ δὲ λύπῃ νοῦν" (Πλούταρχ. Τόμ. Ε', σελ. 54, 20 Διδ.) δὲν ἔχει καλῶς τὸ ἐπενδύεσθαι καὶ μετατρεπτέον εἰς ὑπενδύεσθαι. Βάρβαρος παρατατικῶς ἐπενεδύνοντο ὑπάρχει ἐν τοῖς Βεκκήρου Ἀνεκδότοις σελ. 260, 31 »ἢ ἐνδυμά τι, ὃ ἐπενεδύνοντο μετὰ τοὺς χιτῶνας ὥσπερ ἐφ' ἐστρίδα" (Πρβ. καὶ Σχαιφῆρον Γρηγορ. Κορ. σελ. 51). Ὁ Ἡσύχιος πρὸς ἐξήγησιν τοῦ ἐπαμφιάζοντες μετεχειρίσθη τὸ ἐπενδύοντες Τόμ. Β', σελ. 134 Σμιδ. (Περὶ τοῦ ἀμφιάζειν καὶ ἀμφιέζειν ἀντὶ τοῦ ἀμφιενύναι θὰ διαλάβωμεν ἀλλαχοῦ).

ρεμφ.». Τί δ' ἔτι ἐκείνον τὸν Θαλῆν θαυμάζομεν;). σελ. 248 »καὶ μόνος τῶν ἄλλων γυναικεῖα οὐκ ἐνεδύσατο ἐν τοῖς Διονυσίοις». Τόμ. Β', σελ. 272 »ὥς οὐκ ἐνδεδυμένος ἐνδυμα γάρμου».

Καὶ τὸ μὲν ἐνεδύθην καὶ ἀπεδύθην ὀλιγάκις ἀπαντῶσι, πλεονάκις δὲ τὸ ἐνδεδύμαι, πλειστάκις δὲ τὸ ἐνεδυσάμην καὶ ἀπεδυσάμην. Λόγγ. Ποιμεν. Δ', 32 »ἐνδυθεῖσα γοῦν ἡ Χλόη καὶ ἀναπλεξαμένη τὴν κόμην». Μῦθ. Αἰσ. 196 Ἀλμ. »μιᾶ τῶν ἡμερῶν ἰδὼν τὸν πανδοχέα ἐνδυθέντα χιτῶνα ὠραῖον καὶ καινόν». Θεόδ. Πρόδρ. Δ', 3 »τῆς δ' ὑστεραίας ἐνδυθεῖς καλὸν Φάρος». Διονύς. Ἀλικ. Ῥωμ. Ἀρχ. Ζ', 72 »ὁ πρῶτος ἐπιχειρήσας ἀποδυθῆναι τὸ σῶμα». Λόγγ. Ποιμ. Β', 9 »τὸ δὲ τρίτον ὤκνου Φάρμακον, ἀποδυθέντες κατακλιθῆναι». Εὐστάθ. Ὑσμίν. καὶ Ὑσμιν. Η', 15 »ὅλον ἀποδυθεῖς, ὦ Ζεῦ καὶ θεοί, τὸ κηρύκειον» (Πρβ. καὶ Θεόδ. Πρόδρ. Η', 396 »τὸν σαπρὸν ἐκδύθητι πέπλον, παρθένε». Νικήτ. Εὐγεν. ς', 639 »ἀλλ' ἐκδυθείης μέχρις αὐτοῦ σαρκίου». Οὕτω καὶ περιδυθῆναι ἀντὶ τοῦ περιδύναι. Εὐστάθ. Ὑσμίν. καὶ Ὑσμιν. Ε', 6 »ὅλον περιδύθητι τὸ κηρύκειον». Η', 13 »καὶ ὅλον περιδυθεῖς τὸ κηρύκειον»¹⁾). Πλούτ. Νομ. ΙΓ', 5 »Φοινικοῦς μὲν ἐνδεδυμένοι

¹⁾ Παρατηρητέα ἡ χρῆσις τοῦ περιδυθῆναι ἐπὶ τῆς σημασίας τοῦ περιβαλέσθαι. Πρβ. Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σελ. 312 Σμιδ. »Περιδύεται: περιβάλλεται, κρύπτεται, εἰσδύεται» (Ἴδε καὶ Φώτ. Λεξ. σελ. 416, 8 καὶ Σουῖδ. Τόμ. Β', Μέρ. β', σελ. 201 Βερν.). Παρὰ Σουῖδα λέγεται »Περιδυθῆναι: ἐκδυθῆναι» καὶ »Περιδύσας: ἐκδύσας, ἀφελόμενος. Περιδύσας οὖν τὸν ναόν, ὡς καὶ τὰ σκεύη τοῦ θεοῦ βαστάσαι» (Ἐκ τοῦ Ἰωσήπου Ἀρχαιολ. ΙΒ', ε', 4. Ἴδε καὶ ΙΒ', δ', 9 »ὁ πατήρ αὐτοῦ τὴν Συρίαν ἀπασαν περιέδυσεν, ὡς οὗτος ταῦτα τῶν σαρκῶν ἐγύμνωσε»). Πρβ. Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σελ. 312 Σμιδ. »Περίδυσος: ἀπόδυσος» (? »Περιδύσω: ἀποδύσω») καὶ »Περιδύω: ὅμοιον». Ἰλ. Α, 100 »ἐπεὶ περίδυσεν χιτῶνας» (Σχολ. σελ. 305 Βεκκ. »Ἐπειδὴ, Φησί, τοὺς ἐπὶ τοῖς στήθεσιν αὐτῶν χιτῶνας ἀφείλατο, γυμνοὺς καὶ Φαινομένους τοὺς νεκροὺς κατέλιπεν». Εὐστάθ. σελ. 833, 44 »Περιδύειν δὲ τὸ ὅλον ἐκδύειν δηλοῖ»). Ἐπίχαρμ. παρὰ Διογ. Λαέρτ. Γ', 17 »περιδύσας τὸ μέτρον ὃ νῦν ἔχει». Ἀντιφ. Τετραλ. Α', β', § 5 »εἰ γὰρ μὴ ἔφθισαν περιδύσαντες αὐτόν» (Πρβ. καὶ Πολυδεύκ. Ζ', 44 »καὶ ἀποδύσαι καὶ ἀπολωπίσαι, ὡς Σοφοκλῆς, καὶ περιλωπίσαι, ὅπερ Ὑπερείδης περιδύσαι εἴρηκεν»). Ἀθῆν. ΙΓ', σ. 607, ς' »ὅτι τῶν ἀλητριδῶν τὰ ἱμάτια περιέδυσεν». Ἀππιαν. Ἐμφυλ. Δ', 44

χιτωνίσκου» (Πρβ. καὶ Αἰμιλ. Παύλ. ΙΗ', 3 »μέλανας ὑπενδεδυμένοι χιτῶνας»). Ἡθικ. σελ. 374, 40 Διδ. »γυναικεῖαν ἐνδεδυμένος ἐσθῆτα» (σελ. 529, 40 »ὅτι ταῖς Φυσικαῖς ἄγαν ἐνδεδυμένος αἰτίαις»). σελ. 720, 29 »ἡμιθώρακία ἐνδεδυμένοι» (Πρβ. καὶ σελ. 719, 28 »καὶ θώρακα σιδηροῦν ὑπενδεδυμένος»). Ψευδιποκράτ. Τόμ. Γ', σελ. 496 Ἑρμ. »καὶ ἐσθῆτα λευκὴν ἐνδεδύσθαι». Δί. Κάσσ. ΞΓ', ς', 5 »τὴν τε στολὴν τὴν πράσινον ἐνδεδυμένος» (Πρβ. καὶ ΟΖ', δ', 3 καὶ ΟΘ', ια', 2). Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Ζ', ια', 7 »περιζωσάμενος δὲ μάχαιραν καὶ θώρακα ἐνδεδυμένος Ἰάμβος» (Πρβ. καὶ Ζ', ιγ', 5). Η', ζ', 5 »ἐνδεδυμένοι δὲ χιτῶνας τῆς Τυρίας πορφύρας» (Πρβ. καὶ ΙΑ', ς', 10. ΙΓ', ια', 2. ΙΔ', θ', 4. Β', γ', 4 τρίς). Ἀρτεμίδ. Ὀνειροκρ. Β', 44 (σελ. 148, 13 Ἑρχ.) »ὅταν ὥσιν ἐνδεδυμένοι» (Πρβ. καὶ Α', 64, σελ. 58, 14). Ἀρριαν. Ἐπικτ. Διατρ. Α', ις', 4 »ὑποδεδεμένοι, ἐνδεδυμένοι, ὠπλισμένοι». Χαρίτων Β', 2 »ὥστ' ἐνδεδυμένης θαυμάζουσαι τὸ πρόσωπον ὡς θεῖον πρόσωπον ἔδοξαν ἰδεῖν». Ἀρισταίν. Α', 1 (σελ. 5 Βοισσ.) »ἐνδεδυμένη μὲν εὐπροσωποτάτη ἐστίν, ἐκδύσα δὲ ὅλη πρόσωπον». Διογέν. Λαέρτ. Β', 19 »εἰναί τε αὐτοῦ καὶ τὰς ἐν ἀκροπόλει Χάριτας εἰναί Φασιν ἐνδεδυμένας οὔσας»¹⁾ (= ἐσθῆτα

»ὁ θεράπων ἑαυτὸν τοῖς τυμβωρύχοις παρέσχε περιδύειν» (Πρβ. καὶ Ε', 67 καὶ 68). Δί. Κάσσ. ΟΖ', θ', 1 »τοὺς δὲ λοιποὺς πάντας ἀνθρώπους ἔργον εἶχε περιδύειν».

¹⁾ Παρατηρητέον τὸ ἐνδεδυμένας οὔσας. Οὕτω καὶ ἐν Θ', 63 »καίτοι κεκινημένον ὄντα ἐν νεότητι» (Πρβ. καὶ Ζ', 90 »τῇ γὰρ σωφροσύνῃ τε θεωρημένη ὑπαρχούσῃ συμβαίνει ἀκολουθεῖν καὶ παρεινέεσθαι τὴν ὑγίειαν»). Καὶ παρ' ἄλλοις παραδείγματα τῆς τοιαύτης συντάξεως εὑρίνται. Ἀριστοτέλ. [Φυσ. Ἀκροάσ. Γ', η', 1 (Τόμ. Β', σελ. 284, 24 Διδ.) »πεπερασμένου ὄντος τοῦ παντός». περὶ Οὐραν. Α', ζ', 2 (Τόμ. Β', σελ. 376, 6) »πεπερασμένων γὰρ τῶν πρώτων κινήσεων οὐσῶν ἀνάγκη καὶ τὰς ιδέας τῶν ἀπλῶν σωμάτων εἶναι πεπερασμένας». Γ', δ', 2 (σελ. 416, 28) »πάντα γὰρ ταῦτα ἀποδοθῆσεται καὶ πεπερασμένων ὄντων, εἴαν τις λάβῃ». περὶ Γενέσ. καὶ Φθορ. Β', ια', 6 (Τόμ. Β', σελ. 467, 20) »ἀνάγκη δ' εἶναι ἀρχὴν, μὴ πεπερασμένης οὔσης, καὶ αἰδίων εἶναι»] μετὰ τὰ Φυσ. ΙΑ', γ', 5 (Τόμ. Β', σελ. 601, 41) »τὰ μὲν οὖν κινούντα αἴτια ὡς προγεγενημένα ὄντα, τὰ δ' ὡς λόγος

ἐχούσας. Πρβ. Παυσαν. Θ', λε', 6 »ἐπεὶ τὰ γε ἀρχαιότερα ἐχούσας ἐσθῆτα οἷ τε πλάσται καὶ κατὰ ταῦτα ἐποιοῦν οἱ ζωγρά-

ἄμα". Περὶ Ζφ. Μορ. Δ', 5 (Τόμ. Γ', σελ. 282, 26) »ὥς οὖσα πεπεμμένη καὶ αἵματῶδης". Θεόφρασ. Φυτ. Αἰτ. Ε', δ', 4 (Τόμ. Β', σελ. 172 Τεῦβν.) »ἀνεμίου γὰρ ὄντος καὶ μαλακοῦ τοῦ αἵματος, ἐκφύεται μάλιστα κτέ." (Πρβ. καὶ Τόμ. Γ', σελ. 189, 11 »αἱ δὲ φύσει τοιαίδε φωναὶ φύσει συνηρμοσμέναι οὖσαι"). Ψευδιπποκράτ. Τόμ. Β', σελ. 373 Ἑρμ. »ἄτε ἡ λωμύνα ἐόντα" (Πρβ. καὶ Τόμ. Α', σελ. 375 »ἐόντων πεφλασμένων καὶ τοῦ κακοῦ γεγεννημένου"). Πλούτ. Ἠθικ. σελ. 687, 37 Διδ. »ἐν γὰρ τούτῳ τῷ λόγῳ ὠρισμένῳ τε ὄντι καὶ θεωρουμένῳ". Λουκιαν. Ζεύξ. § 7 (Τόμ. Α', σελ. 531 Ἰακβ.) »ὥς νέαν καὶ τοῖς ἔμπροσθεν ἡ γυνομένην οὖσαν" (Ἵπάρχει καὶ γραφή: ἦ ττω ἔτι οὖσαν). Στράβ. Ζ', Ἀποσπ. 47 (σελ. 282, 26 Διδ.) »καίπερ οὖ (σα περισ)σῶς ἐκπεπονημένη". Ἀθύν. Γ', σ. 454, α' »καίτοι τῷ πιεῖν ἐγγεγυμνασμένος ὢν" (Πρβ. καὶ Ε', σ. 177, γ' »ὥσπερ δέον ὃν εἰπεῖν αἰτίαν". Ἴδε καὶ Ἰω. Χρυσός. Τόμ. Γ', σελ. 21 Παρ. »καίτοι μέλλον ὢν" καὶ Σχολ. Θεοκρ. Α', 19, σελ. 42 Ἀρηνσ. »ὥς ἄλλο τι οὔσαν καὶ οὐ μέλον ὢν αὐτῆς τῷ Πανί"! Καὶ παρ' Ἀριστείδη Τόμ. Α', σελ. 581 Δινδ. ἀντὶ τοῦ »δὲ πάντων μάλιστα εἰκὸς ἦν" παρελήφθη τὸ ἐν δυσὶν ἀντιγράφοις φερόμενον »πάντων μάλιστα εἰκὸς ὢν". Πρβ. καὶ Τόμ. Β', σελ. 692 »ἀλλ' ἐκόντες ὄντες ἐνταῦθ' ἤξεμεν". Ἴδε Θωμ. Μάγιστρον σελ. 125, 5 Ῥισχ. Καὶ ἐν τοῖς τοῦ Ψευδοβαβρίου ἀναγινώσκεται »χαμαὶ δεδόρκει χρῆμ' εἰκὸς ὢν μήλω" Κς', 2, σελ. 21 ἐκδ. Lewis, ὅπερ βεβαιωμένως δύναται καὶ ἐκληφθῆ ἀντὶ τοῦ »δεδόρκει χρῆμ' ὃν χαμαὶ μήλω εἰκὸς"). Χαρίτων Η', 8 »ἐκέλευσε σκάπτειν ὄντας πεπεδημένους" (Ἀλλ' ὁ Κόβητος Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 303 κελεύει καὶ ἐκβληθῆ τὸ ὄντας). Διογεν. Παροιμ. Β', 2 (Ἴδε καὶ Ἀποστόλ. Γ', 92) »ὥς τῶν ἐκείνων ἀνδρῶν λελωβημένων ὄντων" (Πρβ. καὶ Α', 14. Ἀποστόλ. Α', 34 »ἐπειδὴ γὰρ ὁ Ἀδωνις ἐρώμενος ὢν, ὥς ὁ μῦθος, τῆς Ἀφροδίτης κτέ."). Σχολ. Ἰλιάδ. Φ, 506 (σελ. 584 Βεκκ.) »καίτοι γε γαμημένη οὖσα". Χ, 475 (σελ. 602) »ἐσκορπισμένη οὖσα τὸ πρίν". Σχολ. Ὀδυσσ. Α, 404 (σελ. 67 Δινδ.) »τὸ ἐνεργητικὸν ἀντὶ παθητικοῦ, ὡκισμένης οὖσης". Γ, 256 (σελ. 140) »μηδὲ πεπρωμένης οὖσης τῆς αὐτόθι τελευτῆς ἐκείνου". Ε, 51 (σελ. 246) »ὥς τῶν πτερῶν ἡ ραιωμένων ὄντων". Ε, 256 (σελ. 268) »πλέγμασι ψιαθώδεσιν οὖσι πεπλεγμένοις". Σχολ. Ἀπολλ. Ῥοδ. Β', 477 (σελ. 416 Κειλ.) »συγγεγενημένη γὰρ οὖσα ἐὰν ἐκκοπῇ, κτέ.". Κτλ. Τὰ ἐκ τῶν παλαιῶν παραδείγματα εἶνε δλί-

φοι"). Εὐστάθ. Ἵσμιν. καὶ Ἵσμιν. Ε', 5 »ὅλην ἐνδεδυμένον τὴν λεοντῆν" (Πρβ. καὶ Δ', 16. Η', 15. Θ', 11). Αἰσώπ. Μυθ.

γιστα. Ἀριστοφ. Βατρ. 721 »οὔτε γὰρ τούτοιςιν οὖσιν οὐ κεκιβδηλευμένοις, κτέ.". Εὐριπ. Ἑκ. 558 »πρῶτα μὲν με τοῦνομα θανεῖν ἐρᾶν τίθησιν οὐκ εἰώθους ὢν". Ξενοφ. Ἑλλ. Α', β', 2 »ἐκ δὲ τῆς Μιλήτου βοηθήσαντές τινες τοῖς Πυγελῆσι διεσπαρμένους ὄντας τῶν Ἀθηναίων τοὺς ψιλοὺς ἐδίωκον" (Ἀλλ' ὁ Κόβητος Nov. Lect. σελ. 307 ἀποφαίνεται ὅτι πρέπει τὸ ὄντας ἢ καὶ ἐξαλειφθῆ ἢ εἰς ἰδόντες καὶ μεταβληθῆ. Πρβ. καὶ Βριτεμβάχιον Ξενοφ. Ἑλλην. Τόμ. Β', σελ. XIV. Ἐν Β', α', 28 ἐξέδωκεν ὁ Δινδόρφιος ἐκ τῶν ἀρίστων ἀντιγράφων »διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων" ἀντὶ τοῦ »διεσκεδασμένων δὲ τῶν ἀνθρώπων ὄντων". Καὶ ὁ Στέφανος δὲ καὶ ὁ Λεοκλάβιος διέγραφον τὸ ὄντων. Καὶ παρ' Αἰσχίνῃ κατὰ Τιμάρχ. § 45 ὁρθῶς νῦν γράφεται »καίτοι ὁμολογουμένου τοῦ πράγματος" ἀντὶ τοῦ »καίτοι ὁμολογουμένου τοῦ πράγματος ὄντος". Ἐν τῷ Συμποσίῳ τοῦ Ξενοφῶντος Η', 2 λέγεται »Κριτόβουλός γε μὴν καὶ ἐρώμενος ὢν ἤδη ἄλλων ἐπιθυμεῖ". Διάφορον τούτων εἶνε τὸ ἐν τῷ Οἰκονομικῷ ΙΒ', 2 »νῦν γὰρ πολλῶν σοι ἴσως ὄντων ἐπιμελείας δεομένων", ὅπερ οὐδὲν ἄλλο σημαίνει ἢ »πολλῶν σοι ἴσως ὑπαρχόντων, οἱ ἐπιμελείας δεόνται". Πρβ. καὶ Ψευδοπλάτ. Δημ. οδ. σ. 580, β' »ὄντων δὲ τινων ἐπισταμένων συμβουλευεῖν περὶ ὧν ξυνέρχεσθε βουλευσόμενοι". Παρ' Ἡροδότῳ Α', 56 ἀναγινώσκεται νῦν »ταῦτα γὰρ ἦν τὰ προκεκριμένα, ἐόντα τὸ ἀρχαῖον τὸ μὲν Πελασγικὸν τὸ δὲ Ἑλληνικὸν ἔθνος" ἀντὶ τοῦ »τὰ προκεκριμένα ἐόντα τὸ ἀρχαῖον τὸ μὲν κτέ." (Ὁ Δοβραῖος *Adversar.* Τόμ. Α', σελ. 23 εἰκασε »τὰ προκεκριμένα ἔθνεα" ἢ »τὰ προκεκριμένα ἔθνεα, ἐόντα τὸ ἀρχαῖον κτέ.". Πρβ. καὶ Πόρσων. *Miscell.* σελ. 260. Ἐν Α', 60 λέγεται »ἐὼν καὶ δεξιώτερον καὶ εὐθιῆς ἡλιθίου ἀπηλλαγμένον μάλλον". Ἀλλ' Ἴδε Σχαιφῆρον Εὐριπ. Ἑκάβ. Πόρσ. σελ. 51 καὶ Βαίριον Ἡροδ. Τόμ. Α', σελ. 129 ἐκδ. β'). Ἐν τῷ περὶ Νόμων τοῦ Πλάτωνος εὐρίσκεται »ἐν πόλει διαφερούσῃ τῶν πολλῶν ἐσομένη" (ε', σ. 779, ε') καὶ »σὺ δ' ὢν δὴ διαφέρων... πάντων τῶν ἐμφρόνων" (ΙΒ', σ. 965, β'). Ἴδε Σταλβαῦμον Πλάτ. Τόμ. Ι', Μέρ. β', σελ. 216. Ὁμοίον τούτοις εἶνε τὸ τοῦ Αἰσχίνου »οὐτός ποτε ὁ νεανίσκος ἐτέρων τὴν ἔψιν διαφέρων γενόμενος ὥκησε πολὺν χρόνον ἐν τῇ Δημοσθένους οἰκίᾳ" κατὰ Κτησιφ. § 162. Πρβ. καὶ Εὐνάπ. Βί. Σοφισ. σελ. 495, 42 Διδ. »κἀκεῖ τὸν πάντα ἐβίω χρόνον, μακρὸν καὶ παρατείνοντα γενόμενον"! Καὶ παρ' Ὀμήρῳ κεῖται »χαλεπὸν γάρ, ἐπιστάμενόν περ ἐόντα" (Ιλ. Τ, 80. Σχολ. σελ. 518 Βεκκ. »Κατὰ ἀπτικήν συνήθειαν πλεονάζει τὸ

597, β' Ἀλμ. »ἐγὼ μὲν χρυσὸν καὶ πορφύραν ἐνδεδυμαινόμενος». Μάρκ. Εὐαγγ. Α', 6 »καὶ ἦν ὁ Ἰωάννης ἐνδεδυμένος τρίχας καμήλου», κτλ. Ἰδε καὶ Πολυδεύκ. Ζ', 43 »καὶ αἱ μετοχαὶ ἡσθημένος, ἀμπεχόμενος, ἐσταλμένος, ἡμφιεσμένος, ἐνδεδυμένος, ἐνδεδυκώς» (Πρβ. καὶ Πausan. Η', μβ', 3 »σχήματός τε ὡς εἶχε καὶ ἐσθῆτα ἐνεδέδυτο ποίαν». Η', μβ', 4 »χιτῶνα δὲ ἐνεδέδυτο καὶ ἐς ἄκρους τοὺς πόδας». Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. ε', θ', 1 »θώρακα μὲν γὰρ ἐνεδέδυτο σταθμὸν ἄγοντα πέντε χιλιάδας σίκλων». Λόγγ. Ποιμ. Α', 30 »καὶ τὰ ἡμιθωράκια λεπιδωτὰ ἐνεδέδυντο», κτλ.). Τὸ παλαιότατον ἴσως τοῦ ἐνδεδύσθαι ἀντὶ τοῦ ἐνδεδυκέναι παράδειγμα εἶνε τὸ τοῦ Μενάνδρου παρὰ Πολυδεύκει Ζ', 51 »οὐχ ὁρᾶτε τὴν τροφὸν ζῶμ' ἐνδεδυμένην;» (Τὸ ἀποδυθῆναι παρὰ τοῖς ἐνδόξοις ἔχει παθητικὴν σημασίαν, καθάπερ καὶ τὸ ἀποδυθῆσθαι καὶ τὸ ἀποδεδύσθαι. Ἀριστοφ. Βατρ. 715 »ἴνα μὴ ποτε κάποδυθῇ μεθύων ἄνευ ξύλου βαδίζων». Πρβ. καὶ Δί. Κάσσ. Μς', ε', 2 »ὅφ' ἀπάντων δὲ τῶν ἀπαντῶντων καὶ γνωρίζοντων αὐτὰς ἀποδυθείς». Ἀριστοφ. ΣΦηξ. 1122 »οὐτοὶ ποτὲ ζῶν τοῦτον ἀποδυθήσομαι». Πρβ. καὶ Λουκιαν. Ἑρμοτ. § 59, Τόμ. Α', σελ. 485 »ὅτι ἕκαστος τῶν ἀποδυθησομένων ἔχει τι πάντως». Λυσ. κατὰ Θεομν. § 10, σ. 350 »Φάσκων θοῖμάτιον ἀποδεδύσθαι ἢ τὸν χιτωνίσκον ἐκδεδύσθαι». Πρβ. καὶ Βεκκ. Ἀνέκδ. σελ. 218, 5 »Ἀποδεδύσθαι ἢ ἐκδεδύσθαι: Τὸ μὲν ἀποδεδύσθαι τάσσουσιν οἱ ῥήτορες ὅταν δηλώσαι βουληθῶσι ὅτι τὸ ἱμάτιον ἀπολώλεκε τις λωποδύτη περιτυχὼν ἢ κακούργος ἀνδρὶ, τὸ δὲ ἐκδεδύσθαι ἐπὶ τῶν τὸν χιτῶνα ἀποδεδυκόντων τάσσουσιν». Ἀλλὰ Δημοσθέν. κατὰ Κόν. § 35, σ. 1268 »ἐκδεδύσθαι θοῖμάτιον». Τὸν ἀόριστον ἐκδυθῆναι ἴδε παρ' Ἀντιφῶντι Τετραλ. Α', β', § 5 »τὸ μὲν γὰρ μὴ ἐκδυθῆναι οὐδὲν σημείον ἐστίν» καὶ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Ἀλέξιδος παρ' Ἀθηναίῳ ε', σ. 227, ε' »ἐπὶ τὰς ἐκδυθῆναι». Πρβ. καὶ Πολύβ. ΙΕ', κζ', 9 »πρὸς οὐδὲν δὲ τῶν λεγομένων ἀνθομολογούμενος ἐξεδύθη». Καὶ ὁ ἐνεστώς ἀποδύομαι εὐρηταί παθητικῶς, ὡς παρ' Ἀριστοφάνει Πλούτ. 930 »οἶμοι τάλας, ἀποδύομαι μεθ' ἡμέραν», καὶ ὁ ἐκδύομαι, ὡς παρ' Ἡροδότῳ Α', 8 »ἅμα δὲ κι-

εῖντα». Πρβ. καὶ Μένανδρ. παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. Δ', 29 »ἐπὶ τὴν ἐν ἀγαθοῖς εὐνοοῦμένους τις ὢν ζητῇ τι κρεῖττον κτέ.». Κόλουθ. Ἀρπ. Ἑλέν. 371 »καὶ ἀχρυσμένη περ ἐοῦσα»).

θῶνι ἐκδυομένῳ συνεκδύεται καὶ τὴν αἰδῶ γυναῖκα». Πρβ. καὶ Κλήμ. Ἀλεξ. σελ. 230 Ποττ. »μὴ δὲ ἅμα χιτῶνι ἀποδυομένῳ ἀποδυσώμεθα καὶ τὴν αἰδῶ». Παλαίφ. ΜΗ', 3 »ἐν ἐκείνῃ τῇ φιλονεικίᾳ νικᾶται καὶ τὸ δέρμα ἐκδύεται». Λουκιαν. περὶ τῆς Συρ. Θεοῦ § 27 (Τόμ. Γ', σελ. 527 Ἰακβ.) »ἐσθῆτα γυναικίην ἐνεδύσατο». Θεῶν Διαλ. Κ', § 10 (Τόμ. Α', σελ. 139) »ἀλλ' ἀπεδυσάμεθα» (Ἐν τῷ σελ. 138 »ἀπόδυθι καὶ σύ, Ἀφροδίτη» καὶ § 9, σελ. 138 »ἀπόδυτε, ὦ αὐταί»). Νεκρ. Διαλ. Ε', § 2 (σελ. 195) »οὐκοῦν ὁ μὲν ἀποδυσάμενος τὸ γῆρας, ὥσπερ Ἰόλεως, ἀνηβησάτω» (Πρβ. καὶ Μεν. ἢ Νεκρ. § 12 καὶ § 16 δίς. Ἑρμοτ. § 7, σελ. 272. σελ. 276 καὶ σελ. 459). Εὐνούχ. § 10 (Τόμ. Β', σελ. 261) »καὶ τὰ ἄλλα εὐνούχῳ εἰκῶς, εἰ ἀποδύσαιτο». Ὀν. ἢ Ἀλεκτρ. § 19 (Τόμ. Γ', σελ. 22) »ἀποδυσάμενος δὲ τὸν Πυθαγόραν τίνες μετημφιάσω μετ' αὐτόν;». Ἀναχάρσ. § 1 (σελ. 133) »καίτοι κατ' ἀρχὰς εὐθύς ἀποδυσάμενοι... λίπα τε ἡλείψαντο κτέ.» (Πρβ. Θουκυδ. Α', 6 »καὶ ἐς τὸ Φανερόν ἀποδύντες λίπα μετὰ τοῦ γυμνάζεσθαι ἡλείψαντο»). πρὸς τὸν Ἀπαίδ. § 23 (σελ. 259) »εἰ γὰρ καὶ λουόμενος ἀποδύσαιο· μᾶλλον δὲ μὴδ' ἀποδύσῃ, εἰ δοκεῖ· οἱ δ' οἰκέται μόνον ἦν ἀποδύσωνταί σου, τί οἶει, κτέ.». Δραπ. § 55 (σελ. 456) »ἀποδυσάμενός γε πρότερον τὴν λεοντὴν, ὥς γνωσθῆς ὄνος ὢν» (Πρβ. καὶ Λούκ. ἢ Ὀν. § 8 καὶ 9, Τόμ. Β', σελ. 416. § 20, σελ. 426. Ἰδε καὶ Κόβητον Var. Lect. σελ. 516). Πλούτ. Κλεομ. ΑΖ', 2 »ἐνδυσάμενος τὸν χιτῶνα». Αἰλιαν. Ποικ. Ἱστορ. Ζ', 10 »ἐπεὶ οὐκ ἠβούλετο τὸ ἐκείνου ἱμάτιον ἐνδύσασθαι». Β', 30 »καὶ ἀπεδύσατο ἐπὶ φιλοσοφίαν». Γ', 58 »καὶ ἀπεδύσαντο καὶ ἡλείψαντο» (Πρβ. καὶ Π', 37. ΙΔ', 48). περὶ Ζφ. Γ', 17 »ὁ γοῦν γαλεώτης, ὡς Φησι Θεόφραστος, ὅταν ἀποδύσῃται τὸ γῆρας, ἐπιστραφεὶς εἴτα μέντοι καταπιὼν ἀφανίζει αὐτό» (Ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Θεοφράστου παρὰ Φωτίῳ Βιβλιοθ. σελ. 528 Βεκκ. ἀναγινώσκεται »ὅτι ὁ γαλεώτης, Φασί, Φθονῶν τῆς ὠφελείας τοῖς ἀνθρώποις καταπίνει τὸ δέρμα, ὅταν ἐκδύηται». Ἐν τῷ Περὶ θαυμασίων ἀκουσμάτων τοῦ Ψευδαριστοτέλους Ξς', Τόμ. Δ', σελ. 85, 10 Διδ. γράφεται »τὸν δὲ γαλεώτην, ὅταν ἐκδύσῃται τὸ δέρμα, καθάπερ οἱ ὄφεις, ἐπιστραφέντα καταπίνειν», παρὰ δ' Ἀντιγόνῳ τῷ Καρυστίῳ Ἱστορ. Παραδ. Συναγ. ΚΔ' »οἷον ὁ γαλεώτης, ὅταν ἐκδύῃ τὸ γῆρας, ἐπιστραφεὶς καταπίνει»). Θ', 16 »ὅταν ἀποδύσῃται τὸ γῆ-

ρας ὁ ὄφιος" (Πρβ. καὶ ΙΑ', 39). Ἐπισ. ΙΑ' »ἐπεὶ γὰρ ἐδάρη (ὁ λαγὼς) καὶ τὸ δέσμα ἀπεδύσατο" (Κάλλιον θὰ εἶχε τὸ ἀπεδύθη). Φιλόστρ. Ἀπολλ. Δ', κ', 5 (σελ. 158) »εἰς τὰ τοῦ Ἀπολλωνίου ἦθη ἀπεδύσατο". Βί. Σοφισ. Β', κ', 2 (σελ. 601) »ἀπεδύσατο πρὸς Ἡρακλείδην τὸν σοφιστὴν τὸν ὑπὲρ μελέτης ἀγῶνα" (Πρβ. καὶ Ἡρωϊκ. Γ', 13, σελ. 679. Δ', 7, σελ. 699. Ἴδε καὶ Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 176). Δί. Χρυσός. Λόγ. ΚΗ', Τόμ. Α', σελ. 533 Ῥεϊσκ. »ἀποδυσάμενον δ' οὐκ ἔστιν ὅστις ἄλλον ἐθεῖτο". ΛΒ', σελ. 674 »ἐπειδὴν γὰρ ἐλθόντες ἀποδύσωνται". ΛΕ', Τόμ. Β', σελ. 63 »οὐδ' ἂν ἔτι μᾶλλον ἀποδύσωνται". Δί. Κάσσ. ΛΕ', κθ', 4 »καὶ θώρακα τῆς τε ἑαυτοῦ ἀσφαλείας καὶ τῆς ἐκείνων διαβολῆς ἕνεκα... ἐνεδύσατο". ΜΒ', ια', 2 »καὶ στολὰς μελαίνας ἐνδυσάμεναι". ΜΗ', δ', 4 »τὴν τε σκευὴν τὴν ἐπινίκιον ὁ Λούκιος ἐνεδύσατο" (Πρβ. καὶ ΜΗ', μη', 5). Μς', κθ', 5 »καὶ τὴν ἐσθῆτα τὴν βουλευτικὴν ἀπεδύσαντο". ΜΘ', ιζ', 3 »τὴν τε σκευὴν τὴν στρατηγικὴν ἀπεδύσατο" (Πρβ. καὶ ΞΖ', ιβ', 2. ΟΓ', ιε', 3). Διόδ. Σικελ. ΙΖ', 116 »προσελθὼν δὲ τῷ θρόνῳ καὶ τὴν βασιλικὴν ἐνδυσάμενος ἐσθῆτα" (Ἐπάρχει καὶ γραφὴ ἐνδύς. Πρβ. Δ', 38 »ἐνδύς τὸν κεχρισμένον χιτῶνα"). Ἀθήν. ΙΒ', σ. 530, β' »καὶ γὰρ οὗτος ἐνεδύσατο ἀνθινὴν ἐσθῆτα". Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Β', ε', 7 »πορφύραν ἐνδύσασθαι". ε', ιδ', 6 »ἐνδύσασθαι τὴν ἀρχιερατικὴν στολὴν" (Πρβ. καὶ Ζ', α', 6. Η', ιγ', 8. ιδ', 4. Ι', ια', 3. ΙΑ', γ', 2. ε', 7. 10). ΙΑ', ε', 7 »οὐ πεισθέντος δ' ἀποδύσασθαι τὸν σάκκον" (Πρβ. καὶ ΙΓ', δ', 2. ζ', 1). Ἀππιαν. Ἐμφυλ. Β', 121 »τὴν τε ἐσθῆτα τὴν στρατηγικὴν ἀπεδύσατο". Πορφύρ. περὶ Ἀποχ. Ἐμψ. Α', 31 »ἀρχὴ δὲ τὸ ἀποδύσασθαι" (Πρβ. καὶ Α', 1). Μάξιμ. Τύρ. Λόγ. ε', 7 »κἂν τὰ ὅπλα ἀποδύσωνται" (Πρβ. καὶ Λόγ. ΙΕ', 5. 6. Λς', 5. ΛΖ', 4). Ἀχιλλ. Τάτ. ε', 16 »Φέρε πάλιν ἐνδύσωμαί μου τὸ δρᾶμα". Λόγγ. Ποιμ. Δ', 26 »οὔτε τὸ δέσμα πρὶν ἐνδύσασθαι". Α', 30 »ὁ δὲ Δάφνις τὴν μὲν ἐσθῆτα ῥαδίως ἀπεδύσατο". Ἡλιδ. Αἰθ. Ε', 2 »καὶ τὴν ὑπόνοιαν ἀποδύσασθαι σπεύδων". Χαρίτων Β', 2 »καὶ μᾶλλον ἀποδύσάμενης κατεπλάγησαν". Εὐστάθ. Ἰσμήν. καὶ Ἰσμήν. Ε', 6 »ἐνεδυσάμενην τὸν κήρυκα". Ι', 15 »ἀπεδύσατο τὸν χιτῶνα" (Πρβ. καὶ ΙΑ', 2). Αἰσώπ. Μῦθ. 82 Ἀλμ. »ἀποδυσάμενος ποταμοῦ ῥέοντος ἐπὶ λουτρὸν ἀπῆι" (Πρβ. καὶ 7). Ζηνόβ. Παιρσιμ.

Α', 53 »ἐνδυσάμενος οὖν Ἡρακλῆς ἔθυσεν". Παῦλ. πρὸς Ῥωμ. ΙΓ', 12 »ἐνδυσώμεθα δὲ τὰ ὅπλα τοῦ Φωτός" (Πρβ. καὶ 14. πρὸς Ἐφεσ. Δ', 24. πρὸς Κολασσ. Γ', 10. 12, κτλ.), κτλ. Ἀνθολ. Παλατ. Ζ', 337 »ψυχὴ παπταίνει σῶμ' ἀποδυσάμενῃ". Η', 29 »τρίσμακαρ ἐν νηῷ σῶμ' ἀποδυσάμενῃ", κτλ. Οὔτω καὶ ἐκδύσασθαι, καταδύσασθαι, ὑποδύσασθαι, μετενδύσασθαι, κτλ. Ἀρριαν. Ἐπικτ. Διατρ. Γ', κς', 22 »ἴν' ἐν τῷ βαλανείῳ ἐκδυσάμενος καὶ ἐκτείνας σεαυτὸν κτέ.". Μάρκ. Ἀντων. Ι', 11 »ἐξεδύσατο τὸ σῶμα" (Πρβ. καὶ Ψευδολουκιαν. Λουκ. ἢ Ὀν. § 9, Τόμ. Β', σελ. 416 Ἰακβ.). Δί. Χρυσός. Λόγ. Δ', Τόμ. Α', σελ. 186 Ῥεϊσκ. »οὐκ ἔχων οὖν ὁ ποιήσῃ καὶ ὅποι τράπηται καὶ καταδύσῃται". Ψευδιπποκρ. Τόμ. Γ', σελ. 243 Ἐρμ. »ἐντεῦθεν δὲ κατεδύσατο ἐς τὸ ἐντὸς τοῦ σπληνός". Μάξιμ. Τύρ. Λόγ. Μ', 5 »κἂν ὄχηται ἡ ναῦς ὀρθὰ ἢ καταδύσῃται". ΛΔ', 2 »εἰ μὲν ἐξ ἴσου τὸ σῶμα ὑποδύσαιτ' ἂν" (Πρβ. καὶ Ἀνθολ. Παλατ. Ζ', 588). Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Κ', ε', 1 »μετενδυσάμενοι σάκκους". ε', ιβ', 7 »πάντ' ἐκεῖνα μετεκδυσάμενοι". Πλούτ. Ἀγ. ε', 1 »καὶ συναπεδύσαντο πρὸς τὴν ἀρετὴν ὥσπερ ἐσθῆτα τὴν δίκαιαν ἐπ' ἐλευθερίᾳ συμμεταβάλλοντες". Ἰμέρ. Λόγ. ΙΖ', 2 »πρὶν ταῖς παλαιστραῖς ἐναποδύσασθαι". Εὐστάθ. Ἰσμήν. καὶ Ἰσμήν. Β', 14 »ὁ δὲ σοὶ προαπεδύσατο". Αἰσώπ. Μῦθ. 82, β' Ἀλμ. »καὶ τὸν χιτῶνα τῷ ἱματίῳ προαπεδύσατο". Παῦλ. πρὸς Κολασσ. Γ', 9 »ἀπεκδυσάμενοι τὸν παλαιὸν ἄνθρωπον σὺν ταῖς πράξεσιν αὐτοῦ", κτλ.

Μοῖρις σελ. 26 »Ἀπόδυθι ἄττικῶς, ἀπόδυσαι ἑλληνικῶς". Πρβ. καὶ Βεκκ. Ἀνέκδ. σελ. 41, 8 »Ἐκδυθι: Ἀττικὴ κλίσις ἀπὸ τῶν εἰς μι". Ἐν σελ. 427, 26 ἀναγινώσκεται »Ἀποδυσαι:

μᾶλλον δ' ἀπόδυθι ταχέως... Παμφίλῃ.

ἡμέτερος ὁ πλοῦς",

ὅπερ ὁ Μεινέκιος Ἀποσπ. Κωμ. Ἑλλ. Τόμ. Γ', σελ. 491 ἐκδ. μεγ. μετέβαλεν εἰς »Ἀπόδυσαι: μᾶλλον δ' ἀπόδυθι.

ἀποδυθι ταχέως, Πάμφιλ', ἡμέτερος ὁ πλοῦς".

Ἴδε καὶ Κόβητον Νου. Lect. σελ. 50 καὶ Μνημοσ. Τόμ. Γ', σελ. 76. Καὶ παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Α', σελ. 246 Σμιδ. πρέπει ἴσως νὰ γραφῇ »Ἀπόδυθι: ἀπόδυσαι" ἀντὶ τοῦ »Ἀποδύοι: ἀποδύσοι" (ΑΠΟΔΥΘΙ-ΑΠΟΔΥΘΙ). Ἐν σελ. 245 φέρει ὁ κώδιξ »Ἀποδύ: ἀποδύσαι, ἀποδυθεῖ". Μὴ γραπτέον »Ἀποδύη: ἀποδύσῃται, ἀποδυθῇ"; Σημειωτέον δ' ὅτι συνήθως τῷ Ἡσυχίῳ εἶνε ἢ διὰ

τοῦ δύσασθαι ἐρμηνεία τοῦ δύναι. Τόμ. Α', σελ. 160 »Ἀμφιδύς: ἐνδυσάμενος". σελ. 540 »Δύθι: ἐνδυσαι". Τόμ. Β', σελ. 42 »Ἐκδύς: ἐξελθών, ἐκδυσάμενος" (Πρβ. καὶ σελ. 92 »Ἐνδυνεν: ἐνεδύσατο". Τόμ. Α', σελ. 541 »Δύνε: ἐνεδύσατο". "Ἴδε καὶ Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. α', σελ. 599 Βερν. »Ἀποδύντες: ἀντὶ τοῦ ἀποδυσάμενοι", κτλ.).

Παρ' Ἀριστοφάνει Σφηξ. 1157 ἔχουσι τᾶντίγραφα:

Βδελ. "Ἄγε νυν ὑποδύου (ἢ ἀποδύου) τὰς καταράτους ἐμβάδας, τασδὶ δ' ἀνύσας ὑπόδυθι τὰς λακωνικάς.

Φιλοκλ. Ἐγὼ γὰρ ἂν τλαίην ὑποδύσασθαι ποτε

ἐχθρῶν παρ' ἀνδρῶν δυσμενῇ καττύματα;

Ἄλλ' ὁ Ἰρσχίγιος Ἀριστοφ. Σφηξ. σελ. 138 κέξ. ἔγραψεν ὑπολύου ἀντὶ τοῦ ὑποδύου καὶ ὑποδοῦ λαβὼν ἀντὶ τοῦ ὑποδοῦ τὰς (Ὁ Μεινέκιος: ὑποδοῦ τι τὰς) καὶ ὑποδήσασθαι ἀντὶ τοῦ ὑποδύσασθαι, καθάπερ καὶ ἐν Σίχ. 1168 »ἄνυσόν ποθ' ὑποδησάμενος" ἀντὶ τοῦ ὑποδυσάμενος. Ὑποδήσασθαι καὶ ὑποδησάμενος ἀνεγίνωσκε καὶ ὁ Σκαλιγῆρος (Πρβ. καὶ Κόβητον Νου. Lect. σελ. 788 κέξ. Ὁ Ἰούλ. Ῥιχτῆρος προκρίνει τὴν κοινὴν γραφὴν!). Τὸ -δήσασθαι καὶ -δύσασθαι εὐκόλως συγχέονται ὑπὸ τῶν βιβλιογράφων, καθάπερ καὶ τὸ -δήσαι καὶ -δύσαι (Παρά Γρηγορίῳ τῷ Ναζιανζηνῷ Τόμ. Α', σελ. 157, γ' ἐκδ. Βενετ. ἀναγινώσκεται »καὶ τὸ τοῦ Ἡροδότου περὶ τῆς Σαμίων τυραννίδος καιρὸς εἰπεῖν, ὅτι τοῦτο τὸ ὑπόδημα ἔρραψε μὲν Ἰστιαῖος, ὑπεδύσατο δὲ Ἀρισταγόρας" ἀντὶ τοῦ ὑπεδήσατο. Πρβ. καὶ Παροιμιογρ. Ἑλλ. Λευσχ. Τόμ. Α', σελ. 315 καὶ Τόμ. Β', σελ. 682. Περιβόητον εἶνε τὸ χωρίον τοῦ Ἡροδότου ε', 1. Ἐν τῷ Ὀνείρῳ ἢ Ἀλεκτρούνι τοῦ Λουκιανοῦ § 19, Τόμ. Γ', σελ. 22 Ἰακβ. πλὴν τοῦ »ἀποδυσάμενος δὲ τὸν Πυθαγόραν" φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ἀποδησάμενος. Πρβ. καὶ Φιλοφειδ. § 8, σελ. 197. Ἀντιφ. Τετραλ. Α', β', § 5, κτλ. Παρ' Ἠσυχίῳ Τόμ. Γ', σελ. 311 Σμιδ. ὑπάρχει »Περιδῆσαι: περιδύνασθαι" ἀντὶ τοῦ ὀρθοῦ »Περιδύσαι: περιδύνασθαι", ὅπερ κεῖται ἐν σελ. 312. Περὶ τῆς παραφθορᾶς τοῦ περιδύνασθαι, μετοχῆς τοῦ περιέδυνα, εἰς περιδύνασθαι πρβ. Τόμ. Β', σελ. 585 »Καδδύσαι: καταδύνασθαι", ἐν ᾧ Τόμ. Γ', σελ. 125 »Μυῖαι καδδύσαι: μυῖαι καταδύνασθαι"). Παρ' Ἡροδότῳ Ε'. 106 ἡ γραφὴ τῶν ἀντιγράφων εἶνε »θεοὺς ἐπόμενυμι τοὺς βασιλεῖς μὴ μὲν πρότερον ἐκδύσασθαι τὸν ἔχων κιθῶνα καταβή-

σομαι εἰς Ἰωνίην κτέ.". Ἄλλ' ὁ συγγραφεὺς ἀναντιρρήτως ἔγραψεν ἐκδύσεσθαι ("Ἴδε Ἰρσχίγιον Ἀριστοφ. Σφηξ. σελ. 139. Νάβηρον Μνημοσ. Τόμ. Γ', σελ. 487 καὶ Κόβητον Νου. Lect. σελ. 50 καὶ σελ. 788. Πρβ. καὶ Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 593). Ὁ Πλάτων ἐν τῇ Πολιτείᾳ Ι', σ. 612, α' δὲν ἔγραψε »τά τε ἄλλα ἀπεδυσάμεθα ἐν τῷ λόγῳ καὶ οὐ τοὺς μισθοὺς οὐδὲ τὰς δόξας δικαιοσύνης ἐπηνέγκαμεν", ἀλλ' ἀπελυσάμεθα, ὅπερ καὶ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται (Πρβ. Ἰρσχίγιον ἐνθ. ἀνωτ. Καὶ ἐν τῷ Θεαιτήτῳ σ. 169, β' »πρὶν (ἂν) ἀναγκάσῃς ἀποδύσας ἐν τοῖς λόγοις προσπαλαῖσαι" ὑπάρχει καὶ γραφὴ ἀποδύσασθαι. Ἐν τῇ Ὀδυσσεΐᾳ Ε', 349 ὁ Βενετικὸς κώδιξ ἔχει »ἂψ ἀπολυσάμενος βαλέειν εἰς οἶνοπα πόντον" ἀντὶ τοῦ ἀποδυσάμενος. Τὸ παρ' Ἀλκίφρονι Ἐπισ. Γ', 69, 1 »καὶ ἀπεδύσατο τὴν αἰτίαν" διώρθωσεν ὁ Οὐύττεμβάχιος Ἐπισ. Κριτ. σελ. 59, Opusc. Τόμ. Α', σελ. 65, μεταβαλὼν εἰς ἀπελύσατο. Καὶ παρ' Ἰωσήφῳ Ἰουδ. Πολ. Α', κγ', 3 »τὰς δὲ αὐτοῦ διαβολὰς ἰσχυρῶς ἀπεδύσατο" γραπτέον ἴσως ἀπελύσατο. Ὁρθῶς παρὰ Πολυβίῳ Ε', ρς', 6 ἀναγινώσκεται νῦν ἀπελέλυντο ἀντὶ τοῦ ἀπεδέδυντο. Πρβ. Σοφοκλ. Οἶδ. Κολ. 1597, ἐνθα πλὴν τοῦ ἔλυσσε φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ ἔδυσε, Ἡρόδ. ε', 17, ἐνθα τᾶντίγραφα ἔχουσιν οὐ μόνον καταδύσας ἀλλὰ καὶ καταλύσας, Ξενοφ. Κύρ. Παιδ. ε', α', 37 »καταδύουσι τῷ ἄχει", ἀνθ' οὗ ὑπάρχει καὶ γραφὴ καταλύουσι, κτλ. Ἄλλοτε περὶ τῶν τοιούτων πλατύτερον). Καὶ τὸ ἐπηνέγκαμεν δὲ μεταβλητέον κατὰ Κόβητον εἰς ἐπηνέσαμεν (*Var. Lect.* σελ. 259) ἢ ἐπηνέκαμεν (Λογ. Ἑρμ. Τόμ. Α', σελ. 239. Καὶ παρ' Ἀριστείδῃ Τόμ. Β', σελ. 362 Δινδ. »τὸν δὲ Ἀριστείδην ἐπῆνεκεν ὥς καλὸν κἀγαθὸν καὶ δίκαιον" καὶ σελ. 366 »κοινῇ μὲν δὴ τοὺς ἀνδρας οὕτως ἐπῆνεκεν κτέ." ἢ κοινῇ γραφὴ εἶνε ἐπῆνεγκεν. Ὁ Σταλβαῦμος Πλάτ. Τόμ. Γ', Μέρ. β', σελ. 423 ἐκδ. β' γράφει »Pro ἐπηνέγκαμεν Cobetus Varr. Lectt. p. 259. ἐπηνέσαμεν legi iubet. Sed praestat vulgatum"!)). Καὶ τὸ ἐν ἀποσπάσματι τοῦ Λυσίου ἐκ τοῦ κατὰ Τίσιδος λόγου (παρὰ Διον. Ἀλικαρν. περὶ τῆς Δημοσθ. Δεινότ. ΙΑ') »Ἀρχιππος γὰρ οὕτως, ὃ Ἀθηναῖοι, ἀπεδύσατο μὲν εἰς τὴν αὐτὴν παλαιστράν, οὐπὲρ καὶ Τίσις ὁ Φεύγων τὴν δίκην" διωρθώθη ὑπὸ τοῦ Κοβήτου μετατραπὲν εἰς ἀπεδύετο *Var. Lect.* σελ. 578. Λογ. Ἑρμ. Τόμ. Α', σελ. 259. Πρβ. καὶ Σχέϊβιον *Lect. Lys.* σελ. 75). Παρὰ Θεοφράστῳ περὶ Δεισιδαιμ. σελ. 90

χαλεπή" (Πρβ. καὶ ε', β', 2). Β', α', 3 »δεδοικώς μήποτε τὸ πλῆθος ἐκπολεμώσας κατασχεθεῖν τῷ κινήματι". Β', γ', 3 »ὑπὸ τῆς Φλογὸς ἐξαίφνης περισχεθέντες" (Πρβ. καὶ Γ', ζ', 35. Δ', α', 3. 5. Ε', θ', 4. ε', γ', 1 δις. 2. θ', 3). Ἀρριαν. Ἀναβ. Ε', β', 7 »κατασχεθῆναι τε πρὸς τοῦ Διονύσου καὶ ἀνευᾶσαι τὸν θεὸν καὶ βακχεῦσαι". Ε', ζ', 4 »ὅτε δὲ δὴ μία τις τῶν νεῶν ἄμα δὴ ἐσχέθη". ε', ια', 2 »καὶ οὕτω σχεθῆναι αὐτῷ τὸ αἶμα ὑπὸ τῇ λιποψυχίᾳ" (Πρβ. καὶ Ζ', κβ', 2. Ἰνδικ. ΛΖ', 5). Διόδ. Σικελ. ΙΖ', κθ', 4 »καὶ πάθει παραβόλῳ συσχεθεῖς μετήλλαξε" (Πρβ. καὶ ΙΖ', ριζ', 3. ΚΓ', ε', 1). Λς', ιγ', 3 »ὁ δὲ Πομπήϊος παραχρῆμα μὲν λάβρῳ πυρετῷ συνεσχέθη". Δί. Κᾶσσ. ΛΗ', μθ', 5 »καὶ αὐτοὶ τῷ αὐτῷ πόνῳ ἐπὶ πλεῖον συσχεθέντες μᾶλλον τῶν βαρβάρων ἀντήρκεσαν" (Πρβ. καὶ ΜΗ', μς', 4. Ος', η', 4. ΟΘ', ις', 6). ΜΒ', μέ', 3 »αὐτὸς δὲ ἐν τῇ Αἰγύπτῳ κατασχεθέντων" (Πρβ. καὶ Λς', δ', 14. ΞΗ', κβ', 2). ΜΗ', ιθ', 4 »ὥστε καὶ τὰς ἀειπαρθένους καθ' ἱερῶν εὐξασθαι ἐπισχεθῆναι σφῶν τὰς αὐτομολίας" (Πρβ. καὶ Ξς', γ', 3. ΞΗ', λγ', 2). ΞΒ', ιβ', 2 »περισχεθέντες δὲ τῷ πλήθει πανταχόθεν ἄμα ἐμάχοντο". Ἀπολλόδ. Βιβλ. Α', δ', 1 »πόθῳ κατασχεθεῖς ἐπισπᾶται". Β', ε', 2 »κατασχεθεῖς δὲ δεινῇ νόσῳ διὰ τὸν Ἰφίτου φόνον κτέ." (Πρβ. καὶ Β', ζ', 7. Ἐν Α', θ', 24 ἀναγινώσκεται »οἱ δὲ διασχεθέντες ἄλλος ἄλλαχοῦ ζήτησιν ἐποιούντο", ἀνθ' οὗ τᾶντίγραφᾳ φέρουσι καὶ σχεθέντες. Ὁ Φαβήρος καὶ ὁ Γάλης εἵκασαν διασκεδασθέντες ἢ διασχισθέντες ἢ διαχυθέντες. Τὸ ὀρθὸν εἶνε [δια]σχισθέντες. Ὁ Εὐνιος Ἀπολλοδ. Τόμ. Α', σελ. 98 γράφει »Maneo in vulgato, a διασχέθω pro διέχω ducto (!). Hesych. διασχεθῆ, διασχισθῆ. ubi etiam διαχεθῆ aberratur". Ὁ τοῦ Ἡσυχίου κῶδιξ φέρει »Διαχεθῆ: διαχεσθῆ", ὅπερ ὁ Κουστῆρος μετέβαλεν εἰς »Διασχεθῆ: διασχισθῆ" Τόμ. Α', σελ. 976 Ἀλβ. Ἀλλ' ὀρθότερον ὁ Σμιδίτιος Τόμ. Α', σελ. 502 ἐξέδωκε »Διαχεθῆ: διαχυθῆ". Πρβ. καὶ Τόμ. Δ', σελ. CLXXXIX καὶ Λοβέκκιον Φρυνίχ. σελ. 731 κέξ.). Ἀλκίφρ. Ἐπισ. Γ', 72, 4 »καὶ ἡπιάλῳ συσχεθεῖς εἰς τὴν τρίτην ἀπέψυξε". Ἀππιαν, Ἀννιβ. 56 »ἰλύϊ τοῦ ποταμοῦ τοῦ Τιβέριος ἐνσχεθεῖσαν" Κλήμ. Ἀλεξ. Παιδαγ. Β', 10 »ὥς μὴ τοῖς αὐτοῖς ἐνσχεθῆναι". Ἀθῆν. Β', σ. 52, α' »ὥστε μὴ μόνον ἄνδρας τῷ πάθει ἐνσχεθῆναι ἀλλὰ καὶ παῖδας καὶ κόρας καὶ εὐνούχους.... ὡς τὰ δύο μέρη τῶν προβάτων ἐνσχεθῆναι τῷ

αὐτῷ πάθει". Η', σ. 554, ε' »ἐκτείναντα τὰς χεῖρας ἐπισχεθῆναι ὑπὸ τοῦ βασιλέως" (Ἐν Ε', σ. 215, δ' ἱστορεῖται ὅτι ὁ παρέγγραπτος καὶ παμμίαιρος Ἀθηναῖος πολλὰ καὶ ἀνέλπιστα τοῦ Μιθριδάτου κατορθώματα πρὸς τοὺς τότε οὐτιδανούς καὶ ἀνδραποδάδεις Κεκροπίδας διηγησάμενος ἢ μᾶλλον εὐαγγελιστάμενος, »Μικρὸν ἐπισχὼν ἐπὶ τούτοις καὶ ἑάσας τοὺς πολλοὺς συλλαλῆσαι περὶ τῶν παραδόξως προηγγελέμενων, τρίψας τὸ μέτωπον Τί οὖν, εἶπε, συμβουλεύω; Μὴ ἀνέχεσθαι τῆς ἀναρχίας, ἣν ἡ Ῥωμαίων σύγκλητος ἐπισχεθῆναι πεποίηκεν, ἕως ἄν αὐτὴ δοκιμάσῃ περὶ τοῦ πῶς ἡμᾶς πολιτεύεσθαι δεῖ". Ὁ Οὐῦττεμβάχιος *Opusc. Τόμ. Β', σελ. 266* ἐτόπασεν: ἐπιχυθῆναι, *effundi in nos, invalescere*). Διογέν. Λαέρτ. ε', 75 »ὁμοίως δὲ καὶ τὸν Φιλίσκον κατασχεθῆναι" (Πρβ. καὶ Γ', 85). Ζ', 185 »ἐνιοὶ δὲ Φασὶ γέλῳτι συσχεθέντα αὐτὸν τελευτῆσαι" (Πρβ. καὶ Γ', 8 »οἱ τε γνώριμοι πάντες ταῖς δογματικαῖς αὐτοῦ σειρῇσι προσκατασχεθέντες"). Γ', 15 »τελευτῆσαι δ' αὐτὸν λίθῳ τῶν οὐρῶν ἐπισχεθέντων" (Πρβ. καὶ Γ', 117 »πάθεσι μᾶλλον συσχεθῆσεν αὐτῷ"). Ἀρτεμίδ. Ὀνειροκρ. Α', 1 (σελ. 1, 2 Ἐρχ.) »Πολλάκις προετράπην ἐπὶ τὴν πραγματείαν τὴν προκειμένην ὀρμῆσαι καὶ ἐπεσχέθην". Α', 21 (σελ. 25, 20) »καὶ τῷ Φοβουμένῳ μὴ πρὸς τινῶν βίᾳ κατασχεθῆ" (Πρβ. καὶ Β', 55, σελ. 153, 13. Ε', 16, σελ. 257, 9. Ε', 70, σελ. 268, 2). Β', 25 (σελ. 117, 4) »χειμῶνι βιαίῳ συσχεθείσης" (Πρβ. καὶ Γ', 49, σελ. 187, 18). Παρθέν. Ἐρωτ. Παθ. ΙΖ' »κατασχεθεῖς δ' ὑπὸ τινος δαιμονίου φαντάσματος ἀπετράπετο". Ἀχιλλ. Τάτ. Γ', 4 »ὅποσοι μὲν οὖν παραχρῆμα τῆς ἄλλης πιόντες κατεσχέθησαν, κτέ.". Η', 19 »βουλόμενον δὲ μετὰ προφάσεως ἐπισχεθῆναι τὸν ἔλεγχον ὧν ἐτόλμησε". Ἡλιδ. Αἰθ. Β', 5 »καὶ τρόμῳ συσχεθεῖς ἀχανὲς εἰστήκει" (Πρβ. καὶ Ε', 8). Ε', 18 »χοιράδι πέτρᾳ τῆς προτεραιᾶς ἐνσχεθὲν διεσπάρκεται". Θ', 18 »εἰ δὲ τινὰς ὑπὸ ῥύμης τοῦ δρόμου μὴ κατασχεθέντες οἱ ἵπποι καὶ ἄκοντας ὑπεξήγαγον". Χαρίτων Γ', 2 »ἰδόντες οἱ ναῦται δείματι κατεσχέθησαν". Ἰάμβλιχ. Δραματ. Ις' »ὅτι παρ' ἄλλοις Ῥοδάνης, ὡς ἐνόμιζε, καὶ Σινωνὶς συνεσχέθησαν". Κ' »καὶ τῷ Μεσοποταμίας ἔρωτι σχεθεῖς". Μάρκ. Ἀντων. Α', 17 »ἐν οἷς ἴσως ἄν κατεσχέθην". Εὐνάπ. Βί. Σοφισ. σελ. 488, 44 Διδ. »ἅπαντας κατασχεθῆναι κελεύει" Ἰμέρ. Λόγ. ΙΔ', 21 »ἄτε δὴ οὖν ἐκ θεοῦ τινος κατασχεθεῖς" (Πρβ. καὶ Ἀθηναγόραν Ἀπολ. Β', 2. Λιβάνιον Τόμ. Δ', σελ. 778,

14. Συνέσ. Ἐπισ. Δ'. Τιμαρ. 25. 57, Ἑλλισσ. Ἀναλ. Τόμ. Δ', σελ. 69 καὶ 81. Ψευδοκαλλισθ. Γ', η', 16. 26, κτλ.). Ζηνόβ. Παροιμ. Ε', 45 »ἐν ᾧ ὁ Ὀδυσσεὺς περισχεθεῖς τῷ τοῦ Κύκλωπος σπηλαίῳ λέγει". Στέφαν. Βυζ. σελ. 493, 21 Μειν. »ἀπὸ θυυχος ἀγκύρας ἐνσχεθεῖσης ἐν αὐτῷ". σελ. 595, 16 ἐπισχεθέντων οὖν τούτων κτέ." (Ἐν σελ. 59 ὑπάρχει ἀπόσπασμα ἐκ τῶν Κλαυδίου Ἰουλίου Φοινικικῶν, ἐν ᾧ λέγεται »περισχεθεῖς τῷ τῆς Λερναίας ὕδρας ἰῶ". Περὶ τῶν διαφόρων γραφῶν τοῦ ὀνόματος Ἰούλιος, Ἰουλος, κτλ. Ἴδε Κ. Μυλλήρον Ἀποσπ. Ἱστορ. Ἑλλ. Τόμ. Δ', σελ. 362 κέξ.). Σιμπλίκ. Ἐπικτ. Ἐγχειρ. ΚΒ', σελ. 59, 11 Διδ. »μήπω δὲ κατασχεθέντας ὑπ' αὐτῆς" (Πρβ. καὶ Α', σελ. 83, 37. Ἴδε καὶ Κοραῖν Ἐπικτ. Ἐγχειρ. σελ. 135). Σουῖδ. Τόμ. Β', Μέρ. β', σελ. 5 Βερν. (Σχολ. Αἰσχύλ. σελ. 509, 2 Δινδ.) »καὶ τοῦτο δήπου τὸ τοῦ Αἰσχύλου τοῖς ἑαυτοῦ πτεροῖς περιπεσὼν καὶ ἐνσχεθεῖς ταῖς πάγαις, ἃς ἄλλοις ὑφῆκε". Σχολ. Ἰλιάδ. 1, 168 (σελ. 248 Βεκκ.) »κἀνταῦθα γενόμενον κατασχεθῆναι ὑπὸ τῶν ἀριστέων εἰς τὴν εὐωχίαν". Σχολ. Ἀπολλ. Ῥοδ. Α', 636 (σελ. 338 Κειλ.) »ὅτι πολλάκις τῇ μανίᾳ κατασχεθεῖσαι καὶ ὤμοσπάρακτα ἐσθίουσιν". Βεκκ. Ἀνέκδ. σελ. 456, 1 »Ἀστεκτα: ἀβάστακτα, ἀνυπομόνητα, οὐ δυνάμενα κατασχεθῆναι" (Παρ' Ἡσυχίῳ Τόμ. Α', σελ. 504 Σμιδ. Φέρεται ἐν τῷ κώδικι »Ἀστειρκτα: τὰ οὐ δυνάμενα κατασχεθῆναι. Αἰσχύλος Σεμέλῃ", ὅπερ πρὸ πολλοῦ διωρθώθη). Ἰω. Μαλαλ. σελ. 248 Βόνν. »δεόμενοι ὥστε παρασχεθῆναι αὐτοῖς" (Τὸν μοχθηρότατον τοῦτον ἀόριστον μετεχειρίσθη καὶ ὁ Καισαρείας Βασίλειος Τόμ. Α', σελ. 125 Παρισ. Παρὰ Μενάνδρῳ τῷ Προτίκτορι Τόμ. Δ', σελ. 237 Ἀποσπ. Ἱστορ. Ἑλλ. ὑπὸ Κ. Μυλλ. ἀναγινώσκεται »ξυνήρεσε Τιβερίῳ καὶ τοῖς περὶ τὸν Ἀψίχ παρασχεθῆναι γῆν τοὺς Ῥωμαίους" ἀντὶ τοῦ παρασχεσθαι ἢ παρασχεῖν! Ἀδόκιμος εἶνε καὶ ἡ τοῦ παρέρχεσθαι ἐπὶ πάθους χρῆσις, ἥς παραδείγματα θὰ προενηχῶσιν ἄλλαχοῦ), κτλ. Γέν. Η', 3 »καὶ συσχεθῇ ὁ ὑετὸς ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ". ΜΒ', 19 »ἀδελφὸς ὑμῶν κατασχεθήτω εἰς ἐν τῇ Φυλακῇ", κτλ. Χρισ. Πάσχ. 202 »εἰ μὴ γὰρ ὄρκοις Ἀβραὰμ ἐπεσχεθῇ". Ψευδευριπίδ. παρὰ Ναυκίῳ σελ. 552, 1117, 6 »οὗτος δ' ἔρωτος παιδὸς ἄρσενος σχεθεῖς" καὶ 27 »Φίλτροις ἀφύκτοις Ζεὺς κατασχεθεῖς πατήρ" (Πρβ. Ἑλμσλῆιον Εὐριπ. Ἡρακλείδ. τίχ. 634).

Νικήτ. Εὐγεν. Β', 41 »εἰ καὶ πρὸ ταύτης αἰχμάλωτος ἐσχεθῇς" (Πρβ. καὶ Β', 43. Ε', 433). Γ', 398 »ὄρκοις συσχεθήμεν ἁλληλεγγύοις" (Πρβ. καὶ Ε', 451. Θ', 19). ς', 141 »ἐπεὶ προεσχεθῇτε χειρὶ Κρατύλου". ς', 338 »νῦν δ' ἄλλὰ δοῦλος ἄθλιος κατεσχεθῇν" (Πρβ. ς', 601). Θεόδ. Πρόδρ. Α', 141 »ληστῶν ἀπηνῶν ἀρπαγῇ κατεσχεθῇς· πάντες κατεσχεθήμεν ὅπλοις βαρβάρων". Δ', 83 »δυοῖν λογισμοῖν ἐνσχεθεῖς ἀντιρόποιν" (Πρβ. καὶ Δ', 415). Ε', 129 »καὶ τῶν σχεθεῖσῶν ἐν θαλάττῃ φορτίδων". ς', 418 »εἰ μὴ Κρατάνδρῳ τῆς ῥοπῆς ἐπεσχεθῇ" (Πρβ. καὶ ς', 310). Τζέτζ. Χιλ. Γ', 357 »Ῥηγούλῳ τῷ Ῥωμαίῳ δὲ Μάρκῳ τῷ στρατηλάτῃ κατασχεθέντι Σικελοῖς μάθε τὸ τέλος οἶον", κτλ. Πρβ. καὶ Πολυδεύκ. Α', 16 »τὰ δὲ ῥήματα τῶν τῷ ἀνδρὶ συμβαινόντων κατασχεθῆναι, καταληφθῆναι, κτέ.". Ἡσύχ. Τόμ. Δ', σελ. 118 Σμιδ. »Σχεθήτω: κατασχεθήτω" (Ἐν σελ. 117 λέγεται »Σχεθέτω: ἐπισχεθήτω, ἐπισχετώ". Συνεχύθησαν τὸ σχεθήτω καὶ τὸ σχεθέτω. Παρὰ Σουῖδα Τόμ. Α', Μέρ. β', σελ. 263 Βερν. ἀναφέρεται »Ἐνισχηθέντας: κατασχεθέντας". Τοῦ αὐτοῦ κόμματος εἶνε τὸ »Ἐνισχημένος: κατεχόμενος" σελ. 260. Πρβ. καὶ Ἡσύχ. Τόμ. Β', σελ. 101 Σμιδ. »Ἐνισχημένων: κεκρατημένων"). Τὰ παλαιότατα ἴσως τοῦ σχεθῆναι παραδείγματα εἶνε τὸ τοῦ Νύμφιδος τοῦ Ἡρακλεώτου παρ' Ἀθηναίῳ ΙΒ', σ. 549, »ὥστε διὰ τὸ πάχος ἐν δυσπνοιᾷ αὐτὸν συσχεθῆναι καὶ πνιγμῷ" (Πρβ. καὶ ΙΕ', σ. 672, ε', ἐνθα ἀναφέρεται ὡς ἐκ τοῦ Μηνოდότου τοῦ Σαμίου »Ἱστορεῖται δ' ὑπ' αὐτὸν ἐκεῖνον τὸν χρόνον τῶν Καρῶν δεισιδαιμονίᾳ περισχεθέντων, κτέ.") καὶ τὸ τοῦ Καλλισθέους παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. Ζ', 65 »καὶ εἰς τὸ πέραν διαβῆναι βιαζόμενος ὑπὸ τοῦ πλήθους τῶν Ὀλυνθίων ἐπεσχεθῇ" (Πρβ. δὲ καὶ Κ. Μυλλήρον *Script. Rer. Alex. Magn.* σελ. 30). Τὸ παρ' Ἡσιόδῳ Θεογον. 639:

ἀλλ' ὅτε δὴ κείνοισι παρέρχεθεν ἄρμενα πάντα,
νέκταρ τ' ἀμβροσίην τε, τὰπερ θεοὶ αὐτοῖς ἔδουσιν,
πάντων ἐν στήθεσσιν ἄεξετο θυμὸς ἀγῆνωρ.

ἐξελάμβανεν ὁ Γοιτλίγγιος ἐν τῇ Α' ἐκδόσει ἀντὶ τοῦ παρέρχεθαι μετατρέπων ἅμα τὸ ἀμβροσίαν εἰς ἀμβροσία (Πρβ. καὶ Ἑρμαννὸν *Opusc.* Τόμ. ς', Μέρ. α', σελ. 179). Ἀλλ' ἐν τῇ Β' ἐκδόσει (σελ. 71) προβάλλεται μεταβολὴν τοῦ παρέρχεθεν εἰς παρέρχεθον, εἰς τοὺς αὐτοὺς θεοὺς ἀναφερόμενον, οὔτινες ἐν τῷ ἑπο-

μένω εἶχω καὶ ἐν τῷ 626 μνημονεύονται. Τὴν προτέραν γνώμην, καθ' ἣν ὁ Ἡσίοδος οὐχὶ κρεῖττον Θεοδώρου τοῦ Προδρόμου παρίσταται ἐλληνίζων, ἀσπάζεται μᾶλλον ὁ Δ. Ἰ. Λεννέπιος Θεογον. σελ. 321. Παρὰ Ξενοφῶντι Κύρ. Παιδ. Ζ', ε', 70 »αὕτη μὲν δὴ ἡ περὶ αὐτόν τε φυλακὴ καὶ ἡ ἐν Βαβυλῶνι τότε κατασταθεῖσα καὶ νῦν ἔτι οὕτως ἔχουσα διαμένει» φέρεται ἐν τοῖς ἀντιγράφοις καὶ κατασχεθεῖσα ἀντὶ τοῦ κατασταθεῖσα. Ἐν τῇ τοῦ Σοφοκλέους Ἠλέκτρᾳ 754 »μόλις κατασχεθόντες ἱππικὸν δρόμον» ὑπάρχει καὶ γραφὴ κατασχεθέντες. Καὶ τὸ ὑπεσχέθην ἀντὶ τοῦ ὑπεσχόμεν παντελῶς ὑπὸ τῶν παλαιῶν ἠγνοεῖτο (Πρβ. Σταλβαῦμον Πλάτ. Τόμ. Δ', Μέρ. α', σελ. 42 ἐκδ. β' καὶ Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. Ι', σελ. 95). Μοχθηρότατον εἶνε τὸ παρὰ Σουΐδα »Ἦνεσχέθην: ὑπέμεινα» (Τόμ. Α', Μέρ. β', σελ. 860 Βερν.).

Παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἀντὶ τοῦ ἐσχέθην, κατεσχέθην, κτλ. ἐλέγετο ἐσχόμεν, κατεσχόμεν, κτλ. Εὐριπ. Ἰππολ. 27 »ἰδοῦσα Φαίδρα καρδίαν κατέσχετο ἔρωτι δεινῷ». Ἡρακλ. 634 »Φροντίς τις ἦλθ' οἰκεῖος, ἥ συνεσχόμεν». Πλάτ. Θεαιτ. σ. 147, δ' »ἐν δὲ ταύτῃ πως ἐνέσχετο». σ. 165, β' »ἐν φρέατι συσχόμενος» (Ἄλλ' ἄλλοι προτιμῶσι τὴν γραφὴν συνεσχόμενος). Σοφισ. σ. 250, δ' »πάσῃ συνεσχόμεθα ἀπορίᾳ» (Κοινῶς συνεσχόμεθα. Ὁ Εἰνδόρφιος συνεισχόμεθα). Λάχ. σ. 185, ε' »ἐνέσχετό που ἐν τοῖς τῆς νεῶς σκεύεσι». Φαίδρ. σ. 244, ε' »λύσειν τῷ ὀρθῶς μανέντι τε καὶ κατασχομένῳ τῶν παρόντων κακῶν εὐρομένη» (Ἰδε Σταλβαῦμον Πλάτων. Τόμ. Δ', Μέρ. α', σελ. 83 ἐκδ. β' καὶ Τόμ. Η', Μέρ. β', σελ. 176. Ἐν τῷ Αἰγινήτικῳ τοῦ Ἰσοκράτους § 11 ἀντὶ τοῦ »τὸ δὲ τελευταῖον φθόγῃ ἰσχομένον αὐτὸν καὶ πολὺν χρόνον ἀσθενήσαντα κτέ.» νομίζει ὁ Βενσελῆρος *de Hiati* σελ. 50 ὅτι πρέπει ν' ἀναγνωσθῇ σχόμενον. Παρὰ Δημοσθένει περὶ Παραπρεσβ. § 177, σ. 396 ὁ τε ἄριστος κῶδιξ καὶ ἄλλοι φέρουσιν »οἷς μὲν τοίνυν κακοῖς καὶ πράγμασι τὴν ἀποδημίαν πᾶσαν συνεσχόμεν ἐοράκατε» ἀντὶ τοῦ συνεισχόμεν. Ἰδε Βοιμέλιον Δημοσθέν. κατ' Αἰσχίν. σελ. 556. Τὴν γραφὴν συνεσχόμεν φαίνεται ὅτι εἶχε πρὸ δφθαλμῶν καὶ ὁ Ἀριστείδης Τόμ. Β', σελ. 258 Δινδ. »καὶ πράγμασιν οἷς συνεσχέτο». Πρβ. καὶ Στράβ. Ις', σ. 779 »ἱπποφορβίου τινὸς ὑπὸ λεαίνης οἴστρω κατασχομένης ἐξελαθέντος μέχρι θαλάττης». Δί. Κάσσ. Μ', ιη', 2 »ἀλλ' ἐν τῇ γῇ ἐνέσχετο ὥσπερ ἐμπεφυ-

κώς». ΜΘ', θ', 3 »ἰσορρόπῳ καὶ αὐτοῖ συστάσει τῆς γνώμης συνεσχέοντο». ΜΘ', μ', 4 »κακουχίᾳ δὲ πολλῇ διὰ τοῦτο συνεσχέοντο». Ν', λα', 5 »ἐν ἀπόρῳ τε ἐσχετο». Ἡρόδ. Α', 31 »ἐν τέλει τούτῳ ἐσχεοντο». Ζ', 128 »ἐν θούματι μεγάλῳ ἐνέσχετο» (Ἰδε Βαίριον Ἡρόδ. Τόμ. Γ', σελ. 627 ἐκδ. β'. Πρβ. καὶ Ψευδιπποκράτ. Τόμ. Α', σελ. 532 Ἑρμ. »ἐπέσχετο οὐρα πρὸ κρίσιος» = ἐσταμάτησαν τὰ κάτουρα. Λουκιαν. περὶ τῆς Συρ. Θεοῦ § 18, Τόμ. Γ', σελ. 520 Ἰακβ. »οὐ γὰρ ἐθέλων ταύτη (τῇ) συμφορῇ ἐσχετο». § 27, σελ. 526 »ἔρωτι μεγάλῳ ἐσχετο»). Ἰλ. Η, 248 »ἐν τῇ δ' ἐβδομάτῃ ῥινῷ σχέτο» (Πρβ. Σμιδίτιον Ἡσυχ. Τόμ. Δ', σελ. 152 καὶ σελ. 320). Τ, 272 »τῇ ῥ' ἐσχετο μείλινον ἔγχος». Φ, 345 »σχετο δ' ἀγλαὸν ὕδωρ». Ὀδ. Γ, 284 »ὥς ὁ μὲν ἔνθα κατέσχετ' ἐπειγόμενός περ ὁδοῖο». Δ, 705 »θαλερὴ δὲ οἱ ἐσχετο φωνή» (Σχολ. σελ. 231 Δινδ. »Ἐσχετο: Αἱ Ἀριστάρχου ἐσκετο ἀντὶ τοῦ ἐγένετο· γελοῖοι γὰρ εἰσιν οἱ γράφοντες ἐσχετο». Ἀλλὰ τί εἶνε τὸ ἐσκετο ἀντὶ τοῦ ἐγένετο; Ῥῆμα ἢ θαῦμα; Ἡμεῖς τοῦλάχιστον μόνον τὸν ἐπικὸν τύπον ἐσκεν ἀντὶ τοῦ ἦν γινώσκωμεν· ἂν δ' ἦτο δυνατόν καὶ ἐσκετο ἐπικῶς νὰ λεχθῇ, σφόδρα περὶ τούτου ἀμφιβάλλομεν. Τὴν ῥῆσιν »θαλερὴ δὲ οἱ ἐσχετο φωνή» εὐρίσκει τις καὶ ἀλλαχοῦ παρ' Ὀμήρῳ, οἷον Ὀδ. Τ, 472. Ἰλ. Ρ, 696. Ψ, 397), Α, 279 παρ' Ὀμήρῳ, οἷον Ὀδ. Τ, 472. Ἰλ. Ρ, 696. Ψ, 397), Α, 279 »ῥ' ἀχέϊ σχομένη». Α, 334 καὶ Ν, 2 »κηληθμῷ δ' ἐσχεοντο κατὰ μέγαρα σκιδέντα» (Εὐστάθ. σελ. 1689, 55 »Κηληθμῷ δ' ἐσχεοντο, τουτέστι κάτοχοι ἐγένοντο εὐφροσύνη πολλῇ»). Μ, 204 »ἐσχετο δ' αὐτοῦ νηῦς» (= ἐσταμάτησεν. Ἐν τῷ Ὀμηρ. Ὑμνῳ ΚΗ', 12 »ἐσχετο δ' ἄλμη ἐξαπίνης» ἔγραψεν ὁ Βαουμειστῆρος Ὀμηρ. Ὑμν. σελ. 565 »ἐκχυτο δ' ἄλμη»). Πίνδαρ. μειστῆρος Ὀμηρ. Ὑμν. σελ. 565 »ἐκχυτο δ' ἄλμη»). Πίνδαρ. Πυθ. Α', 10 »τεαῖς ῥιπαῖσι κατασχομένος». Πρβ. καὶ Καλλιμάχ. Ὑμν. εἰς Δία 28 »ὑπ' ἀμηχανίᾳ σχομένη». εἰς Ἀρτεμ. 202 »δὴ τότε γὰρ πέπλοισιν ἐνέσχετο μύρσινος ὄζος». Ἀπολλών. Ἀργον. Γ', 811 »ἐσχετο δ' ἀμφασίῃ διηρὸν χρόνον». Δ', 776 »ἐσχεοντο δ' αὐτμῆς αἰθαλέοι πρηστῆρες». Δ', 920 »οἱ δ' ἀχέϊ σχομένοι κτέ.". Δ', 995 »τοὺς Ἀργῶ πολέεσσιν ἐνι-σχομένη (= ἐνσχομένη) καμάτοισιν Θρινάκιδος αὐρῆς ἵκετ' ἐξ ἄλός». Ὀππιδ. Ἀλιευτ. Ε', 362 »αἰψὰ δὲ σειρῇ ἐνσχομένοι μίμνουσιν ἅτ' ἐν δεσμοῖσιν ὀδόντες ἀγκύλοι» (Ἰδε καὶ Δ', 479). Ἡσυχ. Τόμ. Β', σελ. 210 Σμιδ. »Ἐσχετο: κατεσχέθη» (Φώτ. Λεξ. σελ. 24, 12 »Ἐσχετο: ἐπεσχέθη») καὶ »Ἐσχεοντο:

κατεσχέθησαν". Τόμ. Δ', σελ. 120 »Σχομένη: κατασχεθεῖσα" καὶ »Σχομένος περὶ δουρί: κατασχεθεὶς καὶ συλληφθεὶς ὑπὸ τοῦ δόρατος" (Φώτ. Λεξ σελ. 563, 14 »Σχομένος: κατασχών ἢ κατασχεθείς") καὶ »Σχώμεθα: κατασχεθῶμεν".

Περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τοῦ ἐσχέθην λέγει ὁ Εὐστάθιος σελ. 1540, 15 »Μυριαχοῦ δὲ τὸ ἦτα εἰς ε μεταπίπτει σὺν λόγῳ, καθὰ καὶ ἐν τῷ ῥῶ ῥήσω ἔρρημαι ἐρρέθην· διὰ μὲν γὰρ τὸ ῥῶ ῥήσω (!) καλῶς ἔχει τὸ ἔρρημαι (!) καὶ τὸ ἐξ αὐτοῦ εἴρημαι, διὰ δὲ τὸ ῥέω θέμα εὔ ἔχει καὶ τὸ ἐρρέθην [Λῆροι καὶ Φλήναφοι! Ἐρρήθην, ῥηθῶ, κτλ. ἐλέγετο ὑπὸ τῶν παλαιῶν. "Αν ὑπῆρχε παρ' αὐτοῖς ἐρρέθην, ἔπρεπε νὰ ὑπάρχη καὶ ῥέσις ἀντὶ τοῦ ῥήσις καὶ ῥετὸς ἀντὶ τοῦ ῥητὸς καὶ διαρρέδην ἀντὶ τοῦ διαρρήδην]. Τὸ δ' αὐτὸ νοητέον καὶ ἐπὶ τοῦ σχῶ σχήσω ἐσχηκα ἐσχημαίεσθαι". Τὸ ἐσχημαί-ἐσχέθην δύναται νὰ παραβληθῇ πρὸς τὸ εὔρημαί-εὔρέθην καὶ τὸ ἦρημαί-ἦρέθην. "Οτι δ' ὁ ἀόριστος ἐσχέθην βραχεῖαν τὴν παραλήγουσαν ὤφειλε νὰ ἔχη ἀποχρώντως φανερὸν ἦτο ἐκ τοῦ σχέσις, σχέδην, σχεδόν, ἄσχετος, κτλ. Παρ' Ἡσυχίῳ ἀναφέρεται καὶ σχῆσις ἀντὶ τοῦ σχέσις καὶ σχητηρία ἀντὶ τοῦ σχετηρία (Τόμ. Δ', σελ. 119 Σμιδ.). Ἀμφότερα εἶνε βάρβαρα, καθάπερ καὶ τὸ σχέμα ἀντὶ τοῦ σχῆμα (Τόμ. Δ', σελ. 118). Μόνον σχῆμα καὶ σχέσις γνωρίζει ἡ ἐλληνικὴ γλῶσσα, ὡς εὔρημα-εὔρεσις, αἶρημα (παράρισμα)-αἶρεσις, δῆμα (ἀνάδημα, κτλ.)-δέσις, θῆμα-θέσις, ἦμα-ἔσις (ἄφεςις, κτλ.)¹⁾. Πρβ. καὶ πῶμα-πόσις, ἄρωμα-ἄροσις, λῦμα-λύσις, κτλ. Περὶ τῶν τοιούτων κατὰ πλάτος θὰ διαλάβωμεν ἀλλαχοῦ.

Ἐπολείπεται νῦν νὰ ἐξετάσωμεν τὰ κατὰ τὸν ἀόριστον ἐγενήθην. Θωμάς ὁ Μάγιστρος λέγει (σελ. 75, 6 Ῥισχ.) »Γενηθεὶς

¹⁾ Παρ' Ἡσυχίῳ φέρεται »Ἡτιος: βολῆς" (Τόμ. Β', σελ. 294 Σμιδ.). Ὁ Γουῆτος γράφει »Ἀπὸ τοῦ ἔω, ἴημι, ἦτις, ἦτιος", ὁ δὲ Κουστῆρος »Κακῶς ἀντὶ τοῦ ἦσιος ἀπ' ὀνομαστικῆς ἦσις, ὅπερ ἐστὶν ἀπὸ τοῦ ἴημι" ("Ἴδε Ἀλβερτον Ἡσυχ. Τόμ. Α', σελ. 1664. Πρβ. καὶ Λοβέκκιον Παραλειπ. σελ. 441 καὶ *Elem.* Τόμ. Α', σελ. 71). Τὸ ἦσις ἐκ τοῦ ἴημι εἶνε τόσον ὀρθόν, ὅσον τὸ θῆσις ἐκ τοῦ τίθημι. Ἐν τῷ »Ἡτιος: βολῆς" λανθάνει ἴσως τὸ »Μήτιος: βουλῆς".

ἀντὶ τοῦ γενόμενος οὐδεὶς τῶν δοκίμων· ἐγγενέειν γὰρ καὶ ἐγενόμεν ῥήτορες λέγουσιν· ἐγενήθην δὲ καὶ τοὺς καθεξῆς ἅπαντας χρόνους παρ' οὐδενὶ τούτων εὐρήσεις, εἰ μὴ Ἀριστείδης ἅπαξ ἐν τῷ πρὸς βασιλέα εἶπε λόγῳ [Τόμ. Α', σελ. 100 Δινδ.], ὅπερ μοι δοκεῖ ἀμάρτημα εἶναι τῶν γραφένων· λέγει δὲ οὕτω πολλοῖς δὲ ἀνηκέστων συμφορῶν αἴτιοι γεννηθέντες". Παρὰ Φρυγίῳ ἀναγινώσκεται (σελ. 108 Λοβ.) »... παρὰ Ἐπιχάρμῳ, καὶ ἔστι δώριον· ἀλλ' ὁ ἀττικίζων γενέσθαι λεγέτω" (Πρὸ τοῦ »παρὰ τῷ Ἐπιχάρμῳ" κατὰ μὲν τὸν Οὐδενδόρπιον Θωμ. Μαγ. σελ. 189, ἐγκρίνοντας καὶ τοῦ Λοβεκκίου καὶ τοῦ Ἀρηνσίου Διαλ. Δωρ. σελ. 559, ἐξέπεσε τὸ γεννηθῆναι, κατὰ δὲ τὸν Φισχῆρον Παρατηρ. εἰς τὴν Βελλ. Γραμμ. Τόμ. Γ', Μέρ. α', σελ. 58 τὸ γενναθῆμεν. Ἄν ὅντως τοιοῦτον ἀόριστον ὁ Ἐπίχαρμος μετεχειρίσθη οὐδεὶς δύναται μετὰ βεβαιότητος νὰ εἴπῃ. Ἐν τοῖς τοῦ Ἀρχύτα ἀποσπάσμασιν εὐρίσκεται »καὶ δι' ἄλλας αἰτίας πολλὰς ἀδυνατεῖ κατ' ἄκρας γενναθῆμεν παναλαθέως ἀγαθός" καὶ »μὴ γενναθείσης πλαγᾶς τινων ποτὶ ἄλλαλα". Ἴδε Ἀποσπ. Ἑλλ. Φιλοσ. ὑπὸ Μουλλαχ. σελ. 553 καὶ σελ. 564. Ἀμφιβάλλομεν ἀν ἡ τοῦ Ἀρχύτα χεὶρ τοιαῦτα ἔγραψεν. Ἐν τῷ Θησαυρῷ τοῦ Στεφانوῦ Τόμ. Β', σελ. 622 Παρισ. ἀναφέρεται αἰολικὸς τοῦ ἀπαρεμφάτου τύπος ΓΕΝΗΘΗΝ ἐκ ψηφίσματος παρὰ τῷ Καῦλῳ Recueil d'Antiquités Τόμ. Β', Πίν. 56, 11. Ἀλλὰ τὸ ψήφισμα τοῦτο ἐγράφη κατὰ τοὺς χρόνους τοῦ Αὐγούστου. Πρβ. Ἀρηνσίον Διαλ. Αἰολ. σελ. 7).

Συχνὴ τοῦ ἀορίστου τούτου χρῆσις γίνεται παρὰ τῷ Πολυβίῳ. Β', ξζ', 8 »ἐξ οὗ καὶ μετὰ ταῦτα φανερὸν ἐγενήθη". Δ', λβ', 6 »εὐσχοιοὶ καὶ ἀπερίσπαστοι Λακεδαιμόνιοι γεννηθέντες". Ε', κβ', 6 »οὗ διαβρόχου γεννηθέντος". ΙΒ', ιε', 7 »κύριος μὲν ἐγενήθη πάσης Σικελίας". ΙΓ', α', 1 »κατάχρεοι γεννηθέντες". ΙΕ', γ', 2 »πρὸς τὸ μὴ τοῖς ἐχθροῖς ὑποχείριοι γεννηθῆναι" (Πρβ. καὶ ΙΕ', κθ', 4. λβ', 5. λε', 5). ΙΗ', λη', 1 »ἀποθανόντος δὲ καὶ μᾶλλον ἐγενήθη". ΚΑ', β', 11 »ἅπαντες οἱ παρόντες εὐέλπιδες ἐγενήθησαν". ΚΒ', κβ', 14 »αὐτομάτως τὸ δέον ἐγενήθη πρὸς τὴν ἐπιφερομένην χρεῖαν". ΚΓ', α', 2 »τοῦ μετὰ ταῦτα γεννηθέντος ἀρχιερέως" (Πρβ. καὶ ΚΓ', α', 7. γ', 5). ΚΔ', γ', 4 »ἐπίστασις ἐγενήθη κατὰ τὸ παρόν" (Πρβ. καὶ ΚΔ', ε', 1. ια', 1). ΚΕ', α', 4 »ἐξ οὗ καταφανεῖς ἅπασιν ἐγενήθησαν". ΚΖ', ε', 15 »αὐτοῦ μὲν οὐκ ἐγενήθη κύριος". ΚΗ', ιε', 11 »ὁρθοί

καὶ μετέωροι ταῖς διανοαῖς ἐγενήθησαν οἱ Ῥόδιοι". ΚΘ', ε', 4 »διὸ καὶ τὸ πέρας τῆς ἐκκλησίας ἀκόλουθον ἐγενήθη τοῖς προειρημένοις" (Πρβ. καὶ ΚΘ', η', 1). Λ', α', 4 »μετέωρος ἐγενήθη ταῖς ἐλπίσι". ΛΑ', η', 12 »μετέωροι πάλιν ἐγενήθησαν" (Πρβ. καὶ ΛΑ', ιδ', 3). ΛΒ', β', 3 »τῆς μὲν οὖν χώρας ταχέως ἐγενήθη κύριος" (Πρβ. καὶ ΛΒ', θ', 4. κβ', 6. κγ', 5). ΛΓ', α', 8 »καὶ πλείους ἐγενήθησαν τῶν ἀφιέντων" (Πρβ. καὶ ΛΓ', ια', 10). ΛΗ', α', 2, 2 »κύριοι γὰρ γεννηθέντες οἱ βάρβαροι πικρῶς διέφθειραν τὰς Ἀθήνας". Γ', ρη', 8 »ἐκ Σικελίας τῇ προτεραίᾳ παραγεννηθέντες". Δ', με', 7 »κἄπειτα παραγεννηθέντες οἱ βάρβαροι τοὺς μὲν καταφθείρουσι, κτέ." (Πρβ. καὶ Δ', ε', 10). Θ', δ', 5 »μὴ παραγεννηθέντες ἐπιστρατοπεδεύσαιεν" (Πρβ. καὶ Θ', ιζ', 1). ΙΑ', λβ', 1 »καὶ παραγεννηθεῖς ἐπὶ τὸν Ἰβηρα ποταμὸν δεκαταῖος". ΙΒ', ιε', 6 »εἰ γὰρ εἰς τὰς Συρακούσας παρεγενήθη". ΙΕ', α', 5 »οἱ δὲ παραγεννηθέντες εἰς τὴν Καρχηδόνα" (Πρβ. καὶ ΙΕ', α', 6. ε', 8. 14). ΙΖ', ια', 1 »οὗτοι δὲ παρεγενήθησαν εἰς τὴν Ῥώμην". ΙΗ', κβ', 4 »εἴτα ἑτέρου παραγεννηθέντος ὑπάτου". Κ', ια', 2 »παρεγενήθη μὲν γὰρ ἐκ τῆς Ἐφέσου δωδεκαταῖος εἰς τὰ Φάλαρα πάλιν". ΚΑ', θ', 12 »ὥς δὲ παρεγενήθησαν πρὸς αὐτὸν πρέσβεις οἱ περὶ τὸν Γάϊον Λίβιον". (Πρβ. καὶ ΚΑ', ιδ', 2). ΚΒ', η', 9 »ὥς δὲ παραγεννηθεῖς ἐκ τῆς Ῥώμης ὁ Δαμοτέλης κτέ." (Πρβ. καὶ ΚΒ', θ', 17. κβ', 3). ΚΓ', γ', 2 »τότε παρεγενήθησαν πρέσβεις" (Πρβ. καὶ ΚΓ', ιδ', 4). ΚΔ', ζ', 1 »τοῦ Δημητρίου παραγεννηθέντος ἐκ τῆς Ῥώμης εἰς τὴν Μακεδονίαν". Κς', ε', 14 »ὦν καὶ παραγεννηθέντων, ἐξαυτῆς ἀνέζευξαν αἱ δυνάμεις" (Πρβ. καὶ Κς', ζ', 4). ΚΖ', β', 11 »παραγεννηθέντες εἰς τὴν τῶν Ἀργείων πόλιν" (Πρβ. καὶ ΚΖ', δ', 4). ΛΑ', α', 3 »οἱ καὶ παραγεννηθέντες εἰς τὴν Ῥώμην θερείας ἀκμαζούσης" (Πρβ. καὶ ΛΑ', ι', 3). ΛΒ', δ', 1 »τοῦ Μηνοχάρους παραγεννηθέντος εἰς τὴν Ἀντιόχειαν πρὸς Δημήτριον" (Πρβ. καὶ ΛΒ', ε', 5). Οὐκ ὀλίγα παραδείγματα εὐρίσκει τις καὶ παρὰ Στράβωνι. Α', σ. 17 »καὶ οὐχ οἷόν τε ἀγαθὸν γενέσθαι ποιητὴν μὴ πρότερον γεννηθέντα ἄνδρα ἀγαθόν" (Πρβ. καὶ σ. 45 καὶ σ. 59). Γ', σ. 149 »καὶ ἡ τοῦ Ὀδυσσεὺς δὲ στρατεία δοκεῖ μοι δεῦρο γεννηθεῖσα καὶ ἱστορηθεῖσα ὑπ' αὐτοῦ παραδοῦναι πρόφασιν". Δ', σ. 181 »πρὸς τὰς ἐν τῷ πολέμῳ γεννηθείσας ἀμαρτίας ἐμετρίασαν". Ε', σ. 239 »καθίσταται γὰρ ἱερεὺς ὁ γεννηθεὶς αὐτόχειρ τοῦ ἱερωμένου πρότερον

δραπέτης ἀνὴρ" (Πρβ. καὶ σ. 250). ε', σ. 278 »τοῦ μεσσηνιακοῦ πολέμου γεννηθέντος". Η', σ. 359 »καὶ τὸν τότε γεννηθέντα μερισμὸν τῆς χώρας". Θ', σ. 406 »χάσμα γεννηθὲν πρὸς τῇ λίμνῃ κτέ." (Πρβ. καὶ σ. 420). Ι', σ. 446 »μίαν δὲ γεννηθεῖσαν πόλιν ἀμφοτέροις χρήσασθαι τοῖς ὀνόμασι". ΙΔ', σ. 640 »τούτων δὲ μαρτυρίᾳ ἐστὶ τὰ γεννηθέντα τότε ψηφίσματα". ΙΕ', σ. 698 »πρὸς ἣ ζεῦγμα γεννηθὲν ἐπεραίωσε τὴν στρατιάν". Ις', σ. 750 »ἐν Τύρῳ πρῶτον ἀφανοῦς γεννηθείσης" (Πρβ. καὶ σ. 780). ΙΖ', σ. 789 »οἱ δ' ὕστερον αὐτόπται γεννηθέντες ἤσθοντο ὑπὸ ὄμβρων θερινῶν πληρούμενον τὸν Νεῖλον" (Πρβ. καὶ σ. 819). Ἴδε καὶ Ἀλέξ. Μύνδιον παρ' Ἀθην. Ε', σ. 221, δ' »πάλιν δὲ καὶ πάλιν τὸ αὐτὸ ποιησάντων ἑτέρων νεκρῶν τε γεννηθέντων". Ψευδιπποκράτ. Τόμ. Α', σελ. 644 Ἑρμ. »οἷος οὐδὲ (Γρ. οὕτε) ὑπὸ δρόμου οὔτε ὑπὸ δείγματος περὶ καρδίην ἂν γεννηθείη" (Κοινῶς »καρδίην γεννηθείη". Τὸν ἂν προσέθηκεν ὁ Λιτραῖος ἐξ ἐνὸς κώδικος. Εὐκολωτάτη ἡ ἐκπτώσις αὐτοῦ εἶνε, ἂν ἡ προηγουμένη λέξις τελευτᾷ εἰς αν-ην ἢ ἡ ἐπομένη ἀρχηται ἀπὸ αν). Τόμ. Γ', σελ. 341 »μεθόδου ἀτέχνου δεικτικὸν ἐγενήθη". σελ. 471 »καθ' ὅτι ἂν τύχη ἡ πλησμονὴ γεννηθεῖσα". σελ. 588 »ἐγγυτέρω δ' αὐτὸς καὶ λόγων καὶ σώματος τάνδρὸς γεννηθείς". σελ. 600 »σαφέως δὲ εἰδὼς ἐν ἀναξιοπαθείᾳ σὲ πολλάκις γεννηθέντα" (Καὶ ἐν Τόμ. Β', σελ. 177 »ἄτε ἀσθενέες ἤδη ἔοντες καὶ ἑτέρας νοῦσου κακίης ἐπιγεννηθείσης" προκριτέον ἴσως τὴν γραφὴν ἐπιγεννηθείσης). Διονύσ. Ἀλικαρν. Ῥώμ. Ἀρχ. Ζ', 55 »μοναρχία μὲν οὖν ὦμῃ καὶ αὐθάδῃ γεννηθεῖσα" (Πρβ. καὶ Δ', 69 »ὥς δὲ παρεγενήθησαν εἰς τὸ μαντεῖον οἱ νεαροὶ ἱσχοί"). περὶ Λυσ. Κς' (Τόμ. Ε', σελ. 511 Ῥεϊσκ.) »τὰ δὲ ἐξάρνου γεννηθέντος εἰληφέναι". Πausan. Η', ιγ', 3 »ἐγενήθησαν δὲ ἐν πολέμῳ πεσοῦσιν ἀνδράσιν" (Ἐπάρχει καὶ γραφὴ ἐγεννήθησαν. Ὁ Βεκκῆρος εἵκαπεν ἐπενήθησαν, ὅπερ καὶ ἄλλοι παρέλαβον). Ἀπολλοδ. Βιβλ. Α', β', 1 »ἐπεὶ δὲ Ζεὺς ἄλλοι παρέλαβον). Ἀπολλοδ. Βιβλ. Α', β', 1 »ἐπεὶ δὲ Ζεὺς ἄλλοι παρέλαβον". Γ', ις', 1 »Θησεὺς δὲ γεννηθεὶς ἐξ Αἰθρας ἐγενήθη τέλειος". Γ', ις', 1 »Θησεὺς δὲ γεννηθεὶς ἐξ Αἰθρας ἐγενήθη τέλειος, κτέ." (Ἀκριτῶς πως ἔχουσι Αἰγεῖ παῖς, ὡς ἐγενήθη τέλειος, κτέ." (Ἀκριτῶς πως ἔχουσι τὰ ὑπὸ τοῦ Εὐνίου Ἀπολλοδ. Τόμ. Α', σελ. 7 γεγραμμένα). Διόδ. Σικελ. Α', α', 3 »ὥσπερ τινὲς ὑπουργοὶ τῆς θείας προνοίας γεννηθέντες". Α', δ', 1 »ἵνα τῶν ἀναγκαιοτάτων καὶ πλείστων μερῶν αὐτόπται γεννηθῶμεν". Δ', μδ', 4 »οὗ γεννη-

θέντος". Δ', νη', 5 »ὅταν εἰς ἐκείνους τοὺς χρόνους πα-
 γενηθῶμεν". ΙΓ', μα', 2 »ἐπεγενήθη χειμῶν τηλικού-
 τος". ΙΓ', ρ', 2 »ἐπεγενήθη δὲ καὶ χειμῶν μέγας" (Πρβ.
 καὶ Λοβέκκιον Φρυνίχ. σελ. 109). Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Γ', ι', 2
 »κατάδηλοι τῷ βασιλεῖ γεννηθέντες". ΙΓ', ιγ', 4 »πα-
 γενηθεῖς εἰς Ἀραδον". ΙΓ', ις', 5 »ὥς αὐτοὶ τοῦ κρατῆσαι
 πρόφασιν γεννηθέντες". Ις', ε', 2 »ἐν ἐπισημοτάτῳ τόπῳ γε-
 ννηθέντι μοι ὑπὸ τοῦ κοινοῦ τῆς Ἀσίας". Ις', ια', 6 »τούτου
 γεννηθέντος". κατὰ Ἀπίων. Α', 14 »καὶ οὗτοι μὲν ἐξ ἐν
 αὐτοῖς ἐγενήθησαν πρῶτοι ἄρχοντες". Μακκαβ. 9 »δι' ἧς
 ἴλεως ἡ δικαία καὶ πάτριος ἡμῶν πρόνοια τῷ ἔθνει γεννηθεῖσα
 κτέ." (Πρβ. Ἀρχαιολ. Β', θ', 2 »καὶ ἀληθῆς ἐπὶ τοῖς ἐξ αὐτοῦ
 γεννηθησόμενοις ὁ προειπὼν ἠδύρεθ'"). Διογένης. Λαέρτ. ε', 96
 »εἰ μὴ καὶ τῶν αὐτῶν ἐπιτηδευμάτων γεννηθείης". Η', 16 »εἰ
 πόλεως εὐνομουμένης γεννηθείη". Η', 64 »ὥς δὲ παρεγένετο,
 ἐγενήθη συμποσίαρχος". Η', 68 »ὥς δ' ἡμέρας γεννηθείσης
 ἐξανέστησαν". Θ', 39 »μὴ ὑπεύθυνος γεννηθείη πρὸς τινῶν φθο-
 νούντων καὶ συκοφαντούντων". Δί. Κάσσ. ΞΑ', ζ', 4 (Ξιφιλίν.
 Ἐπιτ.) »ἐπειδὴ πελιδνὸς ὑπὸ τοῦ Φαρμάκου ἐγενήθη". Παρθέν.
 Ἐρωτ. Παθημ. Ε' »αἰφνιδίου ψόφου γεννηθέντος". Ῥήτ. Ἑλλ.
 Σπεγγ. Τόμ. Γ', σελ. 75 »ὅταν κατὰ τοῦ αὐτοῦ πράγματος ἢ κατὰ
 τοῦ προκειμένου δύο λέξεις γεννηθῶσι". Ἐπιγρ. Μυστηρ. Ἀνδαν.
 σελ. 11 Σαυπ. »ὁ γραμματεὺς τῶν συνόδων τοὺς γεννηθέντας
 ἱεροὺς ὀρκιζάτω παραχρῆμα", κτλ. Βάβρ. Προοιμ. 3 (σελ. 4 Βοισσ.)
 »τρίτη δ' ἀπ' αὐτῶν τις ἐγενήθη χαλκείη". Μανέθων ε', 36
 »αὐτίκα δ' ἐν συνόδῳ Μακεδῶν βασιλεὺς ἐγενήθη". Ἀνθολ. Πα-
 λατ. Ε', 63 »ὥς δ' ἐγενήθη Αἰτωλή, καὶ γὰρ Μῆδος ἰδοὺ γέ-
 γονα". ΙΑ', 131 »οὗτ' ἐπὶ Δευκαλίωνος ὕδωρ ὅτε πάντ' ἐγενή-
 θη" (Ἀλλὰ μὴ γραπτέον »ὅτ' ἀπάντ' ἐνεμήθη"). Παράρτ.
 Ἐπιγρ. Ἰακωψ. 307 »εἴπερ πυνθάνεαι τίς ἔφυν, ξένε, τίς τ'
 ἐγενήθη, κτέ." (Οὐδεμία ταυτολογία ὑπάρχει ἐν τῷ »τίς
 ἔφυν τίς τ' ἐγενήθη", ὡς κακῶς ὑπέλαβεν ὁ Ἑκκῆρος *Comm.*
Crit. de Anth. Gr. Μέρ. Α', σελ. 122. Ἡ διαφορὰ τοῦ ἔφυν
 καὶ τοῦ ἐγενήθη ἢ ἐγενόμην εἶνε πρόδηλος), κτλ. Πάμ-
 πολλα παραδείγματα ἀπαντῶσιν ἐν τῇ Παλαιᾷ καὶ τῇ Καινῇ Δια-
 θήκῃ. Γέν. Α', 5 »καὶ εἶπεν ὁ θεὸς γεννηθήτω φῶς, καὶ ἐγέν-
 ετο φῶς" (Πρβ. καὶ Α', 6. 14. Θ', 27. ΙΕ', 1. Κ', 12. ΛΘ', 5.
 ΜΑ', 13. ΜΒ', 25. ΜΔ', 2. ΜΘ', 15. 17. Ν', 20). Ἐξοδ. Β', 12

»καὶ ἐγενήθη αὐτῇ εἰς θεόν" (Πρβ. καὶ Δ', 6. Θ', 9. 28. Γ',
 13. 21. ΙΑ', 3. ΙΒ', 29. 30. ΙΔ', 24. ΙΘ', 16. Κ', 20. ΛΘ', 27).
 Λευιτ. Θ', 1 »καὶ ἐγενήθη τῇ ἡμέρᾳ τῇ ὀγδόῃ" (Πρβ. καὶ ΙΘ',
 34). Ἀριθμ. Δ', 44 »καὶ ἐγενήθη ἡ ἐπίσκεψις αὐτῶν κατὰ δή-
 μους αὐτῶν" (Πρβ. καὶ Δ', 48. ΙΔ', 36. ΙΕ', 24. ΚΒ', 41. ΚΓ', 6.
 Κς', 10. 32. ΛΑ', 32. 36. Λς', 12). Δευτερον. Α', 5 »καὶ ἐγενήθη
 ἐν τῷ τεσσαρακοστῷ ἔτει ἐν τῷ ἐνδεκάτῳ μηνὶ κτέ." (Πρβ. καὶ Β',
 16. 36. ΛΒ', 9. 38), κτλ. κτλ. Ματθ. Εὐαγγ. Η', 13 »ὥς
 ἐπίστευσας γεννηθήτω σοι" (Πρβ. καὶ ε', 10. θ', 29. ΙΑ', 23.
 ΙΕ', 28. ΚΑ', 42. Κς', 42. ΚΗ', 4). Μάρκ. Εὐαγγ. ΙΒ', 10
 »οὗτος ἐγενήθη εἰς κεφαλὴν γωνίας". Λουκ. Εὐαγγ. Γ', 13
 »ὅτι εἰ ἐν Τύρῳ καὶ Σιδῶνι ἐγενήθησαν αἱ δυνάμεις αἱ γενό-
 μεναι ἐν ὑμῖν" (Πρβ. καὶ ΙΗ', 23. Κ', 17). Πράξ. Ἀποστ. Α', 20
 »γεννηθήτω ἡ ἔπαυλις αὐτοῦ ἔρημος" (Πρβ. καὶ Δ', 4). Παῦλ.
 πρὸς Ῥωμ. Ις', 2 »καὶ γὰρ αὐτὴ προστάτις πολλῶν ἐγενήθη
 καὶ ἐμοῦ αὐτοῦ" (Πρβ. καὶ Θ', 29. ΙΑ', 9). Α' πρὸς Κορινθ. Α',
 30 »ὅς ἐγενήθη σοφία ἡμῶν ἀπὸ θεοῦ" (Πρβ. καὶ Δ', 9. 13.
 Γ', 6. ΙΕ', 10). Β' πρὸς Κορινθ. Ζ', 14 »οὕτως καὶ ἡ καύχησις
 ἡμῶν ἐπὶ Τίτου ἀλήθεια ἐγενήθη" (Πρβ. καὶ Γ', 7). Ἐφεσ.
 Β', 15 »οἱ ποτὲ ὄντες μακρὰν ἐγενήθητε ἐγγύς" (Πρβ. καὶ
 Γ', 7). πρὸς Κολασσ. Δ', 11 »οἵτινες ἐγενήθησαν μοι παρηγο-
 ρία". Α' πρὸς Θεσσαλ. Α', 5 »καθὼς οἶδατε οἱοὶ ἐγενήθημεν
 ἐν ὑμῖν δι' ὑμᾶς" (Πρβ. καὶ Α', 4. 6. Β', 5. 7. 8. 10. 14). πρὸς
 Τίτ. Γ', 7 »ἵνα δικαιωθέντες τῇ ἐκείνου χάριτι κληρονόμοι γεννη-
 θῶμεν κατ' ἐλπίδα ζωῆς αἰωνίου". πρὸς Ἑβρ. Ε', 5 »οὐχ ἑαυτὸν
 ἐδόξασε γεννηθῆναι ἱερέα" (Πρβ. καὶ Δ', 3. ε', 4. Γ', 53. ΙΑ',
 34). Πέτρ. Α' Ἐπιστ. Α', 15 »καὶ αὐτοὶ ἄγιοι ἐν πάσῃ ἀνα-
 στροφῇ γεννηθήτε" (Πρβ. καὶ Β', 7. Γ', 6. Β' Ἐπιστ. Α', 16).
 Ἰδε καὶ τὸν πρόλογον τῆς ὑπὸ Κυνήνου καὶ Κοβήτου ἐκδοθείσης
 Καινῆς Διαθήκης σελ. LXXVII.

Ἐν τοῖς τοῦ Φιλήμονος ἀποσπάσμασιν ἀναγινώσκεται »φύτει
 γὰρ οὐδεὶς δοῦλος ἐγενήθη ποτέ" καὶ »σὺ μὴ γεννηθῆς τῆς
 δίκης προηγέτης" (Ἀποστ. Κωμ. Ἑλλ. Μειν. Τόμ. Δ', σελ. 47
 καὶ σελ. 57 ἐκδ. μεγ.). Πρβ. καὶ Μάχων. παρ' Ἀθην. ΙΓ', σ.
 582, ε' »παρεγενήθη γὰρ εἰς τὴν Ἀττικὴν ἀνησόμενος κτέ."
 (Παρὰ τῷ Μάχωνι ἀπαντᾷ, ὡς εἶδομεν, καὶ τὸ ἀποκριθῆναι
 ἀντὶ τοῦ ἀποκρίνασθαι. Καὶ τοῦ ἀσφρανθῆναι δὲ χρῆσις
 ἀντὶ τοῦ ἀσφρέσθαι ὑπὸ τε αὐτοῦ καὶ τοῦ Φιλήμονος ἐγένετο.

Ἄλλὰ καὶ ἐν τοῖς τοῦ Ἀριστοτέλους ὁ ἀδόκιμος οὗτος ἀόριστος εὐρίσκεται). Ὁ Ἀθήναιος ἀναφέρει ἀπόσπασμα Καλλιξένου τοῦ Ῥοδίου ἐκ τοῦ τετάρτου περὶ Ἀλεξανδρείας, ἐν ᾧ δις τὸ γεννηθῆναι κεῖται. »καλὴ γὰρ εἰς ὑπερβολὴν ἀξία τε ἀκοῆς ἐγενήθη» (Ε', σ. 196, β') καὶ »διὸ δὴ καὶ κατὰ μέσον χειμῶνα τῆς ὑποδοχῆς τότε γεννηθείσης κτέ.» (σ. 196, δ').

Ὁ Κλήμης Στρωμ. Α', 69 (σελ. 357 Ποττ.) παρατίθεται περικοπὴν τοῦ Δημοκρίτου λόγον περὶ ἑαυτοῦ κομπῶδη ποιουμένου, ἣτις περατοῦται διὰ τῶν λέξεων »ἐπὶ ξείνης ἐγενήθη». Περὶ τῆς γνησιότητος τοῦ ἀποσπασματίου τούτου σφόδρα ἀμφιβάλλομεν. Καὶ ἐπεπλανησάμην ἐν αὐτῷ κεῖται, ὅπερ χειρὸν ἴσως τοῦ ἐγενήθη ἐῖνε. Ὁ Κόβητος τὸ μὲν ἐπεπλανησάμην μεταβάλλει εἰς ἐπεπλανήθη, τὸ δὲ ἐγενήθη εἰς ἐγενόμην (Πρβ. καὶ Πρελλῆρον Ἱστορ. Φιλοσ. Ἑλλ. καὶ Ῥωμ. σελ. 48 ἐκδ. β'). Παρ' Ἀψίνῃ Τέχν. Ῥητορ. Τόμ. Α', σελ. 403 Ῥητ. Ἑλλ. Σπεγγ. ἀναγινώσκεται »καὶ Λυσίας ἐν τῷ ὑπὲρ Ἀχιλλεΐδου (Φόνου) τὸ πάθος τὸ τῇ ἀδελφῇ συμβὰν αὐτοῦ· λέγει γὰρ ὡς ἀκρατῆς λύπης γεννηθεῖσα αὐτὴν ἀπέκτεινε». Δικαιότερον, νομίζομεν, εἶνε τῷ Ἀψίνῃ ἢ τῷ Λυσίᾳ ὁ τύπος οὗτος ν' ἀποδοθῇ. Ἐν τῷ Τιμαίῳ τοῦ Πλάτωνος σ. 58, ε' ἐγράφη πρὸ πολλοῦ »δεσμοῖς τ' ἐμψύχοις σώματα δεθέντα ζῶα ἐγεννήθη», ὅπερ καὶ ἐν ἀντιγράφοις οὐκ ὀλίγοις φέρεται. Καὶ ἐν τῷ περὶ Νόμων Η', σ. 840, δ' πάντα σχεδὸν ἀντίγραφα ἔχουσιν »οἱ κατὰ μεγάλας ἀγέλας γεννηθέντες κτέ.» ἀντὶ τοῦ πλημμελοῦς γεννηθέντες (Ἐν τῷ πίνακι τῆς ὑπὸ τοῦ Φουρία ἐκδόσεως τῶν Αἰσωπείων μύθων σελ. 127 νομίζεται ἀδύνατος ἢ τοῦ γεννηθέντες μεταβολὴ εἰς γεννηθέντες. Τὸν λόγον τούτου ἡμεῖς τοῦλάχιστον δὲν βλέπομεν). Καὶ ἐν τῷ Φιλήβῳ σ. 62, δ' ἢ ὀρθὴ γραφὴ εἶνε »οὐκ ἐξεγένεθ' ἡμῖν», οὐχὶ ἐξεγενήθη (Ἐν Παρμενίδῃ ἀναγινώσκεται δις ὁ μελλων γεννηθήσεται. σ. 141, δ' κέξ. »Τί οὖν; Τὸ ἦν καὶ τὸ γέγονε καὶ τὸ ἐγίγνετο οὐ χρόνου μέθεξιν δοκεῖ σημαίνειν τοῦ ποτὲ γεγονότος; — Καὶ μάλα. — Τί δαί; Τὸ ἔσται καὶ τὸ γενήσεται ¹⁾ καὶ τὸ γεννηθήσεται οὐ τοῦ

¹⁾ Ἡ τοῦ ἔσται καὶ τοῦ γενήσεται διαφορὰ ὀρίζεται οὕτω παρ' Ἀμμωνίῳ σελ. 60 Βαλκ. »Ἔσται καὶ γενήσεται διαφέρει. Ἔσται μὲν γὰρ τὰ καὶ νῦν ὄντα, γενήσεται δὲ τὰ γενέσεως τευξόμενα· οἷον νέος πρεσβύτης ἔσται, τῷ δ' ἀτέκνῳ παῖδες γενήσονται. Ἄλλως. Ἔσται μὲν γὰρ τὸ ὑποκεί-

ἔπειτα [μέλλοντος]; — Ναί. — Τὸ δὲ δὴ ἔστι καὶ τὸ γίγνεται οὐ τοῦ νῦν παρόντος; — Πάννυ μὲν οὖν. — Εἰ ἄρα τὸ ἐν μηδამῇ μηδενὸς μετέχει χρόνου, οὔτε ποτὲ γέγονεν οὔτ' ἐγίγνετο οὔτ' ἦν ποτε οὔτε νῦν γέγονεν οὔτε γίγνεται οὔτ' ἔστιν οὔτ' ἔπειτα γενήσεται οὔτε γεννηθήσεται οὔτ' ἔσται». Ἄλλ' οὔτε μέλλων τοι οὗτος παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς ὑπῆρχε καὶ ἄλλως ἢ ἐν τῷ αὐτῷ τοῦ τε γενήσεται καὶ τοῦ γεννηθήσεται χρήσις φαίνεται ἀτόπως ἔχουσα. Ἀληθῇ καὶ συμφανῇ τῶν τύπων τούτων διαφορὰν οὐδεὶς ἴσως δύναται νὰ εὔρῃ. Ἄν μὴ σφαλλώμεθα, τὸ »καὶ τὸ γεννηθήσεται» καὶ τὸ »οὔτε γεννηθήσεται» εἶνε παρέγγραπτα). Καὶ παρὰ Χαρίτων Γ', 10 ἔγραψεν ὁ Ἐρχῆρος (Ἑρωτ. Λόγ. Συγγρ. Τόμ. Β', σελ. IX) »τίθημι ὅτι ἐγεννήθημεν ἡμεῖς ἀτυχεστάτοι πάντων» ἀντὶ τοῦ ἐγενήθημεν. Τὸ τοῦ ΨευδοΦαλάριδος Ἐπισ. Ε', σελ. 266 Λεννεπ. »ἵνα μὴ καὶ σὺ συνάριθμος τῶν εἰς τὸν ταῦρον γεννηθέντων (ἢ γεννηθέντων) γένῃ» προτείνει ὁ Λεννέπιος νὰ μεταβληθῇ εἰς ἀναλωθέντων, ὁ δὲ Λοβέκκιος (Φρυν. σελ. 110) νομίζει κάλλιον νὰ γραφῇ ἐνεθέντων, ὁ δὲ Σχαιφῆρος (Φαλάρ. Ἐπισ. σελ. 291 Λειψ.) εἰκάζει νεμνηθέντων.

μενον, οἷον ὁ παῖς ἔσται ἀνὴρ, γενήσεται δὲ τὸ ἄριστον». Ὁ Εὐστάθιος ὑπομνηματίζων τὸ τῆς Ὀδυσσεύς Π, 437 »οὐκ ἔσθ' οὗτος ἀνὴρ οὐδ' ἔσσεται οὐδὲ γένηται» (= δὲν ὑπάρχει οὗτος ὁ ἀνὴρ οὐδὲ θὰ ὑπάρξῃ οὐδὲ θὰ γείνη. Πρβ. δὲ καὶ Ἑρμαννὸν Orusc. Τόμ. Δ', σελ. 80) γράφει τὰ ἐξῆς· »Τὸ δὲ ἔσσεται καὶ τὸ γένηται δοκεῖ τοῖς Φιλοσοφοῦσι διαφορὰν ἔχειν τινά· ἔσσεσθαι μὲν γὰρ ἐπὶ τῶν ἐξ ἀνάγκης φασίν, ἐπὶ τῶν ἐνδεχομένων δὲ τὸ γενήσσεσθαι, οἷον ἔσεται μετὰ χειμῶνα ἔαρ ἀναγκαίως, τὸ δὲ βρέφος τὸ δὲ γενήσεται γραμματικὸν ἐνδεχομένως· οὐ γὰρ ἐξ ἀνάγκης τοῦτό γε» (σελ. 1808, 18). Τοῦ μὲν ἔσται γίνεται χρήσις ὅταν πρόκειται νὰ παρασταθῇ τελεία τις ἐν τῷ μέλλοντι ὑπαρξίς ἢ κατάστασις, τοῦ δὲ γενήσεται ὅταν σκοπὸς εἶνε νὰ δηλωθῇ μέλλουσα τις γένεσις (ἀπὸ ἀνυπαρξίας εἰς ὑπαρξιν μετάβασις ἢτοι ἀρχὴ ὑπάρξεως) ἢ μεταβολὴ καταστάσεως. Τὴν αὐτὴν δηλονότι τὸ γενήσεται πρὸς τὸ ἔσται διαφορὰν ἔχει (ἀν καὶ ἀμυδροτέρα πολλάκις ἀποβαίνει), ἦν τὸ γίγνεται πρὸς τὸ ἔσται. Τί δ' ἀλλήλων ταῦτα διαφέρουσι καὶ τυφλῷ δῆλον ὑπάρχει. Οὔτε τὸ θουκυδίδειον »γιγνόμενα μὲν καὶ αἰεὶ ἐσόμενα» (Γ', 82) οὔτ' ἄλλα ὅμοια χωρία ἀναιροῦσι τὴν ῥηθείσαν διαφορὰν. Ἄλλὰ καὶ περὶ τούτου πλατύτερος λόγος ἄλλοτε σὺν θεῷ θὰ γείνη.

Τὸ γεννηθῆναι διαστέλλεται τοῦ γεννηθῆναι παρὰ τῷ Σουΐδα ὡς ἐξῆς· »Ἐγενήθη ἐπὶ τῆς ποιήσεως δι' ἐνὸς ν, ἐπὶ δὲ τῆς κηρύσεως διὰ δύο. Καὶ Δαβίδ [Ψαλμ. ΜΑ', 3] ἐγενήθη τὰ δάκρυά μου ἐμοὶ ἄρτος» (Τόμ. Α', Μέρ. β', σελ. 77 Βερν.). Πρβ. καὶ τὸν πρόλογον τῆς ὑπὸ Κυνήνου καὶ Κοβήτου ἐκδόσεως τῆς Καινῆς Διαθήκης σελ. LXXVII κέξ.

Ὁ λεξικογράφος Σκ. Βυζάντιος ἀποφαίνεται ὅτι ὁ ἀόριστος ἐγενήθηεν εἶνε ἀττικός! Λεξ. τῆς Ἑλλην. Γλώσσ. σελ. 250 »Γίγνομαι (ἀρχαϊότ. τοῦ) Γίνομαι [γένω], Μ. γενήσομαι (ἀόρ. Ἐγενόμην ἢ Ἀττ. Ἐγενήθην, πρκ. Γεγένημαι καὶ μσ. [ἐκλαμβ. ἐνίοτε ἀντὶ ἐνς.] Γέγονα)».

Ἐν τῇ δεκάτῃ ἐνάτῃ σελίδι λέγεται »Ὁρᾶς οἶόν ἐστιν ἡ ἄσκησις! ὁ πεπληγὼς σιωπᾷ, οἱ δὲ θεώμενοι βοῶσιν»¹⁾. Πρβ. καὶ Τόμ. Β', σελ. 247 »καὶ τοὺς ἤδη πεπληγότες, εἴ πέρ τινές εἰσι, διὰ τῆς ἀπολογίας ἰάσομαι».

Τὸ πεπληγέναι παρὰ τοῖς παλαιοῖς ἀείποτε ἐπὶ ἐνεργείας ἐτίθετο, οὐδέποτε δ' ἐπὶ πάθους. Ἰλ. Β, 264 »αὐτὸν δὲ κλαίοντα θοᾶς ἐπὶ νῆας ἀφῆσω πεπληγὼς ἀγορήθεν ἀεικέσσι πληγῆσιν» (Σχολ. σελ. 66 Βεκκ. »Πεπληγὼς: Ἡ διπλῇ ὅτι ἀντὶ τοῦ

¹⁾ Πρὸς τέρψιν τῶν φιλογελῶτων ἀναγνωστῶν μεταγράφομεν ὅλην τὴν ῥῆσιν ἐνταῦθα παρεντιθέντες καὶ τὰ διδακτικώτατα τοῦ Ῥαγκαβῆ σχόλια. »Αἰσχύλος [Ὁ τραγικὸς ποιητής] ἐν Ἰσθμῷ [Εἰς τὸν Ἰσθμὸν τῆς Κορίνθου, ὅπου ἐτελοῦντο τὰ Ἰσθμια] ἀγῶνα ὁρῶν πύκτην [Πυγμαλῆς ἀγῶνα], καὶ ἐπὶ τῇ πληγῇ [Διὰ τὴν πληγὴν τὴν ὁποίαν εἰς τῶν ἀγωνιστῶν ἔδωκεν (Γρ. ἔδωκεν) εἰς ἄλλον] τοῦ θεάτρου ἐκβοήσαντος [Γεν. ἀπόλ.], πρὸς Ἰωνα [Πρὸς ἄνδρα τινὰ ἐκ τῆς Ἰωνίας τῆς μικρᾶς Ἀσίας (!)· διότι οἱ κάτοικοι τῶν ἐπαρχιῶν ἐκείνων ἦσαν μᾶλλον ἐκτεθηλυμένοι (Κάλλιον ἐκτεθηλυμένοι) καὶ ὀλίγον ἡσκούντο], ἔφη· »Ὁρᾶς οἶον [Πόσον καλὸν πρᾶγμα] ἐστὶν ἡ ἄσκησις! ὁ πεπληγὼς [Πλήττω] σιωπᾷ, οἱ δὲ θεώμενοι βοῶσιν». Ἡ ῥῆσις αὕτη εἶνε παρεξηγημένη ἐκ τοῦ Στοβαίου Ἀνθολογίου ΚΘ', 89 (Τόμ. Β', σελ. 18 Τεῦβν), ἐνθα γράφεται »ἀγῶνα ὁρῶν πυκτῶν». Πρβ. καὶ Πλούτ. Ἠθικ. σελ. 95, 13 Διδ. »Αἰσχύλος μὲν γὰρ Ἰσθμοῖ θεώμενος ἀγῶνα πυκτῶν, ἐπεὶ πληγέντος τοῦ ἑτέρου τὸ θέατρον ἐξέκραγε, νύξας Ἰωνα τὸν Χῖον Ὁρᾶς, ἔφη, οἶον ἡ ἄσκησις ἐστίν· Ὁ πεπληγὼς σιωπᾷ, οἱ δὲ θεώμενοι βοῶσι».

πλήσσω τὸ παθητικὸν παρείληφεν». Κραμ. Ἀνέκδ. Ὁξ. Τόμ. Α', σελ. 375, 14 »Πεπληγὼς παρ' Ὀμήρῳ μὲν ἐνέργειαν σημαίνει, λέγομεν δὲ καὶ πέπληγα τὸ ἀντικνήμιον». Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σελ. 506 Σμιδ. »Πεπληγὼς: πλήσσω». Πρβ. καὶ Σουΐδ. Τόμ. Β', Μέρ. β', σελ. 183 Βερν.). Χ, 497 »χερσὶν πεπληγὼς καὶ ὄνειδείοισιν ἐνίσσω» (Εὐστάθ. σελ. 1283, 17 »Τὸ δὲ πεπληγὼς νῦν μὲν ἐνέργειαν δηλοῖ τεθὲν ἀντὶ τοῦ πλήξας, σημαίνει δέ ποτε καὶ πάθος κατ' ἔθος ἐνεργητικοῦ μέσου παρακειμένου»). Ε, 763 »αἶ κεν Ἀρηα λυγρᾶς πεπληγυῖα μάχης ἐξ ἀποδίωμαι» (Σχολ. σελ. 172 Βεκκ. »Πεπληγυῖα: Ἡ διπλῇ ὅτι ἀντὶ τοῦ πλήσσωσα τῷ παθητικῷ»). Ὀδ. Π, 456 »Λαερτιάδην Ὀδυσῆα βᾶβδω πεπληγυῖα πάλιν ποίησε γέροντα» (Πρβ. καὶ Κ, 238 καὶ 319. Ἡσύχ. Τόμ. Γ', σελ. 306 Σμιδ. »Πεπληγυῖα: πλήξασα». Εὐστάθ. σελ. 1657, 1 »Πεπληγέναι δὲ οὐ μόνον τὸ πληγῆναι παθητικῶς ἀλλὰ καὶ τὸ πληξαι· μέσου γὰρ παρακειμένου τὸ ῥῆμα». Σχολ. Ἰλιάδ. Ο, 730, σελ. 436 Βεκκ. »Ἡ διπλῇ ὅτι παθητικῶς δεδοκῆμένος ἀντὶ τοῦ δοκεῦν, ἐπιτηρῶν, ὡς βᾶβδω πεπληγυῖα»). Ἀπόσπ. ἐκ τῆς Ἀλκμαιωνίδος παρὰ τῷ Σχολ. τοῦ Εὐριπ. Ἀνδρ. 678 (Τόμ. Δ', σελ. 178 Δινδ.) »ἐνθα μὲν ἀντίθεος Τελαμὼν τροχαιοῖς δίσκῳ πλήξε κάρη, Πηλεὺς δὲ θοῶς ἀνὰ χεῖρα τανύσας ἀξίνη εὐχάλκῳ ἐπεπλήγει μέσση νώτων». Ἀριστοφ. Ὀρν. 1550 »ὅς ἂν πεπλήγη τὸν πατέρα νεοττὸς ὦν» (Σχολ. σελ. 239 Διδ. »Ἀντὶ τοῦ πλήττει». Γρ. πλήττη). Ξενοφ. Ἀναβ. ε', α', 5 »τέλος δὲ ὁ ἕτερος τὸν ἕτερον παίει, ὡς πᾶσιν ἐδόκει πεπληγέναι τὸν ἄνδρα· ὁ δ' ἔπεσε τεχνικῶς πῶς» (Ἰδε Κυνήρον Ἀναβ. σελ. 428 καὶ Κόβητον Var. Lect. σελ. 531, ὅστις ἐν Nou. Lect. σελ. 473 ὑποπτεύει ὅτι τὸ »πεπληγέναι τὸν ἄνδρα» εἶνε παρέγγραπτον). Θωμ. Μάγισρ. σελ. 272, 3 Ῥισχ. »Πεπληγὼς καὶ ἀντὶ τοῦ πλήξας καὶ ἀντὶ τοῦ πληγείας. Ἔστι δὲ τὸ μὲν ποιητικόν, ὡς τὸ ἀεικέϊ πληγῇ πεπληγὼς παρ' Ὀμήρῳ, τὸ δὲ ἀντὶ τοῦ πλήξας λογογραφικόν» (Ὁ Οὐδενδόρπιος κελεύει ν' ἀναγνωσθῇ »ἀντὶ τοῦ πλήξας, τὸ δὲ λογογραφικόν». Δύναται τις νὰ γράψῃ καὶ »τὸ δὲ ἀντὶ τοῦ πληγείας λογογραφικόν»). Οὐδὲν γράφῃ καὶ »τὸ δὲ ἀντὶ τοῦ πληγείας λογογραφικόν». Οὐδὲν λέγει ὁ Μάγισρος. Τὸ πεπληγέναι (καταπεπληγέναι, ἐκπεπληγέναι) ἀντὶ τοῦ πεπληγῆσθαι (καταπεπληγῆσθαι, ἐκπεπληγῆσθαι. Πρβ. Ἡσύχ. Τόμ. Β', σελ. 431 Σμιδ. »Καταπεπληγὼς: Καταπεπτηγὼς») εἶνε ἴδιον τῶν μεταγενεστέρων.

Πλούταρχ. Λουκούλλ. Θ', 1 »ἐν τούτῳ δὲ Μιθριδάτης ἐπεβούλευε Κυζικηνότῃ πεπληγόσιν ἐν τῇ περὶ Χαλκηδὸνα μάχῃ» (Πρβ. καὶ ΛΑ', 4). Νικ. Γ', 6 »καὶ τοῦ Νικίου μηδὲν ἔχοντος εἰπεῖν, ἀλλ' ἄχει καὶ θαύματι πεπληγότος» (Πρβ. καὶ Ψευδοπλούτ. Τόμ. Ε', σελ. 157, 17 Διδ. »τοὺς δὲ τὸ νῶτον ἢ τὸ μετὰΦρενον πεπληγότας ἀτιμωτέρους»). Πελοπίδ. καὶ Μαρκέλλ. Συγκρ. Α', 7 »ὁ γὰρ ἐκ πολλοῦ τοῦ πάλαι περιδεοῦς καὶ καταπεπληγότος κτέ.». Παυσαν. Γ', κβ', 2 »οἱ μὲν δὲ ἡγεμόνες τῶν βαρβάρων οἱ ἄλλοι καταπεπλήγεσαν τὸ ἑλληνικόν». Λουκιαν. Ἑταιρ. Διαλ. ΙΓ', 2 (Τόμ. Γ', σελ. 412 Ἰακβ.) »οἱ μὲν οὖν ἄλλοι καταπεπλήγεσαν οἱ λοχαγοὶ καὶ οἱ ταξίαρχοι κτέ.» (Ἑπάρχει καὶ γραφὴ καταπεπλήγεσαν καὶ καταπλάγησαν). Διον. Ἀλικ. Ῥωμ. Ἀρχ. ς', 25 »τότε δὲ καταπεπληγότες τὸ τῶν Ῥωμαίων τάχος». Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Δ', α', 3 »Μωϋσῆς δὲ τοὺς μὲν οἰκείους ὁρῶν ὑπὸ τῆς ἡττης καταπεπληγότας» (Πρβ. καὶ Ε', α', 7 καὶ 13. β', 10. ς', 3. ΙΓ', ς', 3. ΙΘ', α', 12). Ἰουδ. Πολ. Γ', ζ', 20 »πρὸς τε τὴν τόλμαν αὐτῶν καταπεπληγότες» (Πρβ. καὶ Γ', ι', 2 καὶ Δ', α', 4. Ἐν Ἀρχαιολ. Δ', η', 33 ἐνία τῶν ἀντιγράφων φέρουσιν »ἐν μάχῃ τις, ὅπου μὴ σίδηρος, πληγεῖς παραχρῆμα μὲν ἀποθανόντων ἐκδικεῖσθαι, ταῦτ' ἀπαθόντος τοῦ πεπληγότος», τουτέστι: τοῦ δεδωκότος τὴν πληγὴν, ἀντὶ τοῦ πεπληγότος. Πρβ. Θησαυρ. Στεφ. Τόμ. ς', σελ. 1228 Παρ. Παρὰ Ψευδιπποκράτει Τόμ. Β', σελ. 758 Ἑρμ. ἀναγινώσκειται κοινῶς »τὸ στόμα εὐρήσεις διαπεπληγός». Ἀλλ' εἰς τῶν κωδίκων διέσωσε τὸ ὁρθὸν διαπεπληγός. Ἰδε Φοῖσιον Οἶκον. Ἰπποκρ. σελ. 95. Ἀλβερτον Ἡσυχ. Τόμ. Α', σελ. 958 καὶ μάλιστα Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 56). Ἀππιαν. Ἰβηρ. 23 »ἡ δὲ Ἰβηρία καὶ οἱ ἐν αὐτῇ Φοίνικες καταπεπλήγεσαν τῷ μεγέθει καὶ τῷ τάχει τοῦ τολμήματος». Μιθριδ. 80 »οὕτω πάνυ καταπεπλήγεσαν» (Πρβ. καὶ 19). Ἑμφυλ. Α', 104 »θεωμένου τοῦ πλήθους καὶ καταπεπληγότος αὐτὸν καὶ τότε» (Πρβ. καὶ Ε', 58). Πολύαιν. Στρατηγ. Α', 33 »καὶ τὸ πλῆθος τῶν βαρβάρων καταπεπληγόντων». Ἀρτεμίδ. Ὀνειροκρ. σελ. 1 Ἑρχ. »καὶ τὸ πλῆθος καταπεπληγὼς μάλιστα». Χαρίτων ς', 7 »καταπεπλήγασι γὰρ πάντες οἱ βάρβαροι καὶ θεὸν φανερόν νομίζουσι τὸν βασιλέα». Ξενοφ. Ἐφεσ. Α', 12 »τὸ κάλλος τῶν παίδων καταπεπληγότες». Αἰλιαν. περὶ Ζῴ. ΙΒ', 46 »ἐκπέπληγε καὶ πού καὶ δείματος

ὑποπίμπλαται». Φιλόστρατ. Εἰκόσ. Α', κζ', 7 »οἱ δ' ἐκπέπληγασιν καὶ θεωροῦσιν αὐτὸ οἶον γραφέν». Φιλόστρ. Νεώτ. Εἰκ. ς', α', 3 »καὶ οὐκ οἶδ' εἴτ' ἐκπέπληγεν εἴτε χαίρει λοιπόν». ΨευδοΦάλ. Ἐπισ. Κ' (σελ. 100 Λεννεπ.) »ὥς ἐκπέπληγας καὶ πανταχόθεν ἀπέγνωκας σεαυτοῦ». Γαλην. Τόμ. ΙΓ', σελ. 647 »τοῖς τεθλασμένοις τε καὶ πεπληγόσι μέρεσιν». Ἀριθμ. ΚΕ', 14 »τὸ δὲ ὄνομα τοῦ ἀνθρώπου τοῦ Ἰσραηλίου τοῦ πεπληγότος» (Πρβ. καὶ 15 καὶ 18). Βασιλ. Β', θ', 3 »ἔτι ἐστὶν υἱὸς τῷ Ἰωνάθαν πεπληγὼς τοὺς πόδας». Σχολ. Ἰλιάδ. Β, 334 (σελ. 70 Βεκκ.) »ἴδιος ἦχος τῶν πεπληγόντων ξύλων ὁ κόνναβος». Ἡσύχ. Τόμ. Β', σελ. 431 Σμιδ. »Καταπλήξ: καταπεπληγὼς», κτλ. Κδίντ. Σμυρν. Ε', 91 »χρυσεῖη μάστιγι πεπληγότες». Ψευδολουκιαν. Τραγωδοποδ. 115 »οὐδὲ πολυκρότοις ἀστραγάλοις πέπληγε νῶτα». Νικήτ. Εὐγεν. Β', 259 »καὶ νῦν σαπέντος τοῦ πεπληγότος τόπου», κτλ.

Παρατηρητέον δ' ὅτι καὶ ἀνέφωγα ἀντὶ τοῦ ἀνέφωγμαι ἐν τῇ τοῦ Ῥαγκαβῆ χρηστομαθείᾳ εὐρίσκεται καὶ διέφθορα ἀντὶ τοῦ διέφθαρμαι.

Τόμ. Α', σελ. 48 »Καὶ κηρὸν ὥς ἐπιπλάσαι τοῦ σκαφιδίου τὰ ἀνεφώγστα». Πρβ. Τόμ. Β', σελ. 65 »ἀξιούντες ἀνεφώγεναι πάντα τοῖς μεῖζον δυναμένοις».

Τόμ. Β', σελ. 71 »καὶ καθάπερ οἱ γύπες (Γρ. γῦπες) ἐπὶ τὰς ὀσμάς τῶν διεφθορότων σωμάτων φέρονται».

Τοῦ ἀνέφωγα-ἀνεφώγειν παρ' οὐδενὶ τῶν παλαιῶν χρῆσις φαίνεται, μόνοι δ' οἱ νεώτεροι αὐτὸ μεταχειρίζονται, παρ' οἷς καὶ ὁ παθητικὸς τύπος οὐχὶ ὀλιγάκις ἀπαντᾷ. Πλούταρχ. Καμίλλ. Κ', 8 »τὸν μὲν ἀνεφώγστα καὶ κενόν». Πύρρ. ΛΑ', 4 »τῷ δὲ Πύρρῳ πολλὰς ὁδοὺς ἀνεφώγεναι πρὸς θάνατον» (Ἀλλὰ ΛΒ', 1 »ἀνεφώγμένην ὑπὸ τοῦ Ἀριστέου αὐτοῖς». Πρβ. Λυσάνδρ. ΚΖ', 3. Σερτωρ. Γ', 3 καὶ 5. Ἰουλ. Καίσ. ΛΓ', 1. Κλεομέν. Η', 2). Ἡθικ. σελ. 349, 45 Διδ. »ἀλλὰ καὶ νύκτωρ ἀνέφωγε καὶ μεθ' ἡμέραν». σελ. 395, 46 »ἀνέφωγε μὲν γὰρ ὅταν ἦ πόλεμος, κλείεται δὲ εἰρήνης γενομένης». σελ. 578, 7 »καὶ δύνασθαι πρὸς τὴν τύχην ἀνεφώγοσι τοῖς ὀφθαλμοῖς ἀντιβλέπειν». σελ. 844, 16 »τί δ' ἀνέφωγε τοῦ περιέχοντος κτέ.». (Ἀλλὰ σελ. 340, 12 »διὰ τί

τὸν τῆς Ὁρτας ναὸν ἀνεωγμένον εἶχον οἱ παλαιοὶ διὰ παντός;”. Πρβ. καὶ σελ. 340, 25. σελ. 346, 41. σελ. 347, 3. σελ. 1194, 3). Γαῖ. Μάρκ. ΛΖ', 2 »καὶ πᾶν εὐθὺς ἱερὸν ἀνεῳγει στεφανοφορούντων ὥσπερ ἐπὶ νίκη καὶ θυόντων” (Ἀλλ' Αἰμιλ. Παύλ. ΛΒ', 3 »πᾶς δὲ ναὸς ἀνέφικτο καὶ στεφάνων καὶ θυμιαμάτων ἦν πλήρης”. Πρβ. καὶ Κράσσ. Γ', 1 καὶ Δημητρ. ΚΑ', 1). Λουκιαν. Ὀν. ἢ Ἀλεκτρ. § 6 (Τόμ. Γ', σελ. 9 Ἰακβ.) »ἀνεωγόσι τοῖς ὀφθαλμοῖς”. § 30 (σελ. 36) »ἀνέφυγε καὶ αὕτη ἡμῖν ἡ θύρα” (Πρβ. καὶ § 32, σελ. 36). Ἀναχάρσ. § 29 (σελ. 152) »ἀραιοῖς τότε καὶ ἀνεωγόσι τοῖς σώμασιν ἐμπιπτόντων”. Πλοῖ. ἢ Εὐχ. § 4 (σελ. 348) »ἦν πως ἀνεωγυῖαν ἔτι τὴν παλαιστραν καταλάβωμεν” (Ἀλλὰ πρὸς τὸν Ἀπαίδ. § 2, σελ. 247 »σὺ δὲ ἀνεωγμένοις μὲν τοῖς ὀφθαλμοῖς ὁρᾷς τὰ βιβλία”. Πρβ. καὶ περὶ τοῦ μὴ Ῥαδ. Πιστ. τῇ Διαβ. § 30, σελ. 282. Ἑταιρ. Διαλ. Η', § 3, σελ. 396). Ἰδε καὶ Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 76 κέξ. καὶ σελ. 310. Στράβων Α', σ. 51 »πρὶν ἀνεωγένοι τὸ στόμα τὸ κατὰ Βυζάντιον”. Ε', σ. 233 »ἀνέφυγε τ' ἐνταῦθα σπήλαια ὑπερμεγέθη”. ΙΕ', 705 »ὅταν δ' αὐτὸς οὗτος πόρος ἀνεωγῶς τυγχάνῃ”. Ψευδιπποκράτ. Τόμ. Β', σελ. 445 Ἑρμ. »ἀνεῳγασιν καὶ δέχονται καὶ ἀφίᾳσι νέον τε καὶ παλαιὸν ὑγρόν” (Ἀλλὰ σελ. 547 »ὥς ἀνεωγμένῳ τὸ στόματι θυμῷται”. Πρβ. καὶ σελ. 726. Τόμ. Α', σελ. 569 καὶ σελ. 689). Τόμ. Γ', σελ. 201 »στόματα δ' αὐτῇσι οὐκ ἀνεῳγασιν” (Ἐν σελ. 610 ἀναγινώσκεται »ἐκδοχεῖα δὲ μύθων ὧτα δημιουργὸς ἀνέφυγε” = ἀνέφχε). Αἰλιαν. περὶ Ζῴ. Α', 45 »καὶ ἀνέφυγεν αὐθις τῷ προειρημένῳ ἢ Φίλη ὑποδρομή”. ΙΓ', 17 »τοὺς μὲν ὀφθαλμοὺς ἔχων ἀνεωγότας καὶ περιφερεῖς καὶ μεγάλους” (Ἀλλὰ Ι', 13 »ταῖς κόγχαις ἀνεωγμέναις”. Πρβ. καὶ ΙΒ', 7). Ἀρριαν. Τακτ. ΛΔ', 3 »ἀνεωγότα κατὰ τοὺς ὀφθαλμοὺς”. Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. ε', ιγ', 4 »εἰς πολὺ καὶ μῆκος ἀνεωγὸς καὶ πλάτος”. Γ', ε', 2 »εἴκοσι μὲν πήχεις ἀνεῳγέσαν κατὰ πύλας” (Ἀλλὰ Η', γ', 9 »καὶ πύλαις ὑψηλαῖς ἀνεωγμέναις”). Ἀλκίφρ. Ἐπισ. Γ', 44, 1 »καὶ πᾶσα αὐτῷ . . . ἀνέφυγεν [ἡ] οἰκία”. Γ', 47, 3 »ἀνεωγότα οὐκ εἰς βάθος ἀλλ' ἐπιπολῆς” (Ἰδε καὶ Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 32 καὶ σελ. 62). Πολύαιν. Στρατηγ. Β', κή, 1 »ὅπως . . . ἀνεωγυῖαν ἔχοι τὴν διὰ τῶν πυλῶν εἴσοδον”. Μάξ. Τύρ. Η', 7 »ἀνεωγὸς πρὸς τὸ πέλαγος”, κτλ. Ἰωάνν. Εὐαγγ. Α', 52 »ᾧψεσθε τὸν οὐρανὸν ἀνεωγότα”. Παῦλ. Α' πρὸς Κορινθ. Ιε', 9 »θύρα γὰρ μοι

ἀνέφυγε μεγάλη καὶ ἐνεργής”. Β' πρὸς Κορ. ε', 11 »τὸ στόμα ἡμῶν ἀνέφυγε πρὸς ὑμᾶς, Κορίνθιοι”.

Καὶ ἐν τῷ περὶ Κόσμου τοῦ Ψευδαριστοτέλους ΚεΦ. Γ' εὐρίσκεται διανεωγὸς ἀντὶ τοῦ διανεωγμένου, »ἐν δὲ τῷ πρὸς δύσιν στενοπόρῳ διανεωγὸς στόματι” (Τόμ. Γ', σελ. 630, 13 Διδ.). Ἐν ᾧ ἐν ΚεΦ. Ε' (σελ. 634, 1) κεῖται »πολλὰ πολλαχοῦ γῆς στόμια ἀνέφικται”. Καὶ παρὰ Θεοφράστῳ περὶ Φυτ. Ἱστορ. Β', ζ', 6 (Τόμ. Α', σελ. 48 Τεῦβν.) ἀναγινώσκεται »καὶ λίθον ἐντιθέασιν, ὅπως ἀνεῳγῇ (Γρ. ἀνεῳγῇ)”. Ἀλλ' ἡ γραφὴ αὕτη εἶνε ἐξ εἰκασίας. Τἀντίγραφα ἔχουσιν »ὅπως ἂν ῥαῖ” ἢ »ὅπως ἂν ῥα γῆ”. Τὸ ἀνεῳχθαι μόνον φαίνεται ἐν τοῖς τοῦ Θεοφράστου. περὶ Φυτ. Αἰτ. Α', ε', 4 (Τόμ. Β', σελ. 6) »ἐκ γὰρ τοῦ ἐλάττονος καὶ ἀνεωγμένου” (Πρβ. καὶ Τόμ. Γ', σελ. 8. σελ. 144. σελ. 145 δις).

Φρύνιχ. σελ. 157 Λοβ. »Ἀνέφυγεν ἡ θύρα σολοικισμός. Χρὴ γὰρ λέγειν ἀνέφικται”. Λουκιαν. Ψευδοσοφ. ἢ Σολοικ. § 8 (Τόμ. Γ', σελ. 603 Ἰακβ.) »Καὶ πῶς Φῆς οὐ δυνήσεσθαι; ἡ γὰρ θύρα σχεδὸν ἀνέφυγε σοι τῆς γνωρίσεως αὐτῶν. — Εἰπὲ τοίνυν. — Ἀλλ' εἶπον. — Οὐδὲν γε, ὥστ' ἐμὲ μαθεῖν. — Οὐ γὰρ ἔμαθες τὸ ἀνέφυγεν;” (Σχολ. Τόμ. Δ', σελ. 266 »Βούλονται τὸ ἀνέφυγε μὴ γεν;” (Σχολ. Τόμ. Δ', σελ. 266 »Βούλονται τὸ ἀνέφυγε μὴ λαμβάνεσθαι ἐπὶ παθητικῆς διαθέσεως, ἀλλ' οὐκ ἀκριβῶς τοῦτο· χρῆται γὰρ μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν ὁ Πλάτων παθητικῶς ἐν Φαίδωνι [σ. 59, δ'] ἀνεῳγέτο λέγων ἡ θύρα οὐ πάνυ πρῶτ'”. Ἀποπώτατα ἔχει ἡ παρατήρησις τοῦ σχολιαστοῦ. Τὸ παρὰ Πλάτωνι ἀνεῳγέτο, ἀνθ' οὗ ἐν τοῖς ἀντιγράφοις φέρεται καὶ ἀνεῳγνυτο, εἶνε προδήλως παθητικὸς παρατατικὸς σημαίνων ἡνοίγετο. Πρβ. καὶ Θουκυδ. Δ', 111 »καὶ αἱ κατὰ τὴν ἀγορὰν πύλαι . . . ἀνεῳγόντο”. Ξενοφ. Ἑλλην. ε', δ', 7 »οἱ τε νεῶ πάντες αὐτόματοι ἀνεῳγόντο”. Ἐφίππ. παρ' Ἀθην. ΙΔ', σ. 642, ε' »Φοινικίνου βῆκος τις ὑπανεῳγνυτο”). Θωμ. Μάγισρ. σελ. 30, 5 Ῥισχ. »Ἀνέφυγεν: Ἐπὶ μὲν τοῦ παρατατικοῦ ἀντὶ τοῦ ἡνοίγευ. Ἀριστείδης ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ [Τόμ. Α', σελ. 200 Δινδ.] ἱερὰ τε γὰρ πάντα ἀνέφυγε καὶ τὰ τῶν ἱερῶν γέννησιν ἤγε καὶ διεπρεσβεύετο πρὸς τοὺς θεοὺς τὸν ἀρχαῖον τρόπον. Καὶ Δημοσθένης [πρὸς Ζηνόθ. § 27, σ. 889] ἡ γράμματ' ἔκλεπτεν ἡ ὑπανέφυγεν. Ἀπὸ γὰρ τοῦ ἡνοίγω ἀνέφυγον ἀνέφυγε ἀνέφυγεν. Ἐπὶ δὲ μέσου παρακειμένου τὸ ἀνέφυγεν ἀντὶ τοῦ ἀνεῳχθῆ· ἡνοίγω γὰρ ἡνοίξω ἀνέφχα ἀνέφχα

ἀνέφυγας ἀνέφυγε. Συνέσιος ἐν ἐπιστολῇ τῇ Ἀγαθὸν πεποιθέναι ἐπὶ κύριον [Ἐπισ. Ε', σελ. 169, δ'] τίνες οἰκίαι τοῖς λησταῖς ἀνέφυγασιν. Λουκιανὸς ἐν τῷ Μικύλος ἢ Ἀλεκτρυὼν καὶ ἐνδιατρίβει ἀνεφύγοσι τοῖς ὀφθαλμοῖς καὶ ἐν τῷ Χάρωνος καὶ Ἑρμοῦ διαλόγῳ ὡς ἐπιπλάσσει τοῦ σκαφιδίου τὰ ἀνεφύγοτα. Ὡστε ἀμαρτάνει Φρύνιχος δισχυριζόμενος εἶναι τὸ ἀνέφυγε καὶ ἀντὶ τοῦ ἡνοίξεν, ὅπερ ἀδύνατον [Οὐδὲν τοιοῦτον ἐν τοῖς τοῦ Φρύνιχου ἀναγινώσκεται]. ἀντὶ γὰρ τοῦ ἀνεψύχθη καὶ ἡνοίγην, ὡς ἔφημεν, λαμβάνεται. Ἔστι δὲ τὸ μὲν ἡνοίγην καὶ τὸ ἀνεψύχθη κοινά, τὸ δὲ ἀνέφυγεν ἄττικόν. Ὅτι δὲ καὶ τὸ ἀνέφυξε κάλλιστον Ἀριστοφάνης ἐν Πλούτῳ [1103] εἶτ' ἀνέφυξας με φθάσας [Πρβ. καὶ Σφῆκ. 768] καὶ Λιβάνιος ἐν ἐπιστολῇ τῇ Σέβων ἐστὶ μὲν Κρής [Ἐπισ. 192, σελ. 90 Οὐολφ.] ἀνέφυξε γὰρ τοῖς ξένοις τὴν οἰκίαν καὶ Θουκυδίδης ἐν τῇ δευτέρᾳ [2] καὶ ἀνέφυξαν τὰς πύλας Πλαταιῶν ἄνδρες" (Πρβ. καὶ Εὐπολ. ἐν Βεκκ. Ἀνεκδ. σελ. 399, 31. Πλάτ. Πρωταγ. σ. 310, β'. σ. 314, ε'. Ξενοφ. Ἑλλ. Ε', δ', 8. Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἑρατ. Φόν. §. 14, κτλ.). Οὐκ ὀλίγη ταραχὴ ἐν τοῖς τοῦ Μαγίστρου ὑπάρχει. Παρὰ τοῖς παλαιοῖς τὸ ἀνέφυγεν ἔχει πάντοτε τὴν σημασίαν τοῦ ἡνοίγην, οὐδέποτε δ' ἀντὶ τοῦ ἀνεψύχθην (ἢ ἀνεψύχθην) λαμβάνεται. Ἰλ. Π, 221 »χηλοῦ δ' ἀπὸ πῶμ' ἀνέφυγεν" (Σχολ. σελ. 449 Βεκκ. »Ἀνέφυγε: Πλεονασμῷ τοῦ ε ὁμοίως τῷ ἐπιστόμ' ἀνέφυγεν ἄττικῶς". Γρ. »ὁμοίως τῷ ἐπιστόμ' ἔωσε" Ἰλ. Π, 410. Πρβ. καὶ Ἑτυμ. Μέγ. σελ. 551, 51. Εὐστάθ. σελ. 1056, 49 »Τὸ ἀνέφυγε νῦν μὲν ἐνέργειαν δηλοῖ ληφθὲν ἀντὶ τοῦ ἡνοίξε, κεῖται δέ ποτε καὶ ἀντὶ τοῦ ἡνοίγει [Γρ. ἡνοίγη]. μέσος γὰρ ἐστὶ παρακείμενος δρᾶσιν τε καὶ πεῖσιν δηλῶν". Οὐδὲν λέγει ὁ Εὐστάθιος. Πολλῷ χειρόν ἔχουσι τὰ τοῦ Μεγ. Ἑτυμολόγου σελ. 105, 8). Ω, 228 »ἦ, καὶ Φωριαμῶν ἐπιθήματα κάλ' ἀνέφυγεν". Ὀδ. Κ, 589 »θύρας δ' ἀνέφυγε συφειοῦ" (Εὐστάθ. σελ. 1662, 49 »Ὅρα δ' ἐν τοῖς ῥηθεῖσι τὸ θύρας ἀνέφυγεν ἀντὶ τοῦ ἡνοίγην κατὰ χρόνον παρατακτικὸν ἢ ἀντὶ τοῦ ἡνοίξεν, ἵνα ἡ μέσος παρακείμενος". Ἀνέφυγεν ἀντὶ τοῦ ἡνοίξε κεῖται παρὰ Χαρίτων Α', 3 »ἐπεὶ δ' ἀνέφυγεν ἢ θεραπαινίς, κτέ."). Ὅμηρ. Ὑμν. εἰς Ἑρμ. 247 »τρεῖς ἀδύτους ἀνέφυγε λαβῶν κληῖδα Φαινήν". Φερεκράτ. ἐν Βεκκ. Ἀνεκδ. σελ. 399, 55 »οὐδεὶς γὰρ ἐδέχετ' οὐδ' ἀνέφυγέ μοι θύραν" (Ὁ Μεινέκιος Ἀποσπ. Κωμ. Ἑλλ. Τόμ. Β', σελ. 289 ἐκδ. μεγ. ἐξέ-

δωκεν ἀνέφυγει ἐξ εἰκασίας τοῦ Πόρσωνος *Advers.* σελ. 296. Ἀλλὰ τὸ ἀνέφυγει, ἂν μὴ σφαλλώμεθα, εἶνε βάρβαρον. Ἄλλως τε ἡ κοινὴ γραφὴ μᾶλλον τῷ λόγῳ ἀρμόζουσα φαίνεται). Μένανδρ. ἐν Βεκκ. Ἀν. σελ. 399, 26 »ἢ δ' ἀνέφυγε τὴν θύραν" (Ὁ Μεινέκιος ἐν μὲν Μεν. καὶ Φιλ. Λειψ. σελ. 85 »ἢ δὲ δ' ἀνέφυγε", καθάπερ καὶ ὁ Πόρσων *Advers.* σελ. 283, ἐν δὲ Ἀποσπ. Κωμ. Ἑλλ. Τόμ. Δ', σελ. 140 ἐκδ. μεγ. »ἢ δὲ δ' ἀνέφυγε"). Πρβ. καὶ Ἡρόδ. Α', 187 »εἰ μὴ ἀπληστός τε ἔας χρημάτων καὶ αἰσχροκερδής, οὐκ ἂν νεκρῶν θήκας ἀνέφυγες". Ξενοφ. Ἀναβ. Ε', ε', 20 »ἐπεὶ δ' οὐκ ἀνέφυγον τὰς πύλας, κτέ.". Βεκκ. Ἀνεκδ. σελ. 400, 1 »Ἀνέφυγον: Καὶ Ἀμειψίας Μοιχοῖς καὶ οἱ νεώτεροι πολλαχοῦ" (Ἴδε καὶ Σουῖδ. Τόμ. Α', Μέρ. α', σελ. 407 Βερν.). Ἐν τοῖς Κραμῆρου Ὁξων. Ἀνεκδότοις Τόμ. Α', σελ. 52 λέγεται »Δείναρχος ὁ ῥήτωρ μόνος τῶν παλαιῶν εἶπεν ἀνέφυγε πᾶς ὁ τόπος ἀντὶ τοῦ ἡνοίκετο". Ἀλλ' οὐδεὶς, νομίζομεν, ὁ ἀξιόστη πίστεως τὴν μαρτυρίαν ταύτην.

Ἡ περὶ τοῦ σχηματισμοῦ τῶν χρόνων τοῦ ἀνοίγω διδασκαλία τοῦ λεξικογράφου Σκ. Βυζαντίου ἔχει οὕτω. Λεξ. τῆς Ἑλλην. Γλώσσ. σελ. 113 »Ἀνοίγω, Μ. οἶξω (παρτ. Ἦνοι [καὶ Ἀττ. Ἀνέφ]γον, ἀόρ. Ἦνοι [καὶ Ἀττ. Ἀνέφ]ξα, πρκ. Ἀνέ [Ἦνέ]ωχα [καὶ δοκιμῶτ.]-ωγα, πθ. πρκ. Ἦνοι [καὶ Ἀττ. Ἀνέφ καὶ Ἦνέφ]γμαι, ἀόρ. πθ. Ἀνοί [καὶ Ἀττ. Ἀνε καὶ Ἦνε] ψχθην καὶ β'. Ἦνοίγην)". Πρβ. καὶ σελ. 107 »Ἀνέφγα, μσ. (ἀντὶ πθ.) πρκ. καὶ = Ἀνέφγον, παρτ. τοῦ Ἀνοίγω" καὶ »Ἀνέφγοντο, γ'. πλθ. πρσ. τοῦ μσ. (ἀντὶ πθ.) ἀόρ. β'. τοῦ Ἀνοίγω" καὶ σελ. 589 »Ἦνέφγα, Ἀττ. ἀντὶ Ἀνέφγα, μσ. καὶ Ἦνέφγμαι, Ἀττ. ἀντὶ Ἀνέφγμαι, πθ. πρκ. καὶ Ἦνέψχθην, Ἀττ. ἀντὶ Ἀνέψχθην, πθ. ἀόρ. α'. τοῦ Ἀνοίγω". Τίς ἀνθρωπίνην καρδίαν ἔχων δύναται νὰ μὴ ἐλεήσει τὴν ταλαίπωρον τῆς δυστυχοῦς Ἑλλάδος νεότητά τὴν τοιοῦτο λεξικὸν μεταχειριζομένην καὶ διδασκομένην ὅτι τὸ ἀνέφγα λαμβάνεται καὶ ἀντὶ τοῦ ἀνέφγον, ὅτι τὸ ἀνέφγοντο εἶνε μέσος ἀόριστος δεύτερος, ὅτι τοῦ ἀνέφχα δοκιμώτερον ὑπάρχει τὸ ἀνέφγα, ἀνθ' οὗ ἄττικῶς λέγεται καὶ ἡνέφγα, καθάπερ καὶ ἡνέφγμαι ἀντὶ τοῦ ἀνέφγμαι καὶ ἡνεψύχθην ἀντὶ τοῦ ἀνεψύχθην; Τὸ ἡνέφγμαι καὶ ἡνεψύχθην εἶνε βάρβαρα, ὡς καὶ τὸ ἡνέφξα, χειρόν δ' αὐτῶν τὸ ἡνέφγα. Καὶ τὸ ἡνοίγηναι δ' ἄγνωστον τοῖς παλαιοῖς ἦτο. Ἐν τῇ κακοδαίμονι τοῦ Ραγκαβῆ χρηστομαθείᾳ εὐρίσκομεν »καὶ τὴν Ἐκκλησίαν ἡνέφξας" (Τόμ. Α', σελ. 86), »τὸ ἰατρεῖον ἡνέφκται" (Τόμ. Α', σελ. 87),

»Πρὶν τῇ παιδείᾳ Κυρίου ἱκανῶς ἀνοιγῆναι τὰ ὦτα» καὶ »ἐν τῷ διανοιγῆναι αὐτῷ τὰς γραφάς» (Τόμ. Β', σελ. 277. Πρβ. καὶ σελ. 273 »Ἦνοίξαμεν δὲ πᾶσιν οὐ πύλας δικαιοσύνης»).

Τὸ διεφθορέναι παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς τὴν αὐτὴν πάντοτε σημασίαν ἔχει, ἣν καὶ τὸ διεφθαρκέναι (Πρβ. Ἡσύχ. Τόμ. Α', σελ. 511 Σμιδ. »Διέφθορε: διέφθαρκεν»). Σοφοκλ. Ἡλέκτρ. 306 »μέλλων γὰρ ἀεὶ δρᾶν τι τὰς οὐσας τέ μου καὶ τὰς ἀπούσας ἐλπίδας διεφθορεν» (Ἵπάρχει καὶ γραφὴ διεφθειρεν). Εὐριπ. Μιδ. 350 »αἰδούμενος δὲ πολλὰ δὴ διεφθορα». Ἴππολ. 1014 »ἥκιστα γ', εἰ μὴ τὰς Φρένας διεφθορε θνητῶν ὅσοισιν ἀνδάνει μοναρχία» (Φέρεται καὶ γραφὴ διεφθειρεν. Πρβ. καὶ Βαλκενάριον Ἴππολ. σελ. 272). Ἰφιγ. Ταύρ. 719 »ἀτὰρ τὸ τοῦ θεοῦ γ' οὐ διεφθορέν σέ πω μάντευμα» (Ἐν τῇ ἐκδόσει τοῦ Ἀλδου διεφθειρεν). Κρατῖν. παρὰ τῷ Σχολ. τοῦ Σοφοκλ. Ἀντιγ. 404 (Τόμ. Α', σελ. 115 Ὁξων.) »ὄνπερ Φιλοκλέης τὸν λόγον διεφθορεν». Φερεκράτ. παρὰ Πλουτάρχ. Ἡθικ. σελ. 1395, 43 Διδ. »κάμπτων με καὶ στρέφων ὅλην διεφθορεν». Ἀριστοφ. ἐν τοῖς εἰς Νεφέλ. Σχολ. 361 (σελ. 100 Διδ.) »τὸν ἄνδρα τοῦτον [ἦ] βιβλίον διεφθορεν ἢ Πρόδικος ἢ τῶν ἀδολεσχῶν εἷς γέ τις» (Πρβ. Ἑρμαννὸν Νεφέλ. σελ. 271 ἐκδ. β' καὶ Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 313). Ἡνίοχ. παρὰ Στοβ. Ἀνθολ. ΜΓ', 27 (σίχ. 12) »κᾶπειτ' ἀπ' ἐκείνης τῆς θυσίας διεφθορεν αὐτὰς ξενίζουσ' ἡμέραν ἐξ ἡμέρας». Ζωναρ. Λεξ. σελ. 548 »Διέφθορεν: Οὐ τὸ διεφθαρταὶ δηλοῖ παρὰ Ἀττικοῖς ἀλλὰ τὸ διεφθαρκέναι. Εὐπολις δὲ τὸν νεανίσκον συνῶν διεφθορεν καὶ ἐν Αὐτολύκῳ ὅτι τὰ πατρῶα πρὸς σὲ καταδιέφθορα». Ἀμμών. σελ. 41 Βαλκ. »Διεφθαρταὶ καὶ διεφθορε διαφέρουσι· διεφθαρταὶ μὲν γὰρ ὑφ' ἑτέρου, διεφθορε δ' ἑτερον. Ἀριστοφάνης Κόραις [Κοδδάτος ἐν Ὠραῖς] διεφθορας τὸν ὄρκον ἡμῶν [Πειρσῶν Μοίρ. σελ. 128 »τὸν οἶκον ἡμῶν». Κόβητος Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 164 »τὸν οἶνον ἡμῶν']. Μένανδρος Ἀδελφοῖς εἰ δ' ἔστιν (οὗτος) τὴν κόρην διεφθορώς. Ὅμηρος [Ἰλ. Ο, 128] Φρένας ἡλὲ διεφθορας, διεφθάρης τὰς σαυτοῦ Φρένας» (Σχολ. Ἰλιάδ. σελ. 415 Βεκκ. »Ἀττικοὶ ἐνεργητικῶς φασὶ τὸ διεφθορας, νῦν δὲ ἀντὶ τοῦ διεφθαρσαι». Πρβ. Ἑτυμ. Μέγ. σελ. 273, 22. Εὐστάθ. σελ. 1009, 14 »Τὸ δὲ διεφθορας νῦν μὲν παθητικῶς κεῖται ἀντὶ τοῦ διεφθάρης, Ἀττικοὶ δὲ καὶ ἐνεργητικῶς φασιν

ἀντὶ τοῦ διεφθειρας». σελ. 1445, 64 »Ὅτι δὲ τὸ διεφθορας οὐ μόνον ἐνεργεῖαν δηλοῖ, ἵνα λέγῃ ὅτι τὰς Φρένας διεφθειρας, ἀλλὰ καὶ πάθος νόμῳ μέσου παρακειμένου ἀκραιφνοῦς, ἵν' ἢ λέγων ὡς διεφθάρης τὰς Φρένας, δεδήλωται καὶ ἀλλαχοῦ, καὶ ἐγκρίνεται μάλιστα τοῖς παλαιοῖς ὁ παθητικὸς οὗτος νοῦς». σελ. 191, 24 »Παθητικὸν δὲ τὸ σέσηπε, καθὰ καὶ τὸ διεφθορεν ἐν τῷ μαινόμενε, Φρένας ἡλὲ, διεφθορας. Τινὲς μέντοι αὐτὸ ἐνεργητικῶς νοοῦσιν, ἵνα λέγῃ ὅτι διεφθαρκας ἅς εἶχες Φρένας. Αὐτοὶ δὲ παραφέρουσι καὶ χρῆσιν ὁμοίαν ἐκ Μενάνδρου, τὸ εἰ δ' ἔστιν οὗτος τὴν κόρην διεφθορώς, καὶ Ἀριστοφάνους, τὸ διεφθορας τὸν ὄρκον ἡμῶν. Ὡστε διεφθορέ τις, φασίν, ἕτερον, διεφθαρταὶ δὲ ὑφ' ἑτέρου. Προσθετέον δὲ καὶ Σοφοκλέους τὸ τὰς οὐσας τέ μου καὶ τὰς ἀπούσας ἐλπίδας διεφθορας». Πρβ. Σχολ. Ἰλιάδ. σελ. 415 Βεκκ. »Οὕτω Πορφύριος. Οὐ δὲ στίζειν εἰς τὸ Φρένας ἡλὲ εἶτα καθ' αὐτὸ λέγειν διεφθορας, ἀλλ' ὅλον συνάπτειν τὸ Φρένας ἡλὲ διεφθορας, ἵν' ἢ τὰς Φρένας διεφθορας, ὧ ἡλὲ»). Φρύνιχ. σελ. 160 Λοβ. »Διεφθορὸς αἶμα: Τῶν ἀμαθῶν τινες ἰατρῶν οὕτω σολοικίζοντες, δέον λέγειν διεφθαρκένον αἶμα· τὸ γὰρ διεφθορε διεφθειρεν». Βεκκ. Ἀνεκδ. σελ. 35, 20 »Διεφθορεν: Οὐ τὸ διεφθαρταὶ τοῦτο σημαίνει. Διὸ καὶ ἀμαρτάνουσιν οἱ λέγοντες διεφθορεν ὁ παῖς, δέον διεφθαρταὶ· τὸ δὲ [γὰρ] διεφθορε τὸ διεφθαρκε σημαίνει». Λουκιαν. Πευδος. ἢ Σολοικ. § 3 (Τόμ. Γ', σελ. 600 Ἰακβ.) »Σὺ δὲ ὑπὸ τῆς ἄγαν παιδείας διεφθορας, ὥστε μὴδ' αὐτὸ τοῦτο σολοικίζοντος κατανοῆσαι [οὐ γὰρ πρόσκειται αὐτῷ τὸ τίνα]» (Πρβ. Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 314). Θωμ. Μάγισρ. σελ. 88, 7 Ῥισχ. »Διεφθορεν: Ἀντὶ τοῦ ἐφθάρη. Λουκιανὸς ἐν τῷ Ἡρακλέους καὶ Ἀσκληπιοῦ διαλόγῳ [Θεῶν Διαλ. ΙΓ', § 2, Τόμ. Α', σελ. 120 Ἰακβ.] ὑπ' ἀμφοῖν διεφθορώς τὸ σῶμα [Κοινῶς διεφθαρκένος τῷ σώματι. Πρβ. Μελλήρον Μνημοσ. Τόμ. Β', σελ. 63]. Καὶ ἀντὶ τοῦ ἐφθειρε. Σοφοκλῆς ἐν Ἡλέκτρᾳ τὰς οὐσας τέ μου καὶ τὰς ἀπούσας ἐλπίδας διεφθορεν. Ἔστι δὲ καὶ ὁ παρακείμενος ἐν χρήσει. Ἀριστείδης ἐν Περικλεῖ ἢ πῶς Ἀθηναίους εἶη διεφθαρκῶς [Τόμ. Β', σελ. 172 Δινδ.: πῶς ἂν εἶη διεφθαρκῶς Ἀθηναίους]. Κατὰφωρος καὶ ἐν τούτοις ἢ τοῦ Θωμᾶ ἀκρισία γίνεται (Πρβ. καὶ Λοβέκκιον Φρυνίχ. σελ. 160). Παρὰ τῷ Μοίριδι λέγεται »Διεφθορεν ἀττικῶς, διεφθαρκέναι ἑλληνικῶς» (σελ. 127 Πειρσ.).

Ἄλλὰ καὶ τὸ διεφθαρκεῖναι οὐχὶ σπανίως οἱ Ἀττικοὶ μεταχειρίζονται. Εὐριπ. Μηδ. 226 »ἐμοὶ δ' ἄελπτον πρᾶγμα προσπεσὼν τόδε ψυχὴν διέφθαρεκ'». Πλάτ. Ἀπολ. σ. 33, δ' »τοὺς δὲ διέφθαρεκα». Θεαιτ. σ. 144, δ' »τὴν μέντοι οὐσίαν δοκοῦσί μοι ἐπίτροποι τινες διεφθαρκεῖναι». περὶ Νόμ. Β', σ. 659, β'-γ' »διέφθαρε μὲν τοὺς ποιητὰς αὐτούς.... διέφθαρε δ' αὐτοῦ τοῦ θεάτρου τὰς ἡδονάς» (Πρβ. καὶ Α', σ. 636, β' καὶ Ε', σ. 735, β'). Λυσ. ὑπὲρ τοῦ Ἐρατοσθ. Φόν. § 16 »ὅς οὐ μόνον τὴν σὴν γυναικὰ διέφθαρεκεν ἀλλὰ καὶ ἄλλας πολλὰς». Δημοσθέν. ὑπὲρ Φορμίων. § 20, σ. 950 »εἰ δὲ αὐτοῦ τὰ γράμματα ὥκνει τὴν μητέρ' αἰτιᾶσθαι διεφθαρκεῖναι». κατὰ Στεφ. Α', § 79, σ. 1125 »τίνας γυναικὰ διέφθαρεκα;» (Πρβ. καὶ § 27, σ. 1109 »πρῶτον μὲν ὑπὲρ τοῦ μὴ δοῦναι δίκην ὧν διεφθάρκει»). Αἰσχίν. κατὰ Τιμάρχ. § 158 »καλλίστην ἄραν ὅψεως ἀκλεέστατα διεφθαρκότα». Παρὰ Δεινάρχῳ κατὰ Δημοσθέν. § 64 εὐρίσκειται »τὸν λελυμασμένον καὶ ἐφθαρκότα τὴν τῆς πόλεως εὐδαιμονίαν» (Καίτοι γινώσκωμεν ὅτι καὶ τὸ ἀπλοῦν φθείρω ἐν χρήσει παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς πεζογράφοις ὑπάρχει, ὑποπτεύομεν ὅμως ὅτι διεφθαρκότα ἔγραψεν ὁ Δεινάρχος. Εὐκολώτατα ἡδύνατο τὸ ΔΙ μετὰ τὸ ΚΑΙ νὰ ἐκπέσῃ. ΑΙ = ΔΙ).

Οἱ μεταγενέστεροι συνήθως μὲν ἐπὶ παθητικῆς σημασίας τὸ διεφθορέναι μεταχειρίζονται, σπανίως δ' ἐπ' ἐνεργητικῆς. Ψευδιπποκράτ. Τόμ. Β', σελ. 734 Ἑρμ. »ἦν τε αἷμα διεφθορὸς ἦ» (σελ. 701 »ὀκόταν γυναικὶ αἷμα βέη ἐκ τῶν ἄρθρων ἀπὸ τόκου, διεφθορυίῃ ἢ ὑπὸ πόνου». Πρβ. καὶ Τόμ. Γ', σελ. 573 »καὶ ξυνδιεφθορῶς τῇ γνώμῃ τὸ χρῶμα ζῆ»). Λουκιαν. Νιγρίν. § 15 (Τόμ. Α', σελ. 25 Ἰακβ.) »καὶ διεφθορότων ἁσμάτων» (Πρβ. καὶ Κόβητον Var. Lect. σελ. 313). Δί. Χρυσός. Λόγ. Β', Τόμ. Α', σελ. 91 Ῥεσκ. »λόγων διεφθορότων». Α', σελ. 551 »καὶ ταῦτα τὰ σιτία τῇ μὲν ἀληθείᾳ πονηρὰ εἶναι καὶ διεφθορότα». Πλούταρχ. Πελοπίδ. Α', 2 »Φαῦλος δὲ τὴν ἔξιν καὶ τὸ σῶμα διεφθορώς». Λουκούλλ. Ζ', 1 »πάντων μὲν πάσαι τρυφαῖς διεφθορότων καὶ πλεονεξίαις». Φωκίων. Γ', 1 »βίοις διεφθορόσι καὶ πονηροῖς ἔθεσι». Τιβερ. Γράκχ. ΙΓ', 5 »καὶ διεφθορότων ὑγρῶν πληθος ἐξέβλυσεν» (Πρβ. καὶ Ἀγ. καὶ Κλεομ. καὶ Γράκχ. Συγκρ. Α', 1 »ὑφ' ὧν οἱ πρεσβύτεροι πάσαι διεφθόρεισαν». Κάλλιον διεφθόρεσαν). Ἡθικ. σελ. 85, 47 Διδ. »ὑπ' εὐτυχίας ἀβεβαίου διεφθορότα καὶ τρυφῶντα». σελ. 153, 31 »τοῖς μὴ

καθεστῶσι καὶ διεφθορόσι». σελ. 432, 38 »περίττωμα διεφθορὸς καὶ νοσῶδες». σελ. 491, 21 »ὥς ἀνηρημένην παντῶτασι καὶ διεφθορυῖαν» (Πρβ. καὶ σελ. 937, 51. σελ. 966, 54. σελ. 999, 12. σελ. 1144, 37. σελ. 1179, 28). Φιλόστρατ. Ἀπολλ. Α', θ', 2 (σελ. 5 Διδ.) »ὑγροῖς καὶ διεφθορόσι τοῖς σπλάγχνοις». Α', ια', 2 (σελ. 6) »ὅν δ' ἂν κατεστιγμένον ἴδωσι καὶ διεφθορότα». Α', κδ', 3 (σελ. 15) »τοὺς μὲν δὴ τάφους διεφθορότας ἀναλαβεῖν». Γ', λβ', 2 (σελ. 63) »ὅτι σοι τὰ ὄτα διέφθορεν ὑπὸ τῶν Αἰγυπτίων τούτων». ε', δ', 1 (σελ. 118) »τὰ μὲν ὑπὸ χειρῶν διεφθορότα τὰ δ' ὑπὸ χρόνου». Η', ζ', 30 (σελ. 178) »ἢ τὸν ἄερα διεφθορότα». Βί. Σοφισ. (Α', ιε', 5, σελ. 205 »Κριτίας ἂν εἴη Θετταλοὺς διεφθορῶς μᾶλλον ἢ Κριτίαν Θετταλοί». Α', κα', 13, σελ. 214 »ὥς διεφθορότας αὐτῷ τὸν υἱόν». Πρβ. καὶ Ἀριστείδ. Τόμ. Β', σελ. 119 Δινδ. »τοῦτο δ' κατηγόρηκεν αὐθίς ἐστὶ διεφθορώς»). Α', κε', 15 (σελ. 221) »διεφθορότων αὐτῷ ἤδη τῶν ἄρθρων». Α', κε', 20 (σελ. 225) »διεφθορὸς δ' ὑπὸ κολάκων ἐπεπείκει αὐτὸ ἑαυτό» (Πρβ. καὶ Α', ιε', 2, σελ. 205 »ὑπὸ Θετταλίας καὶ τῆς ἐκείνη ὁμιλίας παρεφθορέναι αὐτόν». Β', ιη', 1, σελ. 251 »τὸ μὲν γὰρ τῆς ἐρμηνείας παρέφθορεν ἐστ' ὅπῃ». Ἡρωϊκ. ΙΑ', 7, σελ. 295 »τῆς γῆς παρεφθορυίας». Εἰκ. Β', ε', 1, σελ. 368 »καὶ παρεφθορὸς ὕδωρ ποταμοῦ». Ἀπολλ. Α', κδ', 1, σελ. 15 »τοῦ παρεφθορότος χωρίου». Ἴδε καὶ Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. Η', σελ. 164). Ἰώσηπ. Ἀρχαιολ. Ε', ε', 4 »καὶ ποτὸν αἰτήσαντι δίδωσι γάλα διεφθορὸς ἤδη». ΙΕ', ε', 2 »καὶ διεφθορότων τῶν ἀνθρώπων». ΙΕ', η', 3 »καὶ τῶν διεφθορότων τις τοὺς ὀφθαλμούς». Ἀρτεμίδωρ. Ὀνειροκρ. Α', 35 (σελ. 34 Ἑρχ.) »αἷμα ἐμείν πολὺ μὲν καὶ εὐχρουν καὶ μὴ διεφθορὸς ἀγαθὸν πένητι» καὶ (σελ. 35) »τὸ δὲ διεφθορὸς αἷμα πᾶσιν ἐπίσης νόσον σημαίνει». Ἡλιόδ. Αἰθ. Β', 19 »διεφθορέναι οἱ τὴν γαστέρα πρὸς τῆς ἀδδηφαγίας ἡτιᾶτο». Πορφύρ. περὶ Ἀποχ. Ἑμφ. Γ', 24 »ὃ μὴ λέγων ἐξεστάναι καὶ διεφθορέναι τὸ φρονεῖν κτέ.». Ὀνήσανδρ. Στρατηγ. Θ' (σελ. 36 Κορ.) »ἀτμοὺς διεφθορότας ἀναπέμπουσai», κτλ.

Τοῦναντίον ἐν σελ. 228 τοῦ πρώτου τόμου τῆς περὶ ἧς ὁ λόγος χρηστομαθείας λέγεται »κατεαγμέναι γὰρ αὐτοῦ καὶ ἀπεστομωμέναι εἰσὶ δύο ἀκτῖνες αἱ μέγιστα» ἀντὶ τοῦ κατεαγυῖαι καὶ ἐν σελ. 265 τοῦ δευτέρου »ὃ καταπεπηχθαι ὑπὸ τῶν ἀνθρωπίνας ἀγρευόντων ψυχάς» ἀντὶ τοῦ καταπεπηγέναι.

ἀναγινώσκεται »καὶ τὴν κεφαλὴν βαρέεται»). Πλούταρχ. Κλεομέν. ΚΖ', 2 »καθ' ὅσον γὰρ οἱ σεσωμασκηκότες ἀθληταὶ τῶ χρόνῳ καταβαροῦσι καὶ καταγωνίζονται τοὺς εὐρύθμους καὶ τεχνίτας». Ψευδοπλούτ. Τόμ. Ε', σελ. 159, 22 Διδ. »τῶν δὲ καταβαρούντων τὸ σῶμα καμάτων ἰαμα τὸν ὕπνον εἶναι». Σιμπλίκ. Ἐπικτ. Ἐγχειρ. Δ', σελ. 27, 11 Διδ. »μᾶλλον δὲ καταβαρεῖ ἐκεῖνα», κτλ. Πολύβ. ΙΑ', γ', 3 »ἐπιεζοῦντο καὶ κατεβαροῦντο τῇ μάχῃ». ΙΗ', δ', 4 »ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν συμπλοκὴν οἱ Ῥωμαῖοι κατεβαροῦντο» (Πρβ. καὶ 8). Ἀρριαν. Ἐπικτ. Διατρ. Β', κβ', 18 »καταβαρούμενα ὑπὸ τοῦ συμφέροντος». Διδ. Σικελ. Δ', λγ', 9 »ὑπὸ τε τῶν ὠδίνων καταβαρούμενη». ΙΓ', ιζ', 2 »καὶ ὑπὸ τῶν τραυμάτων καταβαρούμενοι». ΙΔ', ρε', 2 »ὥς δ' ὑπὸ τῆς Φυσικῆς ἀνάγκης κατεβαροῦντο». ΙΘ', κδ', 5 »καταβαρούμενος ὑπὸ τοῦ πάθους», κτλ.

Παντάπασιν ἀλλόλογιστος καὶ σφόδρα καταγέλαστος ἡ τοῦ Δοιδερλεινοῦ εἰκασία εἶνε, καθ' ἣν εἰς τὴν τοῦ Σοφοκλέους γλῶσσαν τὸ βάρβαρον βαρεῖ εἰσελεύνεται μετὰ τοιαύτης σημασίας, ὅποιαν οὐδαμοῦ εὐρίσκεται ἔχον. Ὁμηρ. Γλωσσαρ. Τόμ. Β', σελ. 295 κέξ. »Βαρεῖν ist meist Transitivum wie βαρύνειν *belasten*, *niederdrücken*; βαρέεται bei Hippokrates, βαροῦντες bei Josephus, βαρήσει bei Lucian. Auch intransitiv: βαρῶ, *gravo*, *premo*, *gravesco* Gl. Labb. — ein Gebrauch, aus welchem ich die schwierige Stelle in Soph. Phil. 185 erkläre: ἐν τ' ὀδύναις ὁμοῦ λιμῶ τ' οἰκτρὸς ἀνήκεστα μεριμνήματ' ἔχων βαρεῖ, d. h. βαρύνεται, wo Schneidewin jüngst βαρέα in den Text genommen hat — ein mattes Epitheton nach ἀνήκεστα!».

Ἐν ταῖς Φοινίσσαις τοῦ Εὐριπίδου εἰς 45 ὑπάρχει ῥῆμα ἐπεζάρει (»ὥς δ' ἐπεζάρει Σφίγξ ἀρπαγαῖσι πόλιν». Πρβ. καὶ Ῥῆσ. 441), περὶ οὗ δοξάζεται παρὰ τισιν ὅτι εἶνε ἀρκαδικὸς τύπος ἀντὶ τοῦ ἐπεζάρει. Εὐστάθ. σελ. 909, 27 »Τὸ δ' ἐπέβρισαν, ὡς φασιν οἱ παλαιοί, ἐπεζάρησαν οἱ Ἀρκάδες Φασίν· ὅθεν καὶ παρ' Εὐριπίδῃ τὸ ὡς δ' ἐπεζάρει Σφίγξ. Εἰ δὲ καὶ ζέρεθρον τὸ βάραθρον οἱ αὐτοὶ φασιν, οὐ πάνυ δῆλον, εἰ μὴ ῥητῶς που εὐρεθείη παρασημανθὲν ὑπὸ τινος γλωσσογράφου» (Πρβ. καὶ σελ. 381, 20). Ἴδε Ἀλβερτον Ἡσυχ. Τόμ. Α', σελ. 1319. Βαλκενάριον Εὐριπ. Φοιν. σελ. 20. Πόρσωνα Φοιν. σελ. 13 κέξ. Λειψ. Βατῆρον Ῥῆσφ σελ. 180. Ἀρήνσιον Διαλ. Αἰολ. σελ. 252. Δινδέρφιον Στεφ. Θεσ. Τόμ. Γ', σελ. 1592 Παρ.

καὶ Σχολ. Εὐριπ. Τόμ. Γ', σελ. 49. Γ. Κούρτιον *Grundz. d. Griech. Etym.* Τόμ. Β', σελ. 61. Πρβ. δὲ καὶ Κόβητον *Comment. Philolog.* Α', σελ. 11.

Ἐν τῇ ῥήσει τῇ ἐκ τῆς τοῦ Ῥαγκαβῆ χρηστομαθείας ἐν τοῖς ἄνω σελ. 634 παρατεθειμένη βλέπει τις τὸν ἐνεργητικὸν μέλλοντα ἀναχωρήσω. Ὁ τύπος οὗτος ἔχει κάλλιστα. Ἀποφαίνεται μὲν ὁ πολυμαθὴς Ἀσώπιος Εἰσαγ. εἰς τὴν Ἑλλην. Σύντ. σελ. 252, § 17 ὅτι ἐκ τοῦ χωρῶ σχηματίζεται μέλλον χωρήσομαι· ἀλλ' ἡ χρῆσις τῶν τε ποιητῶν καὶ τῶν λογογράφων διδάσκει ὅτι οὐ μόνον χωρήσομαι ἐν τῇ ἑλληνικῇ γλώσσῃ ὑπάρχει ἀλλὰ καὶ χωρήσω. Ἀναγκαῖον δὲ νομίζομεν πρὸς σαφῆ τοῦ πράγματος ἀπόδειξιν νὰ παρατεθῶσι τὰ γνωστὰ ἡμῖν τοῦ μέλλοντος τούτου ἀπλοῦ τε καὶ συνθέτου παραδείγματα· καὶ πρῶτον μὲν τὰ τοῦ ἐνεργητικοῦ, ἔπειτα δὲ καὶ τὰ τοῦ μέσου. Ἰλ. Π, 629 »οὔτι Τρῶες ὄνειδείοις ἐπέεσσιν νεκροῦ χωρήσουσι». Ἡρόδ. Ε', 89 »καὶ σφι χωρήσειν τὰ βούλονται». Η', 68 »εὐπετέως τοι, δέσποτα, χωρήσει τὰ νοέων ἐλήλυθας». Θουκυδ. Α', 82 »ὃν οὐχ ὑπάρχει εἰδέναι καθ' ὅ τι χωρήσει» (Πρβ. καὶ Λουκιαν. Θεῶν. Διαλ. Κ', § 15, Τόμ. Α', σελ. 142 Ἰακβ. »ὅπως μὲν ταῦτα χωρήσει ἄδηλον, ὧ Ἀφροδίτῃ». Ἀριστείδ. Τόμ. Β', σελ. 610 Δινδ. »εἰ τοῦθ' ἐξῆς διὰ πάντων χωρήσει». σελ. 629 »καθ' οὗτω καὶ πρὸς ταῦτα χωρήσει». Ἀππιαν. Ἐμφυλ. Ε', 142 »οἱ χωρήσειν ἔμελλεν». Ψευδιπποκράτ. Τόμ. Β', σελ. 500 Ἐρμ. »κατὰ λόγον τῶν ἡμερῶν χωρήσει» καὶ ἀλλαχοῦ πολλὰ (λαχοῦ). Ἰλ. Κ, 210 »ἢ πόλινδε ἄψ ἀναχωρήσουσιν». Ὀδ. Ρ, 461 »νῦν δὴ σ' οὐκέτι καλὰ διέκ μεγάροιο γ' ὅτ' ἄψ ἀναχωρήσειν». Θουκυδ. Ζ', 72 »καὶ οἱ μὲν ὡς κατὰ γῆν ἀναχωρήσουντες ἤδη ξύμπαντες τὴν γνώμην εἶχον» (Πρβ. καὶ Πολύβ. Β', ιβ', 3 »πάσης τε ἀναχωρήσειν τῆς Ἰλλυρίδος». Κς', α', 5 »ἀναχωρήσουσι καὶ συγκαταθήσονται». Ἀππιαν. Λιβυκ. 102 »εἰ τοὺς πολεμίους ἰδόντες ἀναχωρήσουσιν», κτλ.). Ξενοφ. Ἰππικ. ε', 2 »ὅπως ἀσφαλῶς ἀποχωρήσουσι» (Πρβ. καὶ Πολύβ. Α', νγ', 12 »εἰς τὸ πολισμάτιον ἀποχωρήσειν», κτλ.). Πλάτ. περὶ Πολιτ. Ζ', σ. 536, γ' »ἐν δὲ ταύτῃ οὐκ ἐγχωρήσει». Ἰσαῖ. περὶ τοῦ Πύρρ. Κλήρ. § 34 »ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων καὶ ὕστερον ἐγχωρήσει εἰπεῖν». Ἡρόδ. Β', 139 »ἀλλὰ γὰρ οἱ ἐξεληλυθέναι τὸν χρόνον ὁκόσον κεχρησθαι ἄρξαντα Αἰγύπτου ἐκχωρήσειν» (Πρβ. καὶ Ψευδιπ-

ποκράτ. Τόμ. Α', σελ. 4 Ἑρμ. »ἐκχωρήσω δὲ ἐργάτησι ἀνδράσι πρήξιος τῆσδε»). Ζ', 255 »ὅ τε ἰσθμὸς οὗτος καὶ πόλεις προσχωρήσουσι». Θουκυδ. Β', 2 »νομίζοντες σφίσι ῥαδίως τούτῳ τῷ τρόπῳ προσχωρήσειν τὴν πόλιν». Β', 79 »ἐδόκει δὲ καὶ προσχωρήσειν ἡ πόλις». Γ', 94 »τούτων γὰρ ληφθέντων, ῥαδίως καὶ τᾶλλα προσχωρήσειν». Δ', 66 »ῥᾶον δ' ἤδη ἔμελλον προσχωρήσειν, τούτου γεγενημένου» (Σολοίκως γράφεται ἐν Β', 80 »νομίζοντες, εἰ ταύτην πρῶτην λάβοιεν, ῥαδίως ἂν σφίσι τᾶλλα προσχωρήσειν» καὶ ἐν Η', 25 »νομίζοντες, εἰ προσάγαγοντο Μίλητον, ῥαδίως ἂν σφίσι καὶ τᾶλλα προσχωρήσειν»). Ἴδε Δοβραῖον *Adversar.* Τόμ. Α', σελ. 107 καὶ Κόβητον *Var. Lect.* σελ. 93. Πρβ. καὶ Ψευδιπποκράτ. Τόμ. Γ', σελ. 58 Ἑρμ. »οὐδὲν γὰρ ἦσσαν τὸ ἄλλο σῶμα προσχωρήσει πρὸς τὸν πόδα»). Γ', 4 »οὐ γὰρ ἐπίστευον τοῖς ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων προχωρήσειν» (Ἐν Α', 127 ἀντὶ τοῦ κοινοῦ »νομίζοντες, ἐκπεσόντος αὐτοῦ, ῥᾶον σφίσι προχωρήσειν τὰ ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων» παρέλαβεν ὁ Πόππος καὶ ἄλλοι ἐκ τῶν ἀντιγράφων τὸ προχωρεῖν. Κατὰ Κόβητον Μνημοσ. Τόμ. ΙΑ', σελ. 373 γραπτέον »ῥᾶον ἂν σφίσι προχωρεῖν». Πρβ. καὶ Πολύβ. Η', λα', 3 »πῶς σφίσι προχωρήσει καὶ τοῦτο τὸ μέρος τῆς ἐπιβολῆς». ΚΔ', ι', 14 »πῶς προχωρήσει τοῖς Ἀχαιοῖς»). Ἡρόδ. Ζ', 161 »εἰ Συρηκοσίοισι ἐόντες Ἀθηναῖοι συγχωρήσομεν τῆς ἡγεμονίας». Θουκυδ. Α', 140 »εἰ ξυγχωρήσετε». Ξενοφ. Ἑλλ. Γ', β', 12 »τάχιστα νομίζειν αὐτὸν συγχωρήσειν αὐτονόμους σφᾶς ἀφεῖναι». Ἰσοκράτ. Ἀρχιδ. § 13 »εἰ μὴ ταῦτα συγχωρήσομεν». Δημοσθέν. περὶ Ἀλονν. § 4, σ. 77 »εἰ γὰρ ταῦτα συγχωρήσετε». περὶ τῶν πρὸς Ἀλέξ. Συνθ. § 18, σ. 216 »τὴν δὲ σώζουσιν οὐ συγχωρήσουσιν;». πρὸς Βοιωτ. § 32, σ. 1004 »ἐγὼ συγχωρήσω δι' ἐπήρειάν σοι τοῦτο τούνομα θέσθαι τὸν πατέρα». κατὰ Διονυσόδ. § 22, σ. 1289 »εἰ ἡμεῖς μὴ συγχωρήσομεν ταῦτά ἐκείνοις» (Πρβ. καὶ Ἐπισ. Γ', § 1, σ. 1474 »τότε συγχωρήσετε»). Αἰσχίν. περὶ Παραπρεσβ. § 126 »εἰ συγχωρήσει ὁ κατήγορος» (Πρβ. καὶ Ἀριστείδ. Τόμ. Α', σελ. 329 Δινδ. »τῶν συγχωρησόντων βασιλεύειν δεόμενος». σελ. 692 »ἥστε πῶς οὐ συγχωρήσουσιν;». Ἀππιαν. Ἑμφυλ. Α', 10 »ὥς οὐδενὶ τρόπῳ συγχωρήσουντες αὐτὸν γενέσθαι κύριον», κτλ.). Πλάτ. Φαῖδ. σ. 103, δ' »ἢ ὑπεκχωρήσειν ἢ ἀπολεῖσθαι» (Πρβ. καὶ Λουκιαν. Ἑρμοτ. § 84, Τόμ. Α', σελ. 520 Ἰακβ.

»καὶ μεταχωρήσεις πρὸς τὸ βέλτιον». Ἀριστείδ. Τόμ. Β', σελ. 205 Δινδ. »καὶ οὕτω πλανήσεται καὶ μεταχωρήσει τὰ ὀνόματα ταῦτα κτέ.». Τόμ. Α', σελ. 682 »καὶ καθάπαξ αὐτοὺς παραχωρήσειν». σελ. 701 »παραχωρήσειν ἀλλήλοις ἀμφοτέρους οἶομαι». Ψευδιπποκράτ. Τόμ. Β', σελ. 512 Ἑρμ. »πνεῦμα διαχωρήσει διὰ τοῦ τετρημένου». σελ. 531 »καὶ ἡ κοιλή οὐ διαχωρήσει κατὰ τρόπον». Λεσβῶν. Προτρεπτ. § 4 »αὐτὸς δὲ ὡς μηδενὸς ἄξιος ὑποχωρήσει». Ἴδε καὶ Ψευδιπποκράτ. Τόμ. Β', σελ. 288. Κτλ.). Αἰσχύλ. Ἑπτ. 476 »ἐκ πυλῶν χωρήσεται». Σοφοκλ. Ἡλέκτρ. 404 »χωρήσομαι τᾶρ' οἵπερ ἐστάλην ὁδοῦ». Εὐριπ. Ἑκάβ. 52 »γεραῖᾱ δ' ἐκποδῶν χωρήσομαι Ἑκάβῃ». Ἰκέτ. 588 »χωρήσομαι γὰρ ἐπτά πρὸς Κάδμου πύλας» (Πρβ. καὶ Ἀνδρομ. 1067 καὶ Ἡλέκτρ. 875). Ἀριστοφ. Νεφέλ. 1238 »ἐξ χόας χωρήσεται». Θουκυδ. Β', 20 »καὶ πρὸς αὐτὴν τὴν πόλιν χωρήσεσθαι». Πλάτ. Θεαιτ. σ. 166, α' »καὶ δμόσε, οἶμαι, χωρήσεται καταφρονῶν ἡμῶν καὶ λέγων κτέ.». Θουκυδ. Γ', 13 »ἢ ἀπ' ἀμφοτέρων ἀποχωρήσονται». Δημοσθέν. (κατ' Ἀριστογείτ. § 78, σ. 793 »ἀλλ', ὦ τῶν, εἰς τὰς λειτουργίας ἀποχωρήσεται») κατ' Ἀριστοκρ. § 105, σ. 655 »εἰ δ' ἐκ τοῦ ταῦτα γινῶναι παραχωρήσονται τῆς ἀρχῆς» (Πρβ. καὶ Ἀριστείδ. Τόμ. Β', σελ. 11 Δινδ. »οἶμαι μὲν παραχωρήσεται»). Θουκυδ. Γ', 13 »θρασύτερον γὰρ πᾶς τις προσχωρήσεται». Ξενοφ. Ἑλλην. Ζ', δ', 16 »ὥς ἡ πόλις προσχωρήσοιτο». Εὐριπ. Ἰφιγ. Ταύρ. 741 »ἢ καὶ τύραννος ταῦτα συγχωρήσεται;». Μένανδρ. παρ' Ἀμμωνίῳ σελ. 76 Βαλκ. »εὖ ἴσθι, κἀγὼ τοῦτο συγχωρήσομαι». Πλάτ. Θεαιτ. σ. 185, γ' »ἐπιστήμην τ' αἰσθησιν οὐ συγχωρησόμεθα κατὰ γε τὴν τοῦ πάντα κινεῖσθαι μέθοδον» (Πρβ. καὶ σ. 166, β'. σ. 171, ε'. σ. 191, β'). Σοφισ. σ. 256, β' »εἴπερ τῶν γενῶν συγχωρησόμεθα τὰ μὲν ἀλλήλοις ἐθέλειν μίγνυσθαι τὰ δὲ μὴ» (Πρβ. καὶ σ. 257, β'). Πρωταγ. σ. 351, ε' »κἂν μὲν πρὸς λόγον δοκῇ εἶναι τὸ σκέμμα καὶ ταῦτ' φαίνεται ἡδύ τε καὶ ἀγαθόν, συγχωρησόμεθα» (Φιλῆβ. σ. 13, β' »οἶε γὰρ τινα συγχωρήσεσθαι θέμενον ἡδονὴν εἶναι τὰγαθόν»). Μέν. σ. 86, δ' »συγχωρήσομαί σοι». Λάχ. σ. 196, γ' »κἂν τι φαίνεται λέγων, ξυγχωρησόμεθα, εἰ δὲ μὴ, διδάξομεν». περὶ Πολιτ. Δ', σ. 422, γ' »συγχωρήσομαί σοι, ἔφη» (Πρβ. καὶ σ. 434, δ'). Τιμ. σ. 55, ε' »τόδε γὰρ οὐδενὶ συγχωρησόμεθα». περὶ Νόμ. Γ', σ. 901, δ' »πῶς γὰρ οὐ συγχω-

ρήσονται καὶ ταῦτα οὕτως ἔχειν;» (Πρβ. καὶ ΙΑ', σ. 925, β'. Ἐπισ. Ζ', σ. 339, γ'. Ἐν τῷ Κρίτῳ σ. 46, γ' ἀναγινώσκεται »εὖ ἴσθι ὅτι οὐ μή σοι συγχωρήσω». Ἀλλὰ περὶ τούτου ἀλλαχοῦ). Δημοσθέν. πρὸς Λεπτίν. § 143, σ. 501 »συγχωρήσεται γὰρ ὑμῖν λῦσαι περὶ ὧν αὐτοὺς ἤμαρτεν» (Πρβ. καὶ Ἀριστείδ. Τόμ. Β', σελ. 10 Δινδ. »τί μᾶλλον αἰσχρόν γ' εἶναι συγχωρησόμεθα;». σελ. 279 »οὐδὲ τῇ Θεμιστοκλέους σοφίᾳ μέγιστα εἶναι μαρτύρια συγχωρησόμεθα;», κτλ. Λουκιαν. Τοξ. ἢ Φιλ. § 11, Τόμ. Β', σελ. 371 Ἰακβ. »ὕποχωρήσομαί σοι», κτλ.).

Καταπαύοντες ἐνταῦθα τὸν περὶ τῆς τοῦ Ῥαγκαβῆ χρηστομαθείας λόγον καθιστῶμεν γνῶριμον ὅτι μικρὸν τὰ μέχρι τοῦδε περὶ αὐτῆς γεγραμμένα μέρος τῆς πραγματείας ἀποτελοῦσιν, ἣν πρὸς ἐξέλεγχιν τῶν πολλῶν καὶ παντοίων αὐτῆς κακιῶν ἐπάναγκες ἐνομίσαμεν νὰ συντάξωμεν. Πολλῶ μεῖζον εἶνε τὸ ὑπόλοιπον τῆς ἐπικρίσεως μέρος, ὅπερ μετὰ προθυμίας εἰς Φῶς θὰ προενέγκωμεν, ἂν μή τι τῶν οὐκ ἐφ' ἡμῖν ἀναγκάσῃ ἡμᾶς ν' ἀποστῶμεν ἧς ἔχομεν προθέσεως.

Ἐν Λεῦδῃ τῇ 2 Ἰουλίου 1867.

Κ. Σ. ΚΟΝΤΟΣ.

Εἰς τὸν Ἰππόλυτον τοῦ Εὐριπίδου σίχ. 344 φέρεται τὸ ἐξῆς σχόλιον· »Οὐδέν τι μᾶλλον· Οὐ μᾶλλον οἶδα. Τὸ δὲ οὐδέν παρέλκει» (Τόμ. Α', σελ. 120, 13 Δινδ.). Ὅτι παντάπασιν ἀνόητον τὸ σχόλιον τοῦτο εἶνε πᾶς τις εὐκόλως κατανοεῖ μὴ παντάπασιν ἀνόητος ὢν. Κατέστησε δ' αὐτὸ τοιοῦτον ἡ τῶν ἀντιγραφῶν ἀμαθία καὶ ἀναισθησία. Προφανέστατον ὑπάρχει ὅτι ἀντὶ τοῦ »Τὸ δὲ οὐδέν παρέλκει» κατ' ἀρχὰς γεγραμμένον ἦτο »Τὸ δὲ δὲν παρέλκει». Πρβ. Σχολ. Ἰλιάδ. Α, 244 (σελ. 24 Βεκκ.) »Οὐδέν· Πλεονάζει τὸ δέν· ἰσοδυναμεῖ γὰρ τῷ οὐκ ἔτισας. — Ἀρίσταρχος παρέλκειν λέγει τὸ δέν, Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν γλώσσαις εἶναι τὸ πλήρες οὐδὲ ἔν». Α, 412 (σελ. 34) »Οὐδέν· Ὅτι τὸ δέν παρέλκει». Π, 274 (σελ. 451) »Οὐδέν· Ἡ διπλῇ ὅτι τὸ δέν παρέλκεται· ἔστι γὰρ ὅτι τὸν ἄριστον τῶν Ἀχαιῶν οὐκ ἔτισεν». Χ, 552 (σελ. 598) »Οὐδέν· Ψιλῶς, ἵνα παρέλκῃ τὸ δέν. Δύναται δὲ καὶ δασέως». Χ, 512 (σελ. 604) »Διὸ ψιλώσομεν τὸ οὐδέν, ὡς περισσοῦ ὄντος τοῦ ἔν (? δέν), ὃ καὶ ἀμεινον». Ω, 370 (σελ.

641) »Οὐδέν· Ἡ διπλῇ ὅτι τὸ δέν παρέλκεται. — Πλεονάζει τὸ δέν, ὡς ἐν τῷ ἔργον δ' οὐδέν ὄνειδος [Ἡσίοδ. Ἔργ. 511]». Σχολ. Ἀριστοφάν. Νεφέλ. 538 (σελ. 107 Διδ.) »Οὐδέν ἦλθε· Παρέλκει τὸ δέν. Ὡς καὶ παρ' Ὀμήρῳ οὐδέν ἔτισε. Θέλει δὲ εἰπεῖν οὐκ ἦλθε συνήθως». Σφηξ. 1478 (σελ. 167) »Οὐδέν παύσεται· Ἀντὶ τοῦ οὐ παύσεται, ὡς παρ' Ὀμήρῳ ὅτ' ἄριστον Ἀχαιῶν οὐδέν ἔτισεν ἀντὶ τοῦ οὐκ ἔτισεν». Σχολ. Πλάτ. Εὐθύφρ. σ. 8, γ' »Οὐδέν· Ἀττικὸς ὁ τοῦ δέν πλεονασμός» (Πρβ. καὶ Λοβέκκιον *Elem.* Τόμ. Β', σελ. 244). Ἐν τοῖς σχολίοις τῆς Ὀδυσσεύς Δ, 248 ἀποκατέστησεν ὁ Κόβητος τὸ ὀρθὸν »Τὸ δὲ δέν παρέλκει» ἀντὶ τοῦ »Τὸ δὲ οὐδέν παρέλκει» (Ἰδε Δινδόρφιον Σχολ. Ὀδυσσ. σελ. 198, 2. Πρβ. δὲ καὶ Ἀλβερτον Ἠσυχ. Τόμ. Β', σελ. 804). Παρ' Ἠσυχίῳ Τόμ. Γ', σελ. 252 Σμίδ. λέγεται »Οὐδέν· ἀντὶ τοῦ οὐ».

Τῆς γνώμης ταύτης, καθ' ἣν τὸ οὐδέν ἰσοδυναμεῖ τῷ οὐ, ἀδελφῇ ὑπάρχει ἡ γνώμη καθ' ἣν ἐν τῷ οὐ τι πλεοναστικῶς τὸ τι κεῖται. Σχολ. Ἰλιάδ. Α, 511 (σελ. 40 Βεκκ.) »Τὴν δ' οὐ τι προσέφη νεφεληγερέτα Ζεὺς:.... Τὸ δὲ τι περιττόν». Α, 522 (σελ. 40) »Μή σε· Οὐχὶ μή σε ἀλλὰ μή τι αἰ Ἀριστάρχου καὶ αἰ ἄλλαι σχεδὸν πᾶσαι διορθώσεις. Καὶ μήποτε ἐκ περισσοῦ τὸ τι πρόσκειται, ὡς ἐπὶ τούτων· μή τι φόβονδ' ἀγόρευε [Ἰλ. Ε, 252], μή τί μευ ἡὔτε παιδός [Ἰλ. Η, 235], μή τι σὺ ταῦτα ἔκαστα διείρεο [Ἰλ. Α, 550]». Πρβ. καὶ Β, 486 (σελ. 79) »Οὐδέ τι ἴδμεν οἵ τινες ἡγεμόνες, περισσεύοντος τοῦ τι μορίου».

Ἀλλ' οὐτε τὸ οὐδέν ἰσοδυναμεῖ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις τῷ οὐ οὐτ' ἐν τῷ οὐ τι (ἢ οὐ τι) πλεονασμός ὑπάρχει τοῦ τι (Πρβ. Ἠσύχ. Τόμ. Γ', σελ. 244 Σμίδ. »Οὐ τι: οὐδέν» καὶ »Οὐ τι: οὐδαμῶς»). Τὸ οὐδέν ἐπιρρηματικῶς τὸ πάλαι τιθέμενον εἶχε πάντοτε τὴν σημασίαν τοῦ κατ' οὐδέν, οὐδαμῶς, κτλ. Μόνον ἐν τῇ παρρητικῇ καὶ διαφθορᾷ τῆς ἑλληνικῆς γλώσσης ἡ σημασία αὕτη κατὰ μικρὸν ἀσθενεστέρα καὶ ἀμυδροτέρα γινομένη ἀπέβη ἐπὶ τέλους ἡ αὕτη τῇ τοῦ οὐ. Πλημμελῶς ἔχουσι τὰ τοῦ ἀοιδίμου Κοραῆ:

Τοῦ Οὐδέν, ἀντὶ τοῦ Οὐκ, εὐρίσκονται παραδείγματα καὶ εἰς τοὺς παλαιούς, ὡς εἶναι τὰ ἐξῆς·

Τὰ μὲν ἄλλα λέγεις οὐδέν σκαιῶς.....

(Ἀριστοφάν. Ἐκκλησιαζ. 644) ἀντὶ τοῦ, Οὐ σκαιῶς·

Ὁρχούμενος τῆς νυκτὸς οὐδέν παύεται,

(ὁ αὐτὸς ΣΦηξ. 1478) ἀντὶ τοῦ Οὐ παύεται¹⁾.

».....ὅτ' οὐδὲν ἢ χάρις χάριν φέρει"

(Σοφοκλ. Οἶδ. Κολ. 779) ἀντὶ τοῦ Οὐ φέρει. »Οὐδὲν, ἀντὶ τοῦ Οὐ" λέγει ὁ Ἡσύχιος. Τὸν νομιζόμενον τοῦτον Ἀττικισμὸν ἐμεταχειρίσθησαν κατακόρως καὶ κακοζήλως οἱ μεταγενέστεροι, καὶ τέλος ὁ χυδαῖος λαὸς κολοβώσας τὴν κεφαλὴν τοῦ Οὐδὲν, μᾶς ἀφῆκε μόνον τὸ Δέν. (Ἀτὰκτ. Τόμ. Α', σελ. 46).

Πρβ. καὶ Ἀσώπιον Σουτσ. σελ. 38 »Καὶ περὶ μὲν τοῦ πρώτου παρατηροῦμεν ὅτι καὶ τὰ παρ' Ὀμήρῳ (Ἰλ. Α, 412) οὐδὲν ἔτισεν, καὶ (Ἰλ. Χ, 332) οὐδὲν ἐπίζεο, καὶ (Ὀδ. Δ, 195) νεμεσσῶμαί γε μὲν οὐδὲν κλαίειν (Ἰδε καὶ Ἰλ. Ω, 370, καὶ Ὀδ. Τ, 366), καὶ παρ' Ἡσίοδῳ (Θεογ. 295) πέλωρον οὐδὲν ἐοικὸς θνητοῖς ἀνθρώποις, καὶ παρ' Ἡρόδοτῳ (Η', 112) οὐδὲν τοῦ κακοῦ ὑπερβολὴ ἐγένετο, καὶ πολλαχοῦ προσέτι, τὸ οὐδὲν = οὐ = δέν". Κ. Σ. Κ.

1) Τὸ οὐδὲν παύεσθαι σύνθημα ἔν τοις Ἀττικοῖς σημαίνει οὐδ' αὖτε παύεσθαι (*nullum finem facere*). Πλάτ. Εὐθύφρ. σ. 8, γ' »οὐδὲν μὲν οὖν παύονται ταῦτ' ἀμφισβητοῦντες καὶ ἄλλοι καὶ ἐν τοῖς δικαστηρίοις" (Πρβ. καὶ Ἀπολ. σ. 30, ε'. Φαίδ. σ. 91, δ'. Γοργ. σ. 491, α'. σ. 517, γ'. Μέν. σ. 316, γ'). Φαίδ. σ. 117, δ' »Ἀπολλόδωρος δὲ καὶ ἐν τῷ ἔμπροσθεν χρόνῳ οὐδὲν ἐπαύετο δακρύων" (Πρβ. καὶ Νόμ. Β', σ. 662, ε'). σ. 100, β' »ἄπερ αἰεὶ ἄλλοτε καὶ ἐν τῷ παρεληλυθότι λόγῳ οὐδὲν ἐπαύμαί λέγων" (Πρβ. καὶ Μέν. σ. 91, ε'). Ξενοφ. Ἀπομν. Δ', δ', 10 »οὐκ ἤσθησαι ὅτι ἐγὼ αἰδοκῶ μοι δίκαια εἶναι οὐδὲν παύομαι ἀποδεικνύμενος;" (Πρβ. καὶ Οἶκον. ΙΑ', 23. Κύρ. Παιδ. Α', ε', 16. Γ', γ', 32). Ἀναβ. Δ', β', 4 »οὐδὲν ἐπαύσαντο δι' ὅλης τῆς νυκτὸς κυλίνδοντες τοὺς λίθους" (Ἐντισιν ἀντιγράφοις οὐδ' ἐπαύσαντο). Ζ', ε', 9 »στρατεύομενοι καὶ νύκτα καὶ ἡμέραν οὐδὲν πεπαύμεθα". Λυσ. ὑπὲρ Μαντ. § 20 »οὐδὲν ἐπαυνται τὰ τῆς πόλεως πράττοντες" (Πρβ. Κόβητον Νου. Lect. σελ. 500). Ἰσοκράτ. Παναθην. § 46 »οὐδὲν ἐπαύοντο κατὰ μίαν ἐκάστην τῶν πόλεων τῶν ἐν Πελοποννήσῳ πολιορκοῦντες καὶ κακῶς ποιοῦντες". περὶ Εἰρήν. § 100 »οὐδὲν δ' ἐπαύσαντο τοὺς μὲν ἄλλους κακῶς ποιοῦντες κτέ.". Δημοσθέν. πρὸς Μακάρτ. § 1, σ. 1050 »καὶ οὐδὲν παύονται παρανομοῦντες καὶ βιαζόμενοι" (Πρβ. καὶ § 2). περὶ Παραπρ. § 278, σ. 430 »οὗτοι δ' οὐδὲν ἐπαύσαντ' ἰδίᾳ χρηματίζοντες" (Πρβ. καὶ § 175, σ. 396 »αὐτὸς δ' ἰδίᾳ πάντα τὸν χρόνον ἐντυγχάνων οὐδ' ὅτι οὖν ἐπαύσατο Φιλίππῳ"), κτλ.